

Bundel - Oordeelsvormende VV van 16 november 2022

Agenda bijlagen

Actueel Overzicht schriftelijke vragen_antwoorden versie 15 november.pdf

Actueel Overzicht schriftelijke vragen_antwoorden Begroting 2023.pdf

Bijlage 1 overzicht tarieven afgelopen jaren.pdf

Bijlage 2 vragen WaterNatuurlijk & Natuur Buitenland van Rhooen.pdf

Bijlage 3 Belastingopbrengst n.a.v. technisch vragenuurtje.pdf

Bijlage 4 Berekening lastendrukontwikkeling 2022-2023.pdf

Bijlage 5 Ontwikkeling van de formatie 2018 - 2023.pdf

- 1.a Opening
- 1.b Verhinderingen
- 2 Vaststellen agenda
 - Concept agenda Oordeelsvormende VV 16 november 2022.docx
- 3 Vaststellen Overzicht resultaten_acties Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 14 september 2022
 - concept overzicht resultaten_acties O-VV 14 september 2022.docx
- 4 Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027
 - Dossier 220 voorblad
 - VV-voorstel Programmabegroting 2023 november 2022
 - Programmabegroting 2023 definitieve versie VV november 2022
- 5 Vaststellen belastingverordeningen 2023
 - Dossier 324 voorblad
 - VV-voorstel Belastingverordeningen 2023 tbv vv
 - Verordening verontreinigingsheffing 2023 met toelichting
 - Verordening watersysteemheffing 2023 met toelichting
 - Verordening wegenheffing 2023 met toelichting
 - Verordening zuiveringsheffing 2023 met toelichting
- 6 Normenkader financiële rechtmatigheid 2022
 - Dossier 451 voorblad
 - VV-voorstel Normenkader Financiële Rechtmatigheid 2022.docx
 - Bijlage Normenkader financiële rechtmatigheid 2022.docx
 - Bijlage 1 MODEL inventarisatie externe regelingen 2022.xlsx
 - Bijlage 2 MODEL Inventarisatie interne regelingen 2022.xlsx
- 7 Vaststellen Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee
 - Dossier 343 voorblad
 - Voorstel Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee DEF
 - Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee.docx
 - Kaart 1 Vigerende Waterstaatkundige situatie.pdf
 - Kaart 2 Drooglegging.pdf
 - Kaart 3 Maaiveldhoogten.pdf
 - Kaart 4a Bodemgebruik.pdf
 - Kaart 4b Bodemgebruik zuidelijk gebied.pdf
 - Kaart 5 Bodemkaart.pdf
 - Kaart 6 Nieuwe Waterstaatkundige situatie.pdf
- 8 Opheffen rechtspersonen

Dossier 434 voorblad

VV-voorstel opheffen rechtspersonen

202200909 - Bestuursbesluit ontbinding Stichting Zhew(3237880.1)

20220909 - Aandeelhoudersbesluit ontbinding Zhew Sub-I B.V.(3237876.1)

20220909 - Bestuursbesluit ontbinding Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland Zuid(3237861.1)

- 9 Waterschapsverkiezingen 2023; besluit aanwijzing vestigingsplaats centraal stembureau
Dossier 528 voorblad
VV-voorstel Waterschapsverkiezing 2023 aanwijzing vestigingsplaats Centraal Stembureau tbv vv
- 10 Investeringsvoorstellen
- 10.a Aanvraag krediet Zettingsvloeiing 3e Toetsronde Realisatiefase
Dossier 456 voorblad
VV-voorstel Aanvraag krediet Realisatiefase Zettingsvloeiing 3e toetsronde
- 10.b Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten
Dossier 429 voorblad
VV-voorstel Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten
- 11 Kostentoedelingsverordening 2021, eerste wijziging
Dossier 503 voorblad
VV-voorstel KTV 2021 1e wijziging tbv vv
- 13 Sluiting

Overzicht schriftelijke (technische) vragen en antwoorden _versie 15 november 2022

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Afdoening openstaande vragen/toezeggingen vorige VV's		
B-VV 21-09-2022 Burap 2022	<u>Kome/WPHD</u> : het krediet voor de onontpofte explosieven is geschrapt uit de Burap 2022 maar er staat geen toelichting bij. Wat is de onderbouwing?	Er is overleg met de Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid (OZHZ) en DCMR over het overnemen van het trekkerschap van dit onderzoek. Dit heeft tot gevolg dat er voor dit onderzoek dit jaar geen kosten worden gemaakt.
B-VV 21-09-2022 Kredietaanvraag Waterhuishouding reservaat Oudeland van Strijen	<u>Steehouwer/HDN</u> : Wat voor dwerggans zit in er in het gebied?	Het betreft de soort Anser erythropus met als Nederlandse benaming Dwerggans.
O-VV 14-09-2022 Burap 2022	<u>Van Oorschot/VVD</u> : Is de begroting 2023 volledig gebaseerd op vastgestelde onderhoudsprogramma's?	Het huidige onderhoudswerk is gebaseerd op best practices en bestaande opgestelde onderhoudsconcepten. Met de implementatie assetmanagement wordt gewerkt aan geactualiseerde onderhoudsconcepten met daaruit volgende onderhoudsprogramma's. Hiermee worden de onderhoudsprogramma's expliciet gemaakt in relatie tot een vastgesteld risicoprofiel. Dit is een meerjarig traject en zal de komende jaren aandacht blijven vragen.
O-VV 14-09-2022 Burap 2022	<u>Van Oorschot/VVD</u> : De heemraad heeft toegezegd om te onderzoeken of het mogelijk is om meer inzicht te geven in de kosten en opbrengsten van vergroening, zowel maatschappelijk als financieel	<u>Onderscheid 'vergroening' en 'groenbeheer'</u> De vraag over de kosten en baten van vergroening is niet eenvoudig te beantwoorden omdat het onderscheid tussen vergroening en groenbeheer niet expliciet is te maken. In het groenbeleidsplan zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van vergroening. Naast deze doelstellingen voeren we sinds jaar en dag werkzaamheden uit op het gebied van groenbeheer binnen onze kerntaken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan maai- en boombeheer. Het beleid rondom 'vergroening' is geïncorporeerd in de bestekken, andere beleidsstukken, contracten, projecten (programma's van eisen) en dergelijke. De scope van groenbeheer ontwikkelt zich daarmee in de jaren (vroeger was klepelen en spuiten normaal) en daarom heeft groenbeheer anno 2023 een aantal facetten in zich wat anno 2017 als 'vergroening' (stoppen met klepelen en spuiten) zou worden gekenschetst. Groenbeheer is daarom dynamisch en ook vanuit dat oogpunt kan je kosten vergroening over de jaren niet isoleren. We hebben gepoogd zo concreet mogelijk de financiële kosten en de maatschappelijke opbrengsten van het groenbeheer in beeld te brengen. <u>Kosten 'groenbeheer'</u> In tegenstelling tot de kosten voor vergroening is er programma overstijgend wel wat te zeggen over de kosten voor groenbeheer. In de voorbereiding op de programmabegroting 2023 is een aantal posten gelabeld als 'groenbeheer', waarmee we een grof beeld kunnen schetsen van de kosten en uren ten behoeve van groenbeheer. In de concept programmabegroting 2023 zijn onderstaande kosten en uren opgenomen. Dit gaat over alle programma's. Investerings totaal EUR 475k: - Essentaksterfte (EUR 200k) - Herplantplicht (EUR 275k) Exploitatie totaal EUR 9.266k (excl. uren), o.a. - Maaien (EUR 5.542k) - Onderhoud bomen en hagen (EUR 2.039k) - Onderhoud waterberging NVO (EUR 900k) Uren (cumulatief alle afdelingen) 17,5 fte <u>Opbrengsten 'groenbeheer'</u> Het groenbeleid levert diverse maatschappelijke opbrengsten, zoals vermeldt in het groenbeleidsplan en uitgewerkt in diverse kaders: - Hogere landschappelijke waarde en recreatieve beleving, vooral ons bomenbestand levert daar een belangrijke bijdrage aan.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
		- Een hogere biodiversiteit o.a. door een aangepast maaibeheer langs wegen en op dijken. - Betere waterkwaliteit door aangepast maaibeheer sloten en waterbergingsgebieden. - Vergroten klimaatadaptieve waarde door toe te werken naar een klimaatrobuust groenbestand. Ons groenbeheer wordt gemonitord en middels KPI's gerapporteerd aan het bestuur. Deze KPI's en de wijze van monitoring worden de komende periode (looptijd groenbeleidsplan) verder uitgewerkt, o.a. in op te stellen kaders, monitoringsplannen en beheerplannen.
Buiten vergaderingen om:		
Presentatieavond ontsluiting Hoeksche Waard Zuidwest	<u>Wiersma-denDulk/PvdA:</u> 1. Kunt u de brief van de burger, die namens de bewoners is gestuurd eveneens ons doen toekomen? 2. Bewoners hebben een alternatieve variant aangeven: waarom is deze niet aan de orde gekomen bij de presentatie? 3. Er zijn nieuwe varianten gepresenteerd: is hierop nog inspraak mogelijk en wat is het vervolgproces?	1. De brief van de burger is reeds 12-09-2022 nagezonden aan de VV. Tevens voegen we de reactie van WSHD op deze brief bij (zie bijlage 2). Voor de volledigheid is het goed om te melden dat er in totaliteit drie brieven door het waterschap zijn ontvangen i.r.t. proces en inhoud ontsluiting Hoeksche Waard Zuid-west (en in cc aan de gemeente gericht). Een tweede brief is afkomstig van de actiegroep Veilige Dijken, de derde brief van Dhr. John van Steen (namens diverse bewoners). De reacties op deze brieven zijn op hoofdlijnen dezelfde als die aan Dhr. Van Amerongen. 2. Diverse varianten zijn in een eerdere fase beoordeeld. Uiteindelijk is een eerste selectie van varianten gemaakt (zie ook de rapportage APPM). Deze selectie is onder andere gebaseerd op de landschappelijke impact, het beoogd oplossend vermogen en draagvlak. Deze selectie is meer in detail uitgewerkt en gepresenteerd tijdens de inloopavond. De betreffende variant van de bewoners viel niet binnen de hiervoor geselecteerde varianten. 3. De bestuurlijke informatiebrief '2022-28 Ontsluiting Hoeksche Waard' incl. bijlage is op dinsdag 23 augustus aan de VV leden verstuurd. Hierin wordt het te doorlopen proces beschreven. De inhoudelijke reacties op de varianten konden via een contactformulier op de website van de gemeente HW worden ingediend. Deze deadline was enigszins vertraagd ten opzichte van de data in de bestuurlijke informatiebrief vanwege prioritering t.b.v. het incident te Zuidzijde bij betrokken medewerkers. De ingekomen brieven beschouwen we als een reactie op de gepresenteerde plannen over de "Ontwerpen ontsluiting Hoeksche Waard Zuid-west". Inhoudelijke opmerkingen zullen meegenomen worden in de uiteindelijk bestuurlijke voor te leggen varianten. Onderdeel van de besluitvorming is een samenvatting/nota van alle ontvangen reacties met een motivering of dit tot aanpassing van de tracés heeft geleid.
Tariefontwikkeling afgelopen 10 jaar	<u>Winkels/CDA:</u> Heeft de organisatie inzichtelijk hoe de afgelopen 10 jaar de tarieven per jaar zijn verhoogd? Ik ben alleen opzoek naar percentages niet perse bedragen erbij.	<i>Zie bijlage 1. Voor de volledigheid verwijzen wij tevens naar bijlage 3 Belastingopbrengst</i>
Kwijtschelding belasting	<u>Mollema/WN:</u> Zojuist vernam onze fractie onderstaand bericht Kwijtschelding belasting verruimd - Unie van Waterschappen Dit moet uw college niet zijn ontgaan; verder maken wij uit het bericht op dat ook SVHW hiervan op de hoogte is. Hiermee wordt de mogelijkheid geschapen voor het waterschap om de lasten voor de mensen die het moeilijk hebben, en ook hen die net boven het spreekwoordelijk minimum zitten te verlichten De mogelijkheid bestaat zelfs met terugwerkende kracht. Dat is vooral belangrijk omdat het water vele huishoudens aan de lippen staat. Een kans die we niet voorbij moeten laten gaan. Daarom de volgende vragen: 1. Welke stappen gaat het college nemen om hieraan invulling te geven? 2. Wanneer kunnen we verwachten dat een en ander ingevoerd wordt? Wij verwachten een spoedig antwoord, gezien huidige economische situatie.	Deze vraag is door heemraad Van der Drift in de besluitvormende VV van 6 oktober jl. beantwoord.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Georganiseerd overleg	<u>Wagemakers/GWK en Van Maurik/Gebouwd</u> : wat is de status van het Georganiseerd Overleg (GO)?	De commissie voor Georganiseerd Overleg (GO) had primair een taak op het terrein van het vaststellen van arbeidsvoorwaarden. Ook was het GO betrokken bij de procedures op grond waarvan bijvoorbeeld een reorganisatie, fusie of verzelfstandiging wordt uitgevoerd. Dit was geregeld op basis van de huidige Ambtenarenwet. Per 1-1-2020 is de Wet normalisering (Wnra) in werking getreden. Bij de inwerkingtreding is de Ambtenarenwet komen te vervallen en zodoende ook de grondslag voor het GO. Na de normalisering is het GO in de hoedanigheid zoals wij die kenden verdwenen. In hoofdstuk 8 van de cao Werken voor waterschappen is de medezeggenschap (vanaf 1-1-2020) beschreven. Vanaf 1-1-2020 kon de keuze gemaakt worden voor Lokaal Overleg of een Arbeidsvoorwaardencommissie. Bij WSHD is de keus gemaakt voor een arbeidsvoorwaardencommissie.
Buitenland van Rhoon	<i>Zie bijlage 2</i>	<i>Beantwoording volgt</i>
Stand van zaken motie 'erkenning ir Johan van Veen'	<u>Wagemakers/ GWK</u> : Kan het college aangeven wanneer invulling gegeven wordt aan de in oktober 2020 aangenomen motie 'erkenning ir Johan van Veen' en onze vergaderzalen voorzien gaan worden van een passende naam? Suggestie onzerzijds om dat rond de herdenking van de watersnoodramp 1953 in februari 2023 te doen.	Dit was gekoppeld aan de definitieve invulling van de VV zaal. De komende bestuursperiode zou hiervoor een uitwerking gegeven worden door de werkgroep die hiervoor is aangesteld. Zoals in de bestuurlijke informatiebrief is aangegeven laat deze besluitvorming nog op zich wachten totdat meer duidelijk is over de herontwikkeling van het waterschapshuis. We sluiten ons daarom aan bij de suggestie om het hernoemen van de zalen te laten samenvallen met de herdenking van de watersnoodramp in februari 2023.
Verzoek om informatie aangaande SVHW	<u>Wagemakers/GWK</u> : 1. Graag vernemen wij wie namens WSHD naast de heer van der Drift zitting heeft in het Algemeen Bestuur bij SVHW 2. Daarnaast de vraag of het klopt dat SVHW bij een eerste betalingsherinnering kosten in rekening brengt aan ingezetenen en zo ja, hoeveel deze kosten bedragen?	1. In het Algemeen Bestuur van SVHW wordt WSHD vertegenwoordigd door mevrouw Gerts. 2. SVHW stuurt geen kosteloze herinnering maar een aanmaning en vervolgens bij het niet nakomen van de betalingsverplichting een dwangbevel. Dit beleid is vastgelegd in de nota invorderingsbeleid. Hierbij wordt aangesloten bij de landelijke leidraad invordering. In de Kostenwet is geregeld de hoogte van de aanmanings- en dwangbevelkosten die in rekening gebracht mogen worden. De hoogte van de aanmaningskosten zijn: Aanmaningskosten bij een gevorderd bedrag tot 454 euro >> 8 euro Aanmaningskosten bij een gevorderd bedrag vanaf 454 euro >> 18 euro
Schriftelijke vragen Oordeelsvormende en Besluitvormende VV november 2022: <i>NB schriftelijke technische vragen n.a.v. de Begroting en het (niet openbare) technische vragen uur zijn opgenomen in een separaat overzicht</i>		
Zettingsvloeiing 3 ^{de} toetsronde	<u>Kievit/Natuur</u> : Ecologische winstkansen worden niet benut vanwege het ontbreken van ruimte in de begroting. Geld is hier dus sturend. Dit terwijl het om een klein percentage van de totale projectkosten gaat. Om te kunnen beoordelen of dit een juiste keuze is krijgen we graag meer inzicht in de aard van de beoogde verbeteringen. 1. Om welke ecologische verbeteringen gaat het op de verschillende locaties? 2. Wat zijn de verwachte kosten per locatie? 3. Zijn er andere partijen die mogelijk belang hebben bij deze verbeteringen? 4. Is een bijdrage in de kosten van deze partijen een mogelijkheid? 5. Wat is gedaan om externe financiering te verkrijgen?	1. Door technische beperkingen (o.a. stromingssnelheid, ruimtegebrek en veiligheid scheepvaart) zijn enkel ecoriffen realiseerbaar in het Hartelkanaal en de Oude Maas. In het Haringvliet zijn naast ecoriffen ook kunstmatige structuren en dood hout realiseerbaar op het te bestorten talud. 2. De totale kosten voor de verbetering van de ecologie op de zoete locaties zijn geraamd op 641.000 euro, inclusief BTW. Haringvliet 432.000 euro Hartelkanaal 20.000 euro Oude Maas 189.00 euro 3. Ja. 4. Nee. 5. Er is een subsidiescan uitgevoerd. RWS is gevraagd om een financiële bijdrage te leveren. Dit is niet gehonoreerd
Belastings-verordeningen 2023	<u>Froling-Kok/CU</u> : Wij zouden graag een 'was/ wordt/ waarom overzicht' toegevoegd zien aan de nieuwe belastingverordeningen, waarmee we in 1 oogopslag kunnen zien wat er gewijzigd is ten opzichte van de voorgaande verordeningen en waarom?	<i>Beantwoording volgt</i>

Overzicht schriftelijke (technische) vragen en antwoorden _Begroting 2023

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Begroting		
Van Kempen/ Gebouwd	- Op 21 september 2022 hebben wij een beeldvormende vergadering gehad, waarin uitgelegd dat er voor het jaar 2023 keuzes gemaakt dienen te worden. Na uitleg zijn we in 4 groepen uit een gegaan. Elke groep heeft zijn inbreng gedaan over de onderwerpen en dit is meegenomen door het college. Wat heeft het college met deze inbreng gedaan, uit de begroting is dit niet ter herleiden en er is ook geen terugkoppeling geweest van het college. Gaarne verdere uitleg hierover. - In de groep waar het ging over wegen, werd uitgelegd dat het oppakken van de transitie wegen werd doorgeschoven naar het jaar 2024. Ik zat ik bij deze groep en de mening van de groep was dat dit geen goed idee was. Opmerkingen in de groep waren, gezichtsverlies naar gemeente en geen consistent beleid. In de begroting zie ik hier verder niets meer over terugkomen, wat is er gedaan met de opmerkingen van de groep. - Op 9 februari 2022 hebben wij een beeldvormende vergadering gehad inzake de transitie wegen, de vraag is toen gesteld om een doorkijk te geven voor de financiële gevolgen voor de transitie wegen, met name, wat gaan dit het waterschap kosten. Door het college is toen toegezegd dat in het najaar van 2022 deze doorkijk aan de VV zou worden overlegd. Deze doorkijk kan ook gevolgen hebben voor de begroting van 2023. Indien de wegen met een flink verlies worden afgestoten zal dit invloed hebben op de vermogenspositie en de weerstandratio's van WSHD. Na mijn visie is het van belang deze doorkijk in samenhang met de begroting te behandelen.	- In het begeleidende voorstel van de begroting is opgenomen welke adviezen het college uit de beeldvormende VV heeft overgenomen: "In september is de Programmabegroting 2023 op hoofdlijnen per programma besproken in de beeldvormende VV. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn enkele aanpassingen doorgevoerd: - Er vindt geen bezuiniging plaats op het budget voor Duurzaamheid en Innovatie. - De Stimuleringsregeling ruimtelijke adaptatie wordt ook in 2023 voortgezet. - Op het toezicht bij maaiwerkzaamheden wordt niet bezuinigd. - Er wordt een richtlijn voor bestrijding van exoten en plaagsoorten opgesteld in 2023." De kosten van deze aanpassingen bedragen circa € 800.000 - Tijdens de beeldvormende VV van 21 september waren de meningen verdeeld. Mede gelet op de uitdagingen, zoals inflatie en andere ontwikkelingen, waar het waterschap voor staat, heeft het college het niet opportuun geacht om voor dit traject op dit moment aanvullende middelen op te voeren. - In de Beeldvormende Verenigde Vergadering van 9 februari 2022 is aangegeven, wordt u gedurende het traject geïnformeerd over de raming van de proceskosten. Om hiervan een enigszins betrouwbare schatting te kunnen maken, is het nodig om een Plan van Aanpak te hebben. Hieraan wordt op dit moment gewerkt. Aspecten als vermogenspositie en weerstandratio's komen op een later moment in het traject in beeld en hoe hiermee om te gaan is afhankelijk van de gesprekken met de diverse gemeenten.
Van Oorschoot/ VVD	- Waarom staat overdracht wegen niet in begroting? Welke kosten/menskracht zouden daar in 2023 mee gemoeid zijn? - WOZ waarde stijgt nu en blijft volgens de begroting daarna gelijk. We zien nu huizenprijzen dalen, wat zal effect zijn op begroting? - Pagina 23 Riooloverstorten quickscan onderzoek. Wat is het doel van dit onderzoek? - Pagina 31 Wat is stand van zaken met OHC en MOP's? Aanvullend: Waar staan we met strategisch onderhoudsplan zuiveren incl de beweging van correctief naar preventief onderhoud? - Pagina 31 speerpunt 3. Doelgat energie en polymeren lijkt groot, is inlopen doelgat reële veronderstelling? - Pagina 47 post 07.90 bedrijfsvoering loopt leeg; hoe zit dat? Wordt dat verplaatst naar de inhoudelijke programma's? - Waar is opbrengst verkoop panden begroot? 't Schap is gekocht, andere panden op IJsselmonde zouden verkocht gaan worden. p. 54 lasten oneigenlijk grondgebruik: welke posten vallen daar onder? - De verwachte stijging is 9,1%. Welk deel hiervan is toe te rekenen aan gestegen kosten/inflatie (dus hetzelfde doen tegen hogere kosten)? - Hoe kan de vv zich een beeld vormen van de risico's die gemoeid zijn met doorschuiven activiteiten?	- Zoals in de beeldvormende Verenigde Vergadering van 9 februari 2022 is aangegeven komt de eerste grove schatting uit op € 1 mio per jaar voor de begeleiding van het proces van de transitie van de wegen. In de voorliggende Programmabegroting zijn geen nieuwe c.q. andere kosten opgenomen. Om hiervan een enigszins betrouwbare schatting te kunnen maken, is het nodig om een Plan van Aanpak te hebben. Hieraan wordt op dit moment gewerkt. Vanuit bestuurlijke overwegingen is het, mede gezien de ontwikkelingen ten aanzien van de inflatie en andere uitdagingen, niet opportuun geacht om voor dit traject op dit moment aanvullende middelen op te voeren. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat om in 2022 te kunnen starten, de reserve 'Bestemmingsreserve personele capaciteit Wegen' is ingezet, conform uw besluitvorming bij de vaststelling van de Eerste Begrotingswijziging 2022 op 18 mei 2022. - In de begroting 2023 geldt peildatum 1 januari 2022 voor de WOZ waarde. Dat betekent dat 1 januari 2023 voor de begroting 2024 de peildatum is. De peildatum wordt jaarlijks, meerjarig geactualiseerd. Het effect voor de begroting zal daarmee pas op langere termijn zichtbaar worden. In zijn algemeenheid geldt dat dalende WOZ waardes leiden tot hogere tarieven. - Het doel van dit onderzoek is om een beeld te krijgen van de impact van riooloverstorten op de waterkwaliteit in het stedelijk gebied binnen het beheergebied van Waterschap Hollandse Delta. Dit draagt bij aan het speerpunten 1 (We geven een impuls aan de waterkwaliteit en bio-diverse waternatuur) en 2 (We verminderen de watervervuiling) voor voldoende en schoon water in het waterbeheer programma. - Vanwege prioritering van werkzaamheden o.a. door Coronabesmettingen in het begin van het jaar is er een achterstand ontstaan in het opleveren van de 12 onderhoudsconcepten. Inmiddels zijn er vier OHC's en MOP's opgeleverd en wordt er hard gewerkt om de volgende zes stuks gereed te maken. Ondanks de opgelopen achterstand in het eerste half jaar hopen

Onderwerp	Vraag	Antwoord
		we ook de laatste twee OHC's en MOP's rond de jaarwisseling af te ronden. Op 8 februari 2022 is de VV met een bestuurlijke informatiebrief geïnformeerd over het strategisch onderhoudsplan Zuiveren (SOP). Hierin zijn onder andere de volgende conclusies opgenomen. "Het kader in het SOP is geborgd in de vastgestelde WSHD-brede bedrijfswaarden en de VV heeft deze verankerd in het vastgestelde WBP 2022-2027. Er is een trendbreuk ingezet met een duidelijke herverdeling van correctief naar een proactief onderhoud." 5. Het inlopen van het doelgat is vooralsnog een reële veronderstelling. Zowel voor energieverbruik als polymeerverbruik worden diverse maatregelen voorbereid of zijn reeds in gang gezet. De implementatie (organisatorisch) of realisatie (inhoudelijk) van maatregelen vergt echter een behoorlijke doorlooptijd. Het meetbare en zichtbare resultaat kent daarom een na-ijleffect. Daarmee is bewust rekening gehouden in het groeipad van de doelrealisatie richting 2027 en de streefwaarden voor individuele jaarschijven. Voor het polymeerverbruik is er daarnaast nog een relatie en afhankelijkheid met de nog bestuurlijk vast te stellen Slibstrategie. 6. Post 07.09 Bedrijfsvoering wordt doorbelast aan de andere programma's, met uitzondering van de eventuele dekking uit de reserve. In 2023 wordt een deel van de lasten van deze post (euro 0,6 miljoen) gedekt door een onttrekking aan de reserves, vanaf 2024 is er ter dekking van deze post geen onttrekking aan de reserves meer geraamd. 7. De opbrengsten voor de verkoop van de panden IJsselmonde zijn geraamd onder het programma Bestuur & Organisatie. De opbrengsten waren op basis van het VV-voorstel geraamd in 2022 (€ 1.185.000). In de Burap 2022 heeft hierop een bijstelling plaatsgevonden (tekst Burap pag 36): Vanuit het huisvestingsplan IJsselmonde wordt een aantal panden verkoopklaar gemaakt. Voor dit verkoopklaar maken, is het nodig een aantal aanvullende onderzoeken te verrichten waaronder asbestonderzoek. De noodzakelijke onderzoeken en aanpassingen aan de panden worden in 2022 uitgevoerd. Het op de markt zetten van de panden vindt naar verwachting eind 2022/begin 2023 plaats. Daadwerkelijke verkoop wordt hierdoor in 2023 verwacht. De opbrengsten € 0,9 miljoen schuiven door naar 2023. Dit heeft daardoor niet geleid tot een aanpassing in de programmabegroting 2023. In 2022 passeert één pand bij de notaris. De extra baten daarvoor zijn toegelicht in de tweede begrotingswijziging. 8. Dit betreffen de kosten van het externe bureau wat ingehuurd wordt om de werkzaamheden van het project "oneigenlijk grondgebruik" uit te voeren. 9. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de jaarschijf 2023 zijn per programma verklaard in de paragraaf wat mag het kosten? Hieronder de samengevatte duiding per programma tussen inflatie en extra werkzaamheden. Voor het programma Waterketen is de volledige stijging op de exploitatiebudgetten te verklaren door de inflatie en prijsstijgingen van energie en tariefstelling HVC (pagina 33). Voor het programma Watersystemen is ongeveer de helft van de stijging van de exploitatiebudgetten te verklaren door reeds bekende prijsstijgingen (energie, maaien), nog te verwachten inflatie en tariefstelling Aquon. De andere helft betreft aanvullende werkzaamheden voor het amoveren van kunstwerken, hogere doorbelastingen bestuur en organisatie, en de grootste drijver: baggeren van grote wateren. Deze laatste wordt volledig gedekt uit de bestemmingsreserve. Voor het programma Waterveiligheid wordt 90% van de afwijking veroorzaakt door aanpassing van de solidariteitsbijdrage aan het HWBP. De overige 10% is inflatie. De stijging binnen het programma Bestuur en Organisatie is toegelicht op pagina 47 van de programmabegroting 2023, onder het kopje "wat mag het kosten?". De belangrijkste verschillen ten opzichte van 2022 hebben betrekking op het stakeholdermanagement en meldingenproces. Daarnaast is sprake van een hogere tijdsbesteding (en dus doorbelasting) voor het programma bestuur en organisatie. 10. In de beeldvormende VV van september 2022 zijn meerdere scenario's besproken. Naast het in de begroting 2023 uitgewerkte scenario, is ook een scenario met een belastingstijging van 4% opgenomen. in de presentatie zijn per programma de gevolgen aangegeven van het doorschuiven van activiteiten.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Wagemakers/ GWK	1. De programmabegroting in paragraaf 4.9.4 noemt voor 2023 een rekenrente van 1,79% (in 2022 1,88%). Dit percentage komt voort uit deling van de begrote rentekosten door de verwachte boekwaarde vaste activa. Kunt u deze rekensom inzichtelijk maken voor ons? 2. Wat is de stand van zaken m.b.t. de aflopende overeenkomst met HHSK en Delfland inzake Grens Overschrijdend Afvalwater (GOA)? 3. Op pagina 67 van de Programmabegroting 2023 staat een tabel met voor diverse profielen de belastingdruk voor 2023. Los van de vraag wat de toegevoegde waarde is om zowel een profiel met koopwoning 200k en een profiel met koopwoning 250k op te nemen in de tabel (weinig onderscheidend vermogen) de vraag om toelichting dat een meerpersoonshuishouden met huurwoning €31 meer gaat betalen terwijl dat voor meerpersoonshuishouden met koopwoning waarde 200k of 250k €27 bedraagt. Ook graag toelichting over het afnemende verschil 2023-2022 bij stijgende waarden van de koopwoning (€27 bij 250k waarde t.o.v. €16 bij 750k waarde). Hoe is het verschil in lastenstijging te verklaren tussen huur en koopwoningen	1. Het saldo van rentelasten en baten in de begroting 2023 (jaarschijf 2023) bedraagt euro 5.590.000. De betreffende boekwaarde van de activa bedraagt euro 312.336.146 Daarmee bedraagt de rekenrente 1,79%. Naar aanleiding van het technisch vragen uur d.d. 7 november 2022 ook de gegevens over 2022: Het saldo van rentelasten en baten in de begroting 2022 bedraagt euro 5.457.000. De betreffende boekwaarde van de activa bedraagt euro 290.757.428 Daarmee bedraagt de rekenrente 2022 1,88% 2. De nieuwe GOA overeenkomst is begin november 2022 door de colleges van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap van Delfland vastgesteld. Binnen WSHD heeft het college op 30 augustus 2022 ingestemd met de nieuwe GOA overeenkomst. 3. Het profiel van een koopwoning van zowel 200K als 250K is opgenomen, omdat de Unie van Waterschappen dit meeneemt in haar landelijke cijfers. Vanwege de grote stijging van de huizenprijzen, daalt het WOZ-tarief. Hierdoor is de stijging van de belasting bij de mensen met een koopwoning lager dan van die met een huurwoning. Dit is het effect van het WOZ-afhankelijke deel van de belasting. Dit effect treedt sterker op bij de koopwoning van 750K in het overzicht. Daarom is daar de stijging lager. Hierbij moet overigens wel beseft worden, dat ter vereenvoudiging de WOZ-waarden in het overzicht gelijk zijn gehouden tussen 2022 en 2023. Bijvoorbeeld in beide jaren 250K. In werkelijkheid zal er een stijging zijn van 2022 naar 2023. In bijlage 4 is een voorbeeldberekening opgenomen ter verduidelijking.
Sas/PvdA	1. Met uitzondering van het programmawegen, nemen bij de andere programma's de exploitatie budgetten toe. Kan bij die programma's worden aangegeven welk deel van de stijging wordt veroorzaakt door prijsstijgingen/inflatie en welk deel wordt veroorzaakt door nieuwe activiteiten ten opzichte van de jaarschijf 2023 in de begroting 2022? 2. Als wordt uitgegaan van een stijging van de benodigde belastingopbrengsten van 5% (in plaats van 9,1%), welke activiteiten kunnen dan worden doorgeschoven dan op basis van de risicomatrix die bij assetmanagement wordt gehanteerd? 3. Bij het programma bestuur en organisatie is sprake van een stijging van meer dan 6 miljoen euro. Wat gebeurt daarvoor? 4. Het aantal fte stijgt met meer dan 9. A. Met hoeveel fte is de personeelsformatie de afgelopen 4 jaar gestegen? B. Kan de stijging van het aantal fte in de begroting worden genormeerd? 5. Er bestaat de mogelijkheid om kwijtschelding te verruimen. Is daar in de begroting 2023 rekening mee gehouden? 6. Welke bedrag is in de begroting gereserveerd voor het project overdracht wegen? 7. Op blz. 77 lezen we dat we voor de participatiewet een opdracht hebben voor 25 banen in 2023. Onze ambitie is slechts 5. Waarom houden we ons niet aan de wet? 8. Kan voor wat betreft de benodigde belastingopbrengst worden aangegeven wat de procentuele stijging de afgelopen 10 jaar is geweest voor de categorieën ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuur?	1. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de jaarschijf 2023 zijn per programma verklaard in de paragraaf wat mag het kosten? Hieronder de samengevatte duiding per programma tussen inflatie en extra werkzaamheden. - Voor het programma Waterketen is de volledige stijging op de exploitatiebudgetten te verklaren door de inflatie en prijsstijgingen van energie en tariefstelling HVC (pagina 33). - Voor het programma Watersystemen is ongeveer de helft van de stijging van de exploitatiebudgetten te verklaren door reeds bekende prijsstijgingen (energie, maaien), nog te verwachten inflatie en tariefstelling Aquon. De andere helft betreft aanvullende werkzaamheden voor het amoveren van kunstwerken, hogere doorbelastingen bestuur en organisatie, en de grootste drijver: baggeren van grote wateren. Deze laatste wordt volledig gedekt uit de bestemmingsreserve. - Voor het programma Waterveiligheid wordt 90% van de afwijking veroorzaakt door aanpassing van de solidariteitsbijdrage aan het HWBP. De overige 10% is inflatie. De stijging binnen het programma Bestuur en Organisatie wordt beantwoord bij vraag 3. 2. In de beeldvormende VV van september 2022 zijn meerdere scenario's besproken. Naast het in de begroting 2023 uitgewerkte scenario, is ook een scenario met een belastingstijging van 4% opgenomen. in de presentatie zijn per programma de gevolgen aangegeven van het doorschuiven van activiteiten. 3. De stijging is toegelicht op pagina 47 van de programmabegroting 2023, onder het kopje "wat mag het kosten?". De belangrijkste verschillen ten opzichte van 2022 hebben betrekking op het stakeholdermanagement en meldingenproces. Daarnaast is sprake van een hogere tijdsbesteding (en dus doorbelasting) voor het programma bestuur en organisatie. 4. Zie bijlage 5 5. Het algemeen bestuur van SVHW heeft ingestemd met de verruimde kwijtscheldingnorm. De verruiming geldt met ingang van 2023. De formalisering van de aangepaste kwijtscheldingsverordening van WSHD ligt voor in de besluitvormende vergadering van 7 december aanstaande. Vanwege de wettelijke beperking op de vermogenstoets, waarbij slechts één toets mogelijk is, is het belangrijk dat alle deelnemende partijen aan SVHW op

Onderwerp	Vraag	Antwoord
		gelijke wijze heffen. Het financiële gevolg voor WSHD bedraagt ongeveer 0,4 miljoen en zal worden opgevangen binnen de begroting 2023. 6. In de 'Bestemmingsreserve personele capaciteit Wegen' is € 500.000 opgenomen ten behoeve van de transitie wegen, conform uw besluit ten aanzien van de vaststelling van de Programmabegroting 2021 op 26 november 2020. 7. Momenteel zijn 12 medewerkers (11.27 fte) werkzaam in het kader van de participatiewet (met doelgroep verklaring). Met het realiseren van 5 nieuwe aanstellingen komt de invulling op 17 medewerkers circa 16 fte. Daarmee wordt niet voldaan aan het gestelde quotum. In de bemiddeling is een succesvolle/duurzame bemiddeling uitgangspunt en in mindere mate de invulling van het quotum. 8. Bijgevoegd Bijlage 3 met daarin een overzicht van de belastingopbrengsten uit de begrotingen 2013 t/m 2023 zoals ook gepresenteerd tijdens het technisch vragenuur d.d. 7 november 2022.
Naar aanleiding van technisch vragenuur 7 november 2022		
Lucas/WN	1. Bij 3.2.1. Programma schoon en voldoende water <u>Ad Speerpunt 1</u>: de omschrijving van het speerpunt is o.i. onduidelijk. Omdat het behalen van de KRW maatregelen per 2027 hier leidend moet zijn (wettelijke verplichting om 100% in 2027 te halen) is een planning en stapsgewijze aanpak nodig om per 2027 alle maatregelen inderdaad te hebben uitgevoerd. Kan dit helder en duidelijk worden aangegeven? Daarbij kan b.v. worden aangegeven: (a) wat is de stand van zaken op dit moment? En (b) als in 2023 als streefwaarde 32% wordt genoemd dan moet in de 4 jaren daarna nog bijna 70% worden gerealiseerd = elk jaar 17% meer. Hoeveel bedragen de kosten hiervoor? Op welke manier is dit weergegeven in de meerjarenraming tot 2027 of kan dit als zodanig worden weergegeven? Waarom zijn hiervoor geen heldere, specifieke en meetbare kpi's ontwikkeld? Een beter alternatief als speerpunt is o.i.: "Wij zorgen ervoor dat de waterkwaliteit optimaal is". En als subdoel: "Wij zorgen ervoor dat alle relevante KRW-maatregelen uiterlijk, conform de KRW-verplichtingen, in 2027 zijn uitgevoerd". 2. <u>Ad Speerpunt 2</u>: Hoe zijn de vooruitzichten inzake de nulmeting en de visie op waterkwaliteit? Kan de heemraad toezeggen dat een goede bepaling van de normen, waarden en strategie voor de vermindering van watervervuiling worden opgesteld? Waarom bestaat deze belangrijke informatie nog niet? 3. <u>Ad speerpunt 4</u>: hier wordt een onduidelijk speerpunt, een onduidelijk subdoel en een onduidelijk prestatie-indicator ("De peilindicator") genoemd. Die zijn niet specifiek en niet meetbaar, en daarom o.i. niet realistisch. Bij de nadere omschrijving staat dat 'de kpi's verder worden uitgewerkt wanneer de gebiedsnormering voor de chlorideconcentraties is vastgesteld en het meetnet is uitgerold'. Kennelijk zijn dat prestaties die nog moeten worden gehaald om het doel (optimaliseren beschikbaarheid zoetwater) te kunnen halen. Dit is toch specifiek en meetbaar? Waarom worden daarvoor nu al geen kpi's gemaakt? Voor zo'n belangrijk taakonderdeel is onhandig informatie o.i. een vereiste. Kan de heemraad toezeggen dat deze informatie op korte termijn beschikbaar komt, incl. kpi's? 4. <u>Ad speerpunt 6</u>: waarom wordt voor de ontwikkeling van de Sectorbrede klimaatmonitor geen kpi opgesteld? Dit is toch specifiek en meetbaar: een korte termijn doelstelling om een lange termijn doel (verminderen uitstoot broeikasgassen) te halen. Kan	1. Alle maatregelen uit het SGBP-3 zijn geprogrammeerd en worden gedurende de periode 2022-2027 uitgevoerd. Hiervoor is een heldere planning opgesteld met per maatregel een jaar van aanvang en een jaar van realisatie. Afhankelijk van het type maatregel betreft dit financiering uit de exploitatie (het baggeren van de KRW wateren is hier de grootste kostenpost en wordt gedekt uit de reserve Baggeren), danwel via individuele investeringen (o.a. aanleg NVO's). Andere maatregelen zoals beheer- en onderhoudsplannen vragen vooral een personele inzet. In aanvulling op de beantwoording van deze vraag zal de VV een memo ontvangen met meer gedetailleerde informatie over de programmering en te behalen streefwaarden per jaar. 2. <i>Beantwoording volgt</i> 3. <i>Beantwoording volgt</i> 4. <i>Beantwoording volgt</i> 5. De Programmabegroting 2023 geeft inzicht in het tweede jaar van de realisatie van het Waterbeheerprogramma. Deze begroting is opgesteld op basis van de meest recente inzichten om de gestelde doelen van het WBP te halen. Via Waterwerken wordt volgend jaar teruggekeken op 2022, en wordt duidelijk of we op koers liggen om de doelen in 2027 te halen. Wij zijn het dan ook niet eens met uw koppeling tussen het vaststellen van de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 en het behalen van de doelen uit het WBP. Deze doelen vormen de basis voor de begroting over 2023 en zullen dat ook voor de komende begrotingsjaren zijn.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
	de heemraad toezeggen dat dit onderwerp voldoende helder en controleerbaar wordt gemaakt voor de VV? 5. <u>Vraag over de begroting als geheel.</u> In de BVV van september is beeldvormend een presentatie gehouden over de zaken die wel en die niet konden worden uitgevoerd binnen de gegeven financiële kaders. Dat was op dat moment kwalitatief en indicatief/globaal. Dan verwachten we in de begroting 2023 ook een inzicht te kunnen krijgen in de daardoor te ontstane achterstand bij de bereiking van het doelgat naar 2027. Welke consequenties heeft dat voor het doelbereik? We willen dat we concreet zien in een meerjarenplanning van investeringen/projecten. Een voorbeeld om toe te lichten wat we bedoelen: voor de wateropgave dienen we in 2027 het equivalent van 320 ha. water te creëren. Hoeveel doen we in 2023, hoeveel blijft er over voor de komende jaren en hoe is dat gepland en welke dekking hoort daar bij? Dit moet niet moeilijk zijn. De opgave was immers al bekend in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en daarmee ook verwerkt in de meerjarenbegroting 2022 en verder. Daarmee samenhangend en punt van zorg: Als we kijken naar de geplande investeringen in de Programmabegroting van 2023, dan zien we een lange tijd tussen de oorspronkelijke jaar van investering en verwachte jaar van realisatie: 1. Voor Voldoende en schoon water: gemiddeld 1,4 jaar 2. Voor Waterketen: gemiddeld 7,4 jaar! 3. Voor Wegen 6 jaar. Als we kijken naar de <u>vertragingen</u> in de lopende investeringen dan zien we: 4. Voor Waterveiligheid: 2,3 jaar 5. Voor Voldoende en schoon water: gemiddeld 3,3 jaar 6. Voor Waterketen: gemiddeld 3,4 jaar (er zijn ook enkele versnellingen) 7. Voor wegen gemiddeld ca. 1,5 jaar. Onze vraag: Op welk wijze is dat meegenomen in de planning van het doelbereik van de meerjarenbegroting, oftewel: het realiseren van ons Waterbeheerprogramma (financieel staan er wel getallen bij; maar die zijn betekenisloos als we de bijbehorende werkopgave niet er bij krijgen). Als we dit scherp stellen dan zou je kunnen zeggen: Indien wij instemmen met de begroting, dan besluiten we daarmee impliciet om het Waterbeheerprogramma niet uit te voeren of op zijn minst onuitvoerbaar te maken. Dat is nogal een hypotheek op de volgende bestuursperiode en op de toekomst van ons beheergebied. Een oordeel daarover is aan de VV, maar het getuigt van behoorlijk bestuur wanneer we die consequenties helder voor ons geschetst krijgen. Is de heemraad het hiermee eens? Aannemend dat dit inderdaad een ongewenste situatie oplevert, wat stelt de heemraad voor om de geschetste situatie te verbeteren?	
Wagemakers/G WK	1. In het gevraagd besluit bij de Programmabegroting 2023 wordt gevraagd om een post onvoorzien van 250k. Is deze post een vervanging voor afzonderlijke posten onvoorzien zoals voorheen in de begroting opgenomen? En mogelijk in te zetten voor exploitatie	1. De post onvoorzien wordt altijd opgenomen onder het programma Algemene Dekkingsmiddelen. Dit bedrag is derhalve niet gekoppeld aan een primair programma. Dit bedrag betreft een inschatting op grond van voorgaande jaren en is bestemd voor onvoorziene omstandigheden in de exploitatie. Het opnemen van de post onvoorzien is een

Onderwerp	Vraag	Antwoord
	of investeringen of beiden? Hoe is dit bedrag van 250k, op basis van inschatting dan wel berekening? 2. Speerpunt 2 programma voldoende en schoon water p.23: wanneer verwacht u dat de nulmeting, visie waterkwaliteit en het meetnetwerk gereed zijn? 3. Speerpunt 4 programma voldoende en schoon water p.24: wanneer wordt de nulmeting waterbewustzijn en -beleving uitgevoerd? 4. Speerpunt 6 programma voldoende en schoon water p.24: wanneer verwacht u dat de sectorbrede klimaatmonitor gereed is? 5. De nieuwe overeenkomst GOA komt waarschijnlijk niet naar de VV voor instemming gelet op de mandaatregeling. Klopt dat? Zo ja, kunnen VV-leden die dat wensen inzage krijgen in de nieuwe overeenkomst en bijlagen? 6. Kunt u de voortgang van het proces 'indicatoren en streefwaarden' schetsen?	verplichting vanuit de BBVW (hoofdstuk 14 paragraaf 1, artikel 99 lid 2), de hoogte van de post wordt door het waterschap bepaald. 2. Speerpunt 2: In 2023 zal de visie waterkwaliteit worden afgerond en de aanpassingen in het meetnet voor waterkwaliteit worden geïmplementeerd. In 2024 start Aquon met het gebruik van het nieuwe meetnet (de nulmeting). 3. Speerpunt 4: De nulmeting zal in 2023 geprogrammeerd worden. 4. Speerpunt 6: De Klimaatmonitor over 2021 is vlak voor Prinsjesdag gepubliceerd door de Unie. 5. De overeenkomst rondom het GOA met HHSK en HHD betreft een vervolg op de uitvoering van de samenwerking en de afhandeling ligt in handen van het college. Na ondertekening van de overeenkomst door alle betrokken partijen kan deze worden ingezien. Zodra de ondertekening rond is (planning november/december 2022) wordt de VV daarover geïnformeerd. 6. <i>Beantwoording volgt</i>
Froling-Kok/CU	1. Programma Water: Wordt er ook gestuurd op een toename van het digitaal aansturen van de kunstwerken? Waar vinden we de betreffende doelen in de begroting? 2. Waarom staat de streefwaarde realisatie online meters waterlijn, TA zuiveren en online meters sliblijn voor 2023 op 0% 3. Gaan we voor digitalisering/ automatisering waterzuivering de 100% halen in 2027? 4. Wat zijn de gevolgen van het doorschuiven van ALM's in 2023 voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het zicht op de investeringsopgave voor de middellange en lange termijn en het completeren van inzage in de meerjarenonderhoudsprogramma's zuiveren? 5. Zijn er ontwikkelingen ten aanzien van de dijkbewakingsorganisatie? 6. Pag. 47: waarom staat bijdrage aan Aquon bij bestuur en organisatie en niet bij het programma Water? 7. Pag. 47: wat wordt bedoeld met: 'het materiele budget van het bestuur is verlaagd met 0,1 miljoen'? 8. Graag een toelichting op laatste alinea pag. 47: doorberekening stakeholdermanagement aan programma's is toch een voordeel voor bestuur en organisatie?	1. Het aantal kunstwerken voorzien van technisch automatisering wordt gedurende de jaren uitgebreid. Ten opzichte van de scope bij aanvang van NBWS-TA in 2019 (reeds geautomatiseerde kunstwerken) is het aantal geautomatiseerde kunstwerken inmiddels met ongeveer 15-20 kunstwerken per jaar uitgebreid. Er is geen streefwaarde voor uiteindelijk aantal te automatiseren kunstwerken vastgesteld. De beoordeling of een kunstwerk geautomatiseerd dient te worden kent een aantal afwegingen, waaronder de grootte van het achterliggende gebied, en de rol van het kunstwerk in sturing in het gebied. Automatisering vindt plaats op basis van nut en noodzaak. Er wordt niet apart gerapporteerd op het aantal geautomatiseerde kunstwerken. Het aantal wordt wel vastgelegd en is terug te vinden bij de kentallen in het boekwerk van de begroting. 2. De uitvoering van deze 3 genoemde projecten is in 2023 niet gereed en daarom staat er 0% opgenomen. 3. Volgens de huidige planning zijn de projecten online meters waterlijn, TA zuiveren en online meters sliblijn in 2027 gerealiseerd. 4. Het doorschuiven van de ALM's kent geen gevolgen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Door het doorschuiven van de nieuwe ALM-studies is het mogelijk om de focus te leggen bij de uitvoering van het ALM-investeringsprogramma Sluisjesdijk en Goeree-Overflakkee/ Spijkenisse. Daarnaast werken we conform afspraak aan de herziening van de ALM-kaders en zetten we ons maximaal in om het zicht in de middellange termijn investeringsopgave tijdig volledig te krijgen. Het completeren van inzage in het meerjarenonderhoud Waterketen vindt plaats door het actualiseren van de onderhoudsconcepten en daaruit volgende meerjarenonderhoudsprogramma's. 5. Op basis van de in november vastgestelde calamiteitenbestrijdingsplan waterkeringen zal de inzet van de dijkbewakingsorganisatie worden geoptimaliseerd. Voor dit (storm)seizoen zijn de oefeningen gepland en is op 3 november de eerste al uitgevoerd. 6. Dit betreft de bijdrage aan Aquon die betrekking heeft op vergunningen en handhaving. (regulering binnen het programma bestuur en organisatie). Deze kosten drukken op het programma Bestuur en Organisatie. 7. In de informele VV van september jl. is aangegeven dat er in de begroting een vermindering is opgenomen van activiteiten rondom Bestuurskracht. Dat budget is verlaagd met euro 0,1 miljoen. 8. De kosten voor Stakeholdermanagement worden niet toegerekend aan de 4 primaire programma's maar aan het Programma Bestuur en Organisatie, onderdeel 7.10 bestuur.

Begroting 2013

4.5.6 Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2012			TARIEVEN 2013			stijgings- %
		ingezetenen watersysteem- beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem- beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 81,08	€ 17,98	€ 99,06	€ 86,70	€ 12,74	€ 99,44	0,4%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0325%	0,0086%	0,0411%	0,0356%	0,0064%	0,0421%	2,2%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0081%	0,0086%	0,0168%	0,0089%	0,0064%	0,0153%	-8,4%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 3,91	€ 1,02	€ 4,93	€ 3,94	€ 0,77	€ 4,72	-4,3%
Overig ongebouwd	hectare	€ 87,75	€ 20,82		€ 93,75	€ 14,75		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 21,49	€ 20,82	€ 42,31	€ 20,06	€ 14,75	€ 34,81	-17,7%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 107,47	€ 20,82	€ 128,29	€ 220,64	€ 14,75	€ 235,39	83,5%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 85,97	€ 20,82	€ 106,79	€ 80,23	€ 14,75	€ 94,98	-11,1%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 171,95	€ 20,82	€ 192,77	€ 280,81	€ 14,75	€ 295,56	53,3%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 50,05		€ 50,05	€ 49,68		€ 49,68	-0,7%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 50,05		€ 50,05	€ 49,68		€ 49,68	-0,7%

Begroting 2014

4.5.6 Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2013			TARIEVEN 2014			stijgings- %
		ingezetenen watersysteem- beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem- beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 86,70	€ 12,74	€ 99,44	€ 91,37	€ 12,51	€ 103,88	4,5%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0356%	0,0064%	0,0421%	0,0398%	0,0067%	0,0465%	10,5%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0089%	0,0064%	0,0153%	0,0100%	0,0067%	0,0166%	8,3%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 3,94	€ 0,77	€ 4,72	€ 4,44	€ 0,81	€ 5,25	11,2%
Overig ongebouwd	hectare	€ 93,75	€ 14,75		€ 97,83	€ 14,51		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 20,06	€ 14,75	€ 34,81	€ 21,17	€ 14,51	€ 35,68	2,5%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 220,64	€ 14,75	€ 235,39	€ 232,87	€ 14,51	€ 247,38	5,1%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 80,23	€ 14,75	€ 94,98	€ 84,68	€ 14,51	€ 99,19	4,4%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 280,81	€ 14,75	€ 295,56	€ 296,38	€ 14,51	€ 310,89	5,2%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 49,68		€ 49,68	€ 49,26		€ 49,26	-0,8%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 49,68		€ 49,68	€ 49,26		€ 49,26	-0,8%

Begroting 2015

4.5.6 Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2014			TARIEVEN 2015			stijgings-%
		ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 91,37	€ 12,51	€ 103,88	€ 96,41	€ 12,79	€ 109,20	5,1%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0398%	0,0067%	0,0465%	0,0434%	0,0071%	0,0505%	8,7%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0100%	0,0067%	0,0166%	0,0109%	0,0071%	0,0180%	8,1%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 4,44	€ 0,81	€ 5,25	€ 5,04	€ 0,92	€ 5,96	13,5%
Overig ongebouwd	hectare	€ 97,83	€ 14,51		€ 103,76	€ 14,91		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 21,17	€ 14,51	€ 35,68	€ 22,74	€ 14,91	€ 37,65	5,5%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 232,87	€ 14,51	€ 247,38	€ 250,16	€ 14,91	€ 265,07	7,2%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 84,68	€ 14,51	€ 99,19	€ 90,97	€ 14,91	€ 105,88	6,7%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 296,38	€ 14,51	€ 310,89	€ 318,38	€ 14,91	€ 333,30	7,2%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 49,26		€ 49,26	€ 51,54		€ 51,54	4,6%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 49,26		€ 49,26	€ 51,54		€ 51,54	4,6%

Begroting 2016

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2015			TARIEVEN 2016			stijgings-%
		ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 96,41	€ 12,79	€ 109,20	€ 96,89	€ 12,90	€ 109,79	0,5%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0434%	0,0071%	0,0505%	0,0418%	0,0067%	0,0485%	-4,0%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0109%	0,0071%	0,0180%	0,0105%	0,0067%	0,0171%	-4,6%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 5,04	€ 0,92	€ 5,96	€ 5,37	€ 0,99	€ 6,36	6,8%
Overig ongebouwd	hectare	€ 103,76	€ 14,91		€ 115,11	€ 17,18		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 22,74	€ 14,91	€ 37,65	€ 23,33	€ 17,18	€ 40,51	7,6%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 250,16	€ 14,91	€ 265,07	€ 321,94	€ 17,18	€ 339,12	27,9%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 90,97	€ 14,91	€ 105,88	€ 93,32	€ 17,18	€ 110,50	4,4%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 318,38	€ 14,91	€ 333,30	€ 391,93	€ 17,18	€ 409,11	22,7%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 51,54		€ 51,54	€ 52,85		€ 52,85	2,5%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 51,54		€ 51,54	€ 52,85		€ 52,85	2,5%

Begroting 2017

4.5.6 Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2016			TARIEVEN 2017			stijgings-%
		ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 96,89	€ 12,90	€ 109,79	€ 100,15	€ 12,67	€ 112,82	2,8%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0418%	0,0067%	0,0485%	0,0427%	0,0065%	0,0492%	1,5%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0105%	0,0067%	0,0171%	0,0107%	0,0065%	0,0172%	0,4%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 5,37	€ 0,99	€ 6,36	€ 6,06	€ 1,08	€ 7,15	12,3%
Overig ongebouwd	hectare	€ 115,11	€ 17,18		€ 116,67	€ 16,95		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 23,33	€ 17,18	€ 40,51	€ 23,26	€ 16,95	€ 40,21	-0,7%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 321,94	€ 17,18	€ 339,12	€ 321,02	€ 16,95	€ 337,97	-0,3%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 93,32	€ 17,18	€ 110,50	€ 93,05	€ 16,95	€ 110,00	-0,5%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 391,93	€ 17,18	€ 409,11	€ 390,81	€ 16,95	€ 407,76	-0,3%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 52,85		€ 52,85	€ 52,68		€ 52,68	-0,3%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 52,85		€ 52,85	€ 52,68		€ 52,68	-0,3%

Begroting 2018

4.5.6 Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2017			TARIEVEN 2018			stijgings-%
		ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	ingezetenen watersysteem-beheer	wegenbeheer	totaal	
Ingezetenen	huishouden	€ 100,15	€ 12,67	€ 112,82	€ 102,54	€ 12,80	€ 115,34	2,2%
Gebouwd								
- Binnendijks	vast % WOZ-waarde	0,0427%	0,0065%	0,0492%	0,0421%	0,0063%	0,0484%	-1,7%
- Buitendijks	vast % WOZ-waarde	0,0107%	0,0065%	0,0172%	0,0105%	0,0063%	0,0168%	-2,1%
Natuur-ongebouwd	hectare	€ 6,06	€ 1,08	€ 7,15	€ 5,96	€ 1,05	€ 7,01	-1,9%
Overig ongebouwd	hectare	€ 116,67	€ 16,95		€ 120,35	€ 17,11		
- Buitendijks exclusief wegen	hectare	€ 23,26	€ 16,95	€ 40,21	€ 23,83	€ 17,11	€ 40,94	1,8%
- Buitendijks wegen	hectare	€ 321,02	€ 16,95	€ 337,97	€ 328,82	€ 17,11	€ 345,93	2,4%
- Binnendijks exclusief wegen	hectare	€ 93,05	€ 16,95	€ 110,00	€ 95,31	€ 17,11	€ 112,42	2,2%
- Binnendijks wegen	hectare	€ 390,81	€ 16,95	€ 407,76	€ 400,30	€ 17,11	€ 417,41	2,4%
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	€ 52,68		€ 52,68	€ 53,37		€ 53,37	1,3%
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	€ 52,68		€ 52,68	€ 53,37		€ 53,37	1,3%

Begroting 2019

Belastingtarieven

categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2018				TARIEVEN 2019				stijgings-percentage
		water-systeem	wegen	zuiveren	totaal	water-systeem	wegen	zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 102,54	€ 12,80		€ 115,34	€ 103,68	€ 13,79		€ 117,47	1,8%
Gebouwd binnendijks	% WOZ-waarde	0,0421%	0,0063%		0,0484%	0,0388%	0,0062%		0,0450%	-7,0%
Gebouwd buitendijks	% WOZ-waarde	0,0105%	0,0063%		0,0168%	0,0097%	0,0062%		0,0159%	-5,6%
Ongebouwd - overig - binnendijks	Hectare	€ 95,31	€ 17,11		€ 112,42	€ 97,32	€ 18,68		€ 116,00	3,2%
Ongebouwd - overig - buitendijks	Hectare	€ 23,83	€ 17,11		€ 40,94	€ 24,33	€ 18,68		€ 43,01	5,1%
Ongebouwd - wegen - binnendijks	Hectare	€ 400,30	€ 17,11		€ 417,41	€ 408,75	€ 18,68		€ 427,43	2,4%
Ongebouwd - wegen - buitendijks	Hectare	€ 328,82	€ 17,11		€ 345,93	€ 335,76	€ 18,68		€ 354,44	2,5%
Natuur	Hectare	€ 5,96	€ 1,05		€ 7,01	€ 6,03	€ 1,12		€ 7,14	1,9%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 53,37	€ 53,37			€ 56,77	€ 56,77	6,4%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 53,37	€ 53,37			€ 56,77	€ 56,77	6,4%

Begroting 2020

Belastingtarieven

Categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2019				TARIEVEN 2020				stijgings-percentage
		Water	Wegen	Zuiveren	totaal	Water	Wegen	Zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 103,68	€ 13,79		€ 117,47	€ 104,51	€ 15,37		€ 119,89	2,1%
Gebouwd binnendijks	% WOZ-waarde	0,0388%	0,0062%		0,0450%	0,0361%	0,0064%		0,0425%	-5,6%
Gebouwd buitendijks	% WOZ-waarde	0,0097%	0,0062%		0,0159%	0,0090%	0,0064%		0,0154%	-3,2%
Ongebouwd - overig - binnendijks	Hectare	€ 97,32	€ 18,68		€ 116,00	€ 101,48	€ 21,25		€ 122,73	5,8%
Ongebouwd - overig - buitendijks	Hectare	€ 24,33	€ 18,68		€ 43,01	€ 25,37	€ 21,25		€ 46,62	8,4%
Ongebouwd - wegen - binnendijks	Hectare	€ 408,75	€ 18,68		€ 427,43	€ 507,40	€ 21,25		€ 528,65	23,7%
Ongebouwd - wegen - buitendijks	Hectare	€ 335,76	€ 18,68		€ 354,44	€ 431,29	€ 21,25		€ 452,54	27,7%
Natuur	Hectare	€ 6,03	€ 1,12		€ 7,14	€ 5,89	€ 1,18		€ 7,07	-1,0%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 56,77	€ 56,77			€ 61,82	€ 61,82	8,9%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 56,77	€ 56,77			€ 61,82	€ 61,82	8,9%

Begroting 2021

Belastingtarieven

Categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2021				TARIEVEN 2022				stijgings-percentage
		Water	Wegen	Zuiveren	totaal	Water	Wegen	Zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 108,66	€ 15,76		€ 124,41	€ 103,40	€ 17,87		€ 121,27	-2,5%
Gebouwd binnendijs	% WOZ-waarde	0,0372%	0,0064%		0,0436%	0,0312%	0,0063%		0,0375%	-14,1%
Gebouwd buitendijs	% WOZ-waarde	0,0093%	0,0064%		0,0157%	0,0078%	0,0063%		0,0141%	-10,5%
Ongebouwd - overig - binnendijs	Hectare	€ 84,56	€ 17,92		€ 102,48	€ 82,12	€ 20,60		€ 102,72	0,2%
Ongebouwd - overig - buitendijs	Hectare	€ 21,14	€ 17,92		€ 39,06	€ 20,53	€ 20,60		€ 41,13	5,3%
Ongebouwd - wegen - binnendijs	Hectare	€ 422,78	€ 17,92		€ 440,70	€ 410,60	€ 20,60		€ 431,20	-2,2%
Ongebouwd - wegen - buitendijs	Hectare	€ 359,37	€ 17,92		€ 377,29	€ 349,01	€ 20,60		€ 369,61	-2,0%
Natuur	Hectare	€ 5,57	€ 1,12		€ 6,70	€ 5,50	€ 1,29		€ 6,79	1,4%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 67,30	€ 67,30			€ 69,13	€ 69,13	2,7%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 67,30	€ 67,30			€ 69,13	€ 69,13	2,7%

De sterke stijging van de WOZ-waarden, leidt tot een daling van de tarieven. Het te betalen belastingbedrag voor een belastingplichtige, is een combinatie van de hogere WOZ-waarde en het lagere tarief.

Begroting 2022

Belastingtarieven

Categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2021				TARIEVEN 2022				stijgings-percentage
		Water	Wegen	Zuiveren	totaal	Water	Wegen	Zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 108,66	€ 15,76		€ 124,41	€ 103,40	€ 17,87		€ 121,27	-2,5%
Gebouwd binnendijs	% WOZ-waarde	0,0372%	0,0064%		0,0436%	0,0312%	0,0063%		0,0375%	-14,1%
Gebouwd buitendijs	% WOZ-waarde	0,0093%	0,0064%		0,0157%	0,0078%	0,0063%		0,0141%	-10,5%
Ongebouwd - overig - binnendijs	Hectare	€ 84,56	€ 17,92		€ 102,48	€ 82,12	€ 20,60		€ 102,72	0,2%
Ongebouwd - overig - buitendijs	Hectare	€ 21,14	€ 17,92		€ 39,06	€ 20,53	€ 20,60		€ 41,13	5,3%
Ongebouwd - wegen - binnendijs	Hectare	€ 422,78	€ 17,92		€ 440,70	€ 410,60	€ 20,60		€ 431,20	-2,2%
Ongebouwd - wegen - buitendijs	Hectare	€ 359,37	€ 17,92		€ 377,29	€ 349,01	€ 20,60		€ 369,61	-2,0%
Natuur	Hectare	€ 5,57	€ 1,12		€ 6,70	€ 5,50	€ 1,29		€ 6,79	1,4%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 67,30	€ 67,30			€ 69,13	€ 69,13	2,7%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 67,30	€ 67,30			€ 69,13	€ 69,13	2,7%

De sterke stijging van de WOZ-waarden, leidt tot een daling van de tarieven. Het te betalen belastingbedrag voor een belastingplichtige, is een combinatie van de hogere WOZ-waarde en het lagere tarief.

Begroting 2023

Aan: het College van DenH

Van: fracties Water Natuurlijk en Natuur

Betreft: schriftelijke vragen Buitenland van Rhoon.

23-10-2022

Geacht College,

In het Buitenland van Rhoon vindt een bijzonder interessante transitie van de landbouw in combinatie met natuur plaats. U bent daarvan op de hoogte. Wij hebben begrepen dat het waterschap een goed contact met de gebiedscoöperatie heeft en dat er stappen worden gezet om tot samenwerking te komen. Een bezoek aan het gebied brengt ons tot een aantal vragen over de rol en positie van ons waterschap ter plekke. Dit met als doel de belangen van het gebied en WSHD te versterken.

Primaire waterkering

In maart 2018 kreeg WSHD de nationale prijs “Flora et Securitate” van Peter Glas, toen scheidend voorzitter van de Unie van Waterschappen. De prijs zet initiatieven in het zonnetje waarbij de inheemse flora wordt gecombineerd met veiligheid. WSHD had bij dijkverstekingsprojecten aan de Gorsdijk in 's-Gravendeel en de Buitendijk bij Strijensas het dijklichaam ingezaaid met een inheems plantenmengsel. Het toenmalige college was daar trots op en de inzet was dit bij nieuwe dijkversterkingen te gaan toepassen. In de begroting was hier ruimte voor gemaakt. Bij zijn vertrek begin 2019 maakte heemraad Leo van Gelder ons daar op attent. Hij vroeg nadrukkelijk om er op te letten dat het inzaaien van nieuwe dijken met inheemse planten voortgang zou vinden.

Vanuit het gebied werd in 2019 bij de aanpassing van de primaire waterkering langs het Buitenland van Rhoon nadrukkelijk verzocht om deze in te zaaien met een inheems plantenmengsel. Er was zelfs bereidheid om de extra kosten hiervoor voor rekening te nemen. Dat verzoek werd door WSHD afgewezen en de dijk is ingezaaid met een gebruikelijk grasmengsel. Dit, terwijl al decennia bekend is dat een variatie aan plantensoorten positief is voor de erosiebestendigheid van een dijk. Het is ook positief voor biodiversiteit en natuurlijke plaagonderdrukking in de aanliggende landbouwpercelen.

Vragen:

Hoe kan het dat WSHD, mede gelet op de in 2018 ingezette koers, een dergelijk verzoek weigert?

Wat gaat WSHD doen om de betreffende waterkering zo snel mogelijk een inheemse streekeigen plantengroei te geven met een daarop afgestemd beheer?

Wat is nu het beleid bij nieuwe dijkversterkingen?

Watersysteem

In het Buitenland is de capaciteit van het watersysteem en daarmee de mogelijkheden om extreme neerslag op te vangen sterk vergroot door de gebiedscoöperatie. Dat is een waardevol initiatief zonder kosten voor het waterschap. Dat moeten we koesteren naar onze mening. Het ligt dan voor

de hand de toename in capaciteit en in landschapskwaliteit op te nemen in de gebiedsplannen en aan te passen aan de doelstellingen voor de ontwikkeling van het Buitenland van Rhon.

Vragen:

Is WSHD bereid om het beheer van de hoofdwatgangen aan te passen aan de doelstellingen van de ontwikkeling van het gebied?

Ziet WSHD mogelijkheden om de overeenkomst met de aannemer hierop aan te passen dan wel het beheer van de hoofdwatgangen over te dragen aan de gebiedscoöperatie?

Het peilbeheer in het gebied lijkt niet afgestemd op de transitie die het Buitenland van Rhon door maakt. Er is naar verluidt een zomer en een winterpeil met een verschil van 10 cm. Duidelijk is dat de secundaire watgangen niet de gewenste diepte van 50 cm hebben en dat is een belemmering voor het bereiken van een betere waterkwaliteit.

Vragen:

Ziet WSHD ook dat het voor de hand ligt, dat gekoppeld aan de transitie in het gebied een herziening van het peilbesluit plaatsvindt; Immers de belangen in het gebied zijn wezenlijk veranderd?

Is WSHD bereid op voorhand het verschil tussen zomer en winterpeil op te heffen en het gehele jaar het zomerpeil te hanteren?

Essendijk

De aanplant en het beheer van de Essendijk is voor verbetering vatbaar en zou ook meer in lijn met de ontwikkeling van het Buitenland van Rhon kunnen worden gebracht. We hebben begrepen dat dit lastig is vanwege de vele betrokken (erf)pachters.

Vragen:

Wat is de positie van WSHD ten aanzien van de Essendijk en wat kan het waterschap hierin betekenen?

Is het waterschap bereid om zich hier voor in te zetten?

Algemeen

Het Buitenland van Rhon is begonnen als compensatie gebied voor de bouw van de Tweede Maasvlakte. Stap voor stap wordt gewerkt aan realisatie van het streefbeeld. Het groeit nu mogelijkwerijs uit tot een voorbeeldgebied voor de transitie van de Nederlandse landbouw.

Ook ons waterschap maakt een transitie door. Daarbij gaat het ook om andere vormen van samenwerking. De afgelopen tijd is gewerkt aan de stip op horizon voor het waterschap van de toekomst. Aansluiten bij het Buitenland van Rhon en daar op korte termijn "het waterschap van de toekomst" vorm geven en uitdragen lijkt ons van grote meerwaarde.

Vraag:

Hoe staat het College hier tegenover?

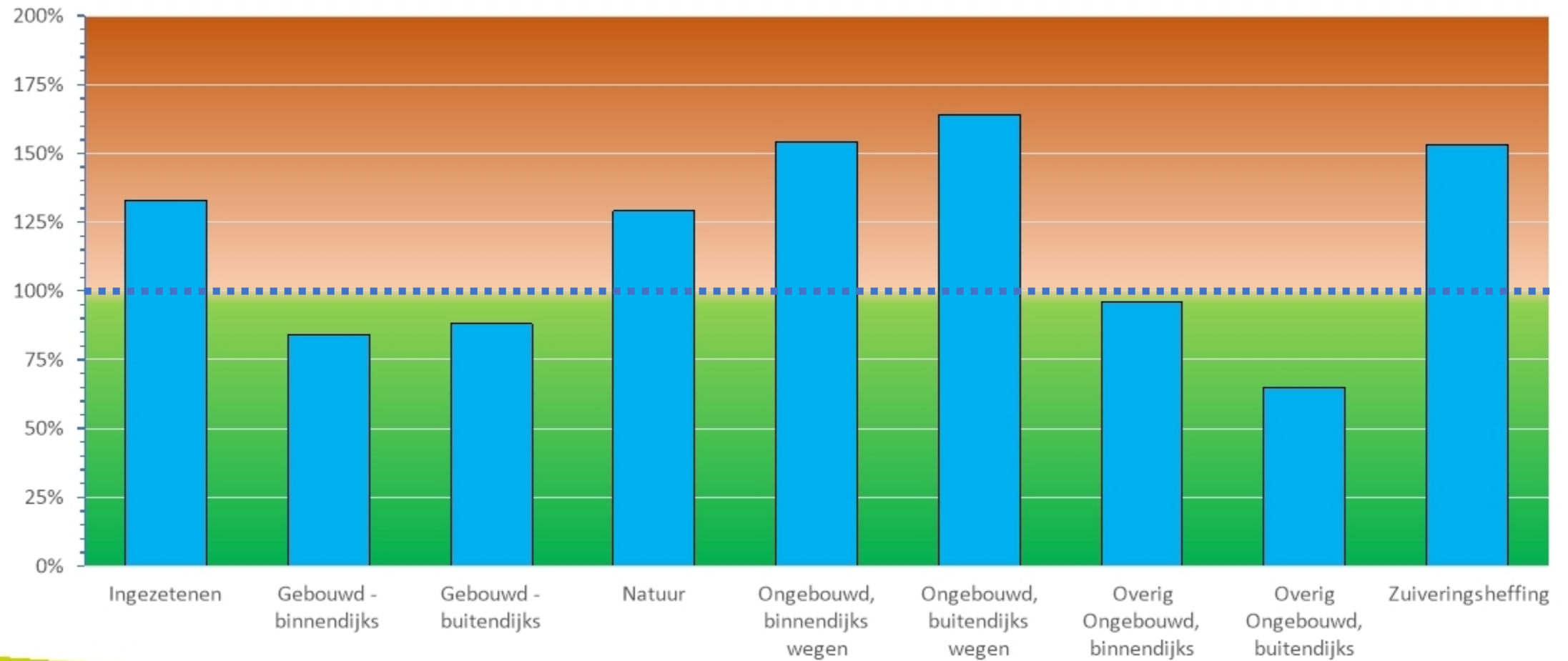
waterschap
**Hollandse
Delta**

Belasting Opbrengst

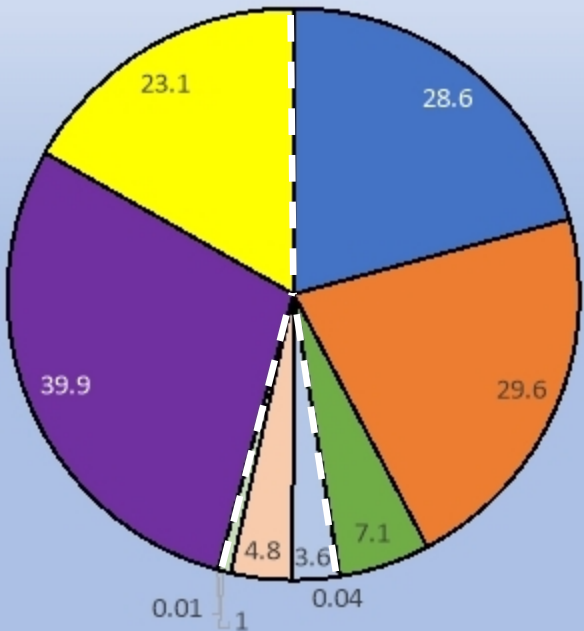
N.a.v. Technisch Vragenuurtje
PB2023

7 november 2022

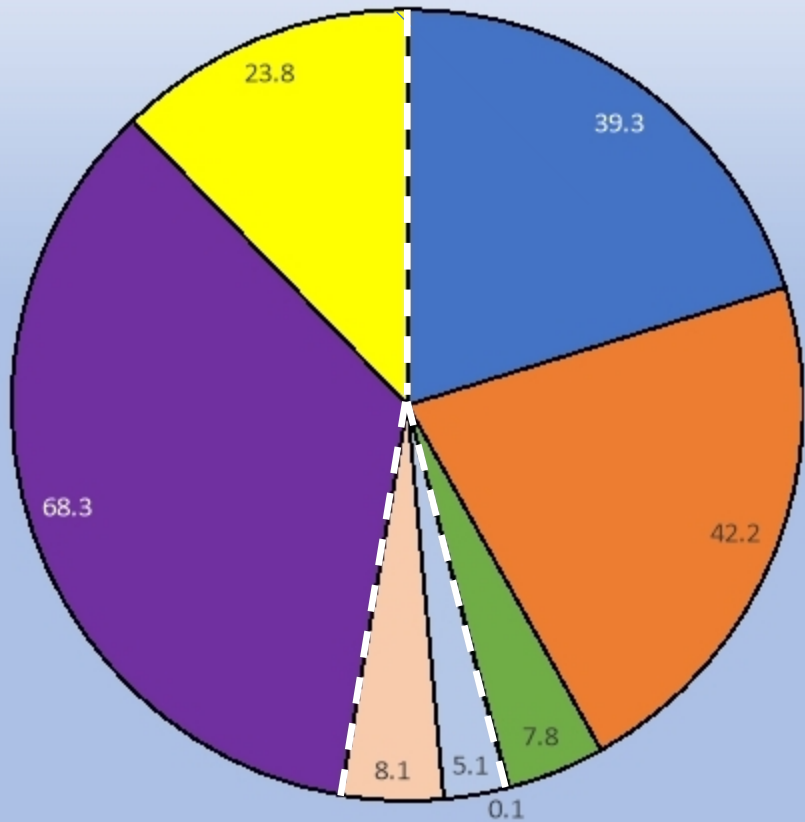
Ontwikkeling tarieven 2013 - 2023

2013 [137,58 M€]

2023 [194,75 M€]

heffingen

Watersysteem-I	Watersysteem-G	Watersysteem-O	Watersysteem-N
Wegen-I	Wegen-G	Wegen-O	Wegen-N
Zuivering-HH	Zuivering-Bedr		

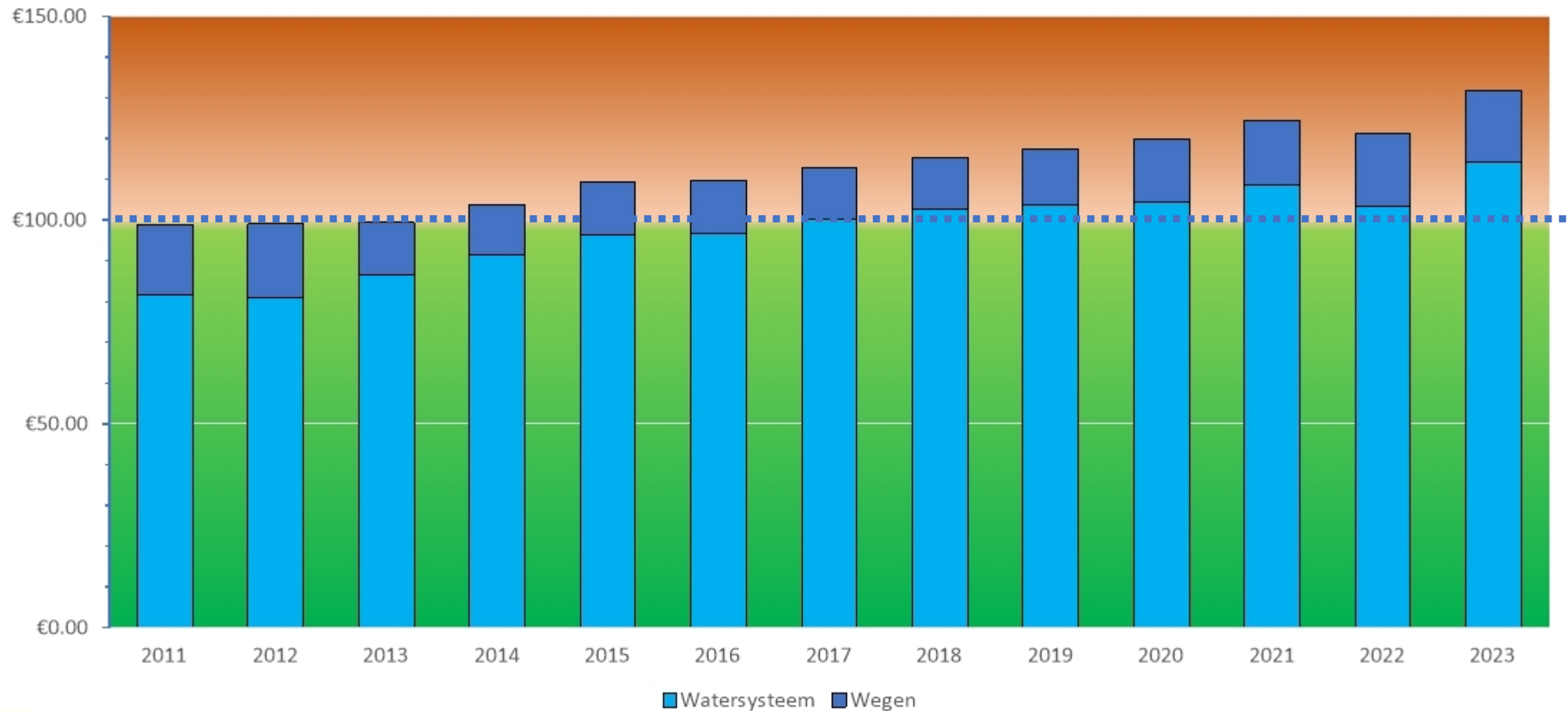
I= ingezeten
HH=Huishoudens
G=Gebouwd
Bedr=Bedrijven
O=Ongebouwd
N=Natuur

heffingen

Watersysteem-I	Watersysteem-G	Watersysteem-O	Watersysteem-N
Wegen-I	Wegen-G	Wegen-O	Wegen-N
Zuivering-HH	Zuivering-Bedr		

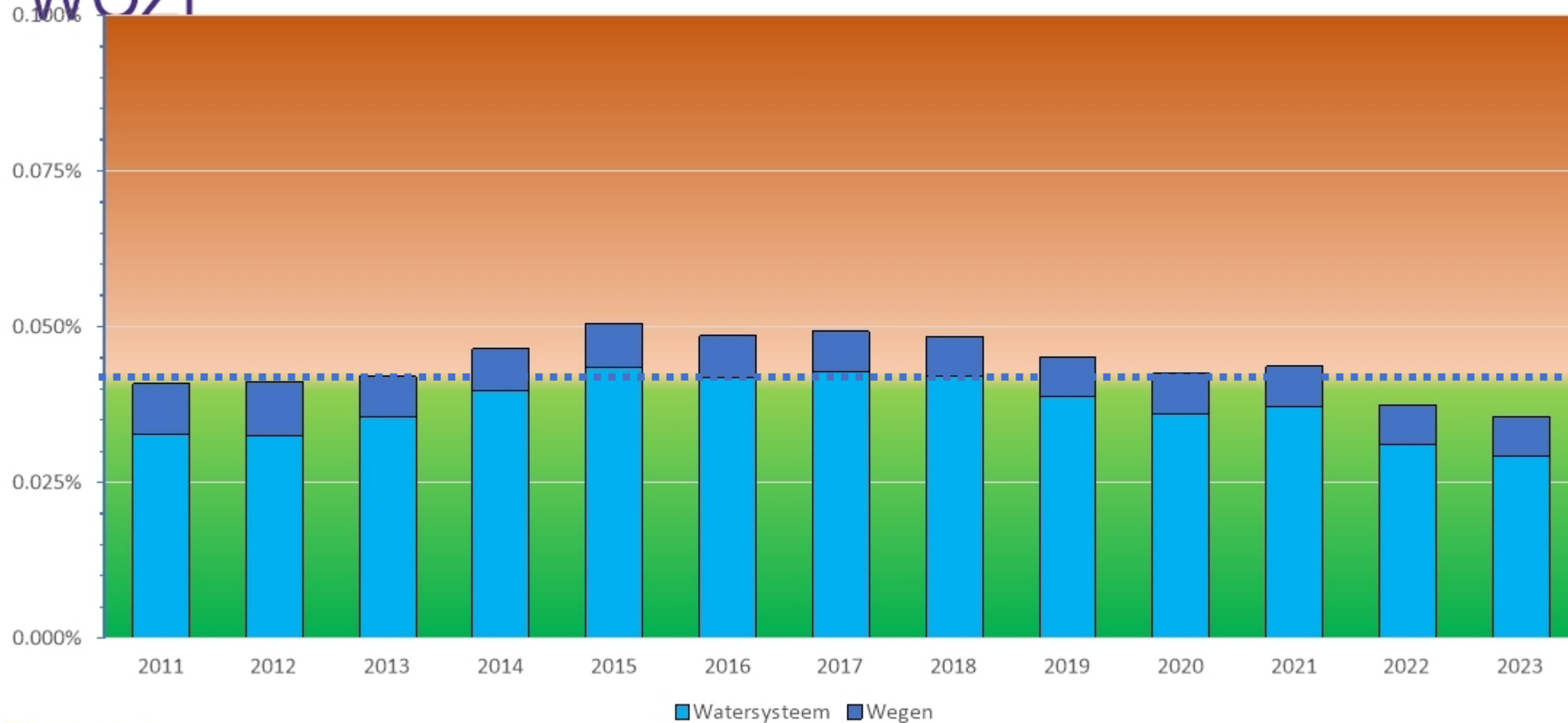
I= ingezeten
HH=Huishoudens
G=Gebouwd
Bedr=Bedrijven
O=Ongebouwd
N=Natuur

Ontwikkeling tarieven ingezetenen 2011 – 2023 [€/hh]

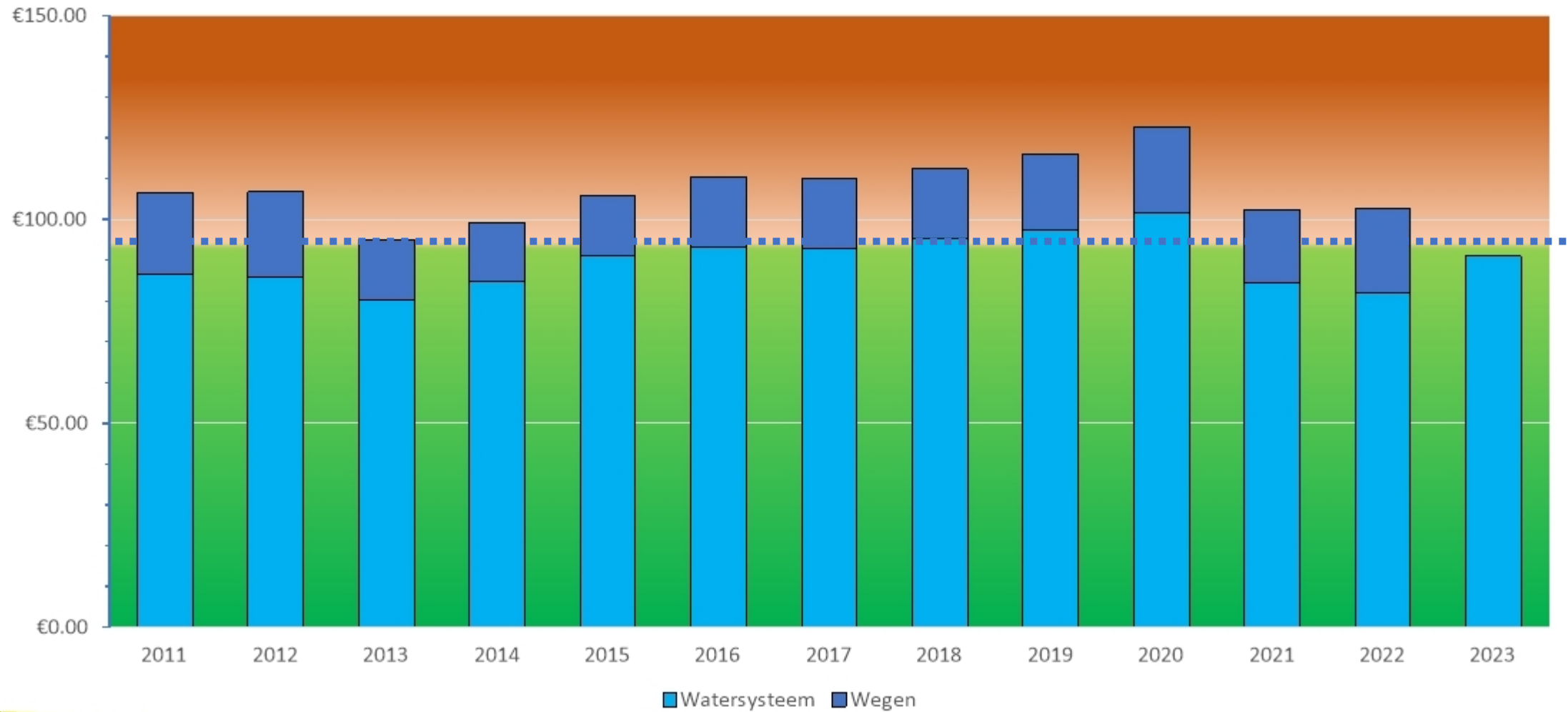

Ontwikkeling tarieven gebouwd 2011 – 2023 [%]

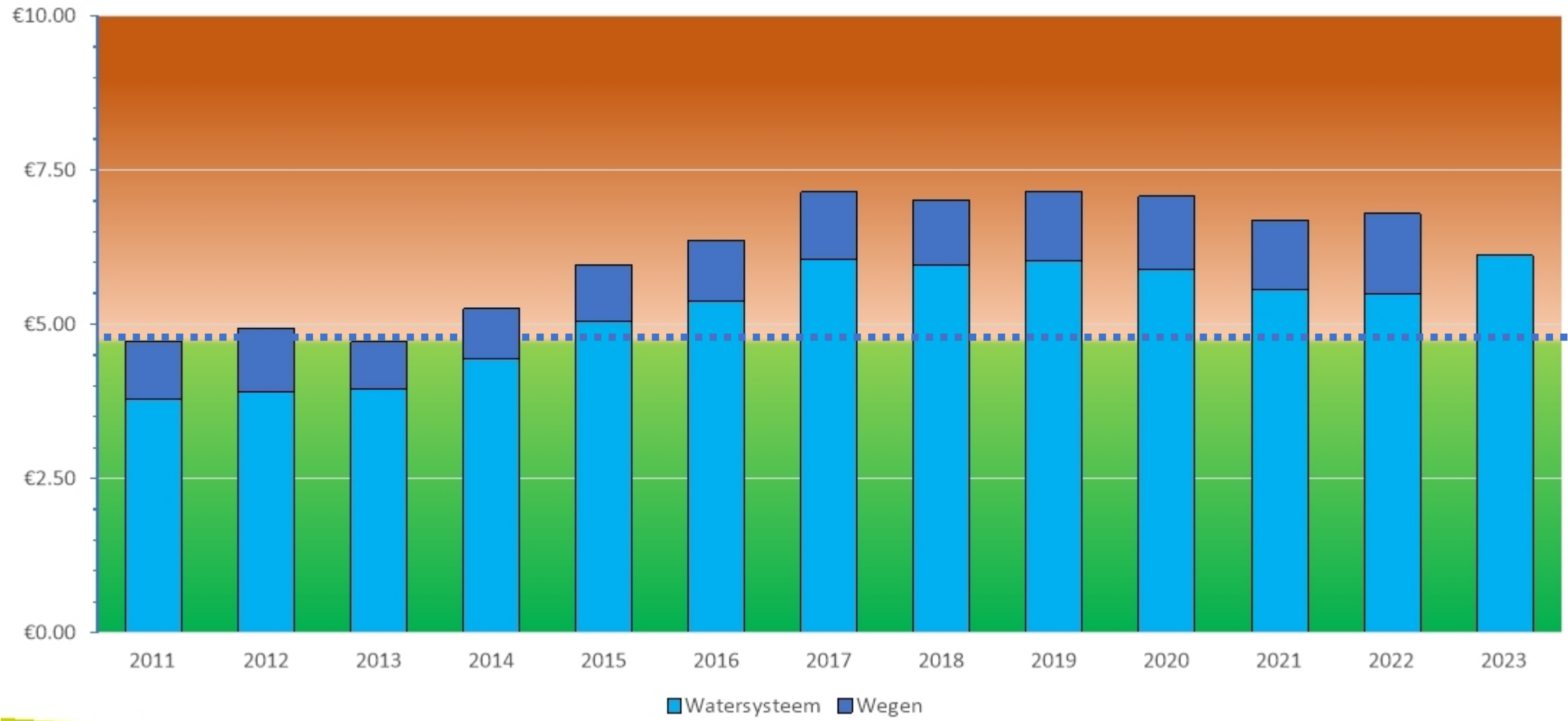
WO71

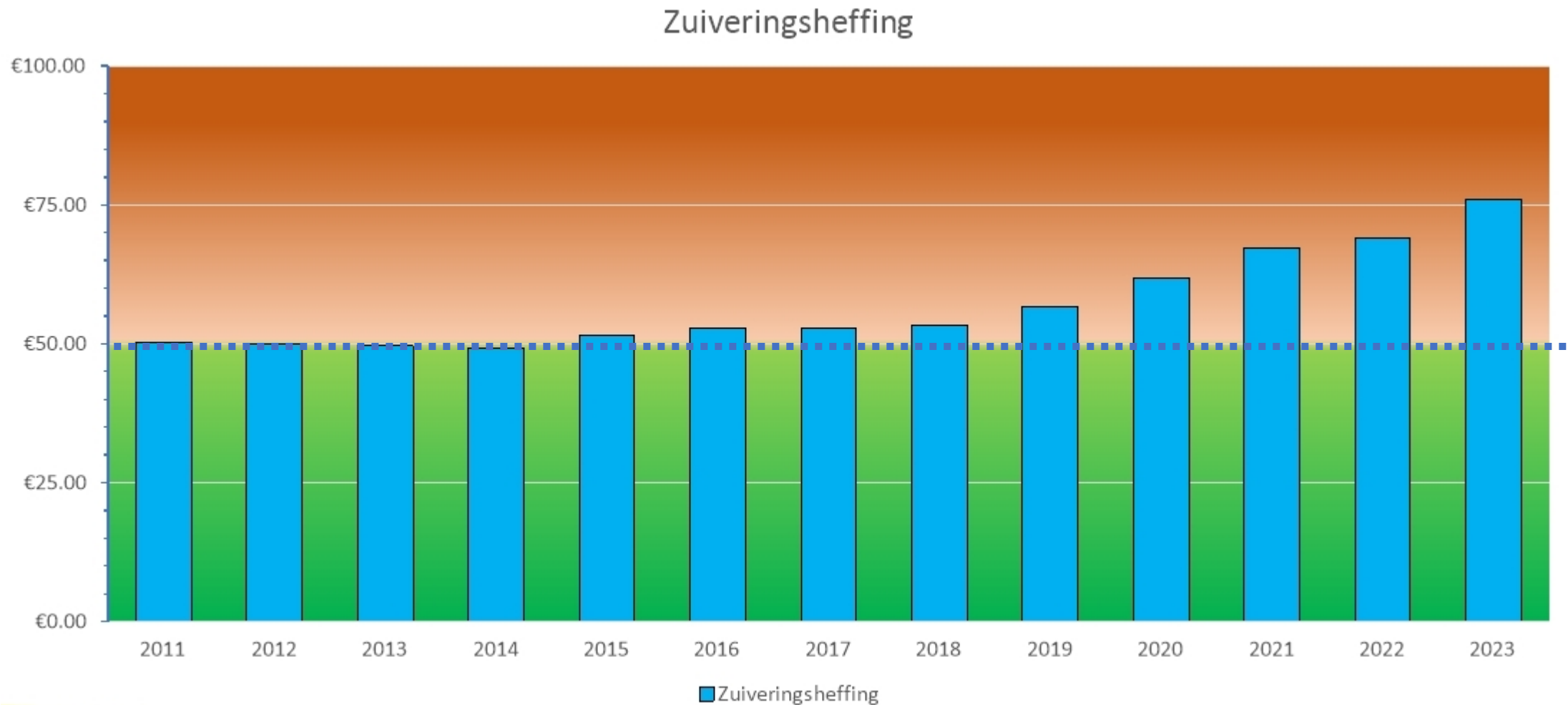
Ontwikkeling tarieven overig ongebouwd 2011 – 2023 [€/ha]

Ontwikkeling tarieven natuur 2011 – 2023 [€/ha]

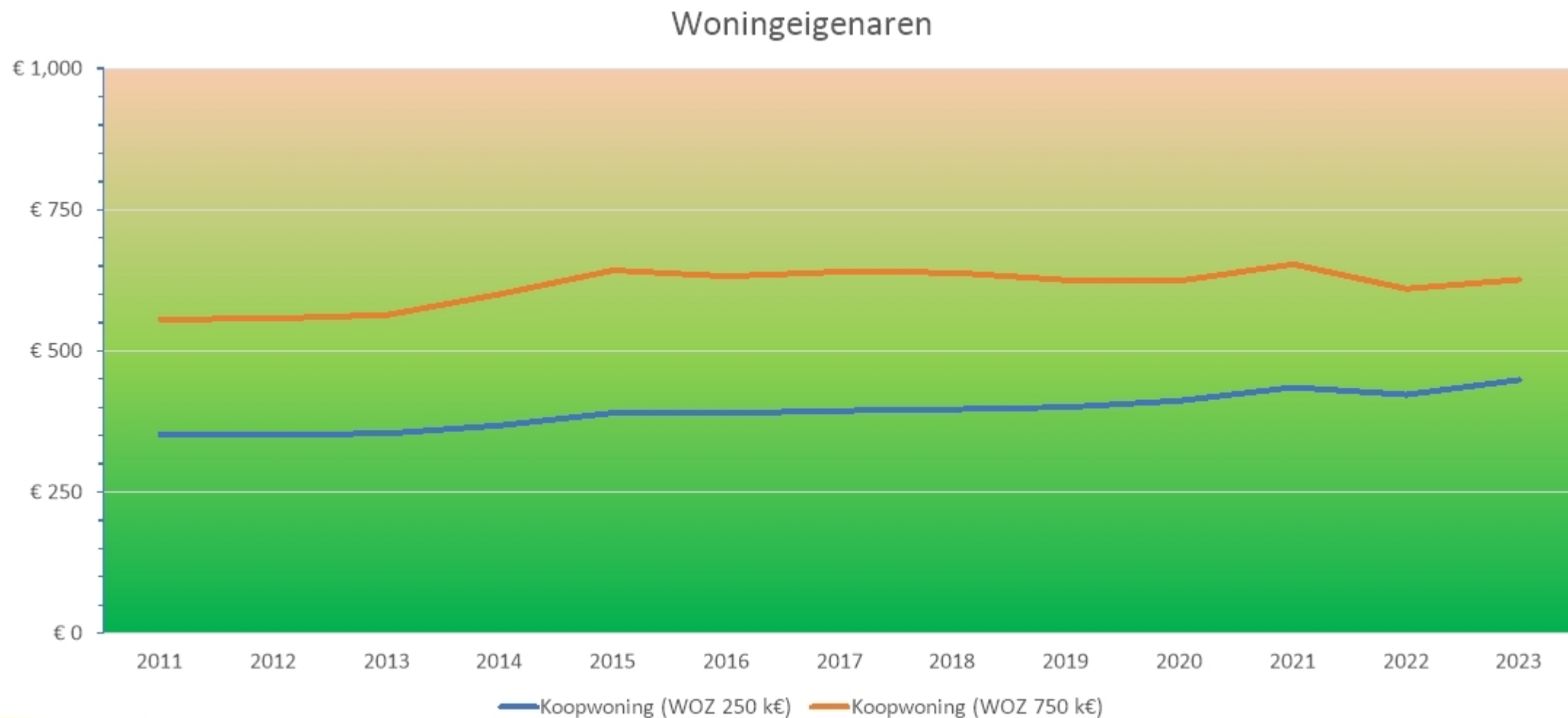
Ontwikkeling tarieven zuiveringsheffing 2011 – 2023 [€/ve]

Ontwikkeling lastendruk 2011 – 2023

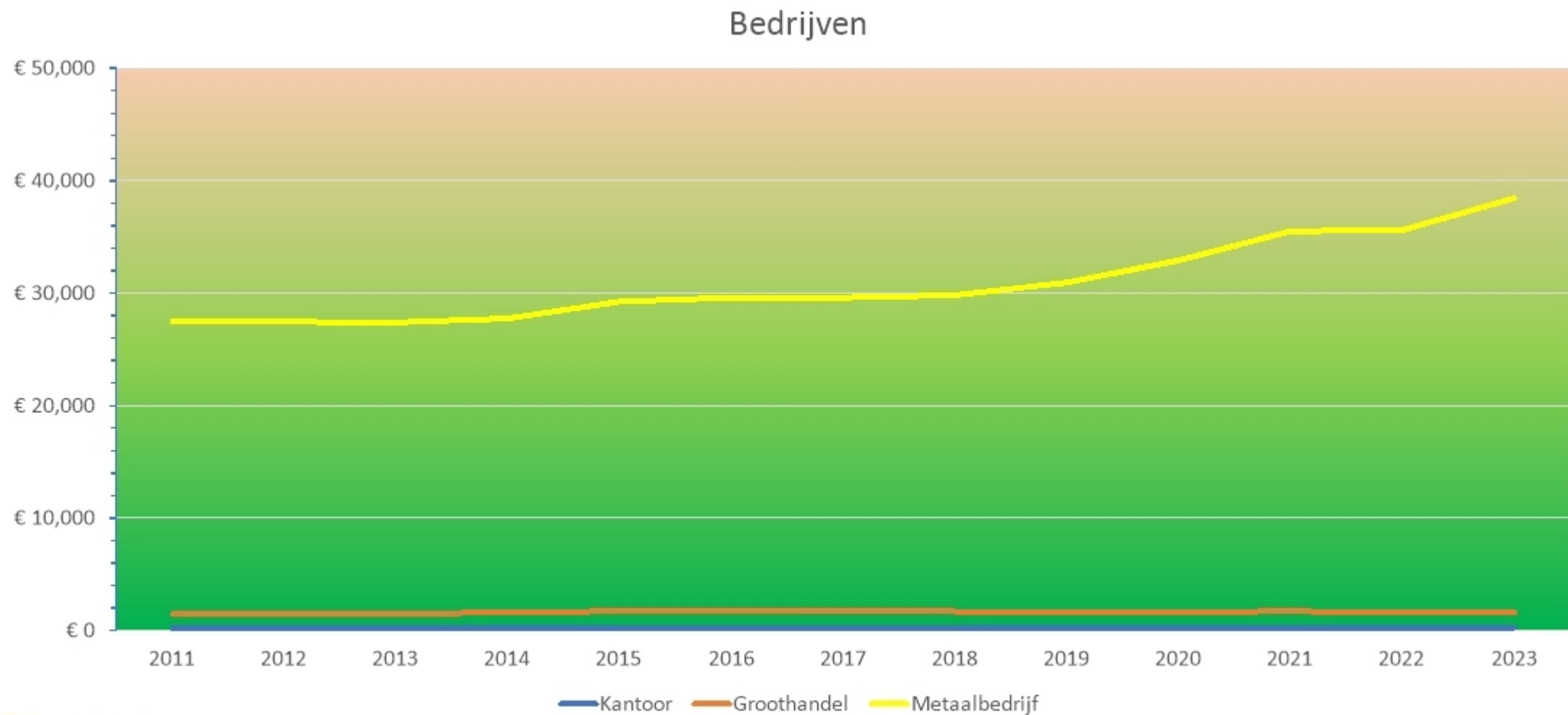
Ontwikkeling lastendruk 2011 – 2023

Ontwikkeling lastendruk 2011 – 2023

Ontwikkeling lastendruk 2011 – 2023

Ontwikkeling lastendruk 2011 – 2023

**Dank voor uw
aandacht**

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vergelijking lastendrukontwikkeling meerpersoonshuishouden huur vs koopwoning

De begrote netto belastingopbrengst stijgt van € 178,6 mln in 2022 naar € 194,8 in 2023. Dit is een stijging van € 16,2 (9,1%). Ondanks het feit dat de totale belastingstijging 9,1% bedraagt, varieert de tariefsstijging voor binnendijkse huishoudens tussen de 2,6% en 9,4% op basis van de gepresenteerde lastendrukprofielen. Dit komt omdat er andere factoren zijn die van invloed zijn op de tariefsontwikkeling. Een belangrijke factor is de WOZ-waarde. Ten opzichte van 2022 is de WOZ-waarde voor 2023 met circa 15% gestegen. Voor de categorie gebouwd dalen de tarieven met ruim 5%. Voor de categorie gebouwd betekent alleen de WOZ-waardestijging al een daling van het tarief met circa 15% om de opbrengst in 2023 gelijk te houden aan de opbrengst 2022. Omdat het lagere tarief berekend wordt over een hogere WOZ-waarde, leidt de tariefdaling echter niet tot een daling van de lasten met ruim 5% voor de categorie gebouwd. Een en ander is uitgewerkt in onderstaand voorbeeld:

Opbouw aanslag meerpersoonshuishouden huurwoning

Omschrijving	WOZ-waarde	Tarief	Aanslag gebouwd tarief ingezete	zuiveringsheffing	Totaal
2022			€ 0	€ 121,27	€ 207,39
Gemiddelde waardestijging WOZ, 15,2%					€ 328,66
2023			€ 0	€ 131,18	€ 227,97
Vershil in aanslag			€ 0	€ 10	€ 21
Lastenstijging					€ 30 9,28%

Opbouw aanslag meerpersoonshuishouden koopwoning (€ 200.000 naar € 230.000)

Omschrijving	WOZ-waarde	Tarief	Aanslag gebouwd tarief ingezete	zuiveringsheffing	Totaal
2022	€ 200.000	0,0375%	€ 75,00	€ 121,27	€ 207,39
Gemiddelde waardestijging WOZ, 15,2%	15,20%				€ 403,66
2023	€ 230.400	0,0355%	€ 81,79	€ 131,18	€ 227,97
Vershil in aanslag			€ 7	€ 10	€ 21
Lastenstijging					€ 37 9,24%

Opbouw aanslag meerpersoonshuishouden koopwoning (€ 750.000 naar € 864.000)

Omschrijving	WOZ-waarde	Tarief	Aanslag gebouwd tarief ingezete	zuiveringsheffing	Totaal
2022	€ 750.000	0,0375%	€ 281,25	€ 121,27	€ 207,39
Gemiddelde waardestijging WOZ, 15,2%	15,20%				€ 609,91
2023	€ 864.000	0,0355%	€ 306,72	€ 131,18	€ 227,97
Vershil in aanslag			€ 25	€ 10	€ 21
Lastenstijging					€ 56 9,18%

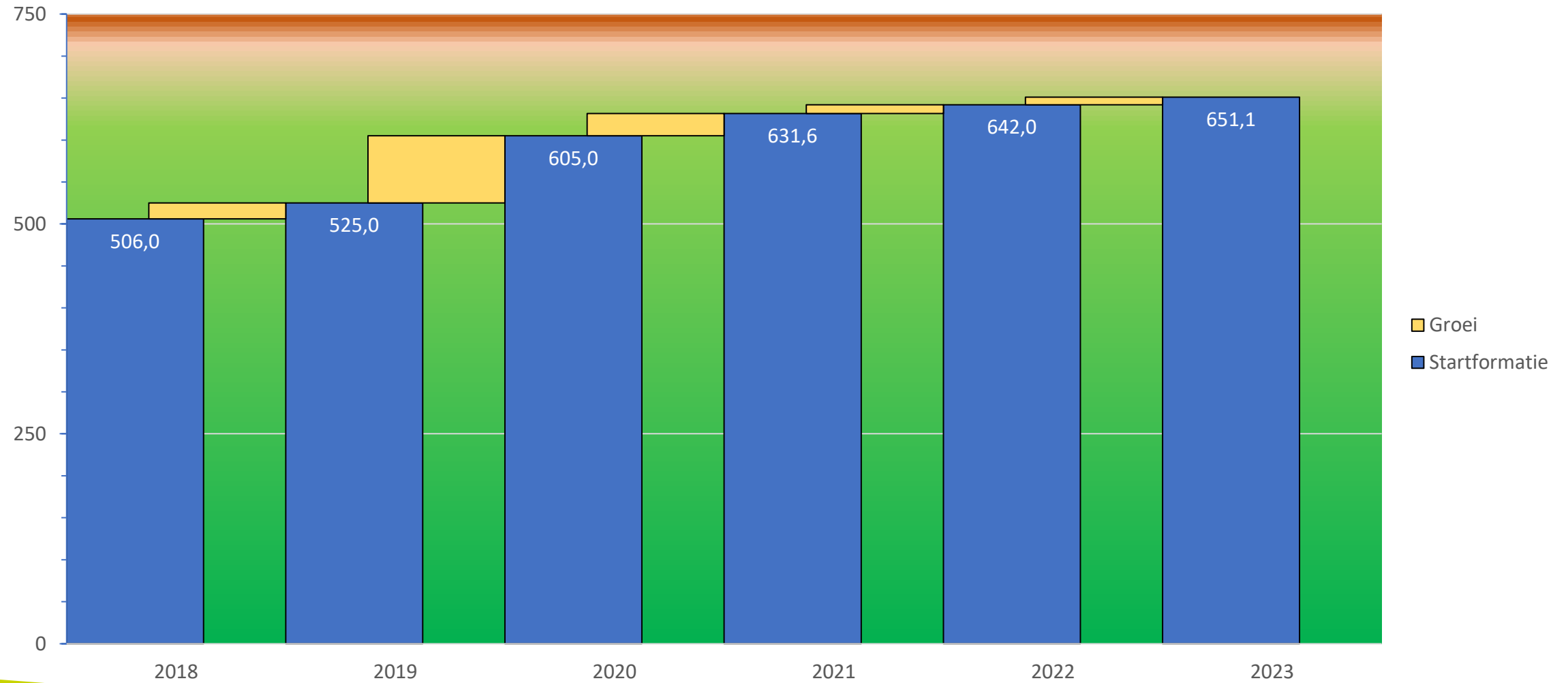
waterschap
**Hollandse
Delta**

Ontwikkeling van de formatie

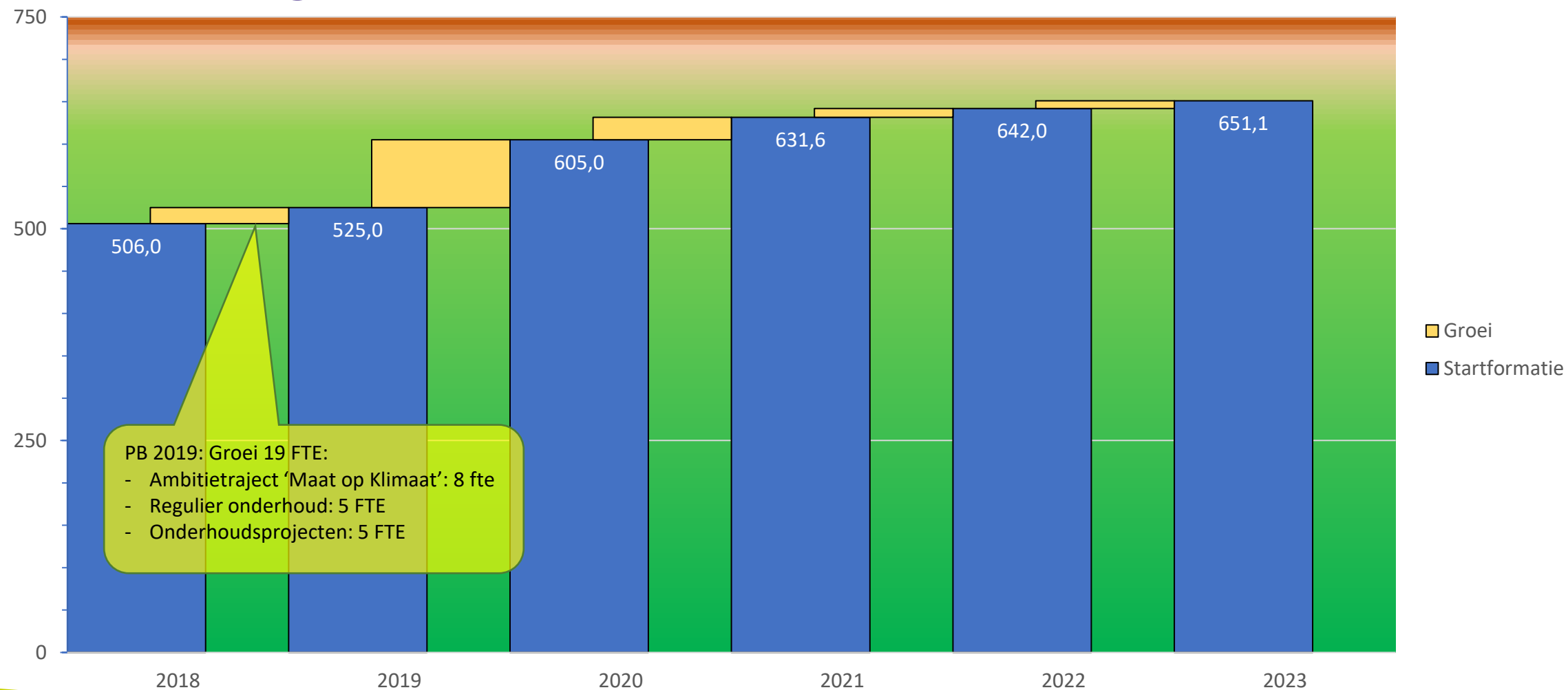
n.a.v. Programmabegroting 2023

11 november 2022

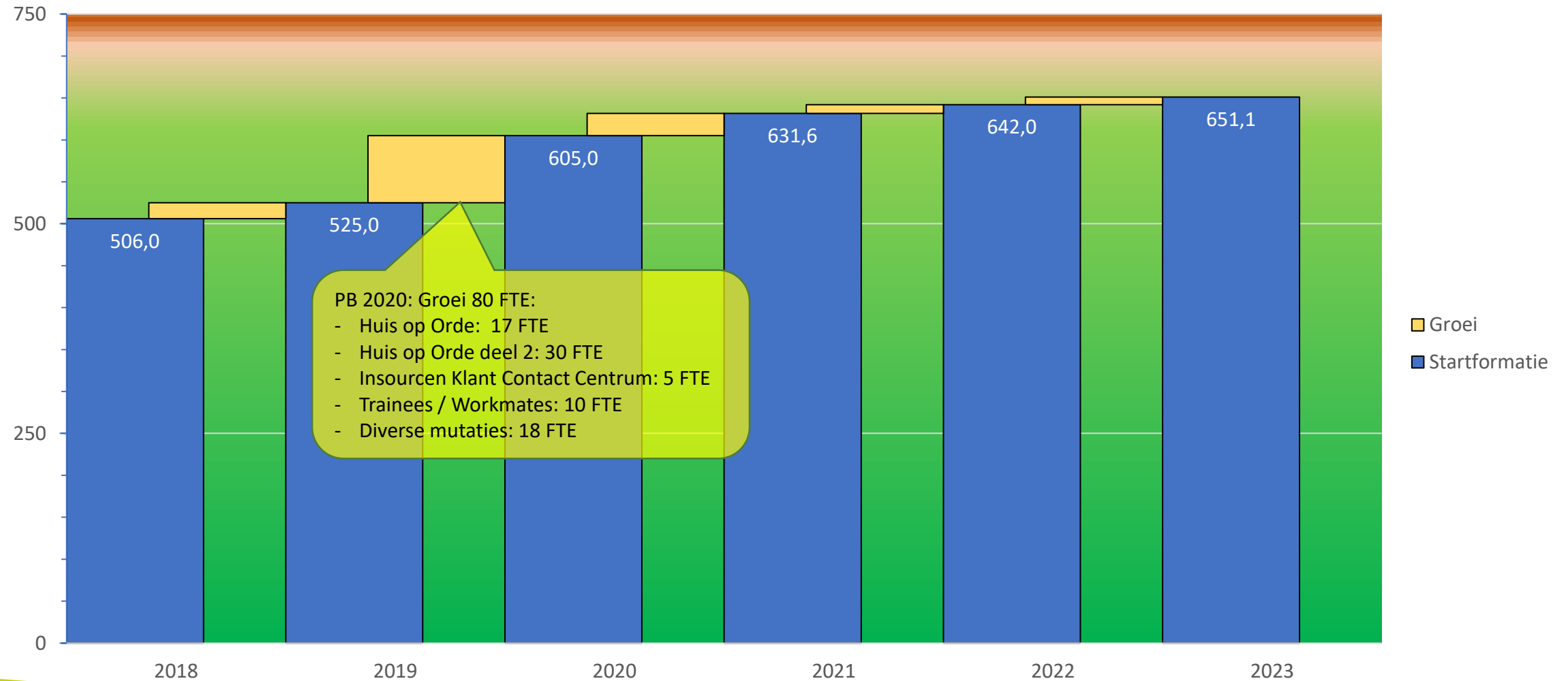
Ontwikkeling formatie 2018 - 2023

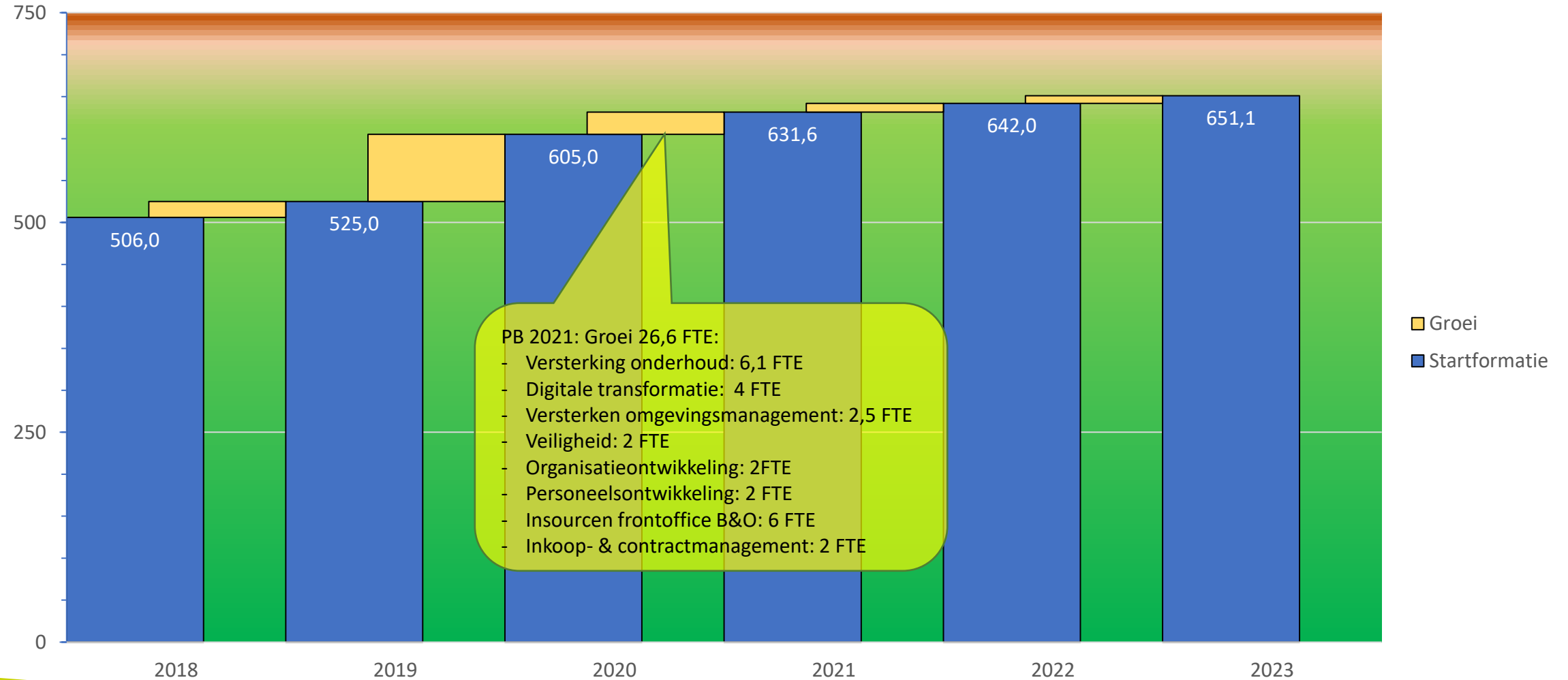
Ontwikkeling formatie 2018 – 2023: ➔ PB 2019

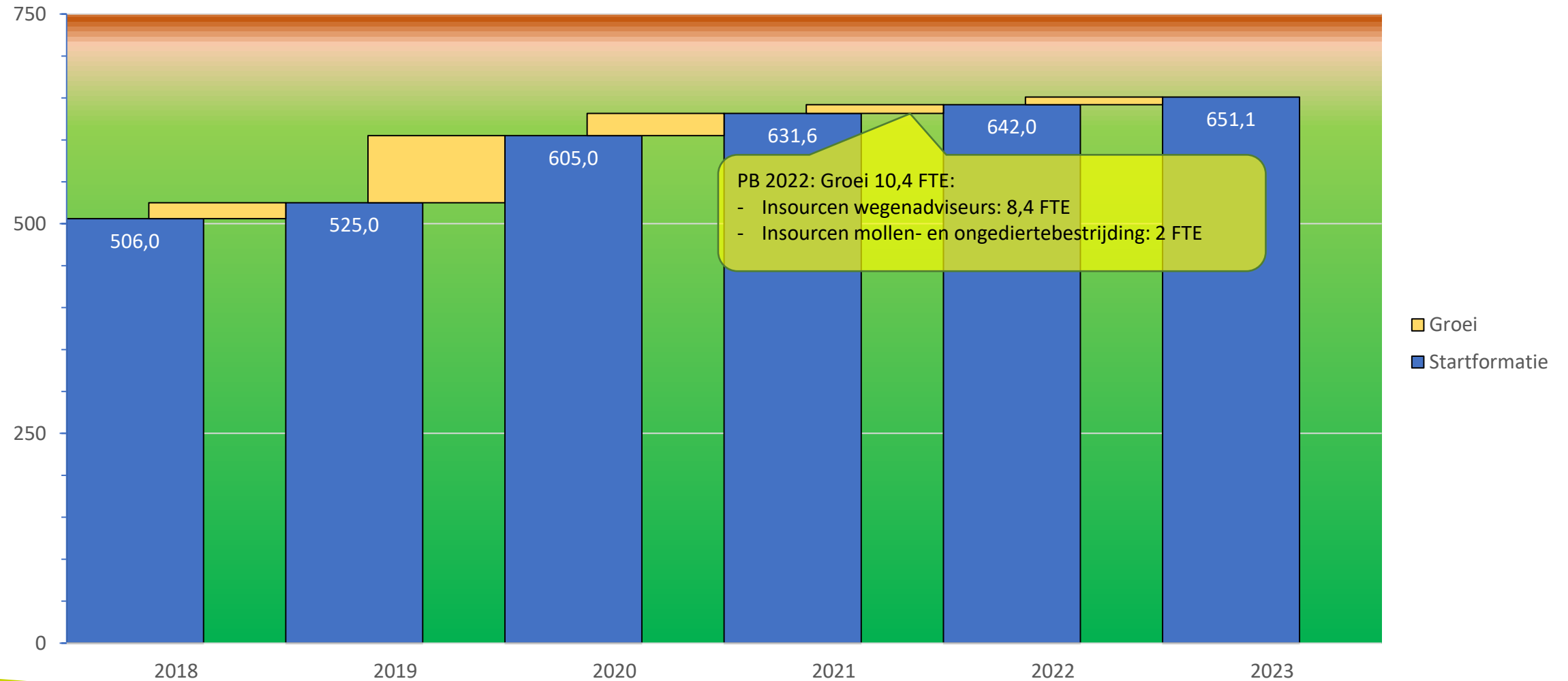
Ontwikkeling formatie 2018 – 2023: ➔ PB 2020

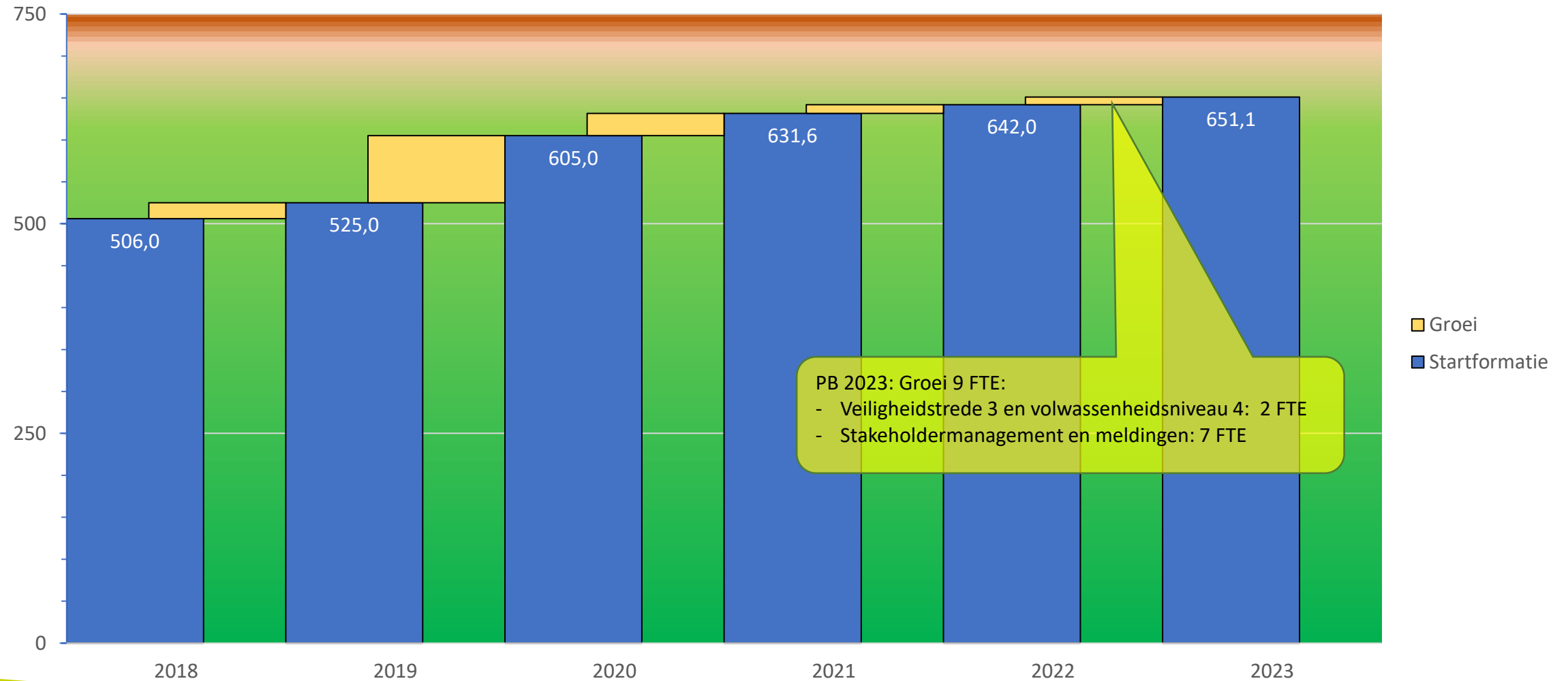
Ontwikkeling formatie 2018 – 2023: ➔ PB 2021

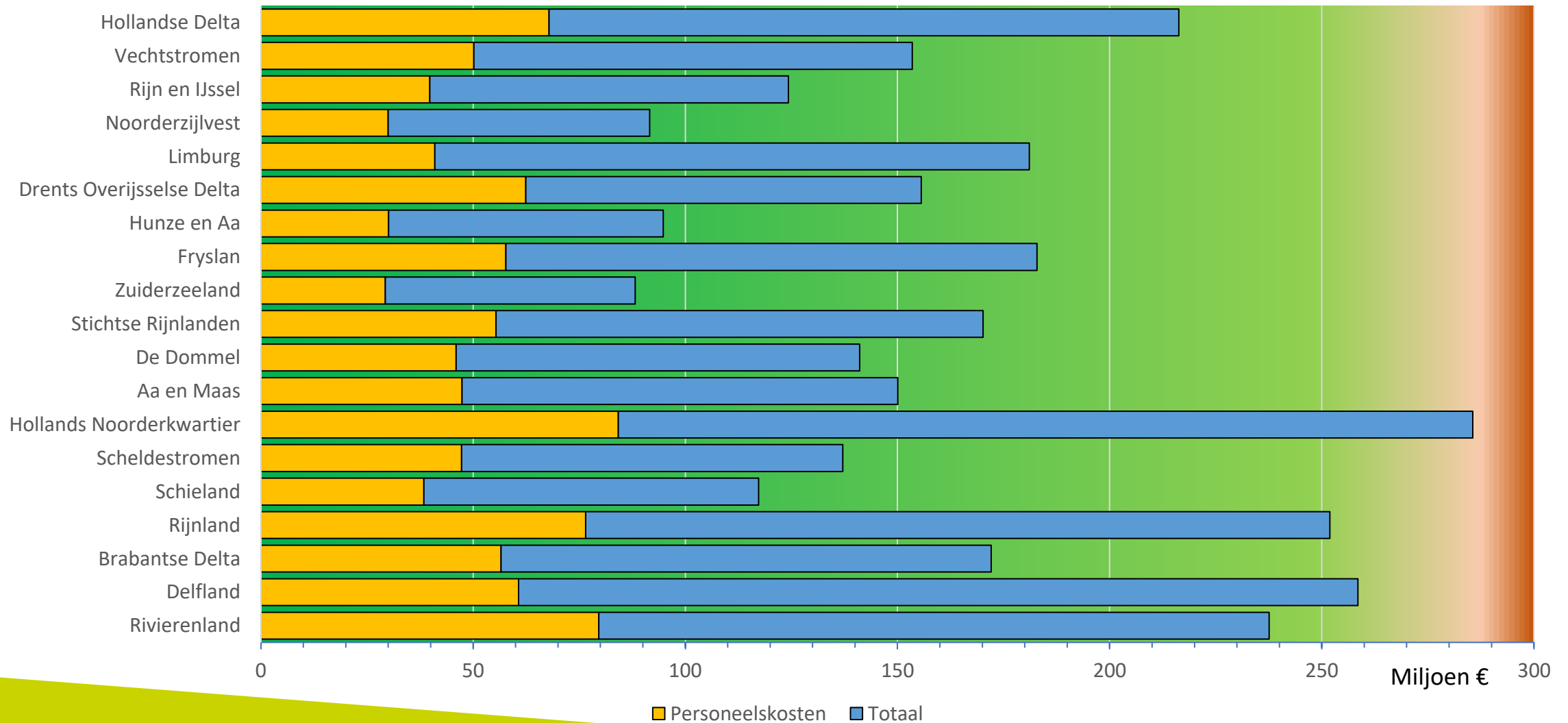
Ontwikkeling formatie 2018 – 2023: ➔ PB 2022

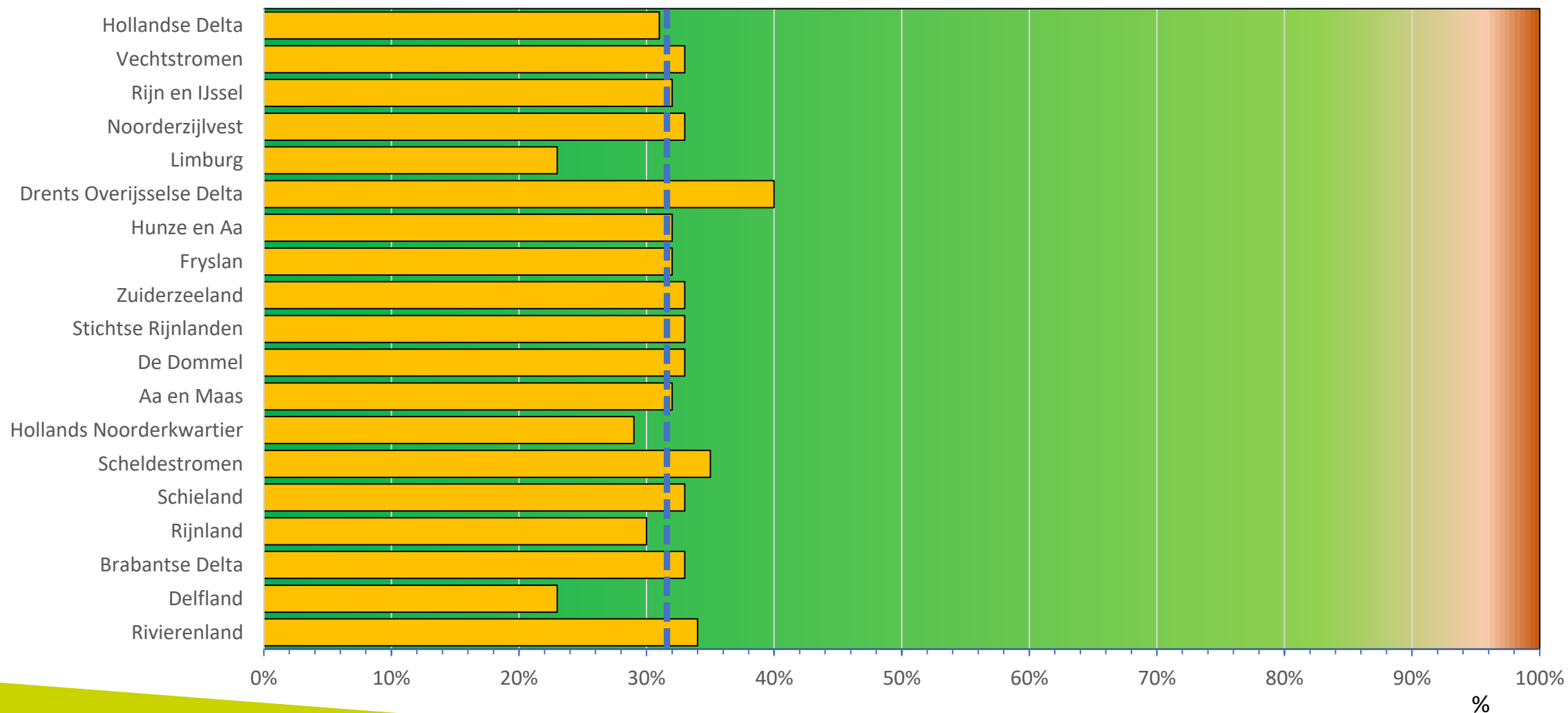
Ontwikkeling formatie 2018 – 2023: ➔ PB 2023

Personeelslasten als onderdeel van de totale begroting (2022)

Personeelslasten als percentage van de totale begroting (2022)

**Dank voor uw
aandacht**

waterschap
**Hollandse
Delta**

Concept agenda Oordeelsvormende VV

Datum 16-11-2022
Tijd 19:00 - 22:30
Locatie Het Schap, Handelsweg 110 te Ridderkerk
Voorzitter J.H. Kalle

1.a	Opening
1.b	Verhinderingen
2	Vaststellen agenda
3	Vaststellen Overzicht resultaten_acties Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van
4	Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027
5	Vaststellen belastingverordeningen 2023
6	Normenkader financiële rechtmatigheid 2022
7	Vaststellen Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee
8	Opheffen rechtspersonen
9	Waterschapsverkiezingen 2023; besluit aanwijzing vestigingsplaats centraal stembureau
10	Investeringsvoorstellen
10.a	Aanvraag krediet Zettingsvloeiing 3e Toetsronde Realisatiefase
10.b	Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten
12	Kostentoedelingsverordening 2021, eerste wijziging
13	Sluiting

AANWEZIG J.H. Kalle (voorzitter oordeelsvormende VV), mevr. T.E. van Ditmars (VVD), D. Doornbos (Bedrijfsgebouwd), mevr. J.A. Fröling-Kok (ChristenUnie/CU) tot 22.50 uur, L.D. de Geus (Ongebouwd), mevr. C. Groshart (Natuur) tot 21.34 uur, G. de Jong (CU), W. de Jong (SGP) tot 22.20 uur, A.J. van Kempen (Bedrijfsgebouwd) tot 22.50 uur, J. Kievit (Natuur), P.J.J. Kome (Waterschapspartij Hollandse Delta/WPHD), R. Lucas (Water Natuurlijk/WN), mevr. M.J. van Maurik-de Graaff, mevr. P.J. van Nes-de Man (WPHD), J.J.M. van Oorschot (VVD), L.A. Overwater (WPHD), mevr. C.L.K. Rijdsijk (WPHD), C. Sas (PvdA), W. Schneider (CU), B. Staat (SGP), H.J. Steehouwer (Hollandse Delta Natuurlijk/HDN), W.A. Sjoukes (WPHD), L.B.C. Stehouwer (lijst Stehouwer), J. Verbeek (PvdA), F.J. van Zeijl (AWPnpwd) E.A. Struik (Ongebouwd), mevr. M.J. de Sutter-Besters (HDN), M. Tak (Ongebouwd), mevr. C. Verbaas (VVD), mevr. H.H. Wiersma-den Dulk (PvdA), J.M.P. Wink (CDA) tot 21.00 uur, B.B.T.T. Winkels (CDA): (VV- en steunfractieleden), mevr. S.J. Steendijk (secretaris-directeur), mevr. P. Figee (verslaglegging), J. van Pul (verslaglegging)

College dijkgraaf en heemraden:

J.F. Bonjer (dijkgraaf), H.A.J. van der Drift, mevr. J. Geldhof, (heemraden)

AFWEZIG: F. Kumas (WPHD), mevr. C.A.C. van der Linden (PvdA), mevr. Th.M.B. Gerts (heemraad) H.P.A. Wagemakers(Groep Wagemakers-Kweekel/GWK), H. van den Berg (CDA), mevr. C.M.C. Fousert-Poeder (WN), A.A. Kweekel (Groep Wagemakers-Kweekel/GWK), T.A.G. Peeterman (VVD), A. Mollema (WN), F.J. Prins (AWPnpwd), C. Trouw (Ongebouwd), mevr. M.E. van Winsen (AWPnpwd),

concept Overzicht Resultaten/acties Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 14 september 2022

Verslag/VIDEO-NOTULEN te zien/beluisteren via: [Oordeelsvormende VV woensdag 14 september 2022 19:00 - 22:30](#)

1a. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur en heet iedereen van harte welkom.
De voorzitter vraagt een moment van stilte voor de slachtoffers van het ongeval in Zuidzijde en het overlijden van Diana de Jong en Niek Leenman.

1b. Verhinderingen

Bericht van verhindering ontvangen van: Dhr. Kumas, Mevr. Van der Linden, Dhr. Wagemakers, Heemraad Gerts.

2. Vaststellen agenda

Resultaat	De agenda wordt vastgesteld.
	Heemraad Geldhof wordt toegestaan aan het einde van de vergadering een mededeling te doen over Sluisjesdijk 2.0. Deze mededeling is als bijlage 2 bijgevoegd bij het verslag

3. Vaststellen Overzicht Resultaten /acties Oordeelsvormende VV van 15 juni 2022

Resultaat	Het overzicht wordt ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.
Openstaande vragen/toezeggingen	Mevr. Fröling vraagt aandacht voor: "Veel acties open en nog geen planning erachter, zeker het onderwerp indicatoren" Mevr. Van Nes: " idem, met name toezegging heemraad Wagemakers aangaande Samen werken aan een veilige en leefbare Hollandse Delta en bomenrij Volkerak"
Antwoord/reactie	Heemraad Van der Drift: "Bomenrij Volkerak is een moeilijk dossier, er is lonkend perspectief, op dit moment kijken we hoe we dit communicatief kunnen regelen en afstemmen, zodat alle partijen dezelfde info hebben. In oktober hopen we hierover te communiceren."

4. Burap 2022

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als hamerstuk met stemverklaring doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
-----------	--

Openstaande vragen/ Toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

5. Investeringsvoorstellen

5.a Aanvraag aanvullend krediet renovatie Rioolgemaal Brabant

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als hamerstuk met stemverklaring doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
Openstaande vragen/ Toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

5.b Kredietaanvraag Waterhuishouding reservaat Oudeland van Strijen

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als besprekstuk doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
Openstaande vragen/ Toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

5.c Aanvraag krediet grondverwerving Sluisjesdijk

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als besprekstuk doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
Openstaande vragen/ Toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

De vergadering wordt geschorst om 21.00 uur en heropent om 21.16 uur.

Dhr. Wink vertrekt in de schorsing.

6. Op weg naar klimaatneutraliteit

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als hamerstuk met stemverklaring doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
Openstaande vragen/toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

Mevrouw Groshart vertrekt om 21.34 uur

7. RKC-rapport Klimaatambities

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

Resultaat	Het voorstel wordt als hamerstuk met stemverklaring doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september
Openstaande vragen/ Toezeggingen	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022
Antwoord/ Reactie	Reeds opgenomen in het Overzicht schriftelijke vragen en antwoorden d.d. 20 september 2022

Dhr. De Jong vertrekt om 22.20 uur

8. Initiatiefvoorstel aanpassing vergaderstelsel

Betreft een voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de VV van 21 september 2022.

De vergadering wordt geschorst om 22.47 uur en heropent om 22.56 uur.

Dhr. Van Kempen en mevr. Fröling vertrekken in de schorsing.

Resultaat	Het voorstel wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de besluitvormende VV van 21 september	
Openstaande vragen/ Toezeggingen	n.v.t.	
Antwoord/ Reactie	n.v.t.	

8. Sluiting

Onder dankzegging aan de aanwezigen voor hun inbreng, sluit de voorzitter de vergadering om 23.19 uur.

Aldus vastgesteld in de oordeelsvormende verenigde vergadering d.d. 16 november 2022,

secretaris,

voorzitter,

S.J. Steendijk

J.H. Kalle

Bijlagen:

1. Overzicht openstaande toezeggingen/vragen
2. Mededeling Heemraad Geldhof

Bijlage 1 Overzicht openstaande toezeggingen/vragen

Datum	Toezegging/vraag	Afhandeling / datum
10-11-21	In 2022 gaat college met VV in gesprek over relatie tussen waterkwaliteit en agrarisch grondgebruik.	Staat gepland voor Beeldvormende VV van 7 december 2022
10-11-21	Hoe om te gaan met WOZ-waarde in begroting (afwachten op formele opgaven gemeenten of SVHW vragen om vooraf schatting te maken), oppakken richting begrotingscyclus 2023	Opvolging in Q3/Q4 2022
06-04-22	Het voorstel Indicatoren en streefwaarden wordt door het college teruggenomen en opnieuw aan de VV aangeboden nadat het college nader beraadslaagd heeft. De VV ontvangt schriftelijk bericht hoe college dit, ook qua tijdslijn, voor zich ziet.	
11-05-22	Toezegging heemraad Van der Drift: Er wordt op gestuurd dat eind 2022 per gemeente het aandeel D-wegen niet hoger is dan 15%. Voorbehoud: stijgende prijzen en beschikbare capaciteit bij aannemers. Speciale aandacht daarbij voor Barendrecht.	
11-05-22	Auto te gast op waterschapswegen': Heemraad Van der Drift zegt toe te rade te gaan bij collega's in Zeeland hoe te kijken hoe zij dat ervaren.	
11-05-22	Toezegging heemraad Wagemakers om (uiterlijk) bij de begroting meer duidelijkheid te geven over:	A. Tijdens de Beeldvormende VV van 21 september is een presentatie door SVHW verzorgd

Datum	Toezegging/vraag	Afhandeling / datum
	A. WOZ-problematiek (inschatting belastingopbrengsten vanwege stijging WOZ-waarden); zo zal onder meer SVHW toelichting over waardebeoordeling komen geven aan VV. B. Analyse van vertragingen en implementatieproblemen waar we mee te maken hebben; C. Hoe toetst college op doelmatigheid.	
11-05-22	Toezegging heemraad Geldhof: er komt een bestuurlijke informatiebrief over 'Innovatie' waarin ook aandacht besteed wordt aan genoemde 'gereedschapskist'.	
15-06-22	Toezegging heemraad Van der Drift na de zomer terug te komen bij de VV voor de laatste stand van zaken aangaande de bommenrij Volkerak 14-09-2022: Aanvulling: in de vergadering van wordt toegezegd dat dit in oktober gebeurt.	Volgt in oktober
15-06-22	Samen werken aan een veilige en leefbare Hollandse Delta/Heemraad Wagemakers zegt toe in het najaar bij de VV terug te komen met een terugkoppeling uit het participatietraject	

Bijlage 2: mededeling Heemraad Geldhof m.b.t. Sluisjesdijk 2.0

Ja, voorzitter, dank u wel, ik heb u namelijk in uw laatste vergadering voor het zomerreces, althans de officiële besluitvormende vergadering voor het zomerreces, geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de pre-projectfase van Sluisjesdijk 2.0. Want zoals u weet hebben de ervaringen van Sluisjesdijk 1.0 ons geleerd dat er een andere aanpak nodig is voor de renovatie en vernieuwing van Sluisjesdijk. En van de huidige objectgerichte aanpak naar een procesgerichte aanpak met één kapitein op het schip. Dit voorjaar zijn we dus met die pre-projectfase 2.0 gestart. Dit moet leiden tot een integrale benadering van technische, organisatorische, culturele en bedrijfsmatige aspecten. Die zijn essentieel om te komen tot een geslaagde vernieuwing van Sluisjesdijk. Deze pre-projectfase moet dienen als een sjabloon voor een andere aanpak van de totale investeringsopgave in de waterketen.

Daartoe is dus een externe kwartiermaker gekozen op basis van kennis en ervaring. Zoals u toen is medegedeeld heeft deze externe kwartiermaker zijn opdracht teruggegeven en door het voeren van gesprekken met meerdere betrokkenen heeft het college zich een beeld gevormd over wat zich heeft afgespeeld en wat de consequenties zijn voor het geheel van de pre-projectfase. De externe kwartiermaker liep tegen vigerende kaders en regels aan, bijvoorbeeld onze aanbestedingsprocedures. En verder heeft het cultuurveranderingsproces dat het waterschap heeft ingezet, een lange adem nodig. En er was juist een externe kwartiermaker aangesteld om de benodigde cultuurveranderingen verder te brengen. Het college vindt het dan ook bijzonder spijtig dat de externe kwartiermaker binnen enkele maanden zijn opdracht heeft teruggegeven.

Met de hele gang van zaken hebben we een aantal essentiële punten signaleerd. We hebben geconstateerd dat het project Sluisjesdijk 2.0 zodanig groot is, dat de reguliere projectstructuren onvoldoende zijn. En inmiddels hebben we dan ook de escalatielijnen verscherpt en is er naast de stuurgroep een klankbordgroep ingericht om de checks en balances te verbeteren. De verantwoordings- en informatiestructuur richting het college is uitgebreid met een periodieke informatievoorziening. En minstens zo belangrijk, er is een nieuwe kwartiermaker gezocht en gevonden, alsnog binnen de eigen gelederen. En voor het aanbrengen van de cultuurverandering over de as van de projecten is een samenwerkingscoach aangesteld.

De kwartiermaker is vol enthousiasme en met verve aan de slag gegaan en bouwt aan het team om zo goed mogelijk invulling te geven aan die pre-projectfase. Het college heeft er vertrouwen in dat de huidige organisatorische structuren effectief zijn en voldoende ruimte bieden om rollen te respecteren, adequaat te handelen en tijdig bij te sturen waar nodig. Vooralsnog lijkt dat er, als gevolg van deze gang van zaken, nog geen sprake is van een vertraging in het project, of dat deze noopt tot bijstelling van door u afgegeven kaders.

Binnenkort wordt het volledig getransformeerde Ventilatiegebouw op Sluisjesdijk volledig in gebruik genomen en u kunt op korte termijn een uitnodiging van ons verwachten, want we willen u graag uitnodigen voor twee dingen. Aan de ene kant sowieso om elkaar te ontmoeten, om Sluisjesdijk te bezoeken, om het Ventilatiegebouw, wat echt de moeite waard is en waar we heel trots op mogen zijn, te zien. Maar ook om daar de toegezegde toelichting te krijgen. Van waar staan we nu met die pre-projectfase voor Sluisjesdijk 2.0, hoe wordt dat ingebed en wat betekent dat voor de toekomstige investeringsopgave. Binnenkort krijgt u daar een uitnodiging voor en we willen u graag verwelkomen. Zodat u dadelijk met eigen ogen Sluisjesdijk anno eind 2022 kunt bewonderen, met ons kan spreken en kennis kan maken met de kwartiermaker. Dat was de mededeling.

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	220
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	4
Titel	Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024–2027
Portefeuillehouder	H.A.J. van der Drift

Bijlagen
VV-voorstel Programmabegroting 2023 november 2022
Programmabegroting 2023 definitieve versie VV november 2022
VERTROUWELIJKE BIJLAGE Programmabegroting 2023 bijlage investeringen
VERTROUWELIJKE BIJLAGE Bundel Bestuurlijke factsheets 2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
Beeldvormende VV	21 september 2022
College Dijkgraaf en Heemraden	11 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: [Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027](#)
Ibabsnummer: 220

1. Gevraagd besluit

- a. De Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 vast te stellen en daarmee de bedragen voor 2023 per programma, tot een totaal van (afgerond) € 231,5 miljoen aan lasten.
- b. Het college van dijkgraaf en heemraden mandateren voor het vrijgeven van de in de vertrouwelijke bijlage genoemde geplande investeringen tot een bedrag van € 1 miljoen conform artikel 2.13 van het delegatie- en mandaatbesluit WSHD.
- c. In te stemmen met het aanhouden van een weerstandsratio van 1,2 voor het bepalen van de hoogte van de algemene reserves.
- d. In te stemmen met de volgende mutaties binnen de reserves:

Waterveiligheid

- Onttrekking van € 0,405 miljoen aan de algemene reserve Waterveiligheid;
- Dotatie van € 0,405 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 1,165 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing.

Schoon & Voldoende Water

- Onttrekking van € 2,805 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Onttrekking van € 0,198 miljoen aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling;
- Onttrekking van € 2,325 miljoen aan de bestemmingsreserve baggeren;
- Onttrekking van € 0,238 miljoen aan de bestemmingsreserve onderhoud CMK;
- Onttrekking van € 0,089 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK monitoring;
- Dotatie van € 1,805 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 4,034 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing.

Waterketen

- Dotatie van € 1,717 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
- Onttrekking van € 3,427 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie zuiveringsheffing.

Wegen

- Onttrekking van € 0,100 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Verlagen onttrekking van € 0,996 miljoen aan de bestemmingsreserve Wegen;
- Dotatie van € 0,100 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie wegenheffing;
- Onttrekking van € 0,157 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie wegenheffing.

Bestuur & Organisatie

- Onttrekking van € 0,425 miljoen aan de bestemmingsreserve effecten corona;
 - Onttrekking van € 0,300 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
 - Onttrekking van € 0,250 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK afwikkeling.
- e. In te stemmen met het aan het college van dijkgraaf en heemraden mandateren van het inzetten van de post onvoorzien van maximaal € 0,25 miljoen met verantwoording achteraf via de planning & control producten.
 - f. Ter dekking van de financieringsbehoefte het college van dijkgraaf en heemraden, conform het Treasurystatuut, bevoegd te maken tot:
 - Het aangaan van kortlopende financieringsmiddelen (rekening-courant verhouding en kasgeldleningen) tot een bedrag van maximaal de kasgeldlimiet van € 54 miljoen.
 - Het aangaan van langlopende financieringsmiddelen tot maximaal € 20 miljoen.

2. Probleemstelling - context

De noodzaak om tot een sluitende begroting te komen, waarin de noodzakelijke lasten moeten worden opgevangen door de belastingopbrengsten, bijdragen van derden en inzet van reserves.

3. Beoogd effect en argumenten

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 verleent de VV toestemming om de genoemde activiteiten voor 2023 uit te voeren en hiervoor de vastgestelde budgetten in te zetten. Daarnaast stemt de VV in met de opgenomen geplande investeringen. Dit houdt in dat deze investeringen conform de aangegeven planning verder kunnen worden voorbereid. Voor het daadwerkelijk starten met de uitvoering is, afhankelijk van de omvang van de investering, nog vrijgave van het krediet nodig door het college dan wel de VV.

Invloed prijsontwikkeling op keuzes in de begroting

De Programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 staan onder druk door een hoge inflatie. Met name naar aanleiding van de oorlog in de Oekraïne is de inflatie in de afgelopen periode sterk gestegen, in Nederland zelfs tot boven de 17%. De oorlog heeft niet enkel een prijsopdrijvend effect op goederen en diensten, maar geeft ook onzekerheden ten aanzien van de continuïteit van energielevering en de levertijden van goederen. Gecombineerd met een krapte aan (gespecialiseerd) personeel leidt dit alles tot een lage voorspelbaarheid, ook op de wat langere termijn.

Voor 2023 is het kader zoals meegeven bij de Kaderbrief 2023 het uitgangspunt geweest. De prijsontwikkeling en grote onzekerheid hebben ervoor gezorgd dat er bij de opstelling van de begroting scherpe keuzes gemaakt moesten worden over wat er wel en niet gedaan wordt.

De keuzes die gemaakt zijn hebben er toe geleid dat in 2023 voor elk van de programma's de maximale regelruimte opgezocht is. Dat wil zeggen, daar waar op basis van de analyse met de bedrijfswaarden en bijbehorende risicomatrix geconcludeerd kon worden dat doorschuiven van activiteiten tot acceptabele risico's leidt, betreffende activiteiten niet zijn opgenomen in de begroting van 2023. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat bij het programma Waterketen in 2023 vooral gefocust wordt op uitvoering en minder op (tactische) planvorming. Bij het programma Voldoende en Schoon Water wordt juist meer ingezet op (tactische) planvorming.

Voor alle programma's geldt dat de activiteiten bijdragen aan de ambities en speerpunten vanuit het Waterbeheerprogramma (WBP), Wegenbeheerprogramma (WgBP) en Groenbeleidsplan. Bij de wijze waarop we die activiteiten uitvoeren willen we de negatieve impact op milieu en klimaat beperken, het watersysteem klimaatbestendig maken en de biodiversiteit vergroten.

Beeldvormende VV september 2022

In september is de Programmabegroting 2023 op hoofdlijnen per programma besproken in de beeldvormende VV. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn enkele aanpassingen doorgevoerd:

- Er vindt geen bezuiniging plaats op het budget voor Duurzaamheid en Innovatie.
- De Stimuleringsregeling ruimtelijke adaptatie wordt ook in 2023 voortgezet.
- Op het toezicht bij maaiwerkzaamheden wordt niet bezuinigd.
- Er wordt een richtlijn voor bestrijding van exoten en plaagsoorten opgesteld in 2023.

Efficiency

Het is binnen iedere organisatie, dus ook binnen WSHD belangrijk om zo efficiënt mogelijk te werken. Door het vergroten van de efficiëntie kunnen we meer doen voor hetzelfde geld (of hetzelfde doen voor minder geld), extra belangrijk in deze tijd. Binnen de organisatie wordt voortdurend gezocht naar mogelijkheden om meer te doen, zonder daarvoor meer middelen in te zetten. Dit gebeurt vaak impliciet, het is ook lastig het helder inzichtelijk te maken. Met het vaststellen van de Kaderbrief 2023 is door de VV specifiek gevraagd om daar aandacht aan te geven. Dit heeft er toe geleid dat (een deel) van de efficiëntie inzichtelijk is gemaakt. In de begroting van 2023 is een efficiëntie slag opgenomen van € 1,3 miljoen, waarvan € 600.000 binnen de kerntaken is gevonden en € 700.000 binnen Bestuur en Organisatie.

Een ander voorbeeld van efficiëntie is het tijdelijk inhuren van een medewerker Subsidie in 2023. Deze medewerker wordt ingezet binnen de huidige begroting, zonder daar extra middelen voor te ramen. De verwachting is dat deze medewerker financiering van projecten geheel of deels vanuit (Europese) subsidies weet rond te krijgen. Door ook andere financieringsbronnen te vinden dan belastingen, kunnen we de stijging van de belastingen voor onze burgers beperken.

Doelen en speerpunten uit het Waterbeheerprogramma en Wegenbeheerprogramma

De doelen en speerpunten van de Programmabegroting 2023 liggen vast in het Waterbeheerprogramma (WBP) 2022-2027 en het Wegenbeheerprogramma (WgBP) 2022-2027. Bij elk speerpunt zijn in het WBP en WgBP één of meer subdoelen benoemd. Door aan een subdoel een Kritische Prestatie Indicator (KPI) te koppelen kan de voortgang op het subdoel gemeten worden. In het WBP en WgBP is nog niet voor elk subdoel een KPI bepaald. Ook zijn in het WBP en WgBP de normen/streefwaarden voor 2027 niet opgenomen. De verdere verfijning hiervan vindt plaats in de programmabegrotingen gedurende de planperiode. Daar waar voor een speerpunt met bijbehorende subdoel(en) op dit moment een KPI inclusief norm 2027 en streefwaarde 2023 bekend is, is deze in een tabel bij het betreffende speerpunt opgenomen. Daar waar deze verfijning nog niet gereed is, wordt volstaan met het beschrijven van de activiteiten die in het kader van het betreffende speerpunt uitgevoerd worden.

Verbetering realisatiegraad investeringen

In de samenvatting van de Programmabegroting 2023 is de volgende tabel met investeringen voor de komende jaren opgenomen:

Programma (bedragen in 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid	2,8	10,8	31,1	4,8	-	-
Voldoende en Schoon Water	12,1	13,9	15,5	13,1	13,8	15,1
Waterketen	14,2	13,2	16,0	55,4	42,7	63,6
Wegen	12,1	15,6	17,4	10,4	9,0	7,5
Bestuur en Organisatie	9,2	3,6	1,5	0,8	0,8	0,8
Eindtotaal	50,4	57,1	81,4	84,5	66,2	87,0

Het investeringsvolume van 2023 is redelijk vergelijkbaar met dat van 2022. Bij het programma Waterveiligheid zien we in 2023 en 2024 een stijging in verband met de uitvoering van project ZV3T. Dit betreft een HWBP project. De uitwerking van de ALM's binnen de Waterketen leidt vanaf 2025 tot grotere investeringsvolumes binnen dat programma.

De afgelopen jaren heeft de VV uitgebreid aandacht besteed aan de verbetering van de realisatiegraad van de investeringen. De VV kan permanent de realisatiegraad van de investering volgen via het dashboard mens-werk-geld. Tevens vindt rapportage aan de VV plaats via de planning- en controldocumenten.

Inzet reserves komende jaren

WSHD heeft in de afgelopen jaren een sterke financiële positie opgebouwd. In de Programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 wordt, conform eerdere bestuurlijke besluitvorming (motie Van Kempen en Kaderbrief 2023), een flink deel van de reserves gefaseerd ingezet.

De ondergrens van de algemene reserves wordt bepaald door de weerstandsratio. De weerstandsratio betreft de verhouding tussen het risicoprofiel en de aanwezige reserves. Sinds de Programmabegroting 2020 wordt een ratio van 1,2 gehanteerd. Dit betekent dat 1,2 maal het totaal van de geïnventariseerde risico's minimaal aan reserves aangehouden moet worden. In de Programmabegroting 2023 wordt hieraan voldaan. Een (eventueel) overschot boven deze weerstandsratio is in de Programmabegroting "afgeroomd" en ingezet voor tariefegalisatie.

De tariefegalisatiereserves bedragen begin 2023 ongeveer € 19 mln. Dit bedrag wordt volledig gefaseerd ingezet in de periode 2023-2027. De totale reservepositie daalt in de periode 2023-2027 met ongeveer € 34 miljoen, om eind 2027 uit te komen op circa € 33 miljoen.

Belastingen

Hieronder zijn de benodigde belastingen op totaalniveau, per heffing en de tarieven van 2023 opgenomen. Voor meer details verwijzen wij u naar paragraaf 4.6 van de Programmabegroting 2023.

Belastingopbrengsten (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Geraamd in Programmabegroting 2022	178,6	185,5	192,1	199,6	207,3	210,3
Mutaties o.b.v. 1e begrotingswijziging - 2022		0,7	0,1	-0,0	0,0	0,0
Mutaties Programmabegroting 2023		8,5	13,0	13,3	16,2	22,2
Noodzakelijke belastingopbrengst	178,6	194,8	205,2	212,9	223,5	232,5
Verhoging in % t.o.v. het vorige jaar		9,1%	5,4%	3,7%	5,0%	4,0%

Belastingopbrengst (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Watersysteemheffing	80,2	89,4	96,6	100,4	104,8	110,7
Wegenheffing	13,4	13,2	15,7	17,0	18,0	18,8
Zuiveringsheffing	84,7	91,8	92,6	95,2	100,4	102,7
Verontreinigingsheffing	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Netto-belastingopbrengst	178,6	194,8	205,2	212,9	223,5	232,5
Inzet tarief egalisatiereserve	10,2	6,5	6,4	3,5	2,1	-

Categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2023				stijgings- percentage
		Water	Wegen	Zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 114,39	€ 17,42		€ 131,81	8,7%
Gebouwd binnendijs	% WOZ-waarde	0,0293%	0,0062%		0,0355%	-5,2%
Gebouwd buitendijs	% WOZ-waarde	0,0073%	0,0062%		0,0135%	-4,0%
Ongebouwd - overig - binnendijs	Hectare	€ 91,02	€ 0,00		€ 91,02	-11,4%
Ongebouwd - overig - buitendijs	Hectare	€ 22,76	€ 0,00		€ 22,76	-44,7%
Ongebouwd - wegen - binnendijs	Hectare	€ 455,10	€ 0,00		€ 455,10	5,5%
Ongebouwd - wegen - buitendijs	Hectare	€ 386,84	€ 0,00		€ 386,84	4,7%
Natuur	Hectare	€ 6,11	€ 0,00		€ 6,11	-10,1%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 75,99	€ 75,99	9,9%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 75,99	€ 75,99	9,9%

De tarieven van 2022 en 2023 vertonen flinke verschillen. Dit wordt veroorzaakt door:

- De ontwikkeling van de kosten per heffing. Dit leidt tot een verhogend effect op het tarief.

- De sterke stijging van de WOZ-waarden, gemiddeld + 15%. Dit leidt tot een verlagend effect op het tarief.
- Aanpassing van de kostentoedelingsverordening over de categorieën belastingplichtigen voor de Wegenheffing. Hierdoor betalen de categorieën "ongebouwd" en "natuur" geen wegenheffing meer in 2023. Het aandeel voor de categorie "gebouwd" stijgt om dit op te kunnen vangen.

De tarieven zoals hierboven in de tabel opgenomen betreffen een combinatie van bovenstaande factoren.

4. Kernboodschap

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 continueert de VV de lijn van de Kaderbrief 2023. Hierin werd rekening gehouden met een stijging van de belastingen met netto 8-10 %. Daarbij vindt inzet van de reserves plaats voor een bedrag van € 12,7 miljoen. Hiervan is € 6,5 miljoen afkomstig uit de tariefegalisatiereserves, conform de Programmabegroting 2022, en de Kaderbrief 2023. De stijging van de totale belastingopbrengst bedraagt 9,1%.

5. Regelgeving en beleid

Ingevolge artikel 100 Waterschapswet ligt de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 van 20 oktober tot en met 3 november 2022 ter inzage en is die tevens in die periode verkrijgbaar. Deze bekendmaking zal officieel via het GVOP plaatsvinden.

Na vaststelling door de VV (23 november 2022) zal bekendmaking plaatsvinden op GVOP.

6. Historie – eerdere besluitvorming

- Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2026
- Kaderbrief 2023

7. Financiën

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van de Programmabegroting 2023 en de paragrafen 'Wat mag het kosten' per programma (paragraaf 3.1.3, paragraaf 3.2.3, paragraaf 3.3.3, paragraaf 3.4.3 en paragraaf 3.5.3).

8. Duurzaamheid

Duurzaamheid is uitgewerkt in de overkoepelende programma's:

- Beperken op onze negatieve impact op milieu en klimaat
- Verbeteren van de klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons gebied
- "Vergroenen" en versterken de biodiversiteit
- Anders omgaan met hemelwater

Deze worden nader toegelicht in hoofdstuk 2 van de programmabegroting.

9. Alternatieven

Niet van toepassing.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

De programmabegroting is besproken met de OR.

Het realiseren van de opgave geformuleerd in de begroting vraagt een volledige bezetting van de aangegeven benodigde formatie. Het verschil tussen de werkelijke bezetting en de formatie wordt

opgevangen middels inhuur. Ter dekking van de inhuur wordt gebruik gemaakt van de personeelslasten die geraamd zijn voor de formatie.

11. Risico- en beheersmaatregelen

In de Programmabegroting 2023 zijn, daar waar van toepassing, maatregelen benoemd.

12. Communicatie (in- en extern)

De vaststelling van de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 wordt gepubliceerd op de website en via officiële bekendmakingen.nl. Daarnaast wordt naar aanleiding van de begroting gecommuniceerd over de nieuwe belastingheffing. Hiervoor worden diverse communicatiemiddelen ingezet, zoals persgesprek, persbericht, nieuwsbericht op de website en op onze intranetsite, aandacht op online media (twitter).

13. Bekendmaking en vervolgpcedure

Na vaststelling door de Verenigde Vergadering wordt de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 ter beoordeling worden verzonden naar Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

14. Bevoegd orgaan

Verenigde Vergadering

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing

16. Bijlagen

Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027

Vertrouwelijke financiële bijlage met investeringen

Vertrouwelijke bijlage met bestuurlijke factsheets

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 11-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- de VV in juni 2022 de kaders voor de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 heeft vastgesteld met de Kaderbrief;
- het college van dijkgraaf en heemraden binnen deze kaders de begroting heeft uitgewerkt met aandacht voor het realiseren van de afspraken gemaakt in het Bestuursprogramma 2019-2023;
- het college van dijkgraaf en heemraden op 21 september 2022 beeldvormend met de VV heeft gesproken over de begroting;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikel 99 en met 101 van de Waterschapswet;

BESLUIT:

- a. De Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 vast te stellen en daarmee de bedragen voor 2023 per programma, tot een totaal van (afgerond) € 231,5 miljoen aan lasten.
- b. Het college van dijkgraaf en heemraden mandateren voor het vrijgeven van de in de vertrouwelijke bijlage genoemde geplande investeringen tot een bedrag van € 1 miljoen conform artikel 2.13 van het delegatie- en mandaatbesluit WSHD.
- c. In te stemmen met het aanhouden van een weerstandsratio van 1,2 voor het bepalen van de hoogte van de algemene reserves.
- d. In te stemmen met de volgende mutaties binnen de reserves:

Waterveiligheid

- Onttrekking van € 0,405 miljoen aan de algemene reserve Waterveiligheid;
- Dotatie van € 0,405 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 1,165 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing.

Schoon & Voldoende Water

- Onttrekking van € 2,805 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Onttrekking van € 0,198 miljoen aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling;
- Onttrekking van € 2,325 miljoen aan de bestemmingsreserve baggeren;
- Onttrekking van € 0,238 miljoen aan de bestemmingsreserve onderhoud CMK;
- Onttrekking van € 0,089 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK monitoring;
- Dotatie van € 1,805 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 4,034 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie watersysteemheffing.

Waterketen

- Dotatie van € 1,717 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
- Onttrekking van € 3,427 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie zuiveringsheffing.

Wegen

- Onttrekking van € 0,100 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Verlagen onttrekking van € 0,996 miljoen aan de bestemmingsreserve Wegen;
- Dotatie van € 0,100 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie wegenheffing;
- Onttrekking van € 0,157 miljoen aan de reserve tariefsegalisatie wegenheffing.

Bestuur & Organisatie

- Onttrekking van € 0,425 miljoen aan de bestemmingsreserve effecten corona;
 - Onttrekking van € 0,300 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
 - Onttrekking van € 0,250 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK afwikkeling.
- e. In te stemmen met het aan het college van dijkgraaf en heemraden mandateren van het inzetten van de post onvoorzien van maximaal € 0,25 miljoen met verantwoording achteraf via de planning & control producten.
- f. Ter dekking van de financieringsbehoefte het college van dijkgraaf en heemraden, conform het Treasurystatuut, bevoegd te maken tot:
- Het aangaan van kortlopende financieringsmiddelen (rekening-courant verhouding en kasgeldleningen) tot een bedrag van maximaal de kasgeldlimiet van € 54 miljoen.
 - Het aangaan van langlopende financieringsmiddelen tot maximaal € 20 miljoen.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

waterschap
**Hollandse
Delta**

waterschap Hollandse Delta

Programmabegroting 2023

Meerjarenraming 2024 - 2027

Voorwoord

Midden in de maatschappij

Beste lezer,

Waar de zomer van 2021 ingrijpende overstromingen bracht in Duitsland, België en Limburg, zagen we ons in 2022 geconfronteerd met grote droogte. Voor Europa de ergste in 500 jaar, concludeerde de Europese Commissie op basis van een onderzoek van The Global Drought Observatory. Als waterschappen stonden we meer dan ooit in de publieke belangstelling. We grepen de gelegenheid met beide handen aan om ons pleidooi te houden voor een andere kijk op hoe we in Nederland omgaan met water.

In maart 2023 worden waterschapsverkiezingen gehouden en wordt het nieuwe bestuur geïnstalleerd. Er zal dan een nieuw college gevormd worden en een nieuw Bestuursprogramma worden opgesteld, dat richting geeft aan de bestuurlijke prioriteiten voor de nieuwe bestuursperiode 2023-2027. Deze bestuursperiode zal nóg meer dan de voorgaande in het teken staan van het veranderende klimaat.

Met de nu voorliggende programmabegroting willen we het nieuwe bestuur daarvoor een basis meegeven, om gesteld te staan voor de grote maatschappelijke opgaven waar onze regio de komende jaren voor staat. Onderwerpen zoals klimaatneutraliteit, ruimtelijke ontwikkelingen en biodiversiteit krijgen de volle aandacht. Door in het beleid (waaronder Waterbeheerprogramma, Wegenbeheerprogramma, Groenbeleidsplan) daarop te anticiperen, neemt waterschap Hollandse Delta ook voor de lange termijn zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid. De focus sluit aan bij de uitgangspunten in de Kaderbrief 2023, die in mei 2022 door de Verenigde Vergadering is vastgesteld.

Nadrukkelijk willen we daarbij als waterschap deel uitmaken van een bredere context. Waar traditioneel de focus lag op technisch beheer, zoeken we nu onze plek en samenwerking in een grotere maatschappelijke omgeving. Als waterschap hebben we immers niet het monopolie op water, maar zijn we deel van een groter geheel. Respect voor elkaars belangen is daarin de sleutel. Om dat goed te kunnen doen, is het noodzakelijk dat wij onze partners kennen, dat wij weten wat ze bezighoudt en dat wij hun wensen en behoeften kennen. Waterschap Hollandse Delta wil midden in de maatschappij staan, is zich bewust van zijn omgeving en heeft oog voor zijn omgeving en de dynamiek die het beheergebied eigen is. Het waterschap werkt doelgericht samen met medeoverheden, stakeholders en maatschappelijke organisaties, waarbij het belang van de waterschapstaken voorop staat in ons handelen.

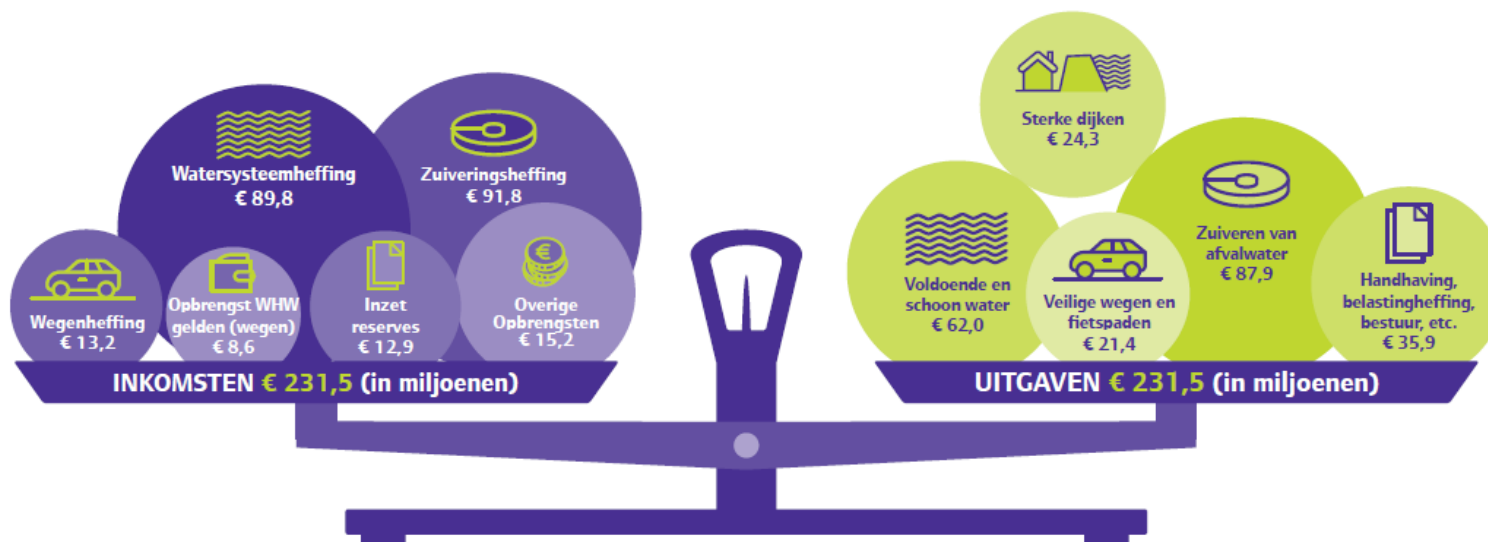
Waterschap Hollandse Delta staat voor zijn taken en verantwoordelijkheden. Het is dan ook onze volle overtuiging dat het bestuur - zowel het zittende bestuur als later in het jaar het nieuwe bestuur - en de ambtelijke organisatie zich ook in 2023 wederom volledig en met volle overgave aan deze taken zullen wijden. Wij plaatsen daarbij de zorg voor droge voeten, veilige wegen en schoon en voldoende water centraal zodat inwoners en bedrijven veilig kunnen wonen, werken en recreëren op de Zuid-Hollandse eilanden. Nu en in de toekomst.

Het college van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta

Inhoudsopgave

1	Inleiding en samenvatting begroting 2023	6	5	Financiële overzichten	80
1.1	WSD in kengetallen	6	5.1	Ontwikkeling kosten en opbrengsten	80
1.2	Doorontwikkeling indicatoren en streefwaarden	7	5.2	Ontwikkeling bruto investeringen	81
1.3	Financiële analyse op hoofdlijnen	7	5.3	Overzicht exploitatie van programma's naar taken	82
1.4	Leeswijzer	10	5.4	Overzicht gecompriëerde staat van lasten en baten per programma	83
2	Toekomstbestendig water- en wegbeheer	11	5.5	Balansontwikkeling	84
2.1	We beperken onze negatieve impact op milieu en klimaat	11	6	Vaststelling Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027	85
2.2	We verbeteren de klimaatbestendige en (water)robuuste inrichting van ons gebied	12	7	Bijlagen	89
2.3	We "vergroenen" en versterken de biodiversiteit	13	7.1	Potentiële investeringen	89
2.4	We gaan anders om met hemelwater	14	7.2	Geplande investeringen	104
3	Programma's	15	7.3	Lopende investeringen	107
3.1	Programma Waterveiligheid	15	7.4	Risico's	111
3.2	Programma Voldoende en Schoon Water	21	7.5	Verbonden partijen	116
3.3	Programma Waterketen	28	7.6	Lijst van begrippen en afkortingen	129
3.4	Programma Wegen	35			
3.5	Bestuur en organisatie	41			
3.6	Algemene dekkingsmiddelen	49			
4	Paragrafen	51			
4.1	Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar	51			
4.2	Uitgangspunten en normen	52			
4.3	Incidentele baten en lasten	53			
4.4	Doorbelasting indirecte kosten (Kostentoerekening)	55			
4.5	Reserves en voorzieningen	56			
4.6	Waterschapsbelastingen	60			
4.7	Weerstandsvormogen	68			
4.8	Houdbare overheidsfinanciën	70			
4.9	Financiering	71			
4.10	Verbonden partijen	75			
4.11	Bedrijfsvoering	76			
4.12	Wet open overheid	78			
4.13	EMU-saldo	79			

Inkomsten en uitgaven 2023

Waterschapsbelasting

Enkele voorbeelden:

1 *Inleiding en samenvatting begroting 2023*

De Programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 staan onder druk door een hoge inflatie. Met name naar aanleiding van de oorlog in de Oekraïne is de inflatie in de afgelopen periode sterk gestegen, in Nederland zelfs tot boven de 17%. De oorlog heeft niet enkel een prijsopdrijvend effect op goederen en diensten, maar geeft ook onzekerheden ten aanzien van de continuïteit van energielevering en de levertijden van goederen. Gecombineerd met een krapte aan (gespecialiseerd) personeel leidt dit alles tot een lage voorspelbaarheid, ook op de wat langere termijn. Voor 2023 is bij het opstellen van de budgetten het kader zoals meegeven bij de Kaderbrief 2023 het uitgangspunt geweest waarbij zoveel als mogelijk rekening gehouden is met alle onzekerheden en bekende prijsstijgingen, bijvoorbeeld van energie. Daarbij is ook een (beperkt) bedrag per programma opgenomen voor nu nog niet bekende ontwikkelingen. Mocht de inflatie hoger uitvallen dan nu is voorzien of mochten andere zaken als continuïteit van levering van energie of levertijden van goederen leiden tot knelpunten, dan zal het college bij de Verenigde Vergadering (VV) een voorstel indienen hoe hiermee om te gaan.

De prijsontwikkeling en grote onzekerheid hebben ervoor gezorgd dat er bij de opstelling van de begroting scherpe keuzes gemaakt moesten worden over wat er wel en niet gedaan wordt. Anderzijds kan pas achteraf geconstateerd worden of die scherpe keuzes terecht zijn geweest. Het is daarom van belang om gedurende het begrotingsjaar goed de vinger aan de pols te houden zodat tijdige bijsturing kan plaats vinden.

De keuzes die gemaakt zijn hebben er toe geleid dat in 2023 voor elk van de programma's de maximale regelruimte opgezocht is. Dat wil zeggen, daar waar op basis van de analyse met de bedrijfswaarden en bijbehorende risicomatrix geconcludeerd kon worden dat doorschuiven van activiteiten tot acceptabele risico's leidt, zijn betreffende activiteiten niet opgenomen in de begroting van 2023. Concreet betekent dat bijvoorbeeld dat bij het programma Waterketen in 2023 vooral gefocust gaat worden op uitvoering en minder op (tactische) planvorming. Bij het programma Voldoende en Schoon Water wordt juist meer ingezet op (tactische) planvorming.

Voor alle programma's geldt dat de activiteiten bijdragen aan de ambities en speerpunten vanuit het Waterbeheerprogramma (WBP), Wegenbeheerprogramma (WgBP) en Groenbeleidsplan. Bij de manier waarop we die activiteiten uitvoeren willen we de negatieve impact op milieu en klimaat beperken, het watersysteem klimaatbestendig maken en de biodiversiteit vergroten.

In de hoofdstukken 2 en 3 is opgenomen welke activiteiten in 2023 uitgevoerd gaan worden.

1.1 **WSHD in kengetallen**

Kijk voor kaarten, kengetallen en andere geografische informatie op ons Open Dataportaal: <https://arcg.is/151Svy>

1.2 Doorontwikkeling indicatoren en streefwaarden

Voor de verschillende programma's geldt dat de begroting 2023 een doorvertaling is van de ambities, (lange termijn) doelstellingen en speerpunten uit het WBP en WgBP. Bij elk speerpunt zijn in het WBP en WgBP één of meer subdoelen benoemd. Door aan een subdoel een Kritische Prestatie Indicator (KPI) te koppelen kan de voortgang op het subdoel gemeten worden. In het WBP en WgBP is nog niet voor elk subdoel een KPI bepaald. Ook zijn in het WBP en WgBP de normen/streefwaarden voor 2027 niet opgenomen. De verdere verfijning hiervan vindt plaats in de programmabegrotingen gedurende de planperiode. Daar waar voor een speerpunt met bijbehorende subdoel(en) op dit moment een KPI inclusief norm 2027 en streefwaarde 2023 bekend is, is deze in een tabel bij het betreffende speerpunt opgenomen. Daar waar deze verfijning nog niet gereed is, wordt volstaan met het beschrijven van de activiteiten die in het kader van het betreffende speerpunt uitgevoerd worden.

1.3 Financiële analyse op hoofdlijnen

1.3.1 Exploitatie

Belastingopbrengsten (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Geraamd in Programmabegroting 2022	178,6	185,5	192,1	199,6	207,3	210,3
Mutaties o.b.v. 1e begrotingswijziging - 2022		0,7	0,1	-0,0	0,0	0,0
Mutaties Programmabegroting 2023		8,5	13,0	13,3	16,2	22,2
Noodzakelijke belastingopbrengst	178,6	194,8	205,2	212,9	223,5	232,5
Verhoging in % t.o.v. het vorige jaar		9,1%	5,4%	3,7%	5,0%	4,0%

Belastingopbrengst (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Watersysteemheffing	80,2	89,4	96,6	100,4	104,8	110,7
Wegenheffing	13,4	13,2	15,7	17,0	18,0	18,8
Zuiveringsheffing	84,7	91,8	92,6	95,2	100,4	102,7
Verontreinigingsheffing	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Netto-belastingopbrengst	178,6	194,8	205,2	212,9	223,5	232,5
Inzet tariefsegalisatiereserve	10,2	6,5	6,4	3,5	2,1	-

Omschrijving (bedragen x 1 mln.)	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - Jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid	22,2	21,7	20,2	22,2	23,4	23,1	24,0	25,1
Voldoende en Schoon Water	48,8	55,1	54,9	58,5	60,5	61,6	62,3	63,7
Waterketen	71,4	80,1	80,7	83,7	83,5	84,6	88,7	89,7
Wegen	10,9	13,4	13,6	11,7	13,9	14,9	15,7	16,1
Bestuur en Organisatie	23,6	20,7	21,5	27,0	28,5	28,9	29,7	30,6
Dekkingsmiddelen	-178,3	-174,4	-181,2	-190,2	-199,8	-206,5	-216,4	-223,8
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1,5	16,6	9,8	12,9	10,0	6,5	4,1	1,3
Toevoeging aan reserves	8,1	0,3	0,1	4,0	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-13,4	-19,1	-9,1	-16,9	-10,0	-6,5	-4,1	-1,3
Saldo van baten en lasten na bestemming	-6,8	-2,2	0,7	-	-	-	-	-

1.3.2 Investerings

Onderstaande tabel bevat het inzicht in de verwachte uitgaven (bruto investering) van de potentiële, geplande en lopende investeringen

Programma (bedragen in 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid	2,8	10,8	31,1	4,8	-	-
Voldoende en Schoon Water	12,1	13,9	15,5	13,1	13,8	15,1
Waterketen	14,2	13,2	16,0	55,4	42,7	63,6
Wegen	12,1	15,6	17,4	10,4	9,0	7,5
Bestuur en Organisatie	9,2	3,6	1,5	0,8	0,8	0,8
Eindtotaal	50,4	57,1	81,4	84,5	66,2	87,0

Specificatie van de investeringsuitgaven (bruto investering) 2023 gesplitst naar status investeringen

Programma (bedragen x € 1 mln.)	Totaal	Potentieel	Gepland	Lopend
Waterveiligheid	10,8		10,0	0,8
Voldoende en Schoon Water	13,9	2,2	0,5	11,3
Waterketen	13,2	1,7		11,4
Wegen	15,6	10,1	2,0	3,5
Bestuur en Organisatie	3,6	0,6		3,0
Eindtotaal	57,1	14,6	12,5	30,1

Het investeringsvolume van 2023 is redelijk vergelijkbaar met dat van 2022. Bij het programma Waterveiligheid zien we in 2023 en 2024 een stijging in verband met de uitvoering van project ZV3T (Zettingsvloeiing derde toetsronde). Dit betreft een Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) project. Vanaf 2026 zijn nog geen HWBP-projecten opgenomen. Dit heeft te maken met de fase waarin de projecten zich bevinden. In de tabellen zijn de bruto investeringsuitgaven weergegeven zodat er een transparant beeld is ten aanzien van de het financiële volume van de uit te voeren activiteiten. De uitwerking van de Asset Lifecycle Management (ALM's) binnen de Waterketen leidt vanaf 2025 tot grotere investeringsvolumes binnen dat programma.

De afgelopen jaren heeft de VV uitgebreid aandacht besteed aan de verbetering van de realisatiegraad van de investeringen. De VV kan permanent de realisatiegraad van de investering volgen via het dashboard mens-werk-geld. Tevens vindt rapportage aan de VV plaats via de planning- en controldocumenten.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 lichten we onze ambities en inspanningen toe, ten aanzien van de maatschappelijke transitieopgaven. Beschrijvingen van de speerpunten voor de programma's Waterveiligheid, Water, Waterketen, Wegen, Bestuur en Organisatie en onze dekkingsmiddelen, volgen in hoofdstuk 3. De toelichtingen zijn opgebouwd aan de hand van de zogenaamde 3 W-vragen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we hiervoor doen?' en 'Wat mag het kosten?'.

In hoofdstuk 4 zijn de verplichte paragrafen opgenomen die op verschillende onderwerpen, programma overstijgend, inzicht geven in de begroting. Hoofdstuk 5 bevat de financiële overzichten van deze begroting. Het vaststellingsbesluit van de begroting staat in hoofdstuk 6. Tenslotte bevatten de bijlagen overzichten van onze lopende en voorgenomen investeringen, onze verbonden partijen, en een overzicht van gebruikte afkortingen.

Opbouw financiële tabellen exploitatie:

De financiële tabellen van de exploitatie hebben de volgende opbouw:

Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
--------------------	-----------------	---	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

De eerste kolom bevat de cijfers van de laatste jaarrekening 2021. De tweede en derde kolom bevatten de cijfers van de vastgestelde meerjarenbegroting 2022. Dit betreffen de jaarschijf 2022 en 2023. De vierde tot en met de achtste kolom bevatten de cijfers van deze nieuwe vast te stellen meerjarenbegroting 2023, en wel de jaarschijven 2023 tot en met 2027.

In de toelichting op de programmacijfers, "wat mag het kosten?" lichten we voor de jaarschijf 2023 toe wat er wijzigt. We vergelijken dus de jaarschijf 2023 van de begroting 2022 met de jaarschijf 2023 van de meerjarenbegroting 2023.

2 Toekomstbestendig water- en wegbeheer

Onze planeet staat onder druk door de groeiende wereldbevolking en een toenemend welvaartsniveau. We hebben te maken met klimaatverandering, milieuvervuiling, uitputting van schaarse grondstoffen in de bodem en achteruitgang van de biodiversiteit. Dit alles heeft gevolgen voor de leefbaarheid, de gezondheid van mens, plant en dier en de voedselzekerheid. Aanpassing is nodig om voldoende robuust en veerkrachtig de effecten van klimaatverandering op te vangen. Er moet meer ruimte voor water komen, het watersysteem en de ruimtelijke inrichting moeten we meer in samenhang beschouwen. Kortom: water wordt wat ons betreft weer het “sturend principe” voor de ruimtelijke inrichting.

De ontwikkelingen die op ons afkomen raken ons water- en wegenbeheer in de kern. We zullen er dan ook alles aan moeten doen om verdere klimaatverandering tegen te gaan en ons tijdig aan te passen aan nieuwe omstandigheden. We zetten daarom in op de volgende sporen:

- We beperken onze negatieve impact op milieu en klimaat.
- We verbeteren de klimaatbestendige en (water)robuuste inrichting van ons gebied.
- We "vergroenen" en versterken de biodiversiteit.
- We gaan anders om met hemelwater.

Langs de lijn van deze sporen wordt in de volgende paragrafen toegelicht wat we daarvoor in 2023 gaan doen

2.1 We beperken onze negatieve impact op milieu en klimaat

De internationale afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 zijn gericht op het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 graad Celsius. In de Klimaatwet is vastgelegd dat Nederland hiervoor de CO₂-uitstoot wil verminderen met 49% ten opzichte van 1990 en in 2050 nagenoeg klimaatneutraal wil zijn. In het voorjaar van 2021 heeft de Europese Unie de klimaatdoelstellingen verder aangescherpt naar 55% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Naast het tegengaan van klimaatverandering zijn er op Europees en landelijk niveau afspraken gemaakt over het terugdringen van ons grondstoffengebruik.

Ons waterschap heeft zich verbonden aan de nationale klimaatdoelstellingen zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord en de doelstellingen uit het Grondstoffenakkoord.

In het waterbeheerprogramma 2022-2027 hebben we de in 2019 vastgestelde ambities uit Maat op Klimaat herbevestigd door aan te geven:

- dat we onze taken in 2030 volledig energieneutraal uitvoeren;
- dat we in 2030 zowel ons gebruik van fossiele brandstoffen als onze CO₂-uitstoot zo veel mogelijk hebben teruggebracht;
- dat we onze taken in 2030 voor de helft circulair uitvoeren;
- en dat we in 2050 een volledig circulair werkend waterschap zijn.

Hiermee werken we aan een klimaatneutraal waterschap. Dit betekent dat we bij de uitvoering van onze taken nagenoeg geen broeikasgasemissies meer zullen uitstoten.

Activiteiten 2023

Om de duurzame doelen dichterbij te brengen, gaan we in 2023 verder met het borgen van het duurzaam denken en handelen binnen Waterschap Hollandse Delta (WSHD). In 2023 passen we de aanpak Duurzaam Grond-, weg- en waterbouw (GWW) structureel toe in alle GWW projecten. Het organisatiebrede duurzaamheidsweb en de daarvan afgeleide duurzaamheidswebben per kerntaak die in 2022 zijn opgesteld vormen hiervoor een waardevolle basis. We versterken het duurzaam opdrachtgeverschap binnen onze organisatie en doen ervaring op met circulair uitvragen, conform de gemaakte afspraken in het Grondstoffenakkoord. Daarnaast maken we een start met het formuleren van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) en tussendoelen voor circulaire economie, gebaseerd op momenteel nog in ontwikkeling zijnde handreikingen van de Unie van Waterschappen. We werken aan de implementatie van de CO2 prestatieladder, het meten en monitoren van het doelbereik en de realisatie van onze energiedoelstellingen, waaronder de opwek van duurzame energie via wind en zon.

2.2 We verbeteren de klimaatbestendige en (water)robuuste inrichting van ons gebied

Het toekomstbestendig maken van ons waterbeheer betekent niet alleen dat we klimaatverandering moeten tegengaan maar ook dat we ons zullen moeten aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering die we nu al ervaren. Dit noemen we klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie is een breed begrip. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het veranderende klimaat en de schadelijke gevolgen daarvan probeert te beperken. Die gevolgen doen zich voor in de ruimtelijke inrichting, het waterbeheer, de natuur, de landbouw, tuinbouw en visserij, de gezondheidszorg, de recreatie, het toerisme en bij onze infrastructuur (wegen, spoorwegen, waterwegen, luchtvaart, energie en Informatie- en communicatietechnologie (ICT)).

Om de aanpak van een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons land te versnellen is in 2017, als onderdeel van het Deltaprogramma, het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) verschenen. Het DPRA bestaat uit vier inhoudelijke onderdelen – wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van een overstroming – en beschrijft zeven ambities:

1. Kwetsbaarheden in beeld brengen met behulp van een stresstest.
2. Via een risicodialog komen tot een adaptatiestrategie.
3. Een uitvoeringsagenda met concrete maatregelen opstellen.
4. Klimaatadaptatieve maatregelen koppelen aan andere opgaven in de fysieke leefomgeving.
5. Klimaatadaptatie stimuleren en faciliteren.
6. Klimaatadaptatieve doelen reguleren en borgen.
7. Schade beperken bij calamiteiten (restrisico).

Activiteiten 2023

Om invulling te geven aan de ambities uit het DPRA, gaan we in 2023 samen met onze partners afspraken maken over de uitvoering van de uitvoeringsagenda's voor Ruimtelijke Adaptatie. We starten met de uitvoering en benutten daarbij de impuls gelden Ruimtelijke Adaptatie.

Daarnaast geven we uitvoering aan het doel 'Stimuleren en Faciliteren' uit het Deltaprogramma om bewustwording te vergroten over klimaatadaptief handelen. Dit doen we door kennisdeling en samen te werken in maatschappelijke initiatieven. We identificeren en benutten van concrete meekoppelkansen conform het doel uit het Deltaplan. En we gaan verder met het borgen en implementeren van klimaatadaptief en omgevingsbewust handelen binnen het waterschap.

2.3 We "vergroenen" en versterken de biodiversiteit

Onder invloed van klimaatverandering en milieuvervuiling staat de biodiversiteit mondiaal onder druk. Dat merken we ook in Nederland. Van alle inheemse plant- en diersoorten die we in 1900 in ons land hadden is een groot deel verdwenen, zo blijkt uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving. Naast klimaatverandering en milieuvervuiling vormen ook niet-duurzame landbouw, ontbossing, infrastructuur, verstedelijking en energieproductie bedreigingen voor de natuur. In de maatschappij zien we dan ook een toenemende aandacht voor en waardering van "groen".

In 2020 hebben we daarom de Groenvisie Buitengewoon groen vastgesteld, en in 2021 het Groenbeleidsplan 2022-2027 Buitengewoon Groen. Na vaststelling van het groenbeleidsplan zijn we tevens partner geworden in het Deltaplan Biodiversiteitsherstel.

Ons groenbeleid gaat uit van:

- het behouden van de bestaande landschappelijke waarde van het areaal;
- het behouden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit van het areaal;
- het vergroten van de klimaatadaptieve en klimaatmitigerende waarde van groen;
- het kiezen van alternatieven die onze geloofwaardigheid op het gebied van groen versterken.

Activiteiten 2023

In 2022 is een bomenkader opgesteld. In 2023 wordt dit kader nader uitgewerkt in een boombeheerplan. Verder stellen we een kader voor het maaibeheer vast en stellen we samen met een van de gemeenten een landschapsplan op. Om invulling te geven aan de doelen uit het groenbeleidsplan gaan we in 2023 vooral inzetten op het in kaart brengen van de biodiversiteit in ons areaal en het monitoren van de impact van de door ons getroffen maatregelen. Dit helpt ons, naast het bepalen van de effecten op flora en fauna, bij het formuleren van KPI's om te kunnen sturen op waarden op het gebied van groen. Tot slot kijken we hoe we met pachters kunnen samenwerken om de biodiversiteit te vergroten.

2.4 We gaan anders om met hemelwater

Bij een natuurlijke waterkringloop infiltreert een groot deel van het hemelwater in de bodem. Op die manier wordt het grondwater aangevuld. In het stedelijk gebied is deze kringloop grotendeels verstoord door de aanwezige bebouwing en infrastructuur. Regenwater heeft daardoor niet meer de kans te infiltreren in de bodem, maar wordt vaak direct afgevoerd via het rioolwaterstelsel, waarna het ofwel via het oppervlaktewater wordt afgevoerd, ofwel via de rioolwaterzuivering. Ook in het landelijk gebied is deze kringloop hier en daar verstoord, bijvoorbeeld door verdichte landbouwbodems en lage percentages organische stof in de bodem.

Door het herstel van de natuurlijke waterkringloop en het vergroten van de sponswerking van de bodem kan in droge periodes water beter worden vastgehouden en kan in natte periodes het waterbergende vermogen van bodems beter worden benut. We zetten daarbij dus niet alleen in op hergebruik, vasthouden, bergen en afvoeren maar ook op sparen, aanvoeren, adapteren en accepteren. Bovendien zetten we gelijktijdig in op zowel het landelijk als het stedelijk gebied als op de onderlinge samenhang daartussen.

Met ons hemelwaterbeleid streven we voor de lange termijn (2050) de volgende doelen na:

- ons gebied is zodanig ingericht dat we de sponswerking van bodem en groen optimaal gebruiken;
- het gecombineerde systeem (van buffercapaciteit op en in de bodem, het oppervlaktewater en het rioolstelsel) is in staat om wisselingen van droge en natte periodes op te vangen
- het energieverbruik voor het afvoeren (en schoonmaken) van overtollig hemelwater is geminimaliseerd;
- wat schoon is, moet schoon blijven: we streven naar verregaande scheiding van schoon en vuil water. Vuil water moet naar de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi), schoon water moet terug het gebied in;
- bij de (her)inrichting van gebieden wordt het watersysteem integraal ontworpen, waarbij we de relevante omgevings-, milieu- en maatschappelijke effecten meewegen.

Activiteiten 2023

Om invulling te geven aan de doelen uit het hemelwaterbeleid, heeft het Waterschap in 2023 een ambtelijke kerngroep en adviesgroep opgezet. Hiermee ronden we in 2023 het traject af om de beleidsregels van het Waterschap over compensatie van verhard oppervlak af te stemmen op het hemelwaterbeleid. Daarnaast staat 2023 in het teken van het opstellen van leidende principes / kaders om de input van het waterschap bij ruimtelijke ontwikkelingen zodanig vorm te geven dat ze invulling gaan geven aan de ambities van het waterschap voor de omgang met hemelwater. Dit wordt geen rigide kader, maar omvat feitelijk een speelveld waarvan de grenzen helder zijn en we samen kunnen werken op dit thema met de gebiedspartners van het waterschap.

Bron = STOWA, 2019.22

3 Programma's

In dit hoofdstuk worden de programma's nader beschreven. Per programma wordt inzicht gegeven in de (lange termijn) doelen en speerpunten uit het Waterbeheerprogramma en Wegenbeheerprogramma, en de activiteiten die we hieruit voortvloeiend in 2023 uitvoeren. Achtereenvolgens komen aan bod waterveiligheid, voldoende en schoon water, waterketen en wegen. Tot slot worden de doelstellingen voor bestuur en organisatie toegelicht.

3.1 Programma Waterveiligheid

Het programma waterveiligheid is erop gericht burgers en bedrijven in ons beheersgebied te beschermen tegen overstromingen. Deze bescherming bestaat enerzijds uit het voorkomen dat een overstroming plaatsvindt. Maar omdat absolute zekerheid niet bestaat en er altijd een (kleine) kans is dat er toch een overstroming plaatsvindt, zetten we ook in op maatregelen om de gevolgen van een overstroming zo veel mogelijk te beperken.

Meerlaagse veiligheid

We geven hier invulling aan via het principe van de “meerlaagse veiligheid”. Deze benadering kent drie lagen:

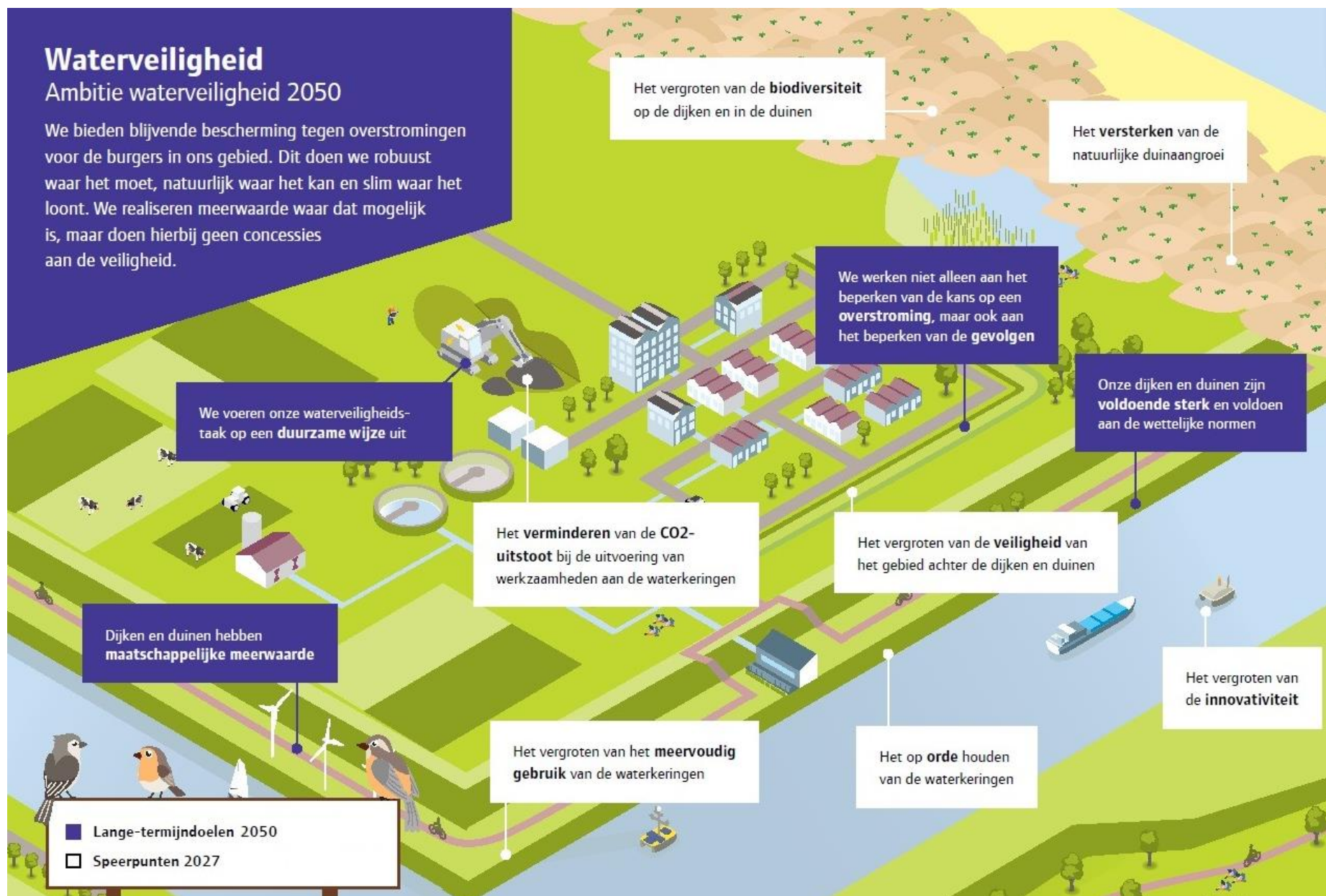
1. Preventie: het beperken van de kans op een overstroming door voldoende hoge en sterke dijken;
2. Ruimtelijke inrichting: het gebied achter de dijken zodanig inrichten dat de gevolgen van een overstroming zo beperkt mogelijk blijven;
3. Crisisbeheersing: het beperken van de gevolgen van een overstroming door een goede crisisbeheersing, evacuatieplannen e.d.

De kern van het programma waterveiligheid is en blijft het bieden van veiligheid tegen overstromingen. Deze taak staat niet ter discussie. Maar vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen zoals energietransitie, meer druk op de ruimte en de afnemende biodiversiteit is het van belang om na te denken over de manier waarop we met deze ontwikkelingen om gaan. In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn de ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten voor deze planperiode opgenomen. In figuur 3.1 is dit weergegeven.

Waterveiligheid

Ambitie waterveiligheid 2050

We bieden blijvende bescherming tegen overstromingen voor de burgers in ons gebied. Dit doen we robuust waar het moet, natuurlijk waar het kan en slim waar het loont. We realiseren meerwaarde waar dat mogelijk is, maar doen hierbij geen concessies aan de veiligheid.

3.1.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Langs de lijn van de speerpunten uit het Waterbeheerprogramma is in deze paragraaf toegelicht wat we daarvoor in 2023 gaan doen.

Speerpunt 1: Het op orde houden van de waterkeringen

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We houden de waterkeringen op orde	Waarborgen van de veiligheid van de waterkeringen	De mate waarin de waterkeringen aan de norm voldoen (,km)	700 km	655 km
	Verbeteren van de inrichting en uitvoering van de zorgplicht	De mate waarin aan de basiseisen voor de zorgplicht wordt voldaan (%)	100%	90%
		De kwaliteit van de informatie (% actueel, betrouwbaar en compleet)	90%	70%

In 2023 gaan we beginnen met de tweede beoordelingsronde primaire waterkeringen. Deze beoordelingsronde duurt, zoals bij wet is vastgelegd, tot en met 2035. De toetsronde voor de genormeerde regionale waterkeringen zetten we voort om deze in 2024 af te ronden. Daarmee krijgen we inzicht in de mate waarin de waterkeringen aan de vigerende norm voldoen. Op de primaire keringen gaan we door met de planvorming voor de versterking van het Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen, starten we de verkenning voor de versterking van Normtraject 17-3 Oostmolendijk en gaan we door met de uitvoering van het versterkingsproject ZV3T. De versterking van de regionale waterkeringen ronden we in 2023 af.

In het kader van de uitvoering van de zorgplicht onderhouden we de waterkeringen. Naast het gebruikelijke jaarlijks terugkerende maaien van de grasdijken en het, voor zover ze schadelijk zijn, bestrijden van dieren, worden dit jaar ook de oevers van het Kanaal door Voorne opgeknapt. Onzeker is nog of in 2023 kosten gemaakt moeten worden om graafschade door bevers te herstellen. De onderhoudsopgaven die uit inspecties en meldingen blijken, voeren we op basis van risicosturing uit, zodat we in oktober 2023 weer veilig het stormseizoen in kunnen gaan. In 2023 komen we, in het kader van de verbetering van de informatie, met een apart voorstel om de herziening van de legger primaire waterkeringen uit te voeren en gaan we door met het op orde krijgen van onze statische asset informatie.

Speerpunt 2: Het versterken van de natuurlijke duinaangroei

Vanaf 2023 gaan we de in 2022 uitgevoerde werkzaamheden in de Springertduinen monitoren op hun effecten. Daarnaast monitoren we ook de overige duingebieden op hun ontwikkelingen.

Speerpunt 3: Het vergroten van de biodiversiteit op de dijken en in de duinen

In 2023 gaan we door met het door middel van maaibeheer toe laten nemen van de bloem- en kruidenrijkheid van de keringen die wij in eigen beheer en onderhoud hebben. In 2023 wordt een nul-meting uitgevoerd om een KPI te kunnen bepalen.

Speerpunt 4: Het vergroten van de veiligheid van het gebied achter de dijken en duinen

In 2023 gaan we door met het overleg met andere overheden in ons gebied om aandacht te vragen voor het vergroten van de veiligheid van het gebied achter de dijken en duinen in de plannen die zij maken. Voorts gaan we door met de opleiding, trainingen en oefeningen van onze calamiteitenorganisatie.

Speerpunt 5: Het vergroten van het meervoudig gebruik van de waterkeringen

In 2023 gaan we van start met de verkenningsfase van de versterking van het traject 17-3 Oostmolendijk. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de ruimtelijke en landschappelijke waarden in het gebied. Initiatieven van derden om de waterkeringen voor andere doeleinden te gebruiken zullen we toestaan als deze niet strijdig zijn met de belangen van waterveiligheid.

Speerpunt 6: Het verminderen van de CO2-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterkeringen

In 2023 gaan we de uitstoot van onderhoud verder in beeld brengen. Verder gaan we door met het (deels) circulair aanbesteden binnen projecten en nemen we maatregelen voor de terugdringing van de CO2 uitstoot op in de (onderhouds)contracten. Daarnaast verkennen we mogelijkheden voor het gebruik van gebiedseigen grond binnen onze activiteiten. KPI's dienen nog bepaald te worden, in afstemming met de ontwikkeling van de sectorbrede Klimaatmonitor. Tot die tijd wordt jaarlijks gerapporteerd over concrete activiteiten/projecten binnen waterveiligheid.

Speerpunt 7: Het vergroten van de innovativiteit

In 2023 gaan we verder met het verbeteren van actuele veiligheidsoordeel van de waterkeringen, de dagelijkse veiligheid. Uitvoeren van een aantal pilots naar aanleiding van het ambitieweb Waterveiligheid. Verkennen innovatieve mogelijkheden data inwinning waterkeringen

3.1.2 Wat mag het kosten?

Tabel 3.1.2.1: Exploitatie Waterveiligheid

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	01.10 Preventie (1e laag)	25,0	23,5	19,9	23,0	27,6	28,5	27,6	27,4
	01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	1,0	1,0	1,0	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3
Totaal Lasten		26,0	24,6	20,9	24,3	28,8	29,8	28,9	28,7
Baten	01.10 Preventie (1e laag)	-3,8	-2,8	-0,6	-2,0	-5,3	-6,6	-4,8	-3,4
	01.30 Crisisbeheersing (3e laag)	-	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Totaal Baten		-3,8	-2,8	-0,7	-2,1	-5,4	-6,7	-4,9	-3,5
Saldo van baten en lasten voor bestemming		22,2	21,7	20,2	22,2	23,4	23,1	24,0	25,1
Toevoeging aan reserves		1,4	0,2	-	0,4	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-3,0	-2,2	-0,8	-1,6	-1,2	-0,7	-0,4	-
Saldo van baten en lasten na bestemming		20,5	19,7	19,4	21,0	22,2	22,4	23,6	25,1

Ten opzichte van de begroting 2022 jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

De bijdrage aan het samenwerkingsverband muskusrattenbestrijding is verhoogd met € 0,2 miljoen. Voornaamste oorzaak van deze stijging is het invoeren van de solidariteitsfinanciering, zoals besloten in de Verenigde Vergadering van 22 juni 2022 en door de Unie van Waterschappen. De solidariteitsbijdrage HWBP is verhoogd met € 1,1 miljoen. Bijstelling van het lopende HWBP-exploitatatieproject Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen en de start van het nieuwe HWBP-exploitatatieproject Normtraject 17-3 Oostmolendijk leiden tot hogere lasten in 2023 van € 0,8 miljoen. Aangezien deze HWBP-exploitatatieprojecten subsidiabel zijn stijgen ook de baten en wel met € 1,2 miljoen. De stijging van de baten is groter dan de stijging van de lasten, omdat het HWBP ook een bijdrage levert aan de kosten voor de uren die hieraan besteed worden.

Op het gebied van onderhoud wijzigen een aantal zaken ten opzichte van de meerjarenraming. Het oorspronkelijk voor 2023 geplande onderhoud aan de asfaltbekleding verschuift na prioritering naar 2024 en een aantal onderhoudsbudgetten kon na verdere uitwerking naar beneden worden bijgesteld. Ook een efficiëncyslag bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden levert een besparing op. Dit levert in totaal een voordeel op van € 0,7 miljoen.

Activiteiten die bij de opstelling van de begroting nog onvoldoende uitgewerkt waren, zijn niet opgenomen in de begroting. Het gaat hierbij om de herziening van de legger en het gebiedsbreed onderzoek naar onontpofte oorlogsresten. Deze activiteiten worden opnieuw geprogrammeerd na het opstellen van een plan van aanpak.

In de begroting 2023 zijn de kapitaallasten opnieuw bepaald op basis van de huidige investeringsopgave dit leidt tot een voordelig resultaat van € 0,1 miljoen. In de begroting is rekening gehouden met prijsstijgingen en indexatie van de lasten wat leidt tot een extra kostenpost van € 0,2 miljoen. In 2023 worden er meer kosten vanuit het programma Bestuur en Organisatie (uren en kosten ondersteunende afdelingen) toebedeeld aan het programma Waterveiligheid, dit levert een nadeel op van € 1,7 miljoen.

Vanuit de algemene reserve waterveiligheid wordt € 0,4 miljoen toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing. In 2023 wordt ten opzichte van de huidige begroting € 0,4 miljoen extra onttrokken aan de tariefegalisatie reserve watersysteemheffing ter demping van de belastingopbrengststijging, dit resulteert in een totale onttrekking van € 1,6 miljoen voor het programma waterveiligheid.

Tabel 3.1.2.2: Verwachte bruto investeringsuitgaven Waterveiligheid

Status	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Potentieel	-	-	1,1	0,1	-	-
Gepland	0,3	10,0	30,0	4,7	-	-
Lopend	2,5	0,8	-	-	-	-
Eindtotaal	2,8	10,8	31,1	4,8	-	-

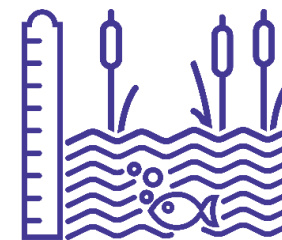
Dijkwacht

waterschap
Hollandse Delta

3.2 Programma Voldoende en Schoon Water

Het programma Voldoende en Schoon water richt zich op de zorg voor een goed functionerend watersysteem. Een watersysteem waarmee we in droge periodes voldoende water aanvoeren en in natte omstandigheden water tijdelijk opslaan en op het juiste moment afvoeren. We spannen ons in om de waterkwaliteit op orde te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Het watersysteem is onderhevig aan allerlei ontwikkelingen in maatschappij en omgeving, zoals extremer weer door klimaatverandering, meer druk op de ruimte, veranderende verwachtingen van de omgeving, ontwikkelingen in de energietransitie, circulaire economie, (nieuwe) stoffen die we aantreffen in het milieu en de toenemende maatschappelijke bewustwording van het belang van duurzaamheid, biodiversiteit en natuur. Dit betekent dat we als waterbeheerder continu bezig zijn om ervoor te zorgen dat het watersysteem ook in deze veranderende omstandigheden aan de wensen en eisen blijft voldoen. Dit doen we met activiteiten rond beheer, onderhoud en inrichting, maar ook door monitoring, advisering, beleidsvorming, handhaving en vergunningverlening.

De ambitie voor het thema voldoende en schoon water is een watersysteem dat klimaatadaptief is en meebeweegt met de ontwikkelingen in de omgeving. Ook bij al de genoemde veranderingen blijft het systeem in de toekomst goed functioneren. In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn de ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten voor deze planperiode opgenomen. In figuur 3.2 is dit weergegeven.

Voldoende en Schoon Water

Ambitie voldoende en schoon water 2050

We zorgen voor genoeg water; niet te veel en niet te weinig. We zorgen voor gezond water, dat bruist van leven. Water verbindt en is van meerwaarde voor natuur en mens, voor stad en platteland.

We geven een **impuls** aan de waterkwaliteit en **bio-diverse waternatuur**

We maken het watersysteem klaar voor het **klimaat** van 2050

We verminderen de **uitstoot van broeikasgassen** bij de uitvoering van het waterbeheer

We verminderen de **watervervuiling**

Het **waterleven** is gezond

Het water is **schoon**

Het watersysteem is **robuust** en **klimaatbestendig**

Water heeft **(meer)waarde**

We vergroten de grip op het watersysteem om invulling te geven aan het **zoetwatervraagstuk** en de functies **toekomstbestendig** te faciliteren

We voeren ons werk aan het **watersysteem** op **duurzame wijze** uit

We vergroten de meerwaarde van water, de **zichtbaarheid** van goed water en het **waterplezier**

■ Lange-termijndoelen 2050

□ Speerpunten 2027

3.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Speerpunt 1: We geven een impuls aan de waterkwaliteit en biodiverse waternatuur.

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We geven een impuls aan de waterkwaliteit en biodiverse waternatuur	Verbeteren waternatuur en een gezond ecologisch evenwicht	Het % uitgevoerde (KRW-) maatregelen per cluster (investeringen/beheer en onderhoud/ onderzoek)	100%	32%

In 2023 gaan we verder met het voorbereiden en uitvoeren van verschillende maatregelen in de Kaderrichtlijn Water (KRW)-waterlichamen. Vanuit de watergebiedsplannen bekijken we de mogelijkheden om de waterkwaliteit, waaronder de visstand, te verbeteren. Om de effecten van de waterkwaliteitsmaatregelen te beoordelen worden er verschillende onderzoeken uitgevoerd. Wanneer de visie op waterkwaliteit en de definitieve doelen op gebied van regulier water zijn vastgesteld kunnen de KPI's voor het verbeteren van de waternatuur verder worden uitgewerkt. Daarnaast wordt beleid rondom vis en vismigratie verder ontwikkeld en geïmplementeerd. Wanneer dat is gebeurd kunnen de KPI's op gebied van de visstand verder worden uitgewerkt.

Speerpunt 2: We verminderen de watervervuiling.

In 2023 gaan we door met het baggeren van landelijke en stedelijke gebieden, een aantal grote waterlichamen (KRW) en in- en uitlaatgeulen. Ook gaan we door met de verdere uitwerking en uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Verder zal de Quicksan riooloverstorten worden afgerond. Aan de hand daarvan zal worden bepaald welke overstorten moeten worden aangepakt om de waterkwaliteit te verbeteren. De normen, streefwaarden en strategie worden nader bepaald wanneer de nulmeting en de Visie op waterkwaliteit is afgerond en het meetnet is aangepast.

Speerpunt 3: We maken het watersysteem klaar voor het klimaat van 2050.

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We maken het watersysteem klaar voor het klimaat van 2050	Vergroten van het inzicht in de gevolgen van klimaatverandering voor het watersysteem	Het % bemalingsgebieden (t.o.v. het totale aantal bemalingsgebieden) waarvoor een actueel watergebiedsplan is vastgesteld op basis van de laatste klimaatinzichten	100%	30%

In 2023 gaan we verder met het voorbereiden en uitvoeren van verschillende maatregelen om objecten in stand te houden en te verbeteren. Binnen de watergebiedsplannen gaan we door met het uitwerken van oplossingsrichtingen voor de diverse opgaven, waaronder het realiseren van voldoende waterbergend vermogen. Daarnaast dragen we bij aan initiatieven van derden waarbinnen mogelijkheid bestaat om het waterbergend vermogen van ons watersysteem te vergroten. Het inventariseren van peilgebieden waar flexibel peilbeheer mogelijk is, krijgt een vervolg, en we actualiseren ons hemelwaterbeleid in relatie tot de waterkwaliteit en de regels/ beleid ten behoeve van vergunningverlening.

Speerpunt 4: We vergroten de grip op het watersysteem om invulling te geven aan het zoetwatervraagstuk en de functies toekomstbestendig te faciliteren.

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We vergroten de grip op het watersysteem om invulling te geven aan het zoetwatervraagstuk en de functies toekomstbestendig te faciliteren	Optimaliseren van de beschikbaarheid van zoetwater	De peilindicator (bestaand instrument waarmee bepaald wordt in hoeverre het peilbeheer overeenstemt met de vastgelegde peilen)	100%	100%

In 2023 ronden we de uitvoering van de projecten Nieuwe Besturing Watersysteem –Technische Automatisering (NWBS-TA) en Optimalisatie watervoorziening Brielse Meer af. Daarnaast gaat de ontwikkeling van het Beslissings Ondersteunend Systeem verder binnen het project NBWS-BOS. Het automatiseren van diverse inlaten in het gebied wordt voorbereid om in de toekomst o.a. beter te kunnen sturen in droge perioden. Verder gaan we door met het gebiedsgericht kijken naar het vastleggen van waterbeschikbaarheid en het ontwikkelen van kennis op het gebied van Slim Watermanagement. Wanneer de gebiedsnormering voor de chlorideconcentraties is vastgesteld en het meetnet is uitgerold kunnen de KPI's verder worden uitgewerkt.

Speerpunt 5: We vergroten de meerwaarde van water, de zichtbaarheid van goed water, en het waterplezier

In 2023 gaan we door met uitvoering geven aan het groenbeleidsplan, en maaien waar nodig het aangewezen recreatiewater. In de watergebiedsplannen kijken we tevens naar een goede doorstroming in het watersysteem, om zo de kans op blauwalg e.d. te verminderen. Nadat een nulmeting ten aanzien van waterbewustzijn en -beleving is uitgevoerd, kunnen de doelstellingen worden bepaald en de KPI's verder worden uitgewerkt.

Speerpunt 6: We verminderen de uitstoot van broeikasgassen bij de uitvoering van het waterbeheer.

In 2023 gaan we verder met het ontwerp en de uitvoering van gemaal Oudenhorn, een project dat gedeeltelijk circulair is uitgevraagd. Verder gaan we door met het circulair aanbesteden binnen projecten, en nemen we maatregelen voor de terugdringing van de CO2 uitstoot op in contracten. In het uitwerken van de reststroomstrategie onderzoeken we mogelijke circulaire oplossingen voor het hergebruik van bagger en maaisel. Wanneer de sectorbrede Klimaatmonitor verder is ontwikkeld, kunnen de KPI's verder worden uitgewerkt.

3.2.2 Wat mag het kosten?

Tabel 3.2.2.1: Exploitatie Water

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	02.10 Basisinricht watersysteem/ Basiswaterkwal	32,2	37,0	36,3	39,4	39,0	38,9	40,3	41,2
	02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	13,1	16,9	17,6	17,6	19,1	19,6	19,0	19,5
	02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	4,0	4,5	4,3	5,0	6,0	5,6	5,6	5,6
Totaal Lasten		49,4	58,4	58,2	62,0	64,0	64,1	64,9	66,3
Baten	02.10 Basisinricht watersysteem/ Basiswaterkwal	-0,5	-1,5	-1,5	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
	02.20 Robuust en klimaatbestendig watersysteem	-0,1	-1,6	-1,6	-1,7	-1,8	-0,8	-0,8	-0,8
	02.30 Faciliteren gebruiksfuncties	-0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Totaal Baten		-0,6	-3,3	-3,3	-3,5	-3,6	-2,6	-2,6	-2,6
Saldo van baten en lasten voor bestemming		48,8	55,1	54,9	58,5	60,5	61,6	62,3	63,7
Toevoeging aan reserves		0,5	-	-	1,8	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-3,2	-9,3	-5,4	-9,7	-5,7	-3,8	-2,1	-0,3
Saldo van baten en lasten na bestemming		46,1	45,8	49,5	50,7	54,8	57,8	60,2	63,4

Ten opzichte van de begroting 2022, jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Het saldo van baten en lasten voor bestemming wijzigt met € 3,6 miljoen. De belangrijkste mutaties betreffen:

Als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen stijgen de kosten voor energie met circa € 0,6 miljoen, en voor het maaien met circa € 0,5 miljoen. Het volledige budget voor het vernieuwen van beschoeiingen komt volgend jaar ten laste van de exploitatie, waar in de meerjarenraming -was voorzien dat een deel als investering kwalificeerde: 0,15 miljoen nadelig. De kosten voor monitoring van de waterkwaliteit, Aquon, stijgen vanwege uitbreiding onderzoeken en stijgende prijs per verkooppunt; € 0,3 miljoen nadelig. Het amoveren van diverse kunstwerken (meerjarig traject) levert voor 2023 een kostenstijging op van ca € 0,25 miljoen.

De programmering van het baggeren van de grote wateren is nader uitgewerkt en ramingen zijn geactualiseerd op basis van voorbereidingen in 2022; € 1,7 miljoen nadelig. Deze kosten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Baggeren.

Op basis van de ervaringen van de vorige jaren zijn de kosten voor het onderhoud van waterbergingen en natuurvriendelijke oevers naar beneden bijgesteld; € 0,2 miljoen voordelig. Door een efficiëntieslag bij de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden en het meer inzetten op preventief onderhoud i.p.v. correctief onderhoud wordt een besparing van ca. € 0,4 miljoen behaald.

In de begroting 2023 zijn de kapitaallasten opnieuw bepaald. Op basis van de huidige investeringsopgave leidt dit tot een voordelig resultaat van € 0,6 miljoen. In de begroting is rekening gehouden met prijsstijgingen en indexatie van de lasten wat leidt tot een extra kostenpost van € 1,4 miljoen. In 2023 worden er meer kosten vanuit het programma Bestuur en Organisatie (uren en kosten ondersteunende afdelingen) toebedeeld aan het programma Water, dit levert een nadeel op van € 0,8 miljoen.

Ten aanzien van de reserves zijn de volgende mutaties doorgevoerd:

Vanuit de algemene reserve water wordt € 1,8 miljoen via de exploitatie toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing. In 2023 wordt ten opzichte van de huidige begroting € 1,0 miljoen extra onttrokken aan de tariefegalisatie reserve watersysteemheffing ter demping van de belastingopbrengststijging. In 2022 is € 0,2 miljoen toegevoegd aan de reserve budgetoverhevelingen, dit bedrag wordt in -2023 onttrokken ter dekking van de activiteiten omtrent het amoveren van het gemaal Torensteepolder welke zijn verschoven naar 2023. Vanwege de toegenomen opgave van baggeren grote wateren is per saldo sprake van een extra onttrekking aan de bestemmingsreserve grote wateren van € 1,3 miljoen.

Tabel 3.2.2.2: Verwachte bruto investeringsuitgaven Water

Status	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Potentieel	-	2,2	12,9	11,8	13,8	15,0
Gepland	0,2	0,5	1,0	1,3	-	-
Lopend	12,0	11,3	1,6	-	-	0,1
Eindtotaal	12,1	13,9	15,5	13,1	13,8	15,1

3.3 Programma Waterketen

Met ons werk in de waterketen beogen we primair de volksgezondheid te bevorderen en het milieu te beschermen. Dat doen we door de doelmatige en duurzame bouw en exploitatie van onze zuiveringstechnische werken, binnen alle wettelijke eisen en bepalingen.

Binnen de waterketen worden de volgende hoofdprocessen onderscheiden: het transport van afvalwater, het zuiveren van afvalwater en de slibverwerking. Bij de uitoefening van deze taken werken we effectief samen met onze ketenpartners zoals gemeenten, de drinkwaterbedrijven en Huisvuilcentrale Noord Nederland (HVC). Alle rwzi's moeten voldoen aan de wettelijke eisen. Daarnaast heeft veiligheid een prominente plek binnen de waterketen.

Binnen ons beheergebied verwerken 20 rwzi's jaarlijks circa 130 miljoen m3 afvalwater met een vuillast van 1,5 miljoen vervuilingseenheden. Tevens hebben we 11 slibontwateringsinstallaties en 1 slibvergistingsinstallatie in beheer. Bij het zuiveren van afvalwater ontstaat slib. Voor de eindverwerking (verbranding) van dit slib werken we samen met andere waterschappen en partners in de slibverwerkingsketen (HVC).

Bij de taakuitoefening van onze waterketentaak vormen doelstellingen vanuit het oppervlaktewater een belangrijke randvoorwaarde. Het thema waterketen heeft dan ook veel raakvlakken met het thema voldoende en schoon water.

De kern van het thema waterketen is en blijft het zuiveren van afvalwater. Deze taak staat niet ter discussie. Vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, circulariteit en duurzaamheid is het echter van belang om na te denken over de impact van ons handelen en de maatschappelijke bijdrage die we leveren. In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn de ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten voor deze planperiode opgenomen. In figuur 3.3 is dit weergegeven

Waterketen

Ambitie waterketen 2050

We dragen samen met de omgeving bij aan een circulaire waterketen met als doel een gezonde en duurzame leefomgeving.

We leveren kostenefficiënte prestaties bij aanvaardbare risico's en veilige omstandigheden, en we minimaliseren de negatieve milieu-impact vanuit de bedrijfsvoering (fossiele of schaarse grondstoffen en broeikasgasemissies)

Het continueren en waar nodig intensiveren van de samenwerking met ketenpartners

We werken samen met onze ketenpartners als ware de waterketen één bedrijf

We creëren waarde uit afvalwater en zuiveringsslib

Het op maatschappelijk verantwoorde wijze vergroten van de meerwaarde uit afvalwater en zuiveringsslib

Het verbeteren van de kostenefficiëntie, de doeltreffendheid, de adequaatheid en de voorspelbaarheid van de waterketen

Het verminderen van de CO₂-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterketen

Het voldoen aan de wettelijke eisen

■ Lange-termijndoelen 2050

□ Speerpunten 2027

3.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Langs de lijn van de speerpunten uit het Waterbeheerprogramma is in deze paragraaf toegelicht wat we daarvoor in 2023 gaan doen

Speerpunt 1: We voldoen aan de wettelijke eisen

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We voldoen aan de wettelijke eisen	Verbeteren afnameverplichting met gemeente	Het % voldaan aan de afnameverplichting	99,5%	99,1%
	Verbeteren verwijderingsrendementen voor stikstof en fosfaat	Het % voldaan aan de verwijderings-rendementen voor stikstof en fosfaat	stikstof 77,5% fosfaat 85%	stikstof 77,5% fosfaat 85%
	Verbeteren naleving van de lozingsvergunningen	Het % voldaan aan de lozingsvergunningen	99%	98,2%

In 2023 gaan we door met het op adequate wijze uitvoeren van onderhoud en procesvoering op onze zuiveringen, rioolgemalen en persleidingen. Middels het implementeren van assetmanagement wordt dit ook steeds beter geborgd. Daarnaast leggen we de focus op de uitvoering van de maatregelen die voortkomen uit de voorkeursvarianten van de al uitgevoerde ALM-studies. Ook volgen we de ontwikkelingen in het kader van wet- en regelgeving en zo nodig anticiperen we op nieuwe wetgeving, bijvoorbeeld de nieuwe Europese richtlijn stedelijk afvalwater en zullen wij ons beleid ten aanzien van verwijdering van medicijnresten actualiseren.

Speerpunt 2: We verbeteren de kostenefficiëntie, de doeltreffendheid, de adequaatheid en de voorspelbaarheid van de waterketen

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We verbeteren de kostenefficiëntie, de doeltreffendheid, de adequaatheid en de voorspelbaarheid van de waterketen	Vergroten van de kostenefficiëntie in de waterketen	Het % inzicht in de middellange termijn investeringsopgave	100%	50%
		Het % inzicht in de operationele kosten	100%	70%
	Verminderen van de discrepantie op de zuiveringen	Het % discrepantie	15%	21%
	Vergroten van het ontwateringsrendement van het zuiveringsslib	Het % slibontwatering (droge stof gehalte slib)	24%	23,1%
	Reduceren van de hoeveelheid rioolvreemd water en hemelwater naar de rwzi	Het aantal liter per v.e. op de rwzi	240	248
	Vergroten van de mate van digitalisering/automatisering in de waterketen	Het % gerealiseerd van de investeringen online meters waterlijn, TA zuiveren en online meters sliblijn	100%	0%

In 2023 gaan we door met het actualiseren van onderhoudsconcepten en de uitwerking daarvan naar meerjarige onderhoudsprogramma's. Ook evalueren we in 2023 de beleidskaders ALM, maar starten we geen nieuwe ALM-studies op. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk effect op het niet kunnen realiseren van de norm 2027 van de kpi 'inzicht in de middellange termijn investeringsopgave'.

Verder worden onderzoeken voor het verminderen van de discrepantie en voor het vergroten van het ontwateringsrendement van het zuiveringsslib uitgevoerd. Naast het onderzoek voor het vergroten van het ontwateringsrendement kunnen ook de eerste maatregelen met een klein effect al uitgevoerd worden.

Om het doel vergroten van de mate van digitalisering/ automatisering te bereiken worden de voorbereidingen voor de investeringen Technische Automatisering (TA) Zuiveren en online meters sliblijn getroffen en vindt de uitvoering van de online meters waterlijn plaats.

Speerpunt 3: We verminderen de CO2-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterketen

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We verminderen de CO2-uitstoot bij de uitvoering van werkzaamheden aan de waterketen	Verminderen van het energieverbruik	Het % vermindering energieverbruik	10%	2%
	Verminderen van het polymeergebruik	Het % vermindering polymeerverbruik	10%	1%
	Verminderen van de emissie van broeikasgassen	Het % vermindering emissie broeikasgassen	ntb	0%

In 2023 kunnen we het energie- en polymeerverbruik verminderen door als eerste een stap te zetten in het verbeteren van de efficiency in de bedrijfsvoering. Onderzoek naar aanvullende maatregelen om deze doelen te bereiken, wordt uitgevoerd.

Tot en met 2023 zal er onderzoek gedaan worden naar de broeikasgasemissies. Om deze reden kan er pas in 2024 een concrete norm voor deze KPI worden geformuleerd.

Speerpunt 4: We continueren en waar nodig intensiveren de samenwerking met ketenpartners

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We continueren en waar nodig intensiveren de samenwerking met ketenpartners	Vergroten van de afstemming in de werkzaamheden met ketenpartners	Het aantal gemiste kansen in de afstemming	5	9

In 2023 continueren we de huidige samenwerking met gemeenten en drinkwaterbedrijven en op bepaalde punten zullen we deze intensiveren. Het verder verbeteren van de afstemming met ketenpartners wordt ook vorm gegeven door de extra inzet op stakeholdermanagement.

Speerpunt 5: We continueren en waar nodig intensiveren de samenwerking met ketenpartners

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We vergroten op maatschappelijk verantwoorde wijze de meerwaarde uit afvalwater en zuiveringsslib	Vergroten van de meerwaarde uit afvalwater en de meerwaarde uit slib	Het % meerwaarde uit slib	80% van fosfaat uit zuiveringsslib hergebruik	0%
		Het % meerwaarde uit afvalwater	10% van de zuiveringskringen	0%

Aan het creëren van meerwaarde uit slib wordt invulling gegeven door terugwinning van fosfaat uit de asrest die vrijkomt bij de slibverbranding door HVC. Naar verwachting is dit uiterlijk in 2027 gereed. Via de GR Slibverwerking oefenen we invloed uit op de realisatie van de plannen die HVC samen met Slibverwerking Noord-Brabant(SNB) ontwikkelt voor de fosfaatterugwinning. In de tussenliggende periode wordt gestreefd naar het verwerken van een deel van de asrest bij de Amsterdamse kunstmestfabriek ICL. Daarnaast zijn we samen met HVC en andere waterschappen in 2022 gestart met de demonstratie-installatie in Dordrecht om bioplastics uit slib te produceren. Dit project wordt in 2023 voortgezet.

Bij de verwerking van het zuiveringsslib wordt gestreefd naar een verhoging van de biogasproductie. Daarbij wordt de mogelijkheid tot de productie van groen gas uit biogas in 2023 verder uitgewerkt.

Uit onderzoek naar kansen voor hergebruik effluent is in 2022 gebleken dat er op korte termijn geen concrete kansen voor realisatie aanwezig zijn.

3.3.2 Wat mag het kosten?

Tabel 3.3.2.1: Exploitatie Waterketen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	03.10 Beheer RWZI's	72,1	83,3	84,0	86,8	86,7	87,8	91,2	92,2
	03.20 Impact op oppervlakte water	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	03.30 Doelmatige waterketen	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totaal Lasten		73,1	84,4	85,1	87,9	87,8	88,9	92,3	93,3
Baten	03.10 Beheer RWZI's	-1,7	-4,2	-4,2	-4,1	-4,2	-4,2	-3,6	-3,6
	03.20 Impact op oppervlakte water	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
	03.30 Doelmatige waterketen	-	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Totaal Baten		-1,7	-4,3	-4,3	-4,2	-4,3	-4,3	-3,7	-3,7
Saldo van baten en lasten voor bestemming		71,4	80,1	80,7	83,7	83,5	84,6	88,7	89,7
Toevoeging aan reserves		0,5	-	-	1,7	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-1,6	-2,8	-1,5	-3,4	-1,9	-0,9	-0,4	-
Saldo van baten en lasten na bestemming		70,2	77,3	79,3	81,9	81,6	83,7	88,3	89,7

Ten opzichte van de begroting 2022 jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

De energieprijzen laten als gevolg van de hoge gas- en kolen prijzen een opwaartse trend zien. Dit geeft een nadeel van € 1,7 miljoen. Daarnaast kent het tarief voor de slibverwerking door HVC ook een stijging van 3%, dit geeft een nadeel van € 0,2 miljoen.

Als gevolg van de prioritering zijn de nieuwe ALM studies, diverse verbeterstudies en onderzoeken verschoven naar 2024, wat een voordeel van € 0,2 miljoen geeft.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met zeven keer per week COVID bemonstering door Aquon. In het najaar 2021 is overeengekomen dat de frequentie vijf keer per week wordt, hierdoor daalt de bijdrage van WSHD aan Aquon met € 0,3 miljoen. De kosten van de COVID bemonstering worden door het Rijk conform overeenkomst vergoed, de baten worden daarom eveneens bijgesteld met € 0,3 miljoen.

In de begroting 2023 zijn de kapitaallasten opnieuw bepaald op basis van de huidige investeringsopgave dit leidt tot een voordelig resultaat van € 1,2 miljoen. In de begroting is rekening gehouden met prijsstijgingen en indexatie van de lasten wat leidt tot een extra kostenpost van € 1,8 miljoen. In 2023 worden er meer kosten vanuit het programma Bestuur en Organisatie (uren en kosten ondersteunende afdelingen) toebedeeld aan het programma Waterketen, dit levert een nadeel op van € 0,6 miljoen.

Als gevolg van actualisatie van het weerstandsvermogen blijkt dat de algemene reserve Waterketen onder de norm komt. De algemene reserve wordt daarom aangevuld middels een onttrekking uit de tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing. In 2023 wordt er ten opzichte van de huidige begroting € 0,2 miljoen extra onttrokken aan de tariefegalisatie reserve zuiveringsheffing ter demping van de belastingopbrengststijging.

Tabel 3.3.2.2: Verwachte investeringsuitgaven Waterketen

Status	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Potentieel	0,1	1,7	13,0	51,1	35,8	60,4
Gepland	0,2	-	0,3	2,6	6,0	2,4
Lopend	13,9	11,4	2,6	1,7	0,8	0,8
Eindtotaal	14,2	13,2	16,0	55,4	42,7	63,6

Als gevolg van de uitwerking van de ALM's binnen de Waterketen zijn vanaf 2025 grotere investeringsvolumes te zien.

3.4 Programma Wegen

Onze wegenbeheertaak richt zich op het veilig kunnen gebruiken van wegen en fietspaden overeenkomstig de functie die ze hebben in het gehele netwerk van infrastructuur, waarbij wordt gestreefd naar nul verkeersslachtoffers. In het verlengde daarvan concentreert de wegenbeheertaak zich op het in stand houden van die wegen en fietspaden.

De omgeving verandert. De veranderende opvattingen over het functioneren van het mobiliteitssysteem vormen de belangrijkste aanleiding om het wegenareaal van ons waterschap meer te bezien als onderdeel van het totale infrastructuurnetwerk. Ook moeten we antwoord geven op de vraag hoe we binnen de reikwijdte van het programma omgaan met maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Verder zullen we voortborduren op de positieve ervaringen met de ingezette ontwikkeling op het gebied van participatietrajecten.

Wegen

In het Wegenbeheerprogramma 2022-2027 zijn de ambities, lange termijn doelstellingen en speerpunten voor deze planperiode opgenomen. In figuur 3.4 is dit weergegeven. Het nieuwe wegenbeheerprogramma onderkent een aantal nieuwe speerpunten en subdoelen. Momenteel loopt het proces om te komen tot meetbare normen en doelen voor deze nieuwe speerpunten. Daar waar mogelijk maken we voor de doelstellingen van 2023 gebruik van de streefwaarden bij de speerpunten uit het vorige wegenbeheerprogramma. Daarmee zorgen we dat we voor komend begrotingsjaar waar dat mogelijk is concrete doelen stellen. Daar waar we het nog niet concreet kunnen maken lichten we de stappen toe die we de komende periode gaan zetten om tot acceptabele en realistische doelen te komen.

Ambitie wegen 2050

We zorgen ervoor dat gebruikers ons netwerk van wegen en fietspaden veilig kunnen gebruiken. Dat doen we door de gewenste functie, het gebruik en de vormgeving op elkaar af te stemmen. Bovendien bieden we bereikbaarheid overeenkomstig de functie die onze wegen en fietspaden hebben binnen het totale infrastructuurnetwerk. Onderwerpen als duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit krijgen een volwaardige plek bij de manier waarop we onze wegentaak uitvoeren.

We hanteren duurzaamheid als leidend principe voor het beheer en onderhoud van het wegenareaal.

We richten wegen en fietspaden duurzaam veilig in, passend bij hun functie in het infrastructuurnetwerk.

We voeren onze wegentaak op een duurzame wijze uit.

Door onze wegen en fietspaden (duurzaam) veilig in te richten bevorderen we de verkeersveiligheid.

Met onze wegen en fietspaden dragen we bij aan de mobiliteit binnen ons beheergebied.

Met robuuste netwerken voor alle modaliteiten zorgen we voor een goede bereikbaarheid en dragen we bij aan de mobiliteitstransitie.

We differentiëren het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg of het fietspad binnen het infrastructuurnetwerk.

■ Lange-termijndoelen wegen 2050

□ Speerpunten wegen 2027

3.4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Langs de lijn van de speerpunten uit het Wegenbeheerprogramma is in deze paragraaf toegelicht wat we daarvoor in 2023 gaan doen.

Speerpunt 1: We richten wegen en fietspaden duurzaam veilig in, passend bij hun functie in het infrastructuurnetwerk

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We richten wegen en fietspaden duurzaam veilig in, passend bij hun functie in het infrastructuurnetwerk	Verbeteren van de afstemming tussen de gewenste functie en de categorisering van het wegennet.	De actualiteit van de wegcategorisering	≤ 3 jaar	≤ 3 jaar
	Vergroten van het areaal duurzaam veilig ingerichte wegen en fietspaden conform de wegcategorisering	Het % duurzaam veilig ingerichte wegen en fietspaden overeenkomstig de bijbehorende categorisering	96%	93%

In 2023 gaan we door met het duurzaam veilig inrichten van onze wegen conform de wegkenmerken die horen bij de categorie van de weg. Dit doen we aan de hand van de geactualiseerde wegcategorisering. Naast het duurzaam veilig inrichten van onze wegen, kijken we op basis van de uitgevoerde risicoanalyse naar kansrijke opgaven op het gebied van verkeersveiligheid om de kans op ongevallen op onze wegen en fietspaden verder te verkleinen.

Het percentage duurzaamveilig ingerichte wegen dat is genoemd bij norm 2027 en streefwaarde 2023, is gebaseerd op de huidige wegcategorisering. Met het actualiseren van de wegcategorisering (najaar 2022) krijgen een aantal wegen een andere categorie en daarmee verandert ook het percentage wegen dat op dat moment conform zijn categorie is ingericht. Deze nul-meting kan pas plaatsvinden nadat de wegcategorisering is geactualiseerd. Op basis van de nul-meting kan vervolgens de streefwaarde voor het volgende jaar worden bepaald. Indien de categorisering substantieel wijzigt kan dit leiden tot het bijstellen van de norm 2027 met als uitgangspunt de dan geldende categorisering.

Speerpunt 2: Met robuuste netwerken voor alle modaliteiten zorgen we voor een goede bereikbaarheid en dragen we bij aan de mobiliteitstransitie

In 2023 gaan we op basis van de onderhoudscyclus, naast het reguliere onderhoud, extra opgaven en werkzaamheden uitvoeren om ervoor te zorgen dat de verkeersprestaties van de wegen op orde zijn. Deze extra opgaven komen voort uit de inventarisatie van het landbouw- en fietsnetwerk. Daarnaast monitoren we de verkeersprestatie van onze wegen door middel van ons jaarlijkse telprogramma.

Dit betreft een nieuw speerpunt en subdoel. Om hiervoor de norm voor 2027 te kunnen bepalen, moeten eerst een aantal werkzaamheden worden verricht. Naast het actualiseren van de wegcategorisering, moet de inventarisatie van het landbouw- en fietsnetwerk worden afgerond. Vervolgens dient deze data gedigitaliseerd te worden. De volgende stap wordt dan het bepalen van de nul situatie om op basis daarvan de norm voor de 2027 te bepalen en de doelen van de voorafgaande jaren. Naar verwachting is dit in het eerste kwartaal 2023 afgerond.

Speerpunt 3: We differentiëren het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg of het fietspad binnen het infrastructuurnetwerk

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We differentiëren het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg of het fietspad binnen het infrastructuurnetwerk	Verbeteren van het onderhoudsniveau al naar gelang de functie van de weg binnen het infrastructuurnetwerk	Het % wegen en fietspaden dat voldoet aan het toebedeelde niveau van onderhoudskwaliteit	NTB	Max 15% D-wegen per gemeente

In 2023 gaan we op basis van het meerjarenonderhoudsprogramma de geplande wegen aanpakken om de kwaliteit daarvan op orde te brengen. Daarbij werkt Hollandse Delta met het risicogestuurd beheer en onderhoud van objecten. Voor de feitelijke uitvoering van het noodzakelijke beheer en onderhoud wordt dit ook in 2023 gedaan op basis van risicoanalyses gebruikmakend van multi criteria analyse. Daarbij vindt een afweging plaats tussen de kwaliteit (beschikbaarheid en betrouwbaarheid), de (levensduur)kosten en de risico's van het falen of bezwijken van de wegen.

Naar aanleiding van het nieuwe wegenbeheerprogramma evalueren we momenteel de huidige beheerstrategie. Op basis daarvan moet worden bepaald wat we goed wegbeheer vinden (dit is het ambitieniveau of 'toebedeeld niveau') en welke norm we wenselijk achten met bijbehorende budget (ondergrens van wegen en fietspaden dat aan dat niveau moet voldoen). De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2023 duidelijk wordt. Daarna kan de norm voor 2027 bepaald worden. Voor 2023 wordt daarom nog vastgehouden aan de huidige beleidslijn van maximaal 15% D-wegen per gemeente.

Speerpunt 4: We hanteren duurzaamheid als leidend principe voor het beheer en onderhoud van het wegenareaal.

Speerpunt	Subdoel	Prestatie indicatoren	Norm 2027	Streefwaarde 2023
We hanteren duurzaamheid als leidend principe voor het beheer en onderhoud van het wegenareaal.	Vergroten van de biodiversiteit en de ecologische functie van wegbermen	Het % ecologisch beheerde wegbermen	60%	60%
	Vergroten van de circulariteit bij onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden	Het % hergebruikt asfalt ten opzichte van het totaal toegepaste asfalt	50%	50%

In 2023 gaan we door met het ecologisch beheer van onze wegbermen en met het (deels) circulair aanbesteden binnen projecten. Op basis van het duurzaamheidsweb Wegen bepalen we in 2023 nader waarin we ons als waterschap binnen de taak wegen verder kunnen ontwikkelen in het circulair werken en handelen. In afwachting op de ontwikkeling van de sectorbrede Klimaatmonitor, is er voor het terugdringen van de CO2 uitstoot nog geen KPI geformuleerd. Voor dit subdoel rapporteren we in de jaarrekening over concrete uitgevoerde activiteiten/projecten.

Voor het subdoel vergroten van de circulariteit ligt de focus bij de taak wegen op het asfalt, gezien dit grote hoeveelheden grondstoffen betreft. Op basis van asfaltbonnen van 2021 is een nulmeting uitgevoerd waaruit geconcludeerd wordt dat er reeds sprake is van 36% hergebruik op basis van het gewicht. We werken in de komende periode toe naar 50% circulariteit (opgave conform Maat op Klimaat voor 2030). Dit doen we door aan twee knoppen te draaien: het gemiddelde percentage hergebruik per mengsel te verhogen en het aantal toegepaste mengsels met hergebruikt asfalt te vergroten.

3.4.2 Wat mag het kosten?

Tabel 3.4.2.1: Exploitatie Wegen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	04.10 Verkeersveiligheid	5,5	6,6	6,2	5,7	6,0	6,1	6,1	6,3
	04.20 Bereikbaarheid	14,5	16,3	16,8	15,6	17,7	18,8	19,8	20,1
Totaal Lasten		20,0	22,9	23,0	21,4	23,7	24,9	25,9	26,4
Baten	04.10 Verkeersveiligheid	-0,3	-0,5	-0,5	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
	04.20 Bereikbaarheid	-8,8	-9,0	-9,0	-9,2	-9,4	-9,6	-9,8	-9,9
Totaal Baten		-9,1	-9,5	-9,5	-9,7	-9,8	-10,0	-10,1	-10,3
Saldo van baten en lasten voor bestemming		10,9	13,4	13,6	11,7	13,9	14,9	15,7	16,1
Toevoeging aan reserves		2,4	-	-	0,1	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-3,3	-1,7	-1,1	-1,3	-1,2	-1,2	-1,1	-1,0
Saldo van baten en lasten na bestemming		10,0	11,7	12,5	10,5	12,7	13,8	14,6	15,1

Ten opzichte van de begroting 2022 jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Door een efficiëncyslag bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden en het meer inzetten op preventief onderhoud in plaats van correctief onderhoud wordt een besparing van € 0,2 miljoen behaald. Om maatregelen uit het groenbeleidsplan uit te voeren is € 0,1 miljoen extra aan middelen geraamd voor 2023. Daarnaast zullen de WHW-gelden van de gemeenten naar verwachting met € 0,3 miljoen stijgen.

In de begroting 2023 zijn de kapitaallasten opnieuw bepaald op basis van de huidige investeringsopgave dit leidt tot een voordelig resultaat van € 0,2 miljoen. In de begroting is rekening gehouden met prijsstijgingen en indexatie van de lasten wat leidt tot een extra kostenpost van € 0,3 miljoen. In 2023 worden er minder kosten vanuit het programma Bestuur en Organisatie (uren en kosten ondersteunende afdelingen) toebedeeld aan het programma Wegen, dit levert een voordeel op van € 1,6 miljoen.

Vanuit de algemene reserve wegen wordt € 0,1 miljoen toegevoegd aan de tariefegalisatiereserve wegenheffing. In 2023 wordt ten opzichte van de huidige begroting € 0,2 miljoen extra onttrokken aan de tariefegalisatie reserve wegenheffing ter demping van de belastingopbrengststijging, dit resulteert in een totale onttrekking van € 1,3 miljoen voor het programma wegen.

Tabel 3.4.2.2: Verwachte investeringsuitgaven Wegen

Status	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Potentieel	0,5	10,1	13,8	10,4	9,0	7,5
Gepland	0,1	2,0	2,6	-	-	-
Lopend	11,5	3,5	1,0	-	-	-
Eindtotaal	12,1	15,6	17,4	10,4	9,0	7,5

3.5 Bestuur en organisatie

Het programma bestuur en organisatie heeft betrekking op zowel de bestuurlijke als ambtelijke organisatie van het waterschap.

Bestuurlijk wordt, voor de resterende bestuursperiode, de focus gelegd op het versterken van de bestuurskracht, het versterken van de rol van het waterschap en het versterken van de externe, samenwerkingsgerichte houding van het waterschap. Juist in relatie met de waterschapsverkiezing op 15 maart 2023 zullen deze drie focuspunten verder aan bod komen. Na de verkiezingen zal een nieuwe VV en een nieuw college de lijnen uitzetten voor de komende bestuursperiode.

Het realiseren van de doelstellingen van het waterschap vraagt om invulling van randvoorwaarden ten aanzien van zaken als integrale dienstverlening, personeelsbeleid en -beheer, organisatieontwikkeling, educatie, informatiemanagement en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)/ Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het invullen van deze randvoorwaarden wordt organisatiebreed vanuit het programma Bestuur en Organisatie gefaciliteerd en gecoördineerd. Naast het invullen van de randvoorwaarden omvat het programma Bestuur en Organisatie activiteiten waarmee WSHD als (uitvoerings-)organisatie op de kaart wordt gezet binnen het beheergebied, nationaal (waaronder binnen de Unie van Waterschappen) maar ook internationaal. Tevens vindt vanuit het programma Bestuur en Organisatie toetsing op de geplande en lopende activiteiten van WSHD plaats. Het gaat hierbij om activiteiten op het gebied van communicatie en vergunningverlening, toezicht & handhaving, maar ook om activiteiten op het gebied van veiligheid, organisatieontwikkeling, calamiteitenorganisatie, buitenlandbeleid, huisvesting juridische zaken, personeel, financiën, datamanagement, ICT en facilitaire ondersteuning.

Bestuur en organisatie

De bestuurskracht versterken, de rol van het waterschap steviger verankeren in de omgeving en bouwen aan een sterk en warm netwerk met onze partners en stakeholders. Dat zijn de drie pijlers onder het programma Bestuur en organisatie.

Integrale dienstverlening en een omgevingsgerichte organisatie zorgen voor verbinding met **inwoners, bedrijven en partners.**

Onze **wettelijke taken** bezien we in het licht van de **grote maatschappelijke opgaven** waar onze regio voor staat.

Start van een **nieuwe bestuursperiode in 2023**

Aan het uitvoeren van ons werk zijn onze kantoor- en buitenlocaties **efficiënt** en **effectief ondersteunend.**

We staan voor veiligheid in eigen huis door zelf **veilig te werken** en voor veiligheid voor onze inwoners met de doorontwikkeling van **calamiteitszorg.**

Figuur 3.5

3.5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voortgang Bestuursprogramma 2019-2023

Eind 2021 heeft het college een Midterm Review ten aanzien van Bestuursprogramma opgesteld. Daarin is vastgesteld, dat de activiteiten vanuit 'Huis op Orde' volledig zijn geïntegreerd in de verschillende programma's en dat er ten aanzien van de externe samenwerking, de interne samenwerking en de bestuurlijke vernieuwing de nodige stappen zijn gezet. Op basis daarvan heeft de VV in 2022 besluiten genomen over de doorontwikkeling van het domein 'Veiligheid' en 'Externe Samenwerking' (zie aparte kopjes).

Voor de resterende bestuursperiode is de focus gelegd op het versterken van de bestuurskracht, het versterken van de rol van het waterschap en het versterken van de externe, samenwerkingsgerichte houding van het waterschap, Juist in relatie met de waterschapsverkiezing op 15 maart 2023 zullen deze drie focuspunten verder aan bod komen. Na de verkiezingen zal een nieuwe VV en een nieuw college de lijnen uitzetten voor de komende bestuursperiode.

Externe samenwerking

WSHD wil als waterschap proactief en integraal samenwerken aan maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Een voortvarende netwerkorganisatie die gezien wordt als waterautoriteit, in verbinding met zijn omgeving. Met stakeholdermanagement versterkt WSHD zijn maatschappelijke positie en draagt het waterschap bij aan brede maatschappelijke thema's die aansluiten bij de doelen van het waterschap. Daarnaast wil WSHD een toegankelijke, dienstverlenende en eigentijdse overheid zijn voor zijn ingelanden en moet WSHD voldoen aan wet- en regelgeving (Wet Open Overheid, Omgevingswet, Wet Digitale Toegankelijkheid, Wet Elektronische Publicaties). Om dit alles te realiseren, zetten we in op stakeholdermanagement en de verbetering van ons meldingenproces.

Stakeholdermanagement

De adviseurs stakeholdermanagement werken samen met hun inhoudelijke collega's en onze gebiedspartners aan het realiseren van (gezamenlijke) opgaven en versterken het omgevingsbewustzijn binnen en buiten de organisatie. Zij monitoren belangrijke maatschappelijke, beleids- en politieke ontwikkelingen en brengen het krachtenveld in beeld. Zij maken analyses van stakeholders bij een proces of opgave, brengen de verschillende belangen in beeld en adviseren over de stakeholderstrategie. Zij bouwen, soms onverwachte, coalities, allianties en partnerships en werken nadrukkelijk aan de voorkant van een proces of opgave.

Met structurele inzet in stakeholdermanagement wil WSHD onderstaande doelen realiseren:

- een sterke relatie met onze omgeving en gebiedspartners
- een rol en coalitiepartner in maatschappelijke opgaven
- de belangen van gebiedspartners integraal in beeld
- WSHD heeft toegevoegde waarde en wordt meer betrokken aan de voorkant
- meer invloed op integrale beleidsvorming in ons gebied
- verbetering van onze reputatie en het vertrouwen in ons waterschap
- positieve beeldvorming in de pers
- versterken van andere collega's op gebied van stakeholdermanagement
- stakeholderonderzoek, stakeholderanalyses en -prioritering; bijhouden van samenwerkingsgeschiedenis

Activiteiten stakeholdermanagement:

In de komende periode wordt een digitale, interactieve kaart ontwikkeld, waarin de actuele opgaven en projecten van WSHD en de opgaven van gebiedspartners zichtbaar zijn. Deze kaart wordt ook toegankelijk gemaakt voor inwoners van WSHD. Voorbereid wordt de aanschaf en implementatie van een Customer Relationship Managementsysteem (CRM) om het proces van interactie en gesprekken met gebiedspartners, coalitiepartners en andere relaties vast te leggen. We organiseren regelmatig reputatie/imago-onderzoek en stakeholderinterviews en ontwikkelen mogelijkheden voor de structurele monitoring van politieke ontwikkelingen en voor media-analyses. Daarnaast begeleiden we vanuit stakeholdermanagement de organisatie van netwerkbijeenkomsten, participatiebijeenkomsten en overlegtafels.

Middelen stakeholdermanagement:

In de VV-vergadering van 22 juni 2022 is per 1 januari 2023 4 fte formatie toegekend voor activiteiten rondom de ontwikkeling en inzet van stakeholdermanagement en public affairs en de professionalisering van het meldingenproces. Al in 2022 zijn we voortvarend van start gegaan met voorbereidende werkzaamheden en onderzoek, met beperkte inzet van menskracht en budget.

Na een uitgebreid gebruikersonderzoek onder burgers, andere overheden in ons gebied en onze eigen (buitendienst)medewerkers is in september de meldingenapp Fixie aangeschaft. De door de VV in juni toegezegde 100K wordt hierbij gebruikt voor aanschaf en projectleiding. De implementatie en testfase gaat enkele maanden duren. In Q1 van 2023 wordt gestart met de communicatie over Fixie, waarna meldingen via dit medium kunnen worden ingediend, gemonitord en geanalyseerd. Ook het klantonderzoek kan dan worden ingeregeld en gestart. In 2022 is ook al gestart met het onderzoek naar de verschillende servicenormen die binnen WSHD voor contacten met klanten worden gehanteerd, om deze daarna efficiënter te stroomlijnen. In het najaar is onderzoek gedaan naar verschillende systemen voor politieke monitoring om daarmee stakeholdermanagement en public affairs inhoudelijk te voeden. Momenteel loopt een proefperiode om verschillende systemen te proberen, waarna voor eind van het jaar een definitieve keuze kan worden gemaakt en de kosten hiervan inzichtelijk worden. De in de zomer gestarte aanbesteding voor bellen met Teams, een belangrijke tool voor het KCC maar ook voor de rest van de organisatie, is helaas mislukt en wordt binnenkort opnieuw uitgezet. Onderzoek naar de verschillende systemen voor een Client Management System waar de organisatie een grote behoefte aan heeft, is door onderbezetting helaas nog niet gestart. Dat geldt ook voor systemen waarmee stakeholderanalyses kunnen worden vastgelegd en gemonitord. De in juni toegezegde nadere kostenspecificatie is daardoor momenteel helaas nog niet te maken.

Bij de Burap van 2023 zal meer inzicht worden gegeven in de resultaten van de implementatie en de bijbehorende kosten alsook over de planning van beide projecten. Wel is duidelijk dat na aanschaf, installatie en implementatie van de technische systemen, in de beheerfase de kosten afnemen en beperkt blijven tot onderhoud, licenties en updates.

Meldingen

Het meldingenproces moet, conform de aanbevelingen van de rekenkamercommissie en in opdracht van de VV, sterk worden geoptimaliseerd. De wet Open Overheid, de Omgevingswet, de Wet Elektronische publicaties en de wet Digitale Toegankelijkheid, vragen WSHD om een andere kijk op onze omgeving en een andere omgang met onze burgers. Doel is om van WSHD een open, toegankelijke en eigentijdse overheid voor onze burgers te maken.

Activiteiten meldingenproces:

In de komende periode wordt de meldingenapp Fixie aangeschaft en geïmplementeerd. Fixie is goed toegankelijk voor onze burgers en geeft hen inzicht in het proces van meldingen. Fixie wordt ook gebruikt door verschillende gemeenten in ons gebied, waardoor de samenwerking verbetert en onze burgers sneller en effectiever worden

geholpen. Voor agrariërs biedt Fixie veel inzicht en mogelijkheid tot snellere interactie bv bij beregenen. Gebiedsmedewerkers kunnen middels de meldingenapp (Fixie) hun werk gericht terugkoppelen aan de klant en aan collega's.

We ontwikkelen in 2023 structureel klantonderzoek en mogelijkheden om meldingen te analyseren, wat leidt tot beleidsvorming en efficiency. Daarnaast worden de service- en kwaliteitsnormen komend jaar verbeterd en vastgelegd en treffen we voorbereidingen om bellen met teams te implementeren.

Middelen meldingenproces:

In de VV van 22 juni 2022 is 3 fte formatie toegekend om activiteiten ten behoeve van het meldingenproces uit te voeren. Gaandeweg 2023 zal duidelijk worden hoeveel de kosten daadwerkelijk zullen bedragen. Na aanschaf, installatie en implementatie van de technische systemen, zullen in de beheerfase de kosten afnemen en beperkt blijven tot onderhoud, licenties, en updates.

Veiligheid

Domein Veiligheid gaat over interne veiligheid op het secundaire proces t.b.v. mensen, objecten en informatie. Wanneer het 'eigen huis' veilig is, verstevigt de veiligheid van het primaire proces welke bijdraagt aan de maatschappelijke veiligheid. Hiermee draagt het Domein Veiligheid indirect bij aan het bestaansrecht van WSHD; leefbaar land, leefbaar water. In 2023 focust Domein Veiligheid zich op de ambitie om te groeien naar trede 3 van de NEN Veiligheidslader en trede 4 van BIO/AVG Volwassenheidsniveau.

Belangrijke mijlpalen zijn;

- Het vergroten van betrokkenheid en leiderschap; directieraad en Managementteam dragen een voorbeeldfunctie uit, medewerkers nemen zelf eigenaarschap over hun veiligheid en kwaliteitsmanagement wordt verder ontwikkeld.
- Veiligheid is onderdeel van WSHD's strategie, het collectieve bewustzijn en is opgenomen in jaarlijkse afdelingsplannen en budgetten.
- Versterken van leveranciersrelaties op het gebied van veiligheid.
- Heldere communicatie met voldoende terugkoppeling over genomen acties en incidenten en daarnaast permanente educatie voor zowel nieuwe als huidige medewerkers.
- Het verder ontwikkelen van interne audits, identificeren van trends en in gesprek gaan over trends om zodoende een bijdrage te leveren aan een lerende organisatie.

Calamiteitenorganisatie

De ontwikkeling van de calamiteitenorganisatie van calamiteitenbestrijder naar crisispartner wordt verder vormgegeven. Het aanpakken van calamiteiten en crises kan in veel gevallen niet zonder afstemming en samenwerking met crisispartners. Het doel is het beschikbaar hebben van een praktische, flexibel inzetbare en daadkrachtige calamiteitenorganisatie. De ontwikkeling hiernaartoe vindt plaats via professionalisering in samenwerking met andere waterschappen en samenwerkingspartners (gemeenten, veiligheidsregio's, et cetera). De basis voor 2023 is het vastgestelde Calamiteitenplan WSHD 2020 – 2023, in 2023 zetten we de volgende stappen:

- Het, aan de hand van periodieke risicobeoordelingen, actueel houden van plannen waarin scenario's en maatregelen bij gevaar voor waterstaatswerken en gevaar voor bedrijfscontinuïteit zijn beschreven.
- Iedereen met een rol binnen de calamiteitenorganisatie op basis van een meerjaren OTO (opleiden, trainen en oefenen) programma vakbekwaam maken en houden.
- De calamiteitenorganisatie voorzien van voldoende faciliteiten en middelen om adequaat te kunnen optreden bij calamiteiten en crises.

De optimalisatie van de dijkbewakingsorganisatie wordt gekoppeld aan de uitgangspunten die voortkomen uit het calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid.

Huisvesting

Op 15 oktober 2020 is de huisvestingsvisie 'Verkenning op weg naar 2050' vastgesteld. De kantooromgeving is hierbij gedefinieerd als productiemiddel dat veel waarde kan opleveren wanneer het bestuur en de medewerkers er goed in kunnen functioneren in normale omstandigheden en bij calamiteuze omstandigheden. De kaders voor de huisvestingsvisie zijn:

- **Bedrijfsvoeringsfunctie:** WSHD heeft huisvesting die optimaal en doelmatig invulling geeft aan het uitvoeren van onze kerntaken in de breedste zin van het woord. Efficiënt werken staat hierbij centraal. We zijn kostenbewust, goed bereikbaar en zichtbaar voor de omgeving.
- **Wet- en regelgeving:** De vigerende wet- en regelgeving vormt ten aanzien van technische veiligheid en arbo-omstandigheden een ondergrens. Bij de huisvestingsplannen wordt ook invulling gegeven aan de zorgplicht omtrent werkomgeving en technische staat van huisvesting alsmede de duurzaamheidsdoelstellingen uit het bouwbesluit.
- **Fysiek trefpunt/kantoorfunctie:** WSHD faciliteert bestuur en medewerkers, stakeholders en samenwerkingspartners voor nu en in de toekomst met een fysiek trefpunt in het uitvoeren van hun werkzaamheden. We zijn hierbij betrokken, zichtbaar, omarmen innovatie passend binnen eigentijds werkgever- en huisvaderschap. Huisvesting is hierbij flexibel inzetbaar, toekomstbestendig en zorgt voor een plek waar mensen zich thuis voelen, elkaar ontmoeten, overleggen en werken goed gecombineerd kunnen worden.
- **Maatschappelijke en bestuurlijke doelen:** Onze huisvesting draagt bij aan het behalen van de vastgestelde doelstellingen op het gebied van eigentijds werkgeverschap, duurzaamheid, circulariteit en klimaat. We gebruiken hierbij onze gebouwen als visitekaartje. Het is van belang om zichtbaar te maken hoe de huisvesting hier een bijdrage aan levert.

Daarnaast dient de huisvesting uit te nodigen om op een effectieve manier de samenwerking met andere partijen te optimaliseren zowel binnen bestaande samenwerkingsvormen als het ontplooiën van nieuwe samenwerkingen. Aan de hand van deze kaders worden concrete huisvestingsplannen per regio uitgewerkt waarbij ook voorstellen worden gedaan over bedrijfsobjecten die geen functie meer hebben voor de uitoefening van de kerntaken van WSHD.

Verkiezingen 2023

Op 15 maart 2023 is er weer een gelijktijdige stembusverkiezing van waterschappen en Provinciale Staten. Via de stembusverkiezing worden op die dag de leden van de categorie Ingezetenen verkozen. Parallel daaraan vindt ook de voordracht voor de categorie Bedrijfsgebouwd, Ongebouwd en Natuur plaats. (Hierbij is uitgegaan van de invoering van het initiatiefvoorstel Bromet-de Groot ná de komende waterschapsverkiezing.) De doelstelling van het project Waterschaps-verkiezingen 2023 is een rechtmatig verloop van de verkiezing, zodat de nieuwe Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta op 30 maart 2023 kan worden beëdigd.

Belangrijke mijlpalen voor de verkiezingen zijn:

19 december 2022:	laatste dag registratie aanduiding partijen
30 januari 2023:	dag van de kandidaatstelling
15 maart 2023:	dag van stemming voor de ingezetenen waterschapsverkiezing
20 maart 2023:	vaststelling officiële uitslag door het Centraal Stembureau
30 maart 2023:	beëdiging van het nieuwe bestuur

3.5.2 Wat mag het kosten?

Tabel 3.5.2.1: Exploitatie Bestuur en Organisatie

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	07.10 Bestuur	13,2	8,3	10,7	16,8	18,8	19,1	19,9	20,7
	07.20 Externe Communicatie	2,6	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8
	07.30 Regulering	7,6	7,9	8,0	9,2	9,3	9,3	9,3	9,4
	07.40 Calamiteitenorganisatie	0,7	1,1	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	07.90 Bedrijfsvoering	7,2	3,4	1,0	0,6	-	-	-	-
Totaal Lasten		31,3	23,6	23,6	29,9	31,4	31,7	32,6	33,4
Baten	07.10 Bestuur	-1,2	-1,0	-1,0	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
	07.20 Externe Communicatie	-	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
	07.30 Regulering	-0,3	-0,8	-0,8	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
	07.40 Calamiteitenorganisatie	-	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
	07.90 Bedrijfsvoering	-6,2	-0,8	-0,0	-	-	-	-	-
Totaal Baten		-7,7	-2,9	-2,1	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Saldo van baten en lasten voor bestemming		23,6	20,7	21,5	27,0	28,5	28,9	29,7	30,6
Toevoeging aan reserves		0,1	0,1	0,1	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-2,1	-2,9	-0,3	-1,0	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na bestemming		21,6	17,8	21,2	26,0	28,5	28,9	29,7	30,6

Ten opzichte van de begroting 2022 jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Het stakeholdermanagement en meldingenproces is in de begroting opgenomen. Deze twee posten leiden tot aanvullende lasten (€ 0,8 miljoen nadeel). Daarnaast vraagt de doorontwikkeling van Maximo en assetmanagement aanvullende middelen (€ 0,3 miljoen nadeel). Verder zijn er aanvullingen nodig ten behoeve van toenemende verjaringszaken bij project grondgebruik (€ 0,1 miljoen nadeel) en bijdrage aan Aquon (€ 0,1 miljoen nadeel). De inflatie is in de diverse budgetten aanvullend gecorrigeerd waar een taakstelling tegenover is geplaatst (€ 0,2 miljoen nadeel).

Als voordelige mutatie is de grondopbrengst (€ 0,3 miljoen voordeel) naar boven bijgesteld. Het materiele budget van het Bestuur is verlaagd (€ 0,1 miljoen voordeel). In de begroting 2023 zijn de kapitaallasten voor jaarschijf 2023 opnieuw bepaald op basis van de huidige investeringsopgave dit leidt tot een nadelig resultaat van € 0,1 miljoen. In 2023 worden er meer kosten vanuit het programma Bestuur en Organisatie (uren en kosten ondersteunende afdelingen) toebedeeld aan de onderdelen anders dan 07.90 Bedrijfsvoering, dit levert een nadeel op van €4,3 miljoen. Dit heeft onder andere te maken met de groei van de formatie voor stakeholdermanagement.

In 2023 wordt de bestemmingsreserve effecten corona opgeheven (€ 0,4 miljoen voordeel). In 2023 wordt € 0,3 miljoen onttrokken aan de reserve ter dekking van kosten voor (personele inzet) op KRW onderzoeken en watergebiedsplannen.

In het totaal leiden de mutaties tot een nadelig saldo van € 4,8 miljoen.

Tabel 3.5.2.2: Verwachte investeringsuitgaven Bestuur en organisatie

Status	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Potentieel	-	0,6	1,1	0,8	0,8	0,8
Gepland	-	-	-	-	-	-
Lopend	9,2	3,0	0,4	-	-	-
Eindtotaal	9,2	3,6	1,5	0,8	0,8	0,8

3.6 Algemene dekkingsmiddelen

Het programmaplan wordt afgesloten met een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Hieronder vallen de belastingheffing, het invorderingsbeleid en de kwijtschelding. De belastingheffing vindt plaats op basis van wet- en regelgeving. De heffingen worden ingezet voor waterschap gerelateerde taken. Hierbij wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van kosten over de categorieën. Samenwerkingsverband Vastgoed informatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) voert de heffing en invordering uit. Tot slot is de post onvoorzien opgenomen onder algemene dekkingsmiddelen.

3.6.1 Wat mag het kosten?

Tabel 3.6.2.1: Exploitatie Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten	08.10 Onvoorzien	-	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	08.20 Algemene lasten en baten	5,6	5,7	5,5	5,8	6,7	7,6	8,4	9,9
	08.30 Belastingopbrengst	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten		5,6	5,9	5,8	6,0	6,9	7,9	8,6	10,2
Baten	08.20 Algemene lasten en baten	-2,1	-1,7	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
	08.30 Belastingopbrengst	-181,8	-178,6	-185,5	-194,8	-205,2	-212,9	-223,5	-232,5
Totaal Baten		-183,9	-180,3	-187,0	-196,3	-206,7	-214,4	-225,0	-234,0
Saldo van baten en lasten voor bestemming		-178,3	-174,4	-181,2	-190,2	-199,8	-206,5	-216,4	-223,8
Toevoeging aan reserves		3,2	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-0,2	-0,1	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na bestemming		-175,3	-174,5	-181,2	-190,2	-199,8	-206,5	-216,4	-223,8

Ten opzichte van de begroting 2022 jaarschijf 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

De toename van de kosten van SVHW wordt met name veroorzaakt door extra personeelskosten als gevolg van toenemende aantallen objecten en aanslagregels en een uitbreiding van de formatie ten behoeve van data-analyse. Verder betreft het een toename van de kosten als gevolg van prijsindexering. Dit heeft tot gevolg dat de deelnemersbijdrage aan SVHW stijgt met € 0,2 miljoen. De belastingopbrengst voor 2023 neemt toe ten opzichte van 2022.

4 *Paragrafen*

4.1 *Ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar*

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2023-2027 is rekening gehouden met de volgende in- en externe ontwikkelingen.

Waterschapsverkiezing

Op 15 maart 2023 worden de nieuwe leden voor de categorie Ingezetenen via een stembusverkiezing gekozen, tegelijk met de leden van provinciale Staten. Op basis van het besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland zullen er minimaal 23 zetels voor de Ingezetenen zijn, 4 zetels voor de categorie Ongebouwd, 2 zetels voor de categorie Bedrijfsgebouwd en 1 zetel voor de categorie Natuur. Het definitieve aantal is echter ook afhankelijk van de behandeling van het initiatiefvoorstel Bromet-De Groot in de Eerste Kamer.

Na de verkiezingen zal een nieuw college gevormd worden en zal er een nieuw bestuurs- c.q. collegeprogramma worden opgesteld, dat richting geeft aan de bestuurlijke prioriteiten voor de komende bestuursperiode.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Mede door de oorlog in de Oekraïne is de inflatie in de afgelopen periode sterk gestegen. Dit heeft niet alleen effect op de prijsontwikkeling van goederen en diensten, ook de onzekerheden ten aanzien van energie-ontwikkelingen, levertijden en personele inzet leiden tot een kleinere voorspelbaarheid, zeker op de wat langere termijn.

Daarnaast maken de ervaringen met de COVID-19 pandemie van 2020/2021, de toenemende klimaatverandering en de afname van de biodiversiteit duidelijk, dat het waterschap moet opereren in een complexer wordende maatschappelijke context.

Implementatie beleids- en beheerplannen

In de komende bestuursperiode zal inhoud gegeven worden aan de vastgestelde beleidsplannen, zoals het WBP, het Groenbeleidsplan en het Wegenbeheerprogramma. Zeker in het licht van de complexer wordende maatschappij is een externe gerichtheid op samenwerking met mede-overheden, stakeholders en maatschappelijke organisaties essentieel om de waterschapstaken ook in de toekomst te kunnen borgen. In nauwe samenspraak met onze gebiedspartners wordt daarbij het Koersdocument verder uitgewerkt, zodat dat richting geeft voor de nieuwe bestuursperiode.

4.2 Uitgangspunten en normen

Voor de Programmabegroting 2023 en de hierop aansluitende meerjarenraming tot en met 2027 zijn onderstaande uitgangspunten en normen gehanteerd:

- WSHD streeft naar een structureel sluitende begroting. Structurele lasten dienen te worden gedekt door structurele baten.
- De belastingopbrengst is een reguliere begrotingspost en geen sluitpost.
- Reserves worden benut ter dekking van incidentele uitgaven en niet ter dekking van structurele uitgaven.
- De Programmabegroting 2023 kent de nodige onzekerheden met betrekking tot de ontwikkeling van de inflatie. Voor 2023 is bij het opstellen van de budgetten zoveel als mogelijk rekening gehouden met alle onzekerheden en bekende prijsstijgingen, bijvoorbeeld van energie. Daarbij is ook een (beperkt) bedrag per programma opgenomen voor nu nog niet bekende ontwikkelingen. Mocht de inflatie hoger uitvallen dan nu is voorzien of mochten andere zaken als continuïteit van levering van energie of levertijden van goederen leiden tot knelpunten, dan zal het college bij de VV een voorstel indienen hoe hiermee om te gaan.
- Voor de prijsindexatie van materiële budgetten is in de meerjarenraming (2024 en verder) rekening gehouden met 2% inflatiecorrectie.
- Voor de raming van de loonkosten 2023 is rekening gehouden met het geldende Collectieve arbeidsovereenkomst akkoord voor 2022. In verband met het aflopen van dit akkoord per eind 2022 is daarnaast voor 2023 en in de meerjarenraming voor de loonkosten gerekend met 3% verhoging voor 2023, en 1,5% voor de jaren daarna.
- Voor de berekening van de rentelasten is voor de in 2023 nieuw aan te trekken langlopende geldleningen een rente van 2,75% aangehouden vanaf 2024 met een rente van 3%. Voor kortlopende leningen is uitgegaan van een rente van 0,25% (vanaf 2024 0,5%). Het renteomslagpercentage is vastgesteld op 1,79%.
- Het waterschap verricht diensten en/of werkzaamheden ten behoeve van derden. Als daarbij geen vaste tariefafspraken zijn gemaakt, wordt een uurtarief berekend op basis van de salarisschaal per medewerker plus een opslag voor overheadkosten. Voor het begrotingsjaar 2023 gelden de volgende uurtarieven per salarisschaal:

Component /Schaal (in €)	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Loonkosten inclusief overhead (exclusief BTW)	87	90	93	98	105	112	119	128	138

4.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van de voorgaande en komende begrotingsjaren worden beschouwd. Incidentele baten en lasten verminderen het zicht op de reguliere, meerjarige nettokosten. Het buiten beeld laten van de incidentele baten en lasten op het resultaat na bestemming levert een zuiver netto resultaat wat meer inzicht biedt in het meerjarig structureel financieel perspectief.

Bij incidentele baten en lasten wordt als richtlijn gehanteerd dat deze baten en lasten zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen (artikel 4.14 Waterschapsbesluit). Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten). Daarnaast worden meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een besluit van de VV aangewezen als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan drie jaar.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x €1 mln.)	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Saldo van baten en lasten voor bestemming	12,9	10,0	6,5	4,1	1,3
Reserve mutaties	-12,9	-10,0	-6,5	-4,1	-1,3
Saldo van baten en lasten na bestemming	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Waarvan incidentele baten en lasten	-12,8	-9,3	-4,8	-3,0	-0,3
Structureel begrotingssaldo	-12,8	-9,3	-4,8	-3,0	-0,3

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten van € 0,1 miljoen en hoger opgenomen.

Omschrijving (bedragen x €1 mln.)		Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid	HWBP	0,8	5,0	6,5	4,5	3,0
Waterketen	Covid-19 bemonstering	0,6	0,6	0,6	-	-
Water	Amoveren Gemaal Torensteepolder, Biersum en Volharding	0,3	0,3	0,5	-	-
Water	Amoveren Kunstwerken	0,2	0,1	-	-	-
Bestuur en Organisatie	Grondverkoop project oneigenlijk grondgebruik	0,4	0,2	-	-	-
Waterveiligheid	Inzet reserves	0,4	-	-	-	-
Water	Inzet reserves	1,8	-	-	-	-
Waterketen	Inzet reserves	1,7	-	-	-	-
Wegen	Inzet reserves	0,1	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten		6,2	6,2	7,5	4,5	3,0
Waterveiligheid	HWBP	-1,2	-4,5	-5,9	-4,1	-2,7
Waterketen	Covid-19 bemonstering	-0,6	-0,6	-0,6	-	-
Waterveiligheid	Grondverkoop	-0,1	-0,1	-	-	-
Water	Grondverkoop	-0,9	-1,0	-	-	-
Wegen	Grondverkoop	-0,1	-0,1	-	-	-
Bestuur en Organisatie	Grondverkoop	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Waterveiligheid	Inzet reserves	-1,6	-1,2	-0,7	-0,4	-
Water	Inzet reserves	-9,7	-5,7	-3,8	-2,1	-0,3
Waterketen	Inzet reserves	-3,4	-1,9	-0,9	-0,4	-
Wegen	Inzet reserves	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-
Bestuur en Organisatie	Inzet reserves	-1,0	-	-	-	-
Totaal incidentele baten		-19,0	-15,6	-12,3	-7,5	-3,3
Saldo van incidentele baten en lasten		-12,8	-9,3	-4,8	-3,0	-0,3

4.4 Doorbelasting indirecte kosten (Kostentoerekening)

WSHD kent drie taken: het watersysteembeheer, het zuiveringsbeheer en het wegenbeheer. Alle lasten moeten worden toegerekend naar deze taken om de belastingtarieven per taak te kunnen bepalen. De lasten worden zoveel mogelijk direct aan de programma's Waterveiligheid, Voldoende en Schoon Water, Waterketen en Wegen toegerekend. Voor de lasten van een aantal onderdelen en activiteiten inclusief daarbij behorende middelen is directe toerekening niet mogelijk omdat deze ten dienste staan van verschillende programma's. Dit betreft de volgende onderdelen en activiteiten: algemeen en dagelijks bestuur, externe communicatie, vergunningverlening en handhaving, calamiteitenorganisatie en bedrijfsvoering en ondersteuning. Deze activiteiten en bijbehorende lasten worden verzameld in het programma Bestuur en Organisatie. De kosten van dit programma vormen de zogenoemde indirecte lasten. Met verdeelsleutels worden deze lasten toegerekend naar de directe programma's.

De kosten van het onderdeel Bedrijfsvoering en ondersteuning worden verdeeld op basis van aantal fte's dat direct is toe te rekenen aan de programma's. De resterende kosten van de programma's bestuur en organisatie en algemene dekkingsmiddelen worden verdeeld op basis van de verhouding van het vierjaarlijks gemiddelde van de directe kosten per taak ten opzichte van het totaal. Het percentage wordt vanaf begroting 2022 afgerond op 1%, voorheen 5%. Dit leidt tot minder grote wijzigingen van de doorbelastingspercentages.

Elk jaar worden bij de nieuwe begroting de berekende percentages getoetst. De toetsing van de berekende percentages over 2023 laat zien dat de verhoudingen beperkt wijzigen ten opzichte van 2022.

Voor 2023 betekent dit dat de procentuele verdeling van de indirecte kosten 47-41-12 is (2022: 48-40-12). Voor de producten Regulering en Calamiteitenorganisatie geldt een afwijkend percentage, op grond van de specifieke tijdsbesteding. Dit leidt tot onderstaande verdeling:

Programma	Beleidsproduct	Water-systeem	Zuiveren	Wegen
Waterveiligheid		100%		
Voldoende en Schoon Water		100%		
Waterketen			100%	
Wegen				100%
Bestuur en organisatie	Bestuur	47%	41%	12%
	Externe communicatie	47%	41%	12%
	Regulering	90%	10%	
	Calamiteitenorganisatie	70%	20%	10%
	Bedrijfsvoering en ondersteuning	47%	41%	12%
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene lasten en baten	47%	41%	12%
	Onvoorzien	47%	41%	12%
	Belastingen			
	Exploitatiesaldo			

4.5 Reserves en voorzieningen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de algemene reserves, tariefegalisatiereserves, bestemmingsreserves en voorzieningen. De basis voor de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen is het beleid zoals geformuleerd in de beleidsnota 'Reserves en voorzieningen' vastgesteld door de Verenigde Vergadering.

4.5.1 Reserves

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1-jan 2023	Storting	Onttrek- king	Saldo per 31-dec 2023	Saldo per 31-dec 2024	Saldo per 31-dec 2025	Saldo per 31-dec 2026	Saldo per 31-dec 2027
Algemene reserves	8,8	1,7	-3,6	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Bestemmingsreserves	33,0		-4,5	28,5	24,9	21,9	19,9	18,6
Egalisatiereserves	19,0	2,3	-8,8	12,6	6,2	2,6	0,5	0,5
Totaal reserves	60,8	4,0	-16,9	47,9	37,9	31,4	27,3	26,0

Algemene reserves

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1-jan 2023	Storting	Onttrek- king	Saldo per 31-dec 2023	Saldo per 31-dec 2024	Saldo per 31-dec 2025	Saldo per 31-dec 2026	Saldo per 31-dec 2027
811001 Algemene reserve Waterveiligheid	1,0		-0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
811002 Algemene reserve Water	3,6		-2,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
811003 Algemene reserve Waterketen	3,6	1,7	-0,3	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
811004 Algemene reserve Wegen	0,2		-0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
811005 Algemene reserve Algemene beleidstaken	0,3			0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Totaal Algemene reserves	8,8	1,7	-3,6	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9

Een algemene reserve is een reserve waaraan de Verenigde Vergadering geen specifieke bestemming heeft gegeven en die als buffer fungeert om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. WSHD kent de volgende algemene reserves: Algemene reserve programma Waterveiligheid, Algemene reserve programma Water, Algemene reserve programma Waterketen, Algemene reserve programma Wegen en de Algemene reserve Algemene beleidstaken.

Algemene reserve programma Waterveiligheid (811001)

In 2023 wordt € 0,4 miljoen onttrokken aan de algemene reserve ter aanvulling van de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing

Algemene reserve programma Water (811002)

In 2023 wordt € 2,8 miljoen onttrokken aan de algemene reserve ter aanvulling van de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing

Algemene reserve programma Waterketen (811003)

In 2023 wordt € 1,7 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve Waterketen ten behoeve van het benodigde weerstandsvermogen. Op basis van het VV-besluit 13 april 2022 voor de uitvoering van de pre project fase Sluisjesdijk 2.0 wordt € 0,3 miljoen onttrokken uit de reserve

Algemene reserve programma Wegen (811004)

In 2023 wordt € 0,1 miljoen onttrokken aan de algemene reserve ter aanvulling van de tariefegalisatiereserve Wegenheffing

Bestemmingsreserves

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1-jan 2023	Storting	Onttrek- king	Saldo per 31-dec 2023	Saldo per 31-dec 2024	Saldo per 31-dec 2025	Saldo per 31-dec 2026	Saldo per 31-dec 2027
813010 Budgetoverhevelingen	0,2		-0,2	-	-	-	-	-
813014 Bestemmingsres. Baggeren	7,0		-2,3	4,7	2,4	0,7	-	-
813015 Best.Res.Grensoverschrijdend afvalwater	1,3			1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
813019 Best.Res.Persoonsgebonden basisbudget	1,2			1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
813022 Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK	3,1		-0,3	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
813023 Bestemmingsreserve Onderhoud CMK	4,2		-0,2	3,9	3,7	3,5	3,3	3,1
813024 Bestemmingsreserve Digitalisering	0,8			0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
813025 CMK Monitoring	0,5		-0,1	0,4	0,3	0,2	0,1	0,0
813026 Bestemmingsreserve Kapitaallasten Wegen	8,2		-1,0	7,2	6,2	5,2	4,2	3,2
813028 Best.Res. AC leiding Brielle-Oostvoorne	1,9			1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
813032 BR personele capaciteit wegen	1,1			1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
813033 Effecten Corona	0,4		-0,4	-	-	-	-	-
813034 Best.Res. Belastingopbrengsten	3,2			3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Totaal Bestemmingsreserves	33,0		-4,5	28,5	24,9	21,9	19,9	18,6

Budgetoverhevelingen (813010)

De bestemmingsreserve budgetoverhevelingen wordt gebruikt bij bedragen die vanuit enig kalenderjaar worden overgeheveld naar een volgend kalenderjaar. In 2023 wordt € 0,2 miljoen onttrokken ten behoeve van de het amoveren van het gemaal Torensteepolder.

Baggeren (813014)

In de komende jaren zal WSHD een aantal grote wateren moeten baggeren. De kosten die hieruit voortvloeien drukken op de exploitatie en kunnen daarmee flinke fluctuaties in de kosten voor baggeren veroorzaken. Het doel van deze reserve is het opvangen van deze fluctuaties. In 2023 wordt € 2,3 miljoen onttrokken aan de reserve.

Afwikkeling CMK (813022)

In 2023 wordt € 0,3 miljoen onttrokken aan de reserve ter dekking van kosten voor (personele inzet) op KRW onderzoeken en watergebiedsplannen.

Onderhoud CMK (813023)

Voor de instandhouding van de waterstaatkundige werken, gerealiseerd in het project Compenserende Maatregelen Kier (CMK), krijgt WSHD van Rijkswaterstaat de onderhoudsgelden voor een periode van 10 jaar vergoed. In de VV van januari 2018 is besloten deze eenmalige bijdrage (€ 4,5 miljoen) toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderhoud Compenserende Maatregelen Kier. Vanuit deze reserve vallen de komende jaren middelen vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. In 2023 is dit € 0,2 miljoen.

CMK Monitoring (813025)

Bij Burap 2-2018 heeft de VV ingestemd met het vormen van een bestemmingsreserve CMK Monitoring. Vanuit deze reserve worden de kosten voor de monitoring tot en met 2028 gedekt. In 2023 bedraagt de onttrekking aan deze reserve € 0,1 miljoen.

Wegen (813026)

Vanuit deze reserve vallen de komende jaren middelen vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de afschrijvingslasten vanuit wegenprojecten. In 2023 is dit € 1,0 miljoen.

Effecten Corona (813033)

In 2023 wordt het totale saldo van deze reserve onttrokken (€ 0,4 miljoen). Na deze onttrekking wordt de reserve opgeheven,

Egalisatiereserves

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1-jan 2023	Storting	Onttrek- king	Saldo per 31-dec 2023	Saldo per 31-dec 2024	Saldo per 31-dec 2025	Saldo per 31-dec 2026	Saldo per 31-dec 2027
812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemhef	11,5	2,2	-5,2	8,5	4,2	1,8	0,2	0,0
812002 Reserve Tariefegalisatie Zuiveringsheff.	6,8	-	-3,4	3,4	1,5	0,6	0,2	0,1
812003 Reserve Tariefegalisatie Wegenheffing	0,7	0,1	-0,2	0,6	0,4	0,2	0,1	0,0
Totaal Egalisatiereserves	19,0	2,3	-8,8	12,6	6,2	2,6	0,5	0,1

Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing (812001)

In 2023 wordt € 5,2 miljoen onttrokken aan de reserve, waarvan € 1,7 miljoen is voorgesteld bij Kaderbief 2023. Daarnaast wordt vanuit de algemene reserve Waterveiligheid en Water in totaal € 2,2 miljoen toegevoegd om de onttrekking mogelijk te maken.

Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing (812002)

In 2023 wordt € 3,4 miljoen onttrokken aan de reserve, waarvan € 0,4 miljoen is voorgesteld bij Kaderbief 2023 en € 1,7 miljoen ten behoeve van aanvulling algemene reserve Waterketen.

Tariefegalisatiereserve Wegenheffing (812003)

In 2023 wordt € 0,2 miljoen onttrokken aan de reserve, waarvan € 0,2 miljoen is voorgesteld bij Kaderbrief 2023. Daarnaast wordt vanuit de algemene reserve Wegen € 0,1 miljoen toegevoegd om de onttrekking mogelijk te maken.

4.5.2 Voorzieningen

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Saldo per 1-jan 2023	Vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Externe vermin- deringen	Saldo per 31-dec 2023	Saldo per 31-dec 2024	Saldo per 31-dec 2025	Saldo per 31-dec 2026	Saldo per 31-dec 2027
850001 Voorz. Pensioen, wachtgld, (vml) Pers. & Best.	5,4	0,3		-0,7	4,9	4,6	4,4	4,1	3,9
850003 Vrz. Arbeidsgerelateerde verplichtingen	5,1	0,4		-0,1	5,4	5,6	5,6	5,6	5,6
Totaal voorzieningen	10,5	0,7		-0,8	10,3	10,2	10,0	9,7	9,5

Een voorziening wordt gevormd indien er voor het waterschap een verplichting of verantwoordelijkheid bestaat om op een bepaalde manier te handelen of presteren jegens een derde. Indien hier een financiële verplichting aan hangt, kan c.q. is het verplicht hiervoor middelen apart te zetten ter hoogte van het ingeschatte benodigde bedrag (onderdeel van het vreemd vermogen).

Voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichtingen (voormalig) personeel en bestuur (850001)

Deze voorziening is bedoeld voor uitbetaling van salaris en kosten van outplacement van werknemers die niet meer ingezet kunnen worden in de bedrijfsprocessen, evenals de pensioenen en uitkeringen aan voormalige bestuursleden. De administratie voor de berekening en uitbetaling van de wachtgeld en pensioenen wordt verzorgd door een extern bureau. Dit bureau stelt jaarlijks voor alle bekende toekomstige verplichtingen nieuwe actuariële berekeningen op en actualiseert de toekomstige verplichtingen voor de lopende pensioenen en wachtgeld. Op basis van deze berekening en de renteontwikkeling wordt de hoogte van de voorziening bepaald. Voor 2023 is een storting van € 0,3 miljoen begroot en een onttrekking van € 0,7 miljoen.

Voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen (850003)

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de uit te betalen jubileumuitkeringen en vergoedingen voor leeftijdsontslag waar werknemers recht op hebben. Tevens wordt in deze voorziening de waarde van nog door personeelsleden op te nemen verlofdagen over de afgelopen jaren gekwantificeerd. Conform het Waterschapsbesluit (art. 4.54 en 4.55) moet voor arbeidsgerelateerde verplichtingen een voorziening worden gevormd. Voor 2023 is een storting van € 0,4 miljoen begroot en een onttrekking van € 0,1 miljoen. De werkelijke storting wordt bepaald op basis van het personeelsverloop en de renteontwikkeling.

4.6 Waterschapsbelastingen

Voor 2023 bedraagt de benodigde netto belastingopbrengst € 194,8 mln. Dit bedrag wordt via vier heffingen in rekening gebracht:

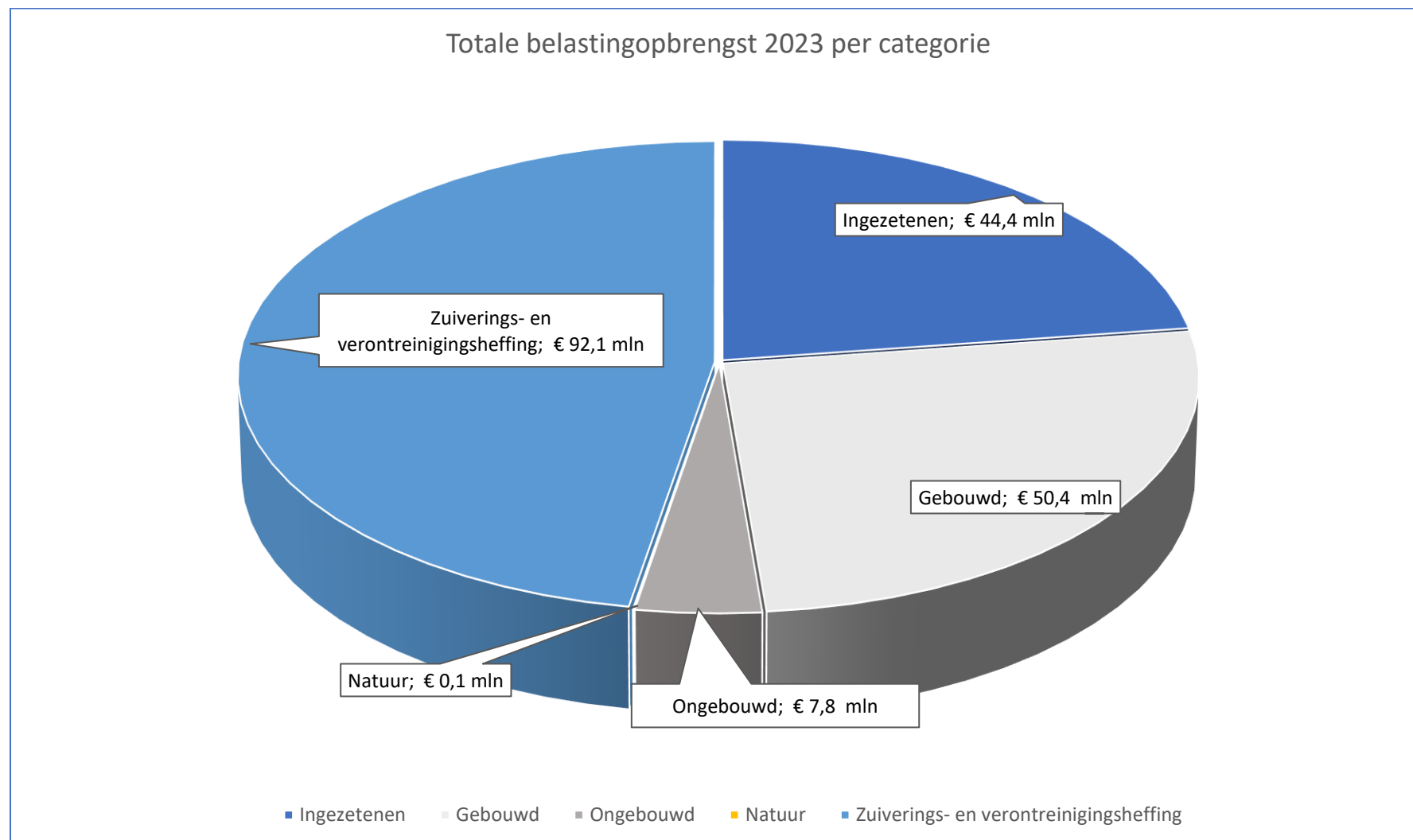
- Watersysteemheffing: Deze heffing dient ter dekking van de kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem, de waterkeringszorg en het aandeel passief waterkwaliteitsbeheer;
- Wegenheffing: Deze heffing dient ter dekking van de kosten die zijn verbonden aan het beheer van de wegen;
- Zuiveringsheffing: Deze heffing dient ter dekking van de kosten die zijn verbonden aan het zuiveren van afvalwater;
- Verontreinigingsheffing: Deze heffing dient ter dekking van de kosten van directe lozingen op oppervlaktewater in beheer bij WSHD. Het tarief van de verontreinigingsheffing is een afgeleid tarief en bedraagt 100% van de zuiveringsheffing. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van de watersysteemtaak.

De totale belastingopbrengst is door middel van kostentoerekening als volgt toebedeeld aan de heffingen:

Belastingopbrengst (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Watersysteemheffing	80,2	89,4	96,6	100,4	104,8	110,7
Wegenheffing	13,4	13,2	15,7	17,0	18,0	18,8
Zuiveringsheffing	84,7	91,8	92,6	95,2	100,4	102,7
Verontreinigingsheffing	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Netto-belastingopbrengst	178,6	194,8	205,2	212,9	223,5	232,5
Inzet tariefsegalisatiereserve	10,2	6,5	6,4	3,5	2,1	-

In onderstaand diagram is de verdeling van de totale belastingopbrengst per categorie inzichtelijk gemaakt:

Diagram 5.6.1

De verdelingen in opbrengsten tussen de categorieën Bedrijven en Huishoudens (zuiverings- en verontreinigingsheffing) en Ingezetenen, Gebouwd, Ongebouwd en Natuur (watersysteemheffing en wegenheffing) zijn in onderstaand diagrammen weergegeven:

Diagram 5.6.2

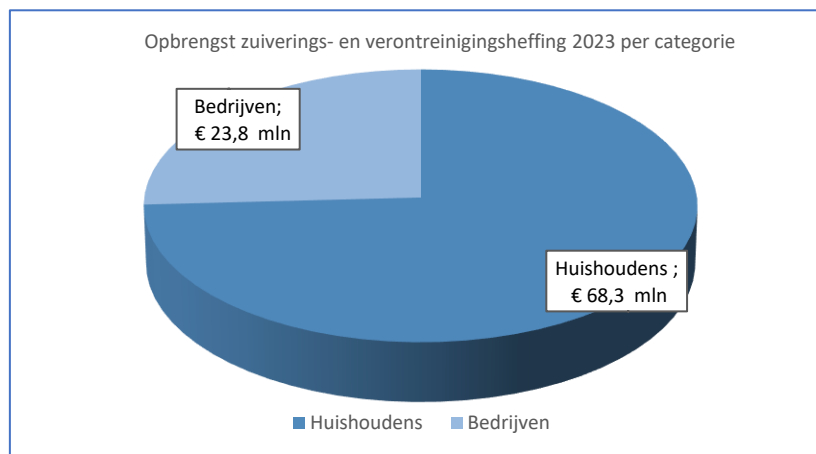

Diagram 5.6.3

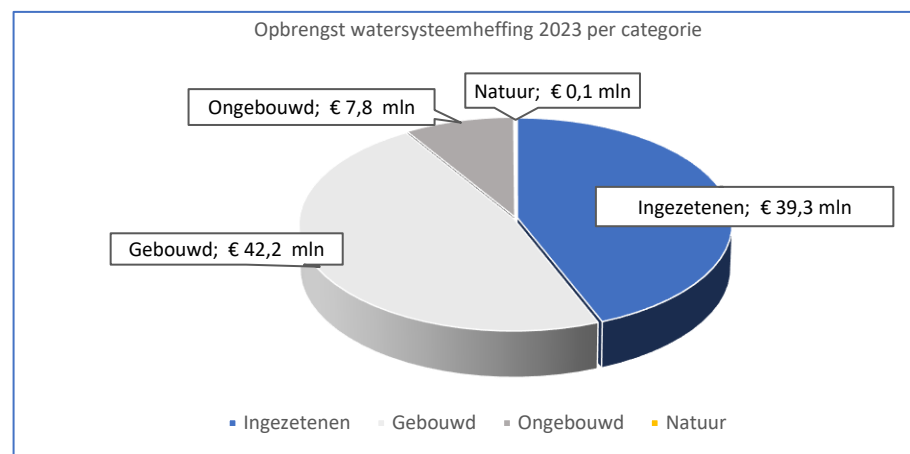
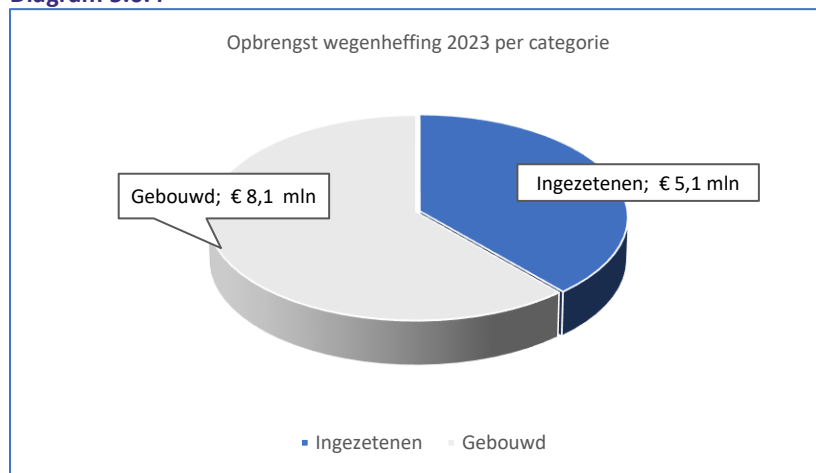

Diagram 5.6.4

Heffingsgrondslag

1. Waardeontwikkeling woningen

De waardeontwikkelingen woningen voor 2023 bedraagt ten opzichte van de ramingen van 2022 gemiddeld 15,2%. Deze stijgingen zijn gebaseerd op de ramingen van de gemeenten.

Voor 2024 en 2025 wordt een verdere stijging van de Waardering Onroerende Zaken (WOZ)-waarden voorzien. Een stijging van WOZ-waarden heeft als effect dat belastingtarieven dalen. Voor 2026 en 2027 wordt geen stijging of daling voorzien.

2. Waardeontwikkeling niet-woningen

De waardeontwikkeling niet-woningen bedraagt voor 2023 en de jaren daarna gemiddeld 0%. Deze percentages zijn gebaseerd op de ramingen van de gemeenten.

Waardeontwikkeling woningen	september 2022
Gemiddeld stijgingspercentage 2023	+15,2%
Gemiddeld stijgingspercentage 2024	+15,0%
Gemiddeld stijgingspercentage 2025	3%
Gemiddeld stijgingspercentage 2026 en 2027	0%

Waardeontwikkeling niet-woningen	september 2022
Gemiddeld stijgingspercentage 2023 t/m 2027	0%

Belastingeenheden

Categorie/Belastingsoort	Eenheid	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Watersysteemheffing							
Ingezetenen	Huishouden	377.300	380.800	380.800	380.800	380.800	380.800
Gebouwd binnendijks	WOZ-waarde (x € 1 mln)	116.820	137.120	157.680	162.410	162.410	162.410
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde (x € 1 mln)	29.940	35.140	40.410	41.620	41.620	41.620
Ongebouwd - overig – binnendijks	Hectare	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000
Ongebouwd - overig – buitendijks	Hectare	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
Ongebouwd - wegen – binnendijks	Hectare	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900
Ongebouwd - wegen – buitendijks	Hectare	800	800	800	800	800	800
Natuur	Hectare	13.100	13.100	13.100	13.100	13.100	13.100
Wegenheffing							
Ingezetenen	Huishouden	324.500	327.600	327.600	327.600	327.600	327.600
Gebouwd	WOZ-waarde (x € 1 mln)	113.860	133.640	153.690	158.300	158.300	158.300
Ongebouwd	Hectare	62.200	62.200	62.200	62.200	62.200	62.200
Natuur	Hectare	10.900	10.900	10.900	10.900	10.900	10.900
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid	1.330.500	1.342.000	1.342.000	1.342.000	1.342.000	1.342.000
	Bedrijven	332.375	335.000	335.000	335.000	335.000	335.000
	Huishoudens	998.125	1.007.000	1.007.000	1.007.000	1.007.000	1.007.000
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400
	Bedrijven	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300	2.300
	Huishoudens	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100

Kwijtschelding en oninbaar

Het in de tabel belastingeenheden opgenomen aantal huishoudens en vervuilingseenheden is vóór aftrek van kwijtschelding en oninbaar. In de Programmabegroting 2022 zijn de percentages voor kwijtschelding en oninbaar ten opzichte van de begroting 2021 naar beneden bijgesteld, omdat de impact van het Covid virus op de economie en het betaalgedrag van de belastingplichtigen veel kleiner was dan eerder ingeschat. Inmiddels wordt het waterschap geconfronteerd met heel andere onzekerheden dan in 2020 en 2021, namelijk oplopende inflatie, oplopende rente en leveringsproblemen met als consequentie de (mogelijke) recessie die dit oplevert. Bij het opstellen van de Programmabegroting is niet in te schatten wat de impact van alle ontwikkelingen zal zijn op de percentages kwijtschelding en oninbaar. Om die reden worden de percentages voor kwijtschelding (zuiveringsheffing 7,8% en voor de watersysteem- en de wegenheffing 8,5%) en oninbaar (0,75% alle heffingen) gelijk gehouden aan de percentages zoals gehanteerd in de Programmabegroting 2022.

In 2021 is een bestemmingsreserve gevormd om de risico's voor de verlaagde percentages kwijtschelding en oninbaar af te dekken. Deze bestemmingsreserve (omvang € 3,2 miljoen) kan in 2022 en 2023 worden ingezet indien mocht blijken dat de posten kwijtschelding en oninbaar hoger uitvallen dan geraamd. Indien na 2 jaar blijkt dat de bestemmingsreserve niet ingezet hoeft te worden, valt deze vrij ten gunste van de tariefegalisatiereserve.

Gebaseerd op de kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm komen ruim 32.000 huishoudens in aanmerking voor kwijtschelding van het ingezetenenaandeel voor de watersysteemheffing en circa 28.000 huishoudens voor de wegenheffing. Voor de zuiveringsheffing komen ruim 70.000 vervuilingseenheden voor kwijtschelding in aanmerking.

De kosten voor kwijtschelding en oninbaar worden in mindering gebracht op de bruto belastingopbrengsten. In onderstaande tabel is een specificatie gegeven van de totale bruto-belastingopbrengst en de totale kwijtschelding en oninbaarheid.

Specificatie belastingopbrengst (bedragen x € 1 mln)	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Bruto-belastingopbrengst	190,5	189,2	205,8
-/- kwijtschelding	8,1	9,2	9,5
-/- oninbaar	0,6	1,4	1,5
Netto-belastingopbrengst	181,8	178,6	194,8

Belastingtarieven

Categorie / belastingsoort	eenheid	TARIEVEN 2022				TARIEVEN 2023				stijgings- percentage
		Water	Wegen	Zuiveren	totaal	Water	Wegen	Zuiveren	totaal	
Ingezetenen	Huishouden	€ 103,40	€ 17,87		€ 121,27	€ 114,39	€ 17,42		€ 131,81	8,7%
Gebouwd binnendijs	% WOZ-waarde	0,0312%	0,0063%		0,0375%	0,0293%	0,0062%		0,0355%	-5,2%
Gebouwd buitendijs	% WOZ-waarde	0,0078%	0,0063%		0,0141%	0,0073%	0,0062%		0,0135%	-4,0%
Ongebouwd - overig - binnendijs	Hectare	€ 82,12	€ 20,60		€ 102,72	€ 91,02	€ 0,00		€ 91,02	-11,4%
Ongebouwd - overig - buitendijs	Hectare	€ 20,53	€ 20,60		€ 41,13	€ 22,76	€ 0,00		€ 22,76	-44,7%
Ongebouwd - wegen - binnendijs	Hectare	€ 410,60	€ 20,60		€ 431,20	€ 455,10	€ 0,00		€ 455,10	5,5%
Ongebouwd - wegen - buitendijs	Hectare	€ 349,01	€ 20,60		€ 369,61	€ 386,84	€ 0,00		€ 386,84	4,7%
Natuur	Hectare	€ 5,50	€ 1,29		€ 6,79	€ 6,11	€ 0,00		€ 6,11	-10,1%
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheid			€ 69,13	€ 69,13			€ 75,99	€ 75,99	9,9%
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheid			€ 69,13	€ 69,13			€ 75,99	€ 75,99	9,9%

De tarieven van 2022 en 2023 vertonen flinke verschillen. Dit wordt veroorzaakt door:

- De ontwikkeling van de kosten per heffing. Dit leidt tot een verhogend effect op het tarief.
- De sterke stijging van de WOZ-waarden, gemiddeld + 15%. Dit leidt tot een verlagend effect op het tarief.
- Aanpassing van de kostentoedelingsverordening over de categorieën belastingplichtigen voor de Wegenheffing. Hierdoor betalen de categorieën “ongebouwd” en “natuur” geen wegenheffing meer in 2023. Het aandeel voor de categorie “gebouwd” stijgt om dit op te kunnen vangen.

De tarieven zoals hierboven in de tabel opgenomen betreffen een combinatie van bovenstaande factoren.

4.6.1 Ontwikkeling belastingdruk 2023: een aantal profielen¹

Profiel	Programmabegroting 2022 lastendruk		Programmabegroting 2023 lastendruk		verschil buitendijks tov 2022	verschil binnendijks tov 2022
	buitendijks	binnendijks	buitendijks	binnendijks		
Huishoudens						
Huurwoning, éénpersoonshuishouden	€ 190	€ 190	€ 208	€ 208	9,4%	9,4%
Huurwoning, meerpersoonshuishouden	€ 329	€ 329	€ 360	€ 360	9,4%	9,4%
Koopwoning, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 200.000	€ 357	€ 404	€ 387	€ 431	8,4%	6,6%
Koopwoning, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 250.000	€ 364	€ 422	€ 394	€ 449	8,1%	6,3%
Koopwoning, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 750.000	€ 434	€ 610	€ 461	€ 626	6,3%	2,6%
Agrarische ondernemingen						
agrarijsch bedrijf met opstallen, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 240.000 en 25 hectare ongebouwd	€ 1.391	€ 2.987	€ 961	€ 2.720	-30,9%	-8,9%
agrarijsch bedrijf met opstallen, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 500.000 en 40 hectare ongebouwd	€ 2.044	€ 4.625	€ 1.338	€ 4.178	-34,6%	-9,7%
akkerbouw bedrijf met opstallen, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 500.000 en 60 hectare ongebouwd	€ 2.867	€ 6.679	€ 1.793	€ 5.999	-37,5%	-10,2%
tuinderij bedrijf met opstallen, meerpersoonshuishouden, Woz-waarde € 500.000 en 3 hectare ongebouwd	€ 522	€ 824	€ 496	€ 810	-5,0%	-1,7%
Natuurterreinen						
natuurterrein van 1.000 hectare	€ 6.791	€ 6.791	€ 6.107	€ 6.107	-10,1%	-10,1%
Handel en industrie						
groothandel met Woz-waarde € 2.400.000 en 10 vervuilingseenheden	€ 1.029	€ 1.591	€ 1.085	€ 1.612	5,4%	1,3%
kantoor / klein bedrijf met WOZ-waarde € 150.000 en 3 vervuilingseenheden	€ 229	€ 264	€ 248	€ 281	8,4%	6,5%
middelgroot metaalbedrijf met Woz-waarde € 12.000.000 en 450 vervuilingseenheden	€ 32.799	€ 35.607	€ 35.819	€ 38.456	9,2%	8,0%
Buitendijks						
groot bedrijf, buitendijks met Woz-waarde € 150.000.000	€ 21.115		€ 20.300		-3,9%	
bedrijf, buitendijks met Woz-waarde € 5.000.000	€ 704		€ 677		-3,9%	
Wegbeheerder						
wegbeheerder 250 hectare binnendijks		€ 107.799		€ 113.775		5,5%

¹ In de tabel zijn bedragen afgerond op hele euro's. Dit kan tot kleine afrondingsverschillen leiden.

4.7 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een waterschap in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Waterschappen zijn wettelijk verplicht om de risico's die ze lopen in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Een deel van de risico's wordt afgedekt door afgesloten verzekeringen of gevormde voorzieningen. Op basis van een inventarisatie zijn per programma de mogelijke risico's benoemd. Waar mogelijk zijn deze risico's financieel onderbouwd en is de kans op optreden aangegeven. In bijlage 7.4 is een gedetailleerd overzicht van de risico's per programma opgenomen, evenals de ingeschatte kans van voordoen en het ingeschatte financieel gevolg per risico.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's financieel af te dekken. Het gaat hier om de algemene reserves voor Waterveiligheid, Water, Waterketen en Wegen.

Om na te gaan of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's te kunnen dekken, wordt gebruik gemaakt van de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Hieronder wordt cijfermatig inzichtelijk gemaakt wat het totaal is aan ingeschatte risico's per programma (inclusief het deel van de algemene risico's wat aan dat betreffende programma wordt toegerekend). Op basis van deze totalen en het beleid 'Risicomanagement en weerstandsvermogen 2018' (vastgesteld in de VV van november 2018), waarin is bepaald dat 85% van het totale reëel financieel gevolg wordt meegenomen, wat de benodigde weerstandscapaciteit is.

(bedragen x € 1 mln.)	Totaal ingeschatte risico's (in €) *)	Benodigde weerstandscapaciteit (85%) (in €)
Waterveiligheid	0,5	0,4
Water	0,7	0,6
Waterketen	4,9	4,2
Wegen	0,1	0,1
Totaal	6,3	5,3

*) In bovenstaande tabel zijn de algemene risico's (risico's die vallen onder algemene beleidstaken, algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering en ondersteuning inclusief de niet in te schatten risico's waarvoor een bedrag is opgenomen ter hoogte van € 500.000) toegerekend naar de programma's op basis van de procentuele verdeling genoemd in paragraaf 5.4.

Bij het beoordelen van het weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

In het beleid 'Risicomanagement en weerstandsvermogen 2018' heeft de VV het besluit genomen dat gestreefd wordt naar een weerstandsratio per programma van minimaal 1,7 (= middenklasse ruim voldoende). De VV heeft de weerstandsratio bij de programmabegroting 2019 verlaagd naar 1,2 (= middenklasse voldoende).

De totale omvang van de (geprognosticeerde) beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) per programma is in onderstaande tabel per 31 december 2023 weergegeven.

<i>(Bedragen x € 1 mln.)</i>	Stand reserve per 31 december 2023 (in €)	Streefwaarde ratio (ondergrens klasse C)	Huidige ratio weerstandsvermogen	Werkelijke ratio	Beschikbare ruimte reserve (t.o.v. ondergrens klasse C) (in €)
Waterveiligheid	0,6	1,2	B	1,4	0,1
Water	0,8	1,2	C	1,3	0,0
Waterketen	5,0	1,2	C	1,2	0,0
Wegen	0,1	1,2	C	1,2	0,0
Totaal	6,5				0,1

Op grond van de besluitvorming bij de kaderbrief 2023 wordt een deel van de extra kosten gedekt vanuit de reserves. Dit leidt tot het terugbrengen van de algemene reserve naar het weerstandsratio van 1,2 (midden categorie voldoende). De saldi die vrijkomen uit de algemene reserves worden ingezet ter egalisatie van de belastingtarieven in de komende jaren.

4.8 Houdbare overheidsfinanciën

Een sluitende meerjarenbegroting vormt de basis voor houdbare waterschapsfinanciën. Houdbare waterschapsfinanciën vergen echter meer dan dat er tegenover alle lasten op de begroting ook voldoende baten staan. Vereist is dat het waterschap in geval van financiële tegenslag voldoende mogelijkheden heeft om de klappen te kunnen opvangen. Dit is voor waterschap Hollandse Delta het geval. Er is sprake van structureel sluitende begroting. Het weerstandsvermogen is voldoende om de onderkende risico's op te vangen. Waterschap Hollandse Delta is in 2023 voor circa 88% gefinancierd met vreemd vermogen. Dit ligt onder het gemiddelde van alle waterschappen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de financiële positie van het waterschap vrij goed is.

4.9 Financiering

De kaders voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido), de Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie, het Waterschapsbesluit en het treasurystatuut.

4.9.1 Risicobeheer

Kasgeldlimiet

In de wet Fido is vastgelegd dat de hoogte van de kortlopende financiering wordt beperkt door middel van de vastgestelde kasgeldlimiet. Voor waterschappen is die limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal op 1 januari van het betreffende jaar. Voor 2023 bedraagt het begrotingstotaal € 231,5 miljoen waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op € 54 miljoen.

Rentegevoeligheid

Er is geen risico op renteschommelingen op bestaande leningen, de rente en de looptijd van deze leningen zijn vastgezet bij het afsluiten. Risico is er alleen bij nieuw af te sluiten leningen en bij herfinanciering van leningen. In de Eurozone en de Verenigde Staten zijn de afgelopen maanden de beleidsrentes verhoogd ter beteugeling van de inflatie. Tegelijkertijd maken een afnemende economische groei en het toenemend rente verschil met de VS het verloop van de rente grillig en lastig te voorspellen. Om de rentegevoeligheid te verminderen heeft de VV ingestemd met een lening welke een deel van de financieringsbehoefte voor de komende 10 jaar kan afdekken. Deze lening is inmiddels afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd door toepassing van de renterisiconorm. De renterisiconorm is erop gericht renterisico's te beperken door spreiding in de looptijden van langlopende geldleningen. De renterisiconorm houdt in dat het bedrag aan aflossingen en het lening bedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening in enig jaar de vastgestelde renterisiconorm niet mag overschrijden. De renterisiconorm is wettelijk vastgesteld op 30% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. De renterisiconorm is € 69,4 miljoen (30% van € 231,5 miljoen). In 2023 bedraagt het af te lossen bedrag voor WSHD € 18 miljoen. Hiermee blijft WSHD ruim onder de renterisiconorm.

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1 mln.)	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Begrotingstotaal	231,5	242,7	247,3	253,2	258,3
Percentage regeling	30%	30%	30%	30%	30%
Beschikbare renterisiconorm	69,4	72,8	74,2	76,0	77,5
Renteherzieningen	0	0	0	0	0
Aflossingen	18,0	21,0	24,3	28,6	31,7
Benodigde renterisiconorm	18,0	21,0	24,3	28,6	31,7
Ruimte onder renterisiconorm	51,4	51,8	49,9	47,4	45,8

4.9.2 Financiële risico's

Bij het beheer van de liquide middelen spelen renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, koersrisico en valutarisico een rol. Voor het waterschap zijn de twee laatstgenoemde risico's niet aan de orde omdat WSHD geen via een beurs verhandelbare aandelen heeft en alleen met eigen valuta werkt.

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van vreemd vermogen hoger, respectievelijk dat de renteopbrengsten van activa lager zijn dan een gewenst niveau. Zolang de rente op korte financieringsmiddelen lager is dan de rente op lange financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van korte middelen. De berekende grens van de kasgeldlimiet wordt hierbij als maximum aangehouden, tenzij er redenen zijn om hiervan tijdelijk af te wijken, bijvoorbeeld het verlaat opleggen van de omslagheffingen. Het aantrekken van kasgeldleningen kan een instrument zijn om binnen het maximum van de kasgeldlimiet te blijven.

Het kredietrisicobeheer (of debiteurenrisico) is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie als gevolg van het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij. Dit risico wordt zoveel mogelijk beperkt door het voeren van een strak invorderingsbeleid met de uiteindelijke inschakeling van deurwaarders. Waterschap Hollandse Delta heeft deze taak ondergebracht bij het SVHW.

Het liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjareninvesteringsplanning waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. De beheersing van dit risico is afhankelijk van de hardheid van de cijfers die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen.

4.9.3 Kasbeheer

Kort geld wordt aangetrokken in de vorm van een rekening-courant krediet, kasgeld- en call-geldleningen bij de huisbankier De Nederlandse Waterschapsbank N.V (NWB) of andere geldverstrekkers die voldoende kredietwaardig zijn. Voor 2023 bedraagt de maximaal aan te vragen kredietlimiet € 54 miljoen. Dit is gelijk aan de maximaal toegestane kasgeldlimiet.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1 mln.)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	231,5			
Percentage regeling	23%			
Kasgeldlimiet	54,0			
Gemiddelde vlottende schuld	107,5	151,9	120,9	102,1
Gemiddelde vlottende middelen	38,7	167,4	127,1	69,2
Netto vlottende schuld	68,7	-15,5	-6,2	32,9
Kasgeldlimiet	54,0	54,0	54,0	54,0
Ruimte onder kasgeldlimiet	-14,7	69,5	60,2	21,1

4.9.4 Waterschapsfinanciering

Leningenportefeuille

De omvang van de leningenportefeuille wordt per 1 januari 2023 geraamd op € 240,6 miljoen (1 januari 2022 € 237,4 miljoen) en de reguliere aflossing op € 18 miljoen (2022 € 16,8 miljoen). Er vinden in 2023 geen extra aflossingen plaats omdat daarvoor contractueel geen mogelijkheden bestaan.

Het Waterschapsbesluit schrijft voor dat de rentekosten moeten worden toegerekend aan de beleidsproducten. Deze toerekening vindt plaats via de renteomslag. Het renteomslagpercentage (rekenrente) wordt bepaald door de begrote rentekosten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari. Het renteomslagpercentage wordt 1,79%. In de Programmabegroting 2022 was de renteomslag 1,88%.

Liquiditeitsprognose

De verwachting is dat in 2023 een nieuwe vaste geldlening moet worden afgesloten voor € 20 miljoen.

Daarnaast is in de VV van 22 juni 2022 besloten een geldlening van 200 miljoen aan te trekken, gestort in jaarlijkse delen van 20 miljoen over een periode van 10 jaren, om langjarig in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien tegen een vooraf overeengekomen rente. Voorwaarde voor aangaan van deze lening is een maximaal rentepercentage zoals vastgesteld in de VV. Daarmee is de prognose dat er in 2023 voor € 40 miljoen aan leningen dient te worden afgesloten.

Rente langlopende leningen en aflossingen

De verwachting ten tijde van het opstellen van de begroting is dat de rente voor langlopende leningen in 2023 2,75% (2022 0,875%) zal zijn, in 2024 3% en vanaf 2025 3,25%. Medio 2022 bedroeg de rente 1,65% uitgaande van 10 jaar lineair (medio 2021 – 0,08% uitgaande van 10 jaar lineair).

De totaal begrote rentelast 2023 bedraagt € 5,6 miljoen.

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	2023	2024	2025	2026	2027
Rente kortlopende schuld	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Rente langlopende schuld	4,3	5,2	6,5	8,2	10,2
Rente agio	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Totaal rente	5,6	6,6	8,0	9,6	11,7

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	2023	2024	2025	2026	2027
Aflossingen	18,0	21,0	24,3	28,6	31,7
Totaal aflossingen	18,0	21,0	24,3	28,6	31,7

Renteschema

	Omschrijving Bedragen x € 1 mln.				
a1	De externe rentelasten over lange financiering		4,3		
	Agio		1,2		
a2	De externe rentelasten over korte financiering		0,1		
					5,6
b	Externe rentebaten			-/-	0,0
	Saldo rentelasten en rentebaten				5,6
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
c3	De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	-		
				-/-	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				5,6
d1	Rente over eigen vermogen			+	-
d2	Rente over voorzieningen			+	-
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>				5,6
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	5,6
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury				0,0

4.10 Verbonden partijen

Waterschap Hollandse Delta kent diverse samenwerkingsverbanden met andere overheden en instellingen. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Per partij is er sprake van een financieel en een bestuurlijk belang.

Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Garantstellingen

Aan diverse (verbonden) partijen zijn financiële garanties verleend die er als volgt uitzien:

Partij (bedragen x € 1 mln.)	Geldverstrekker	% deelneming	Hoofdsom	Rente%	Restant schuld 31/12/2021	Garantstelling
HVC N.V.	NWB	16% van gegarandeerd lening bedrag			€ 53,7 mln. (Gegarandeerd lening bedrag)	€ 8,6 mln.
Unie van Waterschappen	NWB	5,80%	€ 6,0		€ 5,0 mln.	€ 0,3 mln.

In bijlage 7.5 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de direct en indirect verbonden partijen van waterschap Hollandse Delta.

4.11 Bedrijfsvoering

Formatie

Voor de begroting 2023 is de formatie per 1 januari 2023 vastgesteld op 651,1 formatieplaatsen. Ten opzichte van 2022 is er sprake van een toename van het 9,1 formatieplaatsen. De uitbreiding is bedoeld voor het (nieuwe) taakveld stakeholdersmanagement, veiligheid, mollenbestrijding en gegevens beheer.

In 2020 is met de notitie Wijziging en doorontwikkeling organisatiestructuur WSHD de grof structuur vastgesteld. In 2022 heeft deze, in navolging op 2021, via het traject “grof naar fijn” een nadere invulling gekregen. Als gevolg daarvan hebben er gedurende het jaar verschuivingen van formatie tussen afdelingen plaatsgevonden. Dit alles binnen de voor 2022 vastgestelde formatie van 642 formatieplaatsen.

Bovenstaande betekent per saldo dat de benodigde formatie van Hollandse Delta per 31 december 2022 sluit op 642 fte.

Afdeling	Stand 31-12-2022	Stand 1-1-2023	Stand 31-12-2023
Directieraad	3,0	3,0	3,0
Concern control	4,0	4,0	4,0
Beheer en Onderhoud	124,5	113,7	113,7
Financiën	29,6	23,1	23,1
Personeel en Organisatie	17,0	23,4	23,4
Juridische en Facilitaire Zaken	35,8	43,3	43,3
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	41,2	41,2	41,2
Zuiveren en Onderhoud	109,1	107,3	107,3
Projecten en Uitvoering	63,3	64,3	64,3
Informatiemanagement en Automatisering	72,1	72,7	72,7
Regie en Assetmanagement	48,3	47,3	47,3
Strategie en Beleid	30,0	36,6	36,6
Kennis en Advies	34,1	34,1	34,1
Klant en Communicatie	20,8	27,8	27,8
Totaal eigen personeel	632,5	641,7	641,7
Trainees	4,5	4,5	4,5
Workmates	5,0	5,0	5,0
Totaal overig personeel	9,5	9,5	9,5
Totaal	642,0	651,1	651,1

Ziekteverzuim

Op 1 juli 2022 bedroeg het gemiddeld verzuim over 12 maanden 5.5%. In 2021 was dat 4.6%. Het langdurig verzuim is in de afgelopen 12 maanden stabiel gebleven. De stijging is met name toe te schrijven aan het kortdurend verzuim. Aangenomen wordt dat wij hier nog te maken hebben met de gevolgen van Corona. Het vraagt onverminderd onze aandacht voor de (mentale) vitaliteit van de medewerker.

Inhuur

Hollandse Delta beschikt over een flexibele schil om knelpunten in de capaciteit als gevolg van vertrek, verzuim of extra (tijdelijke) werkzaamheden op te vangen. Daar waar kennis ontbreekt, wordt eveneens ingehuurd. Inhuur is een onlosmakelijk onderdeel van de arbeidsorganisatie.

Hollandse Delta kent een gemiddeld verloop van circa 8%. Het vervullen van vacatures vraagt tijd, een medewerker is nu eenmaal sneller vertrokken dan een nieuwe gevonden. Gelet op de ontwikkeling van de arbeidsmarkt. Het zal meer creativiteit, tijd en aandacht vragen om nieuwe medewerkers aan te trekken. Dit betekent dat ten behoeve van de continuïteit, vooruitlopend op de instroom van vast personeel, extra wordt ingehuurd. Dit zal in 2023 naar verwachting vaker het geval zijn.

Ook voor de uitvoering van projecten wordt een beroep gedaan op inhuur. Het totale volume aan investeringsprojecten fluctueert van jaar tot jaar. De vaste formatie is gericht op het kunnen uitvoeren van de ‘standaard’ omvang aan investeringsprojecten. Het surplus wordt opgevangen door gebruik te maken van flexibele capaciteit.

Trainees/workmates

Hollandse Delta stimuleert de instroom van jongere medewerkers door het beschikbaar stellen van formatieplaatsen voor trainees en workmates. Het streven is om de trainees en workmates na afronding van het traject te laten instromen op reguliere vacatures. Voor het jaar 2022 zijn 5 trainee-plaatsen (0,9 fte per plaats) gereserveerd. Het traject “workmates” is bedoeld voor de instroom van medewerkers die via een beroeps begeleidende leerweg (BBL-opleiding) een opleiding volgen. Voor dit traject zijn 5 fte gereserveerd.

Participatiewet

In het kader van de Wet banenafpraak (ook wel participatiewet en participatiequotum) heeft Hollandse Delta een wettelijke opgave voor het realiseren van 25 banen in 2023 (op basis van 25,5 uur per week). Het betreffen intensieve trajecten die een goede introductie en begeleiding vragen. De instroom van kandidaten in het kader van deze wet is tijdens Corona gestagneerd. In 2022 zijn de activiteiten opnieuw gestart. Hollandse Delta voldoet niet aan het zogenaamde quotum. Voor 2023 is het streven om 5 kandidaten in te laten stromen.

CAO

Met een looptijd van 12 maanden loopt de CAO op 1 januari 2023 af. In de loop van het jaar worden zullen de resultaten in de staande begroting landen.

Delta academie

In 2023 worden onder de vleugels van de Delta academie ingezet op een breed aanbod van opleidingen en workshops ten behoeve van de ontwikkeling en duurzame inzet van medewerkers. Het waterschap als lerende organisatie is daarin de rode draad. Extra aandacht is er voor de (verplichte) veiligheidsopleidingen (inclusief veiligheidsbewustzijn).

Organisatie ontwikkeling

Na vaststelling van de fijnstructuur en met gevoel voor waar we staan in onze organisatieontwikkeling zijn de volgende zes thema's geïdentificeerd waarop de komende 3-5 jaar onze organisatieontwikkeling wordt gefundeerd:

- Veiligheid;
- Continu verbeteren;
- Professionaliseren assetmanagement;
- Vergroten van ons verandervermogen;
- Externe oriëntatie vergroten;
- Goed bestuurlijk-ambtelijk samenspel.

In de periode tot 2025 is de organisatieontwikkeling gericht op de realisatie van een professionele organisatie die doelmatig, doeltreffend en rechtmatig de kerntaken van het waterschap uitvoert. Een organisatie die in control is op haar bedrijfsprocessen, en tegelijkertijd ook haar rol kan vervullen om in samenwerking met haar omgeving te werken aan de grote maatschappelijke opgaven.

4.12 Wet open overheid

Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers. De Woo voorziet in een opener overheid dan de Wob, bijvoorbeeld door actieve openbaarmaking van verschillende informatiecategorieën verplicht te stellen. De Woo is een initiatiefwet, die op 21 januari 2021 is aangenomen door de Tweede Kamer en op 5 oktober 2021 door de Eerste Kamer. De initiatiefwet is op 1 mei in werking getreden.

Vanaf 2022 is gestart met het uitvoeren van een nulmeting in relatie tot de wettelijke verplichtingen. Dit is vervolgens vastgelegd in een impactanalyse die de huidige situatie in kaart brengt ten opzichte van 'voldoen aan de wet'. Vanaf 2023 wordt op basis van de verkregen inzichten en knelpunten uit de impactanalyse een uitvoeringsplan opgesteld die de organisatie in staat stelt om de implementatie in de organisatie op te starten.

4.13 EMU-saldo

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van het Europese Monetaire Unie (EMU)-saldo weergegeven. In deze tabel is de vanuit de Unie van Waterschappen geadviseerde individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van WSHD opgenomen. Uit de tabel blijkt dat het geraamde EMU-saldo een tekort vertoont. Dit wordt met name veroorzaakt door de te verwachten investeringen in die jaren. Een referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een waterschap in de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden heeft.

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)		Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttrekking aan de reserves	-13,6	-12,9	-10,0	-6,5	-4,1	-1,3
2	Invloed investeringen						
2a	bruto investeringsuitgaven min	50,4	57,1	81,4	84,5	66,2	87,0
2b	investeringsbijdragen van derden plus	2,7	12,8	28,6	5,0		0,1
2c	verkoop mva en iva plus						
2d	afschrijvingen plus	22,9	25,0	27,5	28,6	31,4	31,1
3	Invloed van voorzieningen						
3a	toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie plus	0,4	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
3b	onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie min						
3c	betalingen rechtstreeks uit voorzieningen min	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7
3d	evt. externe vermeerderingen van voorzieningen plus						
4	invloed reserves						
4a	evt. betalingen rechtstreeks uit reserves min						
4b	evt. externe vermeerderingen van reserves plus						
5	Deelnemingen en aandelen						
5a	boekverlies plus						
5b	boekwinst min						
Geraamd EMU-saldo WSHD		-38,9	-32,4	-35,4	-57,6	-39,1	-57,3
Maximaal EMU-tekort o.b.v. macrorferentiewaarde		-25,8	-30,0	-30,3	-30,7	-31,0	-31,4
Vershil (+ = ruimte; - = tekort)		-13,1	-2,4	-5,1	-26,9	-8,1	-25,9

5 Financiële overzichten

5.1 Ontwikkeling kosten en opbrengsten

Omschrijving (bedragen x 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten								
Rente & Afschrijving	25,9	27,1	31,3	29,5	33,0	35,4	39,8	41,6
Personeelslasten	65,1	70,3	68,7	73,6	72,7	73,5	74,4	75,3
Goederen en diensten van derden	100,7	108,1	103,4	113,8	122,7	124,7	124,6	125,9
Bijdragen aan derden	11,0	13,4	12,5	13,8	13,3	12,9	13,6	14,7
Toev. Voorzien./ onvoorzien	2,5	0,7	0,6	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7
Doorberekeningen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	205,3	219,7	216,6	231,5	242,7	247,3	253,2	258,3
Baten								
Financiële baten	-1,7	-1,8	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Personeelsbaten	-0,6	-0,6	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Goederen en diensten aan derden	-3,1	-4,7	-3,5	-3,5	-3,6	-2,5	-1,9	-1,9
Bijdragen van derden	-14,6	-11,4	-9,3	-10,8	-14,3	-15,9	-14,2	-13,0
Waterschapsbelastingen	-181,4	-178,6	-185,5	-194,8	-205,2	-212,9	-223,5	-232,5
Interne verrekeningen	-5,5	-6,1	-7,0	-7,6	-7,6	-7,6	-7,6	-7,6
Doorberekeningen	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Baten	-206,8	-203,1	-206,9	-218,6	-232,7	-240,7	-249,1	-257,0
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1,5	16,6	9,8	12,9	10,0	6,5	4,1	1,3
Toevoeging aan reserves	8,1	0,3	0,1	4,0	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-13,4	-19,1	-9,1	-16,9	-10,0	-6,5	-4,1	-1,3
Saldo van baten en lasten na bestemming	-6,8	-2,2	0,7	-	-	-	-	-

5.2 Ontwikkeling bruto investeringen

Overzicht van de activiteiten op basis van bruto cashflow aan investeringen voor de jaren 2023 en verder.

Programma (bedragen in 1 mln.)	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid	2,8	10,8	31,1	4,8	-	-
Voldoende en Schoon Water	12,1	13,9	15,5	13,1	13,8	15,1
Waterketen	14,2	13,2	16,0	55,4	42,7	63,6
Wegen	12,1	15,6	17,4	10,4	9,0	7,5
Bestuur en Organisatie	9,2	3,6	1,5	0,8	0,8	0,8
Eindtotaal	50,4	57,1	81,4	84,5	66,2	87,0

5.3 Overzicht exploitatie van programma's naar taken

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	Totaal	Watersysteemheffing	Zuiveringsheffing	Wegenheffing
Waterveiligheid	22,2	22,2		
Water	58,5	58,5		
Waterketen	83,7		83,7	
Wegen	11,7			11,7
Bestuur en organisatie	27,0	16,4	8,4	2,2
Algemene dekkingsmiddelen	4,5	2,1	1,9	0,5
Nettolasten	207,7	99,2	93,9	14,5
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Waterveiligheid	-1,6	-1,6		
Water	-9,7	-9,7		
Waterketen	-3,4		-3,4	
Wegen	-1,3			-1,3
Bestuur en organisatie	-1,0	-0,5	-0,4	-0,1
Algemene dekkingsmiddelen				
Totaal omtrekkingen	-16,9	-11,7	-3,8	-1,4
Toevoegingen				
Waterveiligheid	0,4	0,4		
Water	1,8	1,8		
Waterketen	1,7		1,7	
Wegen	0,1			0,1
Bestuur en organisatie				
Algemene dekkingsmiddelen				
Totaal toevoegingen	4,0	2,2	1,7	0,1
Totaal mutaties reserves	-12,9	-9,5	-2,1	-1,3
Te dekken door belastingopbrengsten				
Watersysteemheffing	-89,7	-89,7		
Zuiveringsheffing	-91,8		-91,8	
Wegenheffing	-13,2			-13,2
Totaal belastingopbrengsten	-194,8	-89,7	-91,8	-13,2
Saldo baten en lasten na bestemming				

5.4 Overzicht gecoprimeerde staat van lasten en baten per programma

Omschrijving (bedragen x 1 mln.)	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2022 - jaarschijf 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Waterveiligheid								
Lasten	27,3	24,8	20,9	24,7	28,8	29,8	28,9	28,7
Baten	-6,8	-5,1	-1,5	-3,6	-6,6	-7,4	-5,3	-3,5
Totaal Waterveiligheid	20,5	19,7	19,4	21,0	22,2	22,4	23,6	25,1
Voldoende en Schoon Water								
Lasten	49,9	58,4	58,2	63,8	64,0	64,1	64,9	66,3
Baten	-3,7	-12,6	-8,7	-13,2	-9,3	-6,4	-4,7	-2,9
Totaal Voldoende en Schoon Water	46,1	45,8	49,5	50,7	54,8	57,8	60,2	63,4
Waterketen								
Lasten	73,6	84,4	85,1	89,6	87,8	88,9	92,3	93,3
Baten	-3,4	-7,1	-5,8	-7,7	-6,2	-5,2	-4,1	-3,7
Totaal Waterketen	70,2	77,3	79,3	81,9	81,6	83,7	88,3	89,7
Wegen								
Lasten	22,4	22,9	23,0	21,5	23,7	24,9	25,9	26,4
Baten	-12,4	-11,2	-10,5	-10,9	-11,0	-11,1	-11,3	-11,3
Totaal Wegen	10,0	11,7	12,5	10,5	12,7	13,8	14,6	15,1
Bestuur en Organisatie								
Lasten	31,4	23,6	23,7	29,9	31,4	31,7	32,6	33,4
Baten	-9,8	-5,8	-2,4	-3,8	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Totaal Bestuur en Organisatie	21,6	17,8	21,2	26,0	28,5	28,9	29,7	30,6
Dekkingsmiddelen								
Lasten	8,8	5,9	5,8	6,0	6,9	7,9	8,6	10,2
Baten	-184,1	-180,4	-187,0	-196,3	-206,7	-214,4	-225,0	-234,0
Totaal Dekkingsmiddelen	-175,3	-174,5	-181,2	-190,2	-199,8	-206,5	-216,4	-223,8
Eindtotaal	-6,8	-2,2	0,7	-	-	-	-	-

5.5 Balansontwikkeling

Omschrijving (bedragen x € 1 mln.)	1-1-2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa						
Immateriële vaste activa	66,1	63,8	61,5	60,5	58,4	56,3
Materiële vaste activa	296,7	318,3	346,0	397,8	434,7	523,6
Financiële vaste activa	4,1	4,8	4,6	4,2	3,7	3,0
Totaal vaste activa	367,0	387,0	412,1	462,5	496,8	583,0
Vlottende activa						
Totaal vlottende activa						
Totaal activa	367,0	387,0	412,1	462,5	496,8	583,0
Passiva						
Algemene reserves	8,8	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9
Bestemmingsreserves	33,0	28,5	24,9	21,9	19,9	18,6
Egalisatiereserves	19,0	12,6	6,2	2,6	0,5	0,5
Totaal eigen vermogen	60,8	47,9	37,9	31,4	27,3	26,0
Voorzieningen	10,5	10,3	10,2	10,0	9,7	9,5
Langlopende schulden	240,6	222,6	241,6	269,8	306,3	347,1
Kasgeldleningen	54,0	54,0	54,0	54,0	54,0	54,0
Vlottende passiva	1,0	52,1	68,3	97,3	99,5	146,3
Overige vlottende passiva						
Totaal vlottende passiva	55,0	106,1	122,3	151,3	153,5	200,3
Totaal passiva	367,0	387,0	412,1	462,5	496,8	583,0

6 *Vaststelling Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027*

Vergaderdatum : 23 november 2022

iBabs : 220

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP PROGRAMMABEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2027

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 11-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- de VV in juni 2022 de kaders voor de Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 heeft vastgesteld met de Kaderbrief;
- het college van dijkgraaf en heemraden binnen deze kaders de begroting heeft uitgewerkt met aandacht voor het realiseren van de afspraken gemaakt in het Bestuursprogramma 2019-2023;
- het college van dijkgraaf en heemraden op 21 september 2022 beeldvormend met de VV heeft gesproken over de begroting;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikel 99 tot en met 101 van de Waterschapswet.

BESLUIT:

- a. De Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 vast te stellen en daarmee de bedragen voor 2023 per programma, tot een totaal van (afgerond) € 231,5 miljoen aan lasten.
- b. Het college van dijkgraaf en heemraden mandateren voor het vrijgeven van de in bijlage vertrouwelijke bijlage genoemde geplande investeringen tot een bedrag van € 1 miljoen conform artikel 2.13 van het delegatie- en mandaatbesluit WSHD.
- c. In te stemmen met het aanhouden van een weerstandsratio van 1,2 voor het bepalen van de hoogte van de algemene reserves.
- d. In te stemmen met de volgende mutaties binnen de reserves:

Waterveiligheid

- Onttrekking van € 0,405 miljoen aan de algemene reserve Waterveiligheid;
- Dotatie van € 0,405 miljoen aan de reserve tariefseglisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 1,165 miljoen aan de reserve tariefseglisatie watersysteemheffing.

Schoon & Voldoende Water

- Onttrekking van € 2,805 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Onttrekking van € 0,198 miljoen aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling;
- Onttrekking van € 2,325 miljoen aan de bestemmingsreserve baggeren;
- Onttrekking van € 0,238 miljoen aan de bestemmingsreserve onderhoud CMK;
- Onttrekking van € 0,089 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK monitoring;
- Dotatie van € 1,805 miljoen aan de reserve tariefseglisatie watersysteemheffing;
- Onttrekking van € 4,034 miljoen aan de tariefseglisatie watersysteemheffing.

Waterketen

- Dotatie van € 1,717 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
- Onttrekking van € 3,427 miljoen aan de reserve tariefseglisatie zuiveringsheffing.

Wegen

- Onttrekking van € 0,100 miljoen aan de algemene reserve Water;
- Verlagen onttrekking van € 0,996 miljoen aan de bestemmingsreserve Wegen;
- Dotatie van € 0,100 miljoen aan de reserve tariefseglisatie wegenheffing;
- Onttrekking van € 0,157 miljoen aan de reserve tariefseglisatie wegenheffing.

Bestuur & Organisatie

- Onttrekking van € 0,425 miljoen aan de bestemmingsreserve effecten corona;
 - Onttrekking van € 0,300 miljoen aan de algemene reserve Waterketen;
 - Onttrekking van € 0,250 miljoen aan de bestemmingsreserve CMK afwikkeling.
- e. In te stemmen met het aan het college van dijkgraaf en heemraden mandateren van het inzetten van de post onvoorzien van maximaal € 0,25 miljoen. Met verantwoording achteraf via de planning & control producten.
- f. Ter dekking van de financieringsbehoefte het college van dijkgraaf en heemraden, conform het Treasurystatuut, bevoegd te maken tot:
- Het aangaan van kortlopende financieringsmiddelen (rekening-courant verhouding en kasgeldleningen) tot een bedrag van maximaal de kasgeldlimiet van € 54 miljoen.
 - Het aangaan van langlopende financieringsmiddelen tot maximaal € 20 miljoen.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

7 Bijlagen²

7.1 Potentiële investeringen

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
	Waterveiligheid						
1	K2018-082	VLRT-4 – Normtraject nr. 20_3	diverse gemeenten	2020	0	2024	0
2	K2019-001	Sluisdok / schotbalkkering Hellevoets	Hellevoetsluis	2020	2021	2024	2024
3	K2021-008	Duikersluis Lorregat betonconstructie	Hoeksche Waard	2022	2023	2024	2025
	Voldoende en Schoon Water						
4	7103100329	KRW maatregelen 2018 – 2021 – VP	Diverse gemeenten	2020	2020	2024	2025
5	7103100346	De Eendragt, fase 2	Hoeksche Waard	2017	2019	2024	2026
6	K2018-099	Gemaal Arnoldus Botbijlweg	Brielle	2020	2022	2024	2025
7	K2019-002	Invulling wateropgave ZW	Zwijndrecht	2019	2020	2022	2024
8	K2020-003	Y11.034 Wateropgave O-N Reijerwaard	Rotterdam	2019	2019	2023	2026
9	K2020-007	Waterkraan fase 2 Dordrecht	Dordrecht	2021	2021	2023	2025
10	K2020-012	Automatiseren inlaten – WSHD-breed	Hele beheersgebied	2022	2023	2023	2025
11	K2020-044	Kruising gemaal-inlaat primkering 2023	Diverse gemeenten	2023	2024	2024	2026
12	K2020-048	Inlaten boezemwatergangen 2023	Diverse gemeenten	2023	2024	2024	2026
13	K2020-059	Vervanging stuwen 2023 HoO	Diverse gemeenten	2023	2023	2023	2023
14	K2020-060	Vervanging stuwen 2024 HoO	Diverse gemeenten	2024	2024	2024	2024
15	K2020-064	Vervanging Duiker 2023 HoO	Diverse gemeenten	2023	2023	2023	2023
16	K2020-065	Vervanging Duiker 2024 HoO	Diverse gemeenten	2024	2024	2024	2024
17	K2021-012	Noodzaak vervangen gemaal Kloosterweg	Hoeksche Waard	2023	2023	2024	2026
18	K2022-003	Verbind. Watersysteem Eendragtweg-Oost	Hoeksche Waard	2023	2023	2023	2023
19	K2022-005	Renovatie gemaal de Eendragt	Hoeksche -Waard	2023	2025	2023	2025

² Investeringsbedragen zijn weggelaten uit deze bijlage om de uitgangspositie van WSHD bij aanbestedingen niet te schaden. De bijlage inclusief investeringsbedragen is vertrouwelijk in te zien voor leden van de VV op het kantoor in Ridderkerk.

Dit betreft de stand van zaken per project per 1 juli 2022. Eventuele besluitvorming nadien die van invloed kan zijn op de status van een project is niet meegenomen in dit overzicht.

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
20	K2022-007	Watergebiedsplan Klein Voorne West	Voorne Aan Zee	2024	2026	2024	2026
21	K2022-008	Watergebiedsplan Eiland IJsselmonde NO	Rotterdam en Ridderkerk	2024	2026	2024	2027
22	K2022-009	Watergebiedsplan Flakkee Oosthoek	Goeree Overflakkee	2024	2026	2024	2027
23	K2022-010	Watergebiedsplan Hoeksche W. Zuid-West	Hoeksche -Waard	2024	2026	2024	2027
24	K2023-009	Watergebiedsplan Dordrecht Stad	Dordrecht	0	0	2024	2027
25	K2023-010	Watergebiedsplan Flakkee Midden	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2027
26	K2023-011	Watergebiedsplan Goeree Oost	Goeree Overflakkee	0	0	2024	2027
27	K2023-012	Watergebiedsplan Hoeksche Waard Midden	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2027
28	K2023-013	Watergebiedsplan Hoeksche Waard Oost	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2027
29	K2023-014	Watergebiedsplan Rozenburg	Rozenburg	0	0	2024	2027
30	K2023-015	Watergebiedsplan Voorne Oost	Nissewaard en Hellevoetsluis	0	0	2024	2027
31	K2023-016	Watergebiedsplan Voorne West	West Voorne	0	0	2024	2027
32	K2023-017	Watergebiedsplan Dordrecht Centraal	Dordrecht	0	0	2024	2027
33	K2023-018	Watergebiedsplan Eiland IJss Breeman	Rotterdam	0	0	2024	2027
34	K2023-019	Watergebiedsplan Goeree West	Goeree Overflakkee	0	0	2024	2028
35	K2023-020	Watergebiedsplan Hoeksche Waard Zuid	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2028
36	K2023-021	Watergebiedsplan Oudeland & Binnenmaas	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2027
37	K2023-022	Watergebiedsplan Pernis	Rotterdam	0	0	2024	2027
38	K2023-023	Watergebiedsplan Putten	Voorne Putten	0	0	2024	2027
39	K2023-030	Vernieuwen Gemaal Berkenrijspad	West Voorne	0	0	2023	2024
40	K2023-031	Renovatie Gemaal Rozenburg	Rozenburg	0	0	2024	2027
41	K2023-032	Herziening Meetnet	Diverse gemeenten	0	0	2023	2025
42	K2023-033	Renovatie inlaat Steenplaats Oude Have	Hoeksche Waard	0	0	2023	2024
43	K2023-034	Uitv Versterking Schutsluis Strijensas	Strijen	0	0	2023	2024
44	K2023-035	Optimalisatie watersysteem Berkenrijns	West Voorne	0	0	2024	2025
45	K2023-036	Vervanging persleiding Nobelstraat OBL	Hoeksche -Waard	0	0	2024	2025
46	K2023-037	Renovatie gemaal Weijerse	West Voorne	0	0	2024	2026
	Waterketen						
47	7304100121	Vervangen & modernisering TAWaterketen	Rotterdam	2019	2022	2022	2025

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
48	7304210037	1-step-Anammox Sluisjesdijk	Rotterdam	2019	2022	2024	2028
49	K2018-066	ALM ZE Spijkenisse	Nissewaard	2019	0	2025	2035
50	K2018-069	Online meters sliblijn rwzi's	Hele beheersgebied	2019	0	2024	2026
51	K2018-077	Centrifuges rwzi Zwijndrecht	Zwijndrecht	2019	2019	2022	2024
52	K2018-078	Centrifuges rwzi Dordrecht	Dordrecht	2019	2019	2023	2026
53	K2018-080	Gashouder Sluisjesdijk	Rotterdam	2019	2019	2024	2025
54	K2018-107	Investerings vanuit ALM ZE Heenvliet	Nissewaard	2020	0	2024	0
55	K2018-108	Investerings vanuit ALM ZE Hellevoets	Hellevoetsluis	2020	0	2024	0
56	K2018-109	Investerings ALM's Goeree-Overflakkee	Goeree Overflakkee	2020	2035	2024	2035
57	K2020-017	Schoorsteen LV Sluisjesdijk	Rotterdam	2022	2024	2024	2027
58	K2020-018	Influentafsluiters LV Dokhaven	Rotterdam	2022	2023	2022	2024
59	K2020-023	Silo's LV Dokhaven_Sluisjesdijk	Rotterdam	2022	2023	2022	2024
60	K2020-024	Duurz uitv verlichting Dokh_Sluisjesdk	Rotterdam	2022	2024	2023	2029
61	K2020-026	Bandfilter LV Sluisjesdijk	Rotterdam	2023	2023	2026	2027
62	K2020-027	Investerings vanuit ALM ZE Dokhaven	Rotterdam	2023	0	2025	0
63	K2020-028	Investerings vanuit ALM ZE Dordrecht	Dordrecht	2023	0	2024	0
64	K2020-050	Huis op Orde 2020 jaarschijf 2022	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2024
65	K2020-051	Huis op Orde 2020 Jaarschijf 2023	Diverse gemeenten	2022	2022	2023	2025
66	K2020-068	Waterketen 2022 HoO	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2024
67	K2020-069	Waterketen 2023 HoO	Diverse gemeenten	2023	2023	2023	2025
68	K2020-070	Vervangingsinvest. Waterketen 2024	Diverse gemeenten	2024	2024	2024	2026
69	K2022-001	Vervangingsinvest. Waterketen 2025	Diverse gemeenten	2025	2027	2025	2027
70	K2022-002	Vervangingsinvest. Waterketen 2026	Diverse gemeenten	2026	2028	2026	2028
71	K2023-001	Vervangingsinvest. Waterketen 2027	Diverse gemeenten	0	0	2027	2029
	Wegen						
72	K2018-114	Vervangen verkeersregelininstallaties	Rotterdam	2020	2021	2023	2023
73	K2018-118	Vervanging openbare verlichting 2022	Hele beheersgebied	2021	2022	2022	2022
74	K2020-030	Vervanging Kunstwerken	Hele beheersgebied	2021	2024	2024	2026
75	K2020-031	Fietspad Reedijk	Heinenoord	2020	2020	2022	2023
76	K2020-032	Fietsvoorziening Molendijk-Steegjesdk	Hoeksche Waard	2021	2021	2023	2024

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
77	K2021-005	Groot onderhoud wegen jaarschijf 2023	Hele beheersgebied	2023	2023	2023	2023
78	K2021-006	Groot onderhoud wegen jaarschijf 2024	Hele beheersgebied	2024	2024	2024	2024
79	K2021-007	Groot onderhoud wegen jaarschijf 2025	Hele beheersgebied	2025	2025	2025	2025
80	K2022-012	Aanpak ontsluiting Zuid-West Hoekse W	Hoeksche Waard	0	0	2024	2024
81	K2022-013	Essentaksterfte 2022	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2023
82	K2022-015	Essentaksterfte 2024	Diverse gemeenten	2024	2024	2024	2024
83	K2022-016	Essentaksterfte 2025	Diverse gemeenten	2025	2025	2025	2025
84	K2022-017	Essentaksterfte 2026	Diverse gemeenten	2026	2026	2026	2026
85	K2022-019	Herplantplicht 2023	Diverse gemeenten	2023	2023	2023	2023
86	K2022-020	Herplantplicht 2024	Diverse gemeenten	2024	2024	2024	2024
87	K2022-021	Herplantplicht 2025	Diverse gemeenten	2025	2025	2025	2025
88	K2022-022	Herplantplicht 2026	Diverse gemeenten	2026	2026	2026	2026
89	K2023-006	Groot onderhoud wegen jaarschijf 2026	Diverse gemeenten	0	0	2026	2027
90	K2023-007	Groot onderhoud wegen jaarschijf 2027	Diverse gemeenten	0	0	2027	2028
91	K2023-008	Bermen 2023	Diverse gemeenten	0	0	2023	2023
92	K2023-026	Aanpak Trambaanpad	Diverse gemeenten	0	0	2023	2026
93	K2023-027	Metropolitane fietsroute Dordt – Rdam	Diverse gemeenten	0	0	2024	2024
94	K2023-028	Ijsselmondserandweg / van Hofstraat	Barendrecht	0	0	2023	2025
95	K2023-029	Optimalisatie fietsnetwerk	Hele beheersgebied	0	0	2023	2026
	Bestuur en Organisatie						
96	K2020-039	Vervanging noodcomm. Middel cal.org.	n.v.t.	2023	2023	2023	2023
97	K2022-023	Aanschaf meetwagen	n.v.t.	2023	2024	2023	2024
98	K2023-002	Vervangingsinv ICT Middelen 2024	n.v.t.	0	0	2024	2024
99	K2023-003	Vervangingsinv ICT Middelen 2025	n.v.t.	0	0	2025	2025
100	K2023-004	Vervangingsinv ICT Middelen 2026	n.v.t.	0	0	2026	2026
101	K2023-005	Vervangingsinv ICT Middelen 2027	n.v.t.	0	0	2027	2027
102	K2023-024	Aanschaf surveillance vaartuig (RIB)	n.v.t.	0	0	2023	2023
103	K2023-025	Integrale veiligheidssignalering	Diverse gemeenten	0	0	2023	2024

Toelichting potentiële investeringsprojecten 2023-2027

7.1.1 Programma Waterveiligheid

1. K2018-082 VLRT-4 – Normtraject nr. 20_3

Normtraject 20_3 ligt aan de oostkant van Voorne-Putten. Het normtraject is één van de 13 meest urgente trajecten volgens de Kennisplatform Risicobenadering (KPR) analyse op basis van VNK-2 (Veiligheid Nederland in Kaart). Vanwege de onzekerheid van de scope en gevoeligheid in de omgeving stelt WSHD eerst op basis van gebiedskennis en onderzoek een nadere veiligheidsanalyse op. Op basis van de resultaten volgt het besluit of verdere opvolging noodzakelijk is.

2. K2019-001 Schotbalkenkering sluisdeurendok Hellevoetsluis

De functie van de sluisdeurendok in Hellevoetsluis is vervallen en de waterkering (schotbalkenkering) voldoet niet aan de beoordelingsnormen. Het dok heeft in het watersysteem slechts een bergingsfunctie, maar biedt wel een kans tot verbetering van de waterkwaliteit in het Kanaal door Voorne. Vandaar dat in de oplossingsrichting rekening gehouden moet worden met een verbinding tussen het water in het dok en het kanaal.

3. K2021-008 Duikersluis Lorregat betonconstructie

Uit de inspectie in 2016 van de duiker, die in een primaire waterkering is gelegen, is naar voren gekomen dat deze niet in goede staat verkeert. Herstel is nodig om de primaire kering aan de norm te laten voldoen. Door herstel wordt tevens de huidige afvoercapaciteit van het gemaal Puttershoek richting het Lorregat geborgd voor de toekomst. Herinspectie van de duiker heeft plaatsgevonden in 2021 om progressie van aantasting te analyseren. Op basis hiervan worden conclusies getrokken over de te nemen (herstel-)maatregelen.

7.1.2 Programma Voldoende en Schoon Water

4. 7103100329 KRW maatregelen 2018 -2021 –VP

Dit betreft een krediet voor maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit om te voldoen aan de KRW resultaatplicht Stroomgebied beheersplannen (SGBP)-2. De voorgestelde maatregelen uit het SGBP-2 zullen worden afgewogen en aangepast naar de vast te stellen nieuwe doelen voor de KRW (SGBP-3). De planning is hierop aangepast.

5. 7103100346 De Eendragt, fase 2

Verbetering van de doorspoeling van maalggebied De Eendragt (Piershilsche Gat/Vissersvliet) is een KRW-maatregel uit het SGBP-2. Het mogelijk maken van betere verversing van het watersysteem kan de kwaliteit van het oppervlaktewater in het maalggebied en in het waterlichaam verbeteren. De uitwerking van de oplossing ligt op het vlak van sturing van waterstromen door slim watermanagement.

6. K2018-099 Gemaal Arnoldus Botbijlweg

Vanwege beperkte en daardoor onveilige bereikbaarheid van het gemaal wordt een alternatieve locatie gezocht. Op de huidige locatie is onderhoud alleen mogelijk door het inzetten van een ponton in de vestinggracht van Brielle. Door het verplaatsen van het gemaal naar een andere locatie wordt uitvoeren van het onderhoud en de bediening veiliger, eenvoudiger en goedkoper.

7. K2019-002 Invulling wateropgave ZW

Dit project geeft invulling aan een deel van de wateropgave binnen de Zwijndrechtsewaard. Samen met de gemeente worden verschillende maatregelen uitgewerkt om kans op wateroverlast te verkleinen.

8. K2020-003 Y11.034 Wateropgave O-N Reijerwaard

In peilgebied Y11.034 in Oud-en Nieuw Reijerwaard, de Beverwaard, bestaat een wateropgave. In samenwerking met de gemeente Rotterdam en woningcorporaties wordt gekeken welke concrete maatregelen getroffen kunnen worden als onderdeel van ontwikkelingen in het gebied. Deze samenwerking heeft concreet vorm gekregen in een consortium wat deelneemt aan het initiatief Panorama Lokaal.

9. K2020-007 Waterkraan fase 2 Dordrecht

De zuidoostzijde van de wijk Sterrenburg werd in 2015 getroffen door wateroverlast ten gevolge van hevige neerslag. Door het koppelen van maalgebieden kan het risico op deze overlast worden verminderd. Tevens kan schoon water vanuit de Nieuwe Dordtsche Biesbosch gebruikt worden voor verversing van water in de singels van de wijk Sterrenburg. Door het aanpassen of vervangen van een drietal peil scheidende kunstwerken wordt het watersysteem toekomstbestendig. Deze opgave wordt samen met de gemeente Dordrecht opgepakt in het project Waterkraan. Opstellen Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht is vertraagd.

10. K2020-012 Automatiseren inlaten -WSHD-breed

In de zomer van 2018 is voor langere tijd een lage rivierafvoer gecombineerd geweest met een grote watervraag in het gebied. Op basis van een theoretische inschatting is een zoetwatervenster gedefinieerd en zijn inlaten handmatig open en dicht gezet. In de evaluatie van de droogte is als maatregel opgenomen de mogelijkheden voor optimalisatie van de beschikbaarheid van zoetwater te verkennen en zo mogelijk te realiseren.

11. K2020-044 Kruising gemaal-inlaat primaire kering 2023

Vanuit de vervangingsopgave is een investering voorzien voor de vervanging van inlaten die kruisen met een primaire kering. Van inlaten die een primaire kering kruisen, is vaak de staat van de constructie onbekend of onvoldoende waardoor het dijkvak afgekeurd kan worden. Om die reden zullen de komende jaren enkele in-en uitlaatconstructies vervangen c.q. gerenoveerd moeten worden.

12. K2020-048 Inlaten boezemwatergangen 2023

Dit betreft investeringen voorzien voor de vervanging van inlaten in boezemwatergangen.

13. K2020-059 Vervanging stuwen 2023 HoO

14. K2020-060 Vervanging stuwen 2024 HoO

Dit betreft de meerjarige vervangingsopgave voor stuwen.

15. K2020-064 Vervanging Duiker 2023 HoO

16. K2020-065 Vervanging Duiker 2024 HoO

Dit betreft de meerjarige vervangingsopgave voor duikers.

17. K2021-012 Noodzaak vervangen gemaal Kloosterweg

Vijzelgemaal Gemaal Kloosterweg staat tussen peilvak H04.003 en peilvak H04.002 (tussen Klaaswaal en polder het Oudeland van Strijen) en is 49 jaar oud. Het gemaal is langzaam aan het verzakken / scheefzakken en heeft nu een situatie bereikt waarbij het handhaven van peilen in het geding is. Er is regelmatig inzet van een tijdelijke installatie nodig om aan het vastgestelde waterpeil te voldoen. Alvorens te kunnen besluiten over nut en noodzaak van vervanging is het vanuit duurzaamheid van belang onderzoek te doen naar alternatieve afvoerroutes.

18. K2022-003 Verbind. Watersysteem Eendragtweg-Oost

De noordelijke hoofdwatgang watert via een stuw in westelijke richting af naar gemaal De Eendragt. De hoofdwatgang wordt onder reguliere omstandigheden onvoldoende tot vrijwel niet gevoed met water vanuit de inlaat Den Hitsert. Hiermee is het voor een agrarisch gebied met een grootte van ca. 65 ha niet mogelijk om over voldoende water te beschikken voor beregening. De problematiek wordt in de praktijk deels opgelost door grondgebruikers die zelfwater verpompen over de stuw. Dit is een onwenselijke situatie. Een structurele duurzame oplossing die door het waterschap te beheersen is, is wenselijk.

19. K2022-005 Renovatie gemaal de Eendragt

Gemaal De Eendragt bemalt het gehele bemalingsgebied De Eendragt in het zuidwesten van de Hoeksche Waard. Het gemaal is sterk verouderd en moet gerenoveerd te worden. Dit biedt mogelijkheden om duurzaamheid en gevolgen voor de ecologie in het ontwerp te integreren.

20. K2022-007 Watergebiedsplan Klein Voorne West

21. K2022-008 Watergebiedsplan Eiland IJsselmonde NO

22. K2022-009 Watergebiedsplan Flakkee Oosthoek

23. K2022-010 Watergebiedsplan Hoeksche Waard Zuid-West

24. K2023-009 Watergebiedsplan Dordrecht Stad

25. K2023-010 Watergebiedsplan Flakkee Midden

26. K2023-011 Watergebiedsplan Goeree Oost

27. K2023-012 Watergebiedsplan Hoeksche Waard Midden

28. K2023-013 Watergebiedsplan Hoeksche Waard Oost

29. K2023-014 Watergebiedsplan Rozenburg

30. K2023-015 Watergebiedsplan Voorne Oost

31. K2023-016 Watergebiedsplan Voorne West

32. K2023-017 Watergebiedsplan Dordrecht Centraal

33. K2023-018 Watergebiedsplan Eiland IJss Breeman

34. K2023-019 Watergebiedsplan Goeree West

35. K2023-020 Watergebiedsplan Hoeksche Waard Zuid

36. K2023-021 Watergebiedsplan Oudeland & Binnenmaas

37. K2023-022 Watergebiedsplan Pernis

38. K2023-023 Watergebiedsplan Putten

Door het opstellen van watergebiedsplannen wordt met gebiedsgericht werken invulling gegeven aan de realisatie van de vastgestelde doelen voor watersystemen. Dit gebeurt op basis van een integrale benadering binnen een cluster van bemalingsgebieden. Het betreft de integrale benadering van de waterkwantiteit (wateropgave) kwaliteit (KRW), de reguliere onderhoudsopgave en optimalisering van het watersysteem.

39. K2023-030 Vernieuwen Gemaal Berkenrijspad

Tijdens droge periodes is het lastig om voldoende water in de waterlopen van Oostvoorne te brengen voor doorspoeling en peilhandhaving. Om de aanvoercapaciteit te verhogen wordt de capaciteit van gemaal Berkenrijspad vergroot, wordt er een nieuwe persleiding aangelegd en wordt een huidige persleiding deels verlegd. Om het voorzieningsgebied Berkenrijs optimaal te laten functioneren hangt deze investering samen met K2023-035 Optimalisatie watersysteem Berkenrijs en K2023-037 Renovatie gemaal Weijerse.

40. K2023-031 Renovatie Gemaal Rozenburg

Gemaal Rozenburg is gebouwd in 1966. Bij dit gemaal zijn er diverse gebreken geconstateerd, zowel onder als boven de waterlijn. Aangezien dit gemaal het enige uitbmalingspunt is voor het bemalingsgebied van Rozenburg vervult dit gemaal een cruciale functie in de waterhuishouding. Om het gemaal weer in optimale staat te brengen moeten er diverse componenten worden vervangen en diverse aanpassingen aan het gemaal worden uitgevoerd.

41. K2023-032 Herziening Meetnet

Het meetnet voor het watersysteem wordt als middel gebruikt voor de operationele sturing van het watersysteem en voor verdieping van het systeeminzicht, het wordt gebruikt ter verantwoording van onze investeringen en voor rapportages, o.a. voor het waterbeheerprogramma. De informatiebehoefte, op basis waarvan het huidige meetnet is ontworpen, is niet meer actueel. Op basis van de toekomstige informatiebehoefte wordt de monitoringsstrategie herzien. Het meetnet wordt op basis van deze strategie ontworpen en het huidige meetnet wordt hierop aangepast.

42. K2023-033 Renovatie inlaat Steenplaats Oude Have

De inlaat Steenplaats – Oude Haven ligt aan de boezem van de Strijensche Haven en voedt het achterliggende bemalingsgebied. De inlaat stamt uit de jaren 60 en ligt in een regionale waterkering. Uit de inspectie van 2020 is naar voren gekomen dat deze inlaat (duiker) in zeer slechte staat is. Deze inlaat zal worden gerenoveerd of wordt volledig vervangen.

43. K2023-034 Uitv Versterking Schutsluis Strijensas

Tijdens de uitvoering van de dijkversterking Hoeksche Waard Zuid is gebleken dat het metsel- en voegwerk van de schutsluis Strijensas hersteld moet worden. Om dit herstel goed uit te kunnen voeren is een vooronderzoek noodzakelijk, waarna de renovatie wordt uitgevoerd.

44. K2023-035 Optimalisatie watersysteem Berkenrijs

Tijdens droge periodes is het lastig om voldoende water in de waterlopen van Oostvoorne te brengen voor doorspoeling en peilhandhaving. Om het knelpunt voor de wateraanvoer naar voorzieningsgebied Berkenrijspad op te lossen worden er twee geautomatiseerde peilregelingen aangebracht en wordt een bestaande stuw geautomatiseerd. Om het voorzieningsgebied Berkenrijs optimaal te laten functioneren hangt deze investering samen met K2023-030 Vernieuwen Gemaal Berkenrijspad en K2023-037 Renovatie gemaal Weijerse.

45. K2023-036 Vervanging persleiding Nobelstraat OBL

In delen van de Zeeheldenwijk in Oud-Beijerland gaat gemeente Hoeksche Waard in 2023 en 2024 de riolering vervangen en een gescheiden stelsel aanleggen. De asbestcement persleiding van WSHD in de Nobelstraat kan gelijktijdig door de gemeente vervangen worden. Hiervoor wordt gezamenlijk met de Gemeente Hoeksche Waard een samenwerkingsovereenkomst (SOK) opgesteld.

46. K2023-037 Renovatie gemaal Weijerse

Tijdens droge periodes is het lastig om voldoende water in de waterlopen van Oostvoorne te brengen voor doorspoeling en peilhandhaving. Om het knelpunt rondom het aanvoercomplex Weijerse op te lossen wordt het aanvoergebied Berkenrijs vergroot en worden tegelijkertijd aanpassingen gedaan aan het gemaal ter verbetering van de veiligheid, bereikbaarheid en onderhoudbaarheid van het gemaal. Tevens zal ook groot onderhoud aan het gemaal worden uitgevoerd. Om het voorzieningsgebied Berkenrijs optimaal te laten functioneren hangt deze investering samen met K2023-030 Vernieuwen Gemaal Berkenrijspad en K2023-035 Optimalisatie watersysteem Berkenrijs.

7.1.3 Programma Waterketen

47. 7304100121 Vervangen & modernisering TAWaterketen

De technische automatisering bestaat uit een breed assortiment van beeldschermen, netwerken, computers, besturingscomputers en overige apparatuur. Dit alles is verbonden met installatieonderdelen zoals pompen, afsluiters, schakelaars en opnemers. Als oplossingsrichting is voorgesteld om het verouderde deel van de TA te vervangen en te moderniseren. Hiermee wordt een robuuste TA opgeleverd die toekomstbestendig en onderhoudbaar is.

48. 7304210037 1-step-Anammox Sluisjesdijk

In de ALM-studie Sluisjesdijk is geconstateerd dat de huidige capaciteit van de Anammox-reactor onvoldoende is om de gehele stikstofrijke deelstroom te behandelen. Daarom is geadviseerd een specifieke deelstroombehandelingsstudie uit te voeren gegeven de leeftijd, het pilot-karakter van de Anammox en de op termijn benodigde renovaties. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk bepaald.

49. K2018-066 ALM ZE Spijkenisse

Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant is de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Spijkenisse opgesteld. Programmering en uitvoering van een opgave met onderhavige omvang is een continue proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de planning & control (P&C)-cyclus. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart en is ten behoeve van de voorbereidingen het krediet 7304100171 ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse toegekend.

50. K2018-069 Online meters sliblijn rwzi's

Toepassing van online-meters in het zuiveringsproces is onderdeel van het toekomstbestendig maken van de rwzi's. Met deze meetinstrumenten is het mogelijk de bedrijfsvoering van de rwzi's op afstand te doen en daarmee gepaard gaande stabielere en efficiencyverbetering van de bedrijfsvoering en betere prestaties van de installaties. Naar de toekomst toe maakt dit op afstand (zelf)sturende rwzi's mogelijk.

51. K2018-077 Centrifuges rwzi Zwijndrecht

De centrifuges op de rwzi Zwijndrecht naderen het einde van de technische levensduur. Op basis van een (no-regret) aanpak i.v.m. de relatie met het lopende Slibstrategie-traject waar nog besluitvorming moet plaatsvinden zijn instandhoudingsmaatregelen onderzocht.

52. [K2018-078 Centrifuges rwzi Dordrecht](#)

De centrifuges op de rwzi Dordrecht naderen het einde van de technische levensduur. Een onderzoek naar de wijze van vervanging van de centrifuges wordt opgestart, met in acht neming van de ontwikkelingen passend binnen de varianten van slibverwerking.

53. [K2018-080 Gashouder Sluisjesdijk](#)

De gashouder dient als buffering van het biogas uit de gasproductie. Deze buffering, ofwel tijdelijke opslag, zorgt ervoor dat de Warmtekrachtkoppeling (WKK) (omzetting van gas naar warmte en elektriciteit) efficiënter kan plaatsvinden en draagt bij aan de veiligheid en het voldoen aan vergunningseisen. Het doel van deze investering is dat na de vervanging of de renovatie de buffercapaciteit van de gashouder van de WKK weer efficiënt en betrouwbaar kan functioneren. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

54. [K2018-107 Investerings vanuit ALM ZE Heenvliet](#)

Uitvoeren van een ALM-variantenstudie die leidt tot een voorkeursvariant die daarna wordt uitgewerkt in maatregelen (o.a. potentiële investeringen) met bijbehorende programmering.

55. [K2018-108 Investerings vanuit ALM ZE Hellevoetsluis](#)

Uitvoeren van een ALM-variantenstudie die leidt tot een voorkeursvariant die daarna wordt uitgewerkt in maatregelen (o.a. potentiële investeringen) met bijbehorende programmering.

56. [K2018-109 Investerings ALM's Goeree-Overflakkee](#)

Op basis van de door de VV vastgestelde ALM-voorkeursvariant is de meerjarenprogrammering voor de zuiveringskring Goeree-Overflakkee opgesteld. Programmering en uitvoering van een opgave met onderhavige omvang is een continue proces en zal de komende jaren dan ook doorlopend geactualiseerd en bijgesteld worden in de P&C-cyclus. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart en is ten behoeve van de voorbereidingen het krediet 7304100171 ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse toegekend.

57. [K2020-017 Schoorsteen LV Sluisjesdijk](#)

De schoorsteen op Sluisjesdijk voor de afvoer van gereinigde lucht (incl. de luchtafvoer van Dokhaven) is toe aan levensduurverlengend onderhoud. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

58. [K2020-018 Influentafsluiters LV Dokhaven](#)

Voor de circa 70 influentafsluiters in Dokhaven is het noodzakelijk onderhoud uit te voeren zonder de totale zuivering stil te leggen. Aan de afsluiters zijn gebreken geconstateerd die levensduur verlengend onderhoud noodzakelijk maken.

59. [K2020-023 Silo's LV Dokhaven_Sluisjesdijk](#)

Op de locaties Dokhaven en Sluisjesdijk zijn verschillende tanks en silo's aanwezig die 30 jaar in bedrijf zijn. De leeftijd en toestand maken levensduur verlengend onderhoud noodzakelijk. Voor het onderdeel Sluisjesdijk zal de aanpak en planning in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald worden.

60. K2020-024 Duurz uitv verlichting Dokh_Sluisjesdk

Door het vervangen van de verouderde verlichting wordt bespaard op onderhoudskosten en energieverbruik. Voor het onderdeel Sluisjesdijk zal de aanpak en planning in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald worden.

61. K2020-026 Bandfilter LV Sluisjesdijk

Leeftijd en functioneren van de bandfilter vormen aanleiding voor een potentiële vervanging. Multifunctionele inzetbaarheid en optimalisatie zijn onderdeel van het voorbereidend onderzoek. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

62. K2020-027 Investerings vanuit ALM ZE Dokhaven

Uitvoeren van een ALM-variantenstudie die leidt tot een voorkeursvariant die daarna wordt uitgewerkt in maatregelen (o.a. potentiële investeringen) met bijbehorende programmering.

63. K2020-028 Investerings vanuit ALM ZE Dordrecht

Uitvoeren van een ALM-variantenstudie die leidt tot een voorkeursvariant die daarna wordt uitgewerkt in maatregelen (o.a. potentiële investeringen) met bijbehorende programmering.

64. K2020-050 Huis op Orde 2020 Jaarschijf 2022

65. K2020-051 Huis op Orde 2020 Jaarschijf 2023

Er is een grote werkvoorraad ontstaan van noodzakelijke vervangingswerkzaamheden op de rwzi's. Deze investeringen dragen bij aan het op orde komen voor het programma Waterketen.

66. K2020-068 Waterketen 2022 HoO

67. K2020-069 Waterketen 2023 HoO

Een aantal uit te voeren activiteiten valt onder de categorie investeringen omdat zij levensduur verlengend zijn.

68. K2020-070 Vervangingsinvest. Waterketen 2024

69. K2022-001 Vervangingsinvest. Waterketen 2025

70. K2022-002 Vervangingsinvest. Waterketen 2026

71. K2023-001 Vervangingsinvest. Waterketen 2027

Installatie-onderdelen van zuiveringen en rioolgemaal die aan het einde van de technische levensduur zijn, dienen vervangen te worden om hun functie te blijven behouden.

7.1.4 Programma Wegen

72. K2018-114 Vervangen verkeersregelininstallaties

Dit betreft een investering voor vervanging van de verkeersregelininstallaties Gebroken Meeldijk en Hoekseweg-Keizersdijk vanwege einde technische levensduur.

73. K2018-118 Vervanging openbare verlichting 2022

Dit betreft een vervangingsinvestering voor openbare verlichting ouder dan 40 jaar, zoals opgenomen in de Kadernota 2014. De exacte locatie wordt een jaar daarvoor bepaald. De investering start in 2022 en wordt mogelijk in Q1 van 2023 afgerond.

74. K2020-030 Vervanging Kunstwerken

Vanaf 2012 zijn diverse kunstwerken aan vervanging/renovatie toe. Renovatie/vervanging draagt bij aan zowel de doelstellingen voor verkeersveiligheid als voor bereikbaarheid.

75. K2020-031 Fietspad Reedijk

Het fietspad langs de Reedijk (Heinenoord), tussen de aansluiting Blaaksedijk en de toegangsweg naar de Heinenoordtunnel, is een ontbrekende schakel in het fietsroutenetwerk. Het project is opgenomen in de regionale en provinciale (fiets)plannen. Het project start in 2022 en wordt in Q2 van 2023 opgeleverd.

76. K2020-032 Fietsvoorziening Molendijk-Steegjesdijk

De fietsverbinding tussen Goudswaard en Piershil is een ontbrekende schakel in het fietsroutenetwerk. Uitvoering wordt gecombineerd met groot onderhoud. Het project is opgenomen in regionale en provinciale plannen.

77. K2021-005 Groot onderhoud wegen jaarschijf 2023

78. K2021-006 Groot onderhoud wegen jaarschijf 2024

79. K2021-007 Groot onderhoud wegen jaarschijf 2025

De wegen van WSHD worden getoetst volgens de Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW) normering. Bestuurlijk is afgesproken dat het wegenareaal in 'redelijke' staat moet verkeren. De vertaling hiervan is gesteld op maximaal 15% van de verharding van het wegareaal per gemeente op kwaliteitsniveau D, zijnde 'slecht'. Op dit moment ligt het gemiddelde kwaliteitsniveau voor de wegen van WSHD onder de 15%, maar de wegen degenereren en als we de totale onderhoudsopgave met kwaliteit C en D opstellen staat daar een grote opgave tegenover voor groot onderhoud aan de verharding. Momenteel wordt gestreefd naar 15% D (zijnde 'slecht') per gemeente.

80. K2022-012 Aanpak ontsluiting Zuid-West Hoeksche Waard

De gemeente Hoeksche Waard en Hollandse Delta werken gezamenlijk aan een betere ontsluiting van het zuidwestelijke deel van de Hoeksche Waard. Daarbij gaat het enerzijds om een doorontwikkeling van de vorkstructuur uit de Mobiliteitsagenda Hoeksche Waard. Daarbij wordt beoogd de bereikbaarheid te verbeteren en de bestaande verkeersstromen te herstructureren. Anderzijds wordt, ten westen van Goudswaard, gewerkt aan de ontwikkeling van de Leenheerenpolder (woningbouw, natuur). De ontsluiting van dit gebied vraagt om een aanpassing van de bestaande wegen.

- 81. K2022-013 Essentaksterfte 2022
- 82. K2022-015 Essentaksterfte 2024
- 83. K2022-016 Essentaksterfte 2025
- 84. K2022-017 Essentaksterfte 2026

In stand houden duurzaam bomenareaal: De essen in het areaal worden bedreigd door de essentaksterfte. Na inspectie in 2021 is een plan van aanpak gemaakt waarbij de zieke essen geleidelijk worden vervangen door resistente essen of een ander boomsoort.

- 85. K2022-019 Herplantplicht 2023
- 86. K2022-020 Herplantplicht 2024
- 87. K2022-021 Herplantplicht 2025
- 88. K2022-022 Herplantplicht 2026

Uitvoeren van de herplantplicht zoals opgenomen in het Groenbeleidsplan.

- 89. K2023-006 Groot onderhoud wegen jaarschijf 2026
- 90. K2023-007 Groot onderhoud wegen jaarschijf 2027

De wegen van WSHD worden getoetst volgens de CROW normering. Bestuurlijk is afgesproken dat het wegenareaal in 'redelijke' staat moet verkeren. De vertaling hiervan is gesteld op maximaal 15% van de verharding van het wegareaal per gemeente op kwaliteitsniveau D, zijnde 'slecht'. Op dit moment ligt het gemiddelde kwaliteitsniveau voor de wegen van WSHD onder de 15%, maar de wegen degenereren en als we de totale onderhoudsopgave met kwaliteit C en D opstellen staat daar een grote opgave tegenover voor groot onderhoud aan de verharding. Momenteel wordt gestreefd naar 15% D (zijnde 'slecht') per gemeente.

- 91. K2023-008 Bermen 2023

Met de aanpak van de wegbermen wordt, naast een duurzame inrichting, de verkeersveiligheid geborgd: een voertuig die in de berm belandt moet zonder noemenswaardige schade, weer veilig terug op de weg kunnen komen.

Anderzijds kan het voor de bruikbaarheid van de weg nodig zijn de verharding te verbreden, zonder dat dit de functie van de weg aantast. Dit wordt veelal uitgevoerd met het aanbrengen van elementenverharding in de berm (in plaats van het verbreden van de asfaltconstructie).

Voor de (planmatige) aanpak van de wegbermen is geen budget beschikbaar binnen de investeringen voor het groot onderhoud. Wel wordt de aanpak van de wegbermen (zoveel als mogelijk) gecombineerd met het groot onderhoud aan de verharding.

- 92. K2023-026 Aanpak Trambaanpad

Het Trambaanpad (de fietsverbinding tussen Spijkenisse en Hellevoetsluis) is een belangrijke schakel in het fietsnetwerk binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). De MRDH en de provincie hebben de opgave geformuleerd deze route op te waarderen tot snelfietsroute.

Door het mede verwezenlijken van deze snelfietsroute pakken we een actieve rol in de mobiliteitstransitie zoals beschreven in onze ambitie uit het Wegenbeheerprogramma. Concreet betekent dit het verbreden van bestaande fietspaden en aanpassen van voorrangregelingen ter verbetering van de verkeersveiligheid en doorstroming.

93. [K2023-027 Metropolitane fietsroute Dordrecht – Rotterdam](#)

De fietsverbinding tussen Dordrecht en Rotterdam is een belangrijke schakel in het fietsnetwerk binnen de (MRDH) en de Drechtsteden. De MRDH en de provincie hebben de opgave geformuleerd deze route op te waarderen tot Metropolitane fietsroute (MFR).

Door het mede verwezenlijken van deze MFR pakken we een actieve rol in de mobiliteitstransitie zoals beschreven in onze ambitie uit het Wegenbeheerprogramma. Bestaande wegen zullen worden aangepast, zo mogelijk in combinatie met groot onderhoud en/of dijkversterking.

94. [K2023-028 IJsselmonderandweg / van Hofstraat](#)

De aanpak van de verkeersafwikkeling op de IJsselmondse Randweg (Barendrecht/Ridderkerk) is benodigd om de verschillende opgaven die vanuit de wegentaak ingevuld moeten worden integraal op te pakken.

De verkeersafwikkeling op de IJsselmondse Randweg (Barendrecht/Ridderkerk) staat steeds meer onder druk. Mede door de doorontwikkeling van omliggende bedrijventerreinen alsook de toename van het verkeer in het algemeen is vooral op de aanwezige kruispunten sprake van een slechte doorstroming. Daarnaast is de oversteekbaarheid voor voetgangers en (brom)fietsers verslechterd. Dat is vooral voor de verkeersveiligheid een groot aandachtspunt.

Ook geeft de onderhoudstoestand aanleiding de weg aan te pakken.

95. [K2023-029 Optimalisatie fietsnetwerk](#)

In het Wegenbeheerprogramma is de ambitie opgenomen een actieve rol in de mobiliteitstransitie te pakken. Concreet probeert het waterschap bij te dragen aan een toename van het fietsgebruik door het verbeteren van het fietsnetwerk.

Daarnaast is het aantal ongevallen onder fietsers de afgelopen jaren toegenomen. Mede ter verbetering van de verkeersveiligheid zal de infrastructuur moeten worden aangepast. Uitvoering vindt, overeenkomstig het Wegenbeheerprogramma, zoveel als mogelijk plaats in combinatie met groot onderhoud aan de betreffende trajecten.

7.1.5 Programma Bestuur en Organisatie

96. [K2020-039 Vervanging noodcomm. Middel calamiteitenorganisatie](#)

De huidige portofoons dateren uit 2008 worden conform contract jaarlijks gecontroleerd en onderhouden. In 2020 is in het gehele gebied een portofoon netwerk frequentietest uitgevoerd om het bereik te testen en te optimaliseren. De portofoons op het hoofdkantoor in Ridderkerk worden ook voor de bedrijfshulpverleningV gebruikt. In 2022 start een onderzoek naar de eisen en wensen van een noodcommunicatiemiddel voor de calamiteitenorganisatie, gebaseerd op de nieuwe werkwijze. In 2023 zal op basis van het resultaat het aanbestedingstraject gestart worden om voor de calamiteitenorganisatie een gewenst product aan te schaffen voor tijdens een calamiteit en bij uitval telecommunicatie.

97. [K2022-023 Aanschaf meetwagen](#)

Om actuele metingen bij bedrijven te kunnen blijven uitvoeren ten behoeve van opgelegde heffingen, wordt de verouderde meetwagen vervangen.

98. [K2023-002 Vervangingsinvestering ICT Middelen 2024](#)

99. [K2023-003 Vervangingsinvestering ICT Middelen 2025](#)

100. [K2023-004 Vervangingsinvestering ICT Middelen 2026](#)

101. [K2023-005 Vervangingsinvestering ICT Middelen 2027](#)

Dit betreft de meerjarige vervangingsopgave voor ICT Middelen.

102.Aanschaf surveillance vaartuig (RIB)

Op het Brielse Meer wordt veel gevaren met waterscooters en jetski's daarnaast is er een snelvaargebied waar met hoge snelheden gevaren wordt. Om hier toch goed op te kunnen treden is een ander soort boot nodig dan eerder is aangeschaft. De samenwerking met toezichthoudende en handhavende partners begint nu goed op gang te komen. De aan te schaffen boot draagt bij aan het vergroten van de veiligheid voor de recreanten en toezicht gehouden op het voldoen aan wet- en regelgeving. Daarnaast is het waterschap het bevoegde gezag met betrekking tot het vaarwegbeheer aldaar. Ook met betrekking tot het imago van het waterschap geeft dit een bijdrage omdat notoire overtreeders nu kunnen worden aangepakt.

103.K2023-025 Integrale veiligheidssignalering

Met het plaatsen van veiligheidssignalering wordt een veiligere werkomgeving gecreëerd voor werknemers en externe aanwezigen. Hiermee voldoet het Waterschap aan de geldende wet- en regelgeving en wordt het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers gestimuleerd door het verkregen inzicht. Ook wordt een bijdrage geleverd aan het realiseren van trede 3 op de Nederlandse norm Veiligheidsladder. De signaleringen dragen tevens bij aan het inzichtelijk maken van de aanwezige gevaren met bijbehorende geboden en verboden om deze te beheersen. Om te zorgen voor een eenduidige structuur zal de signalering op alle steunpunten, RWZI's, sluizen, (grote) oppervlaktewatergemalen, rioolgemalen, etc. en het hoofdkantoor van het waterschap worden geplaatst (waar nodig).

7.2 Geplande investeringen

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
	Waterveiligheid						
1	7202200015	Realisatie Zettingsvloeijing V3T	Diverse gemeenten	2022	2023	2022	2025
	Voldoende en Schoon Water						
2	7103100342	Wateropgave Hoogvliet peilvak Y03.005	Rotterdam	2018	2018	2022	2025
3	7103100362	Waterkraan fase 1 Dordrecht	Dordrecht	2019	2020	2022	2023
4	7103100363	Waterhuishoud.pl ResrvaatOudelandvStryen	Hoeksche Waard	2022	2023	2022	2025
5	7103300139	Vernieuwen aanvoergemaal Kwakpolder	Albrandswaard	2022	2023	2022	2024
6	7103300140	Optimalisatie CMK GO Duiker Slechtvalk	Goeree-Overflakkee	2022	2023	2023	2025
	Waterketen						
7	7304000055	Bijdrage ren. Persleiding RG Holwinde	Rotterdam	2016	2016	2025	2025
8	7304000063	Bijdrage aan R'dam (afvalwtranspsysteem)	Rotterdam	2021	2022	2025	2025
9	7304100708	Dokhaven bellenbeluchting B-trap	Rotterdam	2014	2016	2025	2027
10	7304210026	Verwerving grond Sluisjesdijk	Rotterdam	2015	2015	2022	2022
11	7304210027	Aanleg rondweg	Rotterdam	2015	2016	2022	2029
12	7304210036	Centrifuges Sluisjesdk pompen ontw.slib	Rotterdam	2019	2021	2025	2029
	Wegen						
13	7405130156	Aanpak Korteweg	Zuid-Beijerland	2022	2024	2022	2024
14	7405210017	Bijdrage ontsluiting N215 Nieuwe-Tonge	Goeree-Overflakkee	2008	2009	2022	2024
15	7405210062	Trajectaanpak Duurzaam Veilig	Diverse gemeenten	2019	2021	2023	2023

7.2.1 Programma Waterveiligheid

104.7202200015 Realisatie Zettingsvloeijing V3T

In de verlengde 3^e toetsronde in 2013 bleek ca. 7 km van de primaire waterkering niet te voldoen aan de wettelijke voorschriften behorende bij het faalmechanisme zettingsvloeijing. Dit heeft geleid tot het HWBP-project 16^E: 'Zettingsvloeijing V3T'. Doel van dit project is om te zorgen dat de primaire waterkeringen weer aan de wettelijke normen voldoen

7.2.2 Programma Voldoende en Schoon Water

105.7103100342 Wateropgave Hoogvliet peilvak Y03.005

Dit project geeft invulling aan het oplossen van een deel van de stedelijke wateropgave van het waterschap. Het betreft een bijdrage aan de gemeente Rotterdam voor het realiseren van waterberging in peilvak Y03.005 te Hoogvliet. Het project omvat het vervangen van een duiker voor open water.

106.7103100362 Waterkraan fase 1 Dordrecht

Nabij de Zuidendijk en Haaswijkweg in Dordrecht functioneert het watersysteem niet naar behoren. Door het relinen van een aantal duikers en het vervangen van een vaste stuw is de opgave oplosbaar. Met de gemeente Dordrecht wordt gesproken over de mogelijkheid om deze opgave onder te brengen in het gezamenlijk project Waterkraan. Deze afstemming verloopt moeizaam. Naar verwachting worden in Q1 nieuwe afspraken gemaakt over een nadere invulling van het project de Waterkraan.

107.7103100363 Waterhuishoud.pl ResrvaatOudelandvStryen

In 1994 is een inrichtingsplan opgesteld met maatregelen om de ecologische potentie van het Oudeland van Strijen tot ontwikkeling te brengen. De maatregelen waren gericht op de verbetering van de waterkwaliteit. Het eerste pakket aan maatregelen is uitgevoerd, echter een peilverhoging naar een maximaal peil van normaal Amsterdams peil -2,00 min de reservaatgedeelten kan nog niet worden gerealiseerd. Het waterschap ontwerpt samen met Staatsbosbeheer (SBB) een waterhuishoudingsplan voor het reservaatgebied dat recht doet aan de vernattingdoelstelling van zowel SBB als de provincie en als het mogelijk maken van het instellen van het gewenste hogere waterpeil.

108.7103300139 Vernieuwen aanvoergemaal Kwakpolder

Tijdens werkzaamheden in het kader van Sanering Rhoonse stort is lekkage ontstaan in de persleiding behorend tot gemaal Kwak. Deze is hierdoor onbruikbaar geworden. De verbinding moet worden vervangen.

109.7103300140 Optimalisatie CMK GO Duiker Slechtvalk

Door de realisatie van de Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK) is het watersysteem op Goeree-Overflakkee op een aantal plaatsen gewijzigd. Na afronding van het CMK project is gebleken dat een aantal optimalisaties gedaan kan worden binnen het watersysteem. Dit betreft o.a. het verbeteren van de waterafvoer van peilgebied 'Polder Westplaat Buitengronden' te Sommelsdijk. Het peilgebied voldoet nu niet aan de afvoernorm.

7.2.3 Programma Waterketen

110.7304000055 Bijdrage ren. Persleiding RG Holwinde

De gemeente Rotterdam pleegt grote investeringen in de aanvoersystemen van de rwzi's Dokhaven en Hoogvliet. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat rioolgemaal en persleidingen aan een grote renovatie toe zijn, anderzijds wordt door de gemeente een optimalisatie in het afvalwatertransportsysteem van de rwzi Dokhaven doorgevoerd. In het kader van de kostenverdeling tussen Rotterdam en WSHD betreffende het bij de gemeente Rotterdam in eigendom en beheer zijnde afvalwatertransportsysteem, dient WSHD financieel bij te dragen aan de investeringskosten. De investeringen (en diensengevolge de bijdragen) strekken zich uit over meerdere jaren. Deze bijdrage betreft de renovatie van de persleiding van rioolgemaal Holwinde naar de rwzi Hoogvliet.

111.7304000063 Bijdrage aan R'dam (afvalwtrantsysteem)

Rotterdam is reeds enige jaren bezig met de renovatie en optimalisatie van dit stelsel. Per jaarschijf vindt verrekening plaats. De gemeente Rotterdam pleegt grote investeringen in de aanvoersystemen van de rwzi's Dokhaven en Hoogvliet. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat de rioolgemaal en persleidingen aan een grote

renovatie toe zijn anderzijds wordt door de gemeente een optimalisatie in het afvalwatertransportsysteem van de rwzi Dokhaven doorgevoerd. Op basis van de kostenverdeling tussen Rotterdam en WSHD betreffende het bij de gemeente Rotterdam in eigendom en beheer zijnde afvalwatertransportsysteem, dient WSHD financieel bij te dragen aan de investeringskosten. De investeringen (en diensgevolge de bijdragen) strekken zich uit over meerdere jaren.

112.7304100708 Dokhaven bellenbeluchting B-trap

Dit project heeft tot doel het vervangen van het bestaande beluchtingsysteem door een nieuw energie-efficiënt beluchtingsysteem. Hiermee kan een energiebesparing gerealiseerd worden. De uiteindelijke oplossingsrichting en investeringsafweging is onderdeel van de ALM Dokhaven.

113.7304210026 Verwerving grond Sluisjesdijk

Dit project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de ALM-studie Sluisjesdijk. De mogelijke grondaankoop is ten behoeve van een rondweg die voorziet in het reduceren van onveilige situaties en logistieke knelpunten op en bij het terrein Sluisjesdijk en daarnaast in het creëren van flexibiliteit en ruimte. Afhankelijk van de voorwaarden tot koop zal worden gezien of overgegaan wordt tot daadwerkelijke aankoop. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

114.7304210027 Aanleg rondweg

Dit project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de ALM-studie Sluisjesdijk. De rondweg voorziet, in combinatie met de terreinaanpassingen en grondverwerving, in het reduceren van onveilige situaties en logistieke knelpunten en daarnaast in het creëren van flexibiliteit en ruimte. De start en doorgang van dit project kan alleen plaatsvinden indien de grondverwerving heeft plaatsgevonden. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

115.7304210036 Centrifuges Sluisjesdk pompen ontw.slib

De centrifuges, ontwaterd slibpompen en alle bijbehorende randapparatuur zoals aandrijving, besturing, meet- en doseervoorzieningen zijn aan modernisering en/of vervanging toe. Dit geldt ook voor de opslag- en (doseer)voorzieningen ten aanzien van chemicaliën. Deze investering is nodig om de betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid en prestaties te garanderen en te verbeteren. Aanpak en planning worden in de Pré-projectfase Sluisjesdijk 2.0 bepaald.

7.2.4 Programma Wegen

116.7405130156 Aanpak Korteweg

In 2022 is de SOK met de gemeente HW getekend voor de aanleg van een vrij liggend fietspad langs de Korteweg. Deze wordt ook duurzaam veilig ingericht. In 2023 wordt het definitief ontwerp gemaakt en daarop een contract aanbesteed. De aanleg is gepland in 2024 en afronding van het project in 2025.

117.7405210017 Bijdrage ontsluiting N215 Nieuwe-Tonge

Met de provincie Zuid-Holland en de gemeente Goeree Overflakkee wordt gewerkt aan de aanpak van de ontsluiting van Nieuwe Tonge. Het betreft een bijdrage aan de realisatie van een rotonde en een ongelijkvloerse kruising. De overeenkomst met de provincie wordt in 2023 opgesteld. Realisatie vooralsnog gepland vanaf 2024.

118.7405210062 Trajectaanpak Duurzaam Veilig

Deze investering is afkomstig uit het WGBP en betreft het duurzaam veilig inrichten van wegen. Uitvoering vindt, overeenkomstig het Wegenbeheerprogramma, plaats in combinatie met groot onderhoud aan de/het betreffende traject(en).

7.3 Lopende investeringen

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
	Waterveiligheid						
1	7001014510	Fase II Dijkverst. HW Zuid HWBP2	Cromstrijen/Strijen	2017	2019	2017	2022
2	7202100320	Versterken drie regionale waterkeringen	Diverse gemeenten	2019	2020	2019	2023
3	7202100323	Aankoop 1/8deel prim. Waterk. Stellend.	Goeree Overflakkee	2021	2021	2021	2022
4	7202200016	Herstel duindynamiek Springertduinen	Goeree Overflakkee	2021	2022	2022	2022
	Voldoende en Schoon Water						
5	7103000016	Peilbesluit Adrianapolder	Goeree-Overflakkee	2019	2019	2020	2024
6	7103100199	Spinozapark fase 3	Rotterdam	2013	2013	2013	2024
7	7103100219	Nw.BesturingWatersyst TechnAutom(NBWS-TA	Hele beheersgebied	2013	2013	2018	2023
8	7103100258	Nieuwe Besturing Watersysteem – BOS	Hele beheersgebied	2020	2020	2021	2023
9	7103100282	Y09.019 Wateropgave Hillevliet	Rotterdam	2018	2019	2022	2023
10	7103100288	Maatregelen Binnenbedijkte Maas	Binnenmaas	2020	2022	2020	2023
11	7103100327	2 KRW maatregelen Hoeksche Waard	Diverse gemeenten	2019	2019	2020	2023
12	7103100338	Renovatie Gemaal Stellendam	Goeree Overflakkee	2017	2018	2020	2023
13	7103100344	NBW 2017-2027 Peilvak 17° Binnenmaas	Strijen	2018	2019	2018	2024
14	7103100345	Optimalisatie Watervoorz Brielse Meer	Brielle	2018	2021	2018	2022
15	7103100368	Waterberging hart van Reyerood	Rotterdam	2018	2019	2022	2024
16	7103100351	Vervangen duiker Munnikensteeg	Zwijndrecht	2020	2021	2020	2022
17	7103100354	Eff. Peilbesluit Groot Voorne West	Voorne Putten	2020	2021	2020	2022
18	7103100355	Peilbesluit Kilhaven	Goeree Overflakkee	2021	2021	2020	2022
19	7103100359	Inlaatvoorziening Piershilse Haven	Hoeksche Waard	2021	2022	2021	2024
20	7103100361	Vernieuwen Duiker Pietermanskijkje	Zwijndrecht	2021	2021	2021	2022
21	7103100365	Vervanging Stuwten 2022 HoO	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2022
22	7103100366	Vervanging Duikers 2022 HoO	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2022
23	7103100367	Vervanging Beschoeiingen 2022	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2022
24	7103300123	Gemaal Oudenhoorn	Hellevoetsluis	2020	2023	2020	2023
25	7103300126	Renovatie gemaal Kilhaven	Goeree Overflakkee	2020	2021	2020	2022
26	7103300132	Vervangen kunstwrkn act. Waterbeheersing	Diverse gemeenten	2020	2021	2020	2022

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
27	7103300136	Vergroten duiker De Hoef Heerjansdam	Zwijndrecht	2021	2022	2021	2022
28	7103300137	CMK optimalisaties	Goeree Overflakkee	2021	2022	2021	2022
29	7103300141	Diesel aangedreven noodbemaling	Goeree-Overflakkee	2021	2022	2021	2023
30	7103300142	NVO KRW waterlichaam De Waal	Ridderkerk	2021	2021	2022	2022
	Waterketen						
31	7304000060	Bijdrage renovatie Pretorialaan	Rotterdam	2014	2015	2017	2025
32	7304000064	Leidingverlegging rotonde N218Oostvoorne	Westvoorne	2018	2018	2018	2023
33	7304000068	Renovatie rioolgemaal Ouddorp	Goeree Overflakkee	2021	2022	2020	2022
34	7304000071	Renovatie rioolgem Brabant Spijkenisse	Nissewaard	2022	2023	2021	2023
35	7304000072	Bijdrage rioolgemaal Poortugaal	Albrandswaard	2021	2022	2022	2022
36	7304000073	Nieuwbouw rioolgem Hoeksedijk (Maasdam)	Hoeksche Waard	2022	2023	2022	2023
37	7304000074	Renovatie rioolgem Middelharnis Dorp	Goeree Overflakkee	2022	2024	2022	2023
38	7304000075	Renovatie rioolgemaal Heenvliet	Nissewaard	2022	2022	2022	2023
39	7304100118	Online meters waterlijn rwzi's	Diverse gemeenten	2018	2019	2020	2023
40	7304100132	Kettingruimers Dokhaven 2020 – 2023	Rotterdam	2020	2020	2019	2023
41	7304100141	Renovatie Beluchtingsys Zwijndrecht	Diverse gemeenten	2020	2020	2020	2022
42	7304100143	Ijzerchloride doseerinstal. Spijkenisse	Nissewaard	2020	2020	2020	2022
43	7304100144	Ammoniummeters Hoogvliet	Rotterdam	2020	2020	2020	2022
44	7304100146	Def herstel leidingwerk Dordrecht	Dordrecht	2020	2020	2020	2022
45	7304100149	Mob. Ijzerchloride paxinstallatie rwzi's	Diverse gemeenten	2020	2020	2020	2023
46	7304100151	Retourslibafsluiters Dokhaven	Rotterdam	2021	2022	2020	2023
47	7304100152	Roostergoed installaties Dokhaven	Rotterdam	2021	2022	2020	2022
48	7304100153	RG Transport Installatie Dokhaven	Rotterdam	2021	2022	2020	2022
49	7304100158	Ijzerchloride Strijen	Hoeksche Waard	2020	2021	2020	2022
50	7304100160	Vervangen platte daken Dokhaven	Rotterdam	2021	2021	2020	2022
51	7304100161	Ijzerchloride Zwijndrecht	Zwijndrecht	2021	2021	2020	2022
52	7304100163	Aanpassen blowers Dordrecht	Dordrecht	2021	2021	2020	2022
53	7304100166	Aanpassen monsternamkasten COVID	hele beheersgebied	2021	2021	2021	2022
54	7304100167	Renov. Influentvijzels Hellevoetsluis	Hellevoetsluis	2021	2022	2021	2023
55	7304100169	Vervangen meetapparatuur div rwzi/rg	Diverse gemeenten	2021	2022	2021	2022

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
56	7304100171	ALM Goeree Overflakkee-Spijkenisse	Goeree Overflakkee/Nissewaard	2020	2035	2021	2028
57	7304100181	Verv meetapparatuur div rwzi/rg 2022	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2023
58	7304100182	Vervangen effluentpompen RWZI Oostvoorne	Goeree Overflakkee	2022	2022	2022	2023
59	7304100183	Aanp Bedrijfswaterinstall Oostvoorne	Westvoorne	2022	2024	2022	2023
60	7304100184	Vervangen ruimerbrug Oostvoorne	Westvoorne	2022	2024	2022	2023
61	7304100185	Vervangen draaikranslager div rwzi's	Diverse gemeenten	2022	2024	2022	2023
62	7304100186	Vervangen tweede drukmeter div loc	Diverse gemeenten	2022	2024	2022	2023
63	7304100187	Verv Luchtlijn+Roostergoedinst Zwijndr	Zwijndrecht	2022	2022	2022	2025
64	7304100188	Installatie spatschermen Spijkenisse	Nissewaard	2022	2022	2022	2023
65	7304100189	Beluchtingssysteem A-trap LV Dokhaven	Rotterdam	2022	2024	2022	2023
66	7304210017	Schakelkasten Sluisjesdijk	Rotterdam	2012	2017	2016	2029
67	7304210018	WarmteKrachtKoppeling (WKK)Sluisjesdijk	Rotterdam	2014	2018	2015	2022
68	7304210021	Gassysteem Sluisjesdijk (op termijn)	Rotterdam	2017	2019	2018	2025
69	7304210023	Slibindikking,slibontwater. Sluisjesdijk	Rotterdam	2015	2016	2018	2027
70	7304210025	Terreinaanpassingen Sluisjesdijk	Rotterdam	2015	2015	2017	2029
71	7304210042	Aanschaf centrifuges Sluisjesdijk	Rotterdam	2019	2021	2020	2025
72	7304210043	Voorindikers LV Sluisjesdijk	Rotterdam	2022	2023	2021	2022
73	7304210044	Aanpassing ventilatiegebouw Sldk	Rotterdam	2021	2023	2021	2023
74	7304210045	Luchtbehandeling ontw.lijn Dordrecht	Dordrecht	2021	2021	2020	2022
75	7304210046	Revisie slibretourvizels Zwijndrecht	Zwijndrecht	2021	2021	2021	2022
76	7811700014	RWZI Duurzaamheid en Veiligheid IJS.	Ridderkerk	2022	2024	2022	2024
	Wegen						
77	7405130078	3e Barendrechtseweg Y0246 vak 10 en 15	Barendrecht	2020	2020	2020	2022
78	7405130088	Buitenom H0172 vak 40, 45, 50	Hoeksche Waard	2020	2020	2020	2024
79	7405130089	Kruisweg G3950 vak 10	Goeree Overflakkee	2020	2020	2020	2022
80	7405130095	Bermverh. G3950 Kruisweg Achthuizen	Goeree-Overflakkee	2020	2020	2020	2022
81	7405130114	Kraaijenissedijk G6740 WV 10,15,20,30,50	Melissant	2021	2021	2021	2022
82	7405130115	Halspoldersdijk G6770 Hoofdrijbaan-35-1	Stellendam	2021	2021	2021	2022
83	7405130133	Materieel gladheidsbestrijding	Hele beheersgebied	2021	2024	2021	2023
84	7405130139	Ruigendijk V0453 Nissewaard	Nissewaard	2021	2021	2021	2022

Nr	Objectnr	Omschrijving	Gemeente	Oorspr. Jaar van aanvang	Oorspr. Jaar van realisatie	Jaar van aanvang	Jaar van realisatie
85	7405130141	Oudelandsedijk G0780 Dirksland	Goeree-Overflakkee	2021	2021	2021	2023
86	7405130149	Herplantplicht 2018-2019	Diverse gemeenten	2021	2022	2021	2022
87	7405130151	Bijdrage N217-Polderweg	Hoeksche Waard	2019	2023	2022	2024
88	7405130152	Herplantplicht 2022	Diverse gemeenten	2022	2022	2022	2022
89	7405130153	Groot onderhoud regio Oost	Hoeksche Waard IJsselmonde	2022	2022	2022	2022
90	7405130154	Groot onderhoud regio West	Voorne Putten Goeree-Overflakkee	2022	2022	2022	2022
91	7405130155	IJsselmondse Randweg	Ridderkerk	2022	2022	2022	2022
92	7405130157	Bermen 2022	Hele beheersgebied	2022	2022	2022	2022
93	7405210036	Bijdr verkeerscirc N215 Dirksland-Meliss	Goeree-Overflakkee	2020	2021	2020	2022
94	7405210053	Vervanging openbare verlichting 2020	Diverse gemeenten	2020	2021	2020	2022
95	7405210070	Bijdrage reconstructie A29-N487	Cromstrijen	2018	2019	2019	2023
96	7405210081	Vervanging openbare verlichting 2021	Hele beheersgebied	2020	2021	2020	2022
	Bestuur en Organisatie						
97	7610000007	Waterschapsverkiezingen 2023	n.v.t.	2022	2023	2022	2023
98	7610000009	Fysieke Toegangsbeveiliging	Diverse gemeenten	2020	2022	2020	2023
99	7811500097	MDW Glasvezel&ICT werkplek buitenloc.	n.v.t.	2022	2023	2022	2023
100	7811500098	MDW – ICT middelen	n.v.t.	2022	2022	2022	2022
101	7811700012	Zon op dak	Divers	2021	2022	2022	2022
102	7811700013	Duurzaamheid en Veiligheid IJsselmonde	Ridderkerk	2022	2024	2022	2024
103	7811700015	Nieuwbouw Loods Strijen	Hoeksche Waard Strijen	2022	2023	2022	2024
104	7811700016	Vervanging dak Het Schap	Ridderkerk	2022	2022	2022	2024
105	7811700017	Klimaatinstallatie het Schap	Ridderkerk	2022	2022	2022	2024
106	7811700018	Klimaatinstallatie Waterschapshuis	Ridderkerk	2022	2023	2022	2024
107	7811700019	Verlichting Waterschapshuis	Ridderkerk	2022	2024	2022	2024
108	7811800019	Materieel civiel&cultuurtechn.Onderh2015	n.v.t.	2015	2021	2020	2022
109	7811800020	Civiel en cultuurtechnisch onderhoud2016	n.v.t.	2016	2021	2020	2023
110	7811800021	Civiel en cultuurtechnisch onderhoud2017	n.v.t.	2017	2021	2020	2023
111	7811800022	Vervanging meubilair 2020	n.v.t.	2020	2020	2020	2024

7.4 Risico's

Risico Waterveiligheid	Kans	Financieel gevolg
Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma De gezamenlijke waterschappen dragen 50% bij aan de jaarlijkse kosten voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Rijk de andere 50%. De totale hoogte van de jaarlijkse kosten van het HWBP is wettelijk vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de IBOI (Index voor Bruto OverheidsInvesteringen). Van deze 50% wordt 10% als 'projectgebonden bijdrage' ingebracht door de waterschappen, en de resterende 40% wordt als 'solidariteitsbijdrage' door alle waterschappen gezamenlijk bijeengebracht. De verdeling over de waterschappen wordt gerelateerd aan het aantal inwoners en de hoogte van die WOZ-waarde in elk waterschap. Zowel de indexering dijkversterkingsprojecten, de projectgebonden bijdrage als de verdeelsleutel voor de solidariteitsbijdrage worden door het Rijk vastgesteld. Door de Unie van Waterschappen wordt vooraf een meerjarenraming voor de verwachte solidariteitsbijdrage per waterschap opgesteld ten behoeve van de begrotingen van de waterschappen. WSHD neemt deze meerjarenraming over, maar de daadwerkelijke solidariteitsbijdrage kan hoger (of lager) uitvallen op basis van werkelijke kosten, indexering en verdeelsleutel.	50%	€ 0,6 mln.
Risico Voldoende en Schoon Water	Kans	Financieel gevolg
Co-financiering POP3 De cofinanciering van het PlattelandsOntwikkelingsProgramma (POP3) programma wordt gedragen door de provincie en WSHD. Ten aanzien van de hoogte van de cofinanciering heeft WSHD een aanname gedaan. Indien het financiële beroep op het POP3 programma hoger wordt dan deze aanname wordt de bijdrage van WSHD hoger dan hetgeen waarmee rekening is gehouden in de begroting. Het risico heeft betrekking op een hogere aanspraak op de regeling dan verwacht.	30%	€ 0,6 mln.
Hogere kosten afzet bagger vanwege wijzigende wet- en regelgeving Wijzigende wet- en regelgeving t.a.v. milieuvreemde stoffen (zoals PFAS) kan resulteren in hogere kosten voor de afzet van bagger.	25%	€ 0,5 mln.
Vervuiling oppervlaktewater Het (tijdelijk) niet voldoen aan normen c.q. een overschrijding in het kader van de Waterwet en/of milieuvergunning. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een grote brand, transportongevallen of illegale lozingen op het oppervlaktewater waarvan de veroorzaker niet kan worden opgespoord en waardoor de kosten niet verhaald kunnen worden en voor rekening komen van WSHD.	10%	€ 0,6 mln.

Risico Waterketen	Kans	Financieel gevolg
Afname afvalwaterstroom zuiveringsinstallatie Dordrecht De zuiveringsinstallatie in Dordrecht ontvangt een substantiële hoeveelheid bedrijfsafvalwater. Eén bedrijf onderzoekt of zij dit afvalwater met ingang van 2023 zelf kunnen gaan zuiveren. Als dit wordt doorgezet, neemt de afvalwaterstroom op onze zuivering op termijn op jaarbasis met ongeveer 23.000 v.e. af. Dit komt overeen met een verwachte afname van de inkomsten van circa € 1,5 miljoen. Omdat de kosten van de zuivering grotendeels vast zijn, zal het zuiveringstarief gaan stijgen. De besparing op de variabele kosten wordt ingeschat op € 0,25 miljoen. De kans dat dit risico optreedt, is hoog (80%). Aangezien de zuivering nog gebouwd moet worden, is het effect op de heffing voor 2022 niet merkbaar. De verwachting is dat het aantal vervuilingseenheden van het bedrijf in 2023 en verder met 23.000 v.e. afneemt	80%	€ 1,5 mln.
Afvalstoffenbelasting Het verbranden van zuiveringsslib is vrijgesteld van afvalstoffenbelasting. Het voornemen van het kabinet (regeerakkoord 2017) om de vrijstelling op de afvalstoffenheffing op het (mono)verbranden van zuiveringsslib te laten vervallen, kan een grote invloed hebben op het tarief. In 2022 is deze heffing € 33,58 per ton. Via de Unie van Waterschappen is naar de wetgever gelobbyd om dit voornemen, dat leidt tot het rondpompen van overheidsgeld, te wijzigen. In het huidige regeerakkoord is dit voornemen niet meer genoemd. De verwachting is dan ook dat voor het huidige proces van verbranding van zuiveringsslib geen afvalstoffenheffing zal worden ingevoerd. Meer duidelijkheid komt hierover mogelijk bij Prinsjesdag 2022.	10%	€ 2,8 mln.
Bijdragen aan objecten van derden (Rotterdam) Medio 2016 heeft een afrekening van de bijdrage van het waterschap aan een door een gemeente gepleegde investering in een afvalwatertransportsysteem plaatsgevonden. Aanvankelijk heeft deze gemeente aangegeven dat er mogelijk een dispuut met de aannemer was over de afrekening van genoemd project. Later heeft betreffende gemeente aangegeven dat de verwachting was dat er geen grond was voor een claim en dat de verjaringstermijn bijna bereikt was. Derhalve is dit project in december 2016 definitief afgesloten. Ondanks de verwachtingen van betreffende gemeente inzake deze claim heeft de gemeente in april 2017 een brief ontvangen van het advocatenkantoor van de aannemer waarin wordt aangegeven dat de betreffende aannemer zich het recht wenst voor te behouden om de betalingen, waarover een dispuut bestaat, te vorderen. In 2019 is het tot een schikking gekomen tussen de gemeente en aannemer voor een bedrag van circa € 0,3 miljoen met een kostenverdeling voor WSHD van 66%. De bijdrage voor het waterschap bedraagt op basis hiervan circa € 0,2 miljoen. Hierover vindt nader overleg plaats met de betrokken gemeente waarbij het waterschap om nadere informatie heeft verzocht. In 2021 is er nog geen voortgang geweest in dit dossier.	90%	€ 0,2 mln.
Consequenties Masterplan en doorvertaling uitvoeringsorganisatie In het Masterplan Sluisjesdijk 2.0 is informatie verschaft over een optimale (her)programmering van de ALM-projecten op Sluisjesdijk, zoals het schakelkastenproject, in relatie tot de procesvoering. In april is de pré-projectfase gestart waar de aanpak, de planning, de totale kosten (investering en exploitatie), de risico's en de uitvoeringswijze verder worden uitgewerkt. De uitkomsten van deze pré-projectfase worden voor de zomer 2023 separaat voorgelegd aan de VV. De nieuwe wijze van aanpak van de uitvoering van Sluisjesdijk is de opmaat naar uitvoeringswijze van de gehele investeringsopgave voor de Waterketen. Het financieel gevolg is nog niet in te schatten.	90%	

Risico Waterketen	Kans	Financieel gevolg
Garantstelling HVC De in de Gemeenschappelijke Regeling Zuiveringsslib 2009 (GR Slib) deelnemende waterschappen hebben de samenwerking gezocht in het kader van de verwerking van slib. De betrokken waterschappen hebben een gezamenlijk belang in NV HVC. Gezamenlijk bezitten de waterschappen 683 aandelen (per december 2021 is dit een belang van circa 17% in NV HVC). Het aandelenbelang is overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. WSHD heeft 111 aandelen NV HVC, wat overeenkomt met 16% van het totale financiële belang binnen de GR. In 2022-2023 zal de investering voor een slibdrooginstallatie in Alkmaar gepland worden. De waterschappen (aandeelhouders B van NV HVC) zijn naar rato van de toegewezen aandelen aansprakelijk voor de gegarandeerde geldleningen. Bij de risico bepaling is rekening gehouden met de maximale lening van € 87,7 miljoen. De garantstelling voor de bio-energiecentrale (BEC) is niet afgeroepen door HVC. Hierdoor vervalt het risico voor WSHD m.b.t. de garantstelling BEC van € 5,4 miljoen.	10%	€ 14,2 mln.
Grensoverschrijdend afvalwater In de jaren '80 is afgesproken dat een deel van het afvalwater van Rotterdam Noord wordt gezuiverd op de rwzi Dokhaven. Om dit te verrekenen, heeft WSHD met HHSK en HHD contracten afgesloten. De laatste contracten dateren van 2013 en lopen eind 2022 af. Indien één van de partijen een ander contract wil moet dit 1 jaar voor het einde van het contract worden opgezegd. Momenteel vinden gesprekken met de andere waterschappen plaats over de invulling van een nieuw contract. Het risico bestaat, dat als we er niet uit komen, één van de waterschappen zelf gaat zuiveren. Het financieel belang bedraagt ongeveer € 9 miljoen. Het risico dat dit op korte termijn gebeurt, wordt klein geacht omdat dan het transportsysteem moet worden aangepast en de zuivering van het andere waterschap eerst moet worden uitgebreid.	10%	€ 9,0 mln.
Niet voldoen aan vergunningseisen De onderhoudssituatie zorgt voor het continu alert blijven en bijsturen om de zuiveringsprestaties van de installaties te blijven halen. Hierdoor is een situatie ontstaan waarbij de gebiedsbrede rendementseis van 75% en individuele lozingseisen mogelijk niet worden behaald. De eventuele consequenties zijn nog niet bekend en zijn afhankelijk van het oordeel van het bevoegd gezag.	30%	€ 0,5 mln.
Nieuwe Europese richtlijn stedelijk afvalwater De Richtlijn stedelijk afvalwater stelt Europese randvoorwaarden aan de inzameling van afvalwater, de lozing van gezuiverd effluent en de afzet van slib. In de bestaande richtlijn van 21 mei 1991 zijn vooral de effluent-eisen met betrekking tot zuurstofbindende stoffen, stikstof en fosfor opgenomen. De Europese Commissie werkt aan een herzieningsvoorstel die in het najaar van 2022 wordt verwacht. Deze herziening gaat mogelijk aanvullende eisen opleveren, zoals aanscherping van de stikstof- en fosfaatnormen, generieke normen voor de verwijdering van medicijnresten en mogelijk organische microverontreinigingen. Na publicatie van het ontwerp zal dan de definitieve Europese Richtlijn waarschijnlijk eind 2023 vastgesteld worden. De implementatie in de Nederlandse wetgeving vindt dan naar verwachting plaats in 2024/2025. Momenteel is het risico nog niet goed te schatten maar deze nieuwe richtlijn zal naar verwachting grote gevolgen kunnen hebben voor de waterketen.		
Onvoldoende preventief onderhoud Niet alle noodzakelijke werkzaamheden conform de in het verleden opgestelde onderhoudsconcepten zijn de laatste jaren uitgevoerd. Hierdoor is een achterstand en grote werkvoorraad ontstaan plus een onbalans in de verhouding Preventief en Correctief Onderhoud (doelmatigheid). Door de extra beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de ombuiging van correctief naar preventief onderhoud	20%	€ 1,0 mln.

Risico Waterketen	Kans	Financieel gevolg
mogelijk gemaakt. Door een verdere verbetering van werkprocessen, informatiemanagement en capaciteitsmanagement, en in de inpassing hiervan in de totale opgave in de Waterketen kan een gezondere balans tussen preventief en correctief onderhoud verkregen worden.		
Risico Bestuur en organisatie	Kans	Financieel gevolg
Doorbelasting kosten PDOK (publieke dienstverlening op kaart) De centrale landelijke voorziening van de overheid, Publieke Dienstverlening Op Kaart (PDOK), is dusdanig in gebruik gegroeid, dat de beheer en onderhoudskosten zijn gestegen. De huidige financiers gaan de kostenstijging doorbelasten aan de grootgebruikers. De waterschappen gebruiken PDOK voor het delen van de geografische water-data. De exacte kosten van de doorbelasting zijn nog onduidelijk. Het gaat over € 2,4 mln in totaal. Hoe deze wordt verdeeld over de grootverbruikers is nog onbekend.	90%	€ 0,0 mln.
Garantstelling Unie van Waterschappen In 2016 heeft de NWB een kredietfaciliteit verstrekt aan de Unie van Waterschappen ter grootte van € 2.000.000. Alle leden van de Unie van Waterschappen, met uitzondering van hoogheemraadschap van Delfland, staan garant voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van al hetgeen de NWB Bank van de Unie van Waterschappen dan wel haar rechtsopvolger onder algemene titel te vorderen heeft of zal hebben. In 2017 heeft de NWB Bank een geldlening verstrekt aan de Unie van Waterschappen onder borgstelling van alle waterschappen. Deze borgstelling is verdeeld onder de waterschappen op basis van de belastingopbrengst 2016. Voor WSHD betekent dit een borgstelling van 5,8% van de lening van € 6,01 miljoen. Eind 2021 was de hoogte van de verstrekte geldlening nog € 5,05 miljoen. Jaarlijks wordt € 0,24 miljoen afgelost op deze lening. De looptijd van deze lening is ingegaan in mei 2017 en loopt tot en met mei 2042.	10%	€ 0,3 mln.
Ontbreken uitwijkvoorziening WSHD beschikt over een Main Equipment Room (MER). In deze ruimte bevinden zich de servers, de centrale netwerkkapapparaat en de bekabeling van de computerruimte. Bij uitval van de MER komt de beschikbaarheid van de digitale voorzieningen voor de medewerkers van WSHD in gevaar. Bij een interne calamiteit (b.v. brand) kan het bovendien geruime tijd duren voordat deze dienstverlening is hersteld. Door de toenemende afhankelijkheid van de ICT-infrastructuur zal onder dergelijke omstandigheden (financiële gevolg-) schade ontstaan. De informatietechnologie ontwikkelt zich snel. Met name de zogenaamde 'Cloud-oplossingen' dragen in grote mate bij aan het reduceren van onze kwetsbaarheid. WSHD heeft in de afgelopen jaren verschillende stappen in deze richting gezet en zal dat ook in de komende periode blijven doen waardoor het risico gestaag verder zal afnemen. De COVID pandemie heeft ertoe geleid dat er versneld een beschikbaarheidsverbetering is doorgevoerd. Door in gebruik name van een tweede MER in een extern datacenter zullen de digitale voorzieningen beschikbaar blijven bij uitval van de MER op Ridderkerk.	10%	€ 0,6 mln.

Risico Algemene dekkingsmiddelen	Kans	Financieel gevolg
Afschaffing koepelvrijstelling BTW De beperking van de koepelvrijstelling is opgeschort. De inperking was in eerste instantie per 1 januari 2019 aangekondigd, als direct gevolg van arresten van het Europese Hof. Momenteel spant het kabinet samen met andere Europese lidstaten zich in voor reparatie via Europese regelgeving. Het herstellen van de koepelvrijstelling wordt op Europees niveau besproken. Om de koepelvrijstelling te handhaven is unanimititeit van alle lidstaten nodig. Op dit moment is het onduidelijk of dit werkelijk gaat gebeuren en hoe lang de opschorting zal blijven duren. Waterschappen zijn in beginsel niet BTW-plichtig voor hun overheidstaken. Toch kunnen waterschappen te maken hebben met BTW, bijvoorbeeld als zij taken uitbesteden aan de markt of zelf marktactiviteiten verrichten. Indien de koepelvrijstelling wordt beperkt zullen waterschappen bij samenwerking eerder worden geconfronteerd met BTW-heffing. Anders dan gemeenten en provincies beschikken waterschappen niet over een fonds dat in rekening gebrachte BTW (deels) compenseert (BTW-compensatiefonds). De voorgenomen beperking van de koepelvrijstelling heeft daarom grote gevolgen voor waterschappen die met andere overheden samenwerken.	50%	€ 0,6 mln.
No cure no pay bureaus (WOZ bezwaren) Gedurende 2021 is er bij SVHW een forse toename geweest van het aantal WOZ bezwaren wat is ingediend door no cure no paybureaus. Deze toename van WOZ bezwaren leidt enerzijds tot een toename van de daaraan gerelateerde proceskostenvergoedingen en anderzijds tot een aanvullende behoefte aan capaciteit om een en ander af te handelen. In de begroting 2022 van SVHW is reeds rekening gehouden met aanvullende lasten van € 0,2 miljoen structureel voor de afhandeling van deze bezwaren. Gezien de ontwikkelingen bestaat het risico dat dit niet afdoende is. Het risico bestaat dat er ook in 2022 aanvullende proces- en capaciteitskosten voor de afhandeling van deze WOZ bezwaren zijn. Daartoe is een risico opgenomen van € 0,5 miljoen met een kans van 70%.	70%	€ 0,5 mln.

7.5 Verbonden partijen

WSHD heeft direct verbonden partijen en indirect verbonden partijen. Dit zijn partijen waar een financieel en een bestuurlijk belang is. Indirect verbonden partijen zijn partijen waarbij er wel sprake is van een financieel belang maar waar het directe bestuurlijke belang ontbreekt bijvoorbeeld omdat de indirect verbonden partij een stichting is. Een andere mogelijkheid is dat een verbonden partij bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van de, achterliggende, en daarmee indirect verbonden partij. Hoewel in voorkomende gevallen volgens de letter van de definitie geen sprake is van een verbonden partij, is het bestaan van een financieel belang reden genoeg om ook deze indirect verbonden partijen op te nemen.

De indirect verbonden partijen zijn:

- Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 / N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel B)
- STOWA
- Muskusrattenbeheer (MRB)

Aquon			
Rechtsvorm		Gemeenschappelijke Regeling	
Vestigingsplaats		Tiel	
Ingangsdatum		1-jul-2011	
Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)			
Aquon is het instituut voor wateronderzoek voor negen waterschappen. Aquon levert monsterneming, analyse en rapportage van chemisch, fysisch en biologisch onderzoek naar de eigenschappen van het natte milieu. Aquon verzorgt voor WSHD en de andere deelnemers het waterkwaliteitsonderzoek, dat uitgevoerd moet worden als gevolg van wettelijke verplichtingen (zoals zwemwateronderzoek en KRW monitoring). Tevens is het, ten behoeve van de uitvoering en evaluatie van het eigen beleid, noodzakelijk kwaliteit- en kwantiteitsmetingen uit te voeren en daarover te rapporteren.			
Financieel belang			
Voor 2023 is de bijdrage voor de dienstverlening van Aquon begroot op € 5,0 mln. (laboratorium- en eigenarendeel).			
Bestuurlijk belang			
Eén lid (Dorenda Gerts) en een plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur.			
Financiële kerncijfers		31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen		0	957.316
- Vreemd vermogen		13.722.422	13.210.413
- Resultaat		0	0
Relatie met programma		Water, Waterketen en Bestuur en organisatie	
Risico's			

Aquon

1. De gezamenlijk overeengekomen strategie en beleidslijnen bieden voldoende waarborgen bij de beheersing van de operationele risico's. De kosten van Aquon worden gedekt uit de opbrengsten van de uitgevoerde laboratoriumdiensten. Hogere kosten in de normale bedrijfsvoering worden gedekt door hogere opbrengsten.
2. Met de in 2019 opgestelde business case voor een structurele investering in het bedrijf zijn de risico's, die voor de langere termijn worden aangegaan, zichtbaar gemaakt en zijn daarmee nadrukkelijk onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces dat in 2020 heeft plaatsgevonden. De geprognosticeerde omvang van de in de komende jaren te leveren productie omvang door AQUON aan de waterschappen, is in 2021 en 2022 geactualiseerd, evenals de aangescherpte duurzaamheidsopgave voor de nieuwbouw. In 2022 is een aanvullend risicobudget vrijgemaakt om de effecten van de onzekere geopolitieke ontwikkelingen op de bouwkosten te kunnen opvangen. De structurele investeringen die in 2022/23 moeten worden gerealiseerd om te komen tot een nieuw centraal laboratorium zijn gebaseerd op deze actuele inzichten en de hierop genomen besluiten.

Overige informatie

De eigenaren hebben in 2015 een nieuwe strategie en governance ('Aquon2.0') unaniem vastgesteld. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling is vastgesteld in 2017. Tegelijk is ook een principe besluit genomen tot centralisatie van de Aquon laboratoria ('Aquon3.0') onder de voorwaarden dat de nieuwe strategie en governance zich hebben bewezen en dat een op te stellen business case het één locatiebesluit rechtvaardigt.

Het bestuur van Aquon heeft vastgesteld dat de nieuwe strategie en governance zich heeft bewezen, tevens heeft het bestuur vastgesteld dat de voorgelegde business case goede waarborgen biedt voor het nemen van het één locatie besluit. In 2020 is AQUON gestart met de planvorming voor het nieuwe centrale laboratorium. De nieuwbouw zal in 2022-'23 plaatsvinden.

In 2021 is de governance van de GR geëvalueerd. Naast enkele kleine verbeterpunten is sprake van grote tevredenheid bij de deelnemers over de samenwerking tussen de waterschappen en de wijze waarop de waterschappen, zowel in de eigenaarsrol als in de opdrachtgeversrol invloed uitoefenen op het beleid van AQUON.

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel A)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Ingangsdatum	1-sep-2011

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

Hoogheemraadschap van Rijnland, waterschap Hollandse Delta, Waterschap Rivierenland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap van Delfland zijn een gemeenschappelijke regeling aangegaan onder de naam Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 met als doel het resterende slib uit het zuiveringsproces adequaat te verwerken.

Na de verwerving van nieuwe aandelen B van HVC zijn medio 2022 waterschap Amstel, Gooi en Vecht, waterschap Zuiderzeeland en hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier tot deze GR toegetreden.

Financieel belang

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel A)

De in deze GR deelnemende waterschappen hebben de samenwerking gezocht in het kader van de verwerking van slib. Na toetreding van drie nieuwe waterschappen in 2021 bezitten de waterschappen gezamenlijk 683 aandelen (per juni 2022 is dit een belang van circa 17% in NV HVC). Dit belang is overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. De GR ziet toe op de verwerking van het zuiveringsslib door N.V. HVC.

Bestuurlijk belang

Eén collegelid (Joke Geldhof) van WSHD neemt zitting in het algemeen bestuur van de GR.

Financiële kerncijfers

	31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen	18.044	31.043
- Vreemd vermogen	48.278	20.398
- Resultaat	0	0

Relatie met programma

Waterketen

Risico's

Risico vervallen vrijstelling op afvalstoffenheffing:

Het verbranden van zuiveringsslib is vrijgesteld van afvalstoffenbelasting. Het voornemen van het kabinet (regeerakkoord 2017) was om de vrijstelling op de afvalstoffenheffing op het (mono)verbranden van zuiveringsslib te laten vervallen. Via de Unie van Waterschappen is naar de wetgever gelobbyd om dit voornemen te wijzigen. Vooralsnog is het invoeren van deze belastingmaatregel uitgesteld. Thans is de verwachting dat voor het huidige proces van mono verbranding geen afvalstoffenheffing zal worden ingevoerd. Naar verwachting geldt dit ook voor het proces van het drogen van slib. De vervallen vrijstelling is geen onderdeel meer van het huidige regeerakkoord.

Overige informatie

Zuiderzeeland levert het secretariaat van de GR en begeleidt de P&C-cyclus. De financiële ondersteuning wordt daarbij geleverd door Hollandse Delta. De juridische ondersteuning wordt geleverd door Delfland. De gemaakte kosten worden gelijkmatig verdeeld over de acht aandeelhoudende waterschappen.

De waterschappen HHNK, Waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV) en Waterschap Zuiderzeeland (ZZL) hebben besloten hun slibeindverwerking bij HVC in Alkmaar onder te brengen en zijn als aandeelhouder B toegetreden tot de N.V. HVC. Juli 2021 is opdracht gegeven voor de investering in een nieuwe slibdrooginstallatie (SDI) voor deze drie waterschappen.

In het streven om bouwstenen (PHA) voor bioplastics te winnen met zuiveringsslib hebben de initiatiefnemers van het Paques-proces (Paques B.V en N.V. HVC) en het Phario-proces (Stowa + vijf waterschappen) besloten hun krachten te bundelen onder de noemer PHA2USE. In september 2020 is de samenwerkingsovereenkomst getekend en het project officieel gestart. De demonstratie-installatie naast de Slibverbrandingsinstallatie (SVI) aan de Baanhoekweg in Dordrecht is op 10 mei 2022 in gebruik genomen.

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel B)			
Rechtsvorm		Naamloze vennootschap	
Vestigingsplaats		Alkmaar	
Ingangsdatum		1-jan-2010	
Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)			
HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders (gemeenten en waterschappen). Daarnaast produceert HVC duurzame energie. Deze wordt geleverd aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren.			
Financieel belang			
Gezamenlijk bezitten HH van Rijnland, WS Hollandse Delta, WS Rivierenland, HH van Schieland en de Krimpenerwaard, HH van Delfland, HH Hollands Noorderkwartier, WS Amstel, Gooi en Vecht en WS Zuiderzeeland 683 aandelen (per juli 2021 is dit een belang van circa 17% in NV HVC). Deze aandelen zijn in beheer van de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. De GR ziet toe op de verwerking van het zuiveringsslib door N.V. HVC.			
Bestuurlijk belang			
De GR is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van N.V. HVC.			
De Raad van Commissarissen van HVC bestaat uit vijf leden. Vastgelegd is dat ten minste één van de commissarissen een publieke signatuur heeft met kennis van het gemeentelijke en het waterschapsdomein. In mei 2020 is mevrouw J. Kriens benoemd. Zij heeft als wethouder/ locoburgemeester van Rotterdam en als directeur van de Vereniging Nederlandse Gemeenten ervaring opgedaan binnen het publieke domein.			
Financiële kerncijfers		31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen		142.293.000	168.741.000
- Vreemd vermogen		849.809.000	845.514.000
- Resultaat		15.233.000	26.369.000
Relatie met programma		Waterketen	
Risico's			
De Zuid-Hollandse waterschappen hebben via de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 hun voormalige belangen in DRSH Zuiveringsslib NV ondergebracht bij de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (hierna: HVC). De waterschappen staan vanaf hun toetreding garant voor de financiering van de activiteiten die HVC voor de waterschappen uitvoert. In 2021 komt hier de investering in de slibdrooginstallatie in Alkmaar bij. In voorliggende begroting is rekening gehouden met een door de aandeelhouders B te verstrekken garantie voor een leningen van in totaal € 65 miljoen (2022-2023), onder aftrek van een door AGV en ZZL aan HVC beschikbaar gestelde AGL van € 4 miljoen.			
De betrokken waterschappen zijn naar rato van de toegewezen aandelen aansprakelijk voor de gegarandeerde geldleningen van € 53,7 miljoen (31 december 2022).			
Ter compensatie van de door de waterschappen gegarandeerde geldleningen betaalt HVC jaarlijks een vergoeding van 1% van het garantstellingsbedrag aan de gemeenschappelijke regeling.			
Overige informatie			

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel B)

In mei 2020 heeft de Aandeelhoudersvergadering van HVC positief besloten over de investering in een nieuwe slibdrooginstallatie in Alkmaar en over de toetreding van HHNK, AGV en ZZL als aandeelhouder B tot HVC. De formele toetreding tot de GR Slib zal naar verwachting in de loop van 2022 plaatsvinden.

In 2021 is in opdracht van de GR een update van het strategisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden tot opvolging van de bestaande slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht, die rond 2028 het einde van haar levensduur bereikt. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Waternet (AGV), Zuiderzeeland en Hollands Noorderkwartier (HHNK) en in overleg met Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) en de andere Nederlandse waterschappen. In 2022 is de slibstrategie van de GR en het daarop gebaseerde Meerjarenprogramma 2022-2028 van HVC vastgesteld. In dit programma is opgenomen:

- Realisatie slibdrooginstallatie Alkmaar
- Realisatie structurele verwerkingsmethode gedroogd slib (granulaat)
- Energetische verduurzaming SVI Dordrecht

HVC werkt samen met het Brabantse SNB aan het terugwinnen van fosfaat uit de vliegashoudende slibverbrandingsinstallaties in Dordrecht en Moerdijk.

In het Meerjarenprogramma is de realisatie van fosfaat-terugwinning uit vliegashoudende slibverbrandingsinstallaties opgenomen.

In het kader van de Samenwerkingsovereenkomst Duurzame Energie ontwikkelt HVC op gebouwen en/of terreinen van WSHD duurzame-energieprojecten. Op een zevental rwzi-locaties van WSHD heeft HVC zonneweiden gerealiseerd. Daarnaast is HVC in 2019 gestart met de ontwikkeling van twee windmolenprojecten nabij waterkeringen van WSHD in het gebied van de gemeenten Nissewaard en Westvoorne. De samenwerkingsovereenkomst is hiervoor in 2020 uitgebreid.

Het Waterschapshuis

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Amersfoort	
Ingangsdatum	1-jul-2010	
Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)		
Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor 21 waterschappen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Het Waterschapshuis bevordert de samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de watersector en helpt daarbij in de digitale transformatie van de waterschappen. Doelstellingen zijn o.a. het verbeteren van de kwaliteit van de bedrijfsvoering, het efficiënter maken van de informatievoorziening en het versterken van het imago van de waterschappen als moderne overheid.		
Financieel belang		
De in HWH conceptbegroting 2022 vastgestelde bijdrage voor Hollandse Delta bedraagt € 1,35 mln. De bijdrage aan HWH in 2021 was € 1,1 mln.		
Bestuurlijk belang		
Eén lid (Harry Wagemakers) en een plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur.		
Financiële kerncijfers	31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen	0	0

Het Waterschapshuis		
- Vreemd vermogen	12.214.831	8.301.131
- Resultaat	0	0
Relatie met programma	Bestuur en organisatie	
<i>Risico's</i>		
Per 1 januari 2015 worden programma/project-specifieke risico's door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft het zogenaamde 'loden deur' principe. Naast project specifieke risico's zijn er ook programma overstijgende risico's die het geheel van Het Waterschapshuis betreffen. Voorbeelden hiervan zijn het risico van uittreding van een waterschap, en de invulling van projectcapaciteit. Op grond van art. 41 van de Gemeenschappelijke regeling zullen de waterschappen er zorg voor dragen dat het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan de verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.		
<i>Overige informatie</i>		
Het Waterschapshuis is opgebouwd uit een algemeen deel, de bedrijfsvoering, waarvan de kosten door alle deelnemers worden gedeeld. Daarnaast is er een deel waarin waterschappen facultatief participeren, in programma's en projecten en zijn er collectieve programma's en projecten waarin alle aan de GR deelnemende waterschappen participeren. Het Waterschapshuis bestaat uit een vaste kern van medewerkers, die zorgt voor instandhouding. Daarnaast is er een flexibele schil van medewerkers voor de invulling van de programma's en projecten. Elk waterschap wordt geacht hier capaciteit te leveren, zodat de kennis van de waterschappen komt. Om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, is besloten om vanuit een strategisch meerjarenprogramma te werken. Vanuit een samenhang worden projecten gebundeld tot programma's. Hierdoor ontstaat een steeds intensievere afstemming met de waterschappen over de langere termijn en worden er steeds minder opdrachten per project afgesloten maar steeds vaker per programma. Hierdoor verschuift ook de besluitvorming (opdrachten), rapportage en verantwoording op, van het niveau van een afzonderlijk project, naar het niveau van programma's.		

Muskusrattenbestrijding (MRB)	
Rechtsvorm	Overeenkomst van kosten voor 'gemene rekening'
Vestigingsplaats	
Ingangsdatum	1-jul-2011
<i>Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)</i> De bestrijding van 'muskus- en beverratten' is per 1 juli 2011 een taak van de waterschappen geworden. De samenwerking met andere waterschappen is gestart op 1 januari 2012. De verdeling van de kosten is: Rijn en IJssel (10,4%), Vallei en Veluwe (18,2%), Rivierenland (47,5%) en Hollandse Delta (23,9%). De organisatie en uitvoering is ondergebracht bij waterschap Rivierenland. Er is nieuwe besluitvorming omtrent de strategie van de muskusrattenbestrijding. Om de oude strategie te realiseren én vast te houden leverde elk waterschap dan wel samenwerkingsverband een vergelijkbare inzet naar rato van omvang en type gebied. Nu de strategie is gewijzigd gaan er verschillen ontstaan tussen de waterschappen. Om onrechtvaardigheid bij de verdeling van de lasten te voorkomen en de voor de	

muskusrattenbestrijding belangrijke solidariteit te behouden is tegelijk met het besluit tot de invoering van de nieuwe strategie daarom afgesproken dat er een voorstel uitgewerkt wordt voor de bekostiging van deze nieuwe strategie.

Financieel belang

De bijdrage voor 2022 bedroeg € 2.129.000, betreffen de verdeling van landelijke kosten. De bijdrage voor 2023 wordt geschat op € 2.339.000 dit betreft 25% solidariteit muskusratten en de huidige verdeling landelijke kosten.

Het compromisvoorstel gaat uit van 3 stapsgewijze verhogingen in 2023, 2027 en 2031.

- 2022 huidige verdeling landelijke kosten
- 2023-2026 25% solidariteitsfinanciering muskusratten + huidige verdeling landelijke kosten
- 2027-2030 50% solidariteitsfinanciering muskusratten + nieuwe verdeling landelijke kosten
- 2031 e.v. 100% solidariteitsfinanciering muskusratten + nieuwe verdeling landelijke kosten

Bestuurlijk belang

Er vindt bestuurlijk overleg plaats. Namens WSHD neemt collegelid Henk van der Drift deel aan het bestuurlijk overleg.

Financiële kerncijfers

- Eigen vermogen
- Vreemd vermogen
- Resultaat

Relatie met programma

Waterkeringen

Risico's

Overige informatie

Financieel verrekenmodel

1. Waterschap Rivierenland stelt voor de kosten van de werkzaamheden, genoemd in artikel 3 van deze overeenkomst voor gemene rekening, vooraf jaarlijks een begroting op.

2. De te verrekenen kosten vloeien voort uit de jaarrekening van waterschap Rivierenland.

3. Het bepaalde in dit artikel is van toepassing bij het vaststellen van de financiële verhoudingen tussen de waterschappen in geval van verrekening van de kosten die met deze overeenkomst zijn gemoeid, en in geval van het opstellen van een liquidatieplan bij opzegging of beëindiging van de overeenkomst.

4. De waterschappen nemen deel voor:

- a. wat betreft waterschap Rijn en IJssel voor 10,4%,
- b. wat betreft waterschap Vallei en Veluwe voor 18,2%,
- c. wat betreft waterschap Hollandse Delta voor 23,9%,
- d. wat betreft waterschap Rivierenland voor 47,5%.

Genoemde percentages gelden eveneens voor de onderlinge verrekening van financiële gevolgen van risico's. Onder deze risico's worden in ieder geval verstaan de risico's die waterschap Rivierenland loopt in de bijzondere situaties, zoals genoemd in artikel 10 van de overeenkomst.

Genoemde vooraf vastgestelde percentages zullen vervolgens jaarlijks worden toegepast op de door waterschap Rivierenland daadwerkelijk te dragen kosten en de financiële gevolgen van risico's.

Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)

Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Ingangsdatum	5-mei-1954

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB Bank) is een financiële dienstverlener die zich met haar diensten exclusief richt op de Nederlandse publieke sector. De klanten van de NWB Bank zijn decentrale overheden (waterschappen, gemeenten en provincies) en instellingen onder garantie van (decentrale) overheden. Dit betreft voornamelijk instellingen voor sociale volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu.

Financieel belang

De deelneming van Hollandse Delta in deze AAA-bank bedraagt opgebouwd uit 1893 (van de 50.478) aandelen A van nominaal € 115 en (van de 8.511) 143 aandelen B van nominaal € 460 (waarvan 25% volgestort) van de NWB.

Bestuurlijk belang

Het recht bestaat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders te bezoeken.

Financiële kerncijfers	31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen	1.827.000.000	1.902.000.000
- Vreemd vermogen	104.729.000.000	93.791.000.000
- Resultaat	81.000.000	121.000.000

Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen
-----------------------	---------------------------

Risico's

Overige informatie

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Ingangsdatum	1-jan-2005

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De uitvoering van de belastingheffing en invordering van de waterschapsbelastingen is ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling SVHW.

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Financieel belang

Voor 2023 wordt de bijdrage aan de dienstverlening door SVHW begroot op € 4.227.200 (de bijdrage in 2022 bedroeg € 4.110.000).

Bestuurlijk belang

De 14 deelnemende gemeentelijke colleges leveren elk één lid, en het dagelijks bestuur van het waterschap Hollandse Delta levert twee leden (Henk van der Drift en Dorenda Gerts). Het aantal stemmen van waterschap Hollandse Delta bedraagt 8. De overige Deelnemers behouden 1 stem. Het minimaal aantal benodigde Deelnemers om de vergadering van het Algemeen Bestuur te openen is 9. De stemverhouding in het Algemeen Bestuur is 8 stemmen voor WSHD op een totaal van 22 stemmen. Dit komt overeen met een 36,3% van de stemmen.

Financiële kerncijfers	31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen	693.000	849.000
- Vreemd vermogen	7.194.000	6.159.000
- Resultaat	-102.000	228.000

Relatie met programma	Algemene dekkingsmiddelen
-----------------------	---------------------------

Risico's

Overige informatie

STOWA

Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Den Haag (statutair)
Ingangsdatum	13-sep-1971

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

STOWA ontwikkelt, vergaart en verspreidt kennis die nodig is om de opgaven van de regionale waterbeheerders goed uit te voeren.

Financieel belang

De bijdrage voor 2023 bedraagt € 574.022 (bijdrage 2022: € 521.838).

Bestuurlijk belang

In het bestuur van de STOWA zitten minimaal 4 en maximaal 6 waterschapsvertegenwoordigers. Momenteel is WSHD niet direct vertegenwoordigd in het STOWA bestuur.

Financiële kerncijfers	31-dec-2020	31-dec-2021
- Eigen vermogen		
- Vreemd vermogen		
- Resultaat		

Relatie met programma	Waterkeringen, Water, Waterketen en Bestuur en organisatie
-----------------------	--

STOWA

Risico's

Overige informatie

Enkele onderwerpen, die momenteel vanuit STOWA worden opgepakt, gestimuleerd of ondersteund:

- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid (Energie- en grondstoffenfabriek, Platform Water en Energie)
- Integrale oplossingen in de waterketen (bijv. medicijnresten, Expertgroep Waterfabriek)
- Innovatie in de waterveiligheid (o.a. MLV, dijken op veen)
- Normering regionale waterkeringen (overstromingsklassen)
- Inspectie waterkeringen (Handboek)
- Expertgroep Windturbines en Waterkeringen (kennisuitwisseling)
- Expertisenetwerk Pijpleidingen (kennisuitwisseling)
- Kennisplatform Risicobeheersing (kennisuitwisseling)
- Innovatie in het Waterbeheer (flexibel peilbeheer, visvriendelijke gemalen)
- Zorgplicht waterkeringen
- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid (o.a. onderzoek naar haalbaarheid van zon op dijken en aquathermie, technologieontwikkeling op het gebied van terugwinnen energie en grondstoffen uit afvalwater)
- Ontwikkelingen rond de verwijdering van medicijnresten (Innovatie Programma Microverontreinigingen)
- Ontwikkelingen rond pfas in influent, effluent en slib
- Verdrogingsbestrijding en beschikbaarheid van zoet water (Aquaconnect)

Unie van Waterschappen		
Rechtsvorm	Vereniging	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Ingangsdatum	1-jan-1927	
<i>Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)</i>		
De Nederlandse waterschappen zijn verenigd in de Unie van Waterschappen. De Unie behartigt de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen. De Unie van Waterschappen treedt namens de waterschappen op als vertegenwoordiger naar het parlement, de regering, internationale instanties, de rijksoverheid en organisaties als het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De Unie neemt deel in veel overleg- en adviesorganen en is betrokken bij de ontwikkeling van het rijksbeleid, regelgeving en beleidsnota's voor waterbeheer. De Unie neemt ook het initiatief zelf onderwerpen op de politieke agenda te zetten.		
De Unie opereert op basis van de volgende visie:		
• De Unie wil leidend zijn in de strategische discussie over regionaal waterbeheer, in zowel nationale als internationale context, met als doel: duurzaam waterbeheer. • De Unie is een inspirerende gesprekspartner over regionaal waterbeheer en dus aanwezig op plekken waar belangrijke besluiten worden genomen. • De Unie excelleert in strategisch netwerken, speelt adequaat in op veranderingen, neemt initiatieven, is communicatief in het inspireren en verbinden en kent de 'ins and outs' van de Haagse en Brusselse bureaucratie.		
Het Uniebureau anticipeert op veranderende wensen van waterschappen, veranderende maatschappelijke vraagstukken en toenemende internationalisering. De beoogde proactieve inzet van het Uniebureau, als ondersteuner van het bestuur, wordt bereikt met een organisatiestructuur die op samenwerking is gericht.		
<i>Financieel belang</i>		
Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. De bijdrage voor 2022 bedroeg € 0,7 miljoen.		
<i>Bestuurlijk belang</i>		
Het hoogste orgaan van de Unie van Waterschappen is de ledenvergadering. In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting. De ledenvergadering vergadert 4 keer per jaar. Uit de ledenvergadering worden de leden van het bestuur gekozen. Formele besluitvorming vindt plaats in het bestuur en in de ledenvergadering.		
Per beleidsterrein is een bestuurlijke Uniecommissie waarin de portefeuillehouders van alle waterschappen zitting hebben. Per beleidsterrein wordt in de commissie het beleid van de Unie voorbereid en deels vastgesteld. De bestuurlijke commissies worden geadviseerd door ambtelijke werkgroepen. Hierin heeft een beperkt aantal waterschapsmedewerkers zitting.		
<i>Financiële kerncijfers</i>	<i>31-dec-2020</i>	<i>31-dec-2021</i>
- Eigen vermogen	1.993.366	3.134.712
- Vreemd vermogen	15.546.462	23.412.109
- Resultaat	215.815	1.141.344
Relatie met programma	Bestuur en organisatie	

Unie van Waterschappen

Risico's

In 2016 heeft de NWB een kredietfaciliteit verstrekt aan de unie van waterschappen ter grootte van € 2.000.000. Alle leden van de unie van waterschappen, met uitzondering van hoogheemraadschap van Delfland, staan garant voor de juiste nakoming van de verplichting tot betaling van al hetgeen de NWB Bank van de Unie van Waterschappen dan wel haar rechtsopvolger onder algemene titel te vorderen heeft of zal hebben.

In 2017 heeft de NWB een geldlening verstrekt aan de Unie van Waterschappen onder borgstelling van alle waterschappen. Deze borgstelling is verdeeld onder de waterschappen op basis van de belastingopbrengst 2016. Voor WSHD betekent dit een borgstelling van 5,8% van de lening van € 6.013.268. Eind 2021 was de hoogte van de verstrekte geldlening nog circa € 5 miljoen.

Overige informatie

Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen (VZHW)

Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Delft
Ingangsdatum	22-dec-1910

Openbaar belang (doelstellingen en activiteiten)

De behartiging van de belangen van de waterschappen in het algemeen en in het bijzonder van die, welke geheel of gedeeltelijk in de provincie Zuid-Holland zijn gelegen. Zij verricht al datgene dat in het belang is of kan zijn voor een goede taakuitoefening door de aangesloten waterschappen. De volgende waterschappen zijn aangesloten: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, waterschap Hollandse Delta, waterschap Rivierenland en waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

De Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen brengt de waterschapbestuurders samen in overleggen om hun waterschapsbelangen en –taken af te stemmen en om in gezamenlijkheid standpunten en ideeën te ontwikkelen om burgers, partners en overheden tegemoet te kunnen treden. In dit kader zijn er afzonderlijke samenkomsten van de dijkgraven en de vakportefeuillehouders.

Financieel belang

De bijdrage voor 2023 is vastgesteld op € 0,-.

Bestuurlijk belang

Er worden 4 vergaderingen per jaar gehouden. Daarnaast wordt regelmatig overlegd met de Gedeputeerde Water van de provincie Zuid-Holland en de HID van Rijkswaterstaat West-Nederland-Zuid. Elk jaar organiseert één van de ZH-waterschappen de VZHW-waterschapsdag voor bestuurders en belangstellenden.

Financiële kerncijfers

31-dec-2020

31-dec-2021

Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen (VZHW)		
- Eigen vermogen	15.084	17.589
- Vreemd vermogen	0	3.025
- Resultaat	2.505	2.505
Relatie met programma	Bestuur en organisatie	
Risico's		
Het risico is beperkt tot de jaarlijkse financiële bijdrage aan de vereniging.		
Overige informatie		

7.6 Lijst van begrippen en afkortingen

AGV	Waterschap Amstel Gooi en Vecht	m3	kubieke meter
ALM	Asset Lifecycle Management	MER	Main Equipment Room
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	MFR	Metropolitane fietsroute
BEC	bio-energiecentrale	MLV	Meerlaagsveiligheid
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	MIn.	Miljoen
Burap	Bestuursrapportage	MRB	Muskusrattenbeheer
CMK	Compenserende maatregelen kierbesluit	MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
COVID-19	Coronavirus disease 2019	NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
CO2	Koolstofdioxide	NBWS	Nieuwe besturing watersysteem
CRM	Customer Relationship Managementsysteem	NBWS-BOS	Informatie- en besturingssysteem
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek	NWBS-TA	Nieuwe Besturing Watersysteem –Technische Automatisering
D&H	Dijkgraaf en heemraden	nHWBP	Nieuw Hoogwaterbeschermingsprogramma
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie	NWB	De Nederlandse Waterschapsbank N.V.
DRSH	Delfland, Rijnland, Schieland, Hollandse Eilanden en Waarden	OTO	Opleiden, trainen en oefenen
EMU	Europese Monetaire Unie/Economische en Monetaire Unie	P&C	Planning en control
Fido	Financiering decentrale overheid	PDOK	Publieke Dienstverlening Op Kaart
FTE	Fulltime-equivalent	PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
GWV	Grond-, weg- en waterbouw	PHA	PolyHydroxyAlkanoaat, een bioplastic
GOA	Grensoverschrijdend afvalwater	POP3	PlattelandsOntwikkelingsProgramma 3
GR	Gemeenschappelijke Regeling	rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
Ha	Hectare	SBB	Staatsbosbeheer
HHD	Hoogheemraadschap van Delfland	SGBP	Stroomgebiedbeheersplannen
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	SNB	Slibverwerking Noord-Brabant
HHSK	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	SOK	Samenwerkingsovereenkomst
HoO	Huis op Orde	Stowa	Stichting toegepast onderzoek waterbeheer
(NV) HVC	Huisvuilcentrale Noord Nederland	SVI	Slibverbrandingsinstallatie
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma	SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoed informatie Heffing en Waardebepaling
HWH	Het Waterschapshuis	TA	Technische Automatisering
IBOI	Index voor Bruto OverheidsInvesterings	v.e.	Vervuilingseenheden
ICT	Informatie- en communicatietechnologie	VLRT-4	Vier vervroegde landelijke rapportage toetsing
KPI (kpi's)	Kritische Prestatie Indicatoren	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
KPR	Kennisplatvorm Risicobenadering	VNK	Veiligheid Nederland in Kaart
KRW	Kaderrichtlijn Water	VP	Voorne-Putten

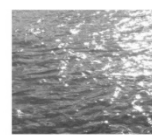
VV	Verenigde Vergadering
VZHW	Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen
V3T	Verlengde 3e toetsing
WBP	Waterbeheerprogramma
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
WgBP	Wegenbeheerprogramma
WKK	Warmtekrachtkoppeling
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSHD	Waterschap Hollandse Delta
ZV3T	Zettingsvloeiing derde toetsronde
ZZL	Waterschap Zuiderzeeland

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	324
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	5
Titel	Vaststellen belastingverordeningen 2023
Portefeuillehouder	H.A.J. van der Drift

Bijlagen
VV-voorstel Belastingverordeningen 2023 tbv vv
Verordening verontreinigingsheffing 2023 met toelichting
Verordening watersysteemheffing 2023 met toelichting
Verordening wegenheffing 2023 met toelichting
Verordening zuiveringsheffing 2023 met toelichting

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	25 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: Belastingverordeningen 2023

Ibabsnummer: 324

1. Gevraagd besluit

Vast te stellen:

- de verordening watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II;
- de verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II.

2. Probleemstelling - context

Voor het uitvoeren van de wettelijk vastgelegde waterschapstaken wordt door het waterschap belasting geheven. Om belastingen te kunnen heffen dienen daaraan belastingverordeningen ten grondslag te liggen.

Dit zijn:

- de Verordening watersysteemheffing;
- de Verordening wegenheffing;
- de Verordening verontreinigingsheffing;
- de Verordening zuiveringsheffing.

Jaarlijks worden de belastingverordeningen vastgesteld en geactualiseerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de model-belastingverordeningen die door de Unie van Waterschappen worden aangeleverd.

3. Beoogd effect en argumenten

Het vaststellen van belastingverordeningen is een wettelijke voorwaarde om belasting te kunnen heffen en invorderen. Het heffen en invorderen van belastinggelden wordt uitgevoerd in een gemeenschappelijke regeling door SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling). Het vaststellen van het beleid betreffende het heffen en innen van de waterschapslasten is een verantwoordelijkheid van het waterschap.

4. Kernboodschap

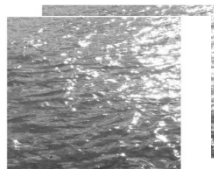
Na het vaststellen van de belastingverordeningen kan er in 2023 rechtsgeldig belasting worden geheven en geïnd.

5. Regelgeving en beleid

De belastingverordeningen worden vastgesteld met inachtneming van de bepalingen uit de Waterschapswet, de Waterwet en het Waterschapsbesluit.

6. Historie – eerdere besluitvorming

De belastingverordeningen worden jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld.

7. Financiën

Door de belastingverordeningen wordt het opleggen van de aanslagen conform de tarieven, z deze uit de begroting voortvloeien, van een formele grondslag voorzien.

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

9. Alternatieven

Niet van toepassing.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Niet van toepassing.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

12. Communicatie (in- en extern)

De belastingheffing wordt op de websites van SVHW en waterschap Hollandse Delta gecommuniceerd.

13. Bekendmaking en vervolprocedure

Voor de inwerkingtreding van de belastingverordeningen op 1 januari 2023 is het noodzakelijk dat dezen tijdig, voor die datum, digitaal worden gepubliceerd op www.overheid.nl.

14. Bevoegd orgaan

Het vaststellen van de belastingverordeningen is een uitsluitende bevoegdheid van het algemeen bestuur.

15. Toelichting / kanttekeningen

De wijzigingen zijn veelal van technisch-redactionele en niet van inhoudelijke aard.

16. Bijlagen

- de verordening watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II;
- de verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II.

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Vaststellen belastingverordeningen 2023

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 25-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- de belastingverordeningen jaarlijks dienen te worden vastgesteld;

gelet op:

- artikel 77, 110, 113, 117, 120, 122a, 122b en hoofdstuk XVIIb Waterschapswet;
- hoofdstuk 7.1 Waterwet;
- hoofdstuk 6 Waterschapsbesluit;

BESLUIT:

Vast te stellen:

- de verordening watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023;
- de verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II;
- de verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023 met bijlagen I en II.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

De Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta

Op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta van 25 oktober 2022

gelet op de artikelen 110 en 113 van de Waterschapswet en artikel 7.2, lid 2, van de Waterwet;

BESLUIT:

vast te stellen de volgende Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

- a. oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem en oevers, flora en fauna ten aanzien waarvan het waterschap ingevolge artikel 3.2 van de Waterwet is aangewezen als beheerder, met uitzondering van de gronden die ingevolge artikel 3.1 of 3.2 van de Waterwet zijn aangewezen als drogere oevergebieden;
Met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 2.17, artikel 2.18 en artikel 2.21 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) komt onderdeel a te luiden:
 - a. oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem en oevers, flora en fauna ten aanzien waarvan het waterschap ingevolge artikel 2.17, eerste lid, onderdeel a, van de Omgevingswet is aangewezen als beheerder, met uitzondering van de gronden die ingevolge artikel 2.18, derde lid, van de Omgevingswet of artikel 2.21 van de Omgevingswet zijn aangewezen als drogere oevergebieden;
- b. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 9 van deze verordening;
- c. lozen: het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap;
- d. woonruimte: een ruimte die blijkens haar inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
- e. bedrijfsruimte: een naar zijn of haar aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuiveringstechnisch werk of een openbaar vuilwaterriool;
- f. openbaar vuilwaterriool: een voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
- g. zuiveringstechnisch werk: een werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, dan wel een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met

de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater;

- h. stedelijk afvalwater: huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater;
- i. heffingsambtenaar: de door het dagelijks bestuur aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet of de krachtens of bij gemeenschappelijke regeling aangewezen ambtenaar van een openbaar lichaam, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet;
- j. watersysteem: het watersysteem zoals bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet;
- k. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- l. ingenomen water: geleverd drink- en industriewater, warm tapwater, onttrokken grond- en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater;
- m. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- n. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet.

Bijlagen

Artikel 2

Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:

- Bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
- Bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet.

Belastbaar feit en heffingsplicht

Artikel 3

1. Onder de naam verontreinigingsheffing wordt een directe belasting geheven ter zake van lozen.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
 - a. ter zake van het lozen vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte;
 - b. ter zake van het lozen met behulp van een riolering of van een zuiveringstechnisch werk: degene bij wie die riolering of dat zuiveringstechnisch werk in beheer is;
 - c. ter zake van het lozen anders dan bedoeld onder a of b: degene die loost.
3. Voor de toepassing van het tweede lid onderdeel a, wordt:
 - a. gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden aangemerkt als gebruik door het door de heffingsambtenaar aangewezen lid van dat huishouden;
 - b. gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die het deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
 - c. het ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die ruimte ter beschikking heeft gesteld; degene

die de ruimte ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.

4. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten goede aan de bekostiging van het beheer van het watersysteem door het waterschap.

Vrijstellingen

Artikel 4

Van de verontreinigingsheffing zijn vrijgesteld:

- a. het lozen met behulp van een openbaar vuilwaterriool;
- b. het lozen vanuit een zuiveringstechnisch werk door het waterschap zelf;
- c. het lozen van stoffen afkomstig vanuit een zuiveringstechnisch werk anders dan door het waterschap zelf, mits de hoeveelheid stoffen niet is toegenomen.

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

Artikel 5

1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 16 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.
2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de heffingsplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. Indien de heffingsplicht aanvangt op de eerste dag van een kalendermaand wordt die kalendermaand aangemerkt als een volle kalendermaand.
3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde heffing als er in dat jaar, na het einde van de heffingsplicht, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 9,-. Indien de heffingsplicht eindigt op de eerste dag van een kalendermaand wordt die kalendermaand aangemerkt als een volle kalendermaand.
4. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingsplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt geloosd.

Heffingsjaar

Artikel 6

Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Aangifte

Artikel 7

Met betrekking tot de verontreinigingsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:

- a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet;
- b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 8.

Artikel 8

Het doen van aangifte geschiedt door:

- a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden;
- b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Grondslag en heffingsmaatstaf

Algemeen

Artikel 9

1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilingseenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Een vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.

Meting, bemonstering en analyse

Artikel 10

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtneming van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 11.
3. De meting en de bemonstering geschieden zodanig dat:

- a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 5 % afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
 - b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt geloosd.
4. De heffingplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de heffingsambtenaar. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de heffingsambtenaar gebracht.
5. De heffingsambtenaar:
 - a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van een of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - b. beslist op aanvraag van de heffingplichtige dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van een of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - c. beslist op aanvraag van de heffingplichtige dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel B, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed;
 - d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de voorschriften van Bijlage I, onderdelen A en B, waarvan wordt afgeweken;
 - b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c;
 - c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De heffingsambtenaar is bevoegd twee of meer ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.
8. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Beperkte meting, bemonstering en analyse

Artikel 11

1. Op aanvraag van de heffingplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de heffingsambtenaar dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde in artikel

10, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:

- a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek worden betrokken;
 - b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan;
 - c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
2. De heffingsambtenaar kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de geloosde, respectievelijk te lozen stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Hoedanigheidscorrectie

Artikel 12

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 9 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De berekening van de correctie geschiedt met inachtneming van de voorschriften welke zijn opgenomen in Bijlage I, onderdeel C.4.
3. De heffingsambtenaar neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de wijze van berekening van de correctie;
 - b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is;
 - c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Tabel afvalwatercoëfficiënten

Artikel 13

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal

- vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule $A \times B$, waarbij

A = het aantal m^3 in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water;

B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m^3 ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.
 3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand aan watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de heffingsambtenaar die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
 4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m^3 als bedoeld in het tweede lid wordt ingevolge artikel 7.5, vijfde lid, van de Waterwet bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k van de Waterschapswet.
 5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 10, eerste lid, beslist de heffingsambtenaar bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.
 6. Veranderingen in de bedrijfsomstandigheden, die aanleiding kunnen geven tot een wijziging in de vervuilingswaarde per m^3 ingenomen water, worden onmiddellijk gemeld bij de heffingsambtenaar.

Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

Artikel 14

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden geloosd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.

4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

Artikel 15

De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend overeenkomstig de artikelen 10 tot en met 14, voor zover deze van toepassing zijn.

Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten

Artikel 16

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuiveringstechnisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden geloosd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt.
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde een vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de heffingsambtenaar.

Vervuilingswaarde van woonruimten

Artikel 17

1. In afwijking van artikel 10, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden geloosd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden geloosd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden tezamen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Het aantal personen dat gebruikt maakt van de woonruimte wordt bepaald naar de situatie per 1 januari van het heffingsjaar dan wel op het moment van het ontstaan van de heffingsplicht.

Schatting

Artikel 18

De heffingsambtenaar kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:

- a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in deze verordening, waaronder Bijlage I opgenomen voorschriften;
- b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, eerste of vijfde lid, 14, eerste lid, 16, eerste lid, of 17, eerste lid, niet mogelijk is;
- c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 13, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
- d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan het in artikel 10, 11 of 12 bedoelde besluit.

Tarief

Artikel 19

Het tarief bedraagt € 75,99 per vervuilingseenheid.

Wijze van heffing en termijnen van betaling

Artikel 20

De heffing wordt geheven bij wege van aanslag.

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990, moet de aanslag worden betaald binnen drie maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het tweede lid geldt, ingeval de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslag moet worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Een navorderingsaanslag is invorderbaar een maand na dagtekening van het aanslagbiljet.
4. Het bedrag inzake een bestuurlijke boete is invorderbaar zes weken na de dagtekening van het aanslagbiljet.

Nadere regels

Artikel 21

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 22

1. De ‘Verordening verontreinigingsheffing Waterschap Hollandse Delta 2022’, vastgesteld bij besluit van 10 november 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2023.
4. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het waterschapskantoor van waterschap Hollandse Delta te Ridderkerk.
5. Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023’.

Ridderkerk, <datum>

De Verenigde Vergadering voornoemd,

secretaris-directeur, dijkgraaf,

Bijlage I

behorende bij de Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023, vastgesteld bij het besluit van het Algemeen Bestuur van <datum>

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Indeling Bijlage I

	Definitiebepalingen		
A	Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling		
	Paragraaf	A.1	Algemeen
	Paragraaf	A.2	Meting
		A.2.1	Doorstroomsnelheid
		A.2.1.1	Doorstroomsnelheid open meetsystemen
		A.2.1.2	Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen
		A.2.2	Controle meetapparatuur en meettraject
		A.2.2.1	Controle meetapparatuur (simulatie)
		A.2.2.2	Controle meettraject (natte kalibratie)
		A.2.2.3	Inbouw debietmeter
		A.2.2.4	Kalibratiecertificaat
	Paragraaf	A.3	Bemonstering
		A.3.1	Algemeen, instelling en uitvoering apparatuur
	Paragraaf	4.	Monsterbehandeling
		A.4.1	Algemeen
		A.4.2	Conservering en maximale bewaartermijn
			Tabel A
B	Analysevoorschriften		

	Paragraaf	B.1	Algemeen
	Paragraaf	B.2	Analyse
			Tabel B
C	Berekeningsvoorschriften		
	Paragraaf	C.1	Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden
		C.2	Bepaling aantal etmalen
		C.3	Correctie ingenomen water
		C.4	Hoedanigheidscorrectie

Definitiebepalingen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- a. verzamelmonster: monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume of tijd zijn genomen;
- b. etmaal: een aaneengesloten periode van 24 uur;
- c. etmaalverzamelmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
- d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
- e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
- f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
- g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
- h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
- i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/meterconstante;
- j. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
- k. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
- l. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
- m. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
- n. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
- o. aantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnenlabreproduceerbaarheid.

A. Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monsternamen en -behandeling.

Hierbij gelden de volgende algemene eisen:

- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden overeenkomstig onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water-Monsterneming-Deel 1: Afvalwater 2019) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering.

In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid afvalwater per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water.

Het meetsysteem is voorzien van een niet-resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1 Doorstroomsnelheid

Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid open meetsystemen

Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:

1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.1.2 Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen

Voor het bepalen van de geschiktheid van de debietmeter geldt als richtlijn dat de verhouding tussen het maximale en minimale debiet ≥ 10 behoort te zijn, waarbij het debiet (indien groter dan nul) van de te bemonsteren stroom in 95 % van de tijd groter is dan het minimale debiet van de meter is. Minimale en maximale debiet zijn de debieten waarbij de meter de opgegeven precisie haalt.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject

De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften gesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)

Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.

Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:

- a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
- b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
- c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.
- d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2).

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:

De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende

hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (natte kalibratie)

De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een simulatie te worden uitgevoerd.

Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet.

Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt vindt justering plaats, waarna een natte kalibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:

- a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de heffingsambtenaar vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
 - I. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
 - II. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
 - III. op een andere, door de heffingsambtenaar goedgekeurde methode.
- b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
- c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
- d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk aangepast worden. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
- e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers

continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

- f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter

Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten meetsysteem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de meter specifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:

- a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden worden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand.
- b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat

Van een debietmeter moet het meest recente kalibratiecertificaat bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een testbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:

- Alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as-found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardware matige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as-left' meetafwijking, eventueel na hardware matige aanpassing en/of justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur

De bemonstering vindt plaats met behulp van automatische monsternamapparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de heffingsambtenaar.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen

De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 worden de monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en getransporteerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in donker bewaard tussen 1° en 5° C.

Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzameld etmaalmonster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door het waterschap. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse vanwege de heffingsambtenaar zoveel mogelijk identiek zijn.

A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn

De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.

In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	1 mnd (indien BZV ≤ 50 mg/l) 6 mnd (indien BZV >50 mg/l)

Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de verontreinigingsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.4 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd. Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Een wijziging in een normblad wordt voor de toepassing van deze verordening eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.

De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaarheidsgrens
----------------	------------------------------	-------------------------	-----------------------

chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633	5 mg/l
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN-ISO 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN-ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN 12260	NEN-EN 12260 en voor correctie nitriet/nitraat; NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN-ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646+C1:2015	NEN 6646+C1:2015	
		NEN-ISO 15923-1	

C Berekeningsvoorschriften

C.1 Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden (artikel 9, derde lid):

Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$\frac{Q \times (CZV + 4,57 \times N-Kj)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q	het aantal m ³ afgevoerd afvalwater per etmaal
CZV	het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l
N-Kj	de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l

C.2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 11, wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 + N}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

n	het berekende aantal meetdagen
N	het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd
σ_n	spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar
tso	toelaatbare statistische onnauwkeurigheid = $35 / e^{0,000175 \times VeO}$
VeO	vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen

C.3 Indien door een bedrijf water wordt onttrokken aan oppervlaktewater en dit vervolgens weer wordt geloosd in oppervlaktewater, worden voor de berekening van de vervuilingswaarde de hoeveelheden verontreinigende stoffen, aanwezig in het ingenomen water en vervolgens weer geloosde oppervlaktewater, in mindering gebracht op de hoeveelheden van die stoffen in het geloosde water, met dien verstande dat deze vermindering niet mag leiden tot een negatieve waarde.

C.4 Indien de CZV-waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk

$$\frac{100 - T}{75}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

T	het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.
---	---

Bijlage II

Behorende bij de Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023, vastgesteld bij besluit van het Algemeen Bestuur van <datum>

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

Toelichting op de Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

A ALGEMEEN

Doelstelling en karakter verontreinigingsheffing

De Waterwet regelt in artikel 7.2, tweede lid, dat ter zake van 'directe' lozingen op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij een waterschap dat waterschap onder de naam verontreinigingsheffing een heffing kan instellen. De opbrengst van de heffing is bedoeld om de watersysteemtaak (mede) te bekostigen. De relevante bepalingen zijn opgenomen in paragraaf 1 van hoofdstuk 7 van de Waterwet. Doordat in deze bepalingen diverse verwijzingen zijn opgenomen naar de Waterschapswet, kent de heffing een aantal overeenkomsten met de daarin geregelde zuiveringsheffing, die ten aanzien van 'indirecte' lozingen wordt geheven.

Kenmerkend verschil tussen de beide belastingen is dat de zuiveringsheffing wordt geheven voor het afvoeren van stoffen op de riolering of een zuiveringstechnisch werk, terwijl de verontreinigingsheffing is verschuldigd voor het lozen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast kan sinds 1 juli 2014 binnen de verontreinigingsheffing – anders dan bij de zuiveringsheffing het geval is – niet meer geheven worden op zware metalen en zouten.

Het vaststellen van de vervuilingswaarde van de afgevoerde of geloosde stoffen gebeurt op dezelfde wijze als bij de zuiveringsheffing. Daarom wordt in deze toelichting ook op een aantal plaatsen verwezen naar bepalingen in de Waterschapswet in plaats van de Waterwet.

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Considerans

Bevoegdheid algemeen bestuur

Uitsluitend het algemeen bestuur is bevoegd tot het vaststellen van de belastingverordening. Dit vloeit voort uit artikel 7.2 Waterwet en artikel 110 van de Waterschapswet. Het dagelijks bestuur is belast met de voorbereiding van de belastingverordening (artikel 84 van de Waterschapswet).

Bevoegdheid instellen verontreinigingsheffing

De bevoegdheid voor waterschappen om een verontreinigingsheffing in te stellen, ligt in artikel 7.2 van de Waterwet, juncto artikel 113 van de Waterschapswet. In het laatstgenoemde artikel geeft de wetgever aan het waterschap de bevoegdheid om krachtens een bijzondere wet belasting te heffen. De Waterwet is een dergelijke bijzondere wet.

Begripsbepalingen

Artikel 1

Om duidelijkheid te scheppen over een aantal in de verordening voorkomende begrippen en om de leesbaarheid van de tekst te bevorderen, is van deze begrippen een omschrijving gegeven in artikel 1.

Daarbij is zo veel mogelijk aangesloten bij de begripsbepalingen in artikel 1.1 Waterwet (met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 1.1 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156): Bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet en artikel 7.1 van de Waterwet.

Onderdeel a

Het begrip ‘oppervlaktewaterlichaam’ is omschreven in artikel 1.1 van de Waterwet (met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 1.1 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156): Bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet). Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten, met dien verstande, dat alleen de oppervlaktewateren waarvan het waterschap is aangewezen als beheerder onder de reikwijdte van deze verordening vallen.

Onderdeel b

Voor de omschrijving van ‘stoffen’ is verwezen naar de stoffen genoemd in artikel 9. In dat artikel zijn de stoffen opgenomen die door het waterschap in de heffing worden betrokken, alsmede de gewichtseenheden van die stoffen.

Onderdeel c

Lozen is het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap. Welke oppervlaktewaterlichamen dat zijn, valt op te maken uit de gebiedsomschrijving zoals die is opgenomen in het reglement voor het waterschap.

Onderdeel d

Dit onderdeel regelt wat onder een woonruimte moet worden verstaan. Niet elke bewoonde ruimte kan als woonruimte worden aangemerkt. Een woonruimte wordt geacht te zijn bestemd om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid. Of dit het geval is moet blijken uit de inrichting van de ruimte. In deze definitie wordt tot uitdrukking gebracht dat het moet gaan om een ruimte die zelfstandig bruikbaar is en daardoor niet meer dan bijkomstig afhankelijk is van elders in het gebouw aanwezige voorzieningen die voor de woonfunctie wel van wezenlijk belang zijn. Hierbij moet worden gedacht aan het met gebruikers van andere ruimten delen van faciliteiten als kookgelegenheid, sanitair of bad- en douchegelegenheid. Dit komt vaak in onder meer studentenhuizen en pensions voor. In een dergelijke situatie kan niet worden gesproken van een woonruimte in de zin van deze verordening. Zie hiervoor ook de arresten van de Hoge Raad van 23 juli 1984, BNB 1984/282, Belastingblad 1984, blz. 544, 8 februari 1995, BNB 1995/92, Belastingblad 1995, blz. 202, 10 januari 1996, BNB 1996/77, Belastingblad 1996, blz. 168).

Dat het begrip woonruimte ruim moet worden uitgelegd valt af te leiden uit het arrest van de Hoge Raad van 29 mei 1991 waarin een kajuitzeilschip als woonruimte werd aangemerkt (BNB 1991/213, Belastingblad 1991, blz. 479).

Onderdeel e

Bij de omschrijving van het begrip bedrijfsruimte is gekozen voor een negatieve formulering om een zo groot mogelijke reikwijdte aan het begrip te geven. Alles wat geen woonruimte, een openbaar

vuilwaterriool of een zuiveringstechnisch werk is moet als een bedrijfsruimte worden aangemerkt. Zo wordt bijvoorbeeld ook een stuk landbouwgrond als een bedrijfsruimte aangemerkt (Hof 's-Gravenhage 17 maart 1993, Belastingblad 1993, blz. 457).

In een ogenschijnlijk soortgelijke situatie oordeelde de rechter echter anders. Hierbij ging het om een kavel los land –deels akkerbouw, deels weiland– dat niet als bedrijfsruimte kon worden aangemerkt. Er stonden namelijk geen opstallen op en voor de exploitatie maakte de agrariër gebruik van machines die elders, in de schuur achter zijn boerderij, werden gestald. Hierdoor was hij meer dan bijkomstig afhankelijk van elders aanwezige, voor de bedrijfsexploitatie wezenlijke, voorzieningen (Hof 's-Gravenhage, 18 februari 1997, Belastingblad 1997, blz. 729).

Of daar ook sprake van was bij de zandopspuiting wordt uit de casus niet duidelijk. Het Hof stelde alleen vast dat er sprake was van het lozen van met slib verontreinigd perswater en liet de aanslag in stand (Hof Arnhem 22 augustus 1997, Belastingblad 1997, blz. 745).

Ook een festivalterrein kan als bedrijfsruimte kwalificeren. Voor kwalificatie van een terrein als bedrijfsruimte is niet van belang of dat terrein een openbaar karakter heeft, en evenmin of belanghebbende zich ten eigen behoeve van dat terrein bedient. Nu niet blijkt dat het festivalterrein niet kan worden gebruikt zonder dat de gebruiker meer dan bijkomstig afhankelijk is van elders aanwezige voorzieningen, is hier sprake van bedrijfsruimte in de zin van de verordeningen (Hoge Raad 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD6823, BNB 2008/241).

Voor de vraag of sprake is van één of van twee bedrijfsruimten is onder andere van belang het arrest van de Hoge Raad van 14 juni 1995 (BNB 1995/233, Belastingblad 1995, blz. 627) waarin een bij twee verschillende personen in gebruik zijnde stortplaats als één bedrijfsruimte werd aangemerkt. Daarbij speelde onder andere een rol het feit dat de stortplaats maar één ingang heeft, om de gehele stortplaats een hek staat en er geen deugdelijke afscheiding is tussen beide delen van de stortplaats.

Onderdeel f

Onder openbaar vuilwaterriool wordt verstaan het algemene gemeentelijk rioolstelsel. Dat loopt door tot het zogenaamde overnamepunt waar het zuiveringstechnisch werk van het waterschap begint en kan worden beheerd door de gemeente zelf, of door een rechtspersoon, in opdracht van de gemeente.

Onderdeel g

Een zuiveringstechnisch werk is een werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, dan wel een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater. Deze definitie is ontleend aan artikel 1.1 van de Waterwet (met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 1.1 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156): Bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet). Het begrip omvat naast afvalwaterzuiveringsinstallaties ook gemalen, persleidingen, vrijvervalleidingen, open en dichte afvoergoten en pompstations ten behoeve van het afvalwater. Ook voorzieningen voor individuele behandeling van afvalwater (IBA's) vallen onder het begrip zuiveringstechnisch werk. De gemeentelijke riolering wordt hier niet onder begrepen (zie onderdeel f, waarbij het begrip riolering is gedefinieerd).

Onderdeel h

De definitie van stedelijk afvalwater is ontleend aan artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Onderdeel i

De inspecteur is het bestuursorgaan aan wie de wetgever door middel van de Algemene wet inzake rijksbelastingen de bevoegdheid tot het opleggen van aanslagen en het doen van uitspraak op bezwaar heeft geattribueerd. In artikel 123 van de Waterschapswet wordt onder meer de Algemene wet inzake rijksbelastingen van toepassing verklaard voor het heffen van belastingen door waterschappen. Dit artikel bepaalt voorts dat de bevoegdheden van de inspecteur toekomen aan de daartoe aangewezen heffingsambtenaar. Die aanwijzing geschiedt bij een door het dagelijks bestuur te nemen aanwijzingsbesluit. Ingeval op het gebied van belastingheffing wordt samengewerkt met een of meer andere waterschappen of binnen een gemeenschappelijke regeling, dan zijn eveneens de bepalingen in artikel 124 van de Waterschapswet van toepassing.

Behalve het opleggen van aanslagen en het doen van uitspraak op bezwaar komt krachtens deze verordening aan deze functionaris ook de bevoegdheid tot het afgeven van meetbeschikkingen toe (artikel 10 en verder). In de meetbeschikking worden specifieke voor een bepaalde heffingsplichtige geldende voorschriften vastgelegd. Dit betreft een nadere precisering van de algemene regels uit deze verordening voor een specifieke situatie. In de praktijk kan dit zowel een beperking als een aanvulling op de algemene regels betekenen

Onderdeel j

Hoewel de Waterschapswet dit begrip niet expliciet omschrijft, moet onder het watersysteem worden verstaan de zorg voor de waterkering, de waterbeheersing en het passieve waterkwaliteitsbeheer. De Waterwet kent in artikel 1.1. (met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 1.1 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156): Bijlage A bij artikel 1.1 van de Omgevingswet). een definitie van het begrip watersysteem. Omdat in deze verordening bedoeld wordt het watersysteem, zoals de zorg daarvoor dat als taak aan het waterschap is opgedragen, wordt aansluiting gezocht bij artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet.

Onderdeel k

De definitie van drinkwater is ontleend aan artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet.

Onderdeel l

Behalve via nutsbedrijven wordt ook op andere wijze water verkregen. Zo wordt op steeds grotere schaal door bedrijven voor sanitair gebruik hemelwater opgevangen. Omdat dit water na gebruik wordt geloosd, dient het eveneens in de berekening van de vervuilingswaarde te worden betrokken. Ditzelfde geldt voor warm tapwater (zie onderdeel n).

Onderdeel m

Een drinkwaterbedrijf is een bedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet.

Onderdeel n

In de Drinkwaterwet komt het begrip warm tapwater voor (artikel 1, eerste lid). Dit is water voor huishoudelijk gebruik dat door een leverancier wordt opgewarmd alvorens het aan de consument wordt geleverd. Door de Drinkwaterwet wordt warm tapwater nadrukkelijk uitgezonderd van het begrip drinkwater. Het is echter wel water dat na gebruik wordt afgevoerd en valt daarom binnen de ratio van ingenomen water (zie onderdeel l).

Bijlagen

Artikel 2

De grondslag voor de verontreinigingsheffing wordt gevormd door de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die worden geloosd. Als heffingsmaatstaf geldt de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd, uitgedrukt in vervuilingseenheden. Zoals blijkt uit artikel 7.5, eerste lid, van de Waterwet is de hoofdregel dat het aantal vervuilingseenheden wordt vastgesteld met behulp van door middel van meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens overeenkomstig bij belastingverordening te stellen regels. Die regels zijn opgenomen in Bijlage I. Zie in dit verband ook de artikelen 10, 11 en 12.

In artikel 7.5, vijfde lid, van de Waterwet is bepaald dat de artikelen 122h, eerste, vijfde en zesde lid, en 122i tot en met 122l van de Waterschapswet van overeenkomstige toepassing zijn. In deze artikelen is ook een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel gegeven. Deze uitzonderingen, in casu voor woonruimten, kleine bedrijfsruimten, glastuinbouwbedrijven en bedrijven met een vervuilingswaarde van 1.000 vervuilingseenheden en minder, zijn eveneens in deze verordening opgenomen.

Voor bedrijven met een vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik van 1.000 vervuilingseenheden en minder kan onder voorwaarden de berekening van het aantal vervuilingseenheden plaatsvinden met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten. Deze tabel is opgenomen in artikel 122k, derde lid, van Waterschapswet en volledigheidshalve eveneens in Bijlage II. De wijze waarop deze tabel moet worden toegepast, is geregeld in artikel 13.

De Bijlagen I en II maken deel uit van de verordening.

Belastbaar feit en heffingsplicht

Artikel 3

Eerste lid

De verontreinigingsheffing is verschuldigd wanneer stoffen in een oppervlaktewaterlichaam worden geloosd. Deze doelstelling is tot uitdrukking gebracht in het eerste lid van artikel 3. De opbrengst komt, zoals blijkt uit het vierde lid, ten goede aan de bekostiging van het beheer van het watersysteem. De verontreinigingsheffing is dus primair een bestemmingsheffing die overigens wel een regulerende nevenwerking kan hebben.

Het belastbare feit is het lozen van stoffen, dat wil zeggen het direct brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam dat in beheer is bij het waterschap. De vraag of het afgevoerde water van slechtere kwaliteit is dan dat in het oppervlaktewaterlichaam waar op wordt geloosd, is niet van belang. Dit bleek uit een arrest waarbij het ging om de lozing van opgepompt bronwater dat werd gebruikt als koelwater (Hoge Raad 12 september 1990, BNB 1991/15, Belastingblad 1990, blz. 771). Dit ligt overigens anders als het gaat om ingenomen oppervlaktewater dat wordt gebruikt als koelwater en dat vervolgens weer wordt geloosd op oppervlaktewater. In dat geval wordt voor de berekening van de vervuilingsswaarde uitsluitend de toegevoegde vervuiling in aanmerking genomen (zie Bijlage I bij de verordening). Uit het arrest van de Hoge Raad van 13 maart 1996 (BNB 1996/205, Belastingblad 1996, blz. 335) blijkt overigens dat er geen wettelijke verplichting bestaat voor een dergelijke begunstigende regeling (zie ook Hoge Raad 18 maart 1998, nr. 33 186, Belastingblad 1998, blz. 386).

Ook wordt de verontreinigingsheffing aangemerkt als een directe belasting.

Tweede lid

Heffingsplichtig zijn degenen die stoffen in een oppervlaktewaterlichaam lozen. Dergelijke lozingen kunnen op verschillende wijzen plaatsvinden. Voor de omschrijving van de belastingplicht wordt daarbij een koppeling gemaakt met het object van waaruit wordt geloosd.

Aan de hand van de feitelijke omstandigheden moet worden beoordeeld wie de gebruiker is. Ingeval er meerdere gebruikers zijn, is het noodzakelijk dat de heffingsambtenaar of het dagelijks bestuur beleidsregels opstelt op grond waarvan één van de gebruikers als heffingsplichtige kan worden aangewezen. Deze beleidsregels moeten worden gepubliceerd zodat ze kenbaar zijn voor de heffingsplichtigen. Ingeval van het ontbreken van dergelijke beleidsregels kan de keuze van het waterschap voor één van de gebruikers als willekeurig en onredelijk worden aangemerkt, wat tot vernietiging van de aanslag kan leiden. Zie voor nadere informatie over dit onderwerp en mogelijkheden voor de inhoud van de beleidsregels de brief van de Unie van Waterschappen aan de leden-waterschappen van 23 maart 1995, nr. 951476 (Belastingblad 1995, blz. 326).

Onderdeel a

Vindt de lozing plaats vanuit een woonruimte of vanuit een bedrijfsruimte, dan is de gebruiker van die ruimte aan de heffing onderworpen. Het komt voor dat een woonruimte of een bedrijfsruimte aan een gebruiker wordt verhuurd, waarbij één van de voorwaarden luidt dat de belastingen, waar onder de verontreinigingsheffing, worden gedragen door de verhuurder. Dergelijke overeenkomsten doen niet af aan de heffingsplicht: de gebruiker blijft heffingsplichtig. Deze kan op grond van de huurovereenkomst zelf het bedrag van de aanslag terugvorderen bij de verhuurder.

De omschrijving van woonruimte is ook dusdanig dat er geen misverstand kan bestaan dat studentenhuizen met onzelfstandige wooneenheden dienen te worden aangemerkt als bedrijfsruimte, waarvoor de verhuurder op grond van artikel 3, derde lid, onderdeel c, in de heffing kan worden betrokken. (Zie ook Hoge Raad 23 juli 1984, BNB 1984/282, Belastingblad 1984, blz. 544 en Hoge Raad 8 februari 1995, BNB 1995/92).

In zijn arrest van 1 mei 1991 oordeelde de Hoge Raad dat als gebruiker van een bedrijfsruimte in de zin van de verordening slechts kan worden aangemerkt degene die zich daadwerkelijk min of meer duurzaam

te eigen behoefte van de bedrijfsruimte kan bedienen. Daarom kon de aannemer die in opdracht van de landeigenaar op een stuk grond werkzaamheden uitvoert om deze geschikt te maken voor de bollenteelt, niet als gebruiker worden aangemerkt (BNB 1991/188, Belastingblad 1991, blz. 478).

Ook kan het gebruik van een woonruimte of van een bedrijfsruimte er op zijn gericht om die voor kortere perioden ter beschikking te stellen van wisselende, opeenvolgende gebruikers. In dergelijke gevallen is de verhuurder/exploitant belastingplichtig.

Onderdeel b

Vindt de lozing plaats vanuit een riolering of vanuit een zuiveringstechnisch werk, dan is de beheerder van die riolering of van dat zuiveringstechnisch werk heffingplichtig. Door het gebruik van het begrip riolering vallen alle soorten lozingen, dus ook die via een niet openbare voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, onder het regime van de heffing.

Onderdeel c

Wanneer er sprake is van een lozing die niet kan worden gerangschikt onder één van de in onderdeel a of onderdeel b genoemde situaties, dan is degene die feitelijk loost aan de heffing onderworpen. Deze bepaling is ontleend aan artikel 7.2, derde lid, onderdeel c, van de Waterwet. Deze bepaling is oorspronkelijk ingevoerd nadat was gebleken dat een (incidentele) lozing vanuit een tankauto niet als een lozing vanuit een bedrijfsruimte kon worden aangemerkt. Bovendien bleek in de praktijk het achterhalen van de identiteit van de achterliggende vervuiler niet altijd mogelijk te zijn, evenals het vaststellen van individuele vervuilingswaarden indien de stoffen van meer dan één adres afkomstig zijn. In die gevallen biedt deze bepaling soelaas, omdat de feitelijke lozer (in het geval van een tankauto dus de vervoerder) rechtstreeks in de heffing kan worden betrokken.

Door de gekozen formulering zijn overigens niet alleen lozingen vanuit tankauto's aan de heffing onderworpen, maar ook alle denkbare wijzen van lozen anders dan vanuit een woonruimte, een bedrijfsruimte, een riolering of een zuiveringstechnisch werk aan de heffing onderworpen.

Derde lid

Onderdeel a

Wanneer er met betrekking tot dezelfde woonruimte sprake is van meerdere gebruikers, wijst de heffingsambtenaar voor het opleggen van de aanslag één van hen aan als heffingplichtige. De criteria op grond waarvan die heffingplichtige wordt aangewezen, liggen vast in beleidsregels.

Onderdeel b

Wanneer een (onzelfstandig) deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven aan een ander, dan kan degene die dit in gebruik heeft gegeven de aan dat deel toe te rekenen verontreinigingsheffing verhalen op degene die het in gebruik heeft. Hierbij kan worden gedacht aan bedrijfsverzamelgebouwen en dergelijke.

Onderdeel c

Wanneer het gaat om een woonruimte of een bedrijfsruimte die voor kortere perioden aan wisselende, opeenvolgende gebruikers ter beschikking wordt gesteld, kan de heffingsplichtige de verontreinigingsheffing verhalen op degenen aan wie hij de ruimte ter beschikking heeft gesteld.

Vierde lid

Hoewel het watersysteem in de vorm van de watersysteemheffing een eigen financieringsstructuur kent, komt de opbrengst van de verontreinigingsheffing ten goede aan de financiering van de kosten van het watersysteem.

Vrijstellingen

Artikel 4

De vrijstellingen zijn ontleend aan artikel 7.8 van de Waterwet.

Onderdeel a

In de oorspronkelijke tekst van de Waterwet werden lozingen vanuit een openbaar vuilwaterriool vrijgesteld van de verontreinigingsheffing. Hierbij werd, blijkens de aan deze vrijstelling ten grondslag liggende motie (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 30 818, nr. 33) bedoeld op overstorten vanuit het gemeentelijk rioleringsstelsel. Bij de behandeling van de Invoeringswet Waterwet is het aantal vrijstellingen naar aanleiding van een amendement (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 858, nr. 16) uitgebreid en is het artikel opnieuw geredigeerd. Daarbij is de toevoeging “openbaar” uit de tekst verdwenen zonder dat daar in het amendement op wordt ingegaan. Wij gaan er daarom vanuit dat met deze vrijstellingsbepaling nog altijd wordt bedoeld op overstorten vanuit het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Onderdeel b

Een lozing vanuit een zuiveringstechnisch werk door het waterschap zelf op een “eigen” oppervlaktewaterlichaam is vrijgesteld van de heffing.

Onderdeel c

Het op een zuiveringsinstallatie van het waterschap gezuiverde afvalwater is onder omstandigheden goed bruikbaar voor bedrijfsmatige toepassingen. Het is daarom denkbaar dat (een deel van) het effluent niet wordt geloosd, maar door een bedrijf wordt ingenomen. Indien dat bedrijf het gebruikte water weer loost en daar zelf geen stoffen aan heeft toegevoegd, dan is die lozing door het bedrijf vrijgesteld van de verontreinigingsheffing. Het is daarbij, evenals bij onderdeel b, voorwaarde dat het oppervlaktewaterlichaam bij hetzelfde waterschap in beheer is. Achtergrond van deze vrijstelling is dat de regionale zoetwatervoorziening daardoor niet wordt belast.

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

Artikel 5

Eerste lid

Hoewel de verontreinigingsheffing een tijdvakheffing is, ontstaat bij woonruimten en kleine bedrijfsruimten de materiële belastingschuld door de regeling in het eerste lid toch bij het begin van het heffingsjaar. Dit heeft als voordeel dat al in het heffingsjaar zelf aanslagen kunnen worden opgelegd (formalisering van de belastingschuld) en dat niet gewacht hoeft te worden tot het heffingsjaar voorbij is. Bij een tijdvakbelasting is het echter niet zonder meer mogelijk om een definitieve aanslag gedurende het heffingsjaar op te leggen, omdat de omvang van de belastingschuld pas na afloop van het heffingsjaar bekend is. Dit blijkt uit een aantal uitspraken van de belastingrechter. Zie hiervoor Hoge Raad van 2 november 1994 inzake precario rechten (BNB 1995/12, Belastingblad 1994, blz. 819), Hof Amsterdam 15 december 1995 inzake liggeld woonschepen (Belastingblad 1996, blz. 331) en Hof Amsterdam 23 april 1997 (Belastingblad 1997, blz. 495) inzake verontreinigingsheffing.

Uit deze jurisprudentie valt af te leiden dat om een definitieve aanslag al in het heffingsjaar zelf op te leggen, de heffingsverordening in een aantal zaken moet voorzien. Het gaat hierbij om:

- een regeling op grond waarvan de belastingschuld wordt geacht bij het begin van het heffingsjaar te ontstaan (artikel 5, eerste lid);
- een regeling op grond waarvan aanspraak op ontheffing bestaat indien de heffingsplicht in de loop van het jaar eindigt (voor woonruimten is dit geregeld in artikel 5, derde lid en voor kleine bedrijfsruimten voorziet artikel 18, tweede lid, daar in);
- een regeling op grond waarvan aanspraak op vermindering bestaat indien de heffingsmaatstaf in de loop van het heffingsjaar wijzigt (voor kleine bedrijfsruimten is dit geregeld in artikel 18, tweede lid).

Indien in de heffingsverordening dergelijke bepalingen ontbreken, kan een waterschap in het heffingsjaar wel voorlopige aanslagen opleggen. Artikel 13 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen geeft hiertoe de bevoegdheid.

Tweede lid

De vervuilingswaarde van een woonruimte wordt forfaitair vastgesteld op drie vervuilingseenheden en bij bewoning door één persoon op één vervuilingseenheid (artikel 19, eerste lid). De verontreinigingsheffing is echter een tijdvakbelasting. Dit betekent dat wanneer de heffingsplicht zich niet gedurende het gehele heffingstijdvak voordoet, dit gevolgen heeft voor de berekening van de hoogte van de verschuldigde heffing. Artikel 122h, zesde lid, van de Waterschapswet bepaalt dat wanneer de heffingsplicht in de loop van het jaar aanvangt, de heffingsplichtige aan de heffing wordt onderworpen voor een evenredig gedeelte van het vastgestelde aantal vervuilingseenheden. In de verordening is aangegeven op welke wijze dat evenredig deel wordt vastgesteld.

Derde lid

Wanneer de heffingsplicht in de loop van het jaar eindigt, dan is de heffing op grond van artikel 122h, zesde lid, van de Waterschapswet eveneens voor een evenredig deel verschuldigd. Er is tevens voorzien in de mogelijkheid om uit oogpunt van efficiency voor geringe bedragen geen ontheffing te verlenen.

Vierde lid

Wanneer de heffingsplichtige verhuist naar een andere woonruimte van waaruit eveneens wordt geloosd, zijn zowel het tweede als het derde lid van toepassing. Er kan immers worden gesteld dat ook in dat geval sprake is van het eindigen van de heffingsplicht en het opnieuw ontstaan van de heffingsplicht. Dit zou resulteren in een vermindering van een al opgelegde, en mogelijk zelfs al betaalde, aanslag voor de oude woning en een nieuwe aanslag voor de nieuwe woning. Om pragmatische redenen is bepaald dat in een dergelijk geval het tweede en het derde lid niet van toepassing zijn. De aanslag verhuist dan als het ware mee.

Uiteraard gaat dit niet op wanneer vanuit de nieuwe woning op een zuiveringstechnisch werk van het waterschap wordt afgevoerd: dan is de zuiveringsheffing verschuldigd.

Heffingsjaar

Artikel 6

In artikel 6 is bepaald dat het heffingsjaar gelijk is aan het kalenderjaar.

Aangifte

Artikel 7

Artikel 7 regelt de uitnodiging tot het doen van aangifte. In onderdeel a is dat het uitreiken van een aangiftebiljet en in onderdeel b wordt een afwijkende methode mogelijk gemaakt.

Artikel 8

Dit artikel regelt de wijze waarop aangifte wordt gedaan. Bij onderdeel a is dat de traditionele wijze van het inzenden van het uitgereikte formulier met de vereiste bijlagen. Door middel van onderdeel b wordt de mogelijkheid geopend om dat op elektronische wijze, de zogenaamde digitale aangifte.

Grondslag en heffingsmaatstaf

Algemeen

Artikel 9

De grondslag van de heffing is de hoeveelheid en hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd. In het tweede lid is gekozen voor één uniforme heffingsmaatstaf, namelijk de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden geloosd, uitgedrukt in de hoeveelheid zuurstof die nodig is om die stoffen af te breken. Die hoeveelheid wordt bepaald op de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen. Een verbruik van 54,8 kilogram zuurstof per heffingsjaar vertegenwoordigt één vervuilingseenheid, wat is gebaseerd op de zuurstofbehoefte die ontstaat door de gemiddelde lozing van huishoudelijk afvalwater van één persoon per jaar.

Meting, bemonstering en analyse

Artikel 10

Hier is de hoofdregel opgenomen op grond waarvan bij de verontreinigingsheffing de vervuilingswaarde dient te worden vastgesteld. Deze hoofdregel geldt niet alleen ter zake van het lozen vanuit woonruimten of vanuit bedrijfsruimten, maar ook ter zake van het lozen vanuit zuiveringstechnische werken of op andere wijze.

Eerste lid

Het aantal vervuilingseenheden wordt bepaald door middel van meting, bemonstering en analyse van het afvalwater. Daarbij maakt het niet uit of dit elk etmaal geschiedt of gedurende een beperkt aantal etmalen.

In Bijlage I zijn nadere regels gesteld met betrekking tot:

- de wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling;
- analysevoorschriften;
- berekeningsvoorschriften.

De kosten van een dergelijk onderzoek zijn voor rekening van de heffingsplichtige. Het spreekt voor zich dat de vervuilingswaarde zo nauwkeurig mogelijk wordt vastgesteld. Echter niet tot elke prijs. Het Gerechtshof te 's-Gravenhage oordeelde op 16 maart 1988 dat de kosten in redelijke verhouding tot de verschuldigde heffing moeten staan (Belastingblad 1988, blz. 626). Hiervan is sprake wanneer de kosten niet hoger zijn dan 40% van de verschuldigde heffing.

Tweede lid

Volgens het tweede lid dienen meting, bemonstering en analyse plaats te vinden gedurende alle dagen van het heffingsjaar. Hiervan kan echter onder omstandigheden worden afgeweken. Zie hierna onder artikel 11.

Derde lid

In het derde lid zijn de voorwaarden opgenomen waar meting en bemonstering aan moeten voldoen. De voorschriften van meting en bemonstering in Bijlage I zijn een waarborg voor de in het derde lid gestelde criteria. Als aan de voorschriften van Bijlage I niet kan worden voldaan, kan hiervan onder omstandigheden worden afgeweken.

Vierde lid

De wijze van meting en bemonstering wordt, samen met een beschrijving van de te gebruiken apparatuur, vooraf meegedeeld aan de heffingsambtenaar. Ook de ingebruikname en wijziging van apparatuur gedurende het heffingsjaar valt onder de meldingsplicht.

Vijfde lid

De heffingsambtenaar mag onder voorwaarden afwijken van de in Bijlage I opgenomen voorschriften. Dit mag hij:

- ambtshalve wanneer hij aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is om te voldoen aan de voorwaarden in het derde lid;
- op aanvraag van de heffingplichtige indien deze aannemelijk maakt dat ook dan nog steeds wordt voldaan aan de voorwaarden in het derde lid;
- op aanvraag van de heffingplichtige indien deze aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de analysesresultaten er niet door wordt beïnvloed.

Verder mag hij nadere voorschriften stellen.

De beslissing op aanvraag wordt bij een voor bezwaar vatbare beschikking genomen. Hiertegen staat de gewone fiscale rechtsgang van bezwaar en beroep open. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is wel dat wanneer de heffingplichtige zich niet kan verenigen met de beschikking en gebruik maakt van de hem ter beschikking staande rechtsmiddelen, de voorschriften in die beschikking wel moeten worden nageleefd. Dit om te voorkomen dat wanneer de heffingplichtige in het ongelijk is gesteld en de beschikking onherroepelijk vaststaat, hij over onvoldoende gegevens beschikt om de vereiste aangifte te kunnen doen. De heffingsambtenaar zal in dat geval de aanslag immers geheel of gedeeltelijk op basis van schatting vaststellen en de heffingplichtige kan vervolgens bij het betwisten van die schatting onvoldoende of geen tegenbewijs leveren.

Zesde lid

Hier is aangegeven welke elementen de bedoelde beschikking in ieder geval dient te bevatten.

Zevende lid

Wanneer het gaat om meer dan één beschikking betreffende hetzelfde bedrijf of bedrijfsonderdeel, dan mag de heffingsambtenaar die in één geschrift combineren.

Achtste lid

De heffingsambtenaar kan een genomen beschikking ambtshalve wijzigen of intrekken. Daarvoor is geen aanvraag van de heffingplichtige nodig.

Beperkte meting, bemonstering en analyse

Artikel 11

In veel gevallen kan worden volstaan met een lagere frequentie dan ieder etmaal meten, bemonsteren en analyseren, zonder al te veel afbreuk te doen aan de nauwkeurigheid van het eindresultaat. Het spreekt voor zich dat een lagere frequentie zich vertaalt in lagere kosten voor de heffingplichtige. De heffingplichtige die aannemelijk weet te maken dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, kan daar door middel van een aanvraag bij de heffingsambtenaar toestemming voor vragen. Ook op deze aanvraag wordt beslist bij voor bezwaar vatbare beschikking, waartegen de volledige fiscale rechtsgang open staat. Hierbij geldt eveneens dat de voorschriften moeten worden nageleefd indien de

heffingplichtige zich niet kan verenigen met de beschikking en zolang deze nog niet onherroepelijk vaststaat.

In zijn beschikking geeft hij in ieder geval voorschriften met betrekking tot de in de onderdelen a t/m d genoemde onderwerpen. In dit kader zijn tevens van belang de model-meetbeschikking (brief van de Unie van Waterschappen aan de leden-waterschappen van 28 oktober 1994, kenmerk 942196 AJBZ/EK, Belastingblad 1994, blz. 802) en de richtlijnen in het 'Rapport bepaling meetfrequentie ter vaststelling van de vervuilingswaarde van afvalwater' van de Commissie Integraal Waterbeheer van augustus 1998.

Hoedanigheidscorrectie

Artikel 12

Bij het bepalen van het chemisch zuurstofverbruik (CZV) kan in de uitkomst ook zuurstofverbruik tot uitdrukking komen van stoffen die in het natuurlijk milieu niet of nagenoeg niet afbreekbaar zijn. Op grond van jurisprudentie komt "nagenoeg niet" overeen met een percentage van niet meer dan 10%. Wanneer het gevonden zuurstofverbruik van dergelijke stoffen het totale chemisch zuurstofverbruik in belangrijke mate beïnvloedt, dan wordt de gevonden CZV gecorrigeerd. In de jurisprudentie staat "in belangrijke mate" voor ten minste 25%. De correctie die dan plaatsvindt, wordt veelal als T-correctie geduid.

Artikel 12 voorziet erin dat de voorschriften die het waterschap betreffende de T-correctie stelt, kenbaar zijn voor de heffingplichtigen (zie ook Bijlage I, onderdeel C.4).

Daarnaast is in het artikel bepaald dat de heffingplichtige voor toepassing van de T-correctie een aanvraag moet indienen. De heffingsambtenaar beslist hier op in een voor bezwaar vatbare beschikking. Dit opent voor de heffingplichtige in voorkomende gevallen de volledige fiscale rechtsgang. Hiermee is deze procedure uit het oogpunt van de rechtsbescherming van de heffingplichtige met voldoende waarborgen omkleed.

Tevens is voorgeschreven welke elementen de bedoelde beschikking dient te bevatten.

Tabel afvalwatercoëfficiënten

Artikel 13

Meting, bemonstering en analyse van afvalwater kan onder voorwaarden achterwege blijven. Bij zogenoemde 'tabelbedrijven' wordt het aantal vervuilingseenheden van het zuurstofverbruik berekend met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten. Deze tabel is ontleend aan artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet. Zij is opgenomen in Bijlage II en kent vijftien klassen met elk een afvalwatercoëfficiënt.

Deze bepaling is destijds met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (oud) ingevoerd. In de Memorie van Toelichting bij de totstandkoming is, voor zover hier van belang, het volgende opgemerkt (Kamerstukken II 1998/1999, 26 367, nr. 3, p. 9 en 10):

"De vijftien afvalwatercoëfficiënten zijn berekend vanuit de coëfficiënt die behoort bij klasse 8, dit is de coëfficiënt die het huishoudelijk en daarmee vergelijkbaar afvalwater representeert.

(...)

De afvalwatercoëfficiënten welke behoren bij de hoogste, onderscheidenlijk de laagste klasse van de Tabel Afvalwatercoëfficiënten komen overeen met het meest, respectievelijk het minst geconcentreerde afvalwater dat uit de praktijk bekend is.

(...)

Er kan ook op basis van het voorgestelde artikel 22, eerste lid (thans: 122k, eerste lid Waterschapswet), een afvalwatercoëfficiënt per onderdeel van een bedrijfsruimte worden gehanteerd. Er dient dan wel sprake te zijn van voldoende gescheiden afvalwaterstromen. De in het voorgestelde artikel (...) genoemde eisen voor het mogen toepassen van de tabel afvalwatercoëfficiënten, worden dan per onderdeel van een bedrijfsruimte getoetst. Het is zelfs mogelijk dat binnen één bedrijfsruimte de vervuilingswaarde, bij voldoende gescheiden afvalwaterstromen, deels door middel van meting, bemonstering en analyse en deels aan de hand van de tabel afvalwatercoëfficiënten wordt vastgesteld. (HR 21 november 1990, BNB 1991/120)."

Eerste lid

Toepassing van de tabel is toegestaan indien:

1. de heffingplichtige aannemelijk maakt dat toepassing van de tabel niet leidt tot een aantal vervuilingseenheden van meer dan 1.000 en
2. er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid ingenomen water en de vervuilingswaarde van de geloosde stoffen.

Tweede lid

De vervuilingswaarde van de over het heffingsjaar door het bedrijf of het bedrijfsonderdeel geloosde stoffen kan met behulp van de tabel worden berekend door het aantal kubieke meters in het heffingsjaar ingenomen water te vermenigvuldigen met de bij de klasse behorende afvalwatercoëfficiënt.

Derde lid

Vaak is de feitelijk in het heffingsjaar ingenomen hoeveelheid water niet direct vast te stellen, omdat de verbruiksperiode waarover het drinkwaterbedrijf afrekent niet gelijk is aan het kalenderjaar. Ook kan er sprake zijn van een andere tariefstructuur door het ontbreken van een watermeter. In dergelijke gevallen worden de beschikbare gegevens herleid tot verbruiken over het kalenderjaar. De wijze waarop dit gebeurt, liggen vast in beleidsregels van het waterschap.

Vierde lid

De indeling in een klasse is afhankelijk van de aard van het bedrijf of het bedrijfsonderdeel. Daarbij wordt uitgegaan van de tabel in artikel 2 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 (Besluit van 12 december 2008, Stb. 2008/609).

Uit onderzoek op initiatief van zowel de heffingplichtige als van de heffingsambtenaar kan blijken dat het bedrijf of het bedrijfsonderdeel in een andere klasse moet worden ingedeeld. De voorwaarden daarvoor staan in artikel 4 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009. In afwijking van deze voorwaarden kan – naast de binnen het heffingsjaar verrichte onderzoeken – ook een onderzoek dat buiten

het heffingsjaar verricht is representatief zijn voor de vervuilingswaarde die het afvalwater had in de overeenkomstige periode in het heffingsjaar (Hoge Raad 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2658, BNB 2014/228).

Vijfde lid

De tabel kan ook worden toegepast bij vervuilingswaarden van meer dan 1.000 vervuilingseenheden. Voorwaarde is dan wel dat dit niet leidt tot een vervuilingswaarde die lager is dan de vervuilingswaarde die wordt gevonden op basis van meting, bemonstering en analyse.

Zesde lid

Voor een juiste toepassing van de tabel is van belang dat wijzigingen in de bedrijfsomstandigheden, die mogelijk van invloed zijn op de vervuilingswaarde per m³ ingenomen water, direct worden gemeld aan de heffingsambtenaar. De in een beschikking als bedoeld in artikel 4, lid 6, van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 gegeven voorschriften zijn hierbij van toepassing. De heffingsambtenaar kan in de veranderingen aanleiding zien om artikel 4 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 ambtshalve toe te passen.

Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

Artikel 14

Op basis van artikel 14 worden tuinbouwkassen waarbinnen onder een permanente opstand van glas of kunststof het telen van gewassen plaatsvindt in de heffing betrokken op basis van een forfait van drie vervuilingseenheden per hectare permanente opstand. Uit onderzoek naar een afvalwatercoëfficiënt voor glastuinbouwbedrijven is gebleken dat de vervuilingswaarde van tuinbouwkassen geen relatie heeft met de hoeveelheid ingenomen water. Bepaling van de vervuilingswaarde op basis van meting, bemonstering en analyse bleek gezien de relatief hoge perceptiekosten evenmin een reële mogelijkheid. In verband daarmee is voor tuinbouwkassen een heffingsmaatstaf op basis van oppervlakte in de wet opgenomen (artikel 122i, tweede lid, Waterschapswet).

Indien de vervuilingswaarde als berekend op grond van artikel 14 minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt, is de regeling voor kleine bedrijfsruimten van artikel 18 van toepassing.

Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

Artikel 15

Dit artikel voorziet in de totalisering van het bij de artikelen 10 tot en met 14 berekende aantal vervuilingseenheden aan zuurstofbindende stoffen voor een bedrijfsruimte. Een dergelijke totalisering is onder meer van belang indien binnen één bedrijfsruimte:

- voor de verschillende onderdelen van die bedrijfsruimte afzonderlijke meting, bemonstering en analyse plaatsvindt;

- voor de verschillende onderdelen van die bedrijfsruimte afzonderlijke afvalwatercoëfficiënten van toepassing zijn;
- voor een onderdeel van die bedrijfsruimte wordt gemeten, bemonsterd en geanalyseerd en voor een ander onderdeel van die bedrijfsruimte een afvalwatercoëfficiënt van toepassing is.

De vervuilingsswaarde kan worden uitgedrukt in hele getallen of tot in decimalen nauwkeurig. Indien hiervoor verschillende uitkomsten moeten worden opgeteld, moet worden uitgegaan van niet afgeronde waarden. De uiteindelijke totale vervuilingsswaarde kan niet worden afgerond volgens de gebruikelijke afrondingsregels. Er dient te worden "gekapt". Zo wordt, afhankelijk van de keuze, 7,94 uiteindelijk 7,9 of 7 op het aanslagbiljet en 20,49 wordt 20,4 of 20.

Vervuilingsswaarde van kleine bedrijfsruimten

Artikel 16

Eerste lid

De regeling voor kleine bedrijfsruimten vindt haar basis in artikel 122i, eerste lid, van de Waterschapswet. Indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden minder dan vijf bedraagt, wordt de vervuilingsswaarde op drie vervuilingseenheden gesteld en op één vervuilingseenheid indien die één of minder bedraagt.

Tweede lid

Hoewel de verontreinigingsheffing een tijdvakbelasting is, wordt aan bedrijven met een vervuilingsswaarde van minder dan vijf vervuilingseenheden in veel gevallen al aan het begin van het heffingsjaar een aanslag voor drie vervuilingseenheden opgelegd. Dit is mogelijk op grond van de bepaling in artikel 5, eerste lid. Na afloop van het heffingsjaar of, indien dit eerder is bij beëindiging van de heffingsplicht, kan echter blijken dat de vervuilingsswaarde één of minder dan één vervuilingseenheid bedraagt.

Daarom moet de verordening ook voorzien in een deugdelijke regeling voor ontheffing of vermindering. Indien de heffingsplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden één of minder bedraagt, wordt op aanvraag van de heffingsplichtige de vervuilingsswaarde op 1 vervuilingseenheid gesteld. Het betreft hier een aanvraag in de zin van artikel 132, eerste lid, van de Waterschapswet. Deze moet worden ingediend binnen zes weken nadat de omstandigheid zich heeft voorgedaan. De ontheffing of vermindering kan door de heffingsambtenaar ook ambtshalve worden verleend.

Vervuilingsswaarde van woonruimten

Artikel 17

Eerste lid

In navolging van artikel 122h, eerste lid, Waterschapswet wordt de vervuilingsswaarde voor een woonruimte vastgesteld op drie vervuilingseenheden, met dien verstande dat die één vervuilingseenheid bedraagt wanneer de woonruimte door één persoon wordt gebruikt. Gebruik van een woonruimte kan ook plaatsvinden zonder dat dat bewoning inhoudt. Bovendien is niet vereist is dat de betrokkene de

(woon)ruimte ook daadwerkelijk gebruikt, de feitelijke beschikkingsmacht over de (woon)ruimte is afdoende. De opvatting dat het lage forfaitaire tarief van één vervuilingseenheid slechts van toepassing is in geval van bewoning van een woonruimte door één persoon, is derhalve onjuist (Hoge Raad 16 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB8342, BNB 2008/208).

Anders dan bij de zuiveringsheffing is het niet mogelijk om bij woonruimten van deze regel af te wijken en de vervuilingswaarde geheel of gedeeltelijk op de geleverde hoeveelheid drinkwater te baseren. De betreffende bepalingen in de Waterschapswet zijn niet van toepassing verklaard op de verontreinigingsheffing.

Tweede lid

Een uitzondering op deze hoofdregel geldt voor woonruimten die voor recreatiedoeleinden zijn bestemd en zich bevinden op een voor recreatiedoeleinden bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd (artikel 122h, vijfde lid, Waterschapswet). Samen met de andere voorzieningen op dat terrein worden zij als één bedrijfsruimte aangemerkt. De exploitant van het terrein is dan de heffingsplichtige.

Wie eigenaar is van de recreatiewoningen is voor de toepassing van deze uitzondering niet van belang, zie Hof Den Bosch 29 juni 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:2787:

“r.o 4.1 Noch de tekst van artikel 16, lid 2 van de Verordening, noch de overige bepalingen van de Verordening of de bepalingen van de Waterschapswet maakt onderscheid tussen op een recreatieterrein gelegen woonruimten die in eigendom zijn van particulieren en woonruimten die in eigendom zijn bij de eigenaar van het recreatieterrein. Van belang is slechts of de woonruimten zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. Deze uitleg volgt niet alleen uit de tekst van artikel 16, lid 2, van de Verordening, maar stemt ook overeen met de bedoeling van de wetgever, zoals die is af te leiden uit de parlementaire geschiedenis van de totstandkoming van artikel 18, lid 3, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de voorloper van het huidige artikel 122h, lid 5, van de Waterschapswet (Kamerstukken II 1987/88, 20435, 3, p. 4–5 en Kamerstukken II 1987/88, 20435, 7, p. 7–8). Daaruit volgt dat voor de toepassing van de in artikel 18, lid 3 neergelegde regeling (nu: artikel 122h, lid 5, van de Waterschapswet) de eigendomssituatie op het recreatieterrein niet relevant is. Gelet op het voorgaande kunnen woningen in particuliere eigendom in overeenstemming met het bepaalde in de Verordening in de heffing worden betrokken. Vraag 1 moet daarom bevestigend worden beantwoord.”

Derde lid

Na aanvang van de heffingsplicht kan het aantal bewoners verminderen tot één. Dit heeft geen gevolgen voor de vervuilingswaarde. In de wetsgeschiedenis van de wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren per 1 januari 1989 is expliciet aangegeven dat het hanteren van een peildatum is toegestaan (wetsontwerp 20 435, Memorie van antwoord, blz. 9).

Schatting

Artikel 18

Artikel 7.5, vijfde lid, Waterwet, verklaard dat de bepalingen uit artikel 122j Waterschapswet van overeenkomstige toepassing zijn. In artikel 122j van de Waterschapswet is geregeld dat onder bepaalde, in de onderdelen a tot en met c nader omschreven, omstandigheden de vervuilingswaarde kan worden vastgesteld door middel van schatting. Bijvoorbeeld indien een bedrijf niet voldoet aan zijn verplichting tot meting, bemonstering en analyse of indien het bedrijf dat doet op een wijze die niet in overstemming is met de in de verordening of meetbeschikking opgenomen voorschriften.

In artikel 122j Waterschapswet ontbreekt de omstandigheid dat de heffingplichtige de afgegeven meetbeschikking niet heeft nageleefd. Omwille van de volledigheid is een overeenkomstige, daartoe strekkende bepaling als onderdeel d aan artikel 18 toegevoegd.

De bepaling is tevens een vangnetbepaling voor het lozen vanuit objecten waarvoor in de verordening geen bijzondere regelingen zijn opgenomen en waarvoor de hoofdregel van artikel 10 (meting, bemonstering en analyse) niet kan worden toegepast.

Overigens sluit dit artikel niet uit dat er ook andere omstandigheden kunnen zijn op grond waarvan schatting kan plaatsvinden.

Tarief

Artikel 19

Dit artikel regelt het tarief per vervuilingseenheid.

Wijze van heffing en termijnen van betaling

Artikel 20

Eerste lid

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. Het gaat hier om drie verschillende heffingstechnieken. De verontreinigingsheffing wordt geheven bij wege van aanslag.

Tweede lid

De betalingstermijn in het tweede lid wijkt af van die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Om die reden is de afwijkende betalingstermijn hier opgenomen. De bevoegdheid om afwijkende betalingstermijnen in de belastingverordening op te nemen staat in artikel 139, eerste lid, Waterschapswet.

Derde lid

Indien de aanslagen middels automatische incasso kunnen worden geïncasseerd, kan de aanslag in 10 termijnen worden betaald. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van de aanslag en de volgende termijnen telkens 1 maand later. Voor deelname aan de automatische incasso moet een machtiging worden afgegeven voor het rekeningnummer vanwaar wordt geïncasseerd.

Vierde lid

De betalingstermijn voor een navorderingsaanslag komt overeen met die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Strikt genomen hoeft deze bepaling niet in de verordening te staan wanneer het waterschap aansluit bij de daar genoemde termijn. Indien de verordening daar geen bepalingen over bevat, is immers automatisch artikel 9 van de Invorderingswet 1990 van toepassing. Omwille van de duidelijkheid is de bepaling zo opgenomen.

Vijfde lid

Het ligt voor de hand de betalingstermijnen voor de aanslag en de bestuurlijke boete aan elkaar gelijk te laten zijn, aangezien die in hetzelfde geschrift zijn verenigd.

Nadere regels

Artikel 21

Artikel 21 is in de verordening opgenomen om expliciet aan de heffingplichtige kenbaar te maken dat ook het dagelijks bestuur regels kan stellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de verontreinigingsheffing.

In verband met de inwerkingtreding van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1996, 333) en de daarop gebaseerde aanpassingswetgeving (Stb. 1997, 510 en 580) komen de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de Invorderingswet 1990 aan de Minister van Financiën zijn toebedeeld, vanaf 1 januari 1998 toe aan het dagelijks bestuur van het waterschap (zie artikel 123, derde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet). Voor die datum kwamen deze formele belastingbevoegdheden toe aan het algemeen bestuur van het waterschap. Het betreft het stellen van nadere regels ten aanzien van de volgende bevoegdheden:

- de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
- de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
- het berekenen van invorderingsrente.

De bovenstaande bevoegdheden waren voor 1 januari 1998 expliciet in de belastingverordening geregeld. Artikel 21 is thans in de verordening opgenomen om expliciet aan de heffingplichtige kenbaar te maken dat ook het dagelijks bestuur regels kan stellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de verontreinigingsheffing.

Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 22

Eerste lid

Het eerste lid regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft echter gelden voor de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die feiten kunnen dus nog aanslagen worden opgelegd op basis van de oude verordening.

Tweede lid

Artikel 8 Bekendmakingswet schrijft voor dat besluiten van het waterschapsbestuur die algemeen verbindende regels inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt. Dit geldt daarom ook voor belastingverordeningen. De bekendmaking vindt in het waterschapsblad plaats. In afwijking hiervan kan een bij het besluit behorende bijlage bekend worden gemaakt door terinzagelegging (zie artikel 14a Bekendmakingswet). Het waterschapsblad wordt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze uitgegeven en blijft ook na de uitgifte op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar (zie artikel 2, lid 8 jo. artikel 3, lid 1, van de Bekendmakingswet). De bekendgemaakte besluiten treden conform artikel 10, lid 2 van de Bekendmakingswet in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten daarvoor een ander tijdstip is aangewezen. In de onderhavige verordening is opgenomen dat deze de eerste dag na haar bekendmaking in werking treedt.

Derde lid

Als gevolg van artikel 111 van de Waterschapswet is een van de onderwerpen die in de belastingverordening moet worden geregeld het tijdstip van ingang van de heffing. Dit tijdstip kan samenvallen met het tijdstip van inwerkingtreding, maar dit is niet beslist noodzakelijk. In de toelichting op het tweede lid is uiteengezet dat het niet nodig is dat het tijdstip van inwerkingtreding in de verordening wordt vermeld, omdat bij gebreke daarvan die verordening automatisch in werking treedt acht dagen na haar bekendmaking.

Het tijdstip van ingang van de heffing is wel essentieel, omdat daarmee duidelijk wordt op welk moment de nieuwe financiële verplichtingen die aan de burgers worden opgelegd, een aanvang nemen.

Vierde lid

Gelet op de bekendmakingsvoorschriften van artikel 14a Bekendmakingswet en de uitspraak van de Hoge Raad van 7 juni 2019 (ECLI:NL:HR:2019:868) maakt het waterschap in het vierde lid bekend waar de normbladen zoals genoemd in bijlage I kunnen worden ingezien.

Vijfde lid

Als gevolg van het vijfde lid van het onderhavige artikel 22 wordt de verordening voorzien van een citeertitel.

Verordening op de watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2023

De Verenigde Vergadering van het waterschap Hollandse Delta;
op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 25 oktober 2022;
Gelet op de artikelen 110, 113 en 117 Waterschapswet;
Besluit:
Vast te stellen de volgende Verordening op de watersysteemheffing 2023

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. ingezetene: degene die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats heeft in het gebied van het waterschap en die aldaar gebruik heeft van woonruimte, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een lid van dat huishouden, dat wordt aangewezen door de in artikel 123, derde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet, bedoelde ambtenaar van het waterschap;
- b. heffingsambtenaar: de ambtenaar bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel b, of de ambtenaar bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onder a, van de Waterschapswet;
- c. invorderingsambtenaar: de ambtenaar bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel c, of de ambtenaar bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet;
- d. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheden en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
- e. kostentoedelingsverordening: de verordening van het waterschap, bedoeld in artikel 120, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet;
- f. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- g. natuurterreinen: ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare;
- h. ongebouwde onroerende zaken: ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
- i. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin de zorg voor het watersysteem aan het waterschap is opgedragen;
- j. de heffing: de watersysteemheffing genoemd in artikel 117, eerste lid, Waterschapswet;

- k. verharde openbare wegen: de rijbaan van een openbare weg en andere verharde delen van het kadastraal perceel die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

1. Ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem wordt onder de naam watersysteemheffing een directe belasting geheven.
2. De heffing wordt geheven van hen die:
 - a. ingezetenen zijn als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een door de heffingsambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden;
 - b. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
 - c. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen in het gebied van het waterschap;
 - d. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
3. Heffingsplichtig in de zin van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is degene die bij het begin van het kalenderjaar als rechthebbende in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen rechthebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is;
4. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is heffingplichtig de:
 - a. beperkt gerechtigde en niet de eigenaar, ingeval de onroerende zaak is onderworpen aan het recht van beklemming, van erfpacht, van opstal of van vruchtgebruik;
 - b. eigenaar voor wat betreft het recht van opstal, indien dat recht uitsluitend is gevestigd ten behoeve van de aanleg of het onderhoud, dan wel ten behoeve van de aanleg en het onderhoud, van ondergrondse dan wel bovengrondse leidingen.
5. Indien de onroerende zaak is onderworpen aan beperkte rechten als bedoeld in het vorige artikellid, heeft voor de heffingplicht:
 - a. de vruchtgebruiker voorrang boven zowel de opstaller als de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier;
 - b. de opstaller voorrang boven de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf:

- a. ter zake van ingezetenen: de woonruimte;
- b. ter zake van ongebouwde onroerende zaken en ter zake van natuurterreinen: de oppervlakte van de onroerende zaak, uitgedrukt in een aantal hectaren of een gedeelte daarvan;
- c. ter zake van gebouwde onroerende zaken: de waarde die voor het kalenderjaar voor de onroerende zaak wordt bepaald op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken.

Hoofdstuk II Watersysteemheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de watersysteemheffing voor de categorie ingezetenen € 114,39 per woonruimte.

Hoofdstuk III Watersysteemheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel b en artikel 9, derde lid van deze verordening, wordt als één ongebouwde onroerende zaak aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:
 - a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak;
 - b. een natuurterrein.

Voor de heffing worden openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken, alsmede waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning, aangemerkt als ongebouwde onroerende zaken.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

1. Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor ongebouwde onroerende zaken € 91,02 per hectare.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 4, eerste lid van de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief voor buitendijks gelegen ongebouwde onroerende zaken, € 22,76 per hectare;
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 4, tweede lid van de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief voor verharde openbare wegen, € 455,10 per hectare;
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 5 van de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief voor verharde openbare wegen die buitendijks zijn gelegen, € 386,84 per hectare.

Hoofdstuk IV Watersysteemheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel c van deze verordening, wordt als één natuurterrein aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:

- a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak;
- b. hetgeen ingevolge artikel 5 wordt aangemerkt als een ongebouwde onroerende zaak.

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor natuurterreinen € 6,11 per hectare.

Hoofdstuk V Watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel d van deze verordening, wordt als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt:
 - a. een gebouw eigendom;
 - b. een gedeelte van een gebouw eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - c. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel a bedoelde gebouwde eigendommen of van in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 - d. het binnen het gebied van een gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte of van een in onderdeel c bedoeld samenstel;
 - e. het binnen het gebied van het waterschap gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte, van een in onderdeel c bedoeld samenstel of van een in onderdeel d bedoeld deel.
2. Voor de toepassing van het eerste lid maken de ongebouwde eigendommen voor zover die een samenstel vormen met een gebouw eigendom als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a tot en met e, deel uit van de gebouwde onroerende zaak;
3. In afwijking van het bepaalde in het vorige artikellid maken de ongebouwde eigendommen, voor zover de waarde daarvan bij de waardebepaling op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken op basis van het bepaalde krachtens artikel 18, vierde lid, van die wet buiten aanmerking wordt gelaten, geen deel uit van de gebouwde onroerende zaak.

Artikel 10 Tarief

1. Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor gebouwde onroerende zaken 0,0293 % van de heffingsmaatstaf als bedoeld in artikel 3, onderdeel c van deze verordening.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid en met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in artikel 4, eerste lid van de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief voor buitendijks gelegen gebouwde onroerende zaken, 0,0073 % van de heffingsmaatstaf;

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Wijze van heffing

De heffing wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 12 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

1. Indien ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, stelt de heffingsambtenaar de aanslag ten name van een van hen.
2. Indien de belastingplicht, bedoeld in het eerste lid, voortvloeit uit het genot van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht en de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen is gesteld, kan de invorderingsambtenaar de belastingaanslag op de gehele onroerende zaak verhalen op degene op wiens naam de aanslag ingevolge het eerste lid is gesteld, zonder rekening te houden met de rechten van de overige belastingplichtigen.

Artikel 13 Niet opleggen van aanslagen

1. Een aanslag die een bedrag van € 9,- niet te boven gaat, wordt niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen als één aanslag aangemerkt.

Artikel 14 Vrijstellingen

1. De watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken wordt niet geheven ter zaken van straatmeubilair, waaronder alle zodanige gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen – worden begrepen die zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van een in het waterschapsgebied gelegen gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen.

Artikel 15 Invorderingstermijnen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990, moet de aanslag worden betaald binnen drie maanden na dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslag moet worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Een navorderingsaanslag is invorderbaar een maand na dagtekening van het aanslagbiljet.

Artikel 16 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de heffing.

Artikel 17 Intrekking, inwerkingtreding, tijdstip van ingang van de heffing en citeertitel

1. De Verordening op de watersysteemheffing 2022, vastgesteld bij besluit van 10 november 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van haar bekendmaking.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2023.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als Verordening op de watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2023.

Ridderkerk, <datum>.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

secretaris-directeur, dijkgraaf,

Toelichting bij de verordening op de watersysteemheffing Hollandse Delta

Algemeen

Wettelijke basis

De verordening op de watersysteemheffing is gebaseerd op de Waterschapswet van 6 juni 1991, Stb. 1991,379, zoals laatstelijk gewijzigd op 21 februari 2018, Stb. 2018,75.

De watersysteemtaak

In artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet wordt “de zorg voor het watersysteem” als één van de hoofdtaken van het waterschap vermeld. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Met het gebruik van de term “zorg voor het watersysteem” wordt benadrukt dat er een nauwe onderlinge samenhang is en dat de verschillende aspecten van de zorg voor het watersysteem als één integrale taak moeten worden uitgevoerd.

In dezelfde bepaling van de Waterschapswet wordt de zorg voor het zuiveren van afvalwater op de voet van artikel 3.4 van de Waterwet als andere hoofdtaak van het waterschap genoemd. Ook is bepaald dat de zorg voor een of meer andere waterstaatsaangelegenheden aan de waterschappen kan zijn of worden opgedragen. De uitvoering van de wegen- en de vaarwegentaak door een aantal waterschappen is een uiting van dit laatste. In 2011 hebben de provincies de muskus- en beverrattenbestrijding aan de waterschappen overgedragen. Het muskus- en bever-rattenbeheer is op grond van artikel 1, derde lid, van de Waterschapswet onderdeel van de watersysteemzorg.

De zorg voor het watersysteem wordt gezien als één samenhangende taak die het waterschap, uitzonderingen daargelaten, in zijn gehele beheersgebied uitoefent¹. Alhoewel de wetgever dit niet met zoveel woorden aangeeft, moet aangenomen worden dat de uitzonderingen gevallen betreffen waarin andere overheden dan de waterschappen met taken ter zake zijn belast. Het kan dus voorkomen dat er in het waterschapsgebied gebieden voorkomen ter zake waarvan het waterschap niet de zorg voor het watersysteem heeft, omdat deze zorg al bij een andere publiekrechtelijke overheid berust. Hiervan was sprake in de casus die tot het arrest van 22 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:959 (arrest over de Waddenzee) heeft geleid.

¹ *MvT bij de Wet modernisering waterschapsbestel, TK 2005 –2006, 30601, nr. 3, blz. 11*

De watersysteemheffing

De watersysteemheffing wordt geheven ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem. Belastingplichtig voor de watersysteemheffing zijn:

- ingezetenen;
- eigenaren ² van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
- eigenaren van natuurterreinen; en
- eigenaren van gebouwde onroerende zaken.

Dit zijn de zogenaamde belastingplichtige categorieën. Vóór de invoering (per 1 januari 2009) van de Wet modernisering waterschapsbestel behoorden natuurterreinen en overige ongebouwde onroerende zaken tot dezelfde categorie (de categorie ongebouwd). Natuurterreinen hebben met ingang van genoemde datum een aparte status gekregen, omdat hun wensen en behoeften op het gebied van de waterhuishouding nogal kunnen verschillen van die van het overige ongebouwd.

Blijkens de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel hebben degenen die tot de belastingplichtige categorieën behoren per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap. Hun betaling is hierop gebaseerd.

² In de toelichting gebruiken wij gemakshalve de term 'eigenaren' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken). De juridisch juiste term is 'degene die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken).

De heffingsmaatstaven en de tarieven van de heffing

Artikel 121 van de Waterschapswet regelt welke heffingsmaatstaven voor de verschillende belastingplichtige categorieën gelden. De heffingsmaatstaf voor de ingezetenen is de woonruimte. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor natuurterreinen is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak en voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de op de voet van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) vastgestelde waarde.

Het tarief van de heffing wordt op grond van de Waterschapswet voor de ingezetenen gesteld op een gelijk bedrag per woonruimte, voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor natuurterreinen wordt het tarief op een gelijk bedrag per hectare gesteld en voor gebouwde onroerende zaken op een vast percentage van de WOZ-waarde. De watersysteemheffing kent dus vier afzonderlijke tarieven.

Tariefdifferentiatie

Soms kan het belang dat bepaalde onroerende zaken bij het watersysteembeheer hebben duidelijk afwijkend zijn dan dat van andere onroerende zaken. Waterschappen kunnen door middel van het instellen van een tariefdifferentiatie met dit afwijkende belang rekening houden. Het instellen van een tariefdifferentiatie is niet verplicht. Uit een oogpunt van uniformiteit en vereenvoudiging zijn de gevallen waarin tariefdifferentiatie mogelijk is, limitatief in de wet opgesomd. Om dezelfde redenen is de maximale omvang van de differentiatie wettelijk bepaald. Op grond van artikel 122 van de Waterschapswet kan tariefdifferentiatie alleen worden toegepast voor buitendijks gelegen onroerende zaken, voor onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt, voor onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden, voor onroerende zaken die in hoofdzaak uit glasopstanden bestaan en voor verharde openbare wegen. Voor verharde openbare wegen gelden overigens twee verschillende tariefdifferentiaties. Welke tariefdifferentiatie een waterschap kan toepassen, is afhankelijk van het moment waarop het betreffende waterschap de regeling van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen voor het eerst heeft toegepast.

Rekenvoorbeeld cumulatie van tariefdifferentiatie

Op grond van artikel 122, vierde lid, van de Waterschapswet, kunnen de tariefdifferentiaties naast elkaar worden toegepast. Dit wordt ook wel 'cumulatie van tariefdifferentiatie' genoemd. De wet geeft niet aan op welke wijze een cumulerende tariefdifferentiatie berekend moet worden. De Unie heeft een voorkeur voor de werkwijze waarin de opbrengsten op grond van het tarief zonder differentiatie worden herleid naar opbrengsten met tariefdifferentiatie. Een rekenvoorbeeld is hieronder opgenomen. Over de cumulatie van tariefdifferentiatie kan nog worden opgemerkt dat het een kwestie van optellen en aftrekken is en niet van vermenigvuldigen. Het is in geval van cumulatie met andere woorden de bedoeling dat bij toepassing van de differentiaties die in het concrete geval aan de orde zijn, steeds naar het basistarief wordt teruggegaan. De einduitkomst wordt verkregen door het optellen en aftrekken van de resultaten na toepassing van elk van de differentiaties. Het is niet de bedoeling om het basistarief te vermenigvuldigen met de factor die na toepassing van de eerste differentiatie resteert en de aldus verkregen uitkomst ook weer met de factor van de tweede differentiatie te vermenigvuldigen.

Een voorbeeld kan dit verduidelijken.

Stel dat sprake is van een buitendijks gelegen weg en een basistarief van € 100, – per hectare. In de aanpak waarin het principe van optellen en aftrekken wordt gehanteerd, leidt dit tot de volgende berekening:

- € 100 – minus € 75 (75% van €100) + €200 (het dubbele van €100, –) = €225, –.

Indien de aanpak waarin wordt vermenigvuldigd, ziet de berekening er als volgt uit:

- €100, – x 0,25 x 2,00 = € 50, –.

Een uitwerking op basis van het Unierekenmodel is hieronder opgenomen. De voorbeelden die hier worden gebruikt verschillen van de voorgaande.

Cumulatie van tariefdifferentiatie

Totale kosten €	Gebied	oppervl. ha.	% tar.diff	opbrengst met diff. €	vereffenings- factor 0,8421	Tarief in verord. na vereffening €	opbrengst na vereffening €	idem, na afronden tarief op 2 dec. €
10.000.000	bemalen	25.000 +	100%	5.000.000		168,42	4.210.526,32	4.210.500,00
	buitendijks	10.000 -	-75%	250.000	Tarief na	21,05	210.526,32	210.500,00
	bemalen + buitendijks	5.000 +	25%	625.000	vereffening	105,26	526.315,79	526.300,00
tarief zonder diff. € 100,00	overig	<u>60.000</u>	0%	<u>6.000.000</u>	€	84,21	<u>5.052.631,58</u>	<u>5.052.600,00</u>
		100.000		11.875.000	84,21		10.000.000,00	9.999.900,00

Hoofdstukindeling

De verordening bestaat uit 6 hoofdstukken, genummerd I tot en met VI en 17 artikelen. Hoofdstuk I bevat inleidende bepalingen. De hoofdstukken II tot en met V gaan respectievelijk in op de heffing ter zake van ingezetenen, de heffing ter zake van ongebouwde onroerende zaken (die geen natuurterreinen zijn), de heffing ter zake van natuurterreinen en de heffing ter zake van gebouwde onroerende zaken. Hoofdstuk VI bevat algemene bepalingen over de heffing en de invordering van de watersysteemheffing.

Artikelsgewijze toelichting

Aanhef

De watersysteemheffing dient ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het watersysteem. Het besluit om deze heffing in te voeren wordt door het algemeen bestuur van het waterschap genomen. Het wordt geconcretiseerd door het vaststellen van de belastingverordening. In de aanhef van de verordening wordt dit tot uitdrukking gebracht, waarbij ook de relevante wettelijke bepalingen worden genoemd. Artikel 110 van de Waterschapswet is de wettelijke bepaling die over het besluit tot invoering van de belasting en de daarvoor benodigde vaststelling van de belastingverordening gaat, artikel 113 is de wettelijke bepaling die aangeeft welke belastingen en rechten door de waterschappen geheven mogen worden en artikel 117 is de bepaling op grond waarvan waterschappen ter bestrijding van kosten verbonden aan de zorg voor het watersysteem, onder de naam watersysteemheffing een belasting heffen. In de aanhef wordt daarnaast tot uitdrukking gebracht dat aan de vaststelling van de verordening door het algemeen bestuur een voordracht van het dagelijks bestuur vooraf gaat.

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Een aantal begrippen komt in de verordening vaak voor. In artikel 1 zijn omwille van de duidelijkheid omschrijvingen van deze begrippen opgenomen.

a. Ingezetenen

De omschrijving van het begrip ingezetenen is ontleend aan artikel 116, onder a, van de Waterschapswet. Om als ingezetene aangemerkt te kunnen worden, moet sprake zijn van het hebben van woonplaats én het gebruik van woonruimte in het gebied van het waterschap. Het gaat om cumulatieve voorwaarden. Of sprake is van het hebben van woonplaats, wordt aan de hand van gegevens uit de basisregistratie personen bepaald. De situatie bij het begin van het kalenderjaar is bepalend.

Woonruimte is iedere ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid. Dit betekent dat de gebruiker van de woonruimte niet anders dan bijkomstig afhankelijk mag zijn van voorzieningen elders in het gebouw. In het geval van woonruimten moet dan worden gedacht aan voorzieningen als keuken, douche en toilet. Deze moeten de gebruiker van de woonruimte, met uitsluiting van anderen die niet tot zijn of haar huishouden behoren, exclusief ter beschikking staan. Bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen kunnen om deze reden veelal niet als ingezetenen in de zin van artikel 116, onder a, van de Waterschapswet worden aangemerkt. Hetzelfde geldt voor bewoners van studentenhuizen.

b. Heffingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de heffingsbevoegdheden (inspecteurbevoegdheden) uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen uitoefent, wordt in de verordening de heffingsambtenaar genoemd. Tot de inspecteursbevoegdheden behoren onder andere de bevoegdheid tot het vaststellen van belastingaanslagen en de bevoegdheid tot het doen van uitspraken op bezwaarschriften. Het dagelijks bestuur van het waterschap moet de heffingsambtenaar bij besluit aanwijzen.

Indien twee of meer waterschappen samenwerken in een gemeenschappelijke regeling en indien bij die regeling een openbaar lichaam is ingesteld, kan een ambtenaar van dit openbaar lichaam als

heffingsambtenaar worden aangewezen. Dit is in artikel 124, vijfde lid, onder a, van de Waterschapswet geregeld. Aanwijzing tot heffingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

c. Invorderingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de ontvangersbevoegdheden uit de Invorderingswet 1990 uitoefent, wordt in de verordening de 'invorderingsambtenaar' genoemd. Artikel 123, derde lid, onder c, van de Waterschapswet heeft het over 'de ambtenaar van het waterschap, belast met de invordering van waterschapsbelastingen³. Tot de ontvangersbevoegdheden behoren onder andere de bevoegdheid om de belastingaanslag aan de belastingsschuldige bekend te maken. De ontvanger is ook degene die de belasting invordert. Ook het verlenen van kwijtschelding is een ontvangersbevoegdheid.

Evenals dat ten aanzien van de heffingsambtenaar het geval is, kan in geval samenwerking door waterschappen in een gemeenschappelijke regeling en indien hierbij een openbaar lichaam is ingesteld, een ambtenaar van dit openbaar lichaam als invorderingsambtenaar worden aangewezen. Dit volgt uit artikel 124, vijfde lid, onder b, van de Waterschapswet. Aanwijzing tot invorderingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

d. Woonruimte

Voor een beschouwing op het begrip woonruimte wordt verwezen naar onderdeel a.

e. Kostentoedelingsverordening

Elk waterschap moet ingevolge artikel 120, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet ten behoeve van de watersysteemheffing een verordening vaststellen waarin de toedeling van het kostenaandeel voor elk van de belastingplichtige categorieën is opgenomen. Deze verordening wordt de Kostentoedelingsverordening genoemd. Een eventuele tariefdifferentiatie moet ook in de Kostentoedelingsverordening van het waterschap opgenomen worden.

f. Buitendijks gelegen onroerende zaken

Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen. Deze omschrijving is gelijk aan die uit de kostentoedelingsverordening.

g. Natuurterreinen

De omschrijving van het begrip natuurterreinen is ontleend aan artikel 116, onder c, van de Waterschapswet. De wet geeft een kwalitatieve omschrijving van het begrip natuurterreinen, waarbij de nadruk ligt op de duurzame inrichting en het beheer van de onroerende zaak als natuurterrein: de inrichting en het beheer moeten geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Bij de beoordeling van de vraag of van een natuurterrein sprake is, zijn ook de feitelijke of uiteindelijke bestemming van de onroerende zaak van belang. Zo zal een perceel nog bouwrijp te maken grond dat al jaren niet is bewerkt en waar inmiddels eventueel veel groen en leven aanwezig is, maar waar uiteindelijk wel gebouwd zal worden, niet als een natuurterrein kwalificeren. Ook stadsparken,

plantsoenen en dergelijke zullen vanwege hun overwegende recreatieve functie niet een natuurterrein als bedoeld in de Waterschapswet zijn.

Over de interpretatie van het begrip 'natuurterreinen' (wanneer zijn de inrichting en het beheer van een terrein geheel of nagenoeg geheel en duurzaam afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur?) is een aantal procedures tussen waterschappen en natuurterreinbeheerders gevoerd. In 2014 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan en hierbij ook invulling gegeven aan het begrip 'geheel of nagenoeg geheel' in relatie tot de definitie van het begrip natuurterreinen uit de Waterschapswet³. Volgens de Hoge Raad is voor een oordeel op de vraag of sprake is van een natuurterrein slechts relevant of de beheeractiviteiten die op het betreffende terrein plaatsvinden, er al dan niet op zijn gericht dat het natuurstype zich kan ontwikkelen of wordt behouden. Zijn de activiteiten hierop gericht/vinden de activiteiten ten behoeve van de gegeven natuurdoelstelling plaats, dan zijn inrichting en beheer van het terrein naar het oordeel van de Hoge Raad geheel of nagenoeg geheel afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur en is er dus sprake van een natuurterrein. Het arrest van de Hoge Raad komt er kortgezegd op neer dat de vraag of sprake is van een natuurterrein, beoordeeld moet worden vanuit het perspectief van de eigenaar van het terrein. Het arrest heeft ook duidelijk gemaakt dat de Hoge Raad het voor een antwoord op de vraag of sprake is van een natuurterrein, niet relevant acht of met de beheeractiviteiten eventueel ook agrarische opbrengsten worden gegenereerd en wat daarvan de omvang is. In het aan de Hoge Raad voorgelegde geval bracht het feit dat sprake was van een resterend agrarisch opbrengstvermogen van meer dan 10% bijvoorbeeld niet mee dat van een natuurterrein geen sprake was. De term geheel of nagenoeg geheel (die in het fiscale recht voor 90% of meer staat), moet in het kader van de watersysteemheffing voor natuurterreinen met andere woorden niet rekenkundig worden benaderd.

Het begrip 'duurzaam' geeft aan dat geen sprake mag zijn van een situatie die tijdelijk is bedoeld.

Bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare worden op grond van artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet als natuurterreinen aangemerkt. Zij hoeven niet aan het vereiste te voldoen dat zij geheel of nagenoeg geheel en duurzaam moeten zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Dit leidt ertoe dat ook bossen die bedrijfsmatig worden geëxploiteerd onder het begrip natuurterreinen vallen. De wetgever heeft hiervoor gekozen omdat het onderscheid in niet-bedrijfsmatig geëxploiteerde bossen enerzijds en bossen die wel als zodanig worden geëxploiteerd, in de praktijk moeilijk is te maken ⁴. Natte veenweidegebieden worden, op grond van de overweging dat deze gebieden ook een agrarische functie hebben, door de wetgever niet als natuurterrein maar als agrarische grond aangemerkt.

De objectafbakeningsvoorschriften van artikel 118, lid 4, van de wet gelden ook voor bossen en open wateren. Bij open wateren moet overigens worden gedacht aan wateren met een weids karakter. Openbare waterwegen behoren overigens niet tot de categorie natuurterreinen, maar tot de categorie ongebouwd niet zijnde natuur.

³ Hoge Raad 7 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:3118.

⁴ Zie de toelichting bij het Waterschapsbesluit, Staatsblad 2007, 497, bladzijde 131.

h. Ongebouwde onroerende zaken

Waar in deze verordening over ongebouwde onroerende zaken wordt gesproken, worden steeds ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterrein zijn, bedoeld. Het gaat om de ongebouwde onroerende zaken bedoeld in artikel 117, onder b, van de Waterschapswet.

i. Gebied van het waterschap

In artikel 1 van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. In verband hiermee is onder andere de zorg voor het watersysteem aan hen opgedragen. De regeling van het waterschapsgebied gebeurt door de provincie, bij provinciaal reglement. In de praktijk wordt het gebied van het waterschap veelal aangeduid op een (al dan niet elektronische) kaart die bij het provinciale reglement behoort.

De toekenning van 'de zorg voor het watersysteem' aan de waterschappen impliceert niet dat alle zorg voor het watersysteem in een bepaald gebied aan het waterschap is toegekend. Ook andere overheden kunnen ter zake taken uitoefenen⁵. De verordening verstaat onder 'het gebied van het waterschap' daarom het gebied waarin de zorg voor het watersysteem aan het waterschap is opgedragen.

⁵ *MvT bij de Wet modernisering waterschapsbestel, TK 2005–2006, 30 601, nr. 3, blz. 10.*

j. De heffing

Waar in de verordening over 'de heffing' wordt gesproken, wordt steeds de watersysteemheffing, genoemd in artikel 117, aanhef, van de Waterschapswet, bedoeld.

k. Verharde openbare wegen

Het begrip 'verharde openbare wegen' is relevant met het oog op de tariefdifferentiaties die in artikel 122, derde lid, onder b en c, van de Waterschapswet voor deze onroerende zaken worden genoemd. De mogelijkheid om tarieven te differentiëren is beperkt tot verharde openbare wegen. Het gaat hier om de rijbanen zelf en om verharde delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg. Wegdelen die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg maar niet verhard zijn (denk aan onverharde bermen en obstakel-vrije zones buiten de verharding) kunnen voor de toepassing van de tariefdifferentiaties niet tot de verharde openbare weg worden gerekend. Dit vloeit voort uit het arrest van de Hoge Raad van 9 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2079.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

Artikel 2 zegt van wie de belasting wordt geheven. Tezelfdertijd is in het artikel het belastbaar feit (beter gezegd: zijn in het artikel de belastbare feiten) opgenomen. Deze vallen samen met de omschrijving van de belastingplichtigen. Belastingplichtig zijn aldus degenen te wiens aanzien het belastbaar feit zich voordoet. In overeenstemming met artikel 117 van de Waterschapswet worden als belastingplichtigen respectievelijk genoemd degenen die woonachtig zijn in het gebied van het waterschap en die aldaar het gebruik hebben van woonruimte (de ingezetenen) en degenen die in het gebied van het waterschap eigenaar zijn van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, van natuurterrein of van gebouwde onroerende zaken. Deze vier belastingplichtige categorieën zijn in artikel 2, tweede lid, onderdelen a tot en met d, van de verordening opgenomen.

In het derde lid van het artikel is vastgelegd dat voor de ‘eigenarenbelastingen’ diegenen heffingsplichtig zijn die bij het begin van het kalenderjaar in de basisregistratie kadaster als rechthebbende zijn vermeld. Dit volgt uit artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet. De woorden ‘aan het begin van het kalenderjaar’ staan voor 1 januari van het jaar, het zogenaamde peilmoment van de belastingheffing. Dit wordt ook wel het tijdstipkarakter van de heffing genoemd. Indien het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een onroerende zaak in de loop van het jaar aanvangt of eindigt, heeft dat dus geen invloed op de vraag wie voor dat betreffende jaar de belastingplichtig is. Het begin van het kalenderjaar is met ander woorden bepalend. Dit is alleen anders als blijkt dat iemand op dat tijdstip onterecht als rechthebbende in de basisregistratie voorkomt.

In artikel 119, tweede en derde lid, van de Waterschapswet is voor een aantal specifieke situaties de rangorde bij het bepalen van de heffingplichtige aangegeven. Deze regelingen zijn in het vierde en vijfde lid van artikel 2 van de verordening overgenomen.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Artikel 3 geeft per belastingplichtige categorie de heffingsmaatstaf aan. De bepaling is gebaseerd op artikel 121, eerste lid, van de Waterschapswet. Voor ingezetenen is de heffingsmaatstaf de woonruimte en voor natuurterreinen en ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak. Voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de voor het kalenderjaar vastgestelde WOZ-waarde.

Hoofdstuk II Watersysteemheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

In artikel 4 is de relatie tussen het tarief en de Kostentoedelingsverordening tot uitdrukking gebracht en is, conform het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder a, van de Waterschapswet, vastgelegd dat het tarief op een gelijk bedrag per woonruimte wordt gesteld. Het is niet mogelijk om het tarief van de ingezetenenheffing te differentiëren.

Hoofdstuk III Watersysteemheffing ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn

Artikel 5 Belastingobject ongebouwde onroerende zaken

De voorschriften voor de afbakening van de objecten waarop de heffing ongebouwd betrekking heeft, staan in artikel 118, derde lid, van de Waterschapswet. Het ongebouwd wordt afgebakend op basis van de kadastrale registratie: als één ongebouwde onroerende zaak wordt aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan. Hierbij geldt de nuancering dat hetgeen ingevolge de wet wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen ingevolge de wet een natuurterrein is, bij de afbakening van het

ongebouwde object buiten aanmerking worden gelaten. In artikel 5, eerste lid, van de verordening komt deze wettelijke regeling terug.

In het tweede lid van artikel 5 komt de regeling van artikel 118, vijfde lid, van de Waterschapswet, terug. Er is niet zozeer sprake van een afbakeningsvoorschrift, maar van een fictiebepaling op grond waarvan openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail en hun kunstwerken voor de watersysteemheffing als ongebouwde eigendommen, niet zijnde natuurterreinen, worden aangemerkt. Dit geldt ook voor waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen. Delen van waterverdedigingswerken die worden aangemerkt als woning, kwalificeren uitdrukkelijk niet als ongebouwde objecten.

Voor de objecten die in het tweede lid van artikel 5 van de verordening worden genoemd vindt de objectafbakening overigens ook op basis van kadastrale grenzen plaats.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

Lid 1

Op grond van het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder b, van de Waterschapswet, wordt het tarief van de heffing ter zake van ongebouwde onroerende zaken gesteld op een gelijk bedrag per hectare. Deze bepaling en de relatie met de Kostentoedelingsverordening, zijn in het eerste lid van artikel 6 opgenomen.

Tariefdifferentiatie

De Waterschapswet noemt in artikel 122, eerste tot en met derde lid, vijf situaties waarin het mogelijk is om de tarieven van de belasting lager of hoger vast te stellen. Artikel 122 maakt dus een inbreuk op het uitgangspunt dat het tarief van de belasting op een gelijk bedrag per hectare of, in het geval van de heffing gebouwd, op een gelijk percentage van de WOZ-waarde wordt gesteld. De Kostentoedelingsverordening geeft uitsluitsel geven over de vraag of het waterschap de belastingtarieven in een concreet geval differentieert en zo ja, in welke mate.

Lid 2

De eerste tariefdifferentiatie die in het geval van ongebouwde onroerende zaken kan worden ingesteld, is de differentiatie wegens het feit dat onroerende zaken buitendijks zijn gelegen. Indien hiervan sprake is, kan het tarief van de belasting maximaal 75% lager worden vastgesteld. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. In de verordening op de watersysteemheffing komt het tarief na toepassing van de differentiatie te staan. Een definitie van het begrip buitendijks is in artikel 1 gegeven.

Lid 3

In dit artikellid is de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen opgenomen. Afhankelijk van de vraag of het waterschap vóór 1 juli 2012 al een tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen toepaste, kan het tarief van de belasting óf maximaal 100% hoger worden vastgesteld, óf maximaal 400% hoger. Dit

laatste is bij waterschap Hollandse Delta het geval. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. Een definitie van het begrip verharde openbare wegen is in artikel 1 gegeven.

Lid 4

In dit artikellid is de cumulatie van de tariefdifferentiatie, bedoeld in artikel 122, vierde lid, van de Waterschapswet, geconcretiseerd. In de verordening op de watersysteemheffing staat het tarief na toepassing van de gecumuleerde tariefdifferentiatie. In het Algemeen deel van deze toelichting is een rekenvoorbeeld opgenomen.

Hoofdstuk IV Watersysteemheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Het voorwerp van de belasting is het natuurterrein. Ook natuurterreinen worden op basis van de kadastrale registratie afgebakend: de Waterschapswet merkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan als één natuurterrein aan. Hierbij wordt hetgeen als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen als een ongebouwde onroerende zaak, niet zijnde een natuurterrein, wordt aangemerkt, buiten aanmerking gelaten (artikel 118, lid 4, Waterschapswet).

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Het tarief van de heffing wordt op een gelijk bedrag per hectare gesteld. Dit is in artikel 121, eerste lid, onderdeel c, van de Waterschapswet bepaald. In artikel 8 van de verordening wordt dit ook zo aangegeven. Daarnaast wordt in deze bepaling de relatie met de Kostentoedelingsverordening tot uitdrukking gebracht.

Hoofdstuk V Watersysteemheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

Het object van de belasting is in dit geval de gebouwde onroerende zaak. Wat onder één gebouwde onroerende zaak moet worden verstaan, blijkt uit artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet. De regeling van de Waterschapswet is in artikel 9 van de verordening overgenomen.

De Waterschapswet sluit wat betreft de afbakening van gebouwde onroerende zaken zoveel als mogelijk aan bij de objectafbakening van de Wet waardering onroerende zaken (hierna ook Wet WOZ genoemd). De wetgever heeft deze aansluiting vorm gegeven door bij een samenstel ⁶ van ongebouwde en gebouwde eigendommen te bepalen dat sprake is van één gebouwde onroerende zaak (artikel 118, tweede lid, Waterschapswet). De ongebouwde onroerende eigendom maakt in deze gevallen met andere woorden deel uit van de gebouwde onroerende zaak. Vóór de wijziging van de Waterschapswet in 2008 gold voor de vorming van samenstellen tussen gebouwde en ongebouwde eigendommen nog het dienstbaarheids criterium. Als het ongebouwde deel niet dienstbaar was aan het gebouwde deel, konden

geen samenstellen worden gevormd. Een dergelijk object moest dan deels als een gebouw en deels als een ongebouwd object worden aangemerkt. De betreffende objecten moesten dus ook deels naar de waarde in het economische verkeer en deels naar de oppervlakte in de heffing worden betrokken. Dit is nu niet meer het geval. Op grond van de Waterschapswet zijn de objecten in hun geheel als gebouwde objecten aan te merken. De bepaling leidt er in de praktijk toe dat het aantal hectares ongebouwd afneemt. Voorbeelden van dergelijke objecten zijn sportterreinen met kantine en kleedkamers, golfbanen met clubgebouw, maneges, campings en kazerneterreinen met oefenterreinen.

Het is van belang op te merken dat niet alle ongebouwde eigendommen een samenstel met een gebouwde eigendom kunnen vormen. Dit is in het derde lid van artikel 9 tot uitdrukking gebracht. Op grond van deze bepaling kunnen ongebouwde eigendommen die bij de waardebepaling op grond van de Wet waardering onroerende zaken buiten aanmerking worden gelaten, geen deel uitmaken van de gebouwde onroerende zaak. Het gaat concreet om de ongebouwde eigendommen die zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ, dus bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, Natuurschoonwetlandgoederen, natuurterreinen, openbare land- en waterwegen en spoorwegen inclusief hun kunstwerken. Deze onroerende zaken blijven, ook al zijn ze tezamen met een gebouwde eigendom bij dezelfde belastingplichtige in gebruik, dus ongebouwd.

⁶ Over de vorming van samenstellen, is veel jurisprudentie verschenen. Vereisten bij de vorming van samenstellen zijn in ieder geval dat de eigendommen bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en naar de omstandigheden bij elkaar behoren.

Artikel 10 Tarief

Lid 1

Het tarief van de belasting wordt voor gebouwde onroerende zaken op een vast percentage van de WOZ-waarde gesteld. Deze regeling, die in artikel 121, eerste lid, onderdeel d, van de Waterschapswet is opgenomen, is in de verordening overgenomen. Daarnaast geeft artikel 10, eerste lid, van de verordening de relatie met de Kostentoedelingsverordening aan.

Tariefdifferentiatie

De Waterschapswet noemt in artikel 122 vijf situaties waarin het mogelijk is om de tarieven van de belasting lager of hoger vast te stellen. Artikel 122 (de bepaling die de tariefdifferentiatie regelt) maakt dus een inbreuk op het uitgangspunt dat het tarief van de belasting op een vast percentage van de vastgestelde WOZ-waarde wordt gesteld. De Kostentoedelingsverordening van het waterschap moet uitsluitsel geven over de vraag of er in een concreet geval gedifferentieerd wordt en zo ja, in welke mate.

Lid 2

Een van de tariefdifferentiaties die kan worden ingesteld, is de differentiatie voor gebouwde onroerende zaken die buitendijks zijn gelegen. Ingevolge artikel 122, eerste lid, van de Waterschapswet kan het tarief in deze gevallen maximaal 75% lager worden vastgesteld. De mate waarin wordt gedifferentieerd blijkt uit het eerste lid van artikel 4 van de Kostentoedelingsverordening van het waterschap. In de verordening op de watersysteemheffing staat het tarief na toepassing van de differentiatie.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Wijze van heffing

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen op de volgende wijzen worden geheven:

- bij wege van aanslag;
- bij wege van voldoening op aangifte of
- op andere wijze.

Heffing bij wege van afdracht op aangifte is niet mogelijk. De toegestane heffingstechnieken verschillen van elkaar. Voor welke heffingswijze wordt gekozen zal veelal van de aard en de ingewikkeldheid van de te heffen belasting afhangen. De huidige praktijk is dat de watersysteemheffing bij wege van aanslag wordt geheven.

Artikel 12 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

Waterschappen zijn bevoegd om in gevallen waarin ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of ter zake van hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, de belastingaanslag ten name van een van hen te stellen. Vloeit de belastingplicht voort uit de eigendom van een onroerende zaak en is de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen gesteld, dan kan de invorderingsambtenaar van het waterschap de gehele belastingschuld op laatstbedoelde persoon verhalen. Deze persoon moet het gehele bedrag van de aanslag voldoen. Hij is wel bevoegd hetgeen hij meer heeft voldaan dan overeenkomt met zijn belastingplicht, naar evenredigheid van ieders belastingplicht op de overige belastingplichtige(n) te verhalen. Dit blijkt uit artikel 142, eerste tot en met derde lid, van de Waterschapswet. De regeling van artikel 142 Waterschapswet maakt de toevoeging 'cum suis', die in het verleden in voorkomende gevallen wel eens op het aanslagbiljet placht te worden opgenomen, overbodig.

Artikel 13 Niet opleggen van aanslagen

Artikel 13 van de verordening is een weergave van hetgeen in artikel 115a van de Waterschapswet is bepaald. Ingevolge het eerste lid van artikel 115a wordt een aanslag die een bij de belastingverordening te bepalen bedrag niet te boven gaat, niet opgelegd. Doelmatigheid van de heffing staat hierbij voorop: de bepaling voorkomt dat er belastingaanslagen voor betrekkelijk geringe bedragen moeten worden opgelegd. De kosten van de aanslagoplegging zouden het bedrag van de belasting in deze gevallen immers wellicht kunnen overstijgen. Indien op één aanslagbiljet meer aanslagen zijn verenigd, geldt het voorgaande voor het totaal van de aanslag. Zie hiervoor artikel 115a, tweede lid, van de Waterschapswet. Het belang van dit artikellid blijkt in situaties waarin een belastingplichtige eigenaar van meerdere objecten met een relatief geringe waarde in het gebied van het waterschap is. Indien het waterschap de voor deze belastingplichtige bestemde aanslagen op één biljet verenigt, wordt wellicht boven de eerder bedoelde doelmatigheidsdrempel uitgekomen. Dan kan het waterschap wel een aanslag opleggen. Elk waterschap is vrij om de hoogte van de doelmatigheidsdrempel voor zichzelf te bepalen en in de heffingsverordening vast te leggen.

Artikel 14 Vrijstellingen

In artikel 14 is een vrijstelling voor straatmeubilair opgenomen. Straatmeubilair behoort tot de categorie gebouwde onroerende zaken. Het algemeen bestuur heeft ervoor gekozen geen vrijstelling op te nemen voor onroerende zaken waarvan het waterschap zelf genothebbende is krachtens eigendom, bezit, of beperkt recht.

Artikel 15 Invorderingstermijnen

Lid 1

De betalingstermijn in het tweede lid wijkt af van die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Om die reden is de afwijkende betalingstermijn hier opgenomen. De bevoegdheid om afwijkende betalingstermijnen in de belastingverordening op te nemen staat in artikel 139, eerste lid, Waterschapswet.

Lid 2

Indien de aanslagen middels automatische incasso kunnen worden geïncasseerd, kan de aanslag in 10 termijnen worden betaald. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van de aanslag en de volgende termijnen telkens 1 maand later. Voor deelname aan de automatische incasso moet een machtiging worden afgegeven voor het rekeningnummer vanwaar wordt geïncasseerd.

Lid 3

De betalingstermijn voor een navorderingsaanslag komt overeen met die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Strikt genomen hoeft deze bepaling niet in de verordening te staan wanneer het waterschap aansluit bij de daar genoemde termijn. Indien de verordening daar geen bepalingen over bevat, is immers automatisch artikel 9 van de Invorderingswet 1990 van toepassing. Omwille van de duidelijkheid is de bepaling zo opgenomen.

Artikel 16 Nadere regels

Het dagelijks bestuur kan nadere regels geven op het gebied van de heffing en de invordering van de watersysteemheffing. Deze bepaling is in de verordening opgenomen om er geen misverstand over te laten bestaan dat er op het gebied van de heffing en de invordering van de belasting ook op andere plaatsen dan in de verordening zelf relevante regels kunnen zijn opgenomen. Het gaat hierbij met name om regels die gelden voor het doen van aangifte (voor de watersysteemheffing minder relevant), het opleggen van voorlopige aanslagen, regels in het kader van de invorderingsrente en nadere regels in het kader van de heffing op andere wijze. Voor dit laatste wordt ook verwezen naar artikel 125a, eerste lid, tweede volzin, Waterschapswet.

De bevoegdheid van het dagelijks bestuur om nadere regels te stellen strekt zich uit tot de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen aan de Minister van Financiën, het bestuur van 's Rijksbelastingen en de directeur zijn toegekend.

Artikel 17 Intrekking, inwerkingtreding, tijdstip van ingang van de heffing en citeertitel

In het eerste lid van artikel 17 wordt de heffingsverordening die tot nu toe heeft bestaan, ingetrokken. De intrekking vindt plaats met ingang van de datum van de heffing, wat in dit geval 1 januari 2023 is. Omdat de oude verordening van toepassing blijft op belastbare feiten die zich vóór 1 januari 2023 hebben voorgedaan, blijft het mogelijk om deze belastbare feiten op basis van de oude verordening te belasten, ook al is de verordening ingetrokken.

Ingevolge het tweede lid van artikel 17 treedt de verordening de eerste dag na haar bekendmaking in werking.

Over de bekendmaking van de verordening is verder ook van belang hetgeen in artikel 8 Bekendmakingswet is bepaald, namelijk dat besluiten van het algemeen bestuur die algemeen verbindende voorschriften inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt. Dit geldt derhalve ook voor belastingverordeningen. De bekendmaking vindt in het waterschapsblad plaats. Het waterschapsblad wordt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze uitgegeven en blijft ook na uitgifte op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar (zie artikel 2, lid 8 jo. artikel 3, lid 1 van de Bekendmakingswet).

In het vierde lid is de citeertitel van de verordening en het jaartal 2023 genoemd. Het jaar 2023 verwijst naar het eerste jaar waarin het waterschap de watersysteemheffing op basis van deze verordening zal heffen.

Verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023

De Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta
op voordracht van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Hollandse Delta d.d. 25 oktober 2022;
Gelet op de artikelen 110, 113, 122a en 122b Waterschapswet;
Besluit:
Vast te stellen de: Verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. ingezetene: degene die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats heeft in het gebied van het waterschap en die aldaar gebruik heeft van woonruimte, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een lid van dat huishouden, dat wordt aangewezen door de heffingsambtenaar;
- b. heffingsambtenaar: de ambtenaar bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel b, of de ambtenaar bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onder a, van de Waterschapswet;
- c. invorderingsambtenaar: de ambtenaar bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel c, of de ambtenaar bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel b, van de Waterschapswet;
- d. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheden en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk gebruik te worden gegeven;
- e. kostentoedelingsverordening: de verordening van het waterschap, bedoeld in artikel 122b, eerste lid, eerste volzin, van de Waterschapswet;
- f. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- g. natuurterreinen: ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare;
- h. ongebouwde onroerende zaken: ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
- i. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin het waterschap bevoegd is het wegbeheer uit te oefenen;
- j. de heffing: de wegenheffing als genoemd in artikel 122a Waterschapswet.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

1. Ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de zorg voor het wegenbeheer wordt onder de naam wegenheffing een directe belasting geheven.
2. De heffing wordt geheven van hen die:
 - a. ingezetenen zijn als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, met dien verstande dat gebruik van woonruimte door de leden van een gezamenlijke huishouding wordt aangemerkt als gebruik door een door de heffingsambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden;
 - b. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken in het taakgebied van het waterschap;
 - c. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van natuurterreinen in het taakgebied van het waterschap;
 - d. krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het taakgebied van het waterschap.
3. Heffingsplichtig in de zin van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is degene die bij het begin van het kalenderjaar als rechthebbende in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen rechthebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.
4. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdelen b, c en d, is heffingsplichtig de:
 - a. beperkt gerechtigde en niet de eigenaar, ingeval de onroerende zaak is onderworpen aan het recht van beklemming, van erfpacht, van opstal of van vruchtgebruik;
 - b. eigenaar voor wat betreft het recht van opstal, indien dat recht uitsluitend is gevestigd ten behoeve van de aanleg of het onderhoud, dan wel ten behoeve van de aanleg en het onderhoud, van ondergrondse dan wel bovengrondse leidingen.
5. Indien de onroerende zaak is onderworpen aan beperkte rechten als bedoeld in het vorige artikellid, heeft voor de heffingplicht:
 - a. de vruchtgebruiker voorrang boven zowel de opstaller als de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier;
 - b. de opstaller voorrang boven de erfpachter, onderscheidenlijk de bekleemde meier.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf:

- a. ter zake van ingezetenen: de woonruimte;
- b. ter zake van ongebouwde onroerende zaken en ter zake van natuurterreinen: de oppervlakte van de onroerende zaak, uitgedrukt in een aantal hectaren of een gedeelte daarvan;
- c. ter zake van gebouwde onroerende zaken: de waarde die voor het kalenderjaar voor de onroerende zaak wordt bepaald op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken.

Hoofdstuk II Wegenheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de wegenheffing voor de categorie ingezetenen: € 17,42 per woonruimte.

Hoofdstuk III Wegenheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel b en artikel 9, derde lid van deze verordening, wordt als één ongebouwde onroerende zaak aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:
 - a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak;
 - b. hetgeen ingevolge artikel 7 wordt aangemerkt als een natuurterrein.
2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken, alsmede waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning, aangemerkt als ongebouwde eigendommen, niet zijnde natuurterreinen.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

Met inachtneming van het bepaalde dienaangaande in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor ongebouwde onroerende zaken: € 0,00 per hectare.

Hoofdstuk IV Wegenheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel c van deze verordening, wordt als één natuurterrein aangemerkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan, met dien verstande dat buiten aanmerking wordt gelaten:

- a. hetgeen ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak;
- b. hetgeen ingevolge artikel 5 wordt aangemerkt als een ongebouwde onroerende zaak.

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor natuurterreinen: € 0,00 per hectare.

Hoofdstuk V Wegenheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en van artikel 2, tweede lid, onderdeel d van deze verordening, wordt als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt:
 - a. een gebouwd eigendom;
 - b. een gedeelte van een gebouwd eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als een afzonderlijk geheel te worden gebruikt;

- c. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel a bedoelde gebouwde eigendommen of van in onderdeel b bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren;
 - d. het binnen het taakgebied van een gemeente gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte of van een in onderdeel c bedoeld samenstel;
 - e. het binnen het taakgebied van het waterschap gelegen deel van een in onderdeel a bedoelde eigendom, van een in onderdeel b bedoeld gedeelte of van een in onderdeel c bedoeld samenstel of van een in onderdeel d bedoeld deel.
2. Voor zover ongebouwde eigendommen als bedoeld in artikel 5 een samenstel vormen met een gebouwd eigendom als bedoeld in het eerste lid van deze bepaling, maken zij deel uit van de gebouwde onroerende zaak.
3. In afwijking van het bepaalde in het vorige artikellid maken de ongebouwde eigendommen, voor zover de waarde daarvan bij de waardebepaling op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken op basis van het bepaalde krachtens artikel 18, vierde lid, van die wet buiten aanmerking wordt gelaten, geen deel uit van de gebouwde onroerende zaak.

Artikel 10 Tarief gebouwde onroerende zaken

Met inachtneming dienaangaande van het bepaalde in de Kostentoedelingsverordening, bedraagt het tarief van de heffing voor gebouwde onroerende zaken 0,0062 % van de heffingsmaatstaf, als bedoeld in artikel 3, onderdeel c, van deze verordening.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Wijze van heffing

De heffing wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 12 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

- a. Indien ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, stelt de heffingsambtenaar de aanslag ten name van een van hen.
- b. Indien de belastingplicht, bedoeld in het eerste lid, voortvloeit uit het genot van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht en de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen is gesteld, kan de invorderingsambtenaar de belastingaanslag op de gehele onroerende zaak verhalen op degene op wiens naam de aanslag ingevolge het eerste lid is gesteld, zonder rekening te houden met de rechten van de overige belastingplichtigen.

Artikel 13 Niet opleggen van aanslagen

1. Aanslagen die een bedrag van € 9 niet te boven gaan, worden niet opgelegd.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt het totaal van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen aangemerkt als één aanslag.

Artikel 14 Vrijstellingen

De wegenheffing gebouwde onroerende zaken wordt niet geheven ter zaken van straatmeubilair, waaronder alle zodanige gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen– worden begrepen die zijn geplaatst ten gerieve of in het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van een in het waterschapsgebied gelegen gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken, abri's, hekken en palen.

Artikel 15 Invorderingstermijnen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990, moet de aanslag worden betaald binnen drie maanden na dagtekening van het aanslagbiljet.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslag moet worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Een navorderingsaanslag is invorderbaar een maand na dagtekening van het aanslagbiljet.

Artikel 16 Nadere regels

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de wegenheffing.

Artikel 17 Intrekking, inwerkingtreding, tijdstip van ingang van de heffing en citeertitel

1. De 'Verordening op de wegenheffing 2022', vastgesteld bij besluit van 10 november 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van haar bekendmaking.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2023.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als "Verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2023".

Ridderkerk, <datum>.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

Toelichting op de Verordening wegenheffing Waterschap Hollandse Delta 2023

Algemeen Deel

1. Wettelijke basis

De wettelijke basis voor de wegenheffing vormen de artikelen 113, 122a en 122b van de Waterschapswet.

2. De wegentaak

In artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet is 'de zorg voor het watersysteem' als eerste hoofdtak van het waterschap vermeld. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Met het gebruik van de term 'zorg voor het watersysteem' wordt benadrukt dat zij een nauwe onderlinge samenhang kennen en als één integrale taak moeten worden uitgevoerd.

In artikel 1, lid 2, is de zorg voor de zuivering van afvalwater op de voet van artikel 3.4 van de Waterwet als andere hoofdtak van het waterschap genoemd. Ook is bepaald dat de zorg voor een of meer andere waterstaatsaangelegenheden aan de waterschappen kan zijn of worden opgedragen. De uitvoering van de wegentaak is een uiting van dit laatste.

Op grond van artikel 2 van de Waterschapswet worden het gebied en de taken van het waterschap door Provinciale Staten bepaald. Uit artikel 2, eerste lid, van het Reglement van Bestuur van het Waterschap Hollandse Delta blijkt dat de behartiging van de taak terzake van het wegenbeheer slechts voor een deel van het gebied aan het waterschap is opgedragen. Mitsdien kan de wegenheffing uitsluitend in dat gebied worden geheven.

3. De wegenheffing

In de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel is aangegeven dat het wegenbeheer een aparte taak vormt, die geen onderdeel is van de zorg voor het watersysteem. Daarom is gekozen voor een aparte heffing voor het wegenbeheer met een expliciete wettelijke basis.

Belastingplichtig voor de wegenheffing zijn:

- de ingezetenen;
- de eigenaren¹ van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn;
- de eigenaren van natuurterreinen;
- de eigenaren van gebouwde onroerende zaken.

Dit zijn de belastingplichtige categorieën.

Blijkens de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel hebben degenen die tot de belastingplichtige categorieën behoren per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap. Hun betaling is hierop gebaseerd.

¹ In de toelichting gebruiken wij gemakshalve de term 'eigenaren' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken). De juridisch juiste term is 'degene die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft' (van ongebouwde onroerende zaken, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken).

4. De heffingsmaatstaven en de tarieven van de heffing

Anders dan voor de watersysteemheffing kent de Waterschapswet geen nadere voorschriften ten aanzien van de heffingsmaatstaf. Omdat de categorieën belanghebbenden echter dezelfde zijn als voor de watersysteemheffing, ligt het voor de hand voor de wegenheffing dezelfde heffingsmaatstaven en overige voorschriften aan te houden.

De heffingsmaatstaf voor de ingezetenen is de woonruimte. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor natuurterreinen is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak en voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de op de voet van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) vastgestelde waarde. Het tarief van de belasting wordt gesteld op een gelijk bedrag per woonruimte (ingezetenen), op een gelijk bedrag per hectare (ongebouwd niet zijnde natuur en natuur) of op een vast percentage van de WOZ-waarde (gebouwd). De wegenheffing kent daarmee dus ook vier afzonderlijke tarieven.

5. Tariefdifferentiatie

In de kostentoedelingsverordening is alleen voor de watersysteemheffing tariefdifferentiatie opgenomen. Voor de wegenheffing vindt dit geen toepassing.

6. Hoofdstukindeling

De verordening bestaat uit 6 hoofdstukken, genummerd I tot en met VI en 17 artikelen. Hoofdstuk I bevat inleidende bepalingen. De hoofdstukken II tot en met V gaan respectievelijk in op de heffing ter zake van ingezetenen, ongebouwde onroerende zaken (niet zijnde natuurterreinen), natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken. Het slothoofdstuk bevat algemene bepalingen over de heffing en de invordering van de wegenheffing.

Artikelsgewijze toelichting

Aanhef

Het besluit om de wegenheffing in te voeren, is een bevoegdheid van het algemeen bestuur van het waterschap, welke wordt geconcretiseerd door de vaststelling van de belastingverordening. Dit wordt in de aanhef van de verordening tot uitdrukking gebracht, waarbij ook de relevante wettelijke bepalingen worden genoemd. Artikel 110 Waterschapswet is de wettelijke bepaling die over het besluit tot invoering van de belasting en de daarvoor benodigde vaststelling van de belastingverordening gaat. Artikel 113 is de wettelijke bepaling die aangeeft welke belastingen en rechten door de waterschappen geheven mogen worden en artikel 122a is de bepaling op grond waarvan waterschappen ter bestrijding van kosten verbonden aan de behartiging ter zake van het wegenbeheer, onder de naam wegenheffing een belasting

mogen heffen. In de aanhef wordt daarnaast tot uitdrukking gebracht dat aan de vaststelling van de verordening door het algemeen bestuur een voordracht van het dagelijks bestuur vooraf gaat.

Hoofdstuk I Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel zijn omwille van de duidelijkheid omschrijvingen opgenomen van in de verordening vaker voorkomende begrippen.

a. Ingezetenen

De omschrijving van het begrip ingezetenen is ontleend aan artikel 116, onder a, van de Waterschapswet. Om als ingezetene aangemerkt te kunnen worden, moet sprake zijn van het hebben van woonplaats en het gebruik van woonruimte in het gebied van het waterschap. Of sprake is van het hebben van woonplaats, wordt aan de hand van gegevens uit de basisregistratie personen bepaald. De situatie bij het begin van het kalenderjaar is bepalend.

Woonruimte is iedere ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid. Dit betekent dat de gebruiker van de woonruimte niet anders dan bijkomstig afhankelijk mag zijn van voorzieningen elders in het gebouw. In het geval van woonruimten moet worden gedacht aan voorzieningen als keuken, douche en toilet. Deze moeten de gebruiker van de woonruimte, met uitsluiting van anderen die niet tot zijn of haar huishouden behoren, exclusief ter beschikking staan. Bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen kunnen om deze reden veelal niet als ingezetenen in de zin van artikel 116, onder a, van de Waterschapswet worden aangemerkt. Hetzelfde geldt voor bewoners van studentenhuizen.

b. Heffingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de heffingsbevoegdheden (inspecteurbevoegdheden) uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen uitoefent, wordt in de verordening de heffingsambtenaar genoemd. Tot de inspecteursbevoegdheden behoort de bevoegdheid tot het vaststellen van belastingaanslagen en de bevoegdheid tot het doen van uitspraken op bezwaarschriften. Het dagelijks bestuur van het waterschap moet een besluit nemen waarin de heffingsambtenaar wordt aangewezen. De wettelijke basis is artikel 123, derde lid, onder a, van de Waterschapswet.

Indien twee of meer waterschappen samenwerken in een gemeenschappelijke regeling en indien bij die regeling een openbaar lichaam is ingesteld, kan een ambtenaar van dit openbaar lichaam als heffingsambtenaar worden aangewezen. Dit is in artikel 124, vijfde lid, onder a, van de Waterschapswet geregeld. Aanwijzing tot heffingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

c. Invorderingsambtenaar

De ambtenaar van het waterschap die de ontvangersbevoegdheden uit de Invorderingswet 1990 uitoefent, wordt in de verordening met de term 'invorderingsambtenaar' aangeduid. Tot de ontvangersbevoegdheden behoort de bevoegdheid tot de invordering van de belasting. Ook het verlenen van kwijtschelding van belasting is een ontvangersbevoegdheid. De Waterschapswet noemt de ontvanger in artikel 123, derde lid,

onder c. Evenals dat ten aanzien van de heffingsambtenaar het geval is, kan in geval samenwerking door waterschappen in een gemeenschappelijke regeling en indien hierbij een openbaar lichaam is ingesteld, een ambtenaar van dit openbaar lichaam als invorderingsambtenaar worden aangewezen. Dit volgt uit artikel 124, vijfde lid, onder b, van de Waterschapswet. Aanwijzing tot invorderingsambtenaar gebeurt bij besluit van het openbaar lichaam.

d. Woonruimte

Voor een beschouwing op het begrip woonruimte wordt verwezen naar onderdeel a, hiervoor.

e. Kostentoedelingsverordening

Elk waterschap moet ingevolge artikel 122b, eerste lid, van de Waterschapswet ten behoeve van de wegenheffing een verordening vaststellen waarin de toedeling van het kostenaandeel voor elk van de belastingplichtige categorieën is vastgelegd. Deze verordening wordt de Kostentoedelingsverordening genoemd.

f. Buitendijks gelegen onroerende zaken

Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen. Deze omschrijving is gelijk aan de definitie uit de kostentoedelingsverordening.

g. Natuurterreinen

De omschrijving van het begrip natuurterreinen is ontleend aan artikel 116, onder c, van de Waterschapswet. De wet geeft een kwalitatieve omschrijving van het begrip natuurterreinen, waarbij de nadruk ligt op de duurzame inrichting en het beheer van de onroerende zaak als natuurterrein: de inrichting en het beheer moeten geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Bij de beoordeling van de vraag of van een natuurterrein sprake is, zijn ook de feitelijke of uiteindelijke bestemming van de onroerende zaak van belang. Zo zal een perceel nog bouwrijp te maken grond dat al jaren niet is bewerkt en waar inmiddels eventueel veel groen en leven aanwezig is, maar waar uiteindelijk wel gebouwd zal worden, niet als een natuurterrein kwalificeren. Ook stadsparken, plantsoenen en dergelijke zullen vanwege hun overwegende recreatieve functie niet een natuurterrein als bedoeld in de Waterschapswet zijn.

Over de interpretatie van het begrip 'natuurterreinen' (wanneer zijn de inrichting en het beheer van een terrein geheel of nagenoeg geheel en duurzaam afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur?) is een aantal procedures tussen waterschappen en natuurterreinbeheerders gevoerd. In 2014 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan en hierbij ook invulling gegeven aan het begrip 'geheel of nagenoeg geheel' in relatie tot de definitie van het begrip natuurterreinen uit de Waterschapswet². Volgens de Hoge Raad is voor een oordeel op de vraag of sprake is van een natuurterrein slechts relevant of de beheeractiviteiten die op het betreffende terrein plaatsvinden, er al dan niet op zijn gericht dat het natuurtype zich kan ontwikkelen of wordt behouden. Zijn de activiteiten hierop gericht/vinden de activiteiten ten behoeve van de gegeven natuurdoelstelling plaats, dan zijn inrichting en beheer van het terrein naar het oordeel van de

Hoge Raad geheel of nagenoeg geheel afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur en is er dus sprake van een natuurterrein. Het arrest van de Hoge Raad komt er kortgezegd op neer dat de vraag of sprake is van een natuurterrein, beoordeeld moet worden vanuit het perspectief van de eigenaar van het terrein. Het arrest heeft ook duidelijk gemaakt dat de Hoge Raad het voor een antwoord op de vraag of sprake is van een natuurterrein, niet relevant acht of met de beheeractiviteiten eventueel ook agrarische opbrengsten worden gegenereerd en wat daarvan de omvang is. In het aan de Hoge Raad voorgelegde geval bracht het feit dat sprake was van een resterend agrarisch opbrengstvermogen van meer dan 10% bijvoorbeeld niet mee dat van een natuurterrein geen sprake was. De term geheel of nagenoeg geheel (die in het fiscale recht voor 90% of meer staat), moet in het kader van de watersysteemheffing voor natuurterreinen met andere woorden niet rekenkundig worden benaderd.

Het begrip 'duurzaam' geeft aan dat geen sprake mag zijn van een situatie die tijdelijk is bedoeld.

Bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare worden op grond van artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet als natuurterreinen aangemerkt. Zij hoeven niet aan het vereiste te voldoen dat zij geheel of nagenoeg geheel en duurzaam moeten zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Dit leidt ertoe dat ook bossen die bedrijfsmatig worden geëxploiteerd onder het begrip natuurterreinen vallen. De wetgever heeft hiervoor gekozen omdat het onderscheid in niet-bedrijfsmatig geëxploiteerde bossen enerzijds en bossen die wel als zodanig worden geëxploiteerd, in de praktijk moeilijk is te maken³. Natte veenweidegebieden worden, op grond van de overweging dat deze gebieden ook een agrarische functie hebben, door de wetgever niet als natuurterrein maar als agrarische grond aangemerkt.

De objectafbakeningsvoorschriften van artikel 118, lid 4, van de wet gelden ook voor bossen en open wateren. Bij open wateren moet overigens worden gedacht aan wateren met een weids karakter. Openbare waterwegen behoren overigens niet tot de categorie natuurterreinen, maar tot de categorie ongebouwd niet zijnde natuur.

² Hoge Raad 7 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:3118.

³ Zie de toelichting bij het Waterschapsbesluit, Staatsblad 2007, 497, bladzijde 131.

h. Ongebouwde onroerende zaken

Waar in deze verordening wordt gesproken over ongebouwde onroerende zaken, worden steeds ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterrein zijn, bedoeld. Het gaat om de ongebouwde onroerende zaken bedoeld in artikel 117, onder b, van de Waterschapswet.

i. Gebied van het waterschap

In artikel 1 van de Waterschapswet is het functionele karakter van de waterschappen vastgelegd: hun taak is de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied. In verband hiermee is onder andere de zorg voor het watersysteem aan hen opgedragen en is aan sommige waterschappen de wegentaak opgedragen. De regeling van het gebied gebeurt door de provincie, bij provinciaal reglement. Omdat de toekenning van de wegentaak aan het waterschap niet impliceert dat alle zorg voor het wegbeheer in een bepaald gebied aan het waterschap is toegekend (ook andere overheden kunnen immers ter zake taken uitoefenen), is in de verordening opgenomen dat het moet gaan om het taakgebied waarin het waterschap de bevoegdheid tot uitoefening van het wegbeheer heeft.

j. De heffing

Waar in de verordening over 'de heffing' wordt gesproken, wordt steeds de wegenheffing, genoemd in artikel 122a van de Waterschapswet, bedoeld.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplichtigen

In artikel 2 is aangegeven van wie de belasting wordt geheven. Tezelfdertijd zijn in het artikel de belastbare feiten opgenomen. Deze vallen samen met de omschrijving van de belastingplichtigen.

Belastingplichtig zijn degenen te wiens aanzien het belastbaar feit zich voordoet. In overeenstemming met artikel 122a, tweede lid, van de Waterschapswet zijn als belastingplichtigen respectievelijk aangewezen degenen die woonachtig zijn in het gebied van het waterschap en die aldaar het gebruik hebben van woonruimte (de ingezetenen) en degenen die in het gebied van het waterschap eigenaar zijn van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, van natuurterrein of van gebouwde onroerende zaken. Deze vier belastingplichtige categorieën zijn in artikel 2, tweede lid, onderdelen a tot en met d, van de verordening opgenomen.

In het derde lid van het artikel is vastgelegd dat het begin van het kalenderjaar bepalend is voor de belastingplicht van de eigenaren van ongebouwde onroerende zaken niet zijnde natuurterreinen, de eigenaren van natuurterreinen en de eigenaren van gebouwde onroerende zaken. Dit volgt uit artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet. Indien het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een onroerende zaak in de loop van het jaar aanvangt of eindigt, heeft dat dus geen invloed op de belastingplicht vanwege het tijdstipkarakter van de heffing. Het begin van het kalenderjaar is blijkens artikel 1, onderdeel a, van de verordening overigens ook bepalend voor de ingezetenen. Deze bepaling stoelt op artikel 116, onder a, van de Waterschapswet.

In artikel 119, tweede en derde lid, van de wet is voor een aantal specifieke situaties de rangorde bij het bepalen van de heffingsplichtige aangegeven. Deze regelingen zijn in het vierde en vijfde lid van artikel 2 van de verordening overgenomen.

Artikel 3 Heffingsmaatstaf

Artikel 3 geeft per belastingplichtige categorie de heffingsmaatstaf aan. De bepaling is gebaseerd op artikel 121, eerste lid, van de Waterschapswet. De heffingsmaatstaf voor ingezetenen is de woonruimte en voor natuurterreinen en ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, is de heffingsmaatstaf de oppervlakte van de onroerende zaak. Voor gebouwde onroerende zaken is de heffingsmaatstaf de voor het kalenderjaar vastgestelde WOZ-waarde.

Hoofdstuk II Wegenheffing ingezetenen

Artikel 4 Tarief ingezetenen

In artikel 4 is de relatie tussen het tarief en de Kostentoedelingsverordening tot uitdrukking gebracht en is, conform het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder a, van de Waterschapswet, vastgelegd dat het tarief op een gelijk bedrag per woonruimte wordt gesteld.

Hoofdstuk III Wegenheffing ongebouwde onroerende zaken

Artikel 5 Belastingobject ongebouwde onroerende zaken

De voorschriften voor de afbakening van de objecten waarop de heffing betrekking heeft, staan in artikel 118 van de Waterschapswet. Het derde lid regelt de afbakening van een ongebouwde onroerende zaak die geen natuurterreinen is. Het ongebouwd wordt afgebakend op basis van de kadastrale registratie: als één ongebouwde onroerende zaak wordt aangemerkt een kadastraal perceel of een gedeelte daarvan. Hierbij geldt wel de nuancering dat hetgeen ingevolge de wet wordt aangemerkt als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen ingevolge de wet een natuurterrein is, bij de afbakening van het ongebouwde object buiten aanmerking moet worden gelaten. In artikel 5, eerste lid, van de verordening komt deze wettelijke regeling terug.

In het tweede lid van artikel 5 is hetgeen in artikel 118, vijfde lid, van de Waterschapswet, is bepaald, weergegeven. Er is niet zozeer sprake van een afbakeningsvoorschrift, maar van een fictiebepaling op grond waarvan de in dit artikellid genoemde objecten als ongebouwde eigendommen, niet zijnde natuurterreinen, worden aangemerkt. Het gaat om openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail en hun kunstwerken. Ook waterverdedigingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen worden in genoemde wettelijke bepaling als ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, aangemerkt. Ook voor deze objecten geldt trouwens dat de afbakening plaatsvindt op basis van kadastrale grenzen. Delen van waterverdedigingswerken die worden aangemerkt als woning, kwalificeren uitdrukkelijk niet als ongebouwde objecten.

Artikel 6 Tarief ongebouwde onroerende zaken

Op grond van het bepaalde in artikel 121, eerste lid, onder b, van de Waterschapswet, wordt het tarief van de heffing ter zake van ongebouwde onroerende zaken gesteld op een gelijk bedrag per hectare. Deze bepaling en de relatie met de Kostentoedelingsverordening, zijn in het eerste lid van artikel 6 opgenomen

Hoofdstuk IV Wegenheffing natuurterreinen

Artikel 7 Belastingobject

Het voorwerp van de belasting is het natuurterrein. Ook natuurterreinen worden op basis van de kadastrale registratie afgebakend: de Waterschapswet merkt een kadastraal perceel of gedeelte daarvan als één natuurterrein aan. Hierbij wordt hetgeen als een gebouwde onroerende zaak en hetgeen als een ongebouwde onroerende zaak, niet zijnde een natuurterrein, wordt aangemerkt, buiten aanmerking gelaten (artikel 118, lid 4, Waterschapswet).

Artikel 8 Tarief natuurterreinen

Het tarief van de heffing wordt op een gelijk bedrag per hectare gesteld. Dit is in artikel 121, eerste lid, onderdeel c, van de Waterschapswet bepaald. In artikel 8 van de verordening wordt dit ook zo aangegeven. Daarnaast wordt in deze bepaling de relatie met de Kostentoedelingsverordening tot uitdrukking gebracht.

Hoofdstuk V Wegenheffing gebouwde onroerende zaken

Artikel 9 Belastingobject

Het belastingobject is in dit geval de gebouwde onroerende zaak. Wat onder één gebouwde onroerende zaak moet worden verstaan, blijkt uit artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet. De regeling van de Waterschapswet is in artikel 9 van de verordening overgenomen.

De Waterschapswet sluit wat betreft de afbakening van gebouwde onroerende zaken zoveel als mogelijk aan bij de objectafbakening van de Wet waardering onroerende zaken (hierna ook Wet WOZ genoemd). De wetgever heeft deze aansluiting vorm gegeven door bij een samenstel⁴ van ongebouwde en gebouwde eigendommen te bepalen dat sprake is van één gebouwde onroerende zaak (artikel 118, tweede lid, Waterschapswet). De ongebouwde onroerende eigendom maakt in deze gevallen met andere woorden deel uit van de gebouwde onroerende zaak. Vóór de wijziging van de Waterschapswet in 2008 gold voor de vorming van samenstellen tussen gebouwde en ongebouwde eigendommen nog het dienstbaarheids criterium. Als het ongebouwde deel niet dienstbaar was aan het gebouwde deel, konden geen samenstellen worden gevormd. Een dergelijk object moest dan deels als een gebouwde en deels als een ongebouwd object worden aangemerkt. De betreffende objecten moesten dus ook deels naar de waarde in het economische verkeer en deels naar de oppervlakte in de heffing worden betrokken. Dit is nu niet meer het geval. Op grond van de Waterschapswet zijn de objecten in hun geheel als gebouwde objecten aan te merken. De bepaling leidt er in de praktijk toe dat het aantal hectares ongebouwd afneemt. Voorbeelden van dergelijke objecten zijn sportterreinen met kantine en kleedkamers, golfbanen met clubgebouw, maneges, campings en kazerneterreinen met oefenterreinen.

Het is van belang op te merken dat niet alle ongebouwde eigendommen een samenstel met een gebouwde eigendom kunnen vormen. Dit is in het derde lid van artikel 9 tot uitdrukking gebracht. Op grond van deze bepaling kunnen ongebouwde eigendommen die bij de waardebepaling op grond van de Wet waardering onroerende zaken buiten aanmerking worden gelaten, geen deel uitmaken van de gebouwde onroerende zaak. Het gaat concreet om de ongebouwde eigendommen die zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling

uitgezonderde objecten Wet WOZ, dus bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, Natuurschoonwetlandgoederen, natuurterreinen, openbare land- en waterwegen en spoorwegen inclusief hun kunstwerken. Deze onroerende zaken blijven, ook al zijn ze tezamen met een gebouwde eigendom bij dezelfde belastingplichtige in gebruik, dus ongebouwd.

⁴ Over de vorming van samenstellen, is veel jurisprudentie verschenen. Vereisten bij de vorming van samenstellen zijn in ieder geval dat de eigendommen bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en naar de omstandigheden bij elkaar behoren.

Artikel 10 Tarief

Het tarief van de belasting wordt voor gebouwde onroerende zaken op een vast percentage van de WOZ-waarde gesteld. Deze regeling, die in artikel 121, eerste lid, onderdeel d, van de Waterschapswet is opgenomen, is in de verordening overgenomen. Daarnaast geeft artikel 10, eerste lid, van de verordening de relatie met de Kostentoedelingsverordening aan.

Hoofdstuk VI Heffing en invordering

Artikel 11 Wijze van heffing

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen op de volgende wijzen worden geheven:

- bij wege van aanslag;
- bij wege van voldoening op aangifte of
- op andere wijze.

Heffing bij wege van afdracht op aangifte is niet mogelijk. De toegestane heffingstechnieken verschillen van elkaar. Voor welke heffingswijze wordt gekozen zal veelal van de aard en de ingewikkeldheid van de te heffen belasting afhangen. De huidige praktijk is dat de weghenheffing bij wege van aanslag wordt geheven.

Artikel 12 Tenaamstelling en invordering belastingaanslag bij meer belastingplichtigen

Waterschappen zijn bevoegd om in gevallen waarin ter zake van hetzelfde voorwerp van de belasting of ter zake van hetzelfde belastbare feit twee of meer personen belastingplichtig zijn, de belastingaanslag ten name van een van hen te stellen. Vloeit de belastingplicht voort uit de eigendom van een onroerende zaak en is de aanslag ten name van een van de belastingplichtigen gesteld, dan kan de invorderingsambtenaar van het waterschap de gehele belastingschuld op laatstbedoelde persoon verhalen. Deze persoon moet het gehele bedrag van de aanslag voldoen. Hij is wel bevoegd hetgeen hij meer heeft voldaan dan overeenkomt met zijn belastingplicht, naar evenredigheid van ieders belastingplicht op de overige belastingplichtigen te verhalen. Dit blijkt uit artikel 142, eerste tot en met derde lid, van de Waterschapswet. De regeling van artikel 142 Waterschapswet maakt de toevoeging 'cum suis', die in het verleden in voorkomende gevallen wel eens op het aanslagbiljet placht te worden opgenomen, overbodig.

Artikel 13 Niet opleggen van aanslagen

Artikel 13 van de verordening is een weergave van hetgeen in artikel 115a van de Waterschapswet is bepaald. Ingevolge het eerste lid van artikel 115a wordt een aanslag die een bij de belastingverordening te bepalen bedrag niet te boven gaat, niet opgelegd. Doelmatigheid van de heffing staat hierbij voorop: de bepaling voorkomt dat er belastingaanslagen voor betrekkelijk geringe bedragen moeten worden opgelegd. De kosten van de aanslagoplegging zouden het bedrag van de belasting in deze gevallen immers wellicht kunnen overstijgen. Indien op één aanslagbiljet meer aanslagen zijn verenigd, geldt het voorgaande voor het totaal van de aanslag. Zie hiervoor artikel 115a, tweede lid, van de Waterschapswet. Het belang van dit artikellid blijkt in situaties waarin een belastingplichtige eigenaar van meerdere objecten met een relatief geringe waarde in het gebied van het waterschap is. Indien het waterschap de voor deze belastingplichtige bestemde aanslagen op één biljet verenigt, wordt wellicht boven de eerder bedoelde doelmatigheidsdrempel uitgekomen. Dan kan het waterschap wel een aanslag opleggen. Elk waterschap is vrij om de hoogte van de doelmatigheidsdrempel voor zichzelf te bepalen en in de heffingsverordening vast te leggen.

Artikel 14 Vrijstellingen

In artikel 14 is een vrijstelling voor straatmeubilair opgenomen. Straatmeubilair behoort tot de categorie gebouwde onroerende zaken. Anders dan voor voorgaande belastingjaren heeft het algemeen bestuur ervoor gekozen geen vrijstelling op te nemen voor onroerende zaken waarvan het waterschap zelf genothebbende is krachtens eigendom, bezit, of beperkt recht.

Artikel 15 Invorderingstermijnen

Eerste lid

De betalingstermijn in het tweede lid wijkt af van die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Om die reden is de afwijkende betalingstermijn hier opgenomen. De bevoegdheid om afwijkende betalingstermijnen in de belastingverordening op te nemen staat in artikel 139, eerste lid, Waterschapswet.

Tweede lid

Indien de aanslagen middels automatische incasso kunnen worden geïncasseerd, kan de aanslag in 10 termijnen worden betaald. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van de aanslag en de volgende termijnen telkens 1 maand later. Voor deelname aan de automatische incasso moet een machtiging worden afgegeven voor het rekeningnummer vanwaar wordt geïncasseerd.

Derde lid

De betalingstermijn voor een navorderingsaanslag komt overeen met die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Strikt genomen hoeft deze bepaling niet in de verordening te staan wanneer het waterschap aansluit bij de daar genoemde termijn. Indien de verordening daar geen bepalingen over bevat, is immers automatisch artikel 9 van de Invorderingswet 1990 van toepassing. Omwille van de duidelijkheid is de bepaling zo opgenomen.

Artikel 16 Nadere regels

Het dagelijks bestuur kan nadere regels geven op het gebied van de heffing en de invordering van de wegenheffing. Deze bepaling is in de verordening opgenomen om er geen misverstanden over te laten bestaan dat er op het gebied van de heffing en de invordering van de belasting ook op andere plaatsen dan in de verordening zelf relevante regels kunnen zijn opgenomen. Het gaat hierbij met name om regels die gelden voor het doen van aangifte (voor de wegenheffing minder relevant), het opleggen van voorlopige aanslagen, regels in het kader van de invorderingsrente en nadere regels in het kader van de heffing op andere wijze. Voor dit laatste wordt ook verwezen naar artikel 125a, eerste lid, tweede volzin, Waterschapwet. De bevoegdheid van het dagelijks bestuur om nadere regels te stellen strekt zich uit tot de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen aan de Minister van Financiën, het bestuur van de Rijksbelastingen en de directeur zijn toegekend.

Artikel 17 Intrekking, inwerkingtreding, tijdstip van ingang van de heffing en citeertitel

In het eerste lid van artikel 17 wordt de oude heffingsverordening ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De datum van ingang de heffing is 1 januari 2023. De oude verordening blijft van toepassing op belastbare feiten die zich vóór 1 januari 2023 hebben voorgedaan. Het blijft dus mogelijk om deze belastbare feiten op basis van de oude verordening te belasten, ook al is de verordening ingetrokken.

Ingevolge het tweede lid van artikel 17 treedt de verordening de eerste dag na haar bekendmaking in werking.

Over de bekendmaking van de verordening is verder ook van belang hetgeen in artikel 8 Bekendmakingswet is bepaald, namelijk dat besluiten van het algemeen bestuur die algemeen verbindende voorschriften inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt. Dit geldt derhalve ook voor belastingverordeningen. De bekendmaking vindt in het waterschapsblad plaats. Het waterschapsblad wordt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze uitgegeven en blijft ook na uitgifte op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar (zie artikel 2, lid 8 jo. artikel 3, lid 1 van de Bekendmakingswet).

In het vierde lid is de citeertitel van de verordening en het jaartal 2023 genoemd. Het jaar 2023 verwijst naar het eerste jaar waarin het waterschap de wegenheffing op basis van deze verordening zal heffen.

Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

De Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta

Op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 25 oktober 2022

gelet op de artikelen 110, 113 en hoofdstuk XVIIIB van de Waterschapswet en hoofdstuk 6, § 2, van het Waterschapsbesluit;

BESLUIT:

vast te stellen de volgende Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

- a. zuiveringstechnisch werk: een werk voor het zuiveren van afvalwater of het transport van afvalwater, niet zijnde een riolering;
- b. riolering: een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;
- c. afvoeren: het brengen van stoffen op een riolering of op een zuiveringstechnisch werk in beheer bij het waterschap;
- d. stoffen: de stoffen genoemd in artikel 8 van deze verordening;
- e. afvalwater: afvalwater als bedoeld in artikel 3.4 van de Waterwet;
Met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 2.17 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) komt artikel 1, onderdeel e te luiden:
- e. afvalwater: afvalwater als bedoeld in artikel 2.17 van de Omgevingswet;
- f. drinkwater: drinkwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- g. drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- h. woonruimte: een ruimte die blijkens zijn inrichting bestemd is om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid en waarvan de delen blijkens de inrichting van die ruimte niet bestemd zijn om afzonderlijk in gebruik te worden gegeven;
- i. bedrijfsruimte: een naar zijn aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuiveringstechnisch werk of een riolering.
- j. ingenomen water: geleverd drink- en industriewater en warm tapwater, onttrokken grond- en oppervlaktewater en opgevangen hemelwater;
- k. warm tapwater: warm tapwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
- l. de ambtenaar belast met de heffing: de door het dagelijks bestuur aangewezen ambtenaar, bedoeld in artikel 123, derde lid, onderdeel b of de krachtens of bij gemeenschappelijke regeling aangewezen ambtenaar van een openbaar lichaam, bedoeld in artikel 124, vijfde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet.

Bijlagen

Artikel 2

Bij deze verordening behoren de volgende bijlagen:

- Bijlage I: voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening;
- Bijlage II: tabel afvalwatercoëfficiënten, zoals opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet.

Belastbaar feit en heffingsplicht

Artikel 3

1. Ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taak inzake het zuiveren van afvalwater, wordt onder de naam zuiveringsheffing een directe belasting geheven ter zake van direct of indirect afvoeren.
2. Aan de heffing worden onderworpen:
 - a. ter zake het afvoeren vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte: degene die het gebruik heeft van die ruimte;
 - b. ter zake het afvoeren anders dan bedoeld onder a: degene die afvoert.
3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel a, is heffingsplichtig:
 - a. in geval van gebruik van een woonruimte door de leden van een huishouden: degene die door de ambtenaar belast met de heffing is aangewezen;
 - b. in geval van gebruik door degene aan wie een deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven: degene die dat deel in gebruik heeft gegeven met dien verstande dat degene die het deel in gebruik heeft gegeven, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
 - c. in geval van het voor volgtijdig gebruik ter beschikking stellen van een woonruimte of bedrijfsruimte: degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, met dien verstande dat degene die de ruimte ter beschikking heeft gesteld, bevoegd is de heffing als zodanig te verhalen op degene aan wie de ruimte ter beschikking is gesteld.
4. Indien stoffen met behulp van een riolering worden afgevoerd, is degene bij wie die riolering in beheer is, slechts voor die stoffen die de beheerder zelf op de riolering heeft gebracht aan een heffing onderworpen.
5. De opbrengst van de heffing kan tevens worden besteed:
 - a. aan het verstrekken van subsidies ter tegemoetkoming in de kosten van het voorbereiden en uitvoeren van maatregelen die verband houden met het zuiveren van afvalwater aan diegenen die tot het treffen van die maatregelen zijn gehouden;
 - b. aan het verstrekken van subsidies aan heffingsplichtigen tot behoud van het gebruik van zuiveringstechnische werken teneinde een stijging van het tarief van de heffing zoveel mogelijk te voorkomen.
6. Het afvoeren door het waterschap is vrijgesteld van de heffing.

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

Artikel 4

1. De heffing ter zake van woonruimten en van bedrijfsruimten als bedoeld in artikel 17 is verschuldigd bij het begin van het heffingsjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de heffingsplicht.
2. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht als bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar aanvangt, is de heffing verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de heffingsplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. Indien de heffingsplicht aanvangt op de eerste dag van een kalendermaand wordt die kalendermaand aangemerkt als een volle kalendermaand.
3. Indien ter zake van woonruimten de heffingsplicht bedoeld in het eerste lid in de loop van het heffingsjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde heffing als er in dat jaar, na het einde van de heffingsplicht, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 9,-. Indien de heffingsplicht eindigt op de eerste dag van een kalendermaand wordt die kalendermaand aangemerkt als een volle kalendermaand.
4. Het tweede en het derde lid zijn niet van toepassing indien de heffingplichtige het gebruik van de woonruimte beëindigt en direct aansluitend het gebruik krijgt van een woonruimte van waaruit eveneens wordt afgevoerd.

Heffingsjaar

Artikel 5

Het heffingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Aangifte

Artikel 6

1. Met betrekking tot de zuiveringsheffing geheven van gebruikers van bedrijfsruimten, wordt de uitnodiging tot het doen van aangifte gedaan door:
 - a. het uitreiken of toezenden van een aangiftebiljet;
 - b. het uitreiken of toezenden van een aangiftebrief waarin wordt verzocht om aangifte te doen op de wijze als bedoeld in artikel 7.

Artikel 7

Het doen van aangifte geschiedt door:

- a. het inleveren of toezenden van het aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden;

- b. het op elektronische wijze toezenden van de door de betreffende programmatuur gevraagde gegevens.

Grondslag en heffingsmaatstaf

Algemeen

Artikel 8

1. Voor de heffing bedoeld in artikel 3 geldt als grondslag de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd.
2. Voor de heffing geldt als heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. De vervuilingswaarde wordt uitgedrukt in vervuilingseenheden.
3. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot zuurstofbindende stoffen wordt bepaald op basis van de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door omzetting van stikstofverbindingen, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt met betrekking tot zuurstofbindende stoffen een verbruik in het heffingsjaar van 54,8 kilogram zuurstof.
4. Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver, zink, arseen, kwik, cadmium en fosfor wordt bepaald op basis van de afgevoerde gewichtshoeveelheden, zoals voorgeschreven in Bijlage I van deze verordening. Eén vervuilingseenheid vertegenwoordigt een in het heffingsjaar afgevoerde gewichtshoeveelheid van:
 - a. 1,00 kilogram van de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;
 - b. 0,100 kilogram van de stoffen arseen, cadmium en kwik;
 - c. 20 kilogram van de stof fosfor.
5. De stoffen chloride en sulfaat worden niet aan de heffing onderworpen.

Meting, bemonstering en analyse

Artikel 9

1. Het aantal vervuilingseenheden van zuurstofbindende en andere stoffen wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. De meting, bemonstering, analyse en berekening geschieden met in achtneming van de in Bijlage I opgenomen voorschriften.
2. De in het eerste lid bedoelde meting, bemonstering en analyse geschieden ieder etmaal van het heffingsjaar, behoudens het bepaalde in artikel 10.
3. De meting, bemonstering en analyse geschieden zodanig dat:
 - a. de gemeten hoeveelheid afvalwater niet meer dan 5% afwijkt van de werkelijke hoeveelheid afvalwater;
 - b. het verkregen monster representatief is voor de totale hoeveelheid stoffen die gedurende de bemonsteringsperiode vanuit het bedrijf of het bedrijfsonderdeel wordt afgevoerd.
4. De heffingplichtige brengt de wijze van meting en bemonstering met een beschrijving van de daarvoor te gebruiken apparatuur voor aanvang van het heffingsjaar ter kennis van de ambtenaar belast met de heffing. Indien het gebruik van de apparatuur in de loop van het heffingsjaar aanvangt

of wijzigt, dan wordt dit vóór de ingebruikname of de wijziging ter kennis van de ambtenaar belast met de heffing gebracht.

5. De ambtenaar belast met de heffing:
 - a. kan ambtshalve bepalen dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van één of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien deze aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is ter voldoening aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - b. beslist op aanvraag van de heffingplichtige, dat meting en bemonstering kunnen geschieden in afwijking van een of meer van de in Bijlage I, onderdeel A, opgenomen voorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat daarbij wordt voldaan aan het bepaalde in het derde lid, onderdelen a en b;
 - c. beslist op aanvraag van de heffingplichtige, dat kan worden afgeweken van de in Bijlage I, onderdeel B, opgenomen analysevoorschriften, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de uitkomsten van de analyse hierdoor niet wordt beïnvloed;
 - d. kan omtrent de afwijkingen als bedoeld in de onderdelen a, b en c nadere voorschriften geven.
6. De ambtenaar belast met de heffing neemt zijn beslissing, bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de voorschriften van Bijlage I, onderdelen A en B, waarvan wordt afgeweken;
 - b. de afwijkingen bedoeld in het vijfde lid, onderdelen a, b en c;
 - c. de nadere voorschriften bedoeld in het vijfde lid, onderdeel d;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
7. De ambtenaar belast met de heffing is bevoegd twee of meer ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, die betrekking hebben op hetzelfde bedrijf of hetzelfde bedrijfsonderdeel, in één geschrift te verenigen.
8. De ambtenaar belast met de heffing kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de ingevolge het vijfde lid genomen beschikkingen, ambtshalve wijzigen of intrekken in verband met het bepaalde in het eerste lid en het derde lid.

Beperkte meting, bemonstering en analyse

Artikel 10

1. Op aanvraag van de heffingplichtige, die aannemelijk maakt dat voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden kan worden volstaan met gegevens welke met behulp van meting, bemonstering en analyse in een beperkt aantal etmalen zijn verkregen, besluit de ambtenaar belast met de heffing dat meting en bemonstering geschieden in afwijking van het bepaalde in artikel 9, tweede lid. Het besluit op aanvraag wordt genomen bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. een opgave van de afvalwaterstromen en de stoffen welke in het onderzoek worden betrokken;
 - b. de tijdvakken waarin meting en bemonstering geschieden, hetzij ieder etmaal van die tijdvakken, hetzij één of meer daartoe aangewezen etmalen daarvan;
 - c. de wijze waarop de op de voet van letter b verkregen uitkomsten worden herleid tot het aantal vervuilingseenheden over een aldaar bedoeld tijdvak, onderscheidenlijk over het heffingsjaar;

- d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.
2. De ambtenaar belast met de heffing kan bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen, de desbetreffende beschikking, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve wijzigen of intrekken, indien toepassing van berekeningsvoorschrift C.2 van onderdeel C van Bijlage I leidt tot een ander aantal etmalen dan in die beschikking is opgenomen.
3. De ambtenaar belast met de heffing neemt zijn beslissing, bedoeld in het tweede lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Hoedanigheidscorrectie

Artikel 11

1. Indien de uitkomst van de methode tot bepaling van het chemisch zuurstofverbruik bedoeld in artikel 8 in belangrijke mate is beïnvloed door biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen, wordt op aanvraag van de heffingplichtige op die uitkomst een correctie toegepast.
2. De berekening van de correctie geschiedt met inachtneming van de voorschriften welke zijn opgenomen in Bijlage I, onderdeel C.3.
3. De ambtenaar belast met de heffing neemt zijn beslissing als bedoeld in het eerste lid, bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze beschikking bevat in elk geval:
 - a. de wijze van berekening van de correctie;
 - b. de hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater waarop de correctie van toepassing is;
 - c. de frequentie en de wijze van onderzoek met betrekking tot meting, bemonstering en analyse;
 - d. een vermelding van het heffingsjaar of de heffingsjaren waarvoor de beschikking wordt gegeven.

Tabel afvalwatercoëfficiënten

Artikel 12

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, kan het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan worden vastgesteld met behulp van de in Bijlage II van deze verordening opgenomen tabel afvalwatercoëfficiënten, indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar 1.000 of minder bedraagt en dit aantal aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water kan worden bepaald.
2. Het aantal vervuilingseenheden als bedoeld in het eerste lid wordt berekend volgens de formule $A \times B$, waarbij

A = het aantal m³ in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water;

B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de in Bijlage II opgenomen tabel met de klassengrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³

ten behoeve van de bedrijfsruimte of van het onderdeel van de bedrijfsruimte ingenomen water is gelegen.

3. Indien de in het kalenderjaar ingenomen hoeveelheid water niet kan worden vastgesteld aan de hand aan watermeterstanden die aan het begin en aan het einde van het kalenderjaar zijn opgenomen, stelt de ambtenaar belast met de heffing die hoeveelheid vast op een door hem nader vast te stellen wijze.
4. De vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ als bedoeld in het tweede lid wordt bepaald met toepassing van de algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 122k van de Waterschapswet.
5. Indien het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik in een kalenderjaar voor een bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan meer dan 1.000 bedraagt en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de berekening van het aantal vervuilingseenheden met toepassing van de in het eerste lid, aanhef, bedoelde tabel tot geen lagere uitkomst leidt dan die welke wordt verkregen bij berekening op de voet van artikel 9, eerste lid, beslist de ambtenaar belast met de heffing bij voor bezwaar vatbare beschikking op aanvraag van heffingplichtige dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met toepassing van de tabel.
6. Veranderingen in de bedrijfsomstandigheden, die aanleiding kunnen geven tot een wijziging in de vervuilingswaarde per m³ ingenomen water, worden onmiddellijk gemeld bij de ambtenaar belast met de heffing.

Vervuilingswaarde van tuinbouwkassen

Artikel 13

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die worden afgevoerd vanuit een bedrijfsruimte of een onderdeel van een bedrijfsruimte bestemd om in het kader van de uitoefening van een beroep of een bedrijf onder een permanente opstand van glas of kunststof gewassen te telen, bepaald op basis van het tweede lid.
2. De vervuilingswaarde bedraagt drie vervuilingseenheden per hectare vloeroppervlak waarop onder glas of kunststof wordt geteeld en per deel van een hectare vloeroppervlak een evenredig deel van drie vervuilingseenheden.
3. Indien in de loop van het kalenderjaar het gebruik van een in het eerste lid bedoelde bedrijfsruimte of onderdeel van een bedrijfsruimte, dan wel van een deel daarvan, door de gebruiker aanvangt of eindigt, wordt hij in dat kalenderjaar voor die bedrijfsruimte, voor dat onderdeel of voor dat deel voor een evenredig gedeelte van het op basis van het tweede lid bepaald aantal vervuilingseenheden aan een heffing onderworpen.
4. Een vervuilingswaarde voor de bedrijfsruimte of het onderdeel van een bedrijfsruimte, berekend op basis van het tweede of derde lid, van minder dan vijf vervuilingseenheden wordt op drie vervuilingseenheden, en van één of minder dan één vervuilingseenheid op één vervuilingseenheid gesteld.

Franchise en drempel

Artikel 14

1. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0162.
2. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden in het heffingsjaar voor de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,0027.
3. Voor de berekening van het aantal vervuilingseenheden van de stof fosfor wordt een aftrek toegepast, met dien verstande dat het aantal vervuilingseenheden niet lager dan op nihil kan worden gesteld. De aftrek wordt bepaald door het totaal aantal vervuilingseenheden van de zuurstofbindende stoffen, als berekend op grond van de artikelen 9 tot en met 12, te vermenigvuldigen met 0,05.

Meetverplichting

Artikel 15

1. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte minder bedraagt dan 1.000 vervuilingseenheden wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:
 - a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink op nihil gesteld, tenzij de ambtenaar belast met de heffing aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid bedoelde aftrek te boven gaat;
 - b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, tenzij de ambtenaar belast met de heffing aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek te boven gaat.
 - c. Het aantal vervuilingseenheden van de stof fosfor op nihil gesteld, tenzij de ambtenaar belast met de heffing aannemelijk maakt dat aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, derde lid, bedoelde aftrek te boven gaat.
2. Indien de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen van een bedrijfsruimte 1.000 vervuilingseenheden of meer bedraagt, wordt, in afwijking van het bepaalde in artikel 9:
 - a. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, eerste lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat;
 - b. het aantal vervuilingseenheden van de groep van stoffen arseen, cadmium en kwik op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, tweede lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat.
 - c. het aantal vervuilingseenheden van de stof fosfor op nihil gesteld, indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot deze stoffen de in artikel 14, derde lid, bedoelde aftrek niet te boven gaat.

Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

Artikel 16

De vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte, wordt bepaald op de som van de aantallen vervuilingseenheden als berekend overeenkomstig de artikelen 9 tot en met 15, voor zover deze van toepassing zijn.

Vervuilingswaarde van kleine bedrijfsruimten

Artikel 17

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een bedrijfsruimte of vanuit een zuiveringstechnisch werk voor het zuiveren van afvalwater worden afgevoerd gesteld op drie vervuilingseenheden indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die vervuilingswaarde minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt en op één vervuilingseenheid indien door de heffingplichtige aannemelijk is gemaakt dat die één vervuilingseenheid of minder bedraagt.
2. Indien de aanslag in het heffingsjaar al is opgelegd voor drie vervuilingseenheden en de heffingplichtige aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde één vervuilingseenheid of minder bedraagt, bestaat aanspraak op vermindering. De heffingplichtige kan daartoe na afloop van het heffingsjaar of, bij beëindiging van de heffingsplicht, in de loop van het heffingsjaar een aanvraag indienen bij de ambtenaar belast met de heffing.

Vervuilingswaarde van woonruimten

Artikel 18

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, wordt de vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een woonruimte worden afgevoerd, gesteld op drie vervuilingseenheden. De vervuilingswaarde van de stoffen die vanuit een door één persoon gebruikte woonruimte worden afgevoerd, bedraagt één vervuilingseenheid.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de voor recreatiedoeleinden bestemde woonruimten die zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. De in de vorige volzin bedoelde woonruimten worden tezamen aangemerkt als een bedrijfsruimte dan wel als onderdeel van een bedrijfsruimte.
3. Het aantal personen dat gebruik maakt van de woonruimte wordt bepaald naar de situatie per 1 januari van het heffingsjaar dan wel op het moment van het ontstaan van de heffingsplicht.

Schatting

Artikel 19

De ambtenaar belast met de heffing kan het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar geheel of gedeeltelijk door middel van schatting vaststellen, indien door de heffingplichtige:

- a. meting, bemonstering en analyse niet of niet geheel zijn geschied in overeenstemming met de in deze verordening, waaronder Bijlage I opgenomen voorschriften;
- b. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse en bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, eerste of vijfde lid, 13, eerste lid, 17, eerste lid, of 18, eerste lid, niet mogelijk is;
- c. het aantal vervuilingseenheden niet is berekend met behulp van meting, bemonstering en analyse, bepaling van de vervuilingswaarde op basis van artikel 12, vijfde lid, wel mogelijk is, maar door de heffingplichtige gedurende het heffingsjaar geen aanvraag als bedoeld in dat artikel is gedaan;
- d. niet of niet geheel is voldaan aan de voorwaarden, verbonden aan het in artikel 9, 10 of 11 bedoelde besluit.

Tarief

Artikel 20

Het tarief bedraagt € 75,99 per vervuilingseenheid.

Wijze van heffing en termijnen van betaling

Artikel 21

1. De heffing wordt geheven bij wege van aanslag.
2. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990, moet de aanslag worden betaald binnen drie maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet.
3. In afwijking van het tweede lid geldt, ingeval de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslag moet worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Een navorderingsaanslag is invorderbaar een maand na dagtekening van het aanslagbiljet.
5. Het bedrag inzake een bestuurlijke boete is invorderbaar overeenkomstig de termijnen die gelden voor de belastingaanslag.

Nadere regels

Artikel 22

Het dagelijks bestuur van het waterschap kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering.

Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 23

1. De 'Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2022', vastgesteld bij besluit van 10 november 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2023.
4. De in bijlage I genoemde normbladen worden bekendgemaakt door terinzagelegging op het waterschapskantoor van waterschap Hollandse Delta te Ridderkerk.
5. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023'.

Ridderkerk, <datum>

De Verenigde Vergadering voornoemd,

secretaris-directeur, dijkgraaf,

Bijlage I

behorende bij de Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023, vastgesteld bij besluit van het Algemeen Bestuur van <datum>

Voorschriften voor meting, bemonstering, analyse en berekening

Indeling Bijlage I

Definitiebepalingen			
A	Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling		
	Paragraaf	A.1	Algemeen
	Paragraaf	A.2	Meting
		A.2.1	Doorstroomsnelheid
		A.2.1.1	Doorstroomsnelheid open meetsystemen
		A.2.1.2	Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen
		A.2.2	Controle meetapparatuur en meettraject
		A.2.2.1	Controle meetapparatuur (simulatie)
		A.2.2.2	Controle meettraject (natte kalibratie)
		A.2.2.3	Inbouw debietmeter
		A.2.2.4	Kalibratiecertificaat
	Paragraaf	A.3	Bemonstering
		A.3.1	Algemeen, instelling en uitvoering apparatuur
	Paragraaf	A.4	Monsterbehandeling
		A.4.1	Algemeen
		A.4.2	Conservering en maximale bewaartermijn
			Tabel A
B	Analysevoorschriften		
	Paragraaf	B.1	Algemeen

		B.2	Analyse
			Tabel B
C	Berekeningsvoorschriften		
		C.1	Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden
		C.2	Bepaling aantal etmalen
		C.3	Hoedanigheidscorrectie

Definitiebepalingen

In deze bijlage wordt verstaan onder:

- a. verzamelmonster: monster dat is samengesteld in een vooraf vastgestelde periode dat wordt verkregen door (deel)monsters die op basis van volume of tijd zijn genomen;
- b. etmaal: een aaneengesloten periode van 24 uur;
- c. etmaalverzamelmonster: een verzamelmonster dat wordt samengesteld in een etmaal;
- d. debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende het etmaal;
- e. debietmeter: meter waarmee (bijvoorbeeld door middel van magnetische inductie) het debiet gemeten wordt;
- f. momentaan debiet: de hoeveelheid afgevoerd afvalwater gedurende een moment van meting;
- g. kalibreren: bepalen van de waarde van de afwijkingen ten opzichte van een van toepassing zijnde standaard;
- h. simuleren: het controleren van een debietmeter door het nabootsen van een meetsignaal;
- i. justeren: het softwarematig aanpassen van een correctiefactor/meterconstante;
- j. nat kalibreren: kalibreren van een debietmeter waarbij daadwerkelijk een nauwkeurig bekende hoeveelheid vloeistof door de debietmeter wordt geleid;
- k. gesloten meetsysteem: meetsysteem dat het debiet meet in een gesloten leiding of in een gesloten drukleiding, waarbij het afvalwater niet in contact staat met de buitenlucht;
- l. open meetsysteem: meetsysteem waarbij het oppervlak van het stromende afvalwater in contact staat met de buitenlucht;
- m. moedermeter: debietmeter, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet;
- n. bewaartermijn: de periode tussen het einde van het etmaal en het begin van de voorbehandeling ten behoeve van de uitvoering van de analyse;
- o. aantoonbaarheidsgrens: laagste concentratie van de component in het monster waarvan de aanwezigheid nog met een bepaalde betrouwbaarheid kan worden vastgesteld, zijnde 3x de spreiding van binnen laboratoriumreproduceerbaarheid.

A. Wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling

Paragraaf A.1 Algemeen

In deze paragraaf worden enkele voorschriften gegeven die gelden bij de wijze van meting, de wijze van monsternamen en -behandeling.

Hierbij gelden de volgende algemene eisen:

- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen verkeren in een goede staat, worden regelmatig schoongemaakt en zijn altijd goed en veilig toegankelijk.
- De meet- en bemonsteringsvoorzieningen worden overeenkomstig onderstaande bepalingen respectievelijk NEN 6600-1 (Water-Monsterneming-Deel 1: Afvalwater 2019) geïnstalleerd en onderhouden.
- Een afvalwaterstroom kan zowel in een open als in een gesloten meetsysteem worden gemeten en bemonsterd.

In paragraaf A.2 wordt nader ingegaan op de meting en in paragraaf A.3 op de bemonstering.

In paragraaf A.4 wordt nader ingegaan op de monsterbehandeling.

Paragraaf A.2 Meting

Meting heeft tot doel de hoeveelheid afvalwater per etmaal (het debiet) vast te stellen. Het debiet wordt in de afvalwaterstroom gemeten. Indien het niet mogelijk is om het debiet in de afvalwaterstroom te meten kan het debiet in plaats daarvan worden bepaald op basis van meting van de hoeveelheid water in het watertoevoersysteem van het bedrijf of van de bedrijfsonderdelen. In het laatstbedoelde geval mag de per etmaal afgevoerde hoeveelheid afvalwater niet groter zijn dan de in dezelfde periode toegevoerde hoeveelheid water. Het meetsysteem is voorzien van een niet-resetbare pulsteller. Registratie van momentane meetgegevens alsmede etmaalgegevens vindt plaats door middel van een printer of datalogger of andere vorm van geautomatiseerd registratiesysteem. Het meetsignaal van het registratiesysteem moet overeenkomen met het meetsignaal van de debietmeter.

A.2.1 Doorstroomsnelheid debiet

Voor een betrouwbare meting is de doorstroomsnelheid van het afvalwater van belang. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten meetsysteem.

A.2.1.1 Doorstroomsnelheid debiet open meetsystemen

Bij open meetsystemen wordt een meetput of een meetgoot toegepast. Bij toepassing van een meetput gelden de volgende eisen:

1. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,05 meter, bedragen gesommeerd minder dan 5% van het gemeten debiet;
2. de momentane debieten in het etmaal, gemeten bij overstorthoogten van minder dan 0,125 meter, bedragen gesommeerd minder dan 10% van het gemeten debiet.

Bij toepassing van een meetgoot bedragen de momentane debieten in het etmaal, van minder dan 16,4% van het maximaal mogelijk momentane debiet, gesommeerd, minder dan 10% van het gemeten debiet.

A.2.1.2 Doorstroomsnelheid gesloten meetsystemen

Voor het bepalen van de geschiktheid van de debietmeter geldt als richtlijn dat de verhouding tussen het maximale en minimale debiet ≥ 10 behoort te zijn, waarbij het debiet (indien groter dan nul) van de te bemonsteren stroom in 95 % van de tijd groter is dan het minimale debiet van de meter is. Minimale en maximale debiet zijn de debieten waarbij de meter de opgegeven precisie haalt.

A.2.2 Controle meetapparatuur en meettraject

De meetapparatuur is in goede staat en is kundig geïnstalleerd. In dit onderdeel worden daartoe enkele voorschriften gesteld.

A.2.2.1 Controle meetapparatuur (simulatie)

Ten minste éénmaal per jaar wordt de meetapparatuur voor debietmetingen gesimuleerd, tenzij in dat jaar een natte kalibratie (A.2.2.2) plaatsvindt.

Aan de simulatie worden de volgende eisen gesteld:

- a. Bij een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden gemeten. Wanneer aan de hand van deze controle blijkt dat de meetbuis (mogelijk) vervuild is, wordt deze gereinigd.
- b. Op het controlerapport van een simulatie wordt de weerstand of de geleidbaarheid tussen de elektroden weergegeven. Wanneer de meetbuis is gereinigd, wordt deze waarde zowel vóór, als ná het reinigen in het controlerapport vermeld.
- c. Bij de simulatie wordt ook de werking van randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.
- d. Wanneer bij een simulatie blijkt dat de meetfout groter is dan 5%, wordt het gesloten meetsysteem onmiddellijk in ingebouwde toestand nat gekalibreerd, volgens de bepalingen welke van toepassing zijn bij een natte kalibratie (A.2.2.2).

Bij toepassing van open meetsystemen worden aan de simulatie de volgende aanvullende eisen gesteld:

De apparatuur voor de hoogtemeting wordt minimaal éénmaal per jaar bij overstorthoogten van 5, 10, 15, 20 en 25 centimeter gesimuleerd. In het controlerapport wordt voor elke overstorthoogte een vergelijking gemaakt tussen de gemeten hoeveelheid afvalwater gedurende de periode van het simuleren, en de bij de desbetreffende overstorthoogte met behulp van de afvoerrelatie van de meetvoorziening berekende hoeveelheid afvalwater over de periode van het simuleren. Zowel het absolute als het procentuele verschil wordt hierbij aangegeven. Bij ultrasone hoogtemeting wordt ook de temperatuurmeting en de temperatuurcorrectie gecontroleerd en gecorrigeerd bij afwijking. De werking van de volgapparatuur bij meting wordt gecontroleerd door vergelijking van de aanwijzing, registratie (recorder en/of printer), integratie en telling.

A.2.2.2 Controle meettraject (Natte kalibratie)

De meetapparatuur wordt ten minste éénmaal per drie jaar in ingebouwde toestand nat gekalibreerd. In het jaar van natte kalibratie hoeft niet tevens een simulatie te worden uitgevoerd.

Voor debietmeters in mobiele meetapparatuur vindt de natte kalibratie jaarlijks plaats in ingebouwde toestand bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik bij een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet.

Indien blijkt dat een meetinstrument buiten de fabrieksspecificaties valt vindt justering plaats, waarna een natte kalibratie in ingebouwde toestand plaatsvindt ("as left"). Een rapportage van het justeren wordt bij het kalibratiecertificaat gevoegd.

Voorts worden aan de natte kalibratie de volgende eisen gesteld:

- a. Minimaal éénmaal per drie jaar worden gesloten meetsystemen in ingebouwde toestand nat gekalibreerd op een door de ambtenaar belast met de heffing vooraf goedgekeurde methode. De natte kalibratie vindt plaats door:
 - i. een vooraf nauwkeurig bepaalde hoeveelheid water door de te kalibreren meter te geleiden (waarbij deze hoeveelheid is vastgesteld bij een onder b genoemde instelling); of
 - ii. een tweede, bij voorkeur op hetzelfde meetprincipe gebaseerd meetsysteem in serie te plaatsen die fungeert als moedermeter; of
 - iii. op een andere, door de ambtenaar belast met de heffing goedgekeurde methode.
- b. Indien bij de natte kalibratie gebruik gemaakt wordt van een moedermeter, wordt deze in ingebouwde toestand nat gekalibreerd bij minimaal de volgende vijf meetpunten: 10%, 25%, 50%, 75% en 100% van het maximaal meetbereik. De natte kalibratie vindt plaats op een ijkinstallatie van een RvA-geaccrediteerde instelling, waarvan de installatie kan worden herleid naar de nationale volumestandaard van de aangewezen instantie zoals bedoeld in artikel 12 van de Metrologiewet. Ook wanneer de moedermeter nieuw is, wordt deze gekalibreerd op één van de genoemde installaties, waarbij de meter is ingebouwd in de meetset of meetwagen waarin deze in de praktijk zal worden ingezet.
- c. Het kalibratiecertificaat van de moedermeter, waaruit het onder b bepaalde moet blijken, mag niet ouder zijn dan één jaar. Dit kalibratiecertificaat wordt bij die van het gekalibreerde meetsysteem gevoegd.
- d. Tijdens de natte kalibratie wordt zoveel water door het te kalibreren meetsysteem geleid, dat minimaal 2.000 waarnemingen worden bereikt. Indien nodig kan hiertoe voor de kalibratieperiode de pulsinstelling tijdelijk aangepast worden. De kalibratie vindt plaats in het werkgebied waarin de te kalibreren meter onder normale bedrijfsomstandigheden functioneert.
- e. Tijdens de natte kalibratie worden de gemeten hoeveelheden water van de te kalibreren flowmeter (én van de moedermeter, wanneer daarvan sprake is) door middel van printers of dataloggers continu geregistreerd. In geval van het toepassen van dataloggers worden ook de ruwe, onbewerkte data bij het kalibratiecertificaat gevoegd.
- f. Bij de natte kalibratie wordt ook de randapparatuur, voor zover die betrokken is bij de registratie van de meetgegevens, op een goede werking gecontroleerd.

A.2.2.3 Inbouw debietmeter

Bij de inbouw van een debietmeter in een gesloten meetsysteem wordt een 'af fabriek' kalibratiecertificaat meegeleverd, waarop naast de meterspecifieke kalibratiefactor, óók de correctiefactor, of meterconstante

staat aangegeven. Natte kalibratie in ingebouwde toestand vindt direct plaats na inwerkingstelling van de debietmeter.

Voorts worden aan de inbouw de volgende eisen gesteld:

- a. Bij het inbouwen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid tot het uitvoeren van een natte kalibratie in ingebouwde toestand.
- b. De debietmeter wordt overeenkomstig de voorschriften van de leverancier geïnstalleerd.

A.2.2.4 Kalibratiecertificaat

Van een debietmeter moet het meest recente kalibratiecertificaat bij de aangifte overgelegd worden. Bij een natte kalibratie in ingebouwde toestand (dat wil zeggen: ter plekke op het bedrijf, of als complete mobiele meetset op een testbank van een daartoe bevoegde instantie), worden de volgende aspecten vastgesteld én gerapporteerd op het kalibratiecertificaat:

- Alle controlebevindingen, waaronder die van de randapparatuur en het meetbereik;
- de 'as-found' meetafwijking (de gevonden meetafwijking);
- eventuele hardwarematige aanpassingen (nieuwe spoel, etc.);
- de justering (softwarematige aanpassing van de correctiefactor/meterconstante);
- de 'as-left' meetafwijking, eventueel na hardwarematige aanpassing en/of justering;
- de (eventueel nieuwe) correctiefactor, of meterconstante.

Paragraaf A.3 Bemonstering

A.3.1 Algemeen, instelling en uitvoering van apparatuur

De bemonstering vindt plaats met behulp van automatische monsternamapparatuur. De bemonstering geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019), met dien verstande dat bemonstering door steekbemonstering niet is toegestaan, tenzij anders is bepaald door de ambtenaar belast met de heffing.

Paragraaf A.4 Monsterbehandeling

A.4.1 Algemeen

De monsterbehandeling geschiedt in overeenstemming met NEN 6600-1 (Water-Monsterneming Deel 1: Afvalwater 2019). Conform paragraaf 9 van NEN 6600-1 worden de monsters direct na bemonstering geconserveerd, verpakt en getransporteerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2018). De monsters worden gekoeld en in het donker bewaard tussen 1° en 5° C.

Na vullen van de monsterflessen wordt van het verzameld etmaalmonster een representatief deel van drie liter gedurende 24 uur in een goed gesloten vat/fles in het donker bewaard tussen 1° en 5° C ten behoeve van contra-analyse door de ambtenaar belast met de heffing. De monsterflessen bestemd voor analyse door de heffingplichtige en voor contra-analyse door de ambtenaar belast met de heffing worden om en om gevuld. Op deze wijze wordt bewerkstelligd dat het monster voor de analyse op een heffingsparameter door de heffingplichtige en voor de desbetreffende contra-analyse door de ambtenaar belast met de heffing zoveel mogelijk identiek zijn.

A.4.2 Conservering en maximale bewaartermijn

De verkregen monsters worden tot en met het einde van de bewaartermijn geconserveerd op de wijze zoals is aangegeven in tabel A. Als een monster uit het etmaalverzamelmonster wordt ingevroren of chemisch geconserveerd, geschiedt dit binnen twaalf uur na afloop van het etmaal. De eventuele voorschriften met betrekking tot chemische conservering gelden in aanvulling op de voorschriften met betrekking tot de conserveringstemperatuur gedurende de bewaartermijn.

In tabel A zijn tevens de maximale bewaartermijnen opgenomen die gelden voor de onderscheidenlijk uit te voeren analyses. De voorbehandeling ten behoeve van een analyse vangt na het einde van het etmaal aan, binnen de maximale bewaartermijn die bij de desbetreffende analyse in tabel A is vermeld. De voorbehandeling van het monster ten behoeve van de analyse, waaronder onder meer wordt begrepen het ontdooien van bevroren monsters, wordt uitgevoerd op een wijze en binnen een zodanige termijn dat daardoor de representativiteit van het monster niet wordt verstoord. Een monster dat op één van de in tabel A aangegeven wijzen chemisch is geconserveerd wordt niet gebruikt voor één van de in tabel A opgenomen wijzen van analyse, waarvoor op basis van tabel A geen of andere voorschriften op het vlak van de chemische conservering gelden.

Tabel A

Voor analyse op	Omgevingstemperatuur		Methode conservering	Maximale bewaartijd
	tijdens transport	tot einde bewaartermijn		
Biochemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen onder uitsluiting van licht	1 dag
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	1 mnd (indien BZV ≤ 50 mg/l) 6 mnd (indien BZV > 50 mg/l)
Chemisch zuurstofverbruik	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	6 maanden
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden
Som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met H ₂ SO ₄ tot pH < 2	1 maand
		<-18 °C	Invriezen binnen 12 uur	6 maanden
Cadmium, chroom, koper,	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO ₃ tot pH < 2	6 maanden

lood, nikkel, zilver en zink				
Arseen	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO_3 tot $\text{pH} < 2$ Indien hydride techniek wordt gebruikt aanzuren met HCl tot $\text{pH} < 2$	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HNO_3 tot $\text{pH} < 2$	6 maanden
Kwik (Hg)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Koelen en aanzuren met HCl , 1 ml/100 ml	2 dagen
Fosfor (totaal)	tussen 2 en 8 °C	tussen 1 en 5 °C	Aanzuren met HNO_3 of H_2SO_4 tot $\text{pH} < 2$	1 maand

Het biochemisch zuurstofverbruik is weliswaar geen heffingsparameter voor de zuiveringsheffing, maar wordt aangewend bij toepassing van berekeningsvoorschrift C.3 van Onderdeel C van deze bijlage. Op grond van dit berekeningsvoorschrift wordt de methode van het biochemisch zuurstofverbruik toegepast voor de bepaling van het percentage chemisch zuurstofverbruik van de biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen.

B Analysevoorschriften

Paragraaf B.1 Algemeen

De analyses worden uitgevoerd in het representatieve monster, dat is verkregen op de in onderdeel A van deze bijlage vermelde wijze. Het onderzoek wordt in het water als zodanig uitgevoerd, dus zonder dat daaruit bezinkbare of opdrijvende bestanddelen zijn verwijderd.

Er is in dit onderdeel verwezen naar normbladen, uitgegeven door het Nederlands Normalisatie Instituut NEN. Bij wijziging in/van een normblad gedurende het kalenderjaar wordt voor de toepassing van deze verordening deze wijziging eerst van kracht op 1 januari van het jaar volgende op de wijziging.

De in tabel B vermelde aantoonbaarheidsgrenzen zijn de concentraties van de desbetreffende stoffen die bij de analyse ten minste aangetoond moeten kunnen worden.

Paragraaf B.2 Analyse

De analyse van het monster geschiedt op de wijze zoals die is aangegeven in tabel B.

Tabel B

Parameter/stof	Ontsluiting volgens normblad	Meting volgens normblad	Aantoonbaarheidsgrens
chemisch zuurstofverbruik		NEN 6633	5 mg/l
biochemisch zuurstofverbruik		NEN-EN-ISO 5815-1:2019	volgens norm
som ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof	NEN 6645	NEN- ISO 15923-1	0,5 mg/l
		NEN 6646+C1: 2015	
		NEN-EN-ISO 11732	
	NEN-EN 12260	NEN-EN 12260 en voor correctie nitriet/nitraat; NEN-EN-ISO 13395 of NEN-ISO 15923-1	
	NEN-ISO 5663	NEN-ISO 15923-1	
		NEN-ISO 5663	
	NEN 6646+C1:2015	NEN 6646+C1:2015	
		NEN 6646+C1: 2015 NEN-ISO 15923-1	
Arseen	NEN-EN-ISO 11969	NEN-EN-ISO 11969	2 µg/l
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
Fosfor (totaal)	NEN 6645	NEN-ISO 15923-1	0,1 mg/l
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15681-1	NEN-EN-ISO 15681-1	
	NEN-EN-ISO 15681-2	NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 6878	NEN-EN-ISO 6878	
		NEN-EN-ISO 15681-1	
		NEN-EN-ISO 15681-2	
	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	
cadmium (Cd), chroom (Cr),	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	Cd: 0,3 µg/l
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	Cr: 2 µg/l

koper (Cu), lood (Pb), nikkel (Ni), zilver (Ag), zink (Zn)	NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 ²⁾	NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	Cu: 10 µg/l Pb: 10 µg/l
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	Ni: 7 µg/l Ag: 10 µg/l Zn: 40 µg/l
kwik	NEN-EN-ISO 15587-1	NEN-EN-ISO 12846 (AAS)	0,25 µg/l
		NEN-EN-ISO 17852 (AFS)	
		NEN-EN-ISO 11885 (ICP-AES)	
		NEN-EN-ISO 17294-2 (ICP-MS)	

- 1) De aantoonbaarheidsgrenzen voor zware metalen zijn gebaseerd op een afvalwatermonster met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en bij onopgeloste stoffen tot een gehalte van 100 mg/l. Bij afvalwatermonsters met een matrix die groter is dan genoemde waarden voor elektrisch geleidingsvermogen en onopgeloste stoffen kan een hogere aantoonbaarheidsgrens gelden.
- 2) NEN 6953, hoofdstuk 5.3.3.3 mag alleen worden toegepast op afvalwatermonsters met een soortelijke geleiding tot 1500 µS/cm en bij onopgeloste stoffen tot een gehalte van 100 mg/l.

C Berekeningsvoorschriften

C 1 Berekeningswijze van het aantal vervuilingseenheden

- a. Zuurstofbindende stoffen (artikel 8, derde lid):
Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt berekend door het totale aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de in het kalenderjaar afgevoerde zuurstofbindende stoffen te delen door 54,8 kilogram.

Het aantal kilogrammen zuurstofverbruik van de gedurende een etmaal afgevoerde zuurstofbindende stoffen wordt berekend volgens de formule:

$$\frac{Q \times (CZV + 4,57 \times N - K_j)}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal

CZV het chemisch zuurstofverbruik bepaald volgens de in onderdeel B van deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l

N-Kj de som van ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens de in onderdeel B van de in deze bijlage vermelde analysevoorschriften, in mg/l

b. Andere dan zuurstofbindende stoffen (artikel 8, vierde lid):

Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot de andere dan zuurstofbindende stoffen wordt berekend door het totale aantal kilogrammen van deze in het kalenderjaar afgevoerde stoffen te delen door respectievelijk:

1. 1,00 kilogram voor de stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink;
2. 0,100 kilogram voor de stoffen arseen, kwik en cadmium;
3. 20,0 kilogram voor de stof fosfor.

De afgevoerde hoeveelheden per etmaal voor de hierboven onder b genoemde stoffen worden bepaald met behulp van de formule:

$$\frac{Q \times C}{1000}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

Q het aantal m³ afgevoerd afvalwater per etmaal

C de concentratie van de desbetreffende stoffen in mg/l, bepaald op de onder B omschreven wijze

C 2 Bij de bepaling van het aantal etmalen in artikel 10, wordt gebruik gemaakt van de volgende Formule:

$$n = \frac{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 \times N}{\left(\frac{2 \times \sigma_n}{tso} \right)^2 + N}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

n het berekende aantal meetdagen

N het aantal dagen per jaar waar op wordt afgevoerd

σ_n spreidingspercentage in de meetwaarden, uitgedrukt ten opzichte van de gemiddelde hoeveelheid zuurstofverbruik van de onderzoeksresultaten gedurende het heffingsjaar

tso toelaatbare statistische onnauwkeurigheid = $35 / e^{0,000175 \cdot VeO}$, met dien verstande dat VeO vervangen kan worden door respectievelijk VeZ en VeG, waarbij:

VeO vervuilingswaarde van de afgevoerde zuurstofbindende stoffen

VeG vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink

VeZ vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen arseen, cadmium en kwik

C3 Indien de CZV-waarde voor ten minste 25% afkomstig is van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen in het afvalwater, wordt op die waarde een correctie toegepast door deze te vermenigvuldigen met de breuk

$$\frac{100 - T}{75}$$

In deze formule wordt verstaan onder:

T het percentage CZV, afkomstig van biologisch niet of nagenoeg niet afbreekbare stoffen

Bijlage II.

Behorende bij de Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023, vastgesteld bij besluit van het Algemeen Bestuur van <datum>

Tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k, derde lid, Waterschapswet)

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	ondergrens	bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039

5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

Toelichting op de Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2023

A. ALGEMEEN

Doelstelling en karakter zuiveringsheffing

De Waterschapswet regelt in artikel 122d, eerste lid, dat onder de naam zuiveringsheffing een heffing kan worden ingesteld ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taak inzake het zuiveren van afvalwater. De zuiveringsheffing is dus een bestemmingsheffing (dekkingsmiddel van kosten). De relevante bepalingen zijn opgenomen in de artikelen 122c tot en met 122l van de Waterschapswet. Zuiveringsheffing wordt geheven voor 'indirecte' lozingen. Dat wil zeggen dat het afvalwater niet rechtstreeks naar oppervlaktewater wordt afgevoerd maar via de gemeentelijke riolering en/of de zuiveringsinstallatie (en/of transportleidingen) van het waterschap.

Met de zuiveringsheffing worden onder meer de kosten van de aan waterschappen toebedeelde taak om stedelijk afvalwater te zuiveren (artikel 3.4, eerste lid, van de Waterwet (met ingang van de datum van inwerkingtreding van artikel 2.17 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156): artikel 2.17 van de Omgevingswet)) bekostigd. Deze taak kan worden onderverdeeld in actief beheer (het feitelijk transporteren en zuiveren van afvalwater, alsmede het verbranden van zuiveringsslib) en passief beheer (vergunningverlening, toezicht en controle, handhaving, waterkwaliteitsbeheersplannen). In artikel 122d, vijfde lid, van de Waterschapswet zijn daarnaast nog expliciet een tweetal bestedingsmogelijkheden van de heffingsopbrengst genoemd.

Alle overige activiteiten die niet tot het zuiveren en/of transporteren van afvalwater behoren, zijn ondergebracht in de zorg voor het watersysteem. De kosten daarvan worden hoofdzakelijk bestreden uit de opbrengst van de watersysteemheffing (artikel 117 van de Waterschapswet) en de verontreinigingsheffing. De relevante bepalingen betreffende de verontreinigingsheffing zijn opgenomen

in Hoofdstuk 7 van de Waterwet. In artikel 7.2, vijfde lid, Waterwet, is bepaald dat de opbrengst van de verontreinigingsheffing ten goede komt aan het watersysteem. Verontreinigingsheffing kan worden geheven ter zake van 'directe' lozingen op oppervlaktewater.

B. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Considerans

Bevoegdheid algemeen bestuur

Uitsluitend het algemeen bestuur is bevoegd tot het vaststellen van de belastingverordening. Dit vloeit voort uit artikel 110 van de Waterschapswet. Het dagelijks bestuur is belast met de voorbereiding van de belastingverordening (artikel 84 van de Waterschapswet).

Wettelijke grondslag

De wettelijke basis voor het door waterschappen heffen van de zuiveringsheffing ligt in hoofdstuk XVIIb van de Waterschapswet. Voorts zijn in hoofdstuk 6 van het Waterschapsbesluit nog enkele nadere regels gesteld.

Begripsbepalingen

Artikel 1

Om duidelijkheid te scheppen over een aantal in de verordening voorkomende begrippen en om de leesbaarheid van de tekst te bevorderen, is van deze begrippen een omschrijving gegeven in artikel 1. Daarbij is aangesloten bij de begripsbepalingen in artikel 122c van de Waterschapswet.

Onderdeel a

Een zuiveringstechnisch werk is voor de Waterschapswet een voorziening voor het zuiveren of het transporteren van afvalwater. Het begrip omvat naast afvalwaterzuiveringsinstallaties ook gemalen, persleidingen, vrijvervalleidingen, open en dichte afvoergoten en pompstations ten behoeve van het afvalwater. Ook voorzieningen voor individuele behandeling van afvalwater (IBA's) vallen onder het begrip zuiveringstechnisch werk. De gemeentelijke riolering wordt hier niet onder begrepen (zie onderdeel b, waarbij het begrip riolering is gedefinieerd).

Onderdeel b

Onder riolering wordt verstaan het gemeentelijk rioolstelsel zoals dat wordt bedoeld in artikel 10.33, eerste lid, van de Wet milieubeheer. Dit kan worden beheerd door de gemeente zelf, of door een rechtspersoon, in opdracht van de gemeente.

Onderdeel c

Afvoeren is het brengen van stoffen op een riolering of op een zuiveringstechnisch werk in beheer bij het waterschap.

Onderdeel d

Voor de omschrijving van 'stoffen' is verwezen naar de stoffen genoemd in artikel 8. In dat artikel zijn de stoffen opgenomen die door het waterschap in de heffing worden betrokken, alsmede de gewichtseenheden van die stoffen.

Onderdeel e

Met het begrip 'afvalwater' wordt aangesloten bij het begrip uit artikel 3.4 Waterwet. Zodra artikel 2.17 van de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) inwerking treedt gaat deze bepaling op in artikel 2.17 van de Omgevingswet. Waar in deze verordening wordt gesproken van afvalwater wordt hiermee stedelijk afvalwater bedoeld.

Onderdeel f

Voor de definitie van het begrip drinkwater wordt aangesloten bij het begrip drinkwater zoals dat is omschreven in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet.

Onderdeel g

Ingevolge artikel 122c, onderdeel g, van de Waterschapswet is voor de toepassing van de zuiveringsheffing een drinkwaterbedrijf een bedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet.

Onderdeel h

Dit onderdeel regelt wat onder een woonruimte moet worden verstaan. Niet elke bewoonde ruimte kan als woonruimte worden aangemerkt. Een woonruimte wordt geacht te zijn bestemd om als een afzonderlijk geheel te voorzien in woongelegenheid. Of dit het geval is moet blijken uit de inrichting van de ruimte. In deze definitie wordt tot uitdrukking gebracht dat het moet gaan om een ruimte die zelfstandig bruikbaar is en derhalve niet meer dan bijkomstig afhankelijk is van elders in het gebouw aanwezige voorzieningen die voor de woonfunctie wel van wezenlijk belang zijn. Hierbij moet worden gedacht aan het met gebruikers van andere ruimten delen van faciliteiten als kookgelegenheid, sanitair of bad- en douchegelegenheid. Dit komt vaak in onder meer studentenhuizen en pensions voor. In een dergelijke situatie kan niet worden gesproken van een woonruimte in de zin van deze verordening. Zie hiervoor ook de arresten van de Hoge Raad van 23 juli 1984, BNB 1984/282, Belastingblad 1984, blz. 544, 8 februari 1995, BNB 1995/92, Belastingblad 1995, blz. 202, 10 januari 1996, BNB 1996/77, Belastingblad 1996, blz. 168).

Dat het begrip woonruimte ruim moet worden uitgelegd valt af te leiden uit het arrest van de Hoge Raad van 29 mei 1991 waarin een kajuitzeilschip als woonruimte werd aangemerkt (BNB 1991/213, Belastingblad 1991, blz. 479).

Onderdeel i

Bij de omschrijving van het begrip bedrijfsruimte is gekozen voor een negatieve formulering om een zo groot mogelijke reikwijdte aan het begrip te geven. Alles wat geen woonruimte is moet als een bedrijfsruimte worden aangemerkt. Zo is bijvoorbeeld ook een stuk landbouwgrond als een bedrijfsruimte aangemerkt (Hof 's-Gravenhage 17 maart 1993, Belastingblad 1993, blz. 457).

In een ogenschijnlijk soortgelijke situatie oordeelde de rechter echter anders. Hierbij ging het om een kavel los land –deels akkerbouw, deels weiland– dat niet als bedrijfsruimte kon worden aangemerkt. Er stonden namelijk geen opstallen op en voor de exploitatie maakte de agrariër gebruik van machines die elders, in de schuur achter zijn boerderij, werden gestald. Hierdoor was hij meer dan bijkomstig afhankelijk van elders aanwezige, voor de bedrijfsexploitatie wezenlijke, voorzieningen (Hof 's-Gravenhage, 18 februari 1997, Belastingblad 1997, blz. 729).

Of daar ook sprake van was bij de zandopspuiting wordt uit de casus niet duidelijk. Het Hof stelde alleen vast dat er sprake was van het afvoeren van met slib verontreinigd perswater en liet de aanslag in stand (Hof Arnhem 22 augustus 1997, Belastingblad 1997, blz. 745).

Ook een festivalterrein kan als bedrijfsruimte kwalificeren. Voor kwalificatie van een terrein als bedrijfsruimte is niet van belang of dat terrein een openbaar karakter heeft, en evenmin of belanghebbende zich ten eigen behoeve van dat terrein bedient. Nu niet blijkt dat het festivalterrein niet kan worden gebruikt zonder dat de gebruiker meer dan bijkomstig afhankelijk is van elders aanwezige voorzieningen, is hier sprake van bedrijfsruimte in de zin van de verordeningen (Hoge Raad 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD6823, BNB 2008/241).

Voor de vraag of sprake is van één of van twee bedrijfsruimten is onder andere van belang het arrest van de Hoge Raad van 14 juni 1995 (BNB 1995/233, Belastingblad 1995, blz. 627) waarin een bij twee verschillende personen in gebruik zijnde stortplaats als één bedrijfsruimte werd aangemerkt. Daarbij speelde onder andere een rol het feit dat de stortplaats maar één ingang heeft, om de gehele stortplaats een hek staat en er geen deugdelijke afscheiding is tussen beide delen van de stortplaats.

Onderdeel j

Behalve via nutsbedrijven wordt ook op andere wijze water verkregen. Zo wordt op steeds grotere schaal door bedrijven voor sanitair gebruik hemelwater opgevangen. Omdat dit water na gebruik wordt afgevoerd, dient het eveneens in de berekening van de vervuilingswaarde te worden betrokken. Ditzelfde geldt voor warm tapwater (zie onderdeel k).

Onderdeel k

In de Drinkwaterwet komt het begrip warm tapwater voor (artikel 1, eerste lid). Dit is water voor huishoudelijk gebruik dat door een leverancier wordt opgewarmd alvorens het aan de consument wordt geleverd. Door de Drinkwaterwet wordt warm tapwater nadrukkelijk uitgezonderd van het begrip drinkwater. Het is echter wel water dat na gebruik wordt afgevoerd en valt daarom binnen de ratio van ingenomen water (zie onderdeel j).

Onderdeel l

De inspecteur is het bestuursorgaan aan wie de wetgever door middel van de Algemene wet inzake rijksbelastingen de bevoegdheid tot het opleggen van aanslagen en het doen van uitspraak op bezwaar heeft geattribueerd. In artikel 123 van de Waterschapswet wordt onder meer de Algemene wet inzake rijksbelastingen van toepassing verklaard voor het heffen van belastingen door waterschappen. Dit artikel bepaalt voorts dat de bevoegdheden van de inspecteur toekomen aan de daartoe aangewezen ambtenaar van het waterschap. Die aanwijzing geschiedt bij een door het dagelijks bestuur te nemen aanwijzingsbesluit. Tevens kan, op grond van het vijfde lid van artikel 124 van de Waterschapswet, een ambtenaar van een gemeenschappelijke regeling worden aangesteld als ambtenaar belast met de heffing.

Behalve het opleggen van aanslagen en het doen van uitspraak op bezwaar komt krachtens deze verordening aan de ambtenaar belast met de heffing ook de bevoegdheid tot het afgeven van meetbeschikkingen toe (artikel 9 en verder). In de meetbeschikking worden specifieke voor een bepaalde heffingsplichtige geldende voorschriften vastgelegd. Dit betreft een nadere precisering van de algemene regels uit deze verordening voor een specifieke situatie. In de praktijk kan dit zowel een beperking als een aanvulling op de algemene regels betekenen.

Bijlagen

Artikel 2

De grondslag voor de zuiveringsheffing wordt gevormd door de hoeveelheid en de hoedanigheid van de stoffen die worden afgevoerd. Als heffingsmaatstaf geldt de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd, uitgedrukt in vervuilingseenheden. Zoals blijkt uit artikel 122g van de Waterschapswet is de hoofdregel dat het aantal vervuilingseenheden wordt vastgesteld met behulp van door middel van meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens. In Bijlage I zijn nadere regels gesteld over de wijze van meting, bemonstering, analyse en berekening. Zie in dit verband ook de artikelen 9, 10 en 11 van de verordening.

In de artikelen 122h, 122i en 122k van de Waterschapswet is ook een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel gegeven. Deze uitzonderingen, in casu voor woonruimten, kleine bedrijfsruimten, glastuinbouwbedrijven en bedrijven met een vervuilingswaarde van 1.000 vervuilingseenheden en minder, zijn eveneens in deze verordening opgenomen.

Voor bedrijven met een vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik van 1.000 vervuilingseenheden en minder kan onder voorwaarden de berekening van het aantal vervuilingseenheden plaatsvinden met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten en dus niet door middel van meting, bemonstering en analyse. Deze tabel is opgenomen in artikel 122k, derde lid, van de Waterschapswet en volledigheidshalve eveneens in Bijlage II. De wijze waarop deze tabel moet worden toegepast, is geregeld in artikel 12.

De Bijlagen I en II maken deel uit van de verordening.

Belastbaar feit en heffingsplicht

Artikel 3

Eerste lid

De opbrengst van de zuiveringsheffing dient ter bestrijding van de kosten die zijn verbonden aan het zuiveren van afvalwater. De zuiveringsheffing is daarmee primair een bestemmingsheffing.

De zuiveringsheffing wordt aangemerkt als een directe belasting.

Het belastbare feit is het afvoeren van stoffen, dat wil zeggen het direct of indirect afvoeren van stoffen op een riolering of op een zuiveringstechnisch werk in beheer bij het waterschap. Om beheerder en daarmee heffingsbevoegd te zijn, is het niet vereist dat de juridische eigendom van het zuiveringstechnisch werk daadwerkelijk bij het waterschap berust. Dit is bijvoorbeeld van belang in situaties waar sprake is van zogeheten grensoverschrijdend afvalwater: het afvalwater ontstaat in het gebied van het ene waterschap en wordt afgevoerd naar een zuiveringstechnisch werk van een ander waterschap. In een dergelijk geval is het ontvangende waterschap bevoegd om degene die de stoffen heeft afgevoerd in de zuiveringsheffing te betrekken. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat ten aanzien van hetzelfde adres aanslagen worden opgelegd door verschillende waterschappen. Die veelal ongewenste situatie kan worden voorkomen door het sluiten van een medebeheersovereenkomst tussen de betrokken waterschappen, waarin onder andere de wederzijdse financiële verplichtingen worden vastgelegd. Het waterschap waar het afvalwater ontstaat wordt daardoor ook beheerder van het ontvangende zuiveringstechnisch werk en daardoor heffingsbevoegd (Hoge Raad 11 december 1991, nr. 27 512, Belastingblad 1992, blz. 350). Een ander voorbeeld waarin het waterschap weliswaar geen juridisch eigendom van het zuiveringstechnisch werk had, speelde in Hoge Raad 30 september 2016, 15/02820, ECLI:NL:HR:2016:2196, BNB 2016/229. Deze casus speelde weliswaar op een ander belastingterrein (WOZ), maar deze zaak is ook in dit kader relevant doordat daarin voor

toepassing van de uitzondering “beheer door het waterschap” van doorslaggevend belang is. De Hoge Raad overwoog hierbij “dat artikel 3.4, lid 1, Waterwet {met ingang van 1-1-2023: artikel 2.17, tweede lid, van de Omgevingswet} belanghebbende met betrekking tot de uitoefening van deze publieke taak de mogelijkheid biedt de exploitatie van de tot zuivering van afvalwater bestemde inrichting op te dragen aan een – door belanghebbendes bestuur aan te wijzen – rechtspersoon, en dat dit niet in de weg staat aan de toepassing van de uitzondering.

Tweede lid

Heffingsplichtig zijn degenen die afvoeren. Dit afvoeren kan op verschillende wijzen plaatsvinden. Voor de omschrijving van de belastingplicht wordt daarbij een koppeling gemaakt met het object van waaruit wordt afgevoerd.

Aan de hand van de feitelijke omstandigheden moet worden beoordeeld wie gebruiker is. Ingeval er meerdere gebruikers zijn, is het noodzakelijk dat de ambtenaar belast met de heffing of het dagelijks bestuur beleidsregels opstelt op grond waarvan één van de gebruikers als heffingsplichtige kan worden aangewezen. Deze beleidsregels moeten worden gepubliceerd zodat ze kenbaar zijn voor de heffingsplichtigen. Ingeval van het ontbreken van dergelijke beleidsregels kan de keuze van het waterschap voor één van de gebruikers als willekeurig en onredelijk worden aangemerkt, wat tot vernietiging van de aanslag kan leiden. Zie voor nadere informatie over dit onderwerp en mogelijkheden voor de inhoud van de beleidsregels de brief van de Unie van Waterschappen aan de leden-waterschappen van 23 maart 1995, nr. 951476 (Belastingblad 1995, blz. 326).

Onderdeel a

Vindt het afvoeren plaats vanuit een woonruimte of vanuit een bedrijfsruimte, dan is de gebruiker van die ruimte aan de heffing onderworpen. Het komt voor dat een woonruimte of een bedrijfsruimte aan een gebruiker wordt verhuurd, waarbij één van de voorwaarden luidt dat de belastingen, waar onder de zuiveringsheffing, worden gedragen door de verhuurder. Dergelijke overeenkomsten doen niet af aan de heffingsplicht: de gebruiker blijft heffingsplichtig. Deze kan op grond van de huurovereenkomst zelf het bedrag van de aanslag terugvorderen bij de verhuurder.

De omschrijving van woonruimte is ook dusdanig dat er geen misverstand kan bestaan dat studentenhuizen met onzelfstandige wooneenheden dienen te worden aangemerkt als bedrijfsruimte, waarvoor de verhuurder op grond van artikel 3, derde lid, onderdeel c, in de heffing kan worden betrokken. (Zie ook Hoge Raad 23 juli 1984, BNB 1984/282, Belastingblad 1984, blz. 544 en Hoge Raad 8 februari 1995, BNB 1995/92).

In zijn arrest van 1 mei 1991 oordeelde de Hoge Raad dat als gebruiker van een bedrijfsruimte in de zin van de verordening slechts kan worden aangemerkt degene die zich daadwerkelijk min of meer duurzaam te eigen behoefte van de bedrijfsruimte kan bedienen. Daarom kon de aannemer die in opdracht van de landeigenaar op een stuk grond werkzaamheden uitvoert om deze geschikt te maken voor de bollenteelt, niet als gebruiker worden aangemerkt (BNB 1991/188, Belastingblad 1991, blz. 478).

Ook kan het gebruik van een woonruimte of van een bedrijfsruimte er op zijn gericht om die voor kortere perioden ter beschikking te stellen van wisselende, opeenvolgende gebruikers. In dergelijke gevallen is de verhuurder/exploitant belastingplichtig.

Onderdeel b

Vindt het afvoeren niet vanuit een woonruimte of vanuit een bedrijfsruimte plaats, dan is degene die afvoert heffingsplichtig.

Deze bepaling komt overeen met die in artikel 122d, tweede lid, onderdeel d, van de Waterschapswet. Dit artikel komt weer overeen met de bepaling in artikel 7.2, tweede lid, onderdeel c, uit de Waterwet. Deze bepaling is oorspronkelijk ingevoerd nadat was gebleken dat (incidenteel) afvoeren vanuit een tankauto niet als afvoeren vanuit een bedrijfsruimte kon worden aangemerkt. Bovendien bleek in de praktijk het achterhalen van de identiteit van de achterliggende vervuiler niet altijd mogelijk te zijn, evenals het vaststellen van individuele vervuilingswaarden indien de stoffen van meer dan één adres afkomstig zijn. In die gevallen biedt deze bepaling soelaas, omdat degene die feitelijk afvoert (in het geval van een tankauto dus de vervoerder) rechtstreeks in de heffing kan worden betrokken.

Door de gekozen formulering zijn overigens niet alleen lozingen vanuit tankauto's aan de heffing onderworpen, maar ook alle andere denkbare wijzen van afvoeren anders dan vanuit een woonruimte of een bedrijfsruimte. Zo valt ook het afvoeren vanuit een zuiveringstechnisch werk onder de ratio van deze bepaling.

Derde lid

Onderdeel a

Wanneer er met betrekking tot dezelfde woonruimte sprake is van meerdere gebruikers, wijst de ambtenaar belast met de heffing voor het opleggen van de aanslag één van hen aan als heffingplichtige. De criteria op grond waarvan die heffingplichtige wordt aangewezen, liggen vast in beleidsregels.

Onderdeel b

Wanneer een (onzelfstandig) deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven aan een ander, dan kan degene die dit in gebruik heeft gegeven de aan dat deel toe te rekenen zuiveringsheffing verhalen op degene die het in gebruik heeft. Hierbij kan worden gedacht aan bedrijfsverzamelgebouwen en dergelijke.

Onderdeel c

Wanneer het gaat om een woonruimte of een bedrijfsruimte die voor kortere perioden aan wisselende, opeenvolgende gebruikers ter beschikking wordt gesteld, kan de heffingplichtige de zuiveringsheffing verhalen op degenen aan wie hij de ruimte ter beschikking heeft gesteld.

Vierde lid

In verreweg de meeste gevallen vindt het afvoeren naar het zuiveringstechnisch werk van het waterschap plaats via de gemeentelijke riolering. Dit vierde lid voorziet er in dat in dergelijke gevallen niet de gemeente, maar degene die via de riolering heeft afgevoerd in de heffing wordt betrokken. De gemeente zelf is alleen heffingplichtig voor zover het gaat om het afvoeren vanuit objecten waarvan de gemeente als gebruiker kan worden aangemerkt.

Vijfde lid

Hier wordt aangegeven waar de opbrengst van de zuiveringsheffing, naast het financieren van het zuiveren van afvalwater, aan kan worden besteed.

Zesde lid

Om doelmatigheidsredenen is ervoor gekozen om het afvoeren vanuit objecten die het zelf in gebruik heeft, vrij te stellen van de zuiveringsheffing. Hoewel de Waterschapswet, anders dan de Waterwet, geen specifieke vrijstellingsbepaling kent voor het afvoeren door het waterschap zelf, kan een dergelijke vrijstellingsbepaling worden opgenomen op de voet van artikel 122l van de Waterschapswet.

Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsevenredigheid

Artikel 4

Eerste lid

Hoewel de zuiveringsheffing een tijdvakheffing is, ontstaat bij woonruimten en kleine bedrijfsruimten de materiële belastingschuld door de regeling in het eerste lid toch bij het begin van het heffingsjaar. Dit heeft als voordeel dat al in het heffingsjaar zelf aanslagen kunnen worden opgelegd (formalisering van de belastingschuld) en dat niet gewacht hoeft te worden tot het heffingsjaar voorbij is. Bij een tijdvakbelasting is het echter niet zonder meer mogelijk om een definitieve aanslag gedurende het heffingsjaar op te leggen, omdat de omvang van de belastingschuld pas na afloop van het heffingsjaar bekend is. Dit blijkt uit een aantal uitspraken van de belastingrechter. Zie hiervoor Hoge Raad van 2 november 1994 inzake precariorechten (BNB 1995/12, Belastingblad 1994, blz. 819), Hof Amsterdam 15 december 1995 inzake liggeld woonschepen (Belastingblad 1996, blz. 331) en Hof Amsterdam 23 april 1997 (Belastingblad 1997, blz. 495) inzake zuiveringsheffing. Uit deze jurisprudentie valt af te leiden dat om een definitieve aanslag al in het heffingsjaar zelf op te leggen, de heffingsverordening in een aantal zaken moet voorzien. Het gaat hierbij om:

- een regeling op grond waarvan de belastingschuld wordt geacht bij het begin van het heffingsjaar te ontstaan (artikel 4, eerste lid);
- een regeling op grond waarvan aanspraak op ontheffing bestaat indien de heffingsplicht in de loop van het jaar eindigt (voor woonruimten is dit geregeld in artikel 4, derde lid en voor kleine bedrijfsruimten voorziet artikel 17, tweede lid, daar in);
- een regeling op grond waarvan aanspraak op vermindering bestaat indien de heffingsmaatstaf in de loop van het heffingsjaar wijzigt (voor kleine bedrijfsruimten is dit geregeld in artikel 17, tweede lid).

Indien in de heffingsverordening dergelijke bepalingen ontbreken, kan een waterschap in het heffingsjaar wel voorlopige aanslagen opleggen. Artikel 13 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen geeft hiertoe de bevoegdheid.

Tweede lid

De vervuilingswaarde van een woonruimte wordt forfaitair vastgesteld op drie vervuilingseenheden en bij bewoning door één persoon op één vervuilingseenheid (artikel 18, eerste lid). De zuiveringsheffing is echter een tijdvakbelasting. Dit betekent dat wanneer de heffingsplicht zich niet gedurende het gehele heffingstijdvak voordoet, dit gevolgen heeft voor de berekening van de hoogte van de verschuldigde heffing. Artikel 122h, zesde lid, van de Waterschapswet bepaalt dat wanneer de heffingsplicht in de loop van het jaar aanvangt, de heffingsplichtige aan de heffing wordt onderworpen voor een evenredig gedeelte van het vastgestelde aantal vervuilingseenheden. In de verordening is aangegeven op welke wijze dat evenredig deel wordt vastgesteld.

Derde lid

Wanneer de heffingsplicht in de loop van het jaar eindigt, dan is de heffing op grond van artikel 122h, zesde lid, van de Waterschapswet eveneens voor een evenredig deel verschuldigd. Er is tevens voorzien in de mogelijkheid om uit oogpunt van efficiency voor geringe bedragen geen ontheffing te verlenen.

Vierde lid

Wanneer de heffingsplichtige verhuist naar een andere woonruimte van waaruit eveneens wordt afgevoerd, zijn zowel het tweede als het derde lid van toepassing. Er kan immers worden gesteld dat ook in dat geval sprake is van het eindigen van de heffingsplicht en het opnieuw ontstaan van de heffingsplicht. Dit zou

resulteren in een vermindering van een al opgelegde, en mogelijk zelfs al betaalde, aanslag voor de oude woning en een nieuwe aanslag voor de nieuwe woning. Om pragmatische redenen is bepaald dat in een dergelijk geval het tweede en het derde lid niet van toepassing zijn. De aanslag verhuist dan als het ware mee.

Uiteraard gaat dit niet op wanneer vanuit de nieuwe woning stoffen op een oppervlaktewater in beheer bij het waterschap worden gebracht: dan is de verontreinigingsheffing verschuldigd.

Heffingsjaar

Artikel 5

In artikel 5 is bepaald dat het heffingsjaar gelijk is aan het kalenderjaar. Dit is wettelijk voorgeschreven zodat een afwijkende regeling in de verordening niet meer mogelijk is.

Aangifte

Artikelen 6 en 7

Artikel 127, eerste lid, van de Waterschapswet schrijft voor dat de uitnodiging tot het doen van aangifte geschiedt door het uitreiken van een aangiftebiljet. Het tweede lid van dat artikel schrijft voor dat het doen van aangifte geschiedt door het inleveren of toezenden van het uitgereikte aangiftebiljet met de daarbij gevraagde bescheiden. Het vijfde lid biedt de mogelijkheid om in de belastingverordening daar van afwijkende bepalingen op te nemen. Nu de mogelijkheid wordt geboden om langs elektronische weg aangifte te doen, is het opnemen van de artikelen 6 en 7 noodzakelijk.

Grondslag en heffingsmaatstaf

Algemeen

Artikel 8

De grondslag van de heffing is de hoeveelheid en hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. In het tweede lid is gekozen voor één uniforme heffingsmaatstaf, namelijk de vervuilingswaarde van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. Deze heffingsmaatstaf geldt dus zowel voor de zuurstofbindende als de overige stoffen en is gedefinieerd in relatie tot de stoffen ten aanzien waarvan het afvoeren is belast. Een verbruik van 54,8 kilogram zuurstof per heffingsjaar vertegenwoordigt één vervuilingseenheid. Voor de stoffen die worden genoemd in het vierde lid, gelden verschillende gewichtshoeveelheden per heffingsjaar. In het vierde lid zijn alle andere stoffen opgenomen die in de heffing worden betrokken. Het waterschap heeft de keuze om die stoffen niet in de heffing te betrekken. Daartoe dient op grond van artikel 122f, derde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet een afzonderlijke bepaling in de verordening te worden opgenomen. Het vijfde lid van artikel 8 voorziet daar in.

Bij de heffingsmaatstaf is een onderscheid gemaakt tussen zuurstofbindende stoffen en andere stoffen. In beide gevallen is de heffingsmaatstaf de vervuilingswaarde uitgedrukt in vervuilingseenheden. Bij zuurstofbindende stoffen gaat het om de hoeveelheid zuurstof die nodig is om die stoffen af te breken. Die hoeveelheid wordt bepaald op de som van het chemisch zuurstofverbruik en het zuurstofverbruik door

omzetting van stikstofverbindingen. Daarbij is één vervuilingseenheid de zuurstofbehoefte die ontstaat door de gemiddelde afvoer van huishoudelijk afvalwater van één persoon per jaar.

Bij de andere stoffen gaat het bij het vaststellen van de vervuilingswaarde om de hoeveelheid van die stoffen die worden afgevoerd. Daarbij is één vervuilingseenheid een omschreven hoeveelheid van in het heffingsjaar afgevoerde stoffen. Bij chroom, koper, lood, nikkel, zilver en zink is één afgevoerde kilogram één vervuilingseenheid. Vanwege de grotere schadelijkheid is bij arseen, cadmium en kwik een afgevoerde hoeveelheid van 100 gram al één vervuilingseenheid. Voor de stof fosfor is een gewichtshoeveelheid van 20 kilogram één vervuilingseenheid.

Meting, bemonstering en analyse

Artikel 9

Hier is de hoofdregel opgenomen op grond waarvan bij de zuiveringsheffing de vervuilingswaarde dient te worden vastgesteld. Deze hoofdregel geldt niet alleen ter zake van het afvoeren vanuit bedrijfsruimten, maar ook ter zake van het afvoeren vanuit zuiveringstechnische werken of op andere wijze.

Eerste lid

Voor zowel de zuurstofbindende stoffen als voor de andere stoffen wordt het aantal vervuilingseenheden bepaald door middel van meting, bemonstering en analyse van het afvalwater. Daarbij maakt het niet uit of dit elk etmaal geschiedt of gedurende een beperkt aantal etmalen.

In Bijlage I zijn nadere regels gesteld met betrekking tot:

- de wijze van meting, bemonstering en monsterbehandeling;
- analysevoorschriften;
- berekeningsvoorschriften.

De kosten van een dergelijk onderzoek zijn voor rekening van de heffingplichtige.

Het spreekt voor zich dat de vervuilingswaarde zo nauwkeurig mogelijk wordt vastgesteld. Echter niet tot elke prijs. Het Gerechtshof te 's-Gravenhage oordeelde op 16 maart 1988 dat de kosten in redelijke verhouding tot de verschuldigde heffing moeten staan (Belastingblad 1988, blz. 626). Hiervan is sprake wanneer de kosten niet hoger zijn dan 40% van de verschuldigde heffing.

Tweede lid

Volgens het tweede lid dienen meting, bemonstering en analyse plaats te vinden gedurende alle dagen van het heffingsjaar. Hiervan kan echter onder omstandigheden worden afgeweken. Zie hierna onder artikel 10.

Derde lid

In het derde lid zijn de voorwaarden opgenomen waar meting en bemonstering aan moeten voldoen. De voorschriften van meting en bemonstering in Bijlage I zijn een waarborg voor de in het derde lid gestelde criteria. Als aan de voorschriften van Bijlage I niet kan worden voldaan, kan hiervan onder omstandigheden worden afgeweken.

Vierde lid

De wijze van meting en bemonstering wordt, samen met een beschrijving van de te gebruiken apparatuur, vooraf meegedeeld aan de ambtenaar belast met de heffing. Ook de ingebruikname en wijziging van apparatuur gedurende het heffingsjaar valt onder de meldingsplicht.

Vijfde lid

De ambtenaar belast met de heffing mag onder voorwaarden afwijken van de in Bijlage I opgenomen voorschriften. Dit mag hij:

- ambtshalve wanneer hij aannemelijk maakt dat dit noodzakelijk is om te voldoen aan de voorwaarden in het derde lid;
- op aanvraag van de heffingplichtige indien deze aannemelijk maakt dat ook dan nog steeds wordt voldaan aan de voorwaarden in het derde lid;
- op aanvraag van de heffingplichtige indien deze aannemelijk maakt dat de nauwkeurigheid van de analyseresultaten er niet door wordt beïnvloed.

Verder mag hij nadere voorschriften stellen.

De beslissing op aanvraag wordt bij een voor bezwaar vatbare beschikking genomen. Hiertegen staat de gewone fiscale rechtsgang van bezwaar en beroep open. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is wel dat wanneer de heffingplichtige zich niet kan verenigen met de beschikking en gebruik maakt van de hem ter beschikking staande rechtsmiddelen, de voorschriften in die beschikking wel moeten worden nageleefd. Dit om te voorkomen dat wanneer de heffingplichtige in het ongelijk is gesteld en de beschikking onherroepelijk vaststaat, hij over onvoldoende gegevens beschikt om de vereiste aangifte te kunnen doen. De ambtenaar belast met de heffing zal in dat geval de aanslag immers geheel of gedeeltelijk op basis van schatting vaststellen en de heffingplichtige kan vervolgens bij het betwisten van die schatting onvoldoende of geen tegenbewijs leveren.

Zesde lid

Hier is aangegeven welke elementen de bedoelde beschikking in ieder geval dient te bevatten.

Zevende lid

Wanneer het gaat om meer dan één beschikking betreffende hetzelfde bedrijf of bedrijfsonderdeel, dan mag de ambtenaar belast met de heffing die in één geschrift combineren.

Achtste lid

De ambtenaar belast met de heffing kan de beschikkingen ambtshalve wijzigen of intrekken, bij veranderingen of te verwachten veranderingen in de hoeveelheid of hoedanigheid van de afgevoerde, respectievelijk af te voeren stoffen.

Beperkte meting en bemonstering

Artikel 10

In veel gevallen kan worden volstaan met een lagere frequentie dan ieder etmaal meten, bemonsteren en analyseren, zonder al te veel afbreuk te doen aan de nauwkeurigheid van het eindresultaat. Het spreekt voor zich dat een lagere frequentie zich vertaalt in lagere kosten voor de heffingplichtige. De heffingplichtige die aannemelijk weet te maken dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, kan daar door middel van een aanvraag bij de ambtenaar belast met de heffing toestemming voor vragen. Ook op deze aanvraag wordt beslist bij voor bezwaar vatbare beschikking, waartegen de volledige fiscale

rechtsgang open staat. Hierbij geldt eveneens dat de voorschriften moeten worden nageleefd indien de heffingplichtige zich niet kan verenigen met de beschikking en zolang deze nog niet onherroepelijk vaststaat.

In zijn beschikking geeft hij in ieder geval voorschriften met betrekking tot de in de onderdelen a t/m d genoemde onderwerpen.

In dit kader zijn tevens van belang de model-meetbeschikking (brief van de Unie van Waterschappen aan de leden-waterschappen van 28 oktober 1994, kenmerk 942196 AJBZ/EK, Belastingblad 1994, blz. 802) en de richtlijnen in het 'Rapport bepaling meetfrequentie ter vaststelling van de vervuilingswaarde van afvalwater' van de Commissie Integraal Waterbeheer van augustus 1998.

Hoedanigheidscorrectie

Artikel 11

Bij het bepalen van het chemisch zuurstofverbruik (CZV) kan in de uitkomst ook zuurstofverbruik tot uitdrukking komen van stoffen die in het natuurlijk milieu niet of nagenoeg niet afbreekbaar zijn. Op grond van jurisprudentie komt "nagenoeg niet" overeen met een percentage van niet meer dan 10%. Wanneer het gevonden zuurstofverbruik van dergelijke stoffen het totale chemisch zuurstofverbruik in belangrijke mate beïnvloedt, dan wordt de gevonden CZV gecorrigeerd. In de jurisprudentie staat "in belangrijke mate" voor ten minste 25%. De correctie die dan plaatsvindt, wordt veelal als T-correctie geduid.

Artikel 11 voorziet erin dat de voorschriften die het waterschap betreffende de T-correctie stelt, kenbaar zijn voor de heffingplichtigen (zie ook Bijlage I, onderdeel C.3).

Daarnaast is in het artikel bepaald dat de heffingplichtige voor toepassing van de T-correctie een aanvraag moet indienen. De ambtenaar belast met de heffing beslist hier op in een voor bezwaar vatbare beschikking. Dit opent voor de heffingplichtige in voorkomende gevallen de volledige fiscale rechtsgang. Hiermee is deze procedure uit het oogpunt van de rechtsbescherming van de heffingplichtige met voldoende waarborgen omkleed.

Tevens is voorgeschreven welke elementen de bedoelde beschikking dient te bevatten.

Tabel afvalwatercoëfficiënten

Artikel 12

Meting, bemonstering en analyse van afvalwater kan onder voorwaarden achterwege blijven. Bij zogenoemde 'tabelbedrijven' wordt het aantal vervuilingseenheden van het zuurstofverbruik berekend met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten. Deze tabel is opgenomen in Bijlage II en kent vijftien klassen met elk een afvalwatercoëfficiënt.

Deze bepaling is destijds met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (oud) ingevoerd. In de Memorie van Toelichting bij de totstandkoming is, voor zover hier van belang, het volgende opgemerkt (Kamerstukken II 1998/1999, 26 367, nr. 3, p. 9 en 10):

"De vijftien afvalwatercoëfficiënten zijn berekend vanuit de coëfficiënt die behoort bij klasse 8, dit is de coëfficiënt die het huishoudelijk en daarmee vergelijkbaar afvalwater representeert.

(...)

De afvalwatercoëfficiënten welke behoren bij de hoogste, onderscheidenlijk de laagste klasse van de Tabel Afvalwatercoëfficiënten komen overeen met het meest, respectievelijk het minst geconcentreerde afvalwater dat uit de praktijk bekend is.

(...)

Er kan ook op basis van het voorgestelde artikel 22, eerste lid (thans: 122k, eerste lid Waterschapswet), een afvalwatercoëfficiënt per onderdeel van een bedrijfsruimte worden gehanteerd. Er dient dan wel sprake te zijn van voldoende gescheiden afvalwaterstromen. De in het voorgestelde artikel (...) genoemde eisen voor het mogen toepassen van de tabel afvalwatercoëfficiënten, worden dan per onderdeel van een bedrijfsruimte getoetst. Het is zelfs mogelijk dat binnen één bedrijfsruimte de vervuilingswaarde, bij voldoende gescheiden afvalwaterstromen, deels door middel van meting, bemonstering en analyse en deels aan de hand van de tabel afvalwatercoëfficiënten wordt vastgesteld. (HR 21 november 1990, BNB 1991/120)."

Eerste lid

Toepassing van de tabel is toegestaan indien:

1. de heffingplichtige aannemelijk maakt dat toepassing van de tabel niet leidt tot een aantal vervuilingseenheden van meer dan 1.000 en
2. er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid ingenomen water en de vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen.

Tweede lid

De vervuilingswaarde van de over het heffingsjaar door het bedrijf of het bedrijfsonderdeel afgevoerde stoffen kan met behulp van de tabel worden berekend door het aantal kubieke meters in het heffingsjaar ingenomen water te vermenigvuldigen met de bij de klasse behorende afvalwatercoëfficiënt.

Derde lid

Vaak is de feitelijk in het heffingsjaar ingenomen hoeveelheid water niet direct vast te stellen, omdat de verbruiksperiode waarover het drinkwaterbedrijf afrekent, niet gelijk is aan het kalenderjaar. Ook kan er sprake zijn van een andere tariefstructuur dan gemeten waterverbruik. In dergelijke gevallen worden de beschikbare gegevens herleid tot verbruiken over het kalenderjaar. De wijze waarop dit gebeurt, liggen vast in beleidsregels van het waterschap.

Vierde lid

De indeling in een klasse is afhankelijk van de aard van het bedrijf of het bedrijfsonderdeel. Daarbij wordt uitgegaan van de tabel in artikel 2 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 (Besluit van 12 december 2008, Stb. 2008/609).

Uit onderzoek op initiatief van zowel de heffingplichtige als de ambtenaar belast met de heffing kan blijken dat het bedrijf of het bedrijfsonderdeel in een andere klasse moet worden ingedeeld. De voorwaarden daarvoor staan in artikel 4 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009. In afwijking van deze voorwaarden kan – naast de binnen het heffingsjaar verrichte onderzoeken – ook een onderzoek dat buiten het heffingsjaar verricht is representatief zijn voor de vervuilingswaarde die het afvalwater had in de overeenkomstige periode in het heffingsjaar (Hoge Raad 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2658, BNB 2014/228).

Vijfde lid

De tabel kan ook worden toegepast bij vervuilingswaarden van 1.000 vervuilingseenheden en meer. Voorwaarde is dan wel dat dit niet leidt tot een vervuilingswaarde die lager is dan de vervuilingswaarde die wordt bepaald op basis van meting, bemonstering en analyse.

Zesde lid

Voor een juiste toepassing van de tabel is van belang dat wijzigingen in de bedrijfsomstandigheden, die mogelijk van invloed zijn op de vervuilingswaarde per m³ ingenomen water, direct worden gemeld aan ambtenaar belast met de heffing. De in een beschikking als bedoeld in artikel 4, lid 6, van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 gegeven voorschriften zijn hierbij van toepassing. De ambtenaar belast met de heffing kan in de veranderingen aanleiding zien om artikel 4 van het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009 ambtshalve toe te passen.

Belasting van tuinbouwkassen

Artikel 13

Op basis van artikel 13 worden tuinbouwkassen waarbinnen onder een permanente opstand van glas of kunststof het telen van gewassen plaatsvindt in de heffing betrokken op basis van een forfait van drie vervuilingseenheden per hectare permanente opstand. Uit onderzoek naar een afvalwatercoëfficiënt voor glastuinbouwbedrijven is gebleken dat de vervuilingswaarde van tuinbouwkassen geen relatie heeft met de hoeveelheid ingenomen water. Bepaling van de vervuilingswaarde op basis van meting, bemonstering en analyse bleek gezien de relatief hoge perceptiekosten evenmin een reële mogelijkheid. In verband daarmee is voor tuinbouwkassen thans een heffingsmaatstaf op basis van oppervlakte in de wet opgenomen (artikel 122i, tweede lid, Waterschapswet).

Indien de vervuilingswaarde als berekend op grond van artikel 13 minder dan vijf vervuilingseenheden bedraagt, is de forfaitregeling voor kleine bedrijfsruimten van artikel 17 van toepassing.

Franchise en drempel

Artikel 14

Artikel 14 bepaalt dat bij de berekening van de vervuilingswaarde voor bedrijfsruimten ten aanzien van de niet-zuurstofbindende stoffen een heffingsvrije grens (aftrek) in acht wordt genomen. De hoogte van deze aftrek is bepaald op de gemiddelde vervuilingswaarde van huishoudelijk afvalwater met betrekking tot genoemde stoffen. De achterliggende gedachte bij de aftrek is dat woonruimten uitsluitend worden aangeslagen voor het afvoeren van zuurstofbindende stoffen en niet voor het afvoeren van andere stoffen. Uit onderzoek blijkt echter dat ook in huishoudelijk afvalwater een, zij het zeer geringe, hoeveelheid van die andere stoffen zit. Deze blijven bij woonruimten echter onbelast. Om te voorkomen dat een ongelijkheid ontstaat tussen woonruimten en bedrijfsruimten is in artikel 14 een aftrek opgenomen gelijk aan de gemiddelde vervuilingswaarde van huishoudelijk afvalwater met betrekking tot genoemde stoffen.

Meetverplichting

Artikel 15

Artikel 15 heeft als doel duidelijk te maken welke bedrijven onderzoek dienen te verrichten naar de samenstelling van het afvoeren van niet-zuurstofbindende stoffen (= andere stoffen). In de artikelen 9 en 10 staat dat de vervuilingswaarde voor bedrijfsruimten wordt vastgesteld door middel van (al dan niet dagelijkse) meting, bemonstering en analyse. Dit voorschrift geldt zowel voor de zuurstofbindende stoffen als voor de andere stoffen.

Volgens artikel 15 kunnen meting, bemonstering en analyse ten aanzien van de andere stoffen in beginsel achterwege blijven bij bedrijfsruimten waarvoor de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen minder dan 1.000 vervuilingseenheden bedraagt. Indien de ambtenaar belast met de heffing echter aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde van de andere stoffen hoger is dan de heffingsvrije grens als bedoeld in artikel 14, dienen meting, bemonstering en analyse plaats te vinden. Dit is geregeld in het eerste lid van artikel 15.

Voor bedrijfsruimten waarvoor de vervuilingswaarde met betrekking tot de zuurstofbindende stoffen meer dan 1.000 vervuilingseenheden bedraagt, geldt het omgekeerde. Ten aanzien van de andere stoffen dient in dat geval meting, bemonstering en analyse plaats te vinden, tenzij het bedrijf aannemelijk maakt dat de vervuilingswaarde van die stoffen lager is dan de heffingsvrije grens als bedoeld in artikel 14. Dit is geregeld in het tweede lid van artikel 15.

Ter verduidelijking van de artikelen 14 en 15 volgt hierna een voorbeeld.

Stel een bedrijf heeft een vervuilingswaarde aan zuurstofbindende stoffen van 900 vervuilingseenheden. Ingevolge artikel 15 wordt het aantal vervuilingseenheden van de overige stoffen in dit geval (minder dan 1.000 vervuilingseenheden) in beginsel op nihil gesteld en behoeft het bedrijf voor die overige stoffen dus niet te bemeten en te bemonsteren. Stel echter dat het waterschap aannemelijk heeft gemaakt dat het bedrijf een hoeveelheid lood loost dat groter is dan de in artikel 14 bedoelde aftrek. Die aftrek bedraagt in dit geval $900 \times 0,0162 = 14,58$ vervuilingseenheden. Het bedrijf zal dus moeten gaan meten en bemonsteren voor de overige stoffen (niet alleen lood maar in beginsel ook de andere stoffen van dezelfde gewichtsgroep). Stel dat daaruit blijkt dat een hoeveelheid van 25 kilogram lood wordt afgevoerd met een vervuilingswaarde van 25 vervuilingseenheden. Daarop moet als gevolg van artikel 14 de aftrek (14,58) in mindering worden gebracht. De totale vervuilingswaarde is dus $900 + (25 - 14,58) = 910,52$ vervuilingseenheden.

In geval naast de aangegeven hoeveelheid lood ook nog vier kilogram zink (vier vervuilingseenheden) en 300 gram arseen (drie vervuilingseenheden) wordt afgevoerd, geldt het volgende. In dat geval geldt een aftrek van 14,58 voor de stoffen lood en zink samen (per groep) en een aftrek van 2,43 voor arseen ($900 \times 0,0027$). De totale vervuilingswaarde is dus $900 + (29 - 14,58) + (3 - 2,43) = 915,09$ vervuilingseenheden.

Totale vervuilingswaarde van een bedrijfsruimte

Artikel 16

Dit artikel voorziet in de totalisering van het bij de artikelen 9 t/m 15 berekende aantal vervuilingseenheden aan zuurstofbindende stoffen voor een bedrijfsruimte. Een dergelijke totalisering is onder meer van belang indien binnen één bedrijfsruimte:

- voor de verschillende onderdelen van die bedrijfsruimte afzonderlijke meting, bemonstering en analyse plaatsvindt;
- voor de verschillende onderdelen van die bedrijfsruimte afzonderlijke afvalwatercoëfficiënten van toepassing zijn;

- voor een onderdeel van die bedrijfsruimte wordt gemeten, bemonsterd en geanalyseerd en voor een ander onderdeel van die bedrijfsruimte een afvalwatercoëfficiënt van toepassing is;
- naast zuurstofbindende stoffen eveneens niet-zuurstofbindende stoffen worden afgevoerd die in de heffing worden betrokken (na aftrek van de heffingsvrije grens van niet-zuurstofbindende stoffen).
- De vervuilingsswaarde kan worden uitgedrukt in hele getallen of tot in decimalen nauwkeurig. Indien hiervoor verschillende uitkomsten moeten worden opgeteld, moet worden uitgegaan van niet afgeronde waarden. De uiteindelijke totale vervuilingsswaarde kan niet worden afgerond volgens de gebruikelijke afrondingsregels. Er dient te worden “gekapt”. Zo wordt, afhankelijk van de keuze, 7,94 uiteindelijk 7,9 of 7 op het aanslagbiljet en 20,49 wordt 20,4 of 20.

Forfaits voor kleine bedrijfsruimten

Artikel 17

Eerste lid

De regeling voor kleine bedrijfsruimten vindt haar basis in artikel 122i, eerste lid, van de Waterschapswet. Indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden minder dan vijf bedraagt, wordt de vervuilingsswaarde op drie vervuilingseenheden gesteld en op één vervuilingseenheid indien die één of minder bedraagt.

Tweede lid

Hoewel de zuiveringsheffing een tijdvakbelasting is, wordt aan bedrijven met een vervuilingsswaarde van minder dan vijf vervuilingseenheden in veel gevallen al aan het begin van het heffingsjaar een aanslag voor drie vervuilingseenheden opgelegd. Dit is in artikel 4, eerste lid, geregeld. Na afloop van het heffingsjaar kan echter blijken dat de vervuilingsswaarde één of minder vervuilingseenheid bedraagt.

Daarom moet de verordening ook voorzien in een deugdelijke regeling voor ontheffing of vermindering. Indien de heffingplichtige aannemelijk maakt dat het aantal vervuilingseenheden één of minder bedraagt, wordt op aanvraag van de heffingplichtige de vervuilingsswaarde op 1 vervuilingseenheid gesteld. Het betreft hier een aanvraag in de zin van artikel 132, eerste lid, van de Waterschapswet. Deze moet worden ingediend binnen zes weken nadat de omstandigheid zich heeft voorgedaan. De vermindering kan door de ambtenaar belast met de heffing ook ambtshalve worden verleend.

Forfaits voor woonruimten

Artikel 18

Eerste lid

In navolging van artikel 122h, eerste lid, van de Waterschapswet wordt de vervuilingsswaarde voor een woonruimte vastgesteld op drie vervuilingseenheden, met dien verstande dat die wanneer de woonruimte door één persoon wordt gebruikt één vervuilingseenheid bedraagt. Gebruik van een woonruimte kan ook plaatsvinden zonder dat dat bewoning inhoudt. Bovendien is niet vereist is dat de betrokkene de (woon)ruimte ook daadwerkelijk gebruikt, de feitelijke beschikkingsmacht over de (woon)ruimte is afdoende. De opvatting dat het lage forfaitaire tarief van één vervuilingseenheid slechts van toepassing is in geval van bewoning van een woonruimte door één persoon, is derhalve onjuist (Hoge Raad 16 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BB8342, BNB 2008/208).

Tweede lid

Een uitzondering op deze hoofdregel geldt voor woonruimten die voor recreatiedoeleinden zijn bestemd en zich bevinden op een voor recreatiedoeleinden bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. Samen met de andere voorzieningen op dat terrein worden zij als één bedrijfsruimte aangemerkt. De exploitant van het terrein is dan de heffingplichtige.

Wie eigenaar is van de recreatiewoningen is voor de toepassing van deze uitzondering niet van belang, zie Hof Den Bosch 29 juni 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:2787:

“r.o 4.1 Noch de tekst van artikel 16, lid 2 van de Verordening, noch de overige bepalingen van de Verordening of de bepalingen van de Waterschapswet maakt onderscheid tussen op een recreatieterrein gelegen woonruimten die in eigendom zijn van particulieren en woonruimten die in eigendom zijn bij de eigenaar van het recreatieterrein. Van belang is slechts of de woonruimten zich bevinden op een voor verblijfsrecreatie bestemd terrein dat als zodanig wordt geëxploiteerd. Deze uitleg volgt niet alleen uit de tekst van artikel 16, lid 2, van de Verordening, maar stemt ook overeen met de bedoeling van de wetgever, zoals die is af te leiden uit de parlementaire geschiedenis van de totstandkoming van artikel 18, lid 3, van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de voorloper van het huidige artikel 122h, lid 5, van de Waterschapswet (Kamerstukken II 1987/88, 20435, 3, p. 4–5 en Kamerstukken II 1987/88, 20435, 7, p. 7–8). Daaruit volgt dat voor de toepassing van de in artikel 18, lid 3 neergelegde regeling (nu: artikel 122h, lid 5, van de Waterschapswet) de eigendomssituatie op het recreatieterrein niet relevant is. Gelet op het voorgaande kunnen woningen in particuliere eigendom in overeenstemming met het bepaalde in de Verordening in de heffing worden betrokken. Vraag 1 moet daarom bevestigend worden beantwoord.”

Derde lid

Na aanvang van de heffingsplicht kan het aantal bewoners verminderen tot één. Dit heeft geen gevolgen voor de vervuilingswaarde.

In de wetsgeschiedenis van de wijziging van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren per 1 januari 1989 is expliciet aangegeven dat het hanteren van een peildatum is toegestaan (wetsontwerp 20 435, Memorie van antwoord, blz. 9).

Schatting

Artikel 19

In artikel 122j, Waterschapswet is expliciet bepaald dat onder bepaalde, in de onderdelen a tot en met c nader omschreven, omstandigheden de vervuilingswaarde kan worden vastgesteld door middel van schatting. Bijvoorbeeld indien een bedrijf niet voldoet aan zijn verplichting tot meting, bemonstering en analyse of indien het bedrijf dat doet op een wijze die niet in overeenstemming is met de in de verordening of meetbeschikking opgenomen voorschriften.

In artikel 122j, Waterschapswet ontbreekt een bepaling ten aanzien van de omstandigheid dat de heffingplichtige de afgegeven meetbeschikking niet heeft nageleefd. Aangezien ook in dit geval de aanslag op basis van schatting zal moeten worden bepaald, is dit aanvullend in onderdeel d van artikel 19 geregeld.

De bepaling is tevens een vangnetbepaling voor het afvoeren ter zake van stoffen vanuit objecten waarvoor in de verordening geen bijzondere regelingen zijn opgenomen en waarvoor de hoofdregel van artikel 9 (meting, bemonstering en analyse) niet kan worden toegepast.

Overigens sluit dit artikel niet uit dat er ook andere omstandigheden kunnen zijn op grond waarvan schatting kan plaatsvinden.

Tarief

Artikel 20

Dit artikel regelt het tarief per vervuilingseenheid.

Wijze van heffing en termijnen van betaling

Artikel 21

Eerste lid

Ingevolge artikel 125 van de Waterschapswet kunnen waterschapsbelastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. Het gaat hier om drie verschillende heffingstechnieken. De zuiveringsheffing wordt geheven bij aanslag.

Tweede lid

De betalingstermijn in het tweede lid wijkt af van die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Om die reden is de afwijkende betalingstermijn hier opgenomen. De bevoegdheid om afwijkende betalingstermijnen in de belastingverordening op te nemen staat in artikel 139, eerste lid, Waterschapswet.

Derde lid

Indien de aanslagen middels automatische incasso kunnen worden geïncasseerd, kan de aanslag in 10 termijnen worden betaald. De eerste termijn vervalt één maand na dagtekening van de aanslag en de volgende termijnen telkens 1 maand later. Voor deelname aan de automatische incasso moet een machtiging worden afgegeven voor het rekeningnummer vanwaar wordt geïncasseerd.

Vierde lid

De betalingstermijn voor een navorderingsaanslag komt overeen met die in artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Strikt genomen hoeft deze bepaling niet in de verordening te staan wanneer het waterschap aansluit bij de daar genoemde termijn. Indien de verordening daar geen bepalingen over bevat, is immers automatisch artikel 9 van de Invorderingswet 1990 van toepassing. Omwille van de duidelijkheid is de bepaling zo opgenomen.

Vijfde lid

Het ligt voor de hand de betalingstermijnen voor de aanslag en de bestuurlijke boete aan elkaar gelijk te laten zijn, aangezien die in hetzelfde geschrift zijn verenigd.

Nadere regels

Artikel 22

In verband met de inwerkingtreding van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1996, 333) en de daarop gebaseerde aanpassingswetgeving (Stb. 1997, 510 en 580) komen de bevoegdheden die in de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de Invorderingswet zijn toebedeeld aan de Minister van

Financiën vanaf 1 januari 1998 toe aan het dagelijks bestuur van het waterschap (zie artikel 123, derde lid, onderdeel a, van de Waterschapswet). Voor die datum kwamen deze formele belastingbevoegdheden toe aan het algemeen bestuur van het waterschap. Het betreft het stellen van nadere regels ten aanzien van de volgende bevoegdheden:

- de verplichting te verzoeken om uitreiking van een aangiftebiljet;
- de mogelijkheid een voorlopige aanslag op te leggen;
- het berekenen van invorderingsrente.

De bovenstaande bevoegdheden waren voor 1 januari 1998 expliciet in de belastingverordening geregeld. Artikel 22 is thans in de verordening opgenomen om expliciet aan de heffingplichtige kenbaar te maken dat ook het dagelijks bestuur regels kan stellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de zuiveringsheffing.

Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 23

Eerste lid

Het eerste lid regelt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van de datum van ingang van de heffing. De oude verordening blijft echter gelden voor de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. Voor die feiten kunnen dus nog aanslagen worden opgelegd op basis van de oude verordening.

Tweede lid

Artikel 8 Bekendmakingswet schrijft voor dat besluiten van het waterschapsbestuur die algemeen verbindende regels inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt. Dit geldt derhalve ook voor belastingverordeningen. De bekendmaking vindt in het waterschapsblad plaats. In afwijking hiervan kan een bij het besluit behorende bijlage bekend worden gemaakt door terinzagelegging (zie artikel 14a Bekendmakingswet). Het waterschapsblad wordt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze uitgegeven en blijft ook na de uitgifte op een algemeen toegankelijke wijze beschikbaar (zie artikel 2, lid 8 jo. Artikel 3, lid 1, van de Bekendmakingswet). De bekendgemaakte besluiten treden conform artikel 10, lid 2 van de Bekendmakingswet in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten daarvoor een ander tijdstip is aangewezen. In de onderhavige verordening is opgenomen dat deze de eerste dag na haar bekendmaking in werking treedt.

Derde lid

Als gevolg van artikel 111 van de Waterschapswet is een van de onderwerpen die in de belastingverordening moet worden geregeld het tijdstip van ingang van de heffing. Dit tijdstip kan samenvallen met het tijdstip van inwerkingtreding, maar dit is niet beslist noodzakelijk. In de toelichting op het tweede lid is uiteengezet dat het niet nodig is dat het tijdstip van inwerkingtreding in de verordening wordt vermeld, omdat bij gebreke daarvan die verordening automatisch in werking treedt acht dagen na haar bekendmaking.

Het tijdstip van ingang van de heffing is wel essentieel, omdat daarmee duidelijk wordt op welk moment de nieuwe financiële verplichtingen die aan de burgers worden opgelegd, een aanvang nemen.

Vierde lid

Gelet op de bekendmakingsvoorschriften van artikel 14a Bekendmakingswet en de uitspraak van de Hoge Raad van 7 juni 2019 (ECLI:NL:HR:2019:868) maakt het waterschap in het vierde lid bekend waar de normbladen zoals genoemd in bijlage I kunnen worden ingezien.

Vijfde lid

Als gevolg van het vijfde lid van het onderhavige artikel 23 wordt de verordening voorzien van een citeertitel.

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	451
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	6
Titel	Normenkader financiële rechtmatigheid 2022
Portefeuillehouder	J.F. Bonjer

Bijlagen
VV-voorstel Normenkader Financiële Rechtmatigheid 2022.docx
Bijlage Normenkader financiële rechtmatigheid 2022.docx
Bijlage 1 MODEL inventarisatie externe regelingen 2022.xlsx
Bijlage 2 MODEL Inventarisatie interne regelingen 2022.xlsx

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	11 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: Normenkader Financiële Rechtmatigheid 2022
Ibabsnummer: 451

1. Gevraagd besluit

Het Normenkader financiële rechtmatigheid 2022 vast te stellen.

2. Probleemstelling - context

Het waterschap moet beschikken over een actueel Normenkader om de accountantscontrole op financiële rechtmatigheid mogelijk te maken. Het Normenkader is een inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante wetgeving van hogere overheden en het waterschap zelf. Het Normenkader dient jaarlijks te worden geactualiseerd.

3. Beoogd effect en argumenten

Na vaststelling van het Normenkader is deze weer actueel voor de accountantscontrole.

4. Kernboodschap

Het waterschap moet beschikken over een actueel Normenkader om de accountantscontrole op financiële rechtmatigheid mogelijk te maken.

Het Normenkader is een overzicht van externe wet- en regelgeving en interne (eigen) regelgeving van het waterschap. Omdat wet- en regelgeving aan verandering onderhevig is, moet het Normenkader jaarlijks worden geactualiseerd.

5. Regelgeving en beleid

In het Normenkader zijn die wetten en regels opgenomen die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, of wel die financiële consequenties kunnen hebben. In de aan het Normenkader ten grondslag liggende lijsten met externe en interne (eigen) wet- en regelgeving is door middel van de aanduidingen F en NF aangegeven welke regelgeving wèl (F) en welke regelgeving geen financiële consequenties (NF) heeft. Alleen de regelgeving met financiële consequenties wordt in het Normenkader opgenomen.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Wat is een normenkader?

Met de Wet modernisering waterschapsbestel is meer aandacht gekomen voor rechtmatigheid. Onder rechtmatigheid wordt verstaan het voldoen aan externe en interne regels. De accountant geeft als onderdeel van de controle van de jaarrekening, naast een oordeel over getrouwheid, ook een oordeel over de rechtmatigheid.

Bij de accountantscontrole moet worden vastgesteld dat de baten en lasten en de balansmutaties in de jaarrekening tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met van

toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van het waterschap zelf. Deze verplichting geldt met ingang van het jaar 2009.

Om alle wet- en regelgeving waaraan waterschappen moeten voldoen in beeld te brengen, is een normenkader ontwikkeld. Een normenkader is een totaaloverzicht van externe wetgeving en interne regelgeving die relevant is voor de waterschapspraktijk. Alleen wet- en regelgeving die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen zijn voor het vast te stellen normenkader van belang. Het normenkader wordt gehanteerd bij de vastlegging en verantwoording van financiële feiten.

Jaarlijkse aanpassingen

In de afgelopen jaren is in het voorstel voor de vaststelling van het normenkader aangegeven dat veel waterschappen bij de inventarisatie van de wet- en regelgeving moeilijk grip krijgen op de volledigheid van de lijst en de daaraan gekoppelde onderverdeling in financieel en niet-financieel van aard. Sinds 2012 werkt een aantal waterschappen daarom samen in een werkgroep aan een gezamenlijke inventarisatie van alle relevante wet- en regelgeving welke gebruikt kan worden voor het opstellen van een normenkader. Eenmaal per jaar levert de werkgroep een inventarisatie aan de waterschappen met daarin alle Europese en nationale wet- en regelgeving, relevant voor de waterschappen. De lijst die onlangs door de werkgroep is opgeleverd is in het Normenkader verwerkt.

7. Financiën

Niet van toepassing.

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

9. Alternatieven

Niet van toepassing.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Niet van toepassing.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

12. Communicatie (in- en extern)

Zie onder 'bekendmaking en vervolprocedure'.

13. Bekendmaking en vervolprocedure

Na vaststelling wordt het Normenkader gepubliceerd in het Waterschapsblad.

14. Bevoegd orgaan

De bevoegdheid tot vaststelling van het Normenkader ligt bij de Verenigde Vergadering.

15. Toelichting / kanttekeningen

Over publiek geld wordt publieke verantwoording afgelegd. Deze publieke verantwoording heeft onder meer betrekking op de rechtmatigheid van de inning, het beheer en de besteding van publieke gelden. Rechtmatigheid betekent dat dit verloopt in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Als we spreken over rechtmatigheid dan wordt er onderscheid gemaakt tussen het juridische begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole.

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wetten en regels, zowel de externe regelgeving als de regelgeving van het waterschap zelf. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met alle wetten en regels.

Het begrip rechtmatigheid in relatie tot de accountantscontrole is een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole gaat het om de vraag of handelingen met financiële gevolgen, die hun weerslag vinden in de jaarrekening, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Financiële (beheers)handelingen zijn bijvoorbeeld een inkoop, het verstrekken van een subsidie, het heffen van belastingen of het uitkeren van schades. Voor de accountantscontrole op rechtmatigheid gaat het dan om die wet- en regelgeving die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, ofwel die financiële consequenties kunnen hebben.

16. Bijlagen

1. Normenkader 2022
2. Inventarisatie externe wet- en regelgeving 2022
3. Inventarisatie interne (eigen) regelingen 2022

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP NORMENKADER FINANCIËLE RECHTMATIGHEID 2022

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 11-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- Het Normenkader een inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van het waterschap zelf betreft;
- Het Normenkader jaarlijks geactualiseerd dient te worden;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikel 109 Waterschapswet;
- hoofdstuk 5 Waterschapsbesluit;
- artikel 4 Controleverordening waterschap Hollandse Delta 2009;
- Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening;

BESLUIT:

het Normenkader financiële rechtmatigheid 2022 vast te stellen.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

Normenkader financiële rechtmatigheid 2022 wet- en regelgeving waterschap Hollandse Delta**Europees**

De-minimisverordening (verordening EEG nr. 1407/2013): geldend tot 31 december 2023
INTERREG - Europe
INTERREG – programma North Sea Region (NSR)
INTERREG – programma North West Europe (NWE)
MKB Landbouvvrijstellingsverordening - ABER (verordening EU nr. 702/2014)
Projectstimuleringsregeling Interreg V
Regeling co-financiering Interreg IIIA
Regeling Europese EZ-subsidies
Plaatsen van concessieovereenkomsten (richtlijn 2014/23/EU)
Plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (richtlijn 2014/24/EU)
Subsidieregeling ESF 2014 - 2020
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Nationaal**Algemeen**

Algemene wet bestuursrecht
Besluit proceskosten bestuursrecht
Besluit tarieven openbaarheid van bestuur
Burgerlijk Wetboek
Mededingingswet
Pachtprijzenbesluit 2007
Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
Uitvoeringsbesluit WNT
Verrekenen neveninkomsten politieke ambtsdragers
Wet Basisregistratie Personen
Wet Normering Topinkomens

Ruimtelijk (bestuurs)recht

Wet ruimtelijke ordening
Besluit ruimtelijke ordening
Ontheffingswet

Milieu

Besluit gebruik meststoffen
Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
Uitvoeringsregeling Meststoffenwet
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit
Visserijwet 1963
Warmtewet
Warmtebesluit
Warmteregeling

Verkeer en vervoer (*)**Belastingen**

Algemene wet inzake Rijksbelastingen
Fiscale vereenvoudigingswet 2010
Fiscale vereenvoudigingswet 2017
Invorderingswet 1990
Kostenwet invordering rijksbelastingen
Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen
Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen

Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994
Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
Waterschapswet
Waterschapsbesluit
Waterwet
Waterbesluit
Waterregeling
Wet bronbelasting 2021
Wet op de internationale bijstandverlening bij de heffing van belastingen
Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Wet waardering onroerende zaken
Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012
Financiën
Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden
Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968
Wet op de Omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag
Wet belastingen op milieugrondslag
Wet financiering decentrale overheden (FiDO)
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden
Wet houdbare overheidsfinanciën
Wet inkomstenbelasting 2001
Wet op de accijns
Wet op de belastingen van rechtsverkeer
Wet terugvordering staatssteun
Personeel en organisatie
Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
CAO Werken voor Waterschappen
Wet Arbeid en Zorg (WAZ)
Pensioenreglement ABP 2021
Pensioenwet 2017
Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965
Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001
Werkloosheidswet
Wet arbeid en vreemdelingen
Wet DBA
Wet financiering sociale verzekeringen
Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel
Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
Wet op de loonbelasting 1964
Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
Wet structuur uitvoerorganisatie werk en inkomen
Wet verbetering poortwachter
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
Ziektewet
Zorgverzekeringswet
Archief
Inkoop en aanbestedingen

Aanbestedingsbesluit
Aanbestedingswet 2012
Subsidies
Regeling bijzondere subsidies waterkeren en water beheren
Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014
Subsidieregeling ESF 2007-2013 (herzien)
Provinciaal
Algemeen
Omgevingsverordening Zuid-Holland
Subsidies
Subsidieregeling fietsprojecten Zuid-Holland 2013
Uitvoeringsregeling brede doeluitkering verkeer en vervoer 2013
subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017
Uitvoeringsregeling POP-3
Subsidieregeling cofinanciering EFRO Zuid-Holland
Gemeentelijk
Tijdelijke subsidieverordening MRDH 2015
Regelgeving waterschap Hollandse Delta
Algemeen, bestuur
Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers waterschap Hollandse Delta 2020
Verordening op de fractieondersteuning 2016
Besluit benoemen leden Awb hoor- en adviescommissie
Verordening bestuursrechtelijke geldschulden
Nadeelcompensatie
Verordening schadevergoeding bij rechtmatig overheidshandelen 2018
Keur
Keur waterschap Hollandse Delta 2014
Lozingen
Belastingen
Verordening verontreinigingsheffing waterschap Hollandse Delta 2022
Verordening op de watersysteemheffing waterschap Hollandse Delta 2022
Verordening zuiveringsheffing waterschap Hollandse Delta 2022
Verordening op de wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2022
Verordening kwijschelding waterschap Hollandse Delta
Legesverordening waterschap Hollandse Delta 2012
Financiën
Controleverordening waterschap Hollandse Delta 2009
Verordening Beleid- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014
Treasurystatuut 2018
Regeling budgetbeheer 2019
Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2018
Beleidsnota activeren, waarderen en afschrijven
Beleidsnota reserves en voorzieningen
Subsidies
Stimuleringsregeling Ruimtelijke adaptatie Hollandse Delta 2021
Inkoop en aanbesteding
Archief
Personeel
Sociaal Statuut
CAO Werken voor Waterschappen

Inventarisatie wet- en regelgeving waterschappen

Nr.	Wet- en regelgeving extern
A	Europees
1	Algemene verordening gegevensbescherming (verordening EU 2016/679)
2	Biociden verordening (verordening 528/2012)
3	Biodiversiteitsverdrag - 21993A1213(01)
4	De-minimisverordening (verordening (EU) Nr. 1407/2013)
5	Drinkwaterrichtlijn (Richtlijn 98/83)
6	Drinkwaterrichtlijn (Richtlijn 2020/2184)
7	EU 2020-Strategie
8	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
9	Europese afvalstoffenlijst (Eural) Beschikking nr.2014/955/EU)
10	Europese Energie-Efficiëncyrichtlijn (EED) (Richtlijn 2012/27 EU)
11	Europese pesticiden (Richtlijn 2009/128/EG)
12	EU-Verordening Invasieve Uitheemse Soorten (IUS) Verordening (EU) 2016/2031
13	Grondwaterrichtlijn (Richtlijn 2006/118/EG)
14	Haags verdrag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict (UNESCO-verdrag 1954)
15	Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EG)
16	INTERREG-Europe
17	INTERREG-programma North Sea Region (NSR)
18	INTERREG-programma North West Europe (NWE)
19	Kaderrichtlijn afvalstoffen (Richtlijn 2008/98/EG)
20	Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/EG)
21	Machinerichtlijn (Richtlijn 2006/42/EG)
22	MER-richtlijnen
23	MKB Landbouwwijzigingsverordening (verordening EU Nr. 702/2014)
24	Nitraatrichtlijn (Richtlijn 91/676)
25	Projectstimuleringsregeling Interreg V
26	Regeling co-financiering Interreg IIIA
27	Richtlijn (EU) 2020/2184 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking)
28	Regeling Europese EZ-subsidies
29	Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (m.i.v. 18 april 2014)
30	Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (m.i.v. 18 april 2014)
31	Richtlijn 2016/2102 : Toegankelijkheid websites (EN301549 en WCAG2.1)
32	Richtlijn betreffende de Milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (Richtlijn 2011/92/EU)
33	Richtlijn industriële emissies (Richtlijn 2010/75/EG)
34	Richtlijn overstromingsrisico's (Richtlijn 2007/60/EG)
35	Richtlijn prioritair stoffen (Richtlijn 2013/39/EU)
36	Richtlijn Stedelijk afvalwater (Richtlijn 91/271)
37	Subsidieregeling ESF 2014-2020
38	Uitvoeringswet Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)
39	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
40	Verdrag van Aarhus
41	Verdrag van Malta (oudheidkundige bodemschatten)
42	Verdrag van Wenen

43	Verordening (EG) Nr. 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen
44	Verordening betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten (verordening EU Nr. 1143/2014)
45	Verordening betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (Verordening (EU) Nr. 910/2014) - eIDAS
46	Verordening betreffende het Europees Sociaal Fonds (verordening EG Nr. 1304/2013) - ESF
47	Verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (verordening EG nr. 1907/2006)
48	Vogelrichtlijn (Richtlijn 2009/147/EG)
49	Wildklemverordening (Verordening EEG nr. 3254/91)
50	Zwemwaternrichtlijn (Richtlijn 2006/7/EG)
B	Nationaal
B.1	Algemeen
51	Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
52	Bekendmakingswet
53	Algemene termijnenwet
54	Algemene wet bestuursrecht
55	Beleidsregel toepassing en beoordeling lozingseisen rijkswateren
56	Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar
57	Belemmeringenwet privaatrecht
58	Besluit Inspire
59	Besluit proceskosten bestuursrecht
60	Besluit tarieven openbaarheid van bestuur
61	Burgerlijk wetboek
62	Databankenwet
63	Dienstenbesluit centraal loket
64	Dienstenwet
65	Grondwet
66	Implementatiewet EG-richtlijn infrastructuur ruimtelijke informatie; Wet Inspire
67	Mededingingswet
68	Pachtprijzenbesluit 2007
69	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
70	Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
71	Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
72	Uitvoeringsbesluit Wet normering topinkomens
73	Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming
74	Circulaire verrekenen neveninkomsten politieke ambtsdragers
75	Warenwet
76	Waterstaatswet 1900
77	Wet algemene bepalingen burgerservicenummer
78	Wet basisregistratie grootschalige topografie
79	Wet Basisregistratie Personen
80	Wet basisregistraties adressen en gebouwen
81	Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO)
82	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)
83	Wet hergebruik van overheidsinformatie
84	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
85	Wet normering topinkomens
86	Wet open overheid
87	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (geldt in geval van digitaal procederen)
88	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (geldt in geval van niet-digitaal procederen)
B.2	Ruimtelijk (bestuurs)recht
89	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
90	Besluit Erfgoedwet archeologie
91	Besluit informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken

92	Besluit ruimtelijke ordening
93	Crisis en herstelwet
94	Erfgoedwet
95	Omgevingswet
96	Omgevingsbesluit
97	Besluit activiteiten leefomgeving
98	Besluit bouwwerken leefomgeving
99	Besluit kwaliteit leefomgeving
100	Omgevingsregeling
101	Onteiningswet
102	Regeling algemene regels ruimtelijke ordening
103	Regeling informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
104	Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2017
105	Structuurvisie Infrastructuur en ruimte (SVIR)
106	Structuurvisie ondergrond (STRONG)
107	Wet beheer rijkswaterstaatswerken
108	Wet gemeenschappelijke regelingen
109	Wet ruimtelijke ordening
110	Wet uitvoering Verdrag van Aarhus
B.3	Milieu / Natuur
111	Activiteitenbesluit milieubeheer
112	Besluit bodemkwaliteit
113	Besluit energieprestatie gebouwen
114	Besluit gebruik meststoffen
115	Besluit Inzamelen Afvalstoffen
116	Besluit lozen buiten inrichtingen
117	Besluit lozing afvalwater huishoudens
118	Besluit Milieueffectrapportage
119	Besluit Natuurbescherming
120	Besluit vaststelling monitoringsprogramma Kaderrichtlijn water
121	Besluit vervuilingsswaarde ingenomen water 2009
122	Catalogus Groenblauwe Diensten 2018
123	Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020
124	Gebouwde omgeving en de Wet natuurbescherming
125	Infiltratiebesluit bodembescherming
126	Kaderwet subsidies Infrastructuur en Milieu (I en M)
127	Klimaatwet
128	Landelijk Afval Beheerplan (LAP3)
129	Meststoffenwet
130	Programma Aanpak Stikstof (PAS)
131	Regeling bodemkwaliteit
132	Regeling energieprestatie gebouwen
133	Regeling Europese afvalstoffenlijst
134	Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit
135	Regeling lozen buiten inrichtingen
136	Regeling Natuurbescherming
137	Reglement voor de binnenvisserij 1985
138	Spoedwet aanpak stikstof
139	Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie
140	Uitvoeringsregeling Meststoffenwet
141	Uitvoeringsregeling visserij
142	Visserijwet 1963
143	Warmtebesluit
144	Warmteregeling
145	Warmtewet
146	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
147	Wet Inrichting Landelijk Gebied
148	Wet Milieubeheer
149	Wet Natuurbescherming

150	Wet vervoer gevaarlijke stoffen
B.4	Verkeer en vervoer (**) (**) alleen relevant voor zover het waterschap taak heeft als wegbeheerder en/of vaarwegbeheerder.
151	Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer (BABS)
152	Binnenvaartpolitiereglement
153	Binnenvaartwet
154	Kaderwet subsidies Verkeer en Waterstaat
155	Scheepvaartverkeerswet
156	Wegenverkeerswet 1994
157	Wegenwet
158	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
159	Wet BDU verkeer en vervoer
160	Wet Mobiliteitsfonds
161	Wrakkenwet
B.5	Belastingen
162	Algemene wet inzake Rijksbelastingen
163	Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
164	Faillissementswet
165	Fiscale vereenvoudigingswet 2010
166	Fiscale vereenvoudigingswet 2017
167	Invorderingswet 1990
168	Kadasterwet
169	Kostenwet invordering rijksbelastingen
170	Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen
171	Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen
172	Regeling wijziging berekeningsmethode daggeldrente schatkistbankieren decentrale overheden 2019
173	Uitvoeringsbeschikking vennootschapsbelasting 1971
174	Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
175	Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971
176	Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994
177	Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990
178	Uitvoeringsregeling Kadasterwet 1994
179	Waterbesluit
180	Waterregeling
181	Waterschapsbesluit
182	Waterschapswet
183	Waterwet
184	Wet bronbelasting 2021
185	Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen
186	Wet op de vennootschapsbelasting 1969
187	Wet op het BTW-compensatiefonds
188	Wet Waardering Onroerende Zaken
189	Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012
B.6	Financiën
190	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden
191	Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen
192	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
193	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
194	Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968
195	Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag
196	Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968
197	Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag
198	Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden
199	Waterschapswet
200	Wet belastingen op milieugrondslag
201	Wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO)
202	Wet houdbare overheidsfinanciën
203	Wet inkomstenbelastingen 2001
204	Wet op de accijns
205	Wet op de belastingen van rechtsverkeer
206	Wet op de Omzetbelasting

207	Wet terugvordering staatssteun
B.7	Personeel en organisatie
208	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
209	Algemene wet gelijke behandeling
210	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
211	Ambtenarenwet 2017
212	Arbeidsomstandighedenbesluit
213	Arbeidsomstandighedenregeling
214	Arbeidsomstandighedenwet
215	Arbeidstijdenbesluit
216	Arbeidstijdenwet
217	CAO Werken voor Waterschappen 2021
218	Wet Arbeid en Zorg (WAZ)
219	Wet invoering Extra Geboorteverlof (WIEG)
220	Participatiewet
221	Pensioenreglement ABP 2021
222	Pensioenreglement ABP 2022
223	Pensioenwet
224	Sectorale Arbeidsvoorwaarden Waterschapspersoneel
225	Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965
226	Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011
227	Vreemdelingenwet 2000
228	Werkloosheidswet
229	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs
230	Wet arbeid vreemdelingen
231	Wet Arbeid en Zorg
232	Wet DBA
233	Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties
234	Wet financiering sociale verzekeringen
235	Wet flexibel werken
236	Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel
237	Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag
238	Wet modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden
239	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
240	Wet op de identificatieplicht
241	Wet op de loonbelasting 1964
242	Wet op de medische keuringen
243	Wet op de Ondernemingsraden
244	Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
245	Wet sociale werkvoorziening
246	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
247	Wet tegemoetkomingen loondomein
248	Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR
249	Wet verbetering poortwachter
250	Wet verhoging AOW en pensioenrichtleeftijd
251	Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen
252	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
253	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
254	Wet werk en zekerheid
255	Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd
256	Ziektewet
257	Zorgverzekeringswet
B.8	Archief
258	Archiefbesluit 1995
259	Archiefregeling 2009
260	Archiefwet 1995

261	Auteurswet
262	Besluit vertrouwensdiensten
263	Burgerlijk wetboek
264	Wet Elektronische handtekeningen
B.9	Inkoop en aanbestedingen
265	Aanbestedingsbesluit
266	Gids Proportionaliteit
267	Aanbestedingswet 2012
268	Richtsnoeren Leveringen en Diensten
B.10	Subsidies
269	Kaderwet subsidies Verkeer en Waterstaat
270	Regeling bijzondere subsidies waterkeren en waterbeheren
271	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027
272	Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014
273	Subsidieregeling ESF 2007-2013 (herzien)
B.11	Overig
274	Kiesbesluit
275	Kieswet
B.12	Privacy/informatiebeveiliging (nieuw)
276	Wet politiegegevens
277	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
278	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)
279	BIWA - Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen
280	Telecommunicatiewet (Cookiewet)
281	IEC 62443: Cyber security voor Industrial Automation and Control Systems (i.v.m. procesautomatisering binnen Waternet)
282	Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen
283	wet open overheid

legenda: **toegevoegd**
gewijzigd
verwijderd

versie aug 2022

Financieel	Opmerkingen
NF	de geldende geconsolideerde versie is van 04-05-2016
NF	de meest actuele versie is van 15-4-2022
NF	Bronpublicatie: 05-06-1992, Trb. 1993, 54 inwerkingtreding: 29-12-1993
F	geldt tot 31 december 2023; artt. 1, 3-5; de geldende geconsolideerde versie is van 27-07-2020
NF	gaat vervallen op 13-1-2023
NF	is in december 2020 aangenomen. Deze nieuwe Drinkwaterrichtlijn stelt aanvullende eisen met betrekking tot veiligheid, duurzaamheid en toegankelijkheid. Ook is de nieuwe Richtlijn beter afgestemd op de Kaderrichtlijn Water. De nieuwe Drinkwaterrichtlijn moet uiterlijk op 12 januari 2023 in nationale wetgeving zijn omgezet. Op dat moment vervalt Drinkwaterrichtlijn 98/83, die tot dan blijft gelden.
NF	vastgesteld op 17-6-2010 o.b.v. voorstel COM(2010)2020
NF	
NF	gewijzigd bij beschikking 2014/955/EU
NF	nr richtlijn toegevoegd; de meest actuele versie is van 1-1-2021
NF	de meest actuele versie is van 26-7-2019
NF	nr verordening toegevoegd; geconsolideerde versie is van 14-12-2019
NF	Huidige geconsolideerde versie: 11/07/2014
NF	Eerbiediging van culturele goederen: partijen verbinden zich de culturele goederen (o.a. archiefbescheiden) te eerbiedigen door zich te onthouden van ieder gebruik van deze goederen die deze goederen aan vernietiging of beschadiging zouden kunnen blootstellen in geval van een gewapend conflict en door zich te onthouden van iedere tegen zulke goederen gerichte vijandelijke daad
NF	Huidige geconsolideerde versie: 01/07/2013
F	divers; webadres gewijzigd in: https://interregeurope.eu/
F	divers; http://www.northsearegion.eu/
F	divers; http://www.nweurope.eu/
NF	in 2018 gewijzigd door de Europese Richtlijn 2018/851/EU; Huidige geconsolideerde versie: 05/07/2018
NF	De KRW is uit 2000. Huidige geconsolideerde versie: 20/11/2014
NF	Huidige geconsolideerde versie: 26/07/2019
NF	Er zijn twee MER-richtlijnen: 2011/92/EU voor projecten (Huidige geconsolideerde versie: 15/05/2014) en 2001/42/EG voor plannen (27/06/2001)
F	artikelen 4 en 14; de meest actuele versie is van 20-10-2020
NF	Huidige geconsolideerde versie: 11/12/2008
F	artikelen 3 en 10; regeling is per 1-5-2020 vervallen
F	artikel 3
NF	toegevoegd in 2021
F	vervangt Uitvoeringsregeling EFRO programmaperiode 2014–2020 die is vervallen per 01-07-2015
F	Regeling toegevoegd met bijbehorende artikelen.; de huidige geconsolideerde versie: 01/01/2022
F	Regeling toegevoegd met bijbehorende artikelen.; de meest actuele versie van de richtlijn is van 1-1-2020
NF	
NF	
NF	Opvolger van de IPPC-richtlijn; rectificatie 19/06/2012
NF	
NF	
NF	Huidige geconsolideerde versie: 01/01/2014
F	artikelen 4, 11 t/m 13; sinds 2018 is de regeling verschillende keren deels gewijzigd; de recentste wijziging dateert van 24-4-2021
NF	artikelen 6 t/m 10; gewijzigd per 1/1/2019: de recentste wijziging dateert van 3-3-2021
F	art. 107, 108 en 109 (staatssteun)
NF	Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, Aarhus, 25-06-1998
NF	Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), Valletta, 16-01-1992; gewijzigd per 12-12-2007
NF	Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer, Wenen, 18-04-1961; wijziging per 07-10-1984

NF	de laatste geconsolideerde versie is van 27-03-2021
NF	de laatste geconsolideerde versie is van 14-12-2019
NF	Inwerkinggetreden m.i.v. 29-09-2016. Er geldt een overgangstermijn van twee jaar.
NF	nieuwe versie uit 2013
NF	de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 01-05-2022
NF	de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 26-06-2019
NF	
NF	de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 01-01-2014
NF	
NF	Nieuwe wet inwerking getreden mei 2022
NF	
F	artikelen 5:25, 5:31d t/m 5:39, titel 4.2 (subsidies) en 4.4 (bestuurlijke geldschulden) van hoofdstuk 4
NF	
NF	Nieuwe regeling per 1-7-2022 in werking getreden
NF	
NF	
F	art. 2
F	
F	arbeidsovereenkomsten/aansprakelijkstellingen
NF	
NF	
NF	
NF	
F	artikelen 6, 24, 25g t/m 25m, 56, 57
F	
F	hoofdstuk 4
F	hoofdstuk 4
F	
F	gewijzigde regeling per 1 juni 2022
NF	m.i.v. 25-05-2018
F	
NF	
NF	
NF	
NF	
F	
NF	gewijzigd met ingang van 1 mei 2022. Deze wet brengt wijzigingen aan in de Wet Basisregistratie Ondergrond. Dat wetsvoorstel regelt de instelling van een basisregistratie met gegevens over de ondergrond. Het gaat deels om gegevens over de fysieke werkelijkheid, onder meer afkomstig uit proefboringen en verkenningen, deels om administratief-juridische gegevens over vergunningen en meldingen die recht geven om delfstoffen of aardwarmte te winnen of stoffen op te slaan.
NF	gewijzigd met ingang van 1 mei 2022. de bevoegdheden tot informatiedeling tussen het Landelijk Bureau Bibo en bestuursorganen en tussen bestuursorganen is verruimd.
NF	
NF	
F	
NF	Was Wet openbaarheid van bestuur
NF	gericht op digitaal procederen, in werking getreden per 1 juli 2022.
NF	Vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht.
NF	Wet gewijzigd in verband met vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht (Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht)
NF	
NF	
NF	

F	art. 6.1.3.7
NF	
NF	
F	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23. art. 10.29, 13.5
F	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23. art. 8.1, 8.2, 8.4, 8.10, 8.11, 8.13, 8.14, 8.16 - 8.18, 8.20,
NF	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.
NF	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.
NF	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.
F	Verwachte inwerkingtreding 1/1/23. art. 13.2 - 13.9
F	
NF	
NF	
NF	
NF	
NF	Deels opgegaan in de Waterwet
NF	Let op: bij deelname aan gemeenschappelijke regelingen, dan wel Financieel (F).
F	art. 6.1
NF	
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2020
NF	is gewijzigd per 18-12-2019
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2016
F	Van niet financieel (NF) naar Financieel (F) en relevante artikelen toegevoegd.; is op 1-1-2019 en 1-1-2020 gewijzigd art. 55, 57-59, 62 verwijderd omdat deze wet maar 12 artikelen kent. 14-7-2022: wijziging besluit per 29 december 2020
NF	
NF	
NF	
NF	14-7-2022: wijziging 18-12-2020
NF	laatste wijziging: 01-01-2022
NF	
F	art. 2, 3 en 4
NF	Organisatie: IPO, VNG, UvW geldend van 26 oktober 2018
NF	Organisatie: VNG
NF	
NF	
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2015
NF	laatste wijziging: 02-03-2022
NF	
NF	laatste wijziging: 30-04-2022
NF	vervallen per 29 mei 2019
NF	Geldend van 01-01-2022
NF	
NF	laatste wijziging 16-10-2021
F	artikelen in § 7
NF	
NF	laatste wijziging: 13-01-2022
NF	laatste wijziging 01-07-2019
NF	Regeling materieel uitgewerkt
NF	
F	
NF	laatste wijziging 01-10-2022
F	art. 56; wet is per 1-1-2019 gewijzigd
F	artikelen in § 2
F	artikelen in § 2
F	artikelen 2, 3a, 3d, 4a, 5, 5a, 6, 8, 8a, 18, 20; laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-10-2020
NF	
NF	
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2020
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

NF	
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-05-2011
NF	
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 28-07-2018
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-11-2009
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020
NF	Hoofdstuk VIII, laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-12-2020
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2017
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2018
NF	niet voor 2020 ! : inwerkingtreding per 1-7-2021
NF	laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2016
F	art. 20, 67a
F	art. 2 t/m 4
NF	Naam gecorrigeerd.
F	art. XXVa
F	art. VII en X
F	art. 36a, 63b, 63c, 64, 65 en 66
NF	Waterschappen passen deze wet niet toe.
F	art. 2 t/m 4
F	artikelen 1 en 1a
F	art. 1 t/m 4
F	Dit is slechts een wijziging geweest van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en hoort daarom niet thuis in het Normenkader.
NF	
F	
	art. 2 t/m 6
NF	
F	art. 27 en 31
F	art. 7, 27 t/m 28a. Toegevoegd art. 28abis
NF	Waterschappen passen deze wet niet toe.
F	art. 7.1 en 7.2
F	artikelen hoofdstuk 7
F	art. 6.1 t/m 6.17
F	art. 110 t/m 147
F	art. 7.1 t/m 7.26
F	Toegevoegd art. 2.1
F	art. 34a
F	art. 2, lid 1, onder g en 7
F	Deze wet is niet van toepassing op waterschappen (wel op provincies en gemeenten).
F	Hoofdstukken III en IV
F	
	art. 6, 40 en 46
F	art. 1 t/m 3
F	art. 4, 8, 9 t/m 11
F	art. 2 lid 3 en 7 lid 2
F	art. 2 t/m 4
F	art. 3 en 7
F	art. 4, 5, 11a en 22
F	art. 5
F	art. 6
F	art. 1 t/m 3
F	art. 98 t/m 109c
F	art. 22 t/m 31 en 47 t/m 71
F	art. 1 t/m 6 en 8
F	art. 3, 6 en 7
F	art. 2.1 en 3.1
F	art. 1
F	art. 15 lid 1 sub c
F	art. 1 en 7

F	art. 3 en 7; treedt in werking op 01-07-2018
F	hoofdstuk 3, 5, 6, 10 t/m 12; Invoering Partnerpensioen
NF	wijziging 2015, "enkele-feitconstructie".
F	art. 40 en 41
NF	
NF	
NF	
NF	
NF	
NF	
F	versie 14-12-2021
F	wordt per 2/8/2022 uitgebreid met betaald ouderschapsverlof
NF	
NF	
F	hoofdstuk 15; pensioenreglement 2021 geldig vanaf 1-7-2021
F	geldig vanaf 1-7-2022
F	art. 15, Per 1 januari 2015, Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen; uiterlijk per 1-1-2023 treedt nieuwe pensioenwet in werking; De juiste naam is 'Pensioenwet'. Jaartal 2017 dus verwijderd.
F	vervallen per 1-1-2020 ivm CAO Werken voor Waterschappen
F	hoofdstuk 3 is vervallen door vernummering / hoofdstuk 4 betreft pensioenregelingen
F	de oude regeling uit 2001 is in 2011 vervangen
NF	
F	Zie Wet werk en zekerheid
NF	
F	Paragraaf IV
NF	Verwijderen. Wordt al genoemd in regel 217
F	Verwijderen. Wordt genoemd in regel 230
NF	
F	art. 6 t/m 12, 16 t/m 56
NF	
F	art. 6
F	art. 7, 8, 12, 14, 15 t/m 18, 18b
NF	
NF	Art 1, Art 2a, Art 10a, Art 12 c
NF	
F	hoofdstuk II, IIB, IIC, III, IV, VB; Belastingplan 2015
NF	
NF	
F	art. 2 t/m 5, 13 t/m 20, 23 t/m 28, 31 t/m 34, 40, 43/citeertitel aangepast: Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
NF	
F	hoofdstuk 8
NF	citeertitel gecorrigeerd
NF	Uitstel april 2016!/verwijderd: dit is een wijzigingswet; vervallen is nu de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties
F	Zie Wet werk en zekerheid
NF	Is een wijzigingswet
F	art. 3 t./m 6, 30a, 31, 33, 34
F	citeertitel gecorrigeerd
F	art. 15, 23 t/m 26, 36, 37, 82 t/m 86, 91, 96, 134
NF	
NF	
F	Zie Wet modernisering ziektewet
F	hoofdstuk 5; AWBZ vervalt, per 2015 Wet Langdurige zorg.
NF	
NF	
NF	

NF	art.12 t/m 14: Openbaar maken en verveelvoudigen art. 15 t/m 25a: Beperkingen van het auteursrecht/uitzonderingen op de inbreuk van auteursrecht (o.a. verveelvoudiging door bibliotheken, musea of archieven (art.16n), verveelvoudiging voor studie- of onderwijsdoeleinden, reprografisch verveelvoudigen met betaling reprorecht)
NF F/NF	Opvolger van het Besluit Elektronische handtekeningen Bk2: art 10, lid 1 en 3 Bewaartermijn voor financiële stukken van 7 jaar, geldend voor het bestuur van een rechtspersoon. Bewaarplicht is van toepassing op privaatrechtelijke rechtspersonen, maar kan evengoed als richtlijn dienen bij het bepalen van de vernietigingstermijnen van overheidsarchieven Bk2: art. 24 Bewaarplicht voor financiële stukken, geldend voor een ontbonden rechtspersoon Bk2: art. 61 Bewaarplicht van 10 jaar voor geschriften m.b.t. het aanvragen van een lidmaatschap van een coöperatie Bk2: art. 394, lid 6 Bewaarplicht van 7 jaar voor bescheiden m.b.t. de openbaarmaking van de jaarrekening van de rechtspersoon Bk 3: art. 52, 306 t/m 311 Verjaringstermijnen voor rechtsvorderingen (indirecte bewaarplicht van (archief)bescheiden: uit wet- en regelgeving wordt het bewaren van specifieke gegevens verondersteld Bk3: art. 15a t/m 15f Elektronisch vermogensrechtelijk rechtsverkeer, o.a. de rechtsgeldigheid van de elektronische handtekening. Zie ook de wet elektronische handtekeningen Bk 6: art. 191 Verjaringstermijn voor rechtsvorderingen bij productaansprakelijkheid; termijn waarop recht op schadevergoeding komt te vervallen (indirecte bewaarplicht voor archiefbescheiden) Bk 7: art. 454 t/m 458 Medisch patiëntendossier (bewaartermijn van bescheiden behorende tot het patiëntendossier)
NF	
F	is per 18-4-2019, 1-7-2020 en 1-1-2022 gewijzigd
NF	is per 1-1-2022 gewijzigd. (Bindende) richtsnoeren voor het redelijke toepassen van het proportionaliteitsbeginsel in het aanbestedingsproces.
F	afdeling 2.1.1 en 2.1.2; wet is per 2 maart 2022 gewijzigd: NB stond vermeld als Aanbestedingswet 2016
NF	(*) document bevat een stappenplan voor de verschillende aanbestedingsprocedures. Is niet bindend, bestaat uit handreikingen.
NF	toegevoegd vanwege art.2 en art. 3
F	artikelen 2 t/m 12
F	Toegevoegd vanwege artikel 14, lid 2
F	artikelen 2 t/m 27
F	art. 4, 12 t/m 14; is vervallen in 2021
	verplaatsen naar Algemeen (Nynke)
NF	is per 22-2-2019 gewijzigd
NF	is per 22-2-2019 en 1-7-2020 gewijzigd
NF	privacy tav in dienst zijnde BOA's laatste wijziging 01-01-2020
NF	Financieel in relatie tot opleggen geldboete
NF	Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht.
NF	In 2019 opgevolgd door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.
NF	
NF	Aanvulling op ISO-normen tav procesautomatisering
NF	
NF	

data

Verwijderd	Naam	F/NF
124	Gebouwde omgeving en de Wet natuurbescherming	NF
130	Programma Aanpak Stikstof (PAS)	NF
138	Spoedwet aanpak stikstof	NF
168	Kadasterwet	NF
172	Regeling wijziging berekeningsmethode daggeldrente schatkistbankieren decentrale overheden 2019	F
178	Uitvoeringsregeling Kadasterwet 1994	NF
187	Wet op het BTW-compensatiefonds	F
224	Sectorale Arbeidsvoorwaarden Waterschapspersoneel	F
231	Wet Arbeid en Zorg	NF
232	Wet DBA	F
248	Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR	NF
273	Subsidieregeling ESF 2007-2013 (herzien)	F
Wijzigingen		
1	Algemene verordening gegevensbescherming (verordening EU 2016/679)	NF
2	Biociden verordening (verordening 528/2012)	NF
3	Biodiversiteitsverdrag - 21993A1213(01)	NF
4	De-minimisverordening (verordening (EU) Nr. 1407/2013)	F
13	Grondwaterrichtlijn (Richtlijn 2006/118/EG)	NF
15	Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EG)	NF
16	INTERREG-Europe	F
19	Kaderrichtlijn afvalstoffen (Richtlijn 2008/98/EG)	NF
20	Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60/EG)	NF
22	MER-richtlijnen	NF
29	Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (m.i.v. 18 april 2014)	F
36	Richtlijn Stedelijk afvalwater (Richtlijn 91/271)	NF
38	Uitvoeringswet Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)	NF
41	Verdrag van Malta (oudheidkundige bodemschatten)	NF
42	Verdrag van Wenen	NF
47	Verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (verordening EG nr. 1907/2006)	NF
48	Vogelrichtlijn (Richtlijn 2009/147/EG)	NF
50	Zwemwaterrichtlijn (Richtlijn 2006/7/EG)	NF
72	Uitvoeringsbesluit Wet normering topinkomens	F
81	Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO)	NF
82	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)	NF
86	Wet open overheid	NF
87	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (geldt in geval van digitaal procederen)	NF
88	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (geldt in geval van niet-digitaal procederen)	NF

114	Besluit gebruik meststoffen	F
118	Besluit Milieueffectrapportage	NF
119	Besluit Natuurbescherming	NF
126	Kaderwet subsidies Infrastructuur en Milieu (I en M)	NF
127	Klimaatwet	NF
129	Meststoffenwet	NF
136	Regeling Natuurbescherming	NF
177	Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	F
184	Wet bronbelasting 2021	F
208	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers	F
217	CAO Werken voor Waterschappen 2021	F
218	Wet Arbeid en Zorg (WAZ)	F
223	Pensioenwet	F
226	Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011	F
244	Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekering	F
247	Wet tegemoetkomingen loondomein	NF
250	Wet verhoging AOW en pensioenrichtleeftijd	NF
252	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten	F
265	Aanbestedingsbesluit	F
267	Aanbestedingswet 2012	F
Toegevoegd		
6	Drinkwaterrichtlijn (Richtlijn 2020/2184)	NF
28	Regeling Europese EZ-subsidies	F
52	Bekendmakingswet	NF
56	Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar	NF
96	Omgevingsbesluit	F
97	Besluit activiteiten leefomgeving	NF
98	Besluit bouwwerken leefomgeving	NF
99	Besluit kwaliteit leefomgeving	NF
100	Omgevingsregeling	F
131	Regeling bodemkwaliteit	NF
147	Wet Inrichting Landelijk Gebied	NF
222	Pensioenreglement ABP 2022	F
266	Gids Proportionaliteit	NF
271	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	F
276	Wet politiegegevens	NF
277	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	NF
280	Telecommunicatiewet (Cookiewet)	NF
282	Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen	NF
283	wet open overheid	NF

Toelichting

vervallen per 29 mei 2019

Regeling materieel uitgewerkt

Waterschappen passen deze wet niet toe.

Dit is slechts een wijziging geweest van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en hoort daarom niet thuis in het Normenkader.

Waterschappen passen deze wet niet toe.

Deze wet is niet van toepassing op waterschappen (wel op provincies en gemeenten).

vervallen per 1-1-2020 ivm CAO Werken voor Waterschappen

Verwijderen. Wordt al genoemd in regel 217

Verwijderen. Wordt genoemd in regel 230

Uitstel april 2016!/verwijderd: dit is een wijzigingswet;

vervallen is nu de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties

art. 4, 12 t/m 14; is vervallen in 2021

de geldende geconsolideerde versie is van 04-05-2016

de meest actuele versie is van 15-4-2022

Bronpublicatie: 05-06-1992, Trb. 1993, 54 inwerkingtreding: 29-12-1993

geldt tot 31 december 2023; artt. 1, 3-5; de geldende geconsolideerde versie is van 27-07-2020

Huidige geconsolideerde versie: 11/07/2014

Huidige geconsolideerde versie: 01/07/2013

divers; webadres gewijzigd in: <https://interregeurope.eu/>
in 2018 gewijzigd door de Europese Richtlijn 2018/851/EU; Huidige geconsolideerde versie: 05/07/2018

De KRW is uit 2000. Huidige geconsolideerde versie: 20/11/2014

Er zijn twee MER-richtlijnen: 2011/92/EU voor projecten (Huidige geconsolideerde versie: 15/05/2014) en 2001/42/EG voor plannen (27/06/2001)

Regeling toegevoegd met bijbehorende artikelen.; de huidige geconsolideerde versie: 01/01/2022

Huidige geconsolideerde versie: 01/01/2014

artikelen 6 t/m 10; gewijzigd per 1/1/2019: de recentste wijziging dateert van 3-3-2021

Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), Valletta, 16-01-1992; gewijzigd per 12-12-2007

Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer, Wenen, 18-04-1961; wijziging per 07-10-1984

de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 01-05-2022

de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 26-06-2019

de laatste gewijzigde geconsolideerde versie is van 01-01-2014

gewijzigde regeling per 1 juni 2022

gewijzigd met ingang van 1 mei 2022. Deze wet brengt wijzigingen aan in de Wet Basisregistratie Ondergrond. Dat wetsvoorstel regelt de instelling van een basisregistratie met gegevens over de ondergrond. Het gaat deels om gegevens over de fysieke werkelijkheid, onder meer afkomstig uit proefboringen en verkenningen, deels om administratief-juridische gegevens over vergunningen en meldingen die recht geven om delfstoffen of aardwarmte te winnen of stoffen op te slaan.

gewijzigd met ingang van 1 mei 2022. de bevoegdheden tot informatiedeling tussen het Landelijk Bureau Bibo en bestuursorganen en tussen bestuursorganen is verruimd.

Was Wet openbaarheid van bestuur

gericht op digitaal procederen, in werking getreden per 1 juli 2022.

Vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht.

Wet gewijzigd in verband met vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht (Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht)

Van niet financieel (NF) naar Financieel (F) en relevante artikelen toegevoegd.; is op 1-1-2019 en 1-1-2020 gewijzigd
art. 55, 57-59, 62 verwijderd omdat deze wet maar 12 artikelen kent.

14-7-2022: wijziging besluit per 29 december 2020

14-7-2022: wijziging 18-12-2020

laatste wijziging: 01-01-2022

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2015

laatste wijziging: 02-03-2022

laatste wijziging: 30-04-2022

laatste wijziging: 13-01-2022

art. 7, 27 t/m 28a. Toegevoegd art. 28abis

Toegevoegd art. 2.1

hoofdstuk 3, 5, 6, 10 t/m 12; Invoering Partnerpensioen

versie 14-12-2021

wordt per 2/8/2022 uitgebreid met betaald ouderschapsverlof

art. 15, Per 1 januari 2015, Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen; uiterlijk per 1-1-2023 treedt nieuwe pensioenwet in werking; De juiste naam is 'Pensioenwet'. Jaartal 2017 dus verwijderd.

de oude regeling uit 2001 is in 2011 vervangen

art. 2 t/m 5, 13 t/m 20, 23 t/m 28, 31 t/m 34, 40, 43/citeertitel

aangepast: Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen

citeertitel gecorrigeerd

Is een wijzigingswet

citeertitel gecorrigeerd

is per 18-4-2019, 1-7-2020 en 1-1-2022 gewijzigd

afdeling 2.1.1 en 2.1.2; wet is per 2 maart 2022 gewijzigd: NB stond vermeld als Aanbestedingswet 2016

is in december 2020 aangenomen. Deze nieuwe Drinkwaterrichtlijn stelt aanvullende eisen met betrekking tot veiligheid, duurzaamheid en toegankelijkheid. Ook is de nieuwe Richtlijn beter afgestemd op de Kaderrichtlijn Water. De nieuwe Drinkwaterrichtlijn moet uiterlijk op 12 januari 2023 in nationale wetgeving zijn omgezet. Op dat moment vervalt Drinkwaterrichtlijn 98/83, die tot dan blijft gelden.

vervangt Uitvoeringsregeling EFRO programmaperiode 2014-2020 die is vervallen per 01-07-2015

Nieuwe wet inwerking getreden mei 2022

Nieuwe regeling per 1-7-2022 in werking getreden

Verwachte inwerkingtreding 1/1/23. art. 8.1, 8.2, 8.4, 8.10, 8.11, 8.13, 8.14, 8.16 - 8.18, 8.20,

Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.

Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.

Verwachte inwerkingtreding 1/1/23.

Verwachte inwerkingtreding 1/1/23. art. 13.2 - 13.9

Geldend van 01-01-2022

geldig vanaf 1-7-2022

is per 1-1-2022 gewijzigd. (Bindende) richtsnoeren voor het redelijke toepassen van het proportionaliteitsbeginsel in het aanbestedingsproces.

Toegevoegd vanwege artikel 14, lid 2

privacy tav in dienst zijnde BOA's | laatste wijziging 01-01-2020

Financieel in relatie tot opleggen geldboete

Verwijderd	Naam	F/NF
6	Richtlijn 2002/91/EG betreffende de energieprestatie van gebouwen	NF
34	Uitvoeringsregeling EFRO	NF
49	programmaperiode 2014–2020	NF
69	Verordening betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (Verordening (EU) 850/2004)	NF
79	Uitvoeringsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken	
88	wet computercriminaliteit	
111	Wet werk en zekerheid	
	Besluit gebruik meststoffen	F
121	Gebouwde omgeving en de Wet natuurbescherming	NF
169	Regeling wijziging berekeningsmethode daggeldrente schatkistbankieren	F
170	decentrale overheden 2019	
173	Regeling Stuf-WOZ	NF
	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	F
Wijzigingen		
2	Biociden verordening (verordening 528/2012)	NF
4	De-minimisverordening (verordening (EU) Nr. 1407/2013)	F
5	Drinkwaterrichtlijn (Richtlijn 98/83)	NF
7	EU 2020-Strategie	NF
10	Europese Energie-Efficiencyrichtlijn (EED) (Richtlijn 2012/27 EU)	NF
11	Europese pesticiden (Richtlijn 2009/128/EG)	NF
12	EU-Verordening Invasieve Uitheemse Soorten (IUS) Verordening (EU) 2016/2031	NF
21	MKB Landbouwwijzigingsverordening (verordening EU Nr. 702/2014)	F
25	Regeling co-financiering Interreg IIIA	F
26	Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (m.i.v. 18 april 2014)	F
27	Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (m.i.v. 18 april 2014)	F
33	Subsidieregeling ESF 2014–2020	F
35	Uitvoeringswet EFRO	NF
40	Verordening (EG) Nr. 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen	NF
43	Verordening betreffende Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (verordening EG Nr. 1080/2006) - EFRO	NF
45	Verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) (verordening EG nr. 1907/2006)	NF
78	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	NF
90	Wet Basisregistraties Ondergrond (BRO)	NF
93	Besluit informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken	NF

100	Regeling informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken	NF
101	Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2017	NF
108	Activiteitenbesluit milieubeheer	NF
110	Besluit energieprestatie gebouwen	NF
119	Catalogus Groenblauwe Diensten	NF
120	Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020	NF
124	Meststoffenwet	NF
125	Programma Aanpak Stikstof (PAS)	NF
128	Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK-elektriciteit	F
136	Warmtebesluit	F
137	Warmteregeling	F
138	Warmtewet	F
140	Wet Milieubeheer	NF
141	Wet Natuurbescherming	NF
143	Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer (BABS)	NF
145	Scheepvaartverkeerswet	NF
146	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	NF
147	Wrakkenwet	NF
151	Fiscale vereenvoudigingswet 2017	F
152	Invorderingswet 1990	F
153	Kostenwet invordering rijksbelastingen	F
155	Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen	F
156	Uitvoeringsbeschikking vennootschapsbelasting 1971	NF
157	Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971	NF
158	Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994	F
165	Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	F
169	Regeling wijziging berekeningsmethode daggeldrente schatkistbankieren decentrale overheden 2019	F
176	Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968	F
178	Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO)	F
195	Pensioenreglement ABP 2021	F
196	Pensioenwet 2017	F
199	Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965	F
229	Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd	NF
Toegevoegd		
	Richtlijn (EU) 2020/2184 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking)	NF
	Kaderwet subsidies Infrastructuur en Milieu (I en M)	NF
	Klimaatwet	NF
	Spoedwet aanpak stikstof	NF
	Binnenvaartwet	NF
	Kaderwet subsidies Verkeer en Waterstaat	NF
	Wegenverkeerswet 1994	J
	Wegenwet	NF

Wet BDU verkeer en vervoer	NF
Wet Mobiliteitsfonds	NF
Kadasterwet	NF
Uitvoeringsregeling Kadasterwet 1994	NF
Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken	F
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009	F
Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen	F
Wet bronbelasting 2021	F
Wet belastingen op milieugrondslag	F
Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag	F
Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag	F
Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968	F
Waterschapswet	F

NB: nummering verwijst naar inventarisatie 2020

Toelichting

is niet meer in werking sinds 31-1-2012

Vervallen per 01-07-2015, vervangen door de Regeling Europese EZ-subsidies

is per 14-7-2019 niet meer van kracht

vervallen per 1-4-2020

uit lijst verwijderd want is opgenomen in wetboek van Strafrecht opgenomen in burgerlijk wetboek
Van niet financieel (NF) naar Financieel (F) en relevante artikelen toegevoegd.; is op 1-1-2019 en 1-1-2020 gewijzigd
art. 55, 57-59, 62 verwijderd omdat deze wet maar 12 artikelen kent.

artikel 1; regeling is toegevoegd en werkt terug t/m 1 oktober 2019

Vervallen per 01-01-2020

Stond dubbel in vorig normenkader

de meest actuele versie is van 10-6-2021

geldt tot 31 december 2023; artt. 1, 3-5

gaat vervallen op 13-1-2023

vastgesteld op 17-6-2010 o.b.v. voorstel COM(2010)2020

nr richtlijn toegevoegd; de meest actuele versie is van 1-1-2021

de meest actuele versie is van 26-7-2019

nr verordening toegevoegd; geconsolideerde versie is van 14-12-2019

artikelen 4 en 14; de meest actuele versie is van 20-10-2020

artikel 3

Regeling toegevoegd met bijbehorende artikelen.; de meest actuele versie van de richtlijn is van 1-1-2020

Regeling toegevoegd met bijbehorende artikelen.; de meest actuele versie van de richtlijn is van 1-1-2020

artikelen 4, 11 t/m 13; sinds 2018 is de regeling verschillende keren deels gewijzigd; de recentste wijziging dateert van 24-4-2021
artikelen 6 t/m 10; gewijzigd per 1/1/2019: Geldend van 22-02-2014 t/m 31-12-2018; de recentste wijziging dateert van 3-3-2021
de laatste geconsolideerde versie is van 27-03-2021

is per 31-12-2013 niet meer van kracht

de laatste geconsolideerde versie is van 5-7-2021

titel van de wet juist vermeld

woordje 'wet' toegevoegd

nieuw besluit met een iets andere titel

nieuwe regeling met een iets andere naam

2017' toegevoegd

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2016

Organisatie: IPO, VNG, UvW

Organisatie: VNG

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 20-02-2020

vervallen per 29 mei 2019

artikelen in § 7

artikelen in § 2

artikelen in § 2

artikelen 2, 3a, 3d, 4a, 5, 5a, 6, 8, 8a, 18, 20; laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-10-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-05-2011

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2016

art. XXVa vervangen door art. VII en X

art. 36a toegevoegd

art. 2 t/m 4 toegevoegd

art. 1 t/m 4 toegevoegd

gewijzigd van F in NF

gewijzigd van F in NF

art. 27 toegevoegd

art. 2, lid 1, onder g en 7 toegevoegd

verplaatst van thema Belastingen naar thema Financiën

art. 9 is vervallen; art. 3 en 7 toegevoegd

wijziging van art. 2 in art. 1 t/m 6 en 8

hoofdstuk 15; pensioenreglement 2021 geldig vanaf 1-7-2021

art. 15, Per 1 januari 2015, Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen; uiterlijk per 1-1-2023 treedt nieuwe pensioenwet in werking

hoofdstuk 3 is vervallen door vernummering / hoofdstuk 4 betreft pensioenregelingen

wijziging wet uitgesteld tot 1-1-2022

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-07-2015

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 28-07-2018

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 25-11-2009

Hoofdstuk VIII, laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-12-2020

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2017

laatste wijziging t/m 31dec2020: per 01-01-2018
niet voor 2020 ! : inwerkingtreding per 1-7-2021
Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader
Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader
Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader

Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader

Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader

In werking getreden per 01-01-2021
Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader
Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader

Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader

Ontbrak ten onrechte in vorig normenkader
Toegevoegd aan thema Financiën

Inventarisatie wet- en regelgeving Waterschappen - INTERN - 2022

versie juli 2022

Nr.	Regeling	Financieel	Opmerkingen
Algemeen, bestuur			
1	Reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur	NF	
2	Verordening op de rekenkamercommissie	NF	
3	Verordening op de adviescommissies	NF	
4	Verordening voorziening/rechtspositie bestuursleden	F	
5	Verordening op de auditcommissie	NF	
6	Verordening fractievergoeding	F	
7	Verordening bezwaren en klachten en benoeming leden	NF	
8	Vergoedingsregeling voorzitter, leden en plaatsvervangend leden bezwaren- en klachtencommissie	F	
9	Delegatiebesluit	NF	
10	Mandaat- en volmachtbesluit	NF	kaderstellend besluit (*)
11	Vaarwegenverordening	F	
12	Reglement voor de adviescommissies	NF	Besluit tot het instellen van adviescommissies
13	Verordening bestuursrechtelijke geldschulden	F	c.f. 4e tranche AWB. Deze geeft regels die van toepassing zijn op betaling van geldschulden aan de overheid en op betaling van geldschulden door de overheid.
	Verordening Inspraak en Participatie	NF	Per 1/1/23 treedt waarschijnlijk de Omgevingswet in werking. Het is dan iig nodig bepalingen op te nemen over participatie.
Nadeelcompensatie			
14	Verordening schadevergoeding/Nadeelcompensatieregeling	F	Wellicht opgenomen in de Waterschapsverordening
Keur			
15	Keur (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)	F	vanwege de sanctiebepaling
16	Waterschapsverordening (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)	F	vanwege de sanctiebepaling en de incorporatie van de verordening schadevergoeding
Lozingen			
17	Aansluitverordening	NF	
Belastingen			
18	Kostentoedelingsverordening	NF	
19	Verordening verontreinigingsheffing	F	
20	Verordening watersysteemheffing	F	
21	Verordening zuiveringsheffing	F	
22	Verordening wegenheffing	F	relevant voor waterschap met taak wegbeheer
23	Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer	NF	
24	Kostentoedelingsverordening wegenbeheer	NF	relevant voor waterschap met taak wegbeheer
25	Verordening precariobelasting	F	
26	Legesverordening	F	
27	Verordening sluis- en bruggelden	F	
28	Vaarwegenverordening	F	
29	Kwijtscheldingsverordening	F	
Financiën			
30	Controleprotocol	NF	
31	Controleverordening	F	
32	Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie	F	
33	Financieringsstatuut	F	kaderstellend besluit (*)
34	Regeling budget beheer	F	kaderstellend besluit (*)
35	Regeling financieel beheer	F	kaderstellend besluit (*)
36	Beleid voorkoming misbruik & oneigenlijk gebruik	NF	kaderstellend besluit (*)
37	Beleidsnota Kostentoerekening	F	kaderstellend besluit (*)
38	Beleidsnota Waardering, activering & afschrijving van activa	F	kaderstellend besluit (*)
39	Beleidsnota Weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen	F	kaderstellend besluit (*)
40	Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid	NF	
Subsidies			
41	Algemene subsidieverordening	NF	
42	Subsidieregeling	F	
43	Subsidieverordening	F	
44	Stimuleringsregeling	F	
Inkoop en aanbesteding			
45	Beleid inkoop en aanbestedingen	F	kaderstellend besluit (*)
Archief			
46	Archiefverordening	NF	
47	Besluit Informatiebeheer	NF	
Personeel			
48	Sociaal Statuut	F	
49	Arbocatalogus sector Waterschappen	NF	
50	Sectorale Arbeidsvoorwaarden Waterschapspersoneel, Deel 1 (bindende regelingen):		SAW deel 1 is vastgesteld door het LAWa; versie 31 december 2016 II Per 1/1/2020 valt het waterschapspersoneel onder de CAO waterschappen. Ivm overgangsrecht nog opgenomen in dit kader.
	Hoofdstuk 1 Inleiding en begripsbepaling oa. begripsbepalingen, toepassing etc.	NF	
	Hoofdstuk 2 Dienstverband		
	Paragraaf 2.1 Aanstelling	NF	
	Paragraaf 2.2 Arbeidsovereenkomst	NF	
	Hoofdstuk 3 Beloning		
	Paragraaf 3.1 Bezoldiging/salariëring	F	
	Paragraaf 3.2 Individueel Keuzebudget	F	

Nr.	Regeling	Financieel	Opmerkingen
	Paragraaf 3.3 Toelagen	F	
	Paragraaf 3.4 Vergoedingen en verstrekkingen	F	
	Hoofdstuk 4 Werktijd en verlof		
	Paragraaf 4.1 Arbeidsduur en werktijden	NF	
	Paragraaf 4.2 Verlof	F	
	Paragraaf 4.3 Buitengewoon verlof	F	
	Paragraaf 4.4 Verlof in verband met Arbeid en Zorg	F	
	Paragraaf 4.5 Overgangsrecht seniorenregeling en levensloopregeling	F	
	Hoofdstuk 5 Activerend personeelsbeleid		
	Paragraaf 5.1 Uitgangspunten	F	
	Paragraaf 5.2 Gesprekscyclus	F	
	Paragraaf 5.3 Opleiding en ontwikkeling	F	
	Paragraaf 5.4 Duurzame inzetbaarheid	F	
	Paragraaf 5.5 Actief van werk naar werk	F	
	Paragraaf 5.6 Werkzekerheid	NF	
	Hoofdstuk 6 Deskundige begeleiding bij Ziekte en Arbeidsongeschiktheid		
	Paragraaf 6.1 Bedrijfsgeneeskundige begeleiding en re-integratie	F	
	Paragraaf 6.2 Aanspraken bij ziekte en arbeidsongeschiktheid	F	
	Hoofdstuk 7 Disciplinaire maatregelen		
	Artikel 7.1 Plichtsverzuim	F	
	Artikel 7.2 Disciplinaire maatregelen	F	
	Artikel 7.3 Verantwoording door de ambtenaar	F	
	Artikel 7.4 Schorsingsgronden en –besluit	F	
	Artikel 7.5 Schorsing en bezoldiging	F	
	Artikel 7.6 Ontslag	F	
	Hoofdstuk 8 Ontslag		
	Artikel 8.1 Bevoegdheid en ingangsdatum	F	
	Artikel 8.2 Eigen verzoek	F	
	Artikel 8.3 Ontslag voor de AOW-gerechtigde leeftijd en deeltijd pensioen	F	
	Artikel 8.4 Ontslag bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd	F	
	Artikel 8.5 Ontslag na de AOW-gerechtigde leeftijd	F	
	Artikel 8.6 Ontslag bij reorganisatie	F	
	Artikel 8.7 Ontslag bij arbeidsongeschiktheid	F	
	Artikel 8.8 Ontslag bij onbekwaamheid en ongeschiktheid	F	
	Artikel 8.9 Overige ontslaggronden	F	
	Artikel 8.10 Onverenigbaarheid van karakters	F	
	Artikel 8.11 Ontslag na functie in publiekrechtelijk college	F	
	Artikel 8.12 Einde van rechtswege van de aanstelling	F	
	Artikel 8.13 Aanzeggen bij tijdelijke aanstelling	F	
	Artikel 8.14 Ontslagbescherming	F	
	Hoofdstuk 9 Integriteit		
	Artikelen 9.1 en 9.2	NF	
	Hoofdstuk 10 Overleg		
	Artikelen 10.1 en 10.2	NF	
	Bijlagen		
	Bijlage I Transponeringstabel SAW	NF	
	Bijlage II Procedure FuWater	NF	
	Bijlage III Conversietabel FuWater	NF	
	Bijlage IV Herkomst middelen IKB-collectief	F	
	Alfabetisch trefwoordenregister	NF	

Toegevoegd	Naam	F/NF	Toelichting
51	cao Werken voor Waterschappen 1. Inleiding en begripsbepaling		
	Artikel 1.1 Cao, cao-partijen en definitie werkgever en werknemer	NF	Per 1/1/2020 cao werken voor Waterschappen in plaats van de SAW
	Artikel 1.2 Werkingssfeer	NF	
	Artikel 1.3 Karakter van de cao	NF	
	Artikel 1.4 Overgangsrecht uit SAW	NF	
	Artikel 1.5 Experimenten	NF	
	Artikel 1.6 Looptijd, verlenging en opzegging	NF	
	Artikel 1.7 Belangenbehartiging	NF	
	Artikel 1.8 Omgaan met mogelijke geschillen	NF	
	Artikel 1.9 Definities	NF	
	Artikel 1.10 Hardheidsclausule	NF	
	2. Dienstverband		
	Artikel 2.1 Aangaan arbeidsovereenkomst	NF	
	Artikel 2.2 Geneeskundig onderzoek bij aangaan arbeidsovereenkomst	NF	
	Artikel 2.3 Verplicht verrichten (andere) werkzaamheden	NF	
	Artikel 2.4 Elektronische berichtgeving	NF	
	3. Beloning		
	3.1 Salarisering	F	
	Artikel 3.1.1 Uitgangspunten	F	
	Artikel 3.1.2 Recht op salaris en toelagen	F	
	Artikel 3.1.3 Deeltijd dienstverband	F	
	Artikel 3.1.4 FuWater	F	
	Artikel 3.1.5 Conversietabel	F	
	Artikel 3.1.6 Het opmaken van nieuwe functiebeschrijvingen	NF	
	Artikel 3.1.7 Procedure beschrijven generieke functie	NF	
	Artikel 3.1.8 Procedure beschrijven specifieke functie	NF	
	Artikel 3.1.9 Waarderen en conversie	NF	
	Artikel 3.1.10 Salaristabel	F	
	Artikel 3.1.11 Vaststelling salarisoniveau	F	
	Artikel 3.1.12 Gesprekken	NF	
	Artikel 3.1.13 Verhoging van het salaris	F	
	Artikel 3.1.14 Extra structurele of incidentele beloning	F	
	Artikel 3.1.15 Regeling belonen en gesprekscyclus	NF	
	Artikel 3.1.16 Overwerk	F	
	3.2 Individueel Keuze Budget (IKB)	F	
	Artikel 3.2.1 Opbouw van het IKB	F	
	Artikel 3.2.2 Doelen	F	
	Artikel 3.2.3 Keuzemoment	F	
	Artikel 3.2.4 Financiële gevolgen	F	

	Artikel 3.2.5 Fiscale regelgeving	F	
	3.3 Toelagen	F	
Wachtdienst			
	Artikel 3.3.1 Toelage wachtdienst	F	
	Artikel 3.3.2 Werk tijdens wachtdienst	F	
	Artikel 3.3.3 Preventief medisch onderzoek	NF	
	Artikel 3.3.4 Afbouwregeling	F	
Onregelmatige dienst			
	Artikel 3.3.5 Onregelmatige dienst	F	
	Artikel 3.3.6 Toelage onregelmatige dienst	F	
	Artikel 3.3.7 Vrijwillig stoppen met nachtarbeid	F	
	Artikel 3.3.8 Afbouwtoelage onregelmatige dienst	F	
Overige toelagen			
	Artikel 3.3.9 Arbeidsmarkttoelage	F	
	Artikel 3.3.10 Waarneming andere functie	F	
	Artikel 3.3.11 Lokale toelagen	NF	
	3.4 Recht op vergoedingen en verstrekkingen	F	
Recht vergoeding reiskosten			
	Artikel 3.4.1 Recht vergoeding woon-werkverkeer	F	
	Artikel 3.4.2 Vergoeding eigen vervoer woon-werkverkeer	F	
	Artikel 3.4.3 Vergoeding openbaar vervoer woon-werkverkeer	F	
	Artikel 3.4.4 Recht vergoeding reizen en verblijfskosten dienstreizen	F	
	Artikel 3.4.5 Vergoeding reiskosten dienstreizen	F	
	Artikel 3.4.6 Vergoeding verblijfskosten dienstreizen	F	
	Artikel 3.4.7 Overige bepalingen	NF	
	Recht op vergoeding verblijfs- en verhuiskosten		
	Artikel 3.4.8 Verblijfs- en verhuiskosten	F	
Recht op overige vergoedingen			
	Artikel 3.4.9 Vergoeding voor de kosten van een arbeidsongeschiktheidsverzekering	F	
	Artikel 3.4.10 Bedrijfskleding en pers	NF	
	Artikel 3.4.11 Schadevergoeding	F	
	Artikel 3.4.12 Ambtsjubilea	F	
	Artikel 3.4.13 Compensatie werk met bijzondere eisen	F	
	Artikel 3.4.14 Uitkering na overlijden werknemer	F	
	Artikel 3.4.15 Collectieve rechtsbijstandsverzekering	NF	
	Artikel 3.4.16 Lokale vergoedingen en verstrekkingen	F	

4. Werktijd, vakantie en verlof			
4.1 Arbeidsduur			
	Artikel 4.1.1. Voltijd of deeltijd dienstverband	NF	
	Artikel 4.1.2 Toepassen wet flexibel werken	NF	
4.2 Werktijden			
	Artikel 4.2.1 Werktijden	NF	
	Artikel 4.2.2 Tijd- en plaatsonafhankelijk werken (TPOW)	NF	
4.3 Vakantie			
	Artikel 4.3.1 Wettelijke vakantie	F	
	Artikel 4.3.2 Vakantie opnemen	NF	
	Artikel 4.3.3 Feestdagen	F	
	Artikel 4.3.4 Vervaltermijn	NF	
	Artikel 4.3.5 Vakantie en ziekte	NF	
	Artikel 4.3.6 Waarde van vakantie	F	
4.4 Buitengewoon verlof			
	Artikel 4.4.1 Bijzonder verlof	F	
	Artikel 4.4.2 Verlof voor vakbondsactiviteiten	F	
	4.5 Verlof in verband met arbeid en zorg		
	Artikel 4.5.1 Recht op adoptie- en pleegzorg	NF	
	Artikel 4.5.2 Recht tijdens kortdurend zorgverlof	F	
5. Activerend personeelsbeleid			
5.1 Uitgangspunten			
	Artikel 5.1.1 Strategische personeelsplanning	NF	
	Artikel 5.1.2 Activerend Personeelsbeleid	NF	
	Artikel 5.1.3 Opleidingsplan	NF	
5.2 Opleiding, ontwikkeling, loopbaan en vitaliteit			
	Artikel 5.2.1 Persoonsgebonden basis budget (PBB)	F	
	Artikel 5.2.2 Algemene instrumenten loopbaan en ontwikkeling	NF	
	Artikel 5.2.3 Persoonlijke Ontwikkeling	NF	
	Artikel 5.2.4 Individuele loopbaanscan	NF	
5.3 Duurzame inzetbaarheid			
	Artikel 5.3.1 Duurzame inzetbaarheid	NF	
	Artikel 5.3.2 Preventief medisch onderzoek	NF	
	Artikel 5.3.3 Inzet IKB	NF	
	Artikel 5.3.4 Vitaliteitgesprek	NF	
	Artikel 5.3.5 Individuele vitaliteitscan	NF	
	Artikel 5.3.6 Algemene instrumenten vitaliteit	NF	
	Artikel 5.3.7 Belastend werk	NF	
	Artikel 5.3.8 Werk met bijzondere eisen	NF	
	Artikel 5.3.9 Loopbaangesprek	NF	
	Artikel 5.3.10 Tweede loopbaan	NF	
	Artikel 5.3.11 Korting arbeidsduur op medische indicatie	NF	

5.4 Actief van werk naar werk			
Eerste activeringsperiode			
	Artikel 5.4.1 Activeren bij boventallig	NF	
	Artikel 5.4.2 Activeringsinstrumentarium	NF	
	Artikel 5.4.3 Recht op inkomen tijdens de eerste activeringsperiode	F	
Salarisgarantie			
	Artikel 5.4.4 Recht op salarisgarantie en perspectief binnen de eigen organisatie	F	
	Artikel 5.4.5 Recht op salarisgarantie en perspectief buiten de eigen organisatie	F	
Tweede activeringsperiode			
	Artikel 5.4.6 Rechten na ontslag op grond van artikel 7:669 lid 3 sub a BW	F	
	Uitkeringsrechten bij werkloosheid na ontslag op grond van artikel 7:669 lid 3 sub a BW	F	
	Artikel 5.4.7 Bepalingen Werkloosheidswet	F	
Aanvullende uitkering			
	Artikel 5.4.8 Hoogte van de aanvullende uitkering: berekeningsgrondslag	F	
	Artikel 5.4.9 Hoogte van de aanvullende uitkering	F	
	Artikel 5.4.10 Aanvulling op uitkering volgens de Ziektewet	F	
	Artikel 5.4.11 Aanvulling op uitkering Wet arbeid en zorg (WAZO)	F	
Aansluitende uitkering			
	Artikel 5.4.12 Aanspraak aansluitend	F	
	Artikel 5.4.13 Hoogte van de aansluitende uitkering	F	
	Artikel 5.4.14 Arbeidsverleden	F	
	Artikel 5.4.15 Duur van de aansluitende uitkering	F	
	Artikel 5.4.16 Begin van de aansluitende uitkering	F	
	Artikel 5.4.17 Remplaçant	F	
	Artikel 5.4.18 Overlijdensuitkering	F	
5.5 Werkzekerheid			
	Artikel 5.5.1 Uitgangspunt	NF	
	Artikel 5.5.2 Duur	NF	
	Artikel 5.5.3 Ontslaggrond	NF	
	Artikel 5.5.4 Inspanning	NF	
	Artikel 5.5.5 Terugkeergarantie	NF	
6. Deskundige begeleiding bij ziekte en arbeidsongeschiktheid			
6.1 Deskundige begeleiding			
	Artikel 6.1.1 Deskundigen op het gebied van preventie en bescherming	NF	
	Artikel 6.1.2 Advies vragen aan deskundigen	NF	
	Artikel 6.1.3 Verplicht medisch keuren tijdens het dienstverband	NF	

	Artikel 6.1.4 Tijdelijke medische ongeschiktheid	NF	
	Artikel 6.1.5 Re-integratie-inspanning en passende arbeid	F	
6.2 Rechten bij ziekte en arbeidsongeschiktheid			
	Artikel 6.2.1 Salaris en toelagen bij ziekte	F	
	Artikel 6.2.2 Aanvulling op het salaris en toelagen bij minder dan 35% arbeidsongeschiktheid	F	
	Artikel 6.2.3 Uitkering bij ziekte en arbeidsongeschiktheid ontstaan voor ontslag	F	
	Artikel 6.2.4 Uitkering bij ziekte en arbeidsongeschiktheid ontstaan na ontslag	F	
	Artikel 6.2.5 Aanvullende en aansluitende uitkering door arbeidsongeschiktheid	F	
	Artikel 6.2.6 Aanvullende uitkering bij een IVA-uitkering	F	
	Artikel 6.2.7 Aanvullende uitkering bij een WGA-uitkering	F	
	Artikel 6.2.8 Aansluitende en aanvullende uitkering tijdens de loongerelateerde WGA –uitkering	F	
	Artikel 6.2.9 Overlijdensuitkering	F	
	Artikel 6.2.10 Verstrekken van inlichtingen	NF	
	Artikel 6.2.11 Berekeningsbasis bij bijzondere beloning	F	
	Artikel 6.2.12 Salarisgarantie bij minder dan 35% arbeidsongeschiktheid bij aanvaarding van een passende functie buiten de eigen organisatie.	F	
	Artikel 6.2.13 Aanvullende- en aansluitende uitkering bij ontslag minder dan 35% arbeidsongeschikt	F	
7. Einde arbeidsovereenkomst			
	Artikel 7.1 Einde arbeidsovereenkomst	NF	
	Artikel 7.2 Opzegtermijn	NF	
	Artikel 7.3 Ontslag voor de AOW-gerechtigde leeftijd en deeltijdpensioen	NF	
	Artikel 7.4 Einde arbeidsovereenkomst bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid	NF	
	Artikel 7.5 Aanzeggen bij einde van rechtswege arbeidsovereenkomst bepaalde tijd	NF	
8. Medezeggenschap			
	Artikel 8.1 Lokale arbeidsvoorwaarden	NF	
	Artikel 8.2 Kaders voor Lokaal Overleg	NF	
	Artikel 8.3 Kaders voor de Arbeidsvoorwaardencommissie	NF	
	Artikel 8.4 Overleg bij reorganisaties	NF	

9. WERKGEVERSBIJDRAGE			
	Artikel 9.1 Werkgeversbijdrage	F	
	Artikel 9.2 Hoogte en vaststelling van de bijdrage	F	
	Artikel 9.3 Inning en betaling van de bijdrage	F	
	Artikel 9.4 Verdeling en verantwoording van de ontvangen gelden	F	
Bijlagen			
Bijlage 1 Klachten en geschillen			
	GESCHILLENCOMMISSIE	NF	
	REGLEMENT GESCHILLENCOMMISSIE	NF	
	Definitie	NF	
	Geschillencommissie	NF	
	Vervanging van leden van de gesc	NF	
	Samen oplossen	NF	
	Ontvankelijkheid	NF	
	Procedure	NF	
	Behandeling geschil	NF	
	Hoorzittingen en vergaderingen van de geschillencommissie	NF	
	Beraadslagingen en advies	NF	
	Beslissing werkgever	NF	
	Vergoeding en kosten	F	
	Omgang met persoonsgegevens	NF	
	Jaarverslag	NF	
Bijlage 2 Regelingen belonen en gesprekscyclus			
Regeling belonen			
	Artikel 1 Verhoging van het salaris	F	
	Artikel 2 Geen salarisverhoging	F	
	Artikel 3 Niet te beoordelen	F	
	Artikel 4 Individuele prestatietoelage	F	
	Artikel 5 Overgangsbepalingen individuele prestatietoelage	F	
	Artikel 6 Extra vrije tijd en beloning	F	
Regeling gesprekscyclus			
	Artikel 1 Gesprekscyclus	NF	
	Artikel 2 Planningsgesprek	NF	
	Artikel 3 Voortgangsgesprek	NF	
	Artikel 4 Evaluatie- en beoordelingsgesprek	NF	
Bijlage 3 Voorbeeld arbeidsovereenkomst nieuwe werknemers			
GEWIJZIGD			
14	Verordening schadevergoeding/Nadeelcompensatieregeling	F	Wellicht opgenomen in de Waterschapsverordening
16	Waterschapsverordening (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)	F	vanwege de sanctiebepaling en de incorporatie van de verordening schadevergoeding

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	343
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	7
Titel	Vaststellen Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee
Portefeuillehouder	Th.M.B. Gerts

Bijlagen
Voorstel Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee DEF
Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee.docx
Kaart 1 Vigerende Waterstaatkundige situatie.pdf
Kaart 2 Drooglegging.pdf
Kaart 3 Maaiveldhoogten.pdf
Kaart 4a Bodemgebruik.pdf
Kaart 4b Bodemgebruik zuidelijk gebied.pdf
Kaart 5 Bodemkaart.pdf
Kaart 6 Nieuwe Waterstaatkundige situatie.pdf

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	13 september 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

Onderwerp: Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee
Ibabsnummer: 343

1. **Gevraagd besluit**

Voorgesteld wordt:

- Het vigerende peilbesluit 'Westplaat' in te trekken voor dat deel waar het nieuwe bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is gerealiseerd;
- Het peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' vast te stellen;

2. **Probleemstelling - context**

Het bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee', ook wel 'Kiertracé', 'CMK Tracé' of 'Zoetwaterkanaal' genoemd, is een geheel nieuw bemalingsgebied met een eigen peilregime. Voor dit bemalingsgebied is nog niet eerder een peilbesluit opgesteld.

Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer één of meer peilbesluiten vast te stellen.

Conform de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland ligt het Zoetwaterkanaal in het aangewezen gebied waarvoor een peilbesluit dient te zijn opgesteld (Zie bijlage II, kaart 17 van de omgevingsverordening).

Om aan de Waterwet en de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland te voldoen, dient voor het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' een peilbesluit te worden vastgesteld.

3. **Beoogd effect en argumenten**

Achtergrond

In het Kierbesluit is bepaald dat ten behoeve van de vismigratie en de natuurlijke ontwikkeling van het Haringvliet de Haringvlietssluisen periodiek op een kier worden gezet. Door het op een kier zetten van de Haringvlietssluisen dringt het zoute zeewater het Haringvliet op waardoor een aantal zoetwaterinlaatpunten niet meer gebruikt kan worden onder bepaalde omstandigheden. Om de effecten van het Kierbesluit op de zoetwatervoorziening te compenseren, zijn de zogenaamde Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK) gerealiseerd.

Het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee met bijbehorende kunstwerken en het zoetwaterinlaatpunt 'Inlaat van Pallandt' is gerealiseerd als onderdeel van deze Compenserende Maatregelen Kierbesluit. Het doel van het nieuwe Zoetwaterkanaal en de nieuwe inlaat is het borgen van de zoetwatervoorziening voor het midden van Goeree-Overflakkee.

Het Zoetwaterkanaal bestaat uit één bemalingsgebied (G47). Het bemalingsgebied bestaat weer uit één peilgebied (G47.001) met een eigen peilregime en een eigen aan- en afvoer van water en diverse peilregulerende kunstwerken. Sinds 2018 is het Zoetwaterkanaal met bijbehorende kunstwerken operationeel en wordt het peil in de praktijk beheerd zoals in het projectplan is opgenomen (flexibel peil tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m).

Peilbesluit 'administratief' opstellen

De peilafweging en de onderbouwing voor het huidige praktijkpeil in het Zoetwaterkanaal is opgenomen in het vastgestelde projectplan 'Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost' (zie punt 6).

Door het V.V. besluit van 27 september 2018 (zie punt 6) is het mogelijk om een peilbesluit 'administratief' te herzien. Een uitvoerige analyse conform de GGOR-systematiek wordt voor dit peilbesluit niet zinvol geacht omdat er al in het projectplan een grondige analyse is uitgevoerd naar de meest optimale peilstelling voor het Zoetwaterkanaal. Ondanks dat het peilbesluit dus geheel nieuw is, is ervoor gekozen om het peilbesluit dus op 'administratieve' wijze op te stellen. Dit betekent dat de huidige peilregime, zoals dit in de praktijk wordt gevoerd, wordt geformaliseerd in het peilbesluit.

Beoogd effect van het besluit

Door vaststelling van het nieuwe peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' wordt aan de wet- en regelgeving voldaan omtrent peilbesluiten (zie punt 2).

4. Kernboodschap

Om aan de Waterwet en de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland te voldoen, dient waterschap Hollandse Delta voor de daartoe aangewezen gebieden een actueel peilbesluit te hebben. Het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' ligt in een gebied waar een peilbesluit voor dient te zijn vastgesteld.

Door het vaststellen van het peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee door de Verenigde Vergadering wordt aan de wet- en regelgeving omtrent peilbesluiten voldaan.

5. Regelgeving en beleid

- Waterwet artikel 5.2
- Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland, Artikel 6.39, lid 1 en lid 2 en Bijlage II, kaart 17
- V.V. Besluit B1803880 (Evaluatie peilbesluiten en GGOR-systematiek), 27 september 2018
- Nota peilbesluiten bij Hollandse Delta (2013)
- Nota peilbeheer bij Hollandse Delta (2016)

6. Historie – eerdere besluitvorming

Projectplan Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost (DR besluit B1700876)

Voor de realisatie van het Zoetwaterkanaal is op 15 februari 2017 door de Directieraad het definitieve projectplan 'Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost' vastgesteld. In het projectplan is voor het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' een peilafweging gemaakt die de waterhuishoudkundige functie van het Zoetwaterkanaal zo optimaal mogelijk bedient. De peilafweging is gemaakt op basis van hydrologische rapporten, technische mogelijkheden, kosten en risico's. Het projectplan is destijds afgestemd met diverse belanghebbenden en heeft ter inzage gelegen.

In het projectplan is ook aangegeven dat op termijn voor het Zoetwaterkanaal een nieuw peilbesluit zal worden vastgesteld.

Evaluatie peilbesluiten en GGOR-systematiek (V.V. Besluit B1803880)

Op 27 september 2018 heeft de VV het besluit 'Evaluatie peilbesluiten en GGOR-systematiek' vastgesteld. Dit besluit maakt het mogelijk om peilbesluiten 'administratief' te herzien. Bij een

administratieve herziening van een peilbesluit verandert het praktisch peilbeheer buiten niet. De praktijkpeilen blijven ongewijzigd. In een dergelijk geval is het niet zinvol om een uitgebreide analyse uit te voeren omdat in het vergunningentraject of projectplantraject al een goede analyse, peilafweging en bestuurlijke afweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van het peilregime.

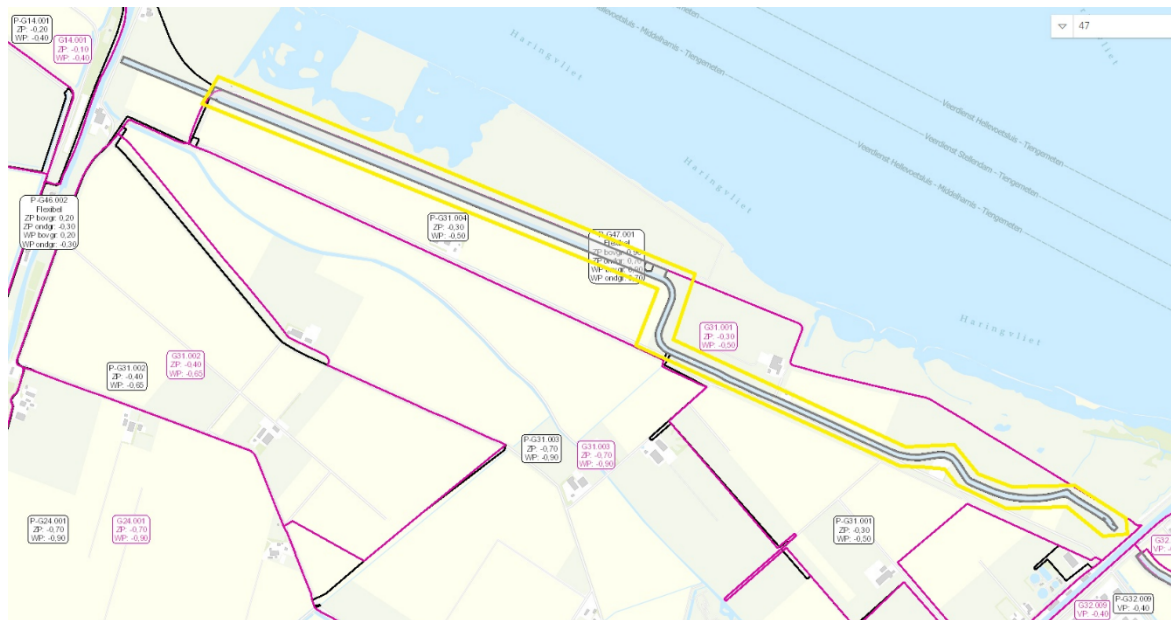
Optimalisatie CMK Tracé (V.V. Besluit B2100416)

Op 21 april 2021 heeft de Verenigde Vergadering het besluit 'Optimalisatie CMK Tracé' vastgesteld. Met dit besluit zijn financiële middelen vrijgemaakt uit de bestemmingsreserve om diverse optimalisaties uit te voeren aan het Zoetwaterkanaal. Deze optimalisaties zijn geïdentificeerd gedurende de eerste jaren dat het Zoetwaterkanaal en de bijbehorende kunstwerken operationeel waren. De optimalisaties dragen bij aan een veiligere bediening en bereikbaarheid van kunstwerken en een beter en betrouwbaarder peilbeheer.

Ontwerp Peilbesluit voor bemalingsgebied Westplaat (Provinciaal Besluit I0506153)

In 2005 zijn 17 peilbesluiten voor het eiland Goeree-Overflakkee in ontwerp vastgesteld door de provincie Zuid-Holland nadat de Verenigde Vergadering van het voormalige waterschap Goeree-Overflakkee deze peilbesluiten in 2004 reeds had vastgesteld. Het ontwerp peilbesluit voor het bemalingsgebied Westplaat was een van deze peilbesluiten. Het is onbekend waarom de peilbesluiten alleen in ontwerp zijn vastgesteld en niet definitief. De in 2005 vastgestelde ontwerp peilbesluiten worden als vigerend peilbesluit beschouwd.

Het nieuwe peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee overlapt met het peilbesluit Westplaat. Het peilbesluit 'Westplaat' dient te worden ingetrokken voor dat deel waar het nieuwe bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is gerealiseerd. Bij de eerstvolgende herziening van peilbesluit Westplaat wordt de nieuwe situatie in het peilbesluit opgenomen.

Figuur 1: In te trekken deel van peilbesluit Westplaat

Peilbesluit Johan Koert (V.V. Besluit B1802483)

Peilbesluit Johan Koert is op 29 maart 2018 vastgesteld door de Verenigde Vergadering. In dit peilbesluit is rekening gehouden met de realisatie van het nieuwe bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee. Op de kaarten behorende bij dit peilbesluit zijn de peilgebiedsbegrenzings aangepast aan de situatie dat het Zoetwaterkanaal is gerealiseerd.

Ontwerp peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee (D&H Besluit B2200556)

Op 22 maart 2022 is het ontwerp peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' vastgesteld door het college van Dijkgraaf en Heemraden. Tijdens de periode dat het ontwerp peilbesluit ter inzage lag zijn geen zienswijzen ingediend.

7. Financiën

Niet van toepassing

8. Duurzaamheid

Bij het opstellen van een nieuw peilbesluit wordt gestreefd naar een duurzaam, robuust en klimaatbestendig watersysteem. Voorwaarde om te komen tot een duurzaam, robuust en klimaatbestendig watersysteem is een goede integrale afweging van belangen en het zo goed mogelijk faciliteren van de verschillende vormen van landgebruik onder normale weersomstandigheden.

Bij een peilafweging wordt voor de korte en de lange termijn rekening gehouden met ruimtelijke ontwikkelingen, haalbaarheid en betaalbaarheid en waterhuishoudkundige eisen. Bij duurzaam peilbeheer wordt specifiek aandacht gegeven aan waterkwaliteit, klimaatverandering, beperking van beheer en onderhoudskosten, aantasting van bebouwing en natuur/ecologie en het beperken van (onomkeerbare) processen zoals maaiveld dalende, veenoxidatie en verzilting.

Met betrekking tot het peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee komt 'duurzaamheid' met name terug in de wijze waarop de voorgestelde streefpeilen zullen worden beheerd. Door het voeren van een relatief hoog peil in het Zoetwaterkanaal ten opzichte van de omliggende peilgebieden kan het middendeel van Goeree-Overflakkee van zoet water worden voorzien onder vrij verval. Het water dient eenmalig uit het Haringvliet geheveld en verpompt te worden met de Inlaat van Pallandt. Vervolgens zijn er geen pompen meer nodig die energie gebruiken om water uit het Zoetwaterkanaal te pompen naar aanliggende peilgebieden.

Het zoetwaterkanaal wordt gevuld tot het hoogste peil. Afhankelijk van de watervraag zakt het peil in het Zoetwaterkanaal tot het laagste peil. Als het laagste peil bereikt is, wordt het Zoetwaterkanaal weer opnieuw gevuld. Deze wijze van peilbeheer zorgt ervoor dat de hevel en bijbehorende pompen niet continue hoeven te draaien. Dit zorgt voor minder draaiuren voor de pompen en dus ook minder beheer- en onderhoudskosten in vergelijking met pompen die continue draaien.

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

De zoetwatervoorziening middels het Zoetwaterkanaal is operationeel sinds 2018. De benodigde capaciteit voor het bedienen van de kunstwerken en het beheren van het peil is opgenomen binnen de bestaande formatie.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Het niet voldoen aan de wet- en regelgeving kan mogelijk leiden tot juridische procedures. Het is daarom van belang om voor het bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' een peilbesluit vast te stellen.

12. Communicatie (in- en extern)

Communicatie belanghebbenden

Op 25 juni 2021 is het ontwerp peilbesluit besproken met de gemeente Goeree-Overflakkee.

Op 24 augustus 2021 zijn diverse stakeholders benaderd voor een informele consultatie op het ontwerp peilbesluit. Gevraagd is om binnen drie weken eventuele op- en aanmerkingen aan te geven op de conceptversie van het ontwerp-peilbesluit. Geen van de benaderde stakeholders heeft gereageerd op dit verzoek. De benaderde stakeholders zijn LTO-afdeling Goeree-Overflakkee, Staatsbosbeheer, Gemeente Goeree-Overflakkee en Natuur en Landschap Goeree-Overflakkee (NLGO).

Op 20 september 2021 is telefonisch overleg geweest met Staatsbosbeheer over het ontwerp-peilbesluit. Zij gaven aan dat wanneer er opmerkingen zijn, zij deze zouden doorgeven. Er zijn geen opmerkingen meer ontvangen.

Op 21 juni 2022 zijn de eerder genoemde stakeholders informeel benaderd met de mededeling dat het ontwerp peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee ter inzage ligt vanaf 20 juni 2022.

De afdeling communicatie is benaderd en gaf aan dat publicatie van het ontwerp peilbesluit op www.officielebekendmakingen.nl en op de website van WSHD voldoende is.

Omdat het een administratieve herziening betreft, is externe communicatie over dit besluit verder niet van toepassing.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Het college van Dijkgraaf en Heemraden heeft op 22 maart 2022 het peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee in ontwerp vastgesteld. Zie besluit B2200556. Na vaststelling door het college van Dijkgraaf en Heemraden heeft het ontwerp peilbesluit vanaf 21 juni 2022 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Zie Waterschapsblad 2022 nummer 7078.

Gedurende de periode dat het ontwerp peilbesluit ter inzage heeft gelegen zijn geen zienswijzen ingediend bij het waterschap. Dit betekent dat het ontwerp peilbesluit niet meer gewijzigd wordt en daarmee het definitieve peilbesluit wordt. Het definitieve peilbesluit wordt bij akkoord door het college van Dijkgraaf en Heemraden doorgeleid naar de Verenigde Vergadering voor vaststelling.

Het peilbesluit treedt in werking nadat het vaststellingsbesluit van de Verenigde Vergadering is gepubliceerd. Tegen de vaststelling van het peilbesluit is beroep mogelijk bij de rechtbank gedurende zes weken na de dag van bekendmaking.

14. Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is het bevoegd gezag om het definitieve peilbesluit vast te stellen nadat dit ter inzage heeft gelegen en eventuele zienswijzen zijn beantwoord.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing.

16. Bijlagen

- Peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee'.
- Kaart 1 Vigerende Waterstaatkundige situatie
- Kaart 2 Drooglegging
- Kaart 3 Maaiveldhoogte
- Kaart 4a Bodemgebruik
- Kaart 4b Bodemgebruik zuidelijk gebied
- Kaart 5 Bodemkaart
- Kaart 6 Nieuwe Waterstaatkundige situatie

Aanvullende bijzonderheden ten behoeve van D&H

Het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is 'sober en doelmatig' aangelegd. Met betrekking tot de inrichting van het Zoetkanaal zijn bestuurlijke vragen gesteld in het voorjaar van 2021. Gevraagd is of er natuurvriendelijke oevers kunnen worden gerealiseerd in het Zoetwaterkanaal. In een bestuurlijke informatiebrief aan de VV met als onderwerp 'Verkenning van de mogelijkheden voor de toepassing van natuurvriendelijke oevers langs het Kiertracé (met inachtneming van de huidige functionaliteit)', kenmerk 2021-34 van 2 november 2021 is aangegeven geen verder vervolg te geven aan het realiseren van natuurvriendelijke oevers in het Zoetwaterkanaal.

Een peilbesluit handelt over de peilstelling in een peilgebied, wat nodig is om dit peil te bewerkstelligen en hoe het peil het beste de aanwezige functies kan faciliteren. Een peilbesluit handelt niet over de inrichting van een peilgebied zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, steigers, beschoeiingen e.d. In dit peilbesluit is daarom de realisatie van natuurvriendelijke oevers in het Zoetwaterkanaal niet meegenomen.

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vergaderdatum: 13 september 2022

Agendapunt : *agendapunt wordt ingevuld door Bestuurssecretariaat*

BESLUIT D&H

ONDERWERP Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

HET COLLEGE VAN DIJKGRAAF EN HEEMRADEN VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA;

Gelezen het voorstel van de portefeuillehouder Watersysteem, Klimaat & Asset Management;

overwegende dat:

- Voor het bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' geen peilbesluit is vastgesteld;
- De Waterwet en de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland aangeven dat er voor het bemalingsgebied een actueel peilbesluit dient te zijn vastgesteld.

gelet op:

- Waterschapswet artikel 84;
- Waterwet artikel 5.2;
- Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland artikel 6.39, lid 1 en lid 2 en bijlage II, kaart 17;
- V.V. Besluit B1803880 (Evaluatie peilbesluiten en GGOR-systematiek);
Nota peilbesluiten bij Hollandse Delta (2013);
- Nota peilbeheer bij Hollandse Delta (2016);

BESLUIT:

- Het voorstel 'Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' ongewijzigd door te geleiden naar de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16 november 2022 en de Besluitvormende Verenigde Vergadering van 23 november 2022. Dit voorstel ongewijzigd door te geleiden naar de oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16 november 2022.

Ridderkerk, 13 september 2022

Dijkgraaf en heemraden voornoemd,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

|

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderstaande inhoud is gebaseerd op VV-voorstel/ deze pagina verwijderen indien het voorstel tot aan D&H gaat

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt : *agendapunt wordt ingevuld door Bestuurssecretariaat*

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP *Vaststellen peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee*

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 13-9-2022;
kenmerk van het voorliggend VV-voorstel; dit betreft een voorstel van D&H aan VV);

gehoord het advies van de oordeelsvormende V.V. van 16 november 2022

overwegende dat:

- Voor het bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' geen peilbesluit is vastgesteld;
- De Waterwet en de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland aangeven dat er voor het bemalingsgebied een actueel peilbesluit dient te zijn vastgesteld.

gelet op:

- Waterschapswet artikel 84;
- Waterwet artikel 5.2;
- Omgevingsverordening provincie Zuid-Holland artikel 6.39, lid 1 en lid 2 en bijlage II, kaart 17;
- V.V. Besluit B1803880 (Evaluatie peilbesluiten en GGOR-systematiek);
Nota peilbesluiten bij Hollandse Delta (2013);
- Nota peilbeheer bij Hollandse Delta (2016);

BESLUIT:

- Het vigerende peilbesluit 'Westplaat' in te trekken voor dat deel van het bemalingsgebied waar het nieuwe bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is gerealiseerd;
- Het peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' vast te stellen;

➤ ~~Het vastgestelde peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee bekend te maken en gedurende zes weken ter inzage te leggen.~~

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

Peilbesluit

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree- Overflakkee

waterschap
**Hollandse
Delta**

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden vaststelling ontwerp
peilbesluit*

d.d. 22 maart 2022, nr. B2200556

*Besluit Dijkgraag en Heemraden doorgeleiden
peilbesluit naar V.V*

d.d. 13 september 2022, nr. B_____

Besluit Verenigde Vergadering vaststelling peilbesluit

d.d. 23 november 2022, nr. B_____

13 oktober 2022

Peilbesluit Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

COLOFON

UITGAVE

Waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2988 DC Ridderkerk

OPDRACHTGEVER

waterschap Hollandse Delta
afdeling Regie en Asset Management
team Regie en Expertise
Afdelingshoofd H. Kooijman

UITGEVOERD DOOR

Eindredactie: V. Breen
Projectnummer: 1030000
Vorige versie: -
Huidige Versie: Peilbesluit definitief
Datum: 13 oktober 2022

Inhoud

1	Algemeen	4
1.1	Peilbeheer	4
1.2	Beleid en juridisch kader	4
1.3	Toelichting	4
1.4	Achtergrond realisatie Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee	5
1.5	Nieuw peilbesluit in relatie tot vigerende peilbesluiten	5
1.6	Leeswijzer	7
2	Gebiedsbeschrijving bemalingsgebied	8
2.1	Begrenzing bemalingsgebied	8
2.2	Grondgebruik	9
2.3	Natuur Netwerk Nederland	10
2.4	Waterkeringen en waterveiligheid	10
2.5	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	12
2.6	Bodem en bodemopbouw	13
2.7	Maaiveldhoogte en maaivelddaling	13
2.8	Zettingsgevoelige objecten	14
2.9	Grondwater	14
2.10	Ruimtelijke ontwikkelingen	15
2.11	KRW opgave	15
2.12	Kwel en wegzijging	15
2.13	Oppervlaktewaterkwaliteit	15
3	Waterhuishoudkundige situatie	17
3.1	Peilbeheer	17
3.2	Peilregistratie	18
3.3	Peilindicator	19
3.4	Vigerend- en praktijk peil	19
3.5	Peilafwijkingen	19
3.6	Wateraanvoer en waterafvoer	20
3.7	Aandachtspunten en wensen	22
4	Vooroverleg	23
4.1	Vooronderzoek en vooroverleg	23
4.2	Ambtelijk overleg	23
4.3	Reacties	23
5	Afweging en peilvoorstel	24
5.1	Afwegingskader en peilvoorstel	24
6.	Literatuur	26
7	Bijlagen	27
	Kaartenbijlagen	34
Kaart 1	Vigerende waterstaatkundige situatie	
Kaart 2	Drooglegging	
Kaart 3	Maaiveldhoogte	
Kaart 4a	Bodemgebruik	
Kaart 4b	Bodemgebruik zuidelijk deel	
Kaart 5	Bodemkaart	
Kaart 6	Nieuwe waterstaatkundige situatie	

1 Algemeen

1.1 Peilbeheer

Het beheergebied van waterschap Hollandse Delta is verdeeld in bemalingsgebieden. Een bemalingsgebied bestaat uit tenminste één maar vaak meerdere peilgebieden. Voor elk peilgebied legt waterschap Hollandse Delta het waterpeil vast in een peilbesluit. Een peilbesluit kan één of meerdere bemalingsgebieden bevatten. In een peilbesluit worden de operationele peilen vastgelegd voor het regelen van de waterbeheersing. Gestreefd wordt naar een peil waarbij de voorkomende functies en belangen in een peilgebied zo goed mogelijk worden gefaciliteerd. Te denken valt aan grondgebruik (akkerbouw, veeteelt, glastuinbouw, natuur, recreatie), bescherming van gebouwen, wegen en waterstaatswerken, waterkwaliteit, etc. Bij het vaststellen van een peilbesluit dient de waterbeheerder met verschillende (vaak tegengestelde) belangen rekening te houden. Een peilbesluit geeft rechtszekerheid en duidelijkheid aan belanghebbenden met betrekking tot het handhaven van het peil in de watergangen. Het waterschap heeft de taak om peilbesluiten in het beheersgebied actueel te houden en een inspanningsverplichting om het peilbeheer conform het peilbesluit uit te voeren.

1.2 Beleid en juridisch kader

Op peilbesluiten zijn de Waterwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland van toepassing. Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer één of meer peilbesluiten vast te stellen. Bij provinciale verordening zijn nadere regels gesteld (titel 4.2) met betrekking tot peilbesluiten. Eén van de regels betreft dat het algemeen bestuur van het waterschap zorg draagt voor actuele peilbesluiten.

Omdat peilbesluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht staat tegen het besluit tot vaststelling van een peilbesluit rechtstreeks beroep open bij de rechtbank.

Gezien bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee een nieuw bemalingsgebied is, dient op basis van de Waterwet en de provinciale Omgevingsverordening door waterschap Hollandse Delta een peilbesluit te worden opgesteld.

Planologische inpassing van de beoogde maatregelen was een noodzakelijke voorwaarde voor de daadwerkelijke realisering van het nieuwe bemalingsgebied. Het nieuwe bemalingsgebied kon niet worden gerealiseerd binnen de mogelijkheden die de vigerende bestemmingsplannen boden. Om deze reden is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het nieuwe bestemmingsplan 'Zoetwatervoorziening' is op 11 februari 2016 vastgesteld door de gemeente Goeree Overflakkee.

1.3 Toelichting

In het verleden werden peilbesluiten bij waterschap Hollandse Delta altijd in zijn geheel herzien met behulp van de GGOR methodiek (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime) en conform de 'Nota peilbesluiten bij waterschap Hollandse Delta, 2013'. De besluitvorming kwam tot stand op basis van inventarisatie, onderzoek, ontwikkelingen, afwijkingen en afwegingen. De herziening van een volledig peilbesluit doorloopt hiermee een lange voorbereidingstijd en afhandelingsprocedure.

Een dergelijke lange en intensieve procedure blijkt echter niet altijd nodig te zijn om een peilbesluit actueel te maken of om een geheel nieuw peilbesluit op te stellen. Op 27 september 2018 heeft de V.V. besloten om peilbesluiten ook administratief of partieel te kunnen herzien (V.V. Besluit B1803880).

Een administratieve herziening kan nodig zijn omdat uit veldmetingen blijkt dat het peilbesluit niet meer correspondeert met de werkelijkheid buiten, bijvoorbeeld doordat de

peilgebiedsbegrenzing niet goed was ingetekend of in de praktijk is gewijzigd. Dit dient in een nieuw peilbesluit gecorrigeerd te worden.

Een deel van de peilbesluitherzelingen heeft betrekking op wijzigingen die reeds vergund zijn of met een projectplan zijn gerealiseerd. Om een actueel peilbesluit beschikbaar te hebben dienen dergelijke wijzigingen in een nieuw peilbesluit opgenomen te worden.

Bij een administratieve herziening van een peilbesluit verandert het praktisch peilbeheer buiten niet. De praktijkpeilen blijven ongewijzigd. Het is daarom niet zinvol om een uitgebreide analyse uit te voeren omdat in het vergunningentraject of projectplantraject al een goede analyse, peilafweging en bestuurlijke afweging heeft plaatsgevonden.

1.4 Achtergrond realisatie Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

Het bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' is ontstaan door de aanleg van een nieuw kanaal. Het Zoetwaterkanaal is aangelegd in het kader van de Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK). Deze serie aan maatregelen zijn gerealiseerd om de zoetwatervoorziening voor een deel van Goeree Overflakkee en voor een deel van Voorne-Putten te borgen wanneer de Haringvlietsluizen op een kier worden gezet (het zogenaamde Kierbesluit). Het Kierbesluit is geëffectueerd in 2018.

Met het op een kier zetten van de Haringvlietsluizen krijgt het Haringvliet meer getijdebeweging en dringt er ook veel meer zout water het Haringvliet op. Door het opdringen van het zoute water konden een aantal zoetwaterinlaatpunten niet meer permanent gebruikt worden. Door middel van een nieuwe inlaatpunt en de realisatie van het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee wordt de zoetwaterbeschikbaarheid geborgd.

1.5 Nieuw peilbesluit in relatie tot vigerende peilbesluiten

Het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee betreft een geheel nieuw bemalingsgebied. Het nieuwe bemalingsgebied loopt door de bestaande bemalingsgebieden Johan Koert en Westplaat. Het vigerend peilbesluit Johan Koert is in 2018 vastgesteld. Tijdens de herziening van peilbesluit Johan Koert is rekening gehouden met het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee'. De begrenzing van het peilgebied G32.003 is aangepast aan de nieuwe situatie. Het gebied waar het nieuwe Zoetwaterkanaal zich bevindt is als het ware uit het bemalingsgebied Johan Koert 'geknipt'.

Het vigerend peilbesluit Westplaat is vastgesteld in 2005. Tijdens de herziening van peilbesluit Westplaat is destijds nog géén rekening gehouden met de aanleg van het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee. De realisatie van het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee heeft tot gevolg dat de praktijk peilgebiedsgrenzen wijzigen binnen bemalingsgebied Westplaat. Om het peilbesluit Westplaat weer actueel te maken dient het peilbesluit op termijn (administratief) herzien te worden. De peilen van de reeds bestaande peilgebieden binnen bemalingsgebied Westplaat zijn onveranderd gebleven na de realisatie van het Zoetwaterkanaal.

Bij vaststelling van het onderhavige peilbesluit wordt een deel van het peilbesluit Westplaat ingetrokken. Het betreft het deel waar het nieuwe Zoetwaterkanaal is gerealiseerd (zie Figuur 1).

Projectplan	Vastgesteld
Ontwerp Projectplan Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost	15 november 2016 door college van Dijkgraaf en heemraden. Zie Waterschapsblad nr. 10264, 22 december 2016
Projectplan Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost	15 februari 2017 door de directieraad. Zie Waterschapsblad nr. 1593, 22 februari 2017

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het gebied. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van het watersysteem in relatie tot peilbeheer. In hoofdstuk 4 wordt het vooroverleg met belanghebbenden beschreven. In hoofdstuk 5 wordt de peilafweging beschreven en het uiteindelijke peilvoorstel.

2 Gebiedsbeschrijving bemalingsgebied

2.1 Begrenzing bemalingsgebied

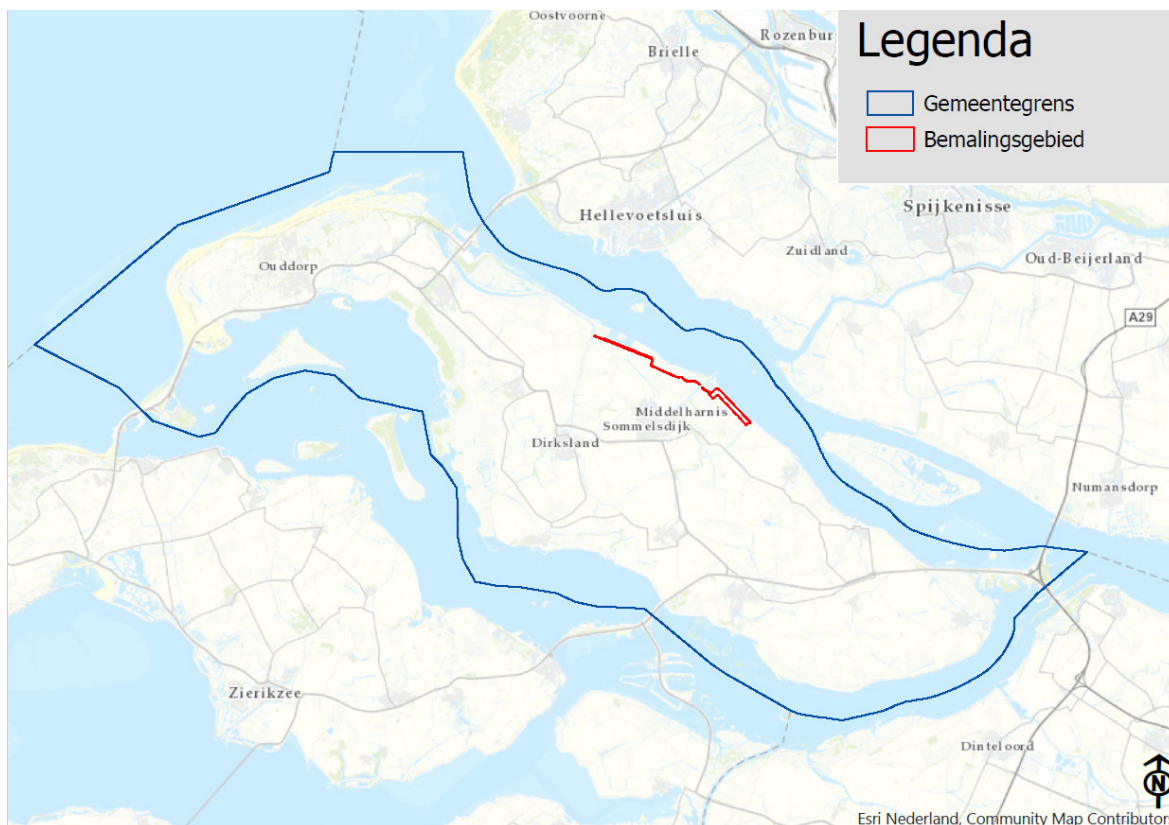
Het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee (69,6 ha) is gelegen aan de noordrand van het eiland Goeree Overflakkee (zie Figuur 3). Het betreft een langgerekt en smal bemalingsgebied wat dwars door de bemalingsgebieden Johan Koert en Westplaat loopt. Het deel van het bemalingsgebied wat gelegen is in polder Westplaat bestaat uit een kanaal omgeven door kades. Het deel van het bemalingsgebied wat is gelegen in de Van Pallandtpolder bestaat uit een kanaal en een laag gelegen gebied met een natuurfunctie.

Aan de zuidoostzijde van het bemalingsgebied bevindt zich de inlaat 'Van Pallandt' welke bestaat uit een hevel leiding en twee pompen. Het Zoetwaterkanaal loopt vervolgens door de Van Pallandtpolder tot aan het havenkanaal van Middelharnis.

Door middel van een twee parallelle sifons wordt het havenkanaal van Middelharnis gekruist. De noordwestzijde van het bemalingsgebied wordt begrensd door een sifon die het havenkanaal van Dirksland kruist.

Figuur 2: Instroomzijde parallelle sifons onder het havenkanaal van Middelharnis.

Figuur 3: Locatie van het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

2.2 Grondgebruik

Een overzicht van het huidige grondgebruik is weergegeven op kaart 4a en kaart 4b in de kaartenbijlage. In Tabel 1 is een overzicht gegeven van de verschillende grondgebruiken in het bemalingsgebied.

Het deel van het bemalingsgebied gelegen in polder De Westplaat bestaat uit oppervlaktewater en heeft een waterhuishoudkundige functie. Het deel van het bemalingsgebied wat gelegen is in de Van Pallandtpolder bestaat uit oppervlaktewater met een waterhuishoudkundige functie en uit grasland met de functie natuur. De percelen met een natuurfunctie zijn in beheer en eigendom van Staatsbosbeheer.

Tabel 1: Overzicht grondgebruik Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

	Oppervlakte (ha)	Percentage (%)	Percentage t.o.v. Grasland (%)
Bemalingsgebied (totaal oppervlakte)	69,6	100,00%	
Grondgebruik	15,3	22,06%	
Grasland	15,3	22,06%	
Blijvend	11,7	16,82%	76,27%
Tijdelijk	3,6	5,23%	23,70%
Natuurlijk. Hoofdfunctie landbouw.	0,0058	0,01%	0,04%
Geen data*	54,2	77,94%	

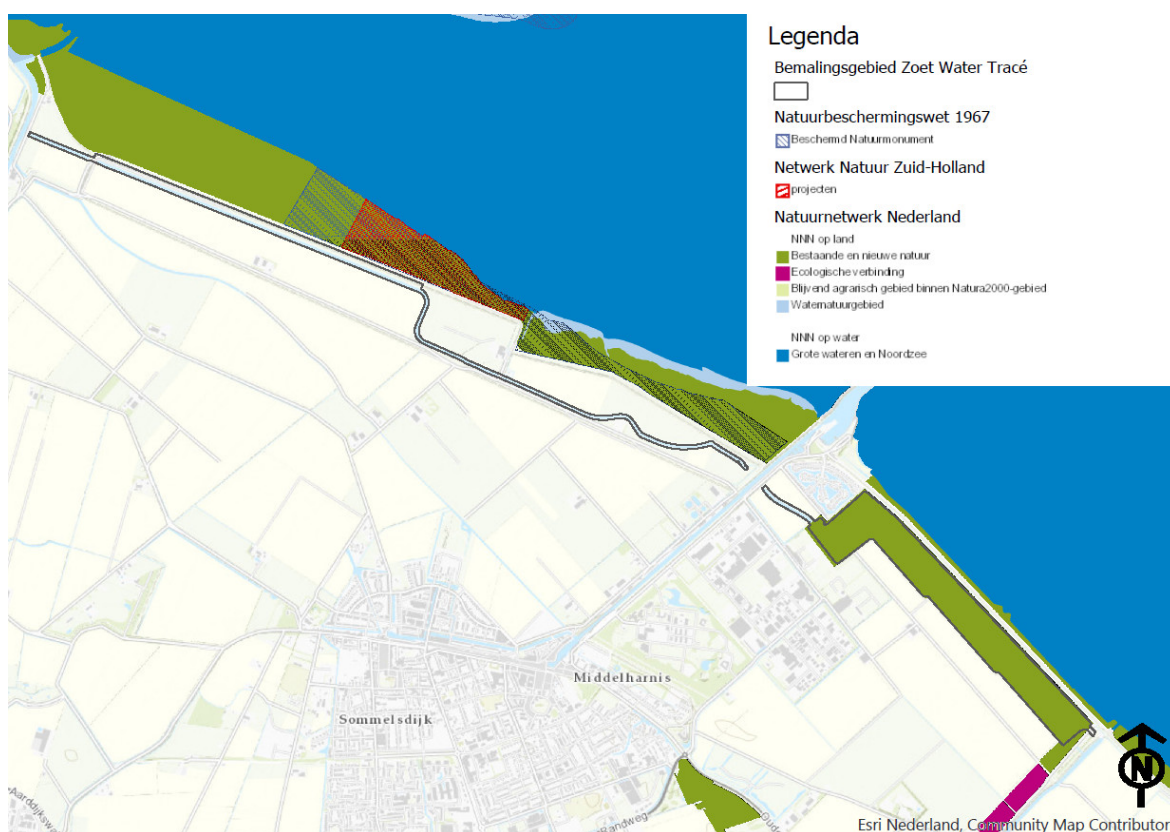
*Voor het nieuw gerealiseerde bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is voor het westelijke deel, gelegen tussen de sifons van Middelharnis en de sifon Dirksland en voor een klein deel ten oosten van de sifons van Middelharnis, nog geen nieuwe digitale data beschikbaar. Voor het grondgebruik is nu nog de functie 'landbouw' aangegeven. Dit zal op termijn worden aangepast in 'water'.

In het bemalingsgebied liggen geen stedelijke kernen. De aangrenzende peilgebieden aan de noord- en zuidzijde van het Zoetwaterkanaal hebben een voornamelijk agrarische functie. Ten zuiden van het Zoetwaterkanaal in bemalingsgebied Westplaat (nabij de sifons van Middelharnis) wordt in de toekomst mogelijk een landschapspark met terpwoningen gerealiseerd.

2.3 Natuur Netwerk Nederland

Natuur Netwerk Nederland (NNN) is sinds 2013 de naam van de ecologische hoofdstructuur. Het betreft een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden. Het streven van het Natuur Netwerk Nederland is het stabiliseren van de biodiversiteit en verdere achteruitgang tegengaan conform het door de EU aanvaarde 'Stand Still principe'.

Het deel van het bemalingsgebied wat in de Van Pallandtpolder is gelegen, maakt deel uit van het 'Natuur Netwerk Nederland'. Het natuurgebied heeft een plas/dras karakter en bestaat hoofdzakelijk uit bosschages, riet en grasvlaktes. Er bevinden zich ook een aantal kreken. De kreken staan in verbinding met het Zoetwaterkanaal en hebben hetzelfde peil als het Zoetwaterkanaal.

Figuur 4: Het oostelijk deel van bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland.

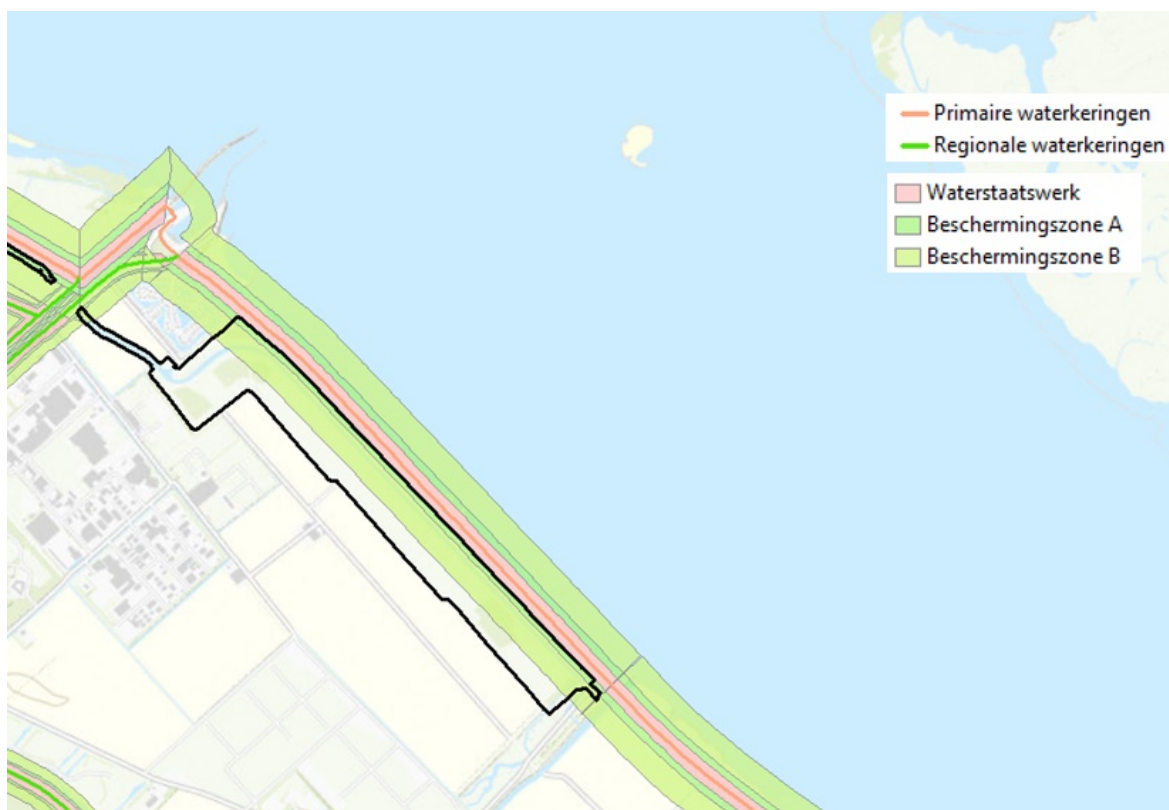
2.4 Waterkeringen en waterveiligheid

Delen van het bemalingsgebied liggen binnen de beschermingszone van zowel de primaire als secundaire keringen (zie Figuur 5 en Figuur 6). De Inlaat van Pallandt (hevel) ligt door de primaire kering zelf heen.

Het havenkanaal van Middelharnis ligt tussen twee boezemkades met bijbehorende beschermingszones. Onder het havenkanaal en de boezemkades liggen de sifons van Middelharnis. De sifons verbinden het oostelijk deel van het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee met het westelijk deel.

Figuur 5: Keringen westzijde bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

Figuur 6: Keringen oostzijde bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

In de 'Leidraad Waterkerende kunstwerken in regionale waterkeringen' staan richtlijnen waaraan kunstwerken in de waterkering moeten voldoen. De sifons onder het havenkanaal van Middelharnis moeten waterkerend kunnen zijn tot een hoogte van NAP +2,50 m. Om aan de richtlijnen te kunnen voldoen zijn deze sifons geheel afsluitbaar middels schuiven.

De sifon onder het havenkanaal van Dirksland moet waterkerend kunnen zijn tot een hoogte van NAP +1,02 m. De overstortschuif aan de instroomzijde van de sifon heeft een hoogte van NAP + 1,11 m en voldoet hiermee aan de richtlijnen. De sifon Dirksland is daarom niet geheel afsluitbaar gemaakt.

2.5 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

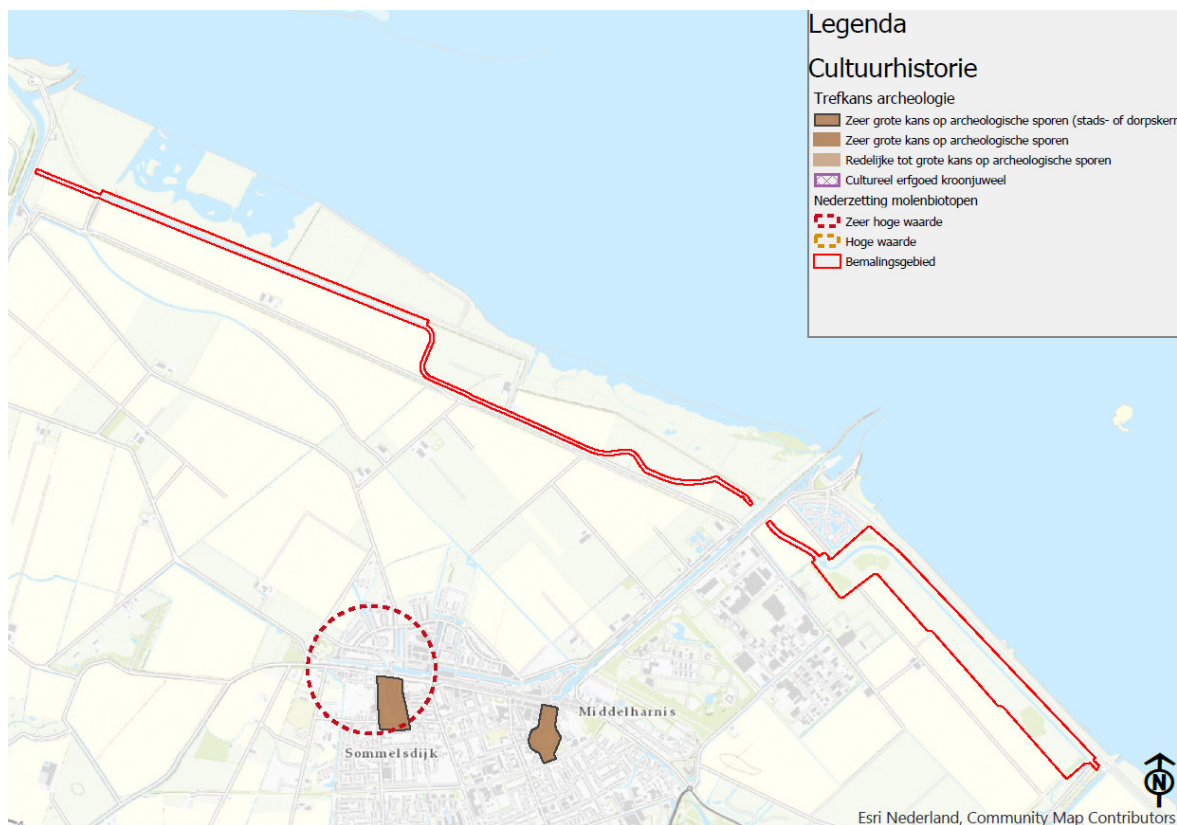
Het gebied waarin het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' is aangelegd is een typisch kleipolderlandschap wat veelvuldig voorkomt op de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden. Het gebied bestaat uit zogenaamde 'aanwasolders' welke na 1800 zijn aangelegd. In de loop der tijd hebben diverse ruilverkavelingen plaats gevonden om de gebieden ten aanzien van de landbouw zo efficiënt mogelijk in te richten en het watersysteem zo optimaal mogelijk te laten functioneren.

Het nieuwe bemalingsgebied is gelegen in de Van Pallandtpolder (oostzijde) en in de Eerste- en Tweede Bekading. Deze polders worden van elkaar gescheiden door het havenkanaal van Middelharnis. Het havenkanaal is van oudsher van groot economisch belang geweest voor de kernen Sommelsdijk en Middelharnis.

Het oostelijk deel van het nieuwe bemalingsgebied is gelegen in de 'Van Pallandtpolder'. In de 18^e eeuw was dit gebied een zandplaat gelegen in het Haringvliet. Door natuurlijke processen werd de zandplaat omgevormd tot een 'gors'. De gorzen werden in 1820 door Domeinen aan particulieren verkocht. Rond 1830 werd een zomerkade om de gorzen aangelegd. In 1866 werd deze zomerkade vervangen door een zeekerende dijk en werd de polder verder uitgebreid. Het geheel werd bedijkt tot 'bouwland'. Tegenwoordig bevinden zich in de Van Pallandtpolder nog steeds landbouwgronden, maar is er ook een recreatiepark ontwikkeld (Park Nieuw Zeeland), liggen er sportcomplexen en is er een zonnepark gerealiseerd.

Het westelijk deel van het nieuwe bemalingsgebied is gelegen in de zogenaamde 'Eerste Bekading' en 'Tweede Bekading' ten noorden van polder Westplaat. De Eerste Bekading is in 1823 ingepolderd. De Tweede Bekading kort daarna in 1828. Tot de aanleg van het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee waren deze polders in zijn geheel in gebruik als landbouwgronden.

De locatie van het nieuwe bemalingsgebied is relatief recent ingepolderd. De archeologische beleidskaart Goeree-Overflakkee geeft voor het betreffende gebied aan dat er géén archeologische waarde is. Ook liggen er binnen het bemalingsgebied geen molenbiotopen of belangrijke cultuurhistorische objecten.

Figuur 7: Cultuurhistorische objecten en archeologische waarden.

2.6 Bodem en bodemopbouw

De bodemkundige opbouw binnen het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is voornamelijk bepaald door invloed van de zee, de mens en rivieren. De huidige bovengrond bestaat uit jonge zeeklei en komt voort uit de zogenaamde afzettingen van Duinkerke. Het bemalingsgebied bestaat hoofdzakelijk uit kalkrijke poldervaaggronden, die over het algemeen een homogeen aflopend profiel hebben. De bouwvoor kan in zwaarte verschillen variërend van lichte zavel tot lichte klei. Het gebied net ten noorden van Middelharnis bestaat bijvoorbeeld uit lichte klei met een lutumgehalte van 25 tot 35%.

Kaart 5 in de bijlage betreft de bodemkaart van het bemalingsgebied. Dit is echter de opbouw vóór de realisatie van het Zoetwaterkanaal. Na aanleg van het Zoetwaterkanaal is de bovenste laag van de bodem doorsneden door het nieuwe kanaal en zijn de beide zijden van het kanaal voorzien van kades bestaande uit de vrij gekomen grond uit het Zoetwaterkanaal. Hiermee heeft een behoorlijke vermenging van de bodem plaats gevonden.

2.7 Maaiveldhoogte en maaivelddaling

Het deel van het Zoetwaterkanaal wat is gelegen in polder Westplaat tussen de sifon Dirksland en de sifons onder het havenkanaal van Middelharnis, bestaat uit open water tussen twee kerende kades. De maaiveldhoogte van de kades ligt op circa NAP +1,45 m. Net ten oosten van de sifons van Middelharnis ligt het Zoetwaterkanaal eveneens ingeklemd tussen twee kades. De kades hebben hier een maaiveldhoogte tussen de NAP +2,00 m en NAP +2,40 m.

Het deel van het bemalingsgebied wat is gelegen in de Van Pallandtpolder en de functie natuur heeft, heeft een maaiveldhoogte tussen NAP +0,90 m en NAP +1,40 m.

De specifieke gemiddelde maaivelddaling voor het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is niet bekend. Gezien er geen veen binnen het gebied voor komt en relatief veel kleigronden is het gebied niet heel gevoelig voor maaivelddaling.

Er is wel meer algemene informatie beschikbaar over bodemdaling. Volgens het Deltares rapport Bodemdaling¹ is de verwachting dat bij een gelijkblijvend klimaat en een gelijkblijvende drooglegging de maaiveldaling de komende 50 jaar waarschijnlijk zal liggen tussen de 0 en 10 cm in de omgeving van het bemalingsgebied.

2.8 Zettingsgevoelige objecten

Nabij de kruising van de Boerenweg en de Bekadeweg bevinden zich twee gastransportleidingen. Deze leidingen liggen verzinkt onder het Zoetwaterkanaal.

Nabij de kruising Bekadeweg – Gorsweg ligt een sifon van WSHD voor het afvoeren van water uit de drainagesloten langs het Zoetwaterkanaal.

Aan de zuidwestzijde van het bemalingsgebied ligt een HDPE infiltratieleiding met een diameter van Ø 600 mm van Evides. Deze leiding vormt de verbinding tussen het Inlaatstation Martina Cornelia bij Stad a/h Haringvliet en het Evides leidingnetwerk bij Stellendam.

Nabij de sifons van Middelharnis ligt, parallel aan het havenkanaal, een rioolpersleiding van asbest cement. De leiding is in beheer bij het waterschap.

Figuur 8: Aanleg Evides infiltratieleiding nabij de sifons van Middelharnis (bron: www.evides.nl)

2.9 Grondwater

Een groot deel van het bemalingsgebied bestaat uit open water. Een grondwaterstand is hier niet relevant. Ter plaatse van de gebieden binnen het bemalingsgebied met de functie natuur zijn geen gegevens beschikbaar over grondwaterstanden. De grondwaterstanden in deze delen van het bemalingsgebied worden sterk beïnvloed door het peil in het Zoetwaterkanaal.

Het peil van het Zoetwaterkanaal staat aanzienlijk hoger dan in de omringende peilgebieden. Het effect van vernatting door het Zoetwaterkanaal heeft aan het maaiveld invloed tot op een afstand van 60 à 120 meter van het kanaal². Dit is afhankelijk van de bodemopbouw. Bij een goed doorlatende zanderige bodem zal de invloed van het peil in het Zoetwaterkanaal verder reiken dan bij een slecht doorlatende kleiige bodem.

¹ Lange J. de, Gunnink J.L., *Bodemdalingskaarten*, Deltares, 2013

² J. Boleij, Effecten peilstijging Kierbesluit (CMK) op Goeree.

Om de invloed van het Zoetwaterkanaal op de grondwaterstand van de omringende peilgebieden tot een minimum te beperken, zijn zogenoemde kwelsloten langs het Zoetwaterkanaal aangebracht. Ook is op diverse plaatsen drainage aangelegd.

Vanuit het project Compenserende Maatregelen Kierbesluit is een monitoringsprogramma opgesteld om te zien wat de invloed is van het 'Kieren' van de Haringvlietsluizen op de omgeving. Hiertoe zijn op zowel Voorne-Putten als Goeree-Overflakkee diverse peilbuizen in raaien geplaatst en wordt op diverse plaatsen de grondwaterkwaliteit en het grondwaterpeil gemeten. Dit monitoringsprogramma geeft echter géén informatie over de invloed van het Zoetwaterkanaal op de directe omgeving van het kanaal. De invloed van het Zoetwaterkanaal op de directe omgeving wordt niet gemonitord.

2.10 Ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen het bemalingsgebied zijn geen (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen bekend. Net buiten het bemalingsgebied nabij de sifons van Middelharnis wordt aan de Bekadeweg mogelijk een landschapspark aangelegd met terpwoningen. Dit project zit echter nog in een verkennende fase (juni 2022).

2.11 KRW opgave

Binnen het bemalingsgebied bevinden zich geen KRW waterlichamen.

2.12 Kwel en wegzijging

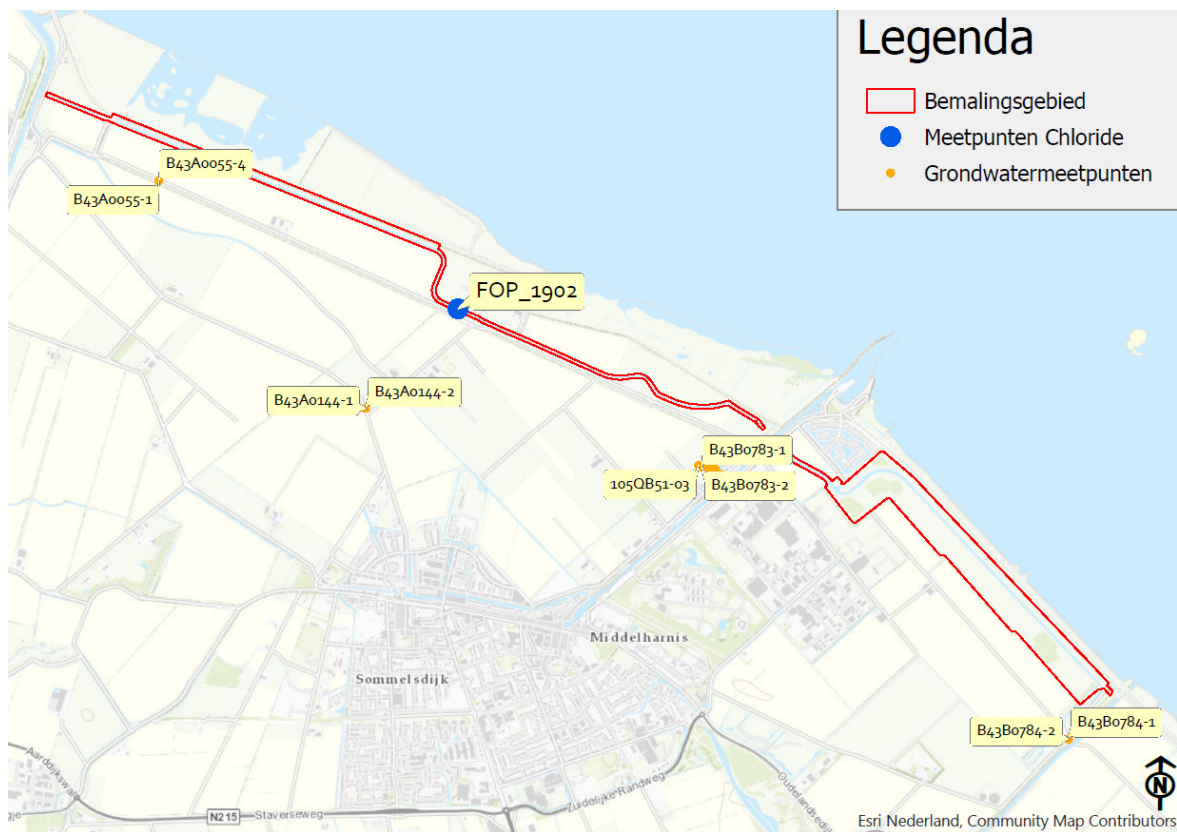
In het gebied waarin het Zoetwaterkanaal is aangelegd is van oorsprong sprake van een brakke kwelsituatie. De chlorideconcentratie van het freatisch grondwater ligt gemiddeld tussen de 1000 en 10.000 mg/l³. Door de realisatie van het Zoetwaterkanaal is in de huidige situatie sprake van wegzijging binnen het nieuwe bemalingsgebied. Dit wordt veroorzaakt door het relatief hoge peil in het Zoetwaterkanaal ten opzichte van de lagere peilen in de omringende peilgebieden. Hierdoor zal op termijn een zoete grondwaterstroom ontstaan vanuit het Zoetwaterkanaal naar de omliggende peilgebieden. Het hoge peil in het Zoetwaterkanaal zorgt er voor dat de brakke kwel ter plaatse van het Zoetwaterkanaal en in de directe omgeving wordt weggedrukt.

Door realisatie van het Zoetwaterkanaal zal de kwelflux in de omringende peilgebieden dus toenemen, alleen bestaat deze in de eerste jaren na realisatie van het Zoetwaterkanaal nog niet uit zoet water. Veranderingen in de kwelflux, zowel kwantitatief als kwalitatief, worden niet gemonitord.

2.13 Oppervlaktewaterkwaliteit

Binnen het nieuwe bemalingsgebied 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' bevindt zich één oppervlaktewaterkwaliteitsmeetpunt (FOP 1902). Dit meetpunt bevindt zich langs de Bekadeweg ten noorden van Sommeldijk (zie Figuur 9). Het meetpunt wordt bemonsterd sinds 2019. Uit de meetgegevens van 2019 en 2020 blijkt dat er in het Zoetwaterkanaal sprake is van een goede waterkwaliteit welke overeen komt met de waterkwaliteit in het Haringvliet. Dit duidt er op dat het water binnen het bemalingsgebied niet of nauwelijks wordt opgeladen met chloride of nutriënten. Zie bijlage 2 voor de meetresultaten van de waterkwaliteit. Gezien er nog relatief kort wordt gemeten is het nog niet mogelijk om trendanalyses uit te voeren.

³ Bron: GeoWeb

Figuur 9: Meetpunten voor oppervlaktewaterkwaliteit en grondwater. De grondwatermeetpunten liggen allen buiten het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

De chlorideconcentratie ligt jaar rond onder de waarde van 200 mg/l. Water met een chlorideconcentratie van 200 mg/l of lager wordt geschikt geacht om te gebruiken voor hoogwaardig agrarisch grondgebruik zoals bijvoorbeeld glastuinbouw⁴.

De fosfaatconcentratie is laag en ligt ruim onder de voorheen gebruikte MTR norm van 0,15 mg/l. De stikstofconcentratie vertoont in het voorjaar van 2019 en 2020 een piek. Deze piek is niet te verklaren. In de rest van het jaar ligt de stikstofconcentratie onder de voorheen gebruikte MTR norm voor stikstof van 2,2 mg/l.

⁴ Zie Waterbeheerprogramma 2016 -2021.

3 Waterhuishoudkundige situatie

3.1 Peilbeheer

Het peil in het Zoetwaterkanaal varieert tussen de NAP +0,70 m en NAP +0,90 m. Het peil van het Zoetwaterkanaal is bewust hoger gekozen dan het peil in de omliggende polders. Hierdoor is het mogelijk om de omliggende polders vanuit het Zoetwaterkanaal onder vrij verval van water te voorzien. Tevens zorgt het hogere peil voor het weg drukken van brakke kwel die van nature in het gebied voor komt. Het water in het Zoetwaterkanaal wordt door het hoge peil nauwelijks opgeladen met chloride.

In het voorjaar en in de zomerperiode wanneer er veel zoet water nodig is voor het doorspoelen van polders en voor beregening van akkers wordt de ruimte tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m gebruikt voor het opbouwen van een buffer. Het Zoetwaterkanaal wordt hierbij gevuld met de twee pompen bij de Inlaat van Pallandt tot een peil van NAP +0,90 m. Wanneer dit peil bereikt is worden de pompen afgezet, en zal het peil terug zakken naar circa NAP +0,70 m. De snelheid waarmee dit gebeurt is afhankelijk van de waterbehoefte. Vervolgens worden de pompen weer aangezet om het Zoetwaterkanaal terug te brengen op het peil van NAP +0,90 m. Hiermee wordt voorkomen dat de pompen continue draaien of gaan pendelen⁵.

In het geval dat er tijdelijk geen water kan worden ingelaten via de Inlaat Van Pallandt, is er bij een peil van NAP +0,90 m een aanzienlijke buffer zoet water aanwezig die dan gebruikt kan worden voor beregening en doorspoeling van de aangrenzende polders.

Om de oevers in stand te houden, de begroeiing langs de oevers te stimuleren (met name in het natuurgebied in beheer bij Staatsbosbeheer) en om de brakke kwel weg te drukken, wordt ook in de winterperiode het peil van het Zoetwaterkanaal beheerd tussen de NAP +0,70 m en + 0,90 m. Door de geringe watervraag vanuit de landbouw en het feit dat er in de winter veel minder wordt doorgespoeld met zoet water in de landbouwgebieden, zal het peil op het Zoetwaterkanaal echter langzamer uitzakken dan in de zomerperiode.

Bij peilen op het Haringvliet lager dan NAP -0,40 m werkt de hevel Van Pallandt niet⁶. Bij peilen lager dan NAP -0,40 m op het Haringvliet zal niet meer de gehele aanvoerleiding onder water staan waardoor het vacuüm in de aanzuigleiding verloren gaat en er geen hevelwerking meer is.

Voor de functie natuur wordt geen specifiek peilbeheer gevoerd. Voor de uitvoering van maaionderhoud van de natuurgebieden binnen het bemalingsgebied is het soms wenselijk om het peil tijdelijk te verlagen. Een tijdelijke peilverlaging vindt plaats in overleg tussen de natuur beherende instantie (Staatsbosbeheer) en de peilbeheerder van het waterschap. Indien mogelijk kan de peilbeheerder besluiten het peil t.b.v. de onderhoudswerkzaamheden tijdelijk lager te zetten.

3.1.1 Peilbeheer bij calamiteiten

Indien door een calamiteit het peil in het Zoetwaterkanaal te hoog wordt, bestaan er 3 mogelijkheden om het peil te verlagen:

- Door gebruik te maken van calamiteitenstuw 'Inlaat van Pallandt' (45686ST). De betreffende stuw bestaat uit twee geautomatiseerde kleppen. Bij het openen van de kleppen stroomt het water in de maaltocht welke is gelegen voor gemaal Johan Koert (peilgebied G32.007). Met behulp van het gemaal Johan Koert kan vervolgens het water worden uitgemalen naar het Haringvliet. In deze situatie verplaatsen ook de pompen van de Inlaat van Pallandt het water via een by-pass leiding naar de hevelleiding. Vervolgens wordt het water via de hevelleiding geloosd op het Haringvliet.

⁵ Pendelen is het snel achter elkaar aan- en uitschakelen van de pompen.

⁶ Mededeling peilbeheerder

- Door water af te laten via de aan het Zoetwaterkanaal aangesloten inlaten. Dit kan echter alleen wanneer er voldoende ruimte beschikbaar is in de polders waarin het water wordt ingelaten.
- Via de by-pass bij de sifon Dirksland. Met de by-pass leiding kan een teveel aan water op het Zoetwaterkanaal worden afgelaten naar de Zuiderdiepboezem.

Figuur 10: Calamiteitenstuw Inlaat van Pallandt.

Figuur 11: Op de voorgrond de by-pass leiding bij de sifon Dirksland.

3.2 Peilregistratie

Om te controleren of er aan het peilbesluit wordt voldaan en het peilbeheer op orde is, vindt peilregistratie plaats. Gezien er nog geen vigerend peilbesluit is voor het Zoetwaterkanaal, kan

er ook nog niet worden voldaan aan een peilbesluit. Wel werd gecontroleerd of er aan de peilen uit het vastgestelde projectplan voor het Zoetwaterkanaal wordt voldaan.

Peilregistratie gebeurt veelal automatisch bij geautomatiseerde peilregulerende kunstwerken. Daar waar geen automatische peilregistratie plaats vindt bij peilregulerende kunstwerken, worden analoge peilschalen handmatig opgenomen met behulp van een peilregistratie-app. De ruwe meetdata die door registratie wordt verkregen wordt vervolgens gecontroleerd en geverifieerd door de peilbeheerders en applicatiebeheerders.

Tabel 2 geeft een overzicht van de locaties waar het peil van het Zoetwaterkanaal automatisch wordt gemeten. Dit betreft de situatie in het voorjaar van 2021. Vanuit een optimalisatieslag zullen er op enkele locaties nog nieuwe niveaumeters worden aangebracht om het watersysteem zo goed mogelijk te kunnen sturen. Zie bijlage 1 voor de gemeten peilen.

Tabel 2: Overzicht praktijkpeil en locaties automatische peilmetingen (voorjaar 2021).

Peilgebied	Praktijk peil [m NAP]	Locatie peilmeting
G47.001	Flexibel peilbeheer tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m	30218PM (uitstroom hevel Van Pallandt) 30223PM (instroom Park Nieuw Zeeland) 30209PM (instroom Wateraanvoerplan Middelharnis) 30220PM (Instroom Sifons Middelharnis) 30228PM (Instroom stuw Groenendijk) 30232PM (Instroom Sifon Dirksland)

3.3 Peilindicator

Jaarlijks wordt door WSHD getoetst of het peilbeheer wordt uitgevoerd conform het vigerend peilbesluit. Hierover wordt gerapporteerd in de zogeheten 'Peilindicator'. Gezien er voor het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee nog geen vigerend peilbesluit beschikbaar is, kan de peilindicator nog niet gebruikt worden. Uit de tot op heden beschikbare peilregistratiegegevens kan worden geconcludeerd dat over het algemeen aan de peilen zoals vastgesteld in het projectplan wordt voldaan. Zie bijlage 1.

3.4 Vigerend- en praktijk peil

Gezien er nog niet eerder een peilbesluit voor het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee is opgesteld zijn er nog geen vigerende peilen voor dit bemalingsgebied.

De vigerende peilen van de peilgebieden waar het Zoetwaterkanaal nu dwars doorheen loopt zijn:

Vigerend peilgebied G31.001 NAP -0,50 m WP / NAP -0,30 m ZP
Vigerend peilgebied G32.003 NAP -0,60 m WP / NAP -0,40 m ZP⁷

In de praktijk wordt voor het Zoetwaterkanaal een flexibel peil gehanteerd tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m, conform het projectplan wat voor de realisatie van het Zoetwaterkanaal is opgesteld. De nieuwe waterstaatkundige praktijksituatie is weergegeven op kaart 6 in de kaartenbijlage.

3.5 Peilafwijkingen

Peilafwijkingen betreffen onderbemalingen, opmalingen of hoogwatersloten in beheer bij derden. In het bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee komen geen peilafwijkingen voor.

⁷ Bij vaststelling van peilbesluit Johan Koert (2018) is de begrenzing van het nieuwe bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee al wel opgenomen in het peilbesluit. Dit vormt immers ook de begrenzing van de peilgebieden binnen bemalingsgebied Johan Koert. De destijds vigerende peilen ter plaatste van het Zoetwaterkanaal zijn echter bij het vaststellen van het nieuwe peilbesluit Johan Koert niet ingetrokken.

3.6 Wateraanvoer en waterafvoer

Het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee is gerealiseerd in het kader van de Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK) en is primair bedoeld om zoet water aan te voeren. Door een verbrakend Haringvliet als gevolg van het Kierbesluit, zullen in de toekomst de inlaatsuizen van de Zuiderdiepboezem wellicht veel minder of niet meer gebruikt kunnen worden voor de zoetwatervoorziening op Goeree Overflakkee. Vanuit Rijkswaterstaat is de garantie gegeven dat het Haringvliet bij de Inlaat van Pallandt, ondanks het periodiek openen van de Haringvlietsluizen, zoet zal blijven.

Zolang er echter zoet water aanwezig is op het Haringvliet voor de inlaatsuizen, kan het oude Zuiderdiepboezemsysteem worden gebruikt als back-up voor het Zoetwaterkanaal om zoet water aan te voeren naar de aangrenzende polders. Uit monitoringsgegevens blijkt dat tot op heden (augustus 2021) het water op het Haringvliet voor de inlaatsuizen vrijwel altijd voldoende zoet is om in te laten.

De Inlaathevel Van Pallandt en het bijbehorende elektrisch aangedreven gemaal bevinden zich nabij gemaal Johan Koert. De inlaathevel en het bijbehorende pompen hebben een gemeten maximale inlaatcapaciteit van circa 185 m³/min. De eis destijds was een minimale inlaatcapaciteit van 150 m³/min. Met deze hoeveelheid water wordt voldaan aan een aanvoernorm van 0,3 l/s/ha zoals overeen gekomen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In Figuur 13 wordt de waterverdeling vanuit het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee weergegeven in m³/s. Dit betreffen de ontwerp hoeveelheden. In de praktijk blijkt dat er grotere hoeveelheden worden aangevoerd doordat de capaciteit van de Inlaat van Pallandt groter blijkt te zijn dan in het ontwerp was voorzien.

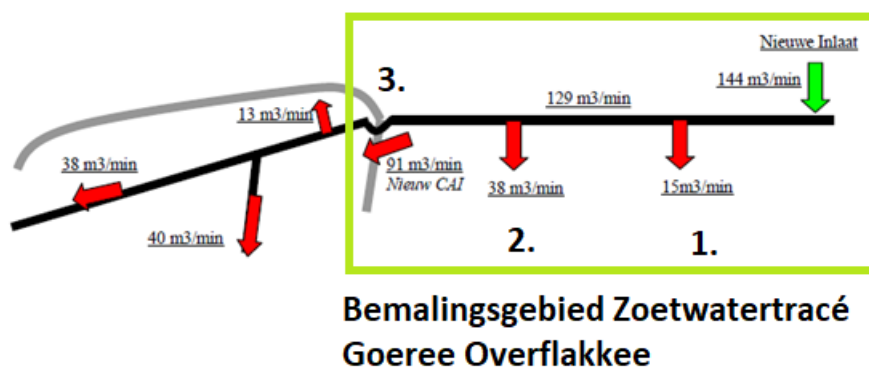

Figuur 12: Instroom hevel Van Pallandt aan het Haringvliet.

Vanuit het Zoetwaterkanaal kunnen diverse bemalingsgebieden/peilgebieden van zoet water worden voorzien. Hiertoe zijn vanuit het CMK project diverse soorten kunstwerken gerealiseerd (zie Tabel 3). Vanuit de direct bediende peilgebieden kan het water verder gestuurd worden naar de daar weer achter gelegen peilgebieden. Uiteindelijk wordt het water door diverse gemalen weer uitgemalen op de Zuiderdiepboezem of direct op het buitenwater.

Tabel 3: Peilregulerende kunstwerken Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee.

Bemalingsgebied wat wordt bedient	Peilgebied (GIS code)	Naam peilgebied	Inlaatkunstwerk (GIS code)	Naam inlaatkunstwerk	Vigerend Peil NAP (m)
G32 (Johan Koert)	G32.014	Park Nieuw Zeeland	16523ST	Stuw Nieuw Zeeland	-0,40 m (vast)
G32 (Johan Koert)	G32.009	Hernesseroord	45667ST	Stuw Wateraanvoerplan Middelharnis	-0,40 m (vast)
G31 (Westplaat)	G31.001	Polder Westplaat Buitengronden	44588AF	Afsluiter	-0,30 m (ZP) / -0,50 m (WP)
G31 (Westplaat)	G31.001	Polder Westplaat Buitengronden	44608AF	Afsluiter	-0,30 m (ZP) / -0,50 m (WP)
G31 (Westplaat)	G31.003	Polder Westplaat Flakkee, Everdinapolde r	45637ST	Stuw Groenendijk	-0,70 m (ZP) / -0,90 m (WP)
G31 (Westplaat)	G31.001	Polder Westplaat Buitengronden	79930AF	Afsluiter inlaat dijkslot Gorsweg	-0,30 m (ZP) / -0,50 m (WP)
Buitendijks gebied	-	-	30186GM	Inlaatgemaal Westplaat Buitengronden	-
G31 (Westplaat)	G31.004	Polder Westplaat buitengronden	79931AF	Afsluiter inlaat De Slechtvalk	-0,30 m (ZP) / -0,50 m (WP)
G14 (Zuiderdiep)	G14.001	Kroningspolde r, Bospolder	45641ST	Stuw sifon Dirksland	-0,10 m (ZP) / -0,40 m (WP)

Figuur 13: Ontwerp waterverdeling bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee. In praktijk worden er grotere hoeveelheden water aangevoerd omdat de capaciteit van de Inlaat van Pallandt groter is. Exacte meetgegevens van de verschillende waterhoeveelheden zijn er nog niet. (1) Stuw Nieuw Zeeland en stuw Wateraanvoerplan Middelharnis, (2) Inlaatvoorzieningen polder De Westplaat, (3) sifon havenkanaal Dirksland.

3.7 Aandachtspunten en wensen

In de inventarisatiefase zijn aandachtspunten en wensen uit het bestaande watersysteem naar voren gekomen. De punten zijn geïnventariseerd uit vooroverleg, klachtenregistratie, gesprekken met belanghebbenden of naar aanleiding van bijeenkomsten.

Tabel 4: Aandachtspunten en wensen

Peilgebied	aandachtspunt/wens	Thema
47.001	In het voorjaar voert Staatsbosbeheer onderhoud uit aan de natuurgebieden die liggen binnen het bemalingsgebied (Van Pallandtpolder). Om de percelen goed te kunnen betreden voor de uitvoering van het onderhoud, wenst men een tijdelijk wat lager peil in het Zoetwaterkanaal. Met de peilbeheerder kan worden afgestemd of dit mogelijk is op het gewenste moment.	Watersysteem
47.001	In het voorjaar van 2021 heeft het bestuur gevraagd of het mogelijk is om natuurvriendelijke oevers aan te leggen langs de oevers het Zoetwaterkanaal. Uit een hydrologische doorrekening is gebleken dat het Zoetwaterkanaal zo is gedimensioneerd dat de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het Zoetwaterkanaal de doorstroming teveel gaat belemmeren en er teveel stuwing zal ontstaan. Hiermee komt het primaire doel van het Zoetwaterkanaal, de aanvoer van voldoende zoet water, in gevaar.	Watersysteem
47.001	Binnen het waterschap zijn er vanuit de operatie diverse aandachtspunten aangegeven om het peilbeheer binnen het bemalingsgebied en in de aanliggende peilgebieden te optimaliseren. Op 21 april 2021 heeft de V.V. hiertoe een voorstel aangenomen (B2100416) om diverse optimalisaties uit te gaan voeren in 2021 en 2022.	Watersysteem

4 Vooroverleg

4.1 Vooronderzoek en vooroverleg

Het peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' is een zogenaamd 'administratief peilbesluit'. Bij een administratief peilbesluit worden de peilen en peilgebiedsgrenzen uit de praktijk (de reeds bestaande situatie) vastgelegd in een peilbesluit.

De afwegingen om tot het nieuwe peilgebied en bijbehorende peilen te komen hebben plaats gevonden tijdens het project om het Zoetwaterkanaal aan te leggen. Hiertoe heeft een projectplan ter inzage gelegen. Belanghebbenden, waaronder burgers, agrariërs en lokale overheden en belangenorganisaties hebben voor en tijdens de realisatie van het Zoetwaterkanaal de gelegenheid gehad om knelpunten en wensen aan te geven en hierover van gedachten te wisselen met medewerkers van het waterschap. Ook is er de mogelijkheid geweest om zienswijzen in te dienen op het projectplan.

Ten behoeve van dit peilbesluit is daarom niet opnieuw uitvoerig met alle belanghebbenden gecommuniceerd. Er wordt volstaan met het communiceren naar een aantal (belangen)organisaties in de vorm van een informele consultatie van het ontwerp peilbesluit.

4.2 Ambtelijk overleg

Met de volgende overheden en instanties is in voorbereiding op dit ontwerp peilbesluit (telefonisch) overleg gevoerd:

- Gemeente Goeree-Overflakkee (d.d. 15 juni 2021)
- Staatsbosbeheer (d.d. 20 september 2021)

Tevens is het concept ontwerp peilbesluit en bijbehorende documenten ter informele consultatie gezonden aan de desbetreffende overheden, overkoepelende belangenorganisaties, en (natuurbeherende) instanties:

- LTO Noord, Afdeling Goeree Overflakkee
- Gemeente Goeree Overflakkee
- Staatsbosbeheer
- Natuur en Landschap Goeree Overflakkee (NLGO)

De bovengenoemde stakeholders zijn tevens formeel geïnformeerd dat het ontwerp peilbesluit ter inzage lag vanaf 21 juni 2022.

4.3 Reacties

Naar aanleiding van de informele consultatie zijn er geen reacties binnen gekomen van bovenstaande organisaties en instanties.

Het ontwerp peilbesluit 'Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee' heeft van 21 juni 2022 tot en met 1 augustus 2022 ter inzage gelegen. In deze periode zijn geen zienswijzen bekend gemaakt bij het waterschap.

5 Afweging en peilvoorstel

5.1 Afwegingskader en peilvoorstel

Met in achtneming van paragraaf 3.1, wordt in het onderstaande overzicht de peilafweging beschreven en het peilvoorstel gegeven. Op kaart 6 is de nieuwe waterstaatkundige situatie weergegeven met de begrenzingen van het peilgebied en de bijbehorende waterpeilen.

Peilgebied	Naam	Waterpeil Vigerend [m] NAP ⁸		VOORSTEL waterpeil in [m] NAP	
		zomerpeil	winterpeil	Flexibel	
G47.001	Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree- Overflakkee	Deel G31.001 (Westplaat) -0,30 Deel G32.003 (Johan Koert) -0,40	Deel G31.001 (Westplaat) -0,50 Deel G32.003 (Johan Koert) -0,60	+0,70	+0,90
generieke omschrijving en motivatie					
In het projectplan 'Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost' is voor het Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee de volgende peilstelling bepaald: flexibel peil tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m. Deze peilstelling is gebaseerd op (geohydrologisch) onderzoek⁹ uitgevoerd door Royal Haskoning DHV in 2013. Het gehele civiel technische ontwerp van het Zoetwaterkanaal is gebaseerd op deze peilstelling. De kades die het Zoetwaterkanaal omringen zijn doorgerekend. Bij een conservatieve berekening¹⁰ zijn deze kades in ieder geval veilig tot een peil van NAP +0,95 m. Een hogere peilstelling op het Zoetwaterkanaal zal vragen om nieuwe berekeningen en mogelijk grote aanpassingen van het huidige Zoetwaterkanaal. Er is gekozen voor een hoger peil ten opzichte van de omringende peilgebieden om wateraanvoer vanuit het Zoetwaterkanaal onder vrij verval mogelijk te maken. Dit is duurzamer dan water verpompen. Een wat hoger peil heeft ook als voordeel dat er een wat grotere waterbuffer kan worden gerealiseerd, mocht er tijdelijk geen of minder water uit het Haringvliet kunnen worden ingelaten. Tevens zorgt een hoger peil dat brakke kwel in het gebied wordt weggedrukt en het ingelaten water langer zoet blijft. Het peil dient echter niet te hoog te zijn. Dit om vernatting van de omgeving van het Zoetwaterkanaal te beperken. Een hoger peil dan het huidige hoogste praktijkpeil van NAP +0,90 m betekent ook dat de omringende kades rond het Zoetwaterkanaal verhoogd en verbreed zouden moeten worden, kunstwerken wellicht groter en anders uitgevoerd moeten worden en dat er door toenemende vernatting in de omgeving compenserende maatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten van vernatting tegen te gaan. Binnen het 'Projectplan Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost' is op basis van berekeningen en onderzoeken naar risico's tot een flexibel peil tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m gekomen. Dit peil wordt in de praktijk ook gehandhaafd. Tot op heden heeft deze peilstelling, voor zover bekend, niet tot problemen geleid binnen het bemalingsgebied of in de aangrenzende bemalingsgebieden.					

⁸ Het nieuwe peilgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee loopt door een deel van het vigerend peilgebied G31.001 (Westplaat). Voor het deel dat door bemalingsgebied Johan Koert loopt, is in het peilbesluit Johan Koert reeds rekening gehouden door dit deel eruit te knippen. Hiermee is een vigerende begrenzing vastgesteld. Het vigerende peil is hier echter nog steeds NAP -0,40 m / NAP -0,60 m omdat deze peilen nooit formeel zijn ingetrokken.

⁹ Boleij J., Royal Haskoning DHV, *Effecten peilstijging Kierbesluit (CMK) op Goeree*, 13 december 2013.

¹⁰ Kraaijenbrink P., Hesami, M., *Zoetwatervoorziening Goeree Overflakkee; Goeree Oost, -midden en west*, Deltares, 2013.

Voorgesteld wordt om de huidige praktijkpeilstelling vast te stellen in het onderhavige peilbesluit. De (geo)hydrologische situatie met betrekking tot ontwatering, kwel, natuur en waterkwaliteit zal daardoor niet veranderen ten opzichte van de huidige praktijksituatie.

VOORSTEL

De volgende streefpeilen en peilregime wordt voorgesteld:

Flexibel peil: tussen NAP +0,70 m en NAP +0,90 m

6. Literatuur

- Boleij J., Royal Haskoning DHV, *Effecten peilstijging Kierbesluit (CMK) op Goeree*, 13 december 2013.
- Bree B. van, Niemijer J., e.a., *Leidraad waterkerende kunstwerken in regionale keringen*, STOWA 2011-15, Amersfoort 2011
- Gemeente Goeree-Overflakkee, *Archeologische beleidskaart Goeree Overflakkee*, 2010
- Kraaijenbrink P., Hesami M., *Zoetwatervoorziening Goeree Overflakkee; Goeree Oost, - midden en west*, Deltares, 2013.
- Lange J. de, Gunnink J.L., *Bodemdalingskaarten*, Deltares, 2013
- Provincie Zuid-Holland, *Waterverordening Zuid Holland*, Titel 4.2 Peilbesluiten, 2016
- Waterschap Hollandse Delta, *Watervergunning D0038530/I1704932, Uitvoeren van beheerherstelwerkzaamheden ten behoeve van gebied 'Van Pallandtpolder langs de Van Pallandtdijk te Middelharnis'*, 2 oktober 2017
- Waterschap Hollandse Delta, *Waterbeheerprogramma 2016 – 2021*, 26 november 2015.
- Waterschap Hollandse Delta, *Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree Overflakkee: Ontwerp Watergangen en kunstwerken HD-WAB-0126*, april 2014
- Waterschap Hollandse Delta, V.V. Besluit B1803880, *Evaluatie peilbesluiten en GGOR systematiek*, 2018
- Waterschap Hollandse Delta, Issuerapport 35, Vergunbaarheid sifons; Project Compenserende Maatregelen Kierbesluit (CMK) HD-WAB-0126, 15 mei 2017
- Waterschap Hollandse Delta, *Projectplan Compenserende Maatregelen Kierbesluit Goeree-Overflakkee Oost*, 15 juli 2016
- Waterschap Hollandse Delta, *Nota Peilbesluiten* 2013
- Waterschap Hollandse Delta, *Besluit: Optimalisatie Compenserende Maatregelen Kierbesluit*, B2100416, 21 april 2021.

Geraadpleegde bronnen internet:

https://www.goereeoverflakkee.nl/streekarchief/archieven_46502?mivast=1950&mizig=210&miadt=1950&miaet=1&micode=3011&minr=858239&miview=inv2&milang=nl (05/03/2020)

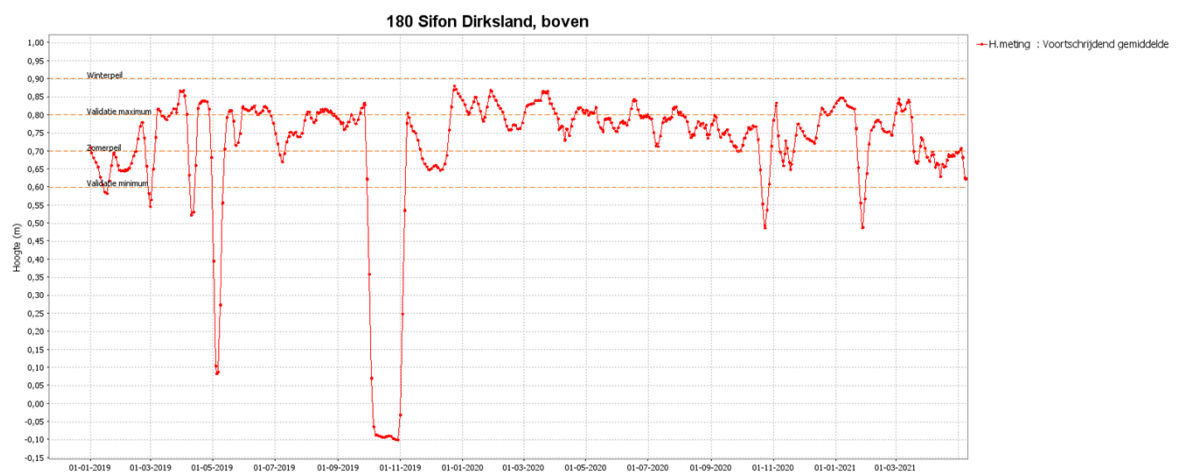
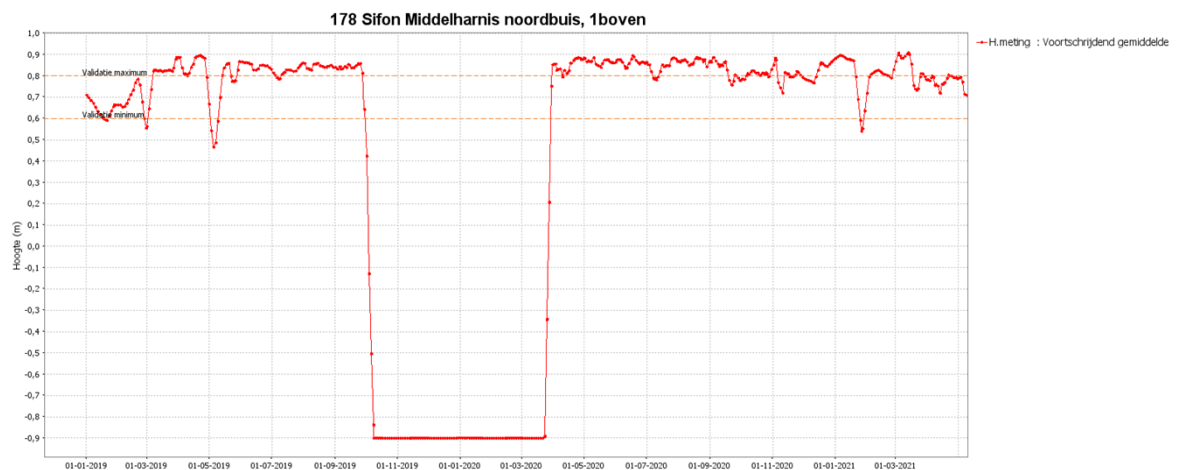
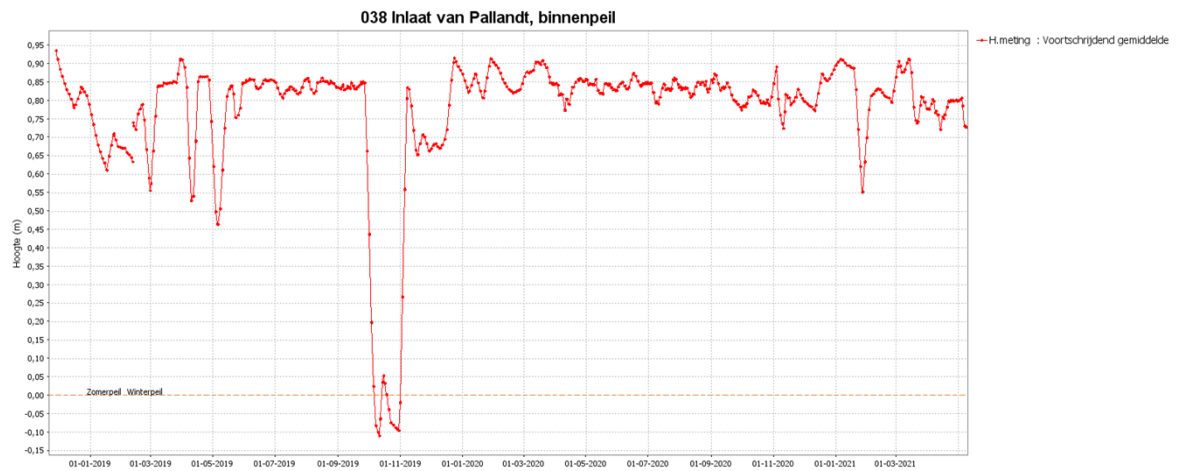
[Zoetwatervoorziening: Toelichting \(ruimtelijkeplannen.nl\)](#) (08/03/2021)

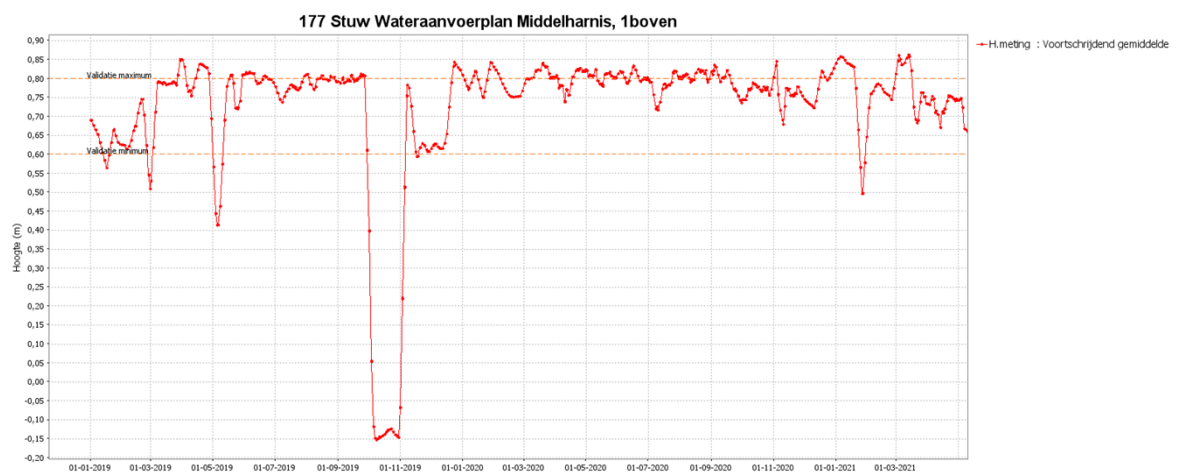
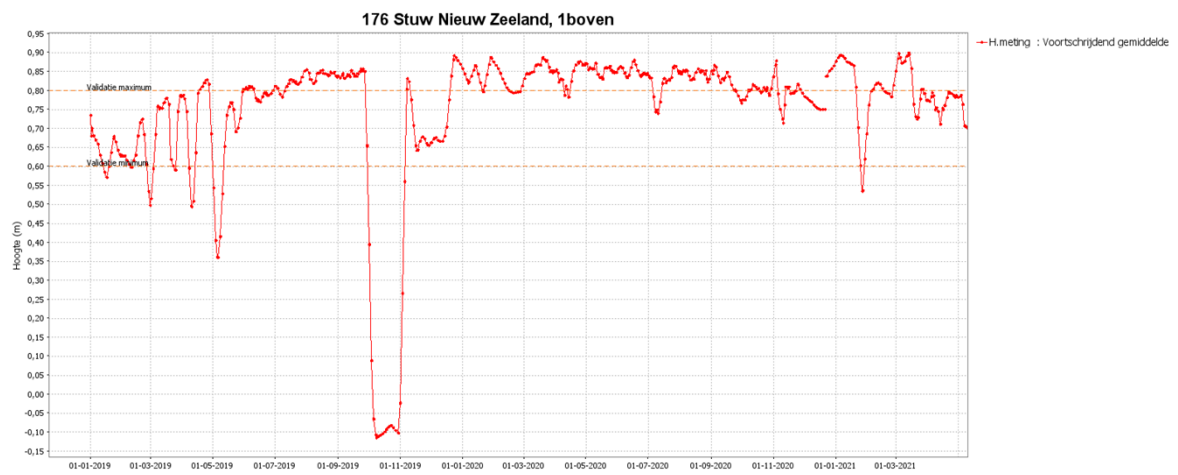
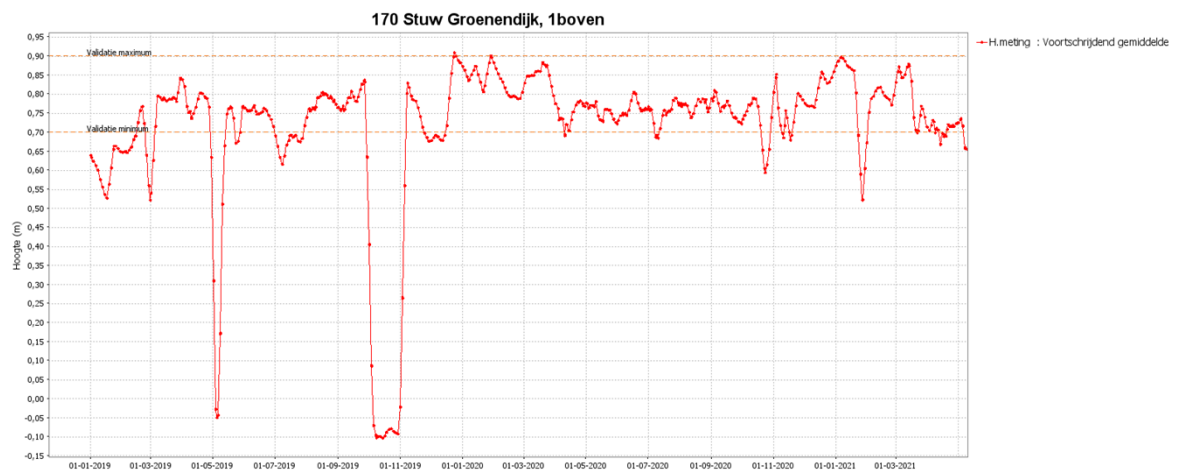
[Evides Waterbedrijf legt waterleiding aan onder Kanaal Middelharnis | Evides Waterbedrijf](#) (18/08/2021)

7 Bijlagen

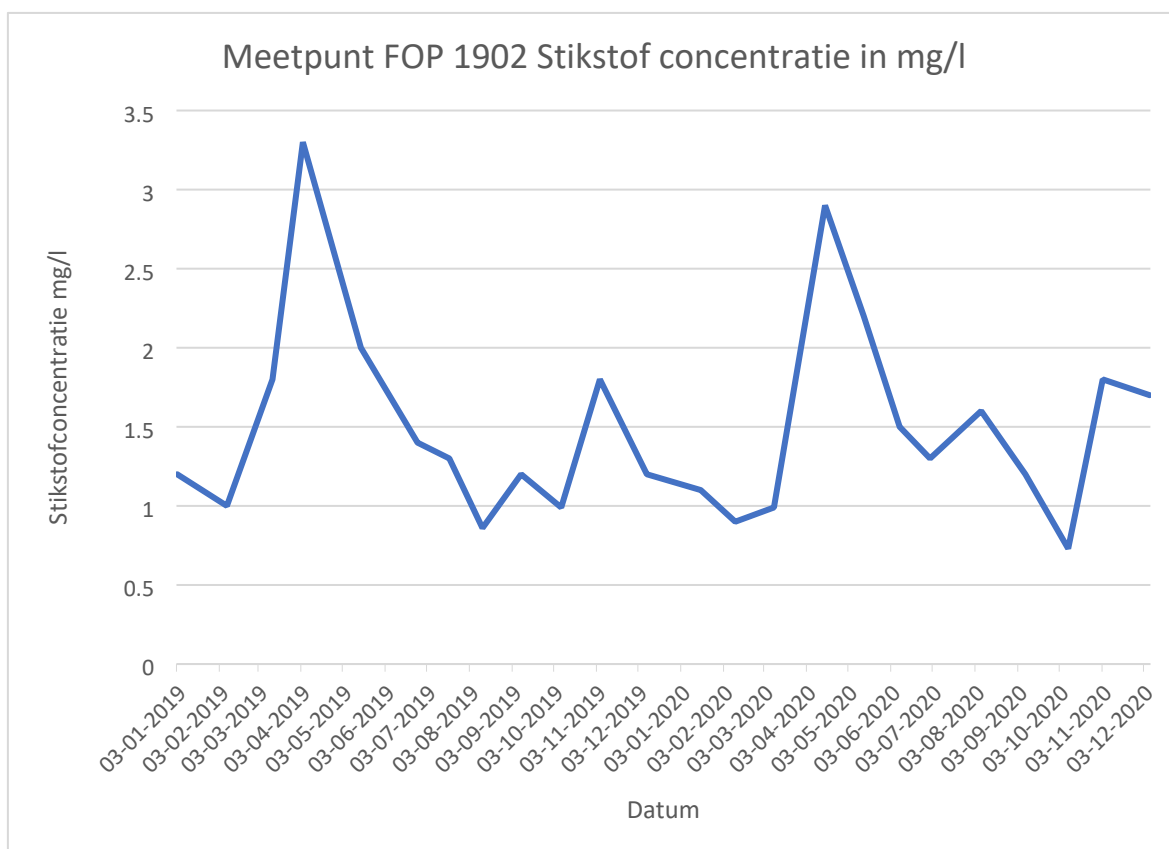
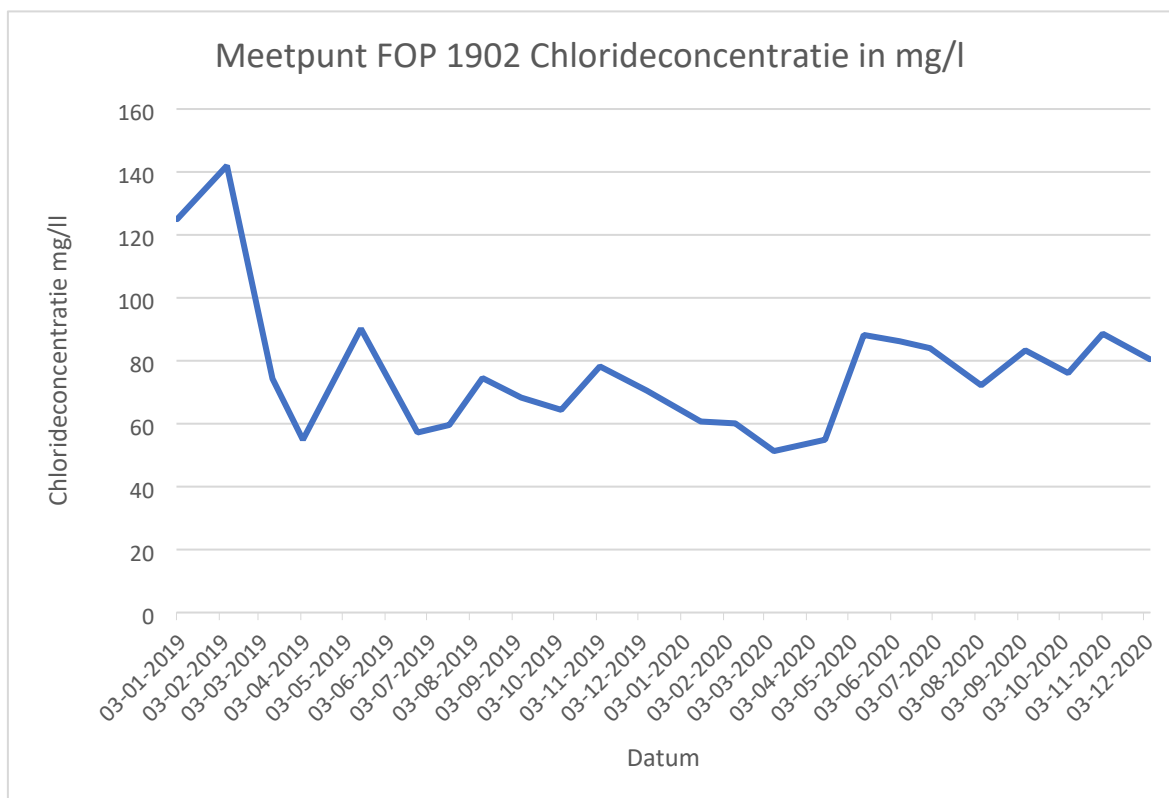
1. Peilregistraties bemalingsgebied Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee
2. Waterkwaliteitsgegevens
3. Terminologie en definities

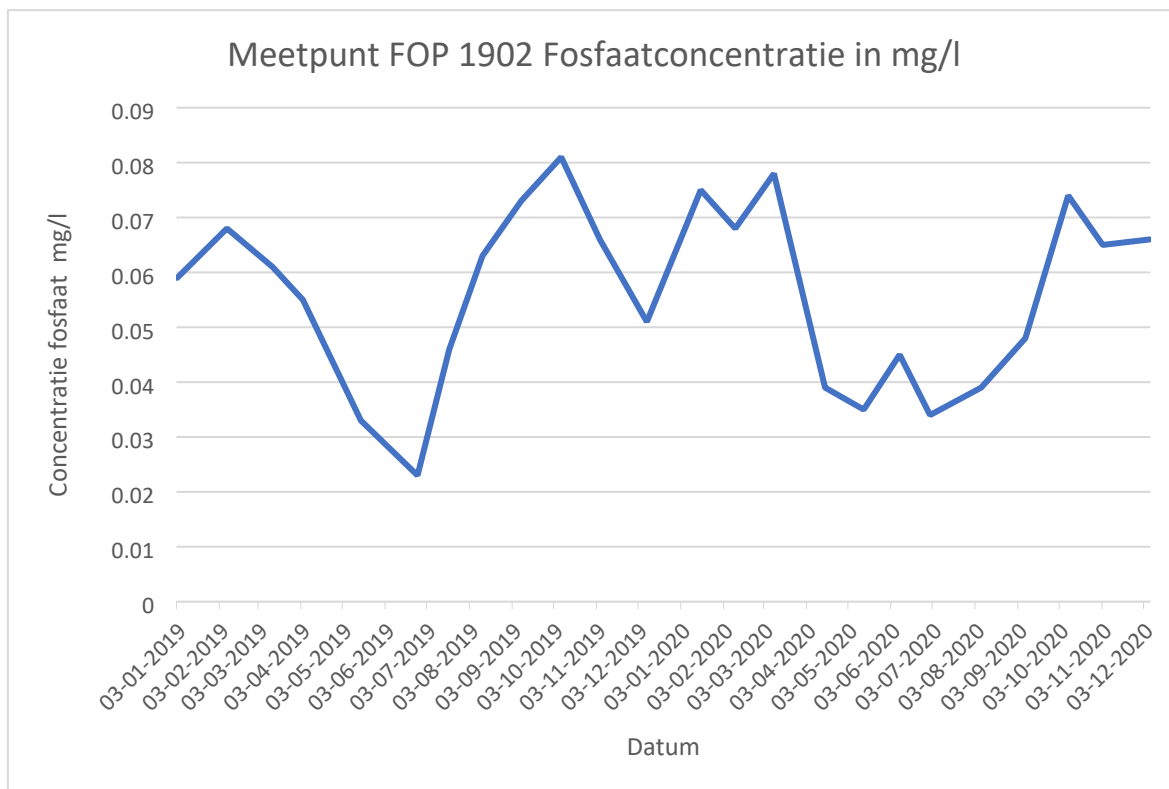
Bijlage 1 Peilregistraties

Bijlage 2 Waterkwaliteitsgegevens

Bijlage 3 Terminologie en definities

Terminologie en definities

In de volgende lijst zijn de omschrijvingen gegeven van termen die in een peilbesluit gebruikt worden. De definities zijn soms omschreven voor specifiek het waterschap Hollandse Delta.

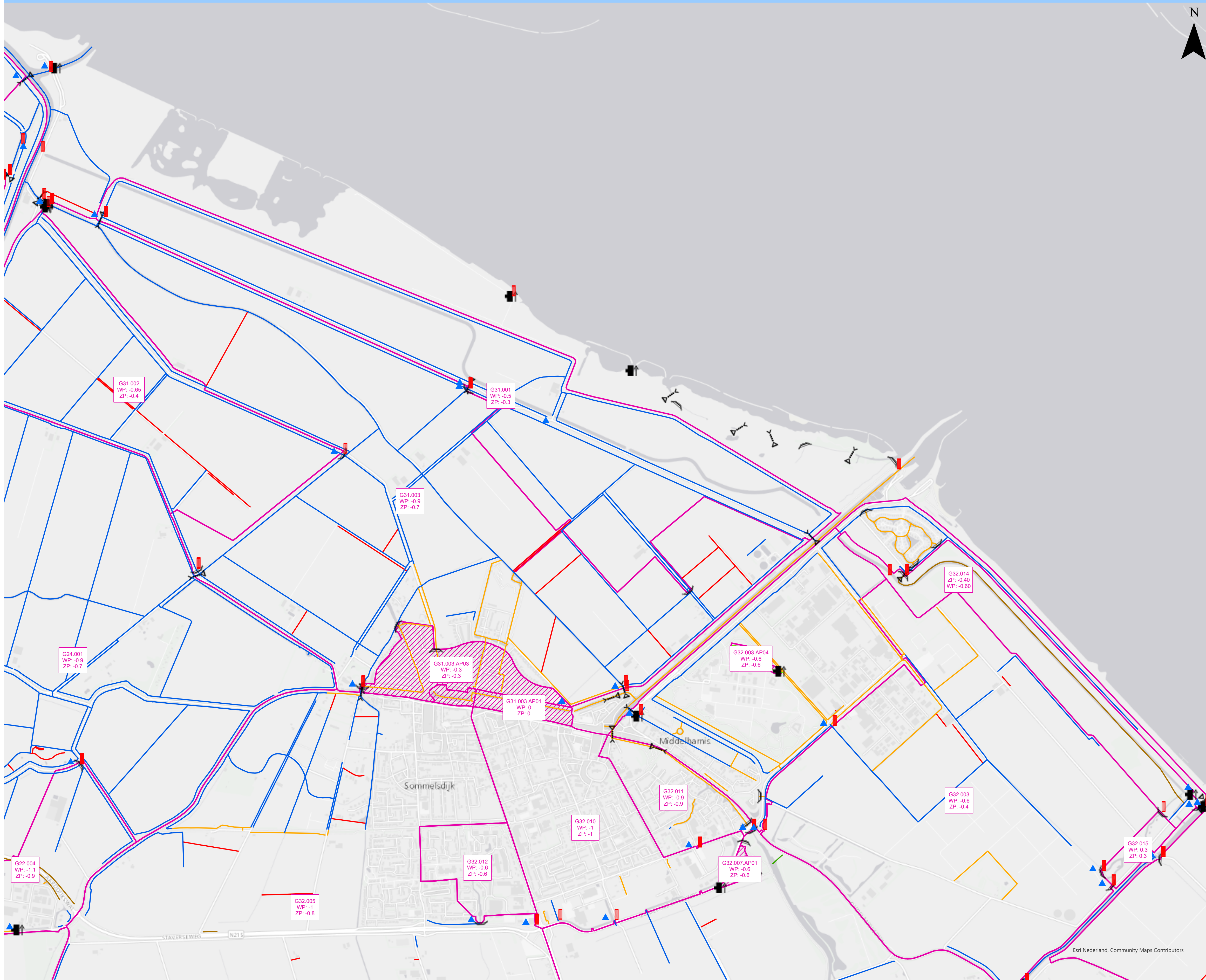
Term	Definitie
beheersgebied	De begrenzing van het gebied waarover waterschap Hollandse Delta zorg draagt voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.
bemalingsgebied	Een gebied waaruit het overtollige water door middel van een gemaal wordt verwijderd.
CMK	Compenserende Maatregelen Kierbesluit. Dit betreffen maatregelen om de zoetwaterbeschikbaarheid te borgen op Goeree Overflakkee en Voorne Putten wanneer de Haringvlietsluizen op een kier worden gezet.
drooglegging	Het verschil tussen maaiveldhoogte en oppervlaktewaterpeil.
duiker	Een veelal betonnen koker door een dijk, uitpad of onder een weg, die twee watergangen met elkaar verbindt
dynamisch peilbeheer	Bij deze wijze van peilbeheer wordt geanticipeerd op de weersomstandigheden. Voorziet men een lange periode van neerslag dan wordt het peil tijdelijk verlaagd om de neerslag te kunnen opvangen (voormalen). In warme perioden worden peiloverschrijdingen niet direct uitgemalen.
flexibel peilbeheer	Hierbij kan, om gedurende verschillende periodes een bepaald doel te dienen, in zowel negatieve als positieve zin van de vastgestelde zomer- en/of winterpeilen worden afgeweken. Wel wordt voor dit flexibel peilbeheer een minimum, maximum en eventueel een streefpeil voorzien van een toelichting vastgelegd in een peilbesluit.
gemaal	Een pompstation dat water in of uit een gebied pompt. Een afvoergemaal pompt het water het gebied uit, een inlaatgemaal pompt het water het gebied in.
GHG	De gemiddeld hoogste grondwaterstand in een grondwatertrap.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand in een grondwatertrap.
grondwater	Dit is het water beneden de grondwaterspiegel. De grond onder deze grondwaterspiegel is volledig verzadigd.
grondwaterspiegel	Dit is het (freatisch) vlak of zone in de ondergrond waarbij alle grondporiën met water gevuld zijn.
grondwatertrap	Het grondwater fluctueert gedurende de seizoenen. Deze fluctuaties in het grondwater worden in de zogenaamde grondwatertrappen ingedeeld. Een grondwatertrap geeft aan binnen welke marges de grondwaterstand zich beweegt, de zogenaamde GHG en GLG waarden.
HELP-tabellen	Een tabel om de relatie tussen waterhuishouding en landbouwkundige bedrijfsvoering en opbrengsten te kwantificeren.
hoogwatersloot	Een waterloop, of een gedeelte van een waterloop, die structureel of bij een calamiteit op een hoger oppervlaktewaterpeil gezet wordt.
inzijging	(Grond)water dat door een lage druk (stijghoogte) in de ondergrond naar elders wegstroomt.
kierbesluit	Besluit om de Haringvlietsluizen op een kier te zetten om zodoende vismigratie te bevorderen.
kunstwerk	Een civieltechnisch werk of installatie in en rond het water of een waterkering ten behoeve van waterkwantiteit- en/of waterkeringsbeheer, niet bestaande uit grond, zand of klei. Bijvoorbeeld een stuw, gemaal, sluis of duiker.
kwel	(Grond)water dat onder druk (stijghoogte) naar boven gedrukt wordt. Vaak is kwelwater ijzerhoudend en kalkrijk. De voedselrijkdom van kwelwater kan sterk verschillen.
maaiveld	Bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
onderbemaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
ontwateringsdiepte	Het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand ter plaatse.
opmaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilafwijking	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager of hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilbeheer	Handhaven van het gewenste oppervlaktewaterniveau

Term	Definitie
peilbesluit	Een besluit van de waterkwantiteitsbeheerder, waarbij het te handhaven oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd en waarin de betrokken belangen integraal zijn afgewogen.
peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter, waarin de grondwaterstanden c.q. stijghoogte kan worden gemeten.
peilgebied	Een gebied waarin één streefpeil of een zomer- en winterpeil, zoals vastgesteld in het desbetreffende peilbesluit, vergunning of ontheffing, worden nagestreefd.
peilschaal	Een vastzittende verticale liniaal met daarop weergegeven hoogtewaarden ten opzichte van NAP. Hiermee is het waterpeil ten opzichte van NAP van de peilschaal af te lezen. Peilschalen worden vaak gemonteerd aan stuwen en gemalen.
stijghoogte	Een maat voor de druk die kwel of inzijging veroorzaakt.
stuw	Een vast of beweegbare constructie in een watergang die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te regelen.
stuwende duiker	Een veelal in verhang liggende betonnen koker door een gronddam die bovenstrooms met de binnenonderkant op het vastgestelde maximale waterpeil is gelegd.
vigerend	Zoals vastgesteld in het peilbesluit.
winterpeil	Een vast peil dat in de winterperiode (meestal september tot april) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.
zomerpeil	Een vast peil dat in de zomerperiode (meestal april tot september) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.

Kaartenbijlagen

Vigerende Waterstaatkundige situatie

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee

Legenda

Peilschalen

- geen structurele aflezing

TA-locaties

- TA-locatie

Type kunstwerk

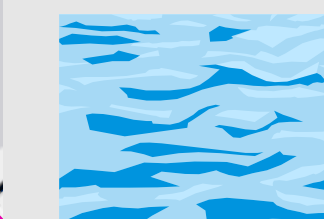
- Duiker peilregelend
- Gemaal
- Hevel
- Stuw

Peilgebieden vigerend

- Peilgebied vigerend
- Peilafwijking vigerend

Onderhoudsplichtige (doorstroom)profiel

- Aanliggenden
- Gemeente
- Provincie Zuid-Holland
- Natuurbeherende organisatie
- Overige
- Waterschap

Vigerende Waterstaatkundige situatie

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree Overflakkee

Gemaakt op: 20-10-2021

Actualiteit: september 2020

Schaal: 1:11.000

Formaat: A1

Kaarttype: K01

Referentienummer: 20095/182931

waterschap
**Hollandse
Delta**

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

Drooglegging

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee

Legenda

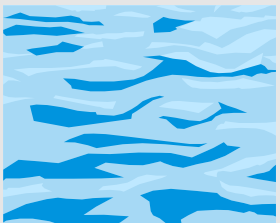
Bemalingsgebied

 Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

Drooglegging t.o.v. NAP +0,70 m

- ≤ 0,2 m
- ≤ 0,3 m
- ≤ 0,4 m
- ≤ 0,5 m
- ≤ 0,7 m
- ≤ 0,9 m
- ≤ 1,1 m
- ≤ 1,3 m
- ≤ 4,5 m

Gemiddelde drooglegging: 0,60m

Drooglegging

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree Overflakkee

Gemaakt op: 11-02-2021

Actualiteit: 31-12-2018

Schaal: 1:10.750

Formaat: A1

Type kaart: K08

Referentienummer: 20095

waterschap

**Hollandse
Delta**

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

Esri Nederland, Community Maps Contributors

0 0.25 0.5 0.75 1 Kilometers

Maaiveldhoogten

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

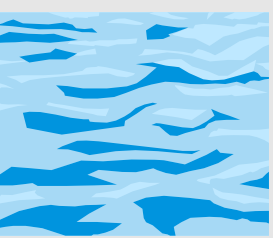
Legenda

Bemalingsgebied

□ Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

Maaiveldhoogte t.o.v. NAP

- ≤ 0,9 m
- ≤ 1 m
- ≤ 1,1 m
- ≤ 1,2 m
- ≤ 1,4 m
- ≤ 1,6 m
- ≤ 1,8 m
- ≤ 2 m
- ≤ 5,7 m

Maaiveldhoogten

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

Gemaakt op: 09-02-2021

Actualiteit: 31-12-2018

Schaal: 1:10.750

Formaat: A1

Type kaart: K07

Referentienummer: 20095

waterschap
**Hollandse
Delta**

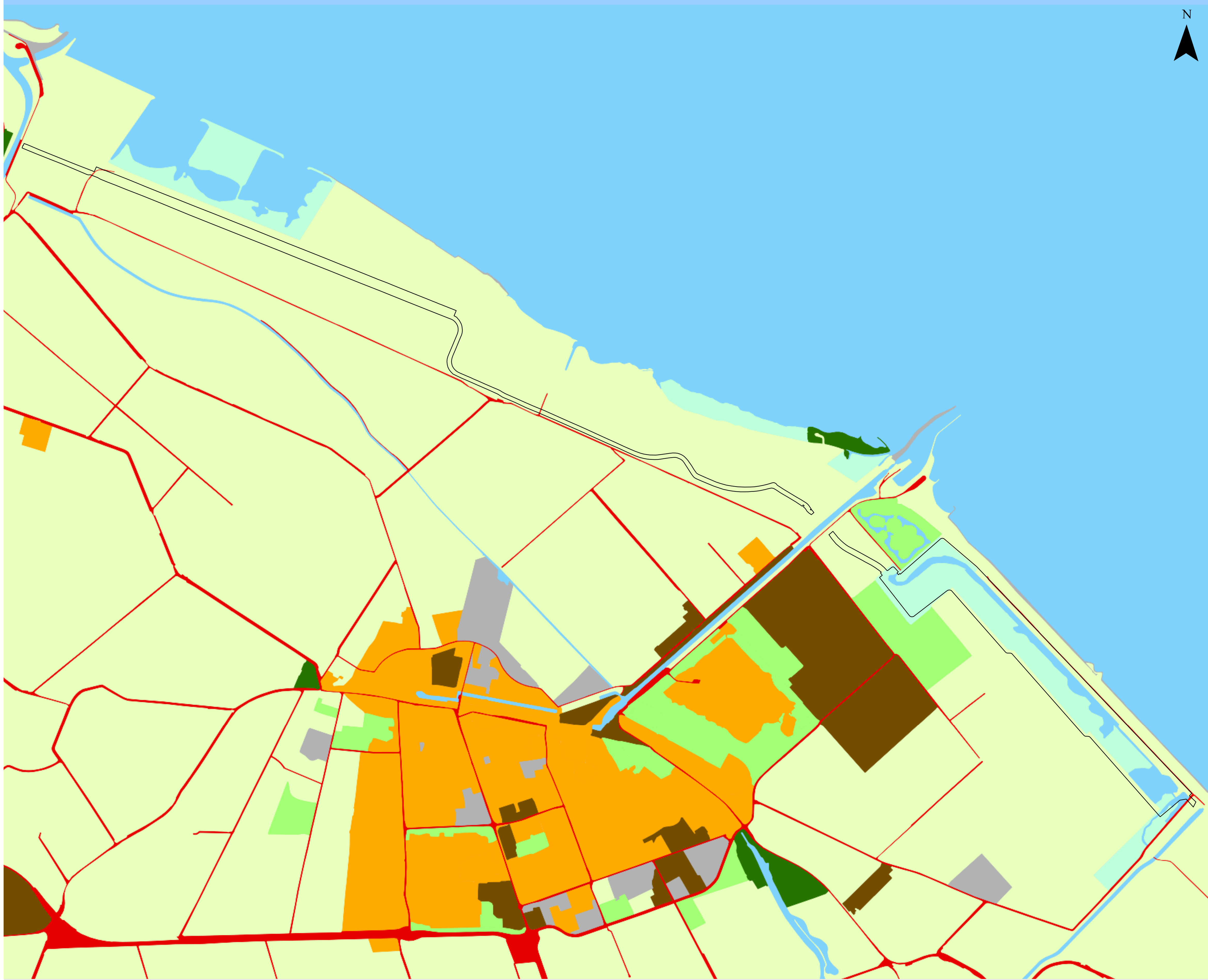
Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

0 0.25 0.5 0.75 1 Kilometers

Esri Nederland, Community Maps Contributors

Bodemgebruik

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

N

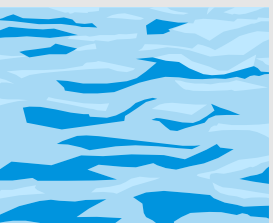
Legenda

Bestand Bodemgebruik

- Hoofdweg
- Bebouwd
- Bedrijfsterrein
- Semi-bebouwd
- Bos
- Nat natuurlijk terrein
- Recreatie
- Landbouw
- Water

Bemalingsgebied

- Zoetwatertracé Goeree-Overflakkee Noordrand

Bodemgebruik

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree-Overflakkee

Gemaakt op: 04-02-2021

Actualiteit: 10-09-2018

Schaal: 1:10.750

Formaat: A1

Type kaart: K06

Referentienummer: 20095

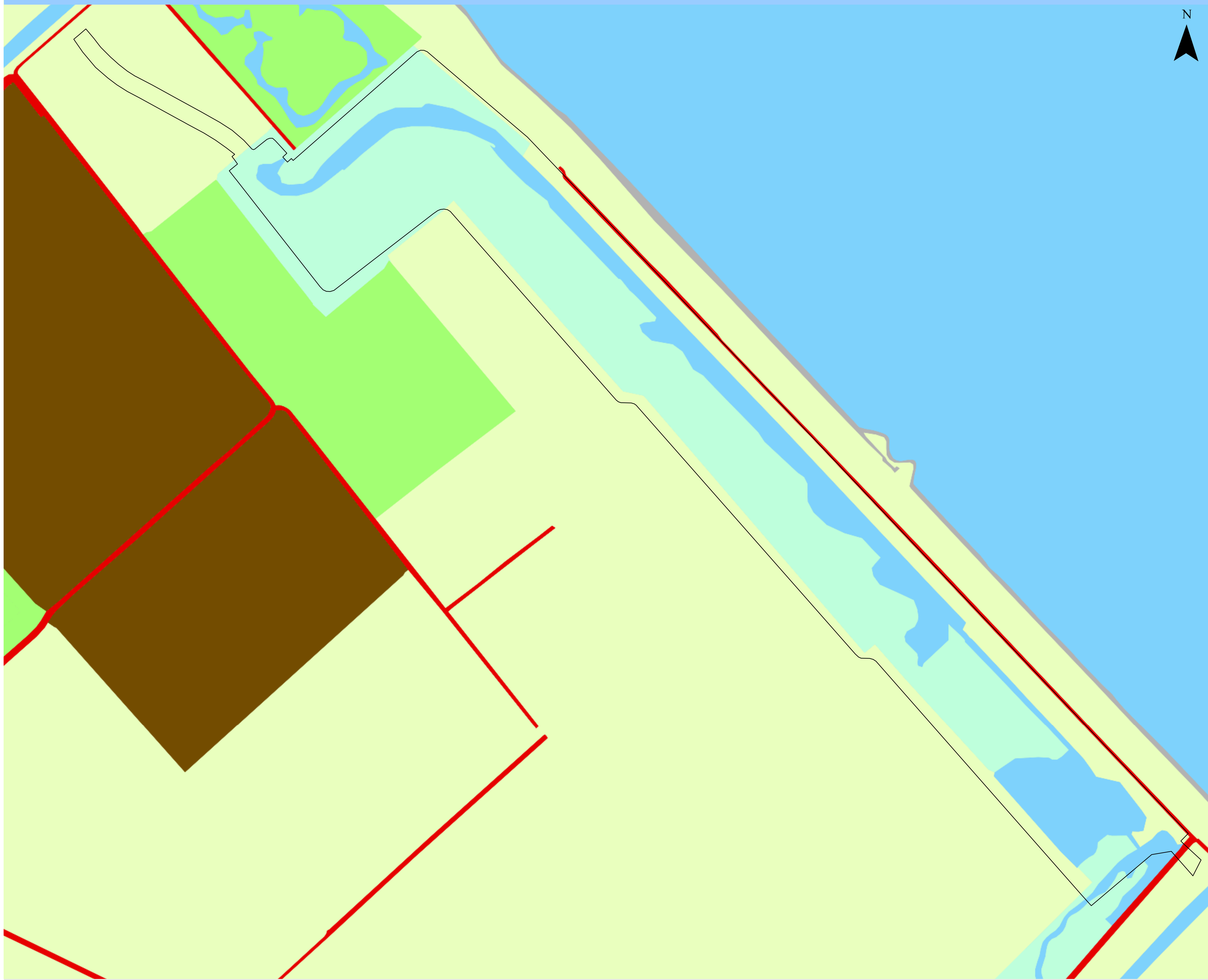
waterschap
**Hollandse
Delta**

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

0 0.25 0.5 0.75 1 Kilometers

Bodemgebruik

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee, het zuidelijke gebied

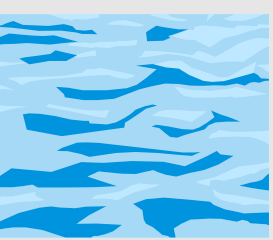
Legenda

Bestand Bodemgebruik

- Hoofdweg
- Recreatie
- Landbouw
- Water
- Bedrijfsterrein
- Nat natuurlijk terrein

Bemalingsgebied

- Zoetwatertracé Goeree-Overflakkee Noordrand

Bodemgebruik

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree-Overflakkee,
het zuidelijke gebied

Gemaakt op: 04-02-2021

Actualiteit: 10-09-2018

Schaal: 1:3.500

Formaat: A1

Type kaart: K06

Referentienummer: 20095

waterschap
**Hollandse
Delta**

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

0 0.25 0.5 Kilometers

Bodemkaart

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

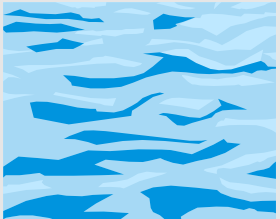
Legenda

Bodemkaart

- Mn12A, Kalkrijke poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 2
- Mn15A, Kalkrijke poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 5
- Mn22A, Kalkrijke poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 2
- Mn25A, Kalkrijke poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5
- Mn 35A Kalkrijke poldervaaggronden; lichte klei, profielverloop 5
- Ih DIJK, Dijk

Bemalingsgebied

- Zoetwatertracé Goeree-Overflakkee Noordrand

Bodemkaart

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree-Overflakkee

Gemaakt op: 27-01-2021

Actualiteit: 08-09-2020

Schaal: 1:10.750

Formaat: A1

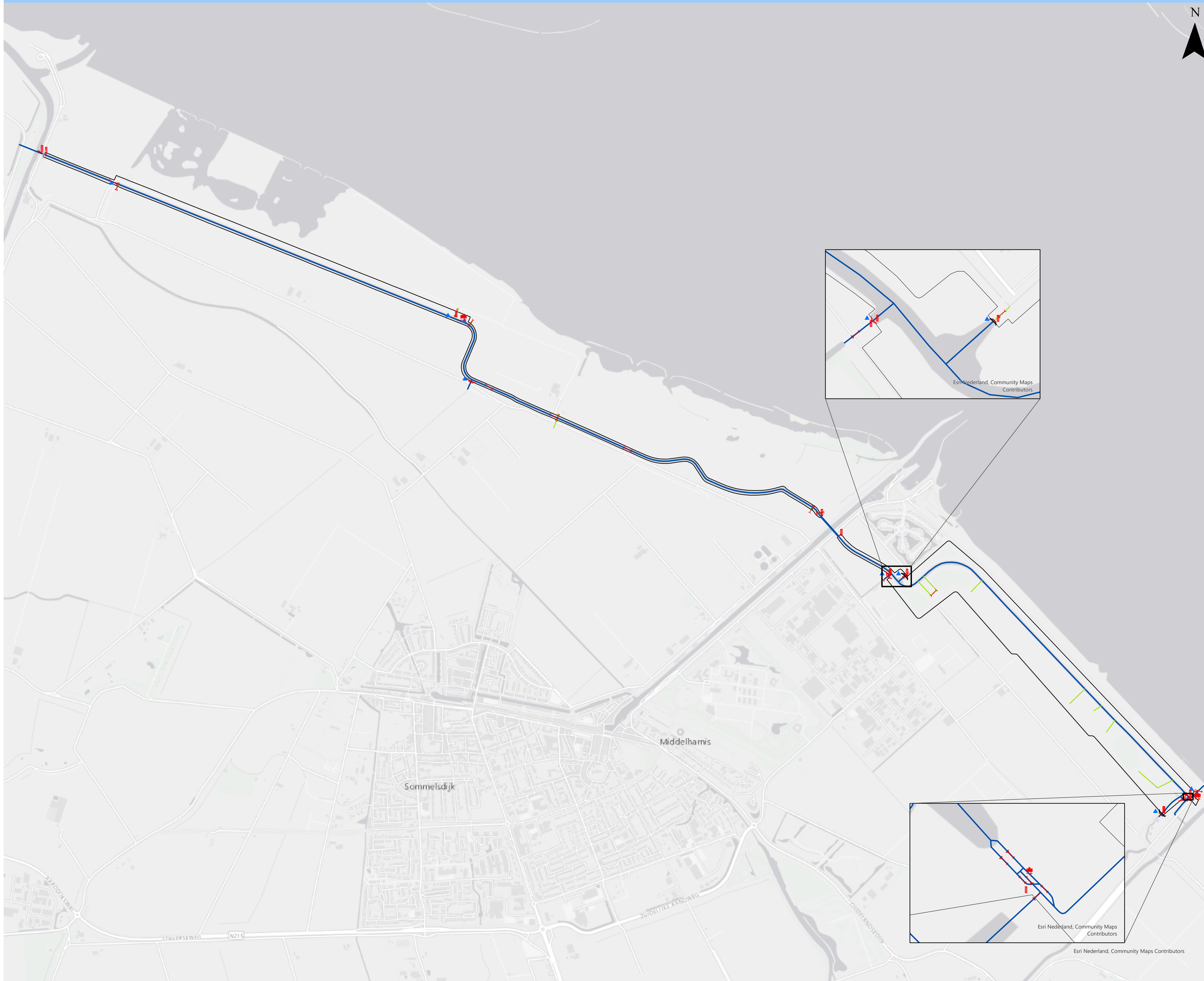
Type kaart: K06

Referentienummer: 20095/GIS-996/185630

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

Nieuwe Waterstaatkundige situatie

Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree Overflakkee

Legenda

Bemalingsgebied

□ Zoetwaterkanaal Noordrand Goeree-Overflakkee

Stuw, soort regelbaarheid

- ⌋ regelbare Stuw, automatisch
- ⌋ regelbare Stuw, niet automatisch
- ⌋ regelbaarheid onbekend

Gemaal

⬮ Gemaal

Kunstwerken, type kruising

- ⌋ Duiker
- ⌋ Sifon
- ⌋ Hevel
- ⌋ Duiker peilregulerend

Peilschalen

⌋ geen structurele aflezing

Type watergang

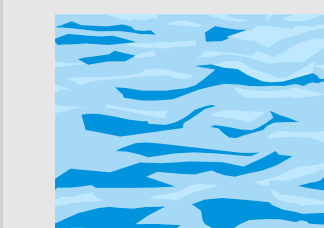
- primair, hoofdwaterloop
- secundair, dijksloot
- secundair, sloot

TA-locatie

▲ TA-locatie

Waterpeilen

P-G47.001
Flexibel
ZP bovengrens: 0,90
ZP ondergrens: 0,70
WP bovengrens: 0,90
WP ondergrens: 0,70

Nieuwe Waterstaatkundige situatie

Zoetwaterkanaal Noordrand
Goeree Overflakkee

Gemaakt op: 11-02-2021

Actualiteit: september 2020

Schaal: 1:11.000

Formaat: A1

Type kaart: K01

Referentienummer: 20095

waterschap
**Hollandse
Delta**

Handelsweg 100 Postbus 4103 2980 GC RIDDERKERK
tel. 088 - 974 30 00 www.wshd.nl info@wshd.nl

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	434
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	8
Titel	Opheffen rechtspersonen
Portefeuillehouder	J.F. Bonjer

Bijlagen
VV-voorstel opheffen rechtspersonen
202200909 – Bestuursbesluit ontbinding Stichting Zhew(3237880.1)
20220909 – Aandeelhoudersbesluit ontbinding Zhew Sub-I B.V.(3237876.1)
20220909 – Bestuursbesluit ontbinding Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland Zuid(3237861.1)

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	11 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

Onderwerp: Opheffen rechtspersonen
Ibabsnummer: 434

1. Gevraagd besluit

Tot ontbinding en liquidatie van de volgende rechtspersonen:

- De Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland-Zuid
- De Stichting Zhew Transfer
- ZHEW Sub-I B.V.

2. Probleemstelling - context

In het verleden is een aantal rechtspersonen opgericht ter ondersteuning van de publiekrechtelijke taakuitoefening van WSHD. In deze rechtspersonen worden al enkele jaren geen activiteiten meer ontplooid of werkzaamheden door personen ten behoeve van WSHD uitgevoerd.

3. Beoogd effect en argumenten

Omdat deze rechtspersonen al enkele jaren geen activiteiten meer ontplooiën en er geen personen meer werkzaam zijn kunnen deze rechtspersonen ontbonden en geliquideerd worden.

4. Kernboodschap

In het verleden is een aantal rechtspersonen opgericht ter ondersteuning van de publiekrechtelijke taakuitoefening van WSHD. In deze rechtspersonen worden al enkele jaren geen activiteiten meer ontplooid of werkzaamheden door personen ten behoeve van WSHD uitgevoerd. Deze rechtspersonen moeten om deze reden ontbonden en geliquideerd worden.

5. Regelgeving en beleid

De regels over het oprichten, opheffen en liquideren van rechtspersonen worden geregeld in boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Besloten vennootschap Zhew Sub-I B.V.

Deze vennootschap is opgericht door het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden. WSHD is de rechtsopvolger van Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en daarom enig aandeelhouder van deze vennootschap. De Vennootschap had, onder meer, ten doel het aangaan van één of meer Participation Agreements als verhuurder en onderhuurder met Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, First Didelity International Bank, Wilmington Turst Company (als Trustee) en de leninggevers die daarbij partij zijn en het aangaan van andere overeenkomsten in verband met de Operative Documents.

Stichting Zhew Transfer

WSHD is enig statutair bestuurder is van de stichting Stichting Zhew Transfer. De Stichting had, onder meer, tot doel het aangaan van de Operative Documents, alsmede het nakomen van daaruit voortvloeiende verplichtingen en het verwerven of verkopen van enig belang in, of partij zijn bij, alle lease-overeenkomsten en andere aanverwante documenten, in hoedanigheid van (sub)lessor of (sub)lessee, met betrekking tot ZHEW's netwerk.

Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland-Zuid

Deze stichting is opgericht door het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden. WSHD is de rechtsoptvolger van Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en daarom enig statutair bestuurder van de stichting Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland Zuid. De Stichting had, onder meer, het doel het beheer en de exploitatie van goederen en/of andere vermogenswaarden die door het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden zijn overgedragen of in gebruik zijn gegeven.

7. Financiën

De drie betreffende rechtspersonen hebben geen schulden of bezittingen meer. Het opheffen heeft derhalve geen financiële consequenties.

8. Duurzaamheid

Nvt.

9. Alternatieven

Nvt.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Nvt.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Nvt.

12. Communicatie (in- en extern)

Nvt.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Na besluitvorming over de ontbinding en liquidatie van deze rechtspersonen is de dijkgraaf, op grond van artikel 95 Waterschapswet, bevoegd om opgaaf te doen van de ontbinding van de rechtspersonen in de registers van de Kamer van Koophandel.

14. Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering (VV) is bevoegd om te besluiten tot ontbinding en liquidatie van deze rechtspersonen.

15. Toelichting / kanttekeningen

Nvt.

16. Bijlagen

In de bijlage zijn de vereiste juridische besluiten ter uitvoering van dit besluit opgenomen.

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt : *agendapunt wordt ingevuld door Bestuurssecretariaat*

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Opheffen rechtspersonen

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 11-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- Er in het verleden een aantal rechtspersonen is opgericht ter ondersteuning van de publiekrechtelijke taakuitoefening van WSHD. In deze rechtspersonen worden al enkele jaren geen activiteiten meer ontplooid of werkzaamheden door personen ten behoeve van WSHD uitgevoerd.

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;

BESLUIT:

Tot ontbinding en liquidatie van de volgende rechtspersonen:

- De Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland-Zuid
- De Stichting Zhew Transfer
- ZHEW Sub-I B.V.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

BESTUURSBESLUIT

**Stichting Zhew Transfer
(Stichting)**

_____ 2022

DE ONDERGETEKENDE:

1. **Waterschap Hollandse Delta**, een publiekrechtelijke rechtspersoon met adres Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk en ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 52605825, hierna te noemen: **Waterschap**, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd op grond van artikel 95 van de Waterschapswet door J. Bonjer, ter uitvoering van het besluit van de Verenigde Vergadering van het Waterschap van 23 november 2022;

OVERWEGENDE DAT:

- A. Waterschap enig statutair bestuurder is van de stichting **Stichting ZheW Transfer**, een stichting met statutaire zetel te Dordrecht en gevestigd aan de Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 23090569, hierna te noemen: de **Stichting**, en derhalve alle bestuursleden van de Stichting aanwezig of vertegenwoordigd zijn;
- B. de Stichting heeft, onder meer, tot doel het aangaan van de Operative Documents, alsmede het nakomen van daaruit voortvloeiende verplichtingen en het verwerven of verkopen van enig belang in, of partij zijn bij, alle lease-overeenkomsten en andere aanverwante documenten, in hoedanigheid van (sub)lessor of (sub)lessee, met betrekking tot ZHEW's netwerk;
- C. de Stichting al geruime tijd zelf geen activiteiten meer verricht, geen werknemers meer in loondienst heeft om werkzaamheden uit te voeren op het gebied waar de Stichting actief was en het doel van de Stichting is voltooid en dus Waterschap het voornemen heeft te besluiten tot ontbinding van de Stichting;
- D. op grond van artikel 11 van de statuten van de Stichting het bestuur van de Stichting bevoegd is de Stichting te ontbinden, nu aan de voorwaarden van het eerste lid van artikel 11 is voldaan en het besluit is genomen met algemene stemmen in een vergadering waarin alle in functie zijnde bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn;
- E. de Stichting voorafgaande aan het onderhavige besluit een laatste financiële verantwoording heeft opgemaakt, waaruit blijkt dat de Stichting geen baten meer heeft in de zin van artikel 2:19 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek; en
- F. Waterschap als enig bestuurder van de Stichting dit besluit kan nemen buiten de vergadering nu Waterschap verklaart zich niet tegen deze wijze van besluitvorming te verzetten en dit besluit schriftelijk en in overeenstemming met artikel 8 lid 10 van de statuten van de Stichting geschiedt;

BESLUIT HIERBIJ MET ALGEMENE STEMMEN:

1. de Stichting per heden te ontbinden op grond van artikel 2:19 lid 1 sub a BW;
2. geen vereffenaar aan te stellen nu de Stichting niet beschikt over enige baten als bedoeld in artikel 2:19 lid 4 BW, zodat de Stichting per heden ophoudt te bestaan en er niet aan vereffening worden toegekomen;
3. dat op grond van artikel 2:19 lid 4 BW Waterschap opgaaf zal doen van de ontbinding zonder vereffening van de Stichting in de registers van de Kamer van Koophandel;
4. iedere van de medewerkers verbonden aan Waterschap, te machtigen om de voornoemde ontbinding namens het bestuur van Waterschap, inclusief andere gegevens en bijbehorende formulieren bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel te registreren/deponeren, en verder alle andere handelingen te doen die noodzakelijk en/of wenselijk zijn om het voorgaande uit te voeren, op voorwaarde dat iedere medewerker wordt gevrijwaard voor alle handelingen die hij of zij binnen het kader van deze volmacht heeft verrichten;
5. tot benoeming van Waterschap als bewaarder van boeken en bescheiden van de Stichting.

BEVESTIGT DAT:

- i. de hiervoor vermelde overwegingen juist en volledig zijn;
- ii. dit schriftelijk besluit is gedateerd _____ 2022.

Waterschap Hollandse Delta

Door: Jan Bonjer

Titel: Dijkgraaf

AANDEELHOUDERSBESLUIT

Zhew Sub-I B.V.
(Vennootschap)

_____ 2022

DE ONDERGETEKENDE:

1. **Waterschap Hollandse Delta**, een publiekrechtelijke rechtspersoon met adres Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk en ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 52605825, hierna te noemen: **Waterschap**, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd op grond van artikel 95 van de Waterschapswet door J. Bonjer, ter uitvoering van het besluit van de Verenigde Vergadering van het Waterschap van 23 november 2022;

OVERWEGENDE DAT:

- A. Waterschap de rechtsopvolger is van Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en dientengevolge enig aandeelhouder is van de besloten vennootschap **Zhew Sub-I B.V.**, statutair gevestigd te Dordrecht en kantoorhoudende aan de Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk en ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 23090567, hierna te noemen: de **Vennootschap**;
- B. de Vennootschap heeft, onder meer, ten doel het aangaan van één of meer Participation Agreements als verhuurder en onderhuurder met Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, First Didelity International Bank, Wilmington Turst Company (als Trustee) en de leninggevers die daarbij partij zijn en het aangaan van andere overeenkomsten in verband met de Operative Documents;
- C. er geen certificaten van aandelen in het kapitaal van de Vennootschap zijn uitgegeven, er geen aandelen in het kapitaal van de Vennootschap zijn bezwaard met een recht van pand, een recht van vruchtgebruik of beslag;
- D. Waterschap bevoegd is alle stemrechten en overige zeggenschapsrechten verbonden aan de aandelen in het kapitaal van de Vennootschap uit te oefenen, en geen andere persoon dan het Waterschap het vergaderrecht toekomt als bedoeld in artikel 2:227 van het Burgerlijk Wetboek;
- E. Waterschap bevoegd is rechtsgeldig besluiten te nemen buiten vergadering en dat door de ondertekening van dit aandeelhoudersbesluit alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd op grond van artikel 17 van de statuten van de Vennootschap;
- F. de Vennootschap al geruime tijd zelf geen activiteiten meer verricht, geen werknemers meer in loondienst heeft om werkzaamheden uit te voeren op het gebied waar de Vennootschap actief was en het doel van de Vennootschap is voltooid en dus Waterschap het voornemen heeft te besluiten tot ontbinding van de Vennootschap;
- G. de bestuurders van de Vennootschap in overeenstemming met artikel 2:238 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek voorafgaand in de gelegenheid zijn gesteld om advies uit te brengen over het voorgenomen besluit; en

- H. de Vennootschap voorafgaande aan het onderhavige besluit een laatste financiële verantwoording heeft opgemaakt, waaruit blijkt dat de Vennootschap geen baten meer heeft in de zin van artikel 2:19 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek;

BESLUIT HIERBIJ MET ALGEMENE STEMMEN:

1. de Vennootschap per heden te ontbinden op grond van artikel 2:19 lid 1 sub a BW;
2. geen vereffenaar aan te stellen nu de Vennootschap niet beschikt over enige baten als bedoeld in artikel 2:19 lid 4 BW, zodat de Stichting per heden ophoudt te bestaan en er niet aan vereffening worden toegekomen;
3. dat op grond van artikel 2:19 lid 4 BW Waterschap opgaaf zal doen van de ontbinding zonder vereffening van de Vennootschap in de registers van de Kamer van Koophandel;
4. iedere van de medewerkers verbonden aan Waterschap, te machtigen om de voornoemde ontbinding namens het bestuur van Waterschap, inclusief andere gegevens en bijbehorende formulieren bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel te registreren/deponeren, en verder alle andere handelingen te doen die noodzakelijk en/of wenselijk zijn om het voorgaande uit te voeren, op voorwaarde dat iedere medewerker wordt gevrijwaard voor alle handelingen die hij of zij binnen het kader van deze volmacht heeft verrichten; en
5. tot benoeming van Waterschap als bewaarder van boeken en bescheiden van de Vennootschap.

BEVESTIGT DAT:

- i. de hiervoor vermelde overwegingen juist en volledig zijn;
- ii. dit schriftelijk besluit is gedateerd _____ 2022.

Waterschap Hollandse Delta

Door: Jan Bonjer

Titel: Dijkgraaf

BESTUURSBESLUIT

**Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland Zuid
(Stichting)**

_____ 2022

DE ONDERGETEKENDE:

1. **Waterschap Hollandse Delta**, een publiekrechtelijke rechtspersoon met adres Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk en ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 52605825, hierna te noemen: **Waterschap**, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd op grond van artikel 95 van de Waterschapswet door J. Bonjer, ter uitvoering van het besluit van de Verenigde Vergadering van het Waterschap van 23 november 2022;

OVERWEGENDE DAT:

- A. Waterschap enig statutair bestuurder is van de stichting **Stichting Beheer Waterschapswerken Zuid-Holland Zuid**, statutair gevestigd te Dordrecht en kantoorhoudende aan de Handelsweg 100, 2988 DC Ridderkerk en ingeschreven bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder handelsregisternummer 24335600, hierna te noemen: de **Stichting**, en derhalve alle bestuursleden van de Stichting aanwezig of vertegenwoordigd zijn;
- B. de Stichting heeft, onder meer, het doel het beheer en de exploitatie van goederen en/of andere vermogenswaarden die door het Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden zijn overgedragen of in gebruik zijn gegeven;
- C. de Stichting al geruime tijd zelf geen activiteiten meer verricht, geen werknemers meer in loondienst heeft om werkzaamheden uit te voeren op het gebied waar de Stichting actief was en het doel van de Stichting is voltooid en dus Waterschap het voornemen heeft te besluiten tot ontbinding van de Stichting;
- D. op grond van de statuten van de Stichting het bestuur van de Stichting bevoegd is de Stichting te ontbinden, nu aan alle voorwaarden is voldaan en het besluit is genomen met algemene stemmen in een vergadering waarin alle in functie zijnde bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn;
- E. de Stichting voorafgaande aan het onderhavige besluit een laatste financiële verantwoording heeft opgemaakt, waaruit blijkt dat de Stichting geen baten meer heeft in de zin van artikel 2:19 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek; en
- F. Waterschap als enig bestuurder van de Stichting dit besluit kan nemen buiten de vergadering nu Waterschap verklaart zich niet tegen deze wijze van besluitvorming te verzetten en dit besluit schriftelijk en in overeenstemming met artikel 8 lid 10 van de statuten van de Stichting geschiedt;

BESLUIT HIERBIJ MET ALGEMENE STEMMEN:

1. de Stichting per heden te ontbinden op grond van artikel 2:19 lid 1 sub a BW;

2. geen vereffenaar aan te stellen nu de Stichting niet beschikt over enige baten als bedoeld in artikel 2:19 lid 4 BW, zodat de Stichting per heden ophoudt te bestaan en er niet aan vereffening worden toegekomen;
3. dat op grond van artikel 2:19 lid 4 BW Waterschap opgaaf zal doen van de ontbinding zonder vereffening van de Stichting in de registers van de Kamer van Koophandel;
4. iedere van de medewerkers verbonden aan Waterschap, te machtigen om de voornoemde ontbinding namens het bestuur van Waterschap, inclusief andere gegevens en bijbehorende formulieren bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel te registreren/deponeren, en verder alle andere handelingen te doen die noodzakelijk en/of wenselijk zijn om het voorgaande uit te voeren, op voorwaarde dat iedere medewerker wordt gevrijwaard voor alle handelingen die hij of zij binnen het kader van deze volmacht heeft verrichten;
5. tot benoeming van Waterschap als bewaarder van boeken en bescheiden van de Stichting.

BEVESTIGT DAT:

- i. de hiervoor vermelde overwegingen juist en volledig zijn;
- ii. dit schriftelijk besluit is gedateerd _____ 2022.

Waterschap Hollandse Delta

Door: Jan Bonjer

Titel: Dijkgraaf

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	528
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	9
Titel	Waterschapsverkiezingen 2023; besluit aanwijzing vestigingsplaats centraal stembureau
Portefeuillehouder	J.F. Bonjer

Bijlagen
VV-voorstel Waterschapsverkiezing 2023 aanwijzing vestigingsplaats Centraal Stembureau tbv vv

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	25 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: Voorstel Waterschapsverkiezing 2023; besluit aanwijzing vestigingsplaats centraal stembureau

Ibabsnummer 528

1. Gevraagd besluit

- De dag na inwerkingtreding van de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen Ridderkerk als vestigingsplaats van het centraal stembureau aan te wijzen.

2. Probleemstelling - context

Ter voorbereiding van de waterschapsverkiezingen (op 15 maart 2023) dienen voor de periode 2023- 2026 conform de Kieswet de leden van het centraal stembureau benoemd te worden en een vestigingsplaats en geschikte zittingslocatie van het centraal stembureau aangewezen te worden.

Vanaf 01 januari 2023 wordt de Kieswet gewijzigd. Met de inwerkingtreding van deze wet is de nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen gewijzigd. Daarmee vervalt vanaf 01 januari 2023 de wettelijke grondslag voor het in 2022 vastgestelde hoofdstembureau, inclusief benoeming van de leden en de aanwijzing van de vestigingsplaats en geschikte zittingslocatie van het hoofdstembureau. Dit betekent dat vanaf 01 januari 2023 en uiterlijk voor de eerste zitting van het centraal stembureau (31 januari 2023) uitvoering aan deze nieuwe procedure gegeven moet worden.

3. Beoogd effect en argumenten

Voor de waterschapsverkiezingen is er sprake van één kieskring. Dat maakt dat het hoofdstembureau ook centraal stembureau is. Met de wijziging van de Kieswet zal er alleen gesproken worden over centraal stembureau. Het dagelijks bestuur benoemt de leden van het centraal stembureau en wijst de zittingslocatie aan van het centraal stembureau. Er wordt tevens door het dagelijks bestuur een plaatsvervangend voorzitter aangewezen en drie plaatsvervangende leden.

Het Algemeen Bestuur moet de vestigingsplaats voor het hoofdstembureau vaststellen. In september 2014 heeft de Verenigde Vergadering daartoe Ridderkerk als vestigingsplaats aangewezen.

4. Kernboodschap

Ter voorbereiding van de waterschapsverkiezingen (op 15 maart 2023) dienen voor de periode 2023- 2026 conform de Kieswet de leden van het centraal stembureau benoemd te worden en een vestigingsplaats en geschikte zittingslocatie van het centraal stembureau aangewezen te worden.

5. Regelgeving en beleid

Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen.

6. Historie – eerdere besluitvorming

- 28 juni 2022 heeft het dagelijks bestuur het hoofdstembureau met de leden benoemd en Handelsweg 100 te Ridderkerk als zittingsplaats van het hoofdstembureau aangewezen (Ibabs 332).
- In september 2014 heeft de Verenigde Vergadering Ridderkerk als vestigingsplaats van het hoofdstembureau aangewezen.

7. Financiën

Niet van toepassing.

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Niet van toepassing

11. Risico- en beheersmaatregelen

Het benoemen van de leden van het centraal stembureau en het aanwijzen van de vestigingsplaats en zittingslocatie van het centraal stembureau moet uiterlijk 31 januari 2023 (wettelijke zitting van het centraal stembureau) plaatsvinden. Met onderhavig besluit t.a.v. de vestigingslocatie en met een collegebesluit t.a.v. benoeming van de leden van het centraal stembureau en de zittingslocatie van het centraal stembureau wordt dit tijdig geborgd.

12. Communicatie (in- en extern)

Niet van toepassing

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Niet van toepassing

14. Bevoegd orgaan

Het dagelijks bestuur is bevoegd tot het benoemen van de leden van het centraal stembureau en het aanwijzen van de zittingslocatie van het centraal stembureau.

De Verenigde Vergadering is bevoegd tot het aanwijzen van de vestigingsplaats van het centraal stembureau.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing.

16. Bijlagen

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP VV Voorstel Waterschapsverkiezing 2023 besluit aanwijzing vestigingsplaats centraal stembureau

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 25 oktober 2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16 november 2022;

overwegende dat:

- de leden van de categorie Ingezetenen op 15 maart 2023 worden gekozen, gelijktijdig met de verkiezingen voor Provinciale Staten;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen;

BESLUIT:

- De dag na inwerkingtreding van de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen op 01-01-2023 Ridderkerk als vestigingsplaats van het centraal stembureau aan te wijzen.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	456
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	10.a
Titel	Aanvraag krediet Zettingsvloeiing 3e Toetsronde Realisatiefase
Portefeuillehouder	J.F. Bonjer

Bijlagen
VV-voorstel Aanvraag krediet Realisatiefase Zettingsvloeiing 3e toetsronde
VERTROUWELIJKE bijlage Aanvraag krediet realisatiefase Zettingsvloeiing 3de toetsronde

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	25 oktober 2022
College Dijkgraaf en Heemraden	1 november 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

Toelichting

Het voorstel betreft de kredietaanvraag voor de uitvoering van het project Zettingsvloeiing Verlengde Derde Toetsronde.

In de Verlengde 3de Toetsing (V3T) primaire waterkeringen zijn delen van de kering afgekeurd op het faalmechanisme zettingsvloeiing.

Het project wordt voor 90% gefinancierd vanuit het hoogwaterbeschermingsprogramma. De resterende 10% komt voor rekening van het waterschap.

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: Aanvraag investeringskrediet project Realisatie Zettingsvloeijing Verlengde derde toetsronde

Ibabsnummer: 456

1. Gevraagd besluit

1. In te stemmen met de realisatie van de projectinvestering 'Realisatie Zettingsvloeijing verlengde derde toetsronde' (ZV3T).
2. De projectinvestering 'Realisatie Zettingsvloeijing verlengde derde toetsronde' (ZV3T) te dekken met het krediet voor een bedrag zoals opgenomen in de vertrouwelijke bijlage en in de Programmabegroting 2022 onder nummer 7202200015.

2. Probleemstelling - context

Aanleiding

In de Verlengde Derde Toetsronde Primaire Waterkeringen uit 2013 zijn in ons beheergebied meerdere dijktrajecten afgekeurd op het faalmechanisme zettingsvloeijing. Door de steile hellingen in combinatie met de aanwezigheid van fijne zandlagen in de ondergrond kan de zandlaag wegvloeien (zettingsvloeijing). De bovenliggende dijk kan instabiel worden en bezwijken. Om dit te voorkomen moeten deze waterkeringen worden versterkt.

De afgekeurde dijktrajecten met genoemd faalmechanisme zijn n.a.v. de toetsresultaten door het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) opgenomen in het versterkingsprogramma als project 16E Zettingsvloeijing V3T.

In 2018 is het waterschap gestart met het versterken van de afgekeurde dijktrajecten. De locaties Dordtse Kil, Oude Maas, Spui en Spijkenisserbrug zijn inmiddels gerealiseerd en dijkveilig.

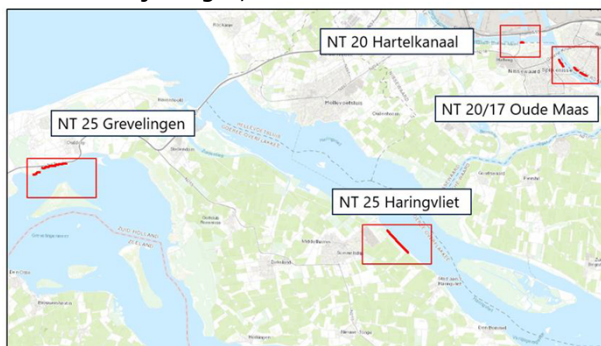
De resterende locaties met afgekeurde dijktrajecten zijn nu aan de beurt. Voor deze dijktrajecten is eind juni 2022 de verkenning- en planuitwerkingsfase afgerond met als resultaat een door het HWBP goedgekeurd Plan van Aanpak voor de realisatiefase. Het plan beschrijft met wie, wat, hoe en wanneer de aanbesteding en de uitvoering van de werkzaamheden plaatsvinden, in overeenstemming met het (op 15 juli 2022 door Gedeputeerde Staten) goedgekeurde Projectplan Waterwet.

Scope realisatiefase - dijktrajecten

De resterende, afgekeurde dijktrajecten betreft vijf locaties, verdeeld over 4 trajecten. De locaties zijn:

1. Dijkkring 17, normtraject 17-2: Oude Maas ter hoogte van Hoogvliet
2. Dijkkring 20, normtraject 20-3: Oude Maas ter hoogte van Spijkenisse
3. Dijkkring 20, normtraject 20-3: Hartelkanaal
4. Dijkkring 25, normtraject 25-2: Haringvliet ter hoogte van Middelharnis
5. Dijkkring 25, normtraject 25-4: Grevelingen ter hoogte van Ouddorp

De totale dijklengthe, die in de realisatiefase wordt versterkt, bedraagt 5.054 meter.

Figuur 1: de te versterken locaties

Scope realisatiefase – herstel ecologie Grevelingen

Naast dijkherstel worden, bij locatie Grevelingen ter hoogte van Ouddorp, verschillende maatregelen genomen om de natuurwaarden en onderwaterecologie te herstellen ter plaatse van de werkzaamheden. Dit is nodig omdat de werkzaamheden de aanwezige onderwaterecologie, zoals oesterbanken en behuizing van kreeften beschadigen. Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt een Projectplan Waterwet opgesteld. De kosten voor ecologisch herstel op de locatie Grevelingen maken onderdeel uit van deze kredietaanvraag.

Buiten scope – verbeteren ecologie overige dijktrajecten

In opdracht van de stuurgroep Waterveiligheid is vanuit de duurzaamheidsambities, die zijn verwoord in beleidsplannen van het waterschap, een plan opgesteld voor het verbeteren van de ecologie bij de andere 4 locaties t.w.; Oude Maas (Hoogvliet en Spijkenisse), Haringvliet en Hartelkanaal ter hoogte van Middelharnis. Dit betreffen zoetwaterlocaties waarbij geen sprake is van herstel omdat de huidige ecologische waarde vrijwel nihil is.

Er doet zich hier een kans voor om de ecologische waarde op deze 4 zoetwaterlocaties een goede impuls te geven. Dit is bevestigd door de diverse stakeholders uit het gebied.

De maatregelen voor het verbeteren van de ecologie van deze locaties vallen echter buiten de scope van het project ZV3T en buiten de subsidieaanvraag omdat alleen herstel van ecologie in aanmerking komt voor subsidie door het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

De kosten voor het verbeteren van de ecologie bij de 4 zoetwaterlocaties zijn geraamd op circa € 640.000 in geval dit bij gunning als aanvullende opdracht voor de opdrachtnemer kan worden meegenomen. Bij de totstandkoming van de Programmabegroting voor 2023 en de daaropvolgende jaren is geen ruimte gevonden om dit bedrag op te nemen. Dit betekent dat de maatregelen voor het verbeteren van de ecologie op de betreffende zoetwaterlocaties niet worden meegenomen in de aanbesteding van het project ZV3T en dat u niet gevraagd wordt om een projectplan voor deze maatregelen vast te stellen. Het blijft altijd mogelijk om op een later tijdstip ter plaatse ecologische verbetermaatregelen uit te voeren. De afweging hiertoe wordt meegenomen binnen de kaders van het verwezenlijken van alle duurzaamheidsambities van WSHD.

3. Beoogd effect en argumenten

Het onderwatertalud wordt bij alle locaties hersteld tot een stabiel talud door het aanbrengen van stortsteen of gelijkwaardig materiaal onder een helling van 1 op 3. Het toe te passen materiaal voorkomt het verder uitspoelen van de zandlagen, stabiliseert het onderwatertalud en is stromingsbestendig.

Na de uitvoering van het project zijn de afgekeurde normtrajecten weer op orde en voldoen weer aan de bestuurlijk vastgestelde norm.

De investering om het project te kunnen uitvoeren, is opgenomen in de programmabegroting 2022. Van de totale projectkosten, inclusief herstel ecologie bij de Grevelingen bij Ouddorp, wordt 90% gefinancierd vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), conform artikel 7.23, lid 2 uit de Waterwet. Het waterschap betaalt een bijdrage van 10% van de totale projectkosten.

In het kader van de 'Regeling subsidies Hoogwaterbeschermingsprogramma 2014' is op 1 juli 2022 een aanvraag ingediend bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor een subsidie voor de realisatie van het project. Het project staat bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma bekend onder projectnummer 16E Zettingsvloeiing verlengde 3e toetsronde en is opgenomen in het programma 2020-2025 van het landelijk Hoogwaterbeschermingsprogramma.

4. Kernboodschap

De invulling van de investering draagt bij aan de veiligheid van de waterkeringen in ons beheergebied. Door het uitvoeren van de werkzaamheden worden de dijktrajecten, die zijn afgekeurd op het faalmechanisme zettingsvloeiing zodanig versterkt, dat zij weer voldoen aan de wettelijk gestelde normen.

Daarnaast worden maatregelen genomen voor het herstellen van de ecologie op de locatie Grevelingen omdat de werkzaamheden de aanwezige onderwaterecologie, zoals oesterbanken en behuizing van kreeften beschadigen.

Bij de andere locaties is dit niet nodig omdat daar door de werkzaamheden niets wordt beschadigd.

5. Regelgeving en beleid

In de Waterwet (artikel 2.12, eerste lid) is voor het waterschap, als beheerder van de primaire waterkering, de verplichting opgenomen om periodiek de waterstaatkundige toestand van de primaire waterkeringen te toetsen en verslag uit te brengen aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het waterschap meldt de afgekeurde waterkeringen aan, het Rijk programmeert vervolgens welke dijkringen of –vakken eerst aangepakt worden en financiert het dijkherstel. De waterschappen voeren de werkzaamheden uit.

6. Historie – eerdere besluitvorming

- Op 7 mei 2018 is de bestuurlijke factsheet (B1802804) vastgesteld, waarna de onderzoeksfase is gestart.
- Op 26 november 2019 heeft het hoogwaterbeschermingsprogramma de subsidiebeschikking (I1902540) afgegeven voor de gecombineerde verkenning- en planvormingsfase (zg. Fastlane) Zettingsvloeïng Verlengde Derde Toetsronde. Met het voorstel van 12 februari 2020 (B2000751) is de Verenigde Vergadering daarover geïnformeerd.
- In de Verenigde Vergadering van 13 april 2022 is het projectplan Waterwet Zettingsvloeïng Verlengde derde Toetsronde vastgesteld (Besluit: B2200456).

7. Financiën

Zie vertrouwelijke bijlage (niet openbaar)

8. Duurzaamheid

In het ontwerp zijn de beleidsambities van het waterschap ten aanzien van duurzaamheid meegewogen en betrokken bij de totstandkoming van het ontwerp.

In de aanbesteding komt er aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.

9. Alternatieven

Bij het faalmechanisme zettingsvloeïng is slechts één versterkingsmaatregel mogelijk. Er kan alleen bestort worden met breuksteen om een stabiel onderwater talud te realiseren. Er is geen sprake van alternatieve uitvoeringsmethoden.

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

De inzet van personeel wordt vastgelegd in de project- en afdelingscapaciteitsplanning, waarmee de inzet is geborgd.

11. Risico- en beheersmaatregelen

De grootste onzekerheden op dit moment voor het project zijn de stijgende prijzen van materialen, lonen en brandstof en daarnaast de lange levertijden door schaarste. O.a. door de geopolitieke situatie.

De gevolgen van genoemde onzekerheden kunnen zijn dat de aannemer het werk neer legt, het beschikbare budget ontoereikend is en dat er inschrijvingen worden gedaan met een risico-opslag. We proberen dit zoveel mogelijk te beheersen bij de aanbesteding.

Ook worden hieromtrent afspraken gemaakt met HWBP en is tevens bij het indienen van de subsidieaanvraag een beroep gedaan op de indexeringsregeling HWBP. Het HWBP heeft dit toegekend in zijn subsidiebeschikking.

Tenslotte vormt het laagwater op de grote rivieren een risico. De stortsteen wordt aangevoerd over de grote rivieren en bij een te lage waterstand kan dit gevolgen hebben voor de maximale belading per schip. Door mindere vaardiepte wordt de maximale belading verlaagd en zijn meer vaarbewegingen nodig. Dit werkt kostenverhogend. Als dit exogeen risico optreedt, worden, conform regelgeving, aanvullende afspraken gemaakt met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

12. Communicatie (in- en extern)

Vanuit het project vindt communicatie plaats naar de omgeving en belanghebbenden. De werkzaamheden hebben gezien de omvang en de ligging van de trajecten impact op de omgeving.

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Na toekenning van het investeringskrediet wordt een selectie- en aanbestedingsprocedure gehouden met aansluitend de gunning in Q2-2023 en daarna de start van de werkzaamheden. De oplevering van het werk is gepland in Q4-2025.

Subsidie

Na de gunning vindt herijking van de subsidie plaats. Het aanbestedingsresultaat (contractsom) wordt verwerkt in de raming en de subsidiebeschikking wordt hierop aangepast.

De definitieve subsidie-afhandeling met het Hoogwaterbeschermingsprogramma vindt plaats binnen 6 maanden na de oplevering van de werkzaamheden.

14. Bevoegd orgaan

Het bevoegd orgaan om dit besluit te nemen is de Verenigde Vergadering.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing.

16. Bijlagen

- Vertrouwelijke bijlage ibabs 456 financiële gegevens (niet openbaar)

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	429
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	10.b
Titel	Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten
Portefeuillehouder	Th.M.B. Gerts

Bijlagen
VV-voorstel Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten
Vertrouwelijke bijlage Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	27 september 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

1. Gevraagd besluit

In te stemmen met:

1. Het leveren van een financiële bijdrage aan de gemeente Nissewaard voor de vervangingswerkzaamheden verricht in en om gemaal de Leeuw van Putten;
2. Het opvoeren van een investering ter hoogte van het bedrag zoals opgenomen in de vertrouwelijke bijdrage, binnen het programma Voldoende en Schoon Water.
3. Het vrijmaken van de onder 2 opgevoerde investering.

2. Probleemstelling - context

De gemeente Nissewaard heeft in 2021 een verzoek gedaan voor een bijdrage aan de vernieuwingswerkzaamheden die zij hebben gedaan aan gemaal de Leeuw van Putten vanuit het gemeentelijk herstructureringsproject 'De Haven'.

De gemeente Nissewaard is al enige jaren bezig met een herstructureringsproject 'De Haven'. Om deze herstructurering mogelijk te maken is het noodzakelijk de afvoerleiding van WSHD gemaal De Leeuw van Putten te verleggen. Hiertoe is een vergunning afgegeven (VTH190601).

Gedurende ontwerp en uitvoering (2020-2021) van project is er betrokkenheid geweest van WSHD-medewerkers bij het bouwteam van dit project van de gemeente.

De verlegging van de afvoerleiding was complex, ook gezien de eisen die vanuit het Waterschap werden gesteld t.a.v. in gebruik houden van het gemaal tijdens de uitvoeringsperiode. Hierdoor zijn de kosten voor de verlegging vele malen hoger uitgevallen dan geraamd. Deze kosten komen allemaal ten laste van de gemeente Nissewaard.

Tijdens de ontwerp- en uitvoeringsfase is een kans ontstaan om werk met werk te creëren in de vervanging van een aantal onderdelen van de uitstroomconstructie. Het gemaal uit 1975 kende een aantal elementen die aan vervanging toe waren (technische elementen) of in de nabije toekomst (elementen betonconstructie, restlevensduur bepaald op ~20 jaar). Vanwege de verlegging en het feit dat er reeds een bouwteam bezig was met het opnieuw ontwerpen van leiding en uitstroomconstructie zijn deze elementen meegenomen en binnen het project vervangen. Hierdoor is een 'nieuw voor oud' situatie ontstaan die de Arboveiligheid en waterveiligheid van het object heeft verbeterd. De restlevensduur van de uitstroomconstructie is hiermee vastgesteld op 100 jaar. Het Waterschap heeft hierdoor de aankomende jaren minder of geen onderhoud, en vervanging is komende decennia niet nodig.

De gevraagde bijdrage is onderbouwd met een inschrijfstaat en motivatie op basis van restlevensduur c.q. afschrijvingstermijn. Bestaande uit:

1. Te vervangen materialen waaronder afsluiters, kleppen, vuilroosters, be- en ontluchters etc.
2. Overige betonwerken en (hulp)constructies.
3. Gemeente heeft de kosten voor het projectmanagement, de plan- en engineeringskosten voor haar rekening genomen;

Deze berekening en onderbouwing is ambtelijk getoetst en geconcludeerd is dat de uitgangspunten juist/verdedigbaar zijn en de bedragen marktconform. Hiermee is geconcludeerd dat de gevraagde bijdrage reëel is. De kosten voor uitvoering van deze werkzaamheden in een separaat project (later in de tijd) worden, gezien de complexiteit ter plaatse, geschat op bijna het dubbele.

3. Beoogd effect en argumenten

Binnen de uitvoering van het project van de gemeente is meer gerealiseerd dan voor de vergunning noodzakelijk was en zijn (gedeeltelijk) afgeschreven assets vernieuwd. Hierdoor behaalt het waterschap een voordeel in de komende jaren in onderhoud en vervanging. Door in een bestaand project te participeren zijn de inspanning van medewerkers en de kosten significant lager.

4. Kernboodschap

Binnen het herstructureringsproject 'De Haven' in de gemeente Nissewaard is gedurende de uitvoering een kans ontstaan om werk met werk te creëren waardoor op kosten efficiënte wijze een deel van de assets van het waterschap ter plaatse vernieuwd zijn. Hiertoe vraagt de gemeente Nissewaard een bijdrage.

5. Regelgeving en beleid

Niet van toepassing

6. Historie – eerdere besluitvorming

Niet van toepassing

7. Financiën

Zie vertrouwelijke bijlage (niet openbaar)

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Geen consequenties.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Doordat het werk reeds gerealiseerd is zijn er geen openstaande risico's.

12. Communicatie (in- en extern)

Niet van toepassing

13. Bekendmaking en vervolgprocedure

Niet van toepassing

14. Bevoegd orgaan

Het opvoeren van een investering in de begroting en het direct vrijmaken is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing

16. Bijlagen

Vertrouwelijke bijlage met financiële gegevens (niet openbaar)

waterschap
**Hollandse
Delta**

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt:

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Investeringsbijdrage gemaal Leeuw van Putten

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 27-9-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- De uitgevoerde werkzaamheden het waterschap een voordeel bieden in de toekomstige onderhouds- en vervangingscyclus;
- De gemeente Nissewaard alle inspanningen heeft geleverd om aan de eisen van het waterschap te voldoen in ontwerp en uitvoering;
- Zij hierdoor significant hogere kosten heeft gemaakt;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;

BESLUIT:

In te stemmen met:

1. Het leveren van een financiële bijdrage aan de gemeente Nissewaard voor de vervangingswerkzaamheden verricht in en om gemaal de Leeuw van Putten;
2. Het opvoeren van een investering ter hoogte van het bedrag zoals opgenomen in de vertrouwelijke bijdrage, binnen het programma Voldoende en Schoon Water.
3. Het vrijmaken van de onder 2 opgevoerde investering.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer

Oordeelsvormende VV

Dossiernummer	503
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 november 2022
Agendapunt	11
Titel	Kostentoedelingsverordening 2021, eerste wijziging
Portefeuillehouder	

Bijlagen
VV-voorstel KTV 2021 1e wijziging tbv vv

Geagendeerd	Vergaderdatum
College Dijkgraaf en Heemraden	11 oktober 2022
Oordeelsvormende VV	16 november 2022
Besluitvormende VV	23 november 2022

Toelichting

Vooruitlopend op het aflopen van de ter visie legging is al wel het Vv-voorstel opgesteld.

waterschap
**Hollandse
Delta**

Onderwerp: **Kostentoedelingsverordening 2021, eerste wijziging**
Ibabsnummer: 503

1. Gevraagd besluit

De Kostentoedelingsverordening 2021 als volgt te wijzigen:

Artikel I

In artikel 6 lid 1 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komen sub c en d te vervallen. Artikel 6 lid 2 en 3 komen ook te vervallen.

Artikel 6 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komt als volgt te luiden:

Artikel 6 Kostentoedeling wegenbeheer

De kosten voor het wegenbeheer worden als volgt toegedeeld:

- a. 40,00% aan de ingezetenen
- b. 60,00% aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Artikel II

Artikel 8 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komt als volgt te luiden:

Artikel 8 Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeertitel

1. De Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, zoals vastgesteld bij besluit van het algemeen bestuur van 25 november 2020, wordt gewijzigd met ingang van de in het derde lid van dit artikel genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.
2. Deze gewijzigde verordening treedt in werking op de eerste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze gewijzigde verordening vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2023.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging.

2. Probleemstelling - context

Door de Verenigde Vergadering zijn op 22 juni 2022 de kaders voor de kostentoedeling van de wegenheffing aangepast. Daarop heeft het college het ontwerp-besluit voor de 'Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging' ter inzage gelegd. Deze wijziging moet ter besluitvorming aan de VV worden voorgelegd.

3. Beoogd effect en argumenten

Toelichting op het voorstel

Op 25 november 2020 heeft de Verenigde Vergadering de 'Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021' vastgesteld. Daarin is de toedeling van de kosten voor elk van de categorieën van heffingsplichtigen vastgelegd voor zowel de watersysteemheffing als voor de wegenheffing.

Conform artikel 122b van de Waterschapswet en het Reglement van Bestuur, zoals dat op 15 juni 2022 door Provinciale Staten is vastgesteld, kan de Verenigde Vergadering besluiten om een of meerdere categorieën vrij te stellen van de wegenheffing. Op basis van dit gewijzigde Reglement heeft de Verenigde Vergadering op 20 juni 2022 besloten om de categorieën 'ongebouwd' en

'natuur' vrij te stellen van de wegenheffing. Daarbij heeft het college de opdracht gekregen om de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 aan te passen.

Het college heeft op 5 juli 2022 het ontwerp-besluit voor de 'Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging' vastgesteld en in de periode van 25 augustus 2022 tot en met 5 oktober 2022 ter visie gelegd. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Nadere motivering

Op basis van de Waterschapswet, artikel 122b, eerste lid, moet het algemeen bestuur van een waterschap ten behoeve van de wegenheffing een verordening vaststellen, waarin voor elk van de categorieën van heffingplichtigen de toedeling van het kostendeel is opgenomen. Op basis van deze kostentoedeling worden de kosten van het wegenbeheer van het waterschap over de verschillende categorieën belastingbetalers verdeeld. De kostentoedelingsverordening is de wettelijke basis voor de berekening van de uiteindelijke belastingtarieven voor de wegenheffing.

Onlangs is het provinciaal Reglement van Bestuur voor WSHD aangepast, waardoor het mogelijk is om de eigenaren van alle ongebouwde percelen vrij te stellen van de wegenheffing. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft besloten om de eigenaren van ongebouwde percelen, zowel natuurterreinen als alle overige ongebouwde percelen, vanaf 2023 geen extra wegenheffing op te leggen voor hun ongebouwde percelen. Daarmee ontstaat een meer gelijk speelveld met de situatie elders in Nederland, waar waterschappen géén wegenbeheer hebben.

Naast waterschap Hollandse Delta zijn er nog vier waterschappen, die een aparte wegentaak hebben. In deze waterschappen vindt de toedeling van de kosten voor het wegenbeheer van deze waterschapswegen op de volgende wijze plaats:

- Binnen het waterschap Scheldestromen zijn de kosten voor het wegenbeheer conform de Waterschapswet artikel 122b, lid 3 geheel opgenomen in de watersysteemheffing.
- Binnen het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard wordt er een aparte wegenheffing opgelegd binnen de gemeenten Krimpenerwaard en Krimpen aan de IJssel opgelegd, waarbij de heffing voor de categorieën 'ongebouwd' en 'natuur' als één categorie zijn bestempeld.
- Binnen het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het waterschap Rivierenland wordt een wegenheffing opgelegd binnen de specifieke gemeenten waar het wegenbeheer als taak is opgelegd. Daarbij worden de kosten voor het wegenbeheer toebedeeld aan de categorieën 'ingezetenen', 'gebouwd', 'ongebouwd' en 'natuur'.
- Het waterschap Hollandse Delta heeft samen met de provincie Zuid-Holland onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor de verdeling van kosten voor het wegenbeheer. Daarbij is vastgesteld, dat er een of meerdere categorieën vrijgesteld kunnen worden van de wegenheffing. Daartoe is het Reglement van Bestuur door Provinciale Staten aangepast.

In het overgrote deel van Nederland wordt het wegenbeheer uitgevoerd door Rijkswaterstaat (voor de rijkswegen), de provincies (voor de provinciale wegen) en de gemeenten (voor de overige wegen binnen en buiten de bebouwde kom). De kosten voor het wegenbeheer worden voornamelijk door het Rijk bekostigd vanuit de algemene belastingen. Dit geldt natuurlijk voor de kosten van het beheer van de rijkswegen. Ook de kosten voor het beheer van de provinciale wegen worden voor een groot deel door het Rijk bekostigd via het Provinciefonds. Het resterende deel wordt bekostigd vanuit de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting. De kosten voor het beheer van de gemeentelijke wegen vindt voornamelijk plaats vanuit het Rijk via het Gemeentefonds. Het resterende deel wordt bekostigd via de gemeentelijke belastingen, zoals de Onroerend Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting of parkeerbelasting.

Noch bij de Rijksbelastingen, noch bij de provinciale en gemeentelijke belastingen is er een specifieke categorie 'eigenaren van ongebouwde percelen' (al of niet aangemerkt als natuurterrein). Dat maakt de kostentoedeling van het wegenbeheer van de waterschapswegen dan ook bijzonder, omdat hiervoor wel deze specifieke belastingcategorieën 'ongebouwd' en 'natuur' worden onderkend. Ten opzichte van het overgrote deel van Nederland ontstaat er daarmee een verschil tussen de eigenaren van ongebouwde percelen (al of niet aangemerkt als natuurterrein) in de gebieden waar de provincie wél een specifieke wegenbeheertaak aan het waterschap heeft opgedragen, en de overige gebieden. Daarbij hebben de provincies ook nog reglementaire verschillen in de toedeling van deze wegenbeheerkosten vastgesteld.

Met dit voorstel wordt daarom beoogd om meer gelijkheid in de toedeling van de kosten van het wegenbeheer te krijgen ten opzichte van de situatie in het overgrote deel van Nederland. Daar worden eigenaren van ongebouwde percelen (al of niet aangemerkt als natuurterreinen) niet apart belast voor de kosten van het wegenbeheer. De ingezetenen en eigenaren van gebouwde percelen worden wel in de normale rijks- en gemeentelijke belastingen onderkend als specifieke categorieën. In dit voorstel worden de categorieën 'ongebouwd' en 'natuur' binnen het beheersgebied van Hollandse Delta, waar de wegentaak wordt uitgevoerd, vrijgesteld van de wegenheffing.

Dat betekent dat de categorieën 'ingezetenen' en 'gebouwd' (net zoals voor de gemeentelijke wegen) worden belast voor de kosten van het wegenbeheer. Daarbij blijft het solidariteitsdeel, dat door de categorie 'ingezetenen' wordt opgebracht, gehandhaafd op 40%. De resterende 60% wordt opgebracht door de categorie 'gebouwd'.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I: In dit artikel wordt de toedeling van de kosten voor het wegenbeheer, zoals vastgelegd in artikel 6 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 gewijzigd, waarbij de categorie 'ingezetenen' 40% van de kosten draagt en de categorie 'gebouwd' 60%.

Artikel II: Dit artikel is van belang voor de ingangsdatum van dit besluit.

Lid 1

Dit lid bepaalt dat de kostentoedelingsverordening die tot nu toe heeft gegolden, wordt gewijzigd met ingang van het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2023. De oude verordening blijft gelden voor de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.

Lid 2

Bekendmaking geschiedt op grond van artikel 73 tot en met 76 Waterschapswet.

Lid 3

In lid 3 wordt de datum vastgesteld vanaf wanneer de wijziging van de kostentoedelingsverordening wordt toegepast.

Lid 4

Dit lid geeft aan hoe de verordening wordt genoemd in deze en andere verordeningen, die betrekking hebben op de belastingheffing van Waterschap Hollandse Delta.

Procedure

Nadat de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging door de Verenigde Vergadering is vastgesteld, wordt deze gepubliceerd. Toepassing van deze verordening kan reeds plaatsvinden bij het vaststellen van de belastingverordeningen voor 2023, nadat de Programmabegroting 2023 is vastgesteld.

4. Kernboodschap

Met de vaststelling van de Kostentoedelingsverordening Hollandse delta 2021, eerste wijziging worden de categorieën 'ongebouwd' en 'natuur' vrijgesteld van de wegenheffing, zodat er een meer gelijk speelveld met de rest van het beheergebied en het overgrote deel van Nederland wordt gecreëerd.

5. Regelgeving en beleid

Nadat dit besluit is vastgesteld, worden de wijzigingen verwerkt in de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021. De verordening zal vervolgens worden aangehaald als 'Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging'. De toelichting bij deze verordening wordt hierop aangepast en aangevuld met de nadere motivering zoals opgenomen in dit besluit.

Deze wijzigingen worden vervolgens ook worden verwerkt in de Verordening wegenheffing waterschap Hollandse Delta 2022. Het effect van de wijziging van de Kostentoedelingsverordening is vanaf het belastingjaar 2023 merkbaar.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Op 6 mei 2020 heeft de Verenigde Vergadering een motie aangenomen, waarin verzocht is om in nauwe samenspraak met de provincie de mogelijkheden te onderzoeken voor een andere wijze van de toedeling van de kosten voor het wegenbeheer.

De Verenigde Vergadering heeft op 25 november 2020 de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 vastgesteld.

Op basis van de resultaten van het gezamenlijk onderzoek door provincie en waterschap heeft op 10 maart 2021 de Verenigde Vergadering besloten om Gedeputeerde Staten te verzoeken om het Reglement van Bestuur zodanig aan te passen, dat ongebouwd en natuur vrijgesteld kunnen worden van de wegenheffing. Deze wijziging is op 15 juni 2022 door Provinciale Staten van Zuid-Holland opgenomen in het Reglement van Bestuur waterschap Hollandse Delta.

7. Financiën

Dit voorstel heeft effect op de belastingverordeningen, die na vaststelling van de Programma-begroting 2023, ter besluitvorming aan de Verenigde Vergadering worden voorgelegd.

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing

9. Alternatieven

Niet van toepassing

10. Organisatorische en personele consequenties / OR / GO

Niet van toepassing

11. Risico- en beheersmaatregelen

Niet van toepassing

12. Communicatie (in- en extern)

Het ontwerpbesluit tot aanpassing van de kostentoedelingsverordening en de ter visie legging is op de normale wijze kenbaar gemaakt. Bij de komende communicatie over de nieuwe belasting-tarieven zal deze wijziging van de verordening worden meegenomen.

13. Bekendmaking en vervolprocedure

Na vaststelling van de Kostentoedelingsverordening 2016 door de Verenigde Vergadering zal de verordening worden gepubliceerd op www.overheid.nl.

14. Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd orgaan voor het vaststellen van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta, eerste wijziging.

15. Toelichting / kanttekeningen

Niet van toepassing

16. Bijlagen

-

Vergaderdatum: 23 november 2022

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Kostentoedelingsverordening 2021, eerste wijziging

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 11-10-2022;

gelet op de bespreking in de Oordeelsvormende Verenigde Vergadering van 16-11-2022;

overwegende dat:

- Provinciale Staten op 15 juni 2022 het Reglement van Bestuur heeft gewijzigd, waardoor de Verenigde Vergadering expliciet de mogelijkheid wordt gegeven om één of meerdere belastingcategorieën vrij te stellen van de heffingsplicht voor de wegenheffing;
- De VV op 22 juni 2022 heldere kaders heeft vastgesteld voor de wijziging van de vigerende Kostentoedelingsverordening, waarbij Ongebouwd en Natuur worden vrijgesteld van de heffingsplicht;
- Het College op 5 juli 2022 het ontwerp-besluit voor deze 1^e wijziging heeft vastgesteld en dit ontwerpbesluit in de periode van 25 augustus t/m 5 oktober gedurende 6 weken ter inzage heeft gelegd;
- Er in deze periode geen zienswijzen zijn ingediend (schriftelijk, digitaal, dan wel mondeling).

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikel 122a en 122b Waterschapswet;

BESLUIT:

- De Kostentoedelingsverordening 2021 als volgt te wijzigen:
Artikel I
In artikel 6 lid 1 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komen sub c en d te vervallen. Artikel 6 lid 2 en 3 komen ook te vervallen.
Artikel 6 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komt als volgt te luiden:

Artikel 6 Kostentoedeling wegenbeheer

De kosten voor het wegenbeheer worden als volgt toegedeeld:

- a. 40,00% aan de ingezetenen
- b. 60,00% aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.

Artikel II

Artikel 8 van de Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021 komt als volgt te luiden:

Artikel 8 Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeertitel

1. De Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, zoals vastgesteld bij besluit van het algemeen bestuur van 25 november 2020, wordt gewijzigd met ingang van de in het derde lid van dit artikel genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.

2. Deze gewijzigde verordening treedt in werking op de eerste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze gewijzigde verordening vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2023.
4. Deze verordening kan worden aangehaald als Kostentoedelingsverordening Hollandse Delta 2021, eerste wijziging.

Ridderkerk, 23 november 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

S.J. Steendijk

J.F. Bonjer